

New Testament

Mandinka Language

Mandinka - Bible - New Testament

Matiyu	3	
Maaka	65	
Luka	105	
Yohana	172	
Kiilaalu	222	
Roomankoolu	284	
1 Korintinkoolu	312	
2 Korintinkoolu	339	
Kalatiyankoolu	357	
Efesusinkoolu	367	
Filipinkoolu	377	
Kolosankoolu	384	
1 Tesalonikanko	391	
2 Tesalonikanko	397	
1 Timoti	400	
2 Timoti	408	
Titus	414	
Filemoni	418	
Hiburunkoolu	420	
Yankuba	440	
1 Pita	447	
2 Pita	455	
1 Yohana	460	
2 Yohana	467	
3 Yohana	468	
Yuuda	469	
Lankenemoo	471	

Mandinka - Bible - New Testament

Matiyu

Matiyu 1

- 1 Ñiñ ne mu Yeesu Kiristu bonsuñolu saataroo ti, meñ mu Mansa Dawuda koomalankoo ti aniñ Iburayima koomalankoo.
- 2 Iburayima le ye Isiyaaka wuloo, Isiyaaka ye Yaakuba wuloo, Yaakuba le ye Yahuuda wuloo, aniñ a baadinkewolu.
- 3 Yahuuda le ye Peresi niñ Sera wuloo, mennu baamaa mu Tamara ti. Peresi le ye Hesironi wuloo, Hesironi ye Ramu wuloo.
- 4 Ramu le ye Amminadabu wuloo, Amminadabu ye Nasoni wuloo, Nasoni ye Salimoni wuloo.
- 5 Salimoni le ye Bowasi wuloo, meñ baamaa mu Rahabu ti, aduñ Bowasi le ye Obedi wuloo, meñ baamaa mu Ruti ti. Obedi le ye Yese wuloo.
- 6 Yese ye Mansa Dawuda wuloo. Dawuda le ye Sulemani wuloo, meñ baamaa mu nuñ Uriya la musoo ti.
- 7 Sulemani le ye Rehobowamu wuloo, Rehobowamu ye Abiya wuloo, Abiya ye Asa wuloo.
- 8 Asa le ye Yehosafati wuloo, Yehosafati ye Yoram wuloo, Yoram ye Usiya wuloo.
- 9 Usiya le ye Yotamu wuloo, Yotamu ye Ahasi wuloo, Ahasi ye Hesekiya wuloo.
- 10 Hesekiya le ye Manase wuloo, Manase ye Amoni wuloo, Amoni ye Yosiya wuloo.
- 11 Yosiya le ye Yekoniya wuloo aniñ a baadinkewolu jamaanoo meñ na, ì taata mutoo kono Babiloni.
- 12 Mutoo ñiñ koolaa, Yekoniya ye Seyalitiyeli wuloo, Seyalitiyeli ye Serubabeli wuloo.
- 13 Serubabeli le ye Abiyudi wuloo, Abiyudi ye Eliyakimu wuloo, Eliyakimu ye Asori wuloo.
- 14 Asori le ye Sadoki wuloo, Sadoki ye Akimu wuloo, Akimu ye Eliyudi wuloo.
- 15 Eliyudi le ye Eleyasa wuloo, Eleyasa ye Matani wuloo, Matani ye Yankuba wuloo.
- 16 Yankuba le ye Yusufa wuloo, meñ mu Mariyaama keemaa ti. Mariyaama le ye Yeesu wuloo, ì ka a fo meñ ye Kiristu.

17 Bituŋ, ka bo Iburayima jamaanoo la ka taa Dawuda jamaanoo kaŋ, wo kaañanta jamaani taŋ niŋ naani le fee. Ka bo Dawuda jamaanoo la ka taa jamaanoo meŋ na, ì taata mutoo kono Babiloni, wo fanaa mu jamaani taŋ niŋ naani le ti. Aduŋ ka bo ì la mutoo la ka naa Kiristu la waatoo la, wo fanaa taata kaañaŋ jamaani taŋ niŋ naani le fee.

18 Yeesu Kiristu wuluuñaa keta teŋ ne: A baamaa Mariyaama be looriŋ Yusufa le ye ka a futuu. Janniŋ ì be kafu la, a naata je ko, konoo le be a la ka bo niŋ Noora Kuliŋo la.

19 A keemaa Yusufa meŋ mu moo tilindiŋo ti, maŋ lafi ka a malundi jamaa kono. Bituŋ a ye feeroo siti ka a bula kulloo kono.

20 Bari kabiriŋ a be ñiŋ kuwo miira kaŋ, Maariyo la malaayikoo fintita a kaŋ siiboo kono, a ko a ye ko, “Yusufa, Dawuda dinkewo, kana sila ka Mariyaama futuu, kaatu diŋo meŋ be a kono, wo sotota ka bo niŋ Noora Kuliŋo le la.

21 A be dinkewo le wuloo la, aduŋ i si a toolaa Yeesu la, kaatu ate le be a la moolu kiisandi la ka bo ì la junuboolu kono.”

22 Ñiŋ bee keta le ka Maariyo la kumoo timmandi, annabiyomoo ye meŋ fo ko:

23 “A juubee, sunkutoo be konoo taa la, aduŋ a be dinkewo le wuloo la. Ì be a kumandi la Immanuweli le la, meŋ kotoo mu ‘Alla be ntolu fee le.’ “

24 Kabiriŋ Yusufa kuninta siinoo la, a ye Maariyo la malaayikoo la kumoo le muta. Bituŋ a naata Mariyaama katandi,

25 bari a maŋ a loŋ musu ti fo kabiriŋ a ye a dinkee foloo wuloo. Yusufa ye a toolaa Yeesu la.

Matiyu 2

1 Kabiriŋ Yeesu wuluuta Betilehemu saatewo to Yudeya bankoo kaŋ Mansa Herodi la marali waatoo la, looloo lonnaalu bota naŋ tiliboo ka naa Yerusalaamu.

2 Ì ko, “Yahuudoolu la mansakewo meŋ wuluuta, a be mintoo le? Dà a la looloo je tiliboo la le, aduŋ ñ naata le ka a batu.”

3 Kabiriŋ Mansa Herodi ye ñiŋ moyi, a niyo toorata, a niŋ Yerusalaamu bee.

4 A ye piriisi ñaatonkoolu bee niŋ Luwaa karammoolu bendi ñoo kaŋ. A ye ì ñininkaa, Alimasiihu be wuloo la daameŋ to.

5 Bituŋ ì ko a ye ko, “Betilehemu le mu, Yudeya bankoo kaŋ, kaatu annabiyomoo ye a safee le ko:

6 ‘Aduŋ ite Betilehemu, Yahuuda bankoo kaŋ, kana a miira ko, ite le dooyaata Yahuuda mansa maralilaalu kono. Kaatu maralilaa be bo la ite kono le, meŋ be n na moolu kanta la, Banisirayilankoolu.’ “

- 7 Wo to le Herodi ye ñiñ looloo lonnaalu kumandi kullooo kono. A ye ò ñininkaa, looloo fintita waati jumaa le faño la.
- 8 Aduñ a ye ò kii ka taa Betilehemu, a ko ò ye ko, “Ali taa, dindiño ñini kendeke, aduñ niñ ali ye a je, ali si naa a fo n ye, fo m fanaa si taa ka a batu.”
- 9 Kabiriñ ò ye mansa la kumoo moyi, ò taata ò la siloo la. Ì be taa kañ waatoo meñ na, ò naata looloo je, ò ye meñ je nuñ tiliboo la. A be taa kañ ò ñaato, fo a taata loo dulaa ñiñ kunto, dindiño be daameñ.
- 10 Biriñ ò ye looloo je, ò jusulaata ka seewoo baake.
- 11 Ì dunta buño kono, ò ye deenaanoo niñ a baamaa Mariyaama je. Bituñ ò sujudita ka a batu. Wo to le ò naata ò la kufoolu ye le ka soorifeñolu dii a la, mennu mu sanoo ti, cuuraayi munkoo aniñ miiri munkoo.
- 12 Wo koolaa ò naata taa ò la bankoo kañ sila doo la, kaatu ò ye dandalaaroo soto ò la siiboo kono le ko, ò kana muru Herodi yaa.
- 13 Kabiriñ looloo lonnaalu taata, Maariyo la malaayikoo fintita Yusufa kañ siiboo kono, a ko a ye ko, “Wuli, ò ye deenaanoo niñ a baamaa borindi ka taa Misira. I si sabati jee, fo janniñ m be a fo la ali ye muru nañ, kaatu Herodi pareeta le ka dindiño ñini ka a faa.”
- 14 Wo to le a wulita, a ye dindiño niñ a baamaa taa ka taa Misira bankoo kañ wo suutoo la.
- 15 Aduñ ò sabatita jee fo Herodi la saayaa koolaa. Ñiñ keta le, fo Maariyo la kumoo si timma, annabiyomoo ye meñ fo ko: “Ka bo Misira, ña n dinkewo kili.”
- 16 Kabiriñ Herodi ye a je ko, ñiñ looloo lonnaalu ye a neenee le, a kamfaata baake. Wo to le a ye yaamaroo dii ka kambaanendiñolu bee faa, mennu siyo be sanji fula ka taa wo ye duuma la, Betilehemu saatewo kono aniñ wo maafano bee to. A ye ñiñ bendi waatoo le fee, a ye meñ loñ ka bo wo looloo lonnaalu bulu.
- 17 Wo ye kumoo le timmandi, Annabilayi Yeremiya ye meñ fo ko:
- 18 “Kumboo kaño moyita Rama le, sajakumboo aniñ woosii baa. Raheli be a diñolu kumboo kañ. A balanta ka sabari, kaatu ò te kerin kotenke.”
- 19 Kabiriñ Herodi faata, Maariyo la malaayikoo fintita Yusufa kañ siiboo kono Misira bankoo kañ,
- 20 a ko a ye ko, “Wuli! I ye dindiño niñ a baamaa taa, ali ye muru Banisirayila bankoo kañ, kaatu mennu ye a kata ka dindiño faa, wolu faata le.”
- 21 Wo to le a wulita, a ye dindiño niñ a baamaa taa ka muru Banisirayila bankoo kañ.
- 22 Bari kabiriñ a ye a moyi ko, Arikelawus le be maraloo la Yudeya a faamaa Herodi noo to, a silata ka taa jee. A naata dandalaaroo soto siiboo kono, bituñ a taata Kalilee tundoo kañ.

23 A sabatita saatewo to, ì ka a fo daamej ye Nasareti, fo annabiyomoolu la kumoo si timma ko: “A be kumandi la Nasaretinkoo le la.”

Matiyu 3

1 Wo waatoo la, Yaayaa Batiseerilaa naata Yudeya keñewuloo kono, ka ñiñ kawandi ko,

2 “Ali tuubi, ali ye ali koo dii ali la junuboolu la, kaatu Arijana mansabaayaa sutiyaata nañ ne.”

3 Yaayaa le mu moo ti, Annabilayi Yesaya ye meñ na kumoo fo nuñ ko: “Moo kumakaño be sari kañ keñewuloo kono: ‘Ali mbeedoo parendi Maariyo ye, ali a la silandiñolu tembendi.’ “

4 Yaayaa la duñ feñolu dadaata niñ ñonkometiyo le la, aduñ a la teesitiraño mu kulujuloo le ti. A la domoroo mu kuntiñolu le ti, aniñ liyo.

5 Bituñ moolu ka taa a kañ ka bo Yerusalaamu, Yudeya, aniñ tundoolu bee menu be Yoridani Boloño dandaño la.

6 Menu ye i tuubiseyi ì la junuboolu la, a ye wolu batisee Yoridani Boloño kono jee.

7 Bari kabiriñ a ye Farisewolu niñ Sadusewolu jamaalu je, ì ka naa batisewo la, a ko ì ye ko, “Alitolu danjari koorewo, jumaa le ye ali dandalaa ka bori kamfaa ma, meñ ka naa?”

8 Ali daajikoo yitandi, meñ mu tuubi tooña ti.

9 Ali kana a miira ali fañ ye ko, ali mumu mu Iburayima le ti. Da a fo ali ye, Alla si ñiñ beroolu taa noo le ka ì ke Iburayima koomalankoolu ti.

10 Saayiñ teeraño be laariñ yirisuloolu to le fokabañ. Wo kamma la yiri-wo-yiri meñ mañ diñ betoo diñ, wo be kuntu la le, aduñ a be fayi la dimbaa kono le ka jani.

11 Tooña, n ka ali batisee niñ jiyo le la ka a yitandi ko, ali tuubita le. Bari meñ ka naa nte noo kañ, wo le la kuwo warata ka tamba nte la. M mañ jari ka hani a la samatoolu samba. Ate be ali batisee la niñ Noora Kuliño le la aniñ dimbaa.

12 A la feerilaño be a buloo kono le, aduñ a be kesoolu niñ fuufulewolu bo la ñoo to le. Wo to le a be a la kesoolu ke la buntuño kono, bari a be fuufulewolu jani la dimbaa le la, meñ buka faa noo.”

13 Wo to le Yeesu naata ka bo Kalilee ka taa Yoridani Boloño to. A naata Yaayaa yaa fo a si a batisee.

14 Bari Yaayaa ye a ñaato kuntu le, a ko a ye ko, “Nte suulata, ite ye nte batisee. Saayiñ, ite si naa nte kañ ñaadii le?”

15 Bari Yeesu ye a jaabi ko, “A ke n ye saayiñ. A beteyaata ntolu to le ka Alla la lafoo bee ke a ñaama.” Wo to le a naata soñ.

16 Kabiriŋ Yeesu batiseeta, a fintita naŋ jiyo kono doronj, saŋo yeleta. A naata Alla la Nooroo je jii la a kaŋ ko puraa.

17 Bituŋ kumakaŋo naata bo saŋo santo ko, “Ñiŋ ne mu n Kanu Dinkewo ti, n jusoo laata meŋ na kuwo la baake.”

Matiyu 4

1 Wo to le Alla la Nooroo ye Yeesu kenkeŋ keñewuloo kono fo Ibiliisa si a marisa.

2 Bituŋ a sunta fo tili taŋ naani aniŋ suuto taŋ naani. Wo koolaa konkoo ye a muta.

3 Wo to le marisarilaa naata, a ko a ye ko, “Niŋ a ye a tara, ite le mu Alla Dinkewo ti, ñiŋ beroolu yaamari ka ke mbuuroo ti.”

4 Bari Yeesu ye a jaabi ko, “A be safeeriŋ ne ko: ‘Moo buka baluu noo mbuuroo dammaa la, a ka baluu kuma-wo-kuma le la, Alla ye meŋ fo!’ “

5 Wo koolaa Ibiliisa ye a samba Saatee Senuŋo to, a ye a londi Alla Batudulaa Buŋo turoo kaŋ santo.

6 Bituŋ Ibiliisa ko a ye ko, “Niŋ a ye a tara, ite le mu Alla Dinkewo ti, i faŋ fayi duuma, bayiri a be safeeriŋ ne ko: ‘A be a la malaayikoolu yaamari la ka i kanta, fo i siŋo kana taki bere la.’ “

7 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “A be safeeriŋ ne fanaa ko: ‘Ali kana Maariyo ali la Alla kotobo.’ “

8 Ibiliisa naata a samba kotenke konko jaŋ baa santo. A ye duniyaa mansamarali bankoolu bee la waroo niŋ ñiiña a yitandi a la.

9 Bituŋ a ko Yeesu ye ko, “M be ñinnu bee dii la i la le, niŋ i sujudita n ye aniŋ i ye m batu.”

10 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “Taa jana, Seetaanoo! A be safeeriŋ ne ko: ‘Ali si sujudi Maariyo ali la Alla ye, aniŋ ali si ate doronj batu.’ “

11 Wo koolaa le Ibiliisa ye a bula. Bituŋ malaayikoolu naata ka a maakoyi.

12 Kabiriŋ Yeesu ye a moyi ko, ì ye Yaayaa soronj bunjawoo kono, a naata muru Kalilee.

13 A naata sawuŋ ka bo Nasareti, a taata sabati Kapanawumu saatewo to, baa dandaŋo la Sebuluni niŋ Nafutali tundooolu naanewo to.

14 Ñiŋ keta le ka Annabilayi Yesaya la kumoo timmandi ko:

15 “Sebuluni tundoo aniŋ Nafutali tundoo, ka taa baa maafano la, Yoridani Boloŋo kara doo la, Kalilee bankoo, moolu be sabatiriŋ daameŋ to, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti.

16 Moolu mennu be siiriŋ diboo kono, ì naata mala baa je. Maloo malata moolu kaŋ ne, mennu be siiriŋ banku dibiriŋo kaŋ, saayaa niiniyo koto.”

- 17 Ka bo wo waatoo la Yeesu ye a dati ka kawandoo ke ko, “Ali tuubi, ali ye ali koo dii ali la junuboolu la, kaatu Arijana mansabaayaa sutiyaata nan ne.”
- 18 Kabiriñ Yeesu be taama kañ Kalilee Baa daala, a ye kee fula je, Simoni, ì ka meñ kumandi Pita la, aniñ Anduru, a baadiño. Ì be jalafayoo le la baa kono, kaatu ì mu ñeemutalaalu le ti.
- 19 Bituñ a ko ì ye ko, “Ali n nooma, aduñ m be ali ke la moomutalaalu le ti.”
- 20 Wo loodulaa to doron, ì ye ì la jaloolu bula jee ka a nooma.
- 21 Ka bo wo to a taata, a ye baadimmaa fula koteñ je, mennu mu Yankuba niñ Yohana ti, Sebede dinkewolu. Ì niñ ì faamaa Sebede le tarata kuluño kono, ì be jaloolu dadaa kañ. Bituñ Yeesu ye ì kumandi.
- 22 Wo loo niñ baroo teema ì ye ì la kuluño niñ ì faamaa tu jee, ì ye a nooma.
- 23 Wo to le Yeesu taata Kalilee tundoo muumewo bee kañ. A tarata karandiroo la ì la diina bendulaalu to. A ka Alla la mansabaayaa kibaari betoo le kawandi. A ye kuurañ siifaa bee kendeyandi aniñ saasaa siifaa bee.
- 24 A la kuwo kibaaroo janjanta Siriya tundoo bee kañ. Bituñ moolu naata ka kuurantoolu bee samba a ye nan, mennu ye saasaa siifaa jamaa soto warañ dimoo, ì niñ seetaanitoolu, wayitoolu aniñ namatoolu, aduñ a ye ì kendeyandi le.
- 25 Kafu baa ye a nooma ka bo Kalilee aniñ Dekapolis kono, Yerusalaamu, Yudeya aniñ ka taa fo ka tamba Yoridani kara doo la.

Matiyu 5

- 1 Kabiriñ Yeesu ye kafu baa je, a taata konkoo santo, a siita duuma, aduñ a la saayiboolu naata a kañ.
- 2 Bituñ a ye karandiroo dati ka a fo ì ye ko:
- 3 “Barakoo be moolu ye, mennu mañ wasa Nooroo la, ì ye meñ soto, kaatu ì taa le mu Arijana mansabaayaa ti.
- 4 “Barakoo be moolu ye, mennu ka woosii, kaatu ì be sabarindi la le.
- 5 “Barakoo be moolu ye, mennu ye i fammajii, kaatu ì be duniyaa keetaa la le.
- 6 “Barakoo be moolu ye, mennu konkota aniñ ì mindoota tiliño kamma la, kaatu ì be wasa la le.
- 7 “Barakoo be moolu ye, mennu ye balafaa soto, kaatu balafaa le be yitandi la ì la.
- 8 “Barakoo be moolu ye, mennu sondomoolu seneyaata, kaatu ì be Alla je la le.
- 9 “Barakoo be kayira sabatindilaalu ye, kaatu ì be kumandi la Alla la dindiñolu le la.
- 10 “Barakoo be moolu ye, ì ka mennu toorandi tiliño kamma, kaatu ì taa le mu Arijana mansabaayaa ti.

- 11 “Barakoo be alitolu ye, niŋ moolu ye ali neŋ ka ali toorandi aniŋ ka kuu jawu siifaa bee laa ali kaŋ faniyaa kono nte la kuwo kamma la.
- 12 Ali seewoo aniŋ ali ye jusulaa, kaatu ali la joo be wara la Arijana kono le. Ì ye annabiyomoolu toorandi wo ñaa kiliŋo le ñaama, mennu naata ali ñaa.
- 13 “Alitolu le mu duniyaa la koo ti. Bari niŋ koo foota a la kuniyaa la, a be ke noo la koo ti ñaadii le kotenke? A maŋ nafaa soto fo ka a fayi banta, daameŋ moolu siŋolu be dori la a kaŋ.
- 14 “Alitolu le mu duniyaa la maloo ti. Saatowo meŋ be looriŋ konkoo kaŋ, wo te maabo noo la muumeeke.
- 15 Moolu buka lampoo mala ka a ke boooloo koto, bari ì ka a ke lampu looraŋo le kaŋ. Wo to le a ka maloo dii moolu bee la, mennu be buŋo kono.
- 16 Wo ñaa kiliŋo la ali la maloo si mala moolu ñaatiŋo la, fo ì si ali la kebaara kendoolu je, aniŋ ì si horomoo niŋ jayiroo dii ali Faamaa la, meŋ be Arijana.
- 17 “Ali kana a miira ko, nte naata le ka Musa la Luwaa niŋ annabiyomoolu la karandiroo buruka. Hani, m maŋ naa ka wolu buruka, bari n naata le ka ì timmandi.
- 18 Tooñaa, m be a fo la ali ye, janniŋ saŋo niŋ bankoo be yeemaŋ na, hani harafu kiliŋ waraŋ tombi kiliŋ te yeemaŋ na Luwaa to, fo kuwolu bee ye timma.
- 19 Moo-wo-moo meŋ ye hani yaamarindiŋ kiliŋ tiñaa ñiŋ Luwaa kono, aduŋ a ye doolu karandi a la, wo maarii le la makaamoo be dooyaa la moolu bee ti Arijana mansabaayaa kono. Bari moo-wo-moo meŋ ye ñiŋ yaamaroolu nooma, aduŋ a ye doolu karandi wo la, wo maarii le la makaamoo be wara la Arijana mansabaayaa kono.
- 20 “Da a fo ali ye le, fo niŋ ali la tiliŋo tambita Luwaa karammoolu niŋ Farisewolu taa la, niŋ wo nte ali te duŋ na Arijana mansabaayaa kono.
- 21 “Ali ye a moyi le nuŋ, a fota ñ na moo foloolu ye ko, ‘Ali kana moo faa’, aduŋ ‘moo-wo-moo meŋ ye moofaa ke, wo maarii ñanta kiitindi la le.’
- 22 Bari saayiŋ m be fo la alitolu ye, moo-wo-moo meŋ kamfaata a baadiŋo kamma, wo maarii ñanta kiitindi la le. Aduŋ moo-wo-moo meŋ ye a baadiŋo neŋ, wo maarii ñanta taa la luwaa ñaatiŋo la le. Aduŋ moo-wo-moo meŋ ko a baadiŋo ye ko, ‘Ite toolee’, wo maarii ñanta duŋ na Jahannaba dimbaa kono le.
- 23 Wo kamma la, niŋ i be i la sadaa bo la sadaajanidulaa to, aduŋ i hakiloo bulata i baadiŋo la, meŋ be jusuboriŋ i kamma,
- 24 wo to i la sadaa tu laariŋ sadaajanidulaa ñaatiŋo la jee. Taa, i niŋ i baadiŋo ye diyaa foloo, wo to le i si naa ka i la sadaa bo.
- 25 “I si tariyaa ka kuwolu tembendi i niŋ i kuyaañoo teema taamasiloo kaŋ, janniŋ ali be futa la kiitiidulaa to. Niŋ wo nte, a be i dii la kiitiikuntulaa la le, aduŋ wo be i dii la kantarilaa la le, aduŋ wo be i dundi la bunjawoo kono le.

- 26 Tooñaa, m be a fo la ali ye, i te finti la jee muk, fo niñ i ye i la alimaanoo bee joo.
- 27 “Ali ye a moyi le nuñ, a fota ko: ‘Ali kana jeenoo ke.’
- 28 Bari saayiñ m be a fo la ali ye, moo-wo-moo meñ ye musoo juubee, a hameta ka a laañooyaa, wo maarii ye jeenoo ke le a sondomoo kono fokabañ.
- 29 Niñ i bulubaa ñaa ka i marisa ka junuboo ke, a lokoti banta, i ye a fayi jana! Ka foo i suufu kiliñ na, wo le fisiyaata diina i baloo bee ye fayi Jahannaba kono.
- 30 Aduñ niñ i bulubaa buloo ka i marisa ka junuboo ke, a kuntu i bala, i ye a fayi jana! Ka foo i suufu kiliñ na, wo le fisiyaata diina i baloo bee ye taa Jahannaba kono.
- 31 “A fota le nuñ fanaa ko: ‘Moo-wo-moo ye a la musoo bula, a si futuubañ kayitoo dii a la.’
- 32 Bari saayiñ m be a fo la ali ye, moo-wo-moo ye a la musoo bula, a mañ ke ko a la musoo ye jeenoo le ke, wo maarii be a dundi kañ jeenoo le to. Aduñ moo-wo-moo meñ ye bulamusoo futuu, wo ye jeenoo le ke.
- 33 “Ali ye a moyi le nuñ, a fota ñ na moo foloolu ye ko, ‘Ali kana i kali faniyaa kañ, bari ali ñanta ali la kaloolu timmandi la Maariyo ye le.’
- 34 Bari saayiñ m be a fo la ali ye, ali kana i kali muumeeke. Ali kana i kali Arijana la, kaatu jee le mu Alla la mansasiiraño ti,
- 35 warañ duniyaa la, kaatu wo mu Alla la siñ looraño le ti. Ali kana i kali Yerusalaamu la, kaatu jee mu Mansa Baa le la saatewo ti,
- 36 warañ ali kuño la, kaatu ali te hani kuntiña kiliñ findi noo la, warañ ka a koyindi.
- 37 Ali be meñ fo la, a si seneyaa. Ali la ‘haa’ si ke ‘haa’ ti, ali la ‘hanii’ ye ke ‘hanii’ ti. Feñ-wo-feñ tambita ñinnu la, wo bota Seetaanoo le bulu.
- 38 “Ali ye a moyi le nuñ, a fota julujoo la kuwo to ko: ‘Ñaa niñ ñaa le mu, ñiño niñ ñiño.’
- 39 Bari saayiñ m be a fo la ali ye, ali kana i joo moo jawoo la. Niñ moo ye i bulubaa tamoo fadi, i si i maraa tamoo fanaa dii a la.
- 40 Aduñ niñ moo lafiita i samane la ka i la dendikoo taa, wo to i si i la waramboo fanaa dii a la.
- 41 Aduñ niñ moo ye i diyaakuyaa duñ dunoo la kilomeetari kiliñ na, i niñ a si taa fo kilomeetari fula ñoñ na.
- 42 Moo so, meñ ye i daani, aduñ kana balañ moo la, meñ ye fuuroo ke i bulu.
- 43 “Ali ye a moyi le nuñ, a fota ko: ‘I siiño kanu, i ye i jawoo koñ.’
- 44 Bari saayiñ m be a fo la ali ye, ali ali jawoolu kanu, aduñ ali si duwaa moolu ye, mennu ka ali toorandi.

45 Ka bo niŋ wo siloo la, ali si naa ke ali Faamaa diŋolu ti, meŋ be Arijana. A ka a la tiloo mala moo jawoolu niŋ moo betoolu kaŋ ne, aduŋ a ka samaa jindi tilindiŋolu niŋ tilimbaloolu bee le kaŋ.

46 Niŋ ali ye moolu kanu, mennu ye ali kanu, ali ye muŋ joori le soto wo to? Fo hani duwaañoolu buka wo kuu kiliŋo le ke baŋ?

47 Aduŋ niŋ ali ye ali baadiŋolu doronŋ kontonŋ, ali ye muŋ ne ke ka tamba doolu la? Fo Alla lombaloolu buka wo kuu kiliŋo le ke baŋ?

48 Wo kamma la, ali ñanta timma la le ko ali Faamaa meŋ be Arijana, timmata ñaameŋ.”

Matiyu 6

1 “Ali ali hakiloolu tu, ali kana ali la diina kuwolu ke moolu ñaa la, fo ì si ali je. Niŋ ali ye wo ke, ali te joori soto la ali Faamaa bulu, meŋ be Arijana.

2 Wo kamma la, niŋ i be sadaa dii la, kana footaŋo fee ka a kankulaa ko bunaafayoolu ka a ke ñaameŋ ì la diina bendulaalu kono, aniŋ siloolu kaŋ taariŋ, fo moolu si ì jayi. Tooñaa, m be a fo la ali ye, wo doronŋ ne mu ì la joo ti.

3 Bari niŋ i be sadaa bo la, kana soŋ, i maraa buloo ye a loŋ, i bulubaa buloo be meŋ ke kaŋ.

4 I si a je, i la sadaaboo si tara suturoo kono. Aduŋ i Faamaa meŋ ka jeroo ke suturoo kono, be i joo la le.

5 “Aduŋ niŋ ali be duwaa la, ali kana ke ko bunaafayoolu, mennu ka lafi ka loo aniŋ ka duwaa ke ì la diina bendulaalu to aniŋ mbeedi kuŋolu to, fo moolu si ì je. Tooñaa, m be a fo la ali ye, wo doronŋ ne mu ì la joo ti.

6 Bari niŋ ite be duwaa la, taa i la konoto buŋo kono, i ye bundaa tawuŋ aniŋ i ye i Faamaa daani, meŋ be suturoo kono. Aduŋ i Faamaa meŋ ka jeroo ke suturoo kono, be ite joo la le.

7 Aduŋ duwaa kono ali kana kuma kenseŋolu fo ko Alla lombaloolu ka a ke ñaameŋ. Wolu ye a miira le ko, ì la duwaalu be jaabi la niŋ ì la kuma jamaalu le la.

8 Wo kamma la, ali kana ke ko wo moolu. Ali Faamaa ye a loŋ ne, ali suulata meŋ na fokabaŋ, janniŋ ali be a daani la.

9 Wo to ali ñanta duwaa la teŋ ne: M Faamaa meŋ be Arijana, Allamaa i too senuŋo horoma la.

10 I la mansabaayaa si naa, i la lafoo si ke duniyaa kono ko a be Arijana kono ñaameŋ.

11 Domoroo dii ñ na luŋ-wo-luŋ.

12 Yamfa ñ na junuboolu la, ko m fanaa yamfata moolu ye ñaameŋ, mennu ye kuu kuruŋo ke ntolu la.

- 13 Aduŋ kana ñ dundi marisa kuwo kono, bari i si ñ bondi Seetaani bulu. Kaatu ite le taa mu mansabaayaa ti, semboo aniŋ waroo fo abadaa. Amiin.
- 14 “Wo kamma la, niŋ ali yamfata moolu ye, mennu ye kuu kurunŋolu ke ali la, wo to ali Faamaa meŋ be Arijana, fanaa be yamfa la ali ye le.
- 15 Bari niŋ ali maŋ yamfa moolu la junuboolu la, wo to ali Faamaa fanaa te yamfa la ali la junuboolu la.
- 16 “Niŋ ali sunta, ali kana ali ñaadaalu faliŋ ka ke ko niŋ ali be bataariŋ ne. Bunaafayoolu ka a ke wo le ñaama ka a yitandi moolu la ko, ì be sundiŋ ne. Tooña, m be a fo la ali ye, wo doronŋ ne mu ì la joo ti.
- 17 Bari niŋ i sunta, tuloo maa i kuŋo la, aniŋ i ye i ñaadaa kuu.
- 18 Kana i faŋ yitandi moolu la ko, i be sundiŋ ne. Ì Faamaa meŋ be suturoo kono, wo doronŋ si a loŋ. Aduŋ i Faamaa meŋ ka jeroo ke suturoo kono, a be i joo la le.
- 19 “Ali kana naafuloo maabo ali faŋolu ye ñiŋ duniyaa kono, daameŋ tumboolu niŋ komoŋo be ì tiña la, aniŋ daameŋ suŋolu be duŋ na ka ì suuña.
- 20 Bari ali ali la naafuloo maabo ali faŋolu ye Arijana kono, daameŋ tumboolu waraŋ komoŋo te ì tiña la, sako suŋolu si duŋ ka ì suuña.
- 21 Kaatu i la naafuloo be daameŋ, i sondomoo fanaa ka tara wo le to.
- 22 “Ñaa le mu baloo la lampoo ti. Wo kamma la, niŋ i ñaa diyaata, i baloo bee be faa la niŋ maloo le la.
- 23 Bari niŋ i ñaa maŋ diyaa, wo to i baloo bee be faa la niŋ diboo le la. Niŋ a ye a tara, maloo meŋ be i kono mu diboo le ti, wo diboo la semboo be ke la ñaadii le?
- 24 “Moo te maarii fula batu noo la, fo a si doo koŋ, a ye doo kanu, waraŋ a si doo buuña, a ye jutu doo la. Ali te Alla niŋ naafuloo batu noo la waati kiliŋ.
- 25 “Wo kamma la m be a fo la ali ye, ali kana jaakali ali la baluuña to, ali be meŋ domo la waraŋ ali be meŋ miŋ na. Aduŋ ali kana jaakali ali baloo la kuwo to, ali be meŋ duŋ na ali bala. Fo baluwo le maŋ kummaayaa domoroo ti baŋ, aniŋ fo baloo le maŋ kummaayaa feetoofatoo ti baŋ?
- 26 Ali kunoolu juubee, mennu ka tii foño kono: Ì buka fiiroo ke sako katiroo, waraŋ ka siimaŋo kafu ñoo kaŋ buntuŋo kono, bari hani wo ali Faamaa meŋ be Arijana, ka ì daañini le. Fo alitolu le maŋ kummaayaa wolu ti baŋ?
- 27 “Jumaa le be ali kono, meŋ si hani waati kiliŋ kafu noo a faŋo siyo kaŋ ka bo niŋ jaakaloo la?
- 28 Muŋ ne ye a tinna ali ka jaakali feetoofatoo la kuwo to? Ali firi ñiimaalu juubee, ì ka faliŋ kunkoo kono ñaameŋ. Ì buka dookuwo ke, waraŋ daaroo.
- 29 Bari hani wo, m be a fo la ali ye, hani Mansa Sulemani niŋ a la fankoo niŋ ñiña bee, a maŋ feetoofata ka tamba ñiŋ firi kiliŋ na.

30 Niŋ Alla ka kunkukono ñaamoolu feetoofata teŋ, mennu be baluuriŋ bii, saama ì ye fayi ka ì jani, fo a te alitolu feetoofata la ka tamba wolu la baŋ? Alitolu moo lanna dooyaariŋolu!

31 “Wo kamma la, ali kana jaakali ka a fo ko, ‘M be muŋ ne domo la?’ waraŋ ‘M be muŋ ne miŋ na?’ waraŋ ‘M be muŋ ne duŋ na?’

32 Alla lombaloolu ka tu ñiŋ feŋolu le bee ñini la. Bari ali Faamaa meŋ be Arijana, ye a loŋ ne ko, ali suulata ñinnu bee la le.

33 Ali Alla la mansabaayaa ñini foloo, aniŋ a la tiliŋo, bituŋ ali si naa ñiŋ feŋolu bee fanaa soto.

34 “Wo to, ali kana jaakali saama la kuwo la, kaatu saama be a faŋ topatoo la le. Tiliwo-tili niŋ a fansuŋ bataa le mu, meŋ be kaañaŋ na a fee.”

Matiyu 7

1 “Ali kana moo kiitindi fo ali fanaa kana kiitindi.

2 Kaatu ali ye moo koteŋolu kiitindi ñaameŋ, ali fanaa be kiitindi la wo le ñaama, aduŋ ali ye a ke moolu ye ñaameŋ, a be ke la ali fanaa ye wo le ñaama.

3 Muŋ ne ye a tinna i ka kolomandiŋo je i baadiŋo ñaa kono, bari i buka yirikuntoo je i faŋo ñaa kono?

4 Waraŋ ite si a fo noo i baadiŋo ye ñaadii le, ‘M batu, ŋa kolomandiŋo bondi i ñaa kono’, wo ye a tara, yirikuntoo be i faŋo ñaa kono?

5 Ite bunaafayoo! Yirikuntoo bondi i faŋo ñaa kono foloo, wo koolaa i la jeroo si seneyaa ka kolomandiŋo bondi i baadiŋo ñaa kono.

6 “Ali kana feŋ senuŋolu dii wuloolu la, kaatu ì be ali boyinkaŋ na le, aduŋ ali kana ali la pemoolu fayi seewoolu ye, kaatu ì be ì dori la ì siŋolu la le.

7 “Ali daanaroo ke, aduŋ a be dii la ali la le. Ali ñinindiroo ke, aduŋ ali be a je la le. Ali konkondiroo ke, aduŋ bundaa be ye le la ali ye le.

8 Kaatu moo-wo-moo meŋ ye daanaroo ke, wo be a soto la le. Moo-wo-moo, meŋ ye ñinindiroo ke, wo be a je la le. Aduŋ moo-wo-moo meŋ ye konkondiroo ke, bundaa be ye le la a ye le.

9 Kee jumaa le be alitolu kono, niŋ a dinkewo ye a ñininkaa mbuuroo la, a be beroo dii la a la,

10 waraŋ niŋ a ye a ñininkaa ñewo la, a be saa dii la a la?

11 Alitolu jawuyaata ñaa-wo-ña, ali ye a loŋ ne, ali ñanta soorifeŋ betoolu mennu dii la ali diŋolu la. Wo to siiña, jelu le ali Faamaa meŋ be Arijana, be feŋ betoolu dii la moolu la, mennu ye a daani!

- 12 “Kuu ke moo la, meŋ si kuŋ i to. Ñiŋ ne mu Musa la Luwaa kotoo ti, aniŋ annabiyomoolu la karandiroo.
- 13 “Duŋ niŋ bundaa deteriŋo la! Kaatu bundaa doo fanuta le, aduŋ a siloo sooneeyaata le, meŋ ka taa kasaaroo kono, aduŋ mennu ka duŋ a la, ì siyaata le.
- 14 Bari bundaa meŋ deteta, aduŋ a siloo maŋ sooneeyaa, wo ka taa baluwo le kono, aduŋ dantaŋ doronŋ ne ka a je.
- 15 “Ali ali hakiloo tu annabiyomoolu to, mennu maŋ tara tooña kaŋ. Ì ka naa ali kaŋ ne ko saajiyolu, bari ì konoto be ko suluu konkoriŋolu.
- 16 Ali be ì suutee la ì maañaalu le la. Fo moolu ka wayini yiridiŋ ñatoolu kati ŋaniŋ suŋo bala le baŋ, sako ì si sooto diŋolu kati ŋaniŋolu bala?
- 17 Wo ñaa kiliŋo la yiri kendoo bee ka diŋ betoo le bondi, bari yiri jawoo ka diŋ jawoo le bondi.
- 18 Yiri kendoo buka diŋ jawoo bondi noo, aduŋ yiri jawoo fanaa buka diŋ kendoo diŋ noo.
- 19 Yiri-wo-yiri meŋ maŋ diŋ kendoo bondi, a be kuntu la le ka fayi dimbaa kono.
- 20 Wo to ali be wolu suutee la ka bo ì diŋolu le la.
- 21 “A maŋ ke ko, moo-wo-moo meŋ ka a fo n ye, ‘M Maarii, m Maarii’, be duŋ na Arijana mansabaayaa kono le, bari meŋ ka m Faamaa la lafoo ke, meŋ be Arijana.
- 22 Wo luŋo la, moo jamaa be a fo la n ye, ‘M Maarii, m Maarii, fo m buka kiilaariyaa kumoolu fo nuŋ ite too le la baŋ? Fo m buka seetaani jawoolu bayi nuŋ ite too le la baŋ? Aduŋ fo m buka kaawakuu jamaalu ke ite too le la baŋ?’
- 23 Bari m be a koyindi la ì la le ko, ‘Nte nene maŋ ali loŋ. Ali bo m bala, alitolu kuu jawu kelaalu.’
- 24 “Wo kamma la, moo-wo-moo meŋ ye n na ñiŋ kumoolu moyi, aduŋ a ye ì muta, wo ka munta le ko kee ñaamendiŋo, meŋ ye a la buŋo loo beroo kaŋ.
- 25 Sanjiyo naata busa wo buŋo kaŋ, waamoo woyita a kaŋ, aniŋ turubaadoo ye a fee, bari hani wo a maŋ boyi, kaatu a be looriŋ beroo le kaŋ.
- 26 Bari moo-wo-moo meŋ ye n na ñiŋ kumoolu moyi, aduŋ a maŋ ì muta, wo ka munta le ko toolewo, meŋ ye a la buŋo loo keño kaŋ.
- 27 Sanjiyo naata busa wo buŋo kaŋ, waamoo woyita a kaŋ, aniŋ turubaadoo ye a fee, a naata boyi piram!”
- 28 Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ kumoolu baŋ fo la, kafoo jaakalita a la karandiroo la,
- 29 kaatu a ka ì karandi le ko kantiyo, a buka a ke ko ì la Luwaa karammoolu.

Matiyu 8

- 1 Kabiriŋ Yeesu jiita naŋ konkoo santo, kafu baa ye a nooma.
- 2 Wo to le balajawutoo naata a kaŋ, a ñoyita a ye. A ko a ye ko, “M Maariyo, i si n seneyandi noo le i la lafoo kaŋ.”
- 3 Wo to le Yeesu ye a buloo tiliŋ, a ye a maa. Bituŋ a ko, “N lafita le. Kendeyaa!” Wo loodulaa kilijo to, a la balajawoo bee seneyaata a bala.
- 4 Yeesu naata a fo a ye ko, “I hakiloo tu, kana ñiŋ kuwo fo hani moo kilij ye. Bari taa, i faŋ yitandi piriisoo la, aniŋ i ye sadaa bondi, Annabilayi Musa ye meŋ yaamari, ka ke moolu ye seedayaa ti ko, i seneyaata le.”
- 5 Kabiriŋ Yeesu dunta Kapanawumu saatowo kono doron, kelediŋ kuntiyo naata a kaŋ ka a daani ko,
- 6 “M Maariyo, n na dookuulaa kuuranta le fo a buka taama noo. A be laariŋ suwo kono, a niŋ dimi baa.”
- 7 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “M be naa le ka a kendeyandi.”
- 8 Bari kelediŋ kuntiyo ye a jaabi ko, “M Maariyo, nte maŋ jari ite ye naa nte la buŋo kono. Kumoo fo doron, aduŋ n na dookuulaa be kendeyaa la le.
- 9 Kaatu nte fanaa be kantiyolu le koto, aduŋ ŋa kelediŋolu soto n koto le. Niŋ n ko meŋ ye ‘Taa’, a ka taa le. Niŋ n ko doo ye, ‘Naa’, a ka naa le. Aduŋ niŋ ŋa n na dookuulaa yaamari meŋ na, a ka wo le ke.”
- 10 Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ moyi, a jaakalita. A ko moolu ye mennu be a nooma ko, “Tooña, m be a fo la ali ye, hani Banisirayila kono, m maŋ ñiŋ ñon lanna siifaa je jee.
- 11 Aduŋ m be a fo la ali ye, moo jamaa be bo la naŋ tiliboo aniŋ tilijiyo la. Ì niŋ Iburayima, Isiyaaka aniŋ Yaakuba be sii la le ka domoroo ke Arijana mansabaayaa kono.
- 12 Bari moolu mennu ñanta tara la Alla la mansabaayaa kono, wolu be fayi la banta le diboo kono, kumoo niŋ nimisoo be daameŋ.”
- 13 Wo to le Yeesu ko kelediŋ kuntiyo ye ko, “Taa, a be ke la i ye le ko i laata a la ñaameŋ.” Aduŋ dookuulaa kendeyaata wo waati kilijo le la.
- 14 Kabiriŋ Yeesu dunta Pita la buŋo kono, a ye Pita bitammusoo tara laariŋ, a niŋ balakandoo.
- 15 Yeesu ye a buloo maa doron, balakandoo ye a bula. A wulita ka a jiyandi.
- 16 Wo wulaaroo la, ì ye seetaanitoo jamaalu samba a ye naŋ. A ye seetaani jawoolu bayi niŋ kumoo le la, aniŋ a ye kuurantoolu bee kendeyandi.
- 17 Ñiŋ keta le fo Annabilayi Yesaya la kumoo si timma ko: “Ate faŋo le ye ñ na kuuraŋolu taa, aniŋ a ye ñ na jankaroolu samba.”
- 18 Kabiriŋ Yeesu ye moo jamaa je kururiŋ a la, a ye yaamaroo dii ka teyi baa kara doo la.

- 19 Wo to le Luwaa kammoo naata, a ko a ye ko, “Kammoo, nte be i nooma la le, i taata daa-wo-daa.”
- 20 Bituj Yeesu ko a ye ko, “Kunkuwoolu ye dinkoolu soto le, i ka tara daamej to. Aduj kunoolu fanaa ye ñaŋolu soto le, i ka tara daamej to. Bari Moo Dinkewo man hani dulaa soto, a be a kujo laa la daamej.”
- 21 A la saayibe doo ko a ye ko, “M Maarii, nte bula foloo, ña taa m faamaa baadee.”
- 22 Bari Yeesu ko a ye ko, “N nooma! Furewolu bula, i ye i ñoŋ furewolu baadee.”
- 23 Kabirij Yeesu bulata kulojo kono, a la saayiboolu ye a nooma jee.
- 24 Bituj foño baa naata wuli baa kono, fo jibaliŋolu lafita kulojo tunendi la. Bari wo waatoo la Yeesu be siinoo le la.
- 25 I naata ka a kunij, i be a fo kaŋ, “M Maarii, ñ kiisa! M be kasaara kaŋ ne.”
- 26 Wo to le a ko i ye ko, “Ali ka muj ne sila? Alitolu moo lanna dooyaariŋolu!” Bituj a wulita, a ye foño niŋ baa baliŋolu jalayi. Wo to le i tenkunta tek.
- 27 Bituj saayiboolu jaakalita, i ko, “Muj moo siifaa le mu ñiŋ ti, fo hani foño niŋ baajiyo ka a la yaamaroo muta?”
- 28 Kabirij Yeesu futata baa kara doo la Kerasene tundoo kaŋ, a niŋ seetaanitoo fula benta. I ka bo berehuwolu le kono, i ka moolu baadee daamej to. I sajarata baake le, fo a ye a tinna, moo buka tamba noo niŋ wo siloo la.
- 29 I wuurita santo ko, “I be muj ne ke la ntolu la, ite Alla Dinkewo? Fo i naata jaŋ ne ka ntolu toora, janniŋ waatoo be sii la baŋ?”
- 30 Seewu kooree baa le tarata nuŋ daaŋinoo la i ñaato jee.
- 31 Bituj seetaani jawoolu ye a daani, i ko, “Niŋ i ye m bayi banta, wo to i si m bayi wo seewu koorewo kono.”
- 32 Aduj a ko i ye ko, “Ali taa!” I naata finti ka duj seewoolu kono. Aduj seewu koorewo bee borita ka jii konkoo jindaa la, i naata joloŋ baa kono. I bee faata jiyo kono jee.
- 33 Bituj seewu kantalaalu borita, i taata saatewo kono. I ye kuwo bee saata, aniŋ meŋ keta seetaanitoolu la.
- 34 Aduj saatee moolu bee naata ka Yeesu benduj. Kabirij i ye a je, i ye a daani, fo a si bo i la tundoo kaŋ.

Matiyu 9

- 1 Wo to le Yeesu dunta kulojo kono, a teyita ka taa baa kara doo la. A naata a fansuj saatewo to.
- 2 I ye namatoo doo naati a kaŋ, meŋ be laariŋ basoo kaŋ. Kabirij Yeesu ye i la lannoo je, a ko namatoo ye ko, “N dinkewo, i jusoo bambandi. I la junuboolu yamfata le.”

- 3 Luwaa kammoo doolu tarata jee, ò kumata ko, “Ñiñ kewo ka tooñeeri kumoolu le fo.”
- 4 Bayiri Yeesu ye ò la miiroolu loñ ne, a ko ò ye ko, “Muñ ne ye a tinna ali ka kuu jawoo miira ali sandomoolu kono?”
- 5 Fo ñiñ ne mañ sooneeyaa ka a fo, ‘I la junuboolu yamfata le’, diina ka a fo, ‘Wuli, i ye taama’?
- 6 Bari ali si a loñ ko, Moo Dinkewo ye kaño soto ñiñ duniyaa kono le ka yamfa junuboolu la.” Bituñ a ko namatoo ye ko, “Wuli, i la basoo sika, i ye taa suwo kono.”
- 7 Wo to le a wulita, a taata suwo kono.
- 8 Kabiriñ moolu ye ñiñ je, ò faata niñ Alla ñaasilanjo la, aduñ ò naata ka Alla jayi, meñ ye ñiñ ñoñ semboo dii hadamadiñolu la.
- 9 Kabiriñ Yeesu be tamba kañ, a ye kee doo le je, meñ too mu Matiyu ti. A be siiriñ ò la duwaañibuño to. Bituñ a ko a ye ko, “N nooma!” Aduñ a wulita, a ye a nooma.
- 10 Wo koolaa, kabiriñ Yeesu be domoroo la Matiyu la buño kono, duwaañi jamaalu niñ junubelaalu naata ka sii Yeesu niñ a la saayiboolu fee jee ka domoroo ke.
- 11 Kabiriñ Farisewo doolu ye ñiñ je, ò ko a la saayiboolu ye ko, “Muñ ne ye a tinna ali kammoo niñ duwaañoolu niñ junubelaalu ka domoroo ke ñoo kañ?”
- 12 Bari Yeesu ye ò la kumoolu moyi le, a ko ò ye ko, “Moo kendeyaariñolu mañ suula jaaralilaa la, bari mennu kuuranta.
- 13 Ali taa a karañ, ñiñ kotoo mu meñ ti: ‘N na lafoo mu balafaa le ti, a mañ ke sadaa ti.’ Kaatu nte mañ naa ka moo tilindiñolu kumandi, bari junubelaalu.”
- 14 Wo to le Yaayaa la saayiboolu naata Yeesu kañ, ò ko a ye ko, “Muñ ne ye a tinna ntolu niñ Farisewolu ka suñ, bari ite la saayiboolu buka suñ?”
- 15 Bituñ Yeesu ko ò ye ko, “Fo maañoobitilaalu si woosii noo bañ, niñ maañootiyo be ò fee? Bari luñolu be naa la le, luño meñ maañootiyo be bo la ò bulu. Wo to le ò be suñ na.
- 16 Moo buka bayi kutoo lenkelaa waramba kotoo bala, kaatu lenkelaa ka bo waramboo bala le, aduñ a be faroo warandi la baake le.
- 17 Wo ñaa kiliño la, wayini kutoo buka ke sufura kotoolu kono. Niñ wo keta, sufuroolu be feten na le, wayinoo be boñ na le, aduñ sufuroolu be tiñaa la le. Wayini kutoo ka ke sufura kotoolu le kono, fo ò bee kana tiñaa.”
- 18 Kabiriñ Yeesu be ñiñ kumoolu fo kañ ò ye, maralilaa doo naata. A ñoyita a ñaatiñiño la ka a fo a ye ko, “N dimmusoo faata saayiñ-saayiñ ne. Bari naa, i ye ò buloo doron laa a kañ, a be baluu la le.”
- 19 Bituñ Yeesu niñ a la saayiboolu wulita, ò ye a nooma.

- 20 Ì taatoo musoo doo le naata niŋ a kooma la. Yeleboŋ kuuraŋo le be a la fo sanji taŋ niŋ fula. A ye Yeesu la waramboo tuloo maa.
- 21 A ye ñiŋ ne fo a faŋ ye ko, “Niŋ ŋa hani a la waramboo doronj maa, m be kendeyaa la le.”
- 22 Bituŋ Yeesu ye a kooma juubee, a ye a je, aduŋ a ko a ye ko, “N dimmusoo, i jusoo bambandi. I la lannoo ye i kendeyandi le.” Wo loo niŋ baroo teema musoo kendeyaata.
- 23 Kabiriŋ Yeesu futata maralilaa la buŋo to, a ye footaŋ feelaalu je, aniŋ moo jamaalu, mennu be woosii kaŋ, ì niŋ maakaŋ baa.
- 24 A ko ì ye ko, “Ali taa banta! Sunkutundiŋo maŋ faa, a be siinoo le la.” Bituŋ ì naata jele a la.
- 25 Biriŋ ì ye moolu fintindi banta, Yeesu dunta, a ye sunkutundiŋo buloo muta. Bituŋ sunkutundiŋo wulita.
- 26 Ñiŋ kibaaroo naata janjaŋ wo tundoo bee kaŋ.
- 27 Yeesu bota jee doronj, finkintee fula ye a nooma. Ì be wuuri kaŋ ka a fo ko, “Dawuda Dinkewo, balafaa soto ñ ye!”
- 28 Kabiriŋ Yeesu dunta buŋo kono, wo finkintewolu naata a kaŋ. Bituŋ Yeesu ye ì ñininkaa ko, “Fo alitolu laata le ko, nte si ali ñaalu yelendi noo baŋ?” Ì ye a jaabi ko, “Haa, Maariyo!”
- 29 Wo to le a ye ì ñaalu maa, a ko ì ye ko, “A si ke ali ye ali la dankeneyaa kaŋ.”
- 30 Bituŋ ì ñaalu yeleta. A naata ì dandalaa baake ko, “Ali kana soŋ, hani moo ye a loŋ.”
- 31 Bari kabiriŋ ì fintita, ì ye a kibaaroo janjandi wo tundoo bee kaŋ.
- 32 Kabiriŋ wolu be finti kaŋ ka taa, ì ye mumunewo samba Yeesu ye naŋ, seetaani jawoo be meŋ na.
- 33 Kabiriŋ a ye seetaani jawoo bayi a bala, mumunewo naata diyaamu. Moolu jaakalita, ì be a fo kaŋ, “Ñiŋ ñoŋo nene maŋ ke Banisirayila kono muk.”
- 34 Bari Farisewolu ko, “A ka seetaani jawoolu bayi niŋ Ibiliisa semboo le la!”
- 35 Wo koolaa Yeesu taata saatee baalu niŋ saateeriŋolu bee to. A ye karandiroo ke ì la diina bendulaalu to, aniŋ a ye Alla la mansabaayaa kibaari betoo kawandi. A ye kuuraŋ siifaa bee kendeyandi aniŋ saasaa siifaa bee.
- 36 Kabiriŋ a ye kafoo je, a balafaata ì ye, kaatu ì be bataariŋ ne aniŋ ì jikilateyita. Ì ka munta le ko saajiyolu, mennu maŋ kantarilaa soto.
- 37 Wo to le a ko a la saayiboolu ye ko, “Katiroo be siyaariŋ ne, bari dookuulaalu le maŋ siyaa.

38 Wo kamma la, ali duwaa ka Katiritiyo daani, fo a si dookuulaalu kii naŋ a la katiroo la.”

Matiyu 10

1 Kabiriŋ Yeesu ye a la saayibe taŋ niŋ fuloo kumandi, a ye kaŋo dii ì la ka seetaani jawoolu bayi aniŋ ka kuuraŋ siifaa bee kendeyandi, aniŋ saasaa siifaalu bee.

2 Wo kiilaa taŋ niŋ fuloo toolu mu ñinnu le ti: Foloo-foloo, Simoni, ì ka meŋ kumandi Pita la, a baadiŋo Anduru, aniŋ Yankuba meŋ mu Sebede dinkewo ti, aniŋ a baadiŋo Yohana,

3 Filipi, Batolomeyu, Tomas, aniŋ Matiyu meŋ mu duwaañoo ti, aniŋ Yankuba meŋ mu Alifeyu dinkewo ti, aniŋ Tadeyu,

4 Simoni Kanaaninkoo, aniŋ Yudas Isikariyoti meŋ naata Yeesu jamfaa.

5 Yeesu ye ñiŋ kee taŋ niŋ fuloo le kii, aniŋ a ye ì yaamari ko, “Ali kana taa moolu kono, menna maŋ ke Yahuudoolu ti. Ali kana duŋ hani Samariya saatee kiliŋ kono,

6 bari ali si taa Banisirayilankoolu yaa, menna ka munta ko saajii filiriŋolu.

7 Niŋ ali be taa kaŋ, ali si ñiŋ kumoo kawandi ko, ‘Arijana mansabaayaa sutiyaata naŋ ne.’

8 Ali kuurantoolu kendeyandi, ali ye furewolu wulindi saayaa kono, ali ye balajawutoolu seneyandi, aniŋ ali ye seetaani jawoolu bayi. Ali maŋ feŋ bo ñiŋ kaŋo kunna, wo to ali fanaa kana feŋ kaniŋ a kunna.

9 Ali kana sani kodoo, kodiforoo waraŋ jaawaloo bula ali la jifoolu kono.

10 Ali kana kufu samba ali la taamasiloo kaŋ, waraŋ dendika fulanjaŋo, samatoolu waraŋ taamaraja dokoo, kaatu dookuulaa le jarita a la joo la.

11 Niŋ ali dunta saatee-wo-saatee kono, ali si ñininkaroo ke, meŋ si ali jiyaa noo. Aduŋ ali si sabati jee fo janniŋ ali be taa la.

12 Niŋ ali be duŋ na buŋo kono, ali si kontondiroo ke ko, ‘Kayiroo be ali fee.’

13 Niŋ wo bunkononkoolu ye ali jiyaa, wo to ali la kayiroo si naa wolu kaŋ. Bari niŋ ì maŋ ali jiyaa, wo to ali la kayiroo si muru ali kaŋ.

14 Niŋ moo-wo-moo maŋ ali danku, waraŋ a maŋ a tuloo loo ali la kumoolu la, ali si ali siŋolu konkoŋ, niŋ ali be bo la wo buŋo kono waraŋ wo saatewo to.

15 Tooña, m be a fo la ali ye, kiitiiluŋo be sooneeyaa la Sodomu niŋ Komora saatewolu le ye ka tamba wo saatewo la, meŋ balanta alitolu ma.

16 “Ali a kalamuta ko, m be ali kii kaŋ banta le ko saajiyolu, menna be suluwolu kono. Wo kamma la ali si feere ko woloo, aniŋ ali si sooneeyaa ko puraa.

17 Ali ali hakiloo tu moolu to, kaatu ì be ali samba la kiitiyolu to le, aniŋ ì be ali karawaasi la ì la diina bendulaalu kono le.

- 18 Ì be ali samba la ì la maralilaalu ñaatiŋo la le, aniŋ mansoolu, nte la kuwo kamma, fo ali si ke n seedoolu ti ì ye, aniŋ moolu ye, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti.
- 19 Niŋ ì ye ali muta, ali kana dewuŋ, ali be meŋ fo la waraŋ ali be a fo la ñaameŋ, kaatu niŋ wo waatoo siita, kumoo be dii la ali la le, ali ñanta meŋ fo la.
- 20 Kaatu a maŋ ke ko, alitolu le be diyaamu la, bari ali Faamaa la Nooroo, wo le be diyaamu la ka bo niŋ alitolu la.
- 21 “Baadiŋo be a baadiŋo jamfaa la le ka a faa, faamaa fanaa be a diŋo ke la wo le ñaama. Dindiŋolu be muriti la ì wuluulaalu ma le ka a tinna, ì ye ì faa.
- 22 Moolu bee le be ali koŋ na nte too kamma la. Bari moo meŋ wakiilita fo labandulaa to, wo maarii le be kiisa la.
- 23 “Niŋ ì ye ali toorandi saatee kiliŋ to, ali bori, ali ye taa saatee doo to. Tooña, m be a fo la ali ye, janniŋ ali ka Banisirayila saatewolu bee baŋ, Moo Dinkewo be muru la naŋ ne.
- 24 Karandiŋo la kuwo maŋ wara a karammoo ti, waraŋ joŋo la kuwo ye wara a maarii ti.
- 25 Niŋ karandiŋo keta ko a karammoo, wo be a wasa la le, joŋo ye wasa, niŋ a keta ko a maariyo. Niŋ ì ye suutiyo kumandi Belisibul la, wo to ì be a la dimbaayaa kumandi la too le la meŋ jawuyaata wo ti.
- 26 “Wo kamma la, ali kana sila moolu la. Feŋ te muuriliŋ, meŋ te wura la. Feŋ te maaboriŋ, meŋ te loŋ na.
- 27 Nte ka meŋ fo ali ye diboo kono, ali si wo fo maloo kono. Aduŋ ali ye dumburoo meŋ moyi ali tuloolu la, ali si wo kankulaa kankaraŋo santo.
- 28 Ali kana sila moolu la, mennu si balajaatoo faa noo, bari ì te niyo faa noo la. Bari ali si sila Alla la, meŋ si niyo niŋ balajaatoo bee kasaara noo Jahannaba kono.
- 29 Fo jaataliŋ fula buka waafi koparoo la baŋ? Bari hani wo, hani kiliŋ te boyi la bankoo to, niŋ a maŋ ke ali Faamaa la lafoo ti.
- 30 Hani ali kuntiñooolu bee yaateeta le.
- 31 Wo to ali kana sila! Alitolu la nafaa le warata ka tamba jaataliŋ jamaalu la.
- 32 “Niŋ moo-wo-moo ye nte la kuwo seedeyaa moolu ñaatiŋo la, nte fanaa be wo maarii la kuwo seedeyaa la m Faamaa ñaatiŋo la le, meŋ be Arijana.
- 33 Bari niŋ moo-wo-moo balanta nte ma moolu ñaatiŋo la, nte fanaa be balan na wo maarii ma le m Faamaa ñaatiŋo la, meŋ be Arijana.
- 34 “Ali kana a miira ko, nte naata kayiroo le naati ñiŋ duniyaa kono. Nte maŋ naa ka kayiroo naati, bari hawusaroo.
- 35 Kaatu nte naata le ka kewo niŋ a faamaa kuntundi, ka dimmusoo niŋ a baamaa kuntundi, aniŋ ka futuumusoo niŋ a bitammusoo kuntundi.

- 36 Aduŋ moo fansuŋ dimbaayaalu be ke la a jawoolu le ti.
- 37 Wo kamma la moo meŋ ye a faamaa waraŋ a baamaa kanu ka tamba nte la, wo maarii maŋ jari ka ke n na saayiboo ti. Aduŋ moo meŋ ye a dinkewo waraŋ a dimmusoo kanu ka tamba nte la, wo maarii maŋ jari ka ke n na saayiboo ti.
- 38 Moo meŋ maŋ a la yiribantambilo baata duni ka n nooma, wo maarii maŋ jari ka ke n na saayiboo ti.
- 39 Moo meŋ ye a niyo tankandi, wo maarii be foo la a la le, bari moo meŋ foota a niyo la nte la kuwo kamma, wo maarii be a soto la le.
- 40 “Moo meŋ ye ali jiyandi, wo ye nte le jiyandi, aduŋ moo meŋ ye nte jiyandi, wo maarii ye Alla le jiyandi, meŋ ye nte kii.
- 41 Moo meŋ ye annabiyomoo jiyandi, kaatu a mu annabiyomoo le ti, wo be annabiyomoo la joo le soto la. Aduŋ moo meŋ ye moo tilindiŋo jiyandi, kaatu a mu moo tilindiŋo le ti, wo be moo tilindiŋo la joo le soto la.
- 42 Moo-wo-moo meŋ ye hani jii sumaa pootoo dii ñiŋ domandiŋolu hani kiliŋ na, kaatu a mu n na saayiboo le ti, tooŋaa, m be a fo la ali ye, wo te foo la a la joo la muk.”

Matiyu 11

- 1 Kabiriŋ Yeesu ye yaamaroolu dii a la saayibe taŋ niŋ fuloo la fokabaŋ, a tententa saatewolu to karandiroo niŋ kawandoo la wo tundoŋo kaŋ.
- 2 Biriŋ Yaayaa ye a moyi bunjawoo kono, Kiristu be meŋ ke kaŋ, a ye a la saayiboolu kii a kaŋ
- 3 ka a ñininkaa ko, “Fo ite le mu wo ti baŋ, meŋ ñanta naa la, waraŋ fo ñ si doo koteŋ batu?”
- 4 Wo to le Yeesu ye ñ jaabi ko, “Ali muru Yaayaa kaŋ. Ali ye a fo a ye, ali ye kuwolu mennu moyi, aniŋ ali ye mennu je:
- 5 Finkintewolu ñaalu yeleta, namatoolu taamata, balajawutoolu kendeyaata, tulu sukiriŋolu ye moyiroo ke, furewolu wulita, aniŋ kibaari betoo kawandita fuwaaroolu ye.
- 6 Barakoo be moo le ye, meŋ maŋ hakili fula soto nte la kuwo to.”
- 7 Kabiriŋ Yaayaa la saayiboolu be muru kaŋ, Yeesu ye a dati ka Yaayaa la kuwo fo kafoo ye ko, “Ali taata muŋ ne juubee keñewuloo kono? Fo baakintoo le mu baŋ, foŋoo ka meŋ jijjaa?
- 8 Ali taata muŋ ne juubee? Fo kewo meŋ ye duŋ feŋ ñiimaalu duŋ baŋ? Ali ye a loŋ ne ko, feetoofata ñiimaa dunnaalu be mansabuŋolu le kono.
- 9 Ali taata muŋ ne juubee? Ka annabiyomoo juubee baŋ? Haa, m be a fo la ali ye, a tambita annabiyomoo faŋo la le.

- 10 Ñiñ ne la kuwo be safeeriñ ko: ‘A fele, ña n na kiilaa kii ite ñaato le, meñ be i la siloo parendi la i ye.’
- 11 “Tooñaa, m be a fo la ali ye, moo nene mañ soto hadamadiñolu kono, meñ na kuwo warata ka tambi Yaayaa Batiseerilaa la. Bari hani meñ na kuwo dooyaata moolu bee ti Arijana mansabaayaa kono, wo le la kuwo warata ka tambi Yaayaa la.
- 12 Ka bo Yaayaa Batiseerilaa la luñolu la ka naa fo saayiñ, Arijana mansabaayaa toorata jawuke, aduñ moo sañarariñolu lafita ka a buusi.
- 13 Musa la Luwaa niñ annabiyomoolu la kitaaboolu bee ye kiilaariyaa kumoo fo le ka naa fo Yaayaa la naa,
- 14 aduñ niñ ali be soñ na wo la: Ate le mu Eliya ti, meñ ñanta naa la.
- 15 Meñ ye tuloo soto, a si a moyi.
- 16 “N si ñiñ jamaanoo misaali muñ ne la? A ka munta le ko dindiñolu mennu be siiriñ marisewo to, ì be ì tuluññoolu kumandi kañ
- 17 ko, ‘Dà footaño fee ali ye le, bari ali mañ i doñ. Dà saño woosii, bari ali mañ kumboo!’
- 18 Kaatu Yaayaa naata le, a buka domoroo ke, sako a si i miñ, aduñ ì ko, ‘A ye seetaani jawoo le soto.’
- 19 Moo Dinkewo naata le, a ka domoroo ke, a ka i miñ, silañ ì ko, ‘A juubee, konomoo le mu, anij dolominnaa, duwaañoolu niñ junubelaalu teeroo!’ Bari ñaameño ka suutee ka bo niñ a la baara kuwolu le la.”
- 20 Wo to le Yeesu ye a dati ka saatewolu jalayi, a ye a la kaawakuu jamaalu ke daameñ, kaatu ì mañ tuubi ì la junuboolu la.
- 21 A ko, “Kooroo be alitolu Korasininkoolu ye! Kooroo be alitolu Betisayidankoolu ye! Kaatu kaawakuwolu mennu keta nuñ ali la saatewolu kono, niñ a ye a tara, wolu keta Tire niñ Sidoni saatewolu le kono, tennuñ ì banta booto funtoolu duñ, ì ye seebuutoo maa, ka ì la tuuboo yitandi.
- 22 Bari m be a fo la ali ye, kiitiiluño la, kuwo be sooneeyaa la Tire niñ Sidoni le ye ka tamba alitolu la.
- 23 Aduñ alitolu Kapanawumunkoolu, fo alitolu be duñ na Arijana kono le bañ? Hanii, alitolu be fayi la Jahannaba le kono, kaatu kaawakuwolu mennu keta nuñ alitolu yaa, niñ a ye a tara, wolu keta nuñ Sodomu le, tennuñ a be tara la looriñ ne fo bii.
- 24 Wo kamma la, m be a fo la ali ye, kiitiiluño be sooneeyaa la Sodomu le ye ka tamba alitolu la.”
- 25 Wo waatoo la, Yeesu ye a bankee ko, “M Faamaa, saño niñ bankoo Maariyo, ña i jayi, kaatu i ye ñiñ kuwolu maabo moo ñaamendiñolu niñ londitiyolu la, aduñ i naata wolu yitandi dindiñ mereñolu la.

- 26 Tooñaa, m Faamaa, ñiñ ne beteyaata i fee.
- 27 “M Faamaa ye kuwolu bee duñ nte le bulu. Moo mañ Dinkewo loñ fo a Faamaa doron, aniñ moo mañ Faamaa loñ fo a Dinkewo doron, aniñ Dinkewo be moo meñ tomboñ na ka a londi a Faamaa la.
- 28 Ali naa nte kañ, alitolu bee menu ye bataa soto aniñ duni kuliño. M be ali dahandi la le.
- 29 Ali n na yookoo duni aniñ ali kuwolu karañ m bulu, kaatu ña tenkuño niñ fammajiyo soto n sondomoo kono le, aduñ ali niyolu be dahaa la le.
- 30 Kaatu n na yookoo sooneeyaata le, aduñ n na dunoo mañ kuliya.”

Matiyu 12

- 1 Loobula Luñ doo le la, Yeesu be tamba kañ siimañ kunkoolu la. Konkoo be a la saayiboolu la. Bituñ ò ye a dati ka siimañ tinsoolu buusi ka ò domo.
- 2 Farisee doolu ye wo je, ò ko a ye ko, “A juubee, i la saayiboolu ka kuwo ke, Luwaa ye meñ haraamuyandi ka a ke Loobula Luño la!”
- 3 A ko ò ye ko, “Fo ali nene mañ a karañ, Mansa Dawuda ye meñ ke, kabiriñ konkoo ye a muta, a niñ a taañoolu?”
- 4 A dunta Alla Batudulaa Buño kono ñaameñ ka mbuuru senuño domo, piriisoolu doron ñanta meñ domo la, aduñ Luwaa ye wo haraamuyandi ate ye le aniñ a taañoolu.
- 5 Warañ fo ali nene mañ a karañ Luwaa kono ko, piriisoolu menu be Alla Batudulaa Buño kono dookuwo la Loobula Luño la, ò ye Loobula Luño luwaa tiñaa le, bari a mañ ke kuu jawoo ti?
- 6 Bari m be a fo la ali ye, moo le be jañ, meñ na kuwo warata ka tamba Alla Batudulaa Buño la.
- 7 Niñ ali ye a loñ, muñ ne mu ñiñ kumoo kotoo ti, ‘N na lafoo mu balafaa le ti, a mañ ke sadaa ti,’ wo to ali te moolu tuumi la, menu mañ feñ ke.
- 8 Moo Dinkewo le mu Loobula Luño Maariyo ti.”
- 9 Yeesu bota jee, a taata ò la diina bendulaa to.
- 10 Kewo doo tarata jee, meñ buloo faata. Bituñ ò ye Yeesu ñininkaa, fo ò si a tuumi noo ko, “Fo Luwaa sonta le bañ ka moo kendeyandi Loobula Luño la?”
- 11 A ye ò jaabi ko, “Moo jumaa le be alitolu kono, niñ a ye saajii kiliñ soto, aduñ wo naata boyi dinkoo kono Loobula Luño la, a te a muta la ka a bondi jee?”
- 12 Wo to, siiñaa jelu le hadamadiño la kuwo tambita saajiyo la? Wo kamma la Luwaa sonta le ka kuu betoo ke Loobula Luño la.”
- 13 Bituñ a ko kewo ye ko, “I buloo tilindi!” Kewo ye a buloo tilindi, aduñ a seyita a ñaama, ko doo be ñaameñ.

- 14 Farisewolu fintita banta ka jamfaa siti a kamma, ì be a faa la ñaameŋ.
- 15 Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ kuwo kalamuta, a bota jee. Moo jamaa ye a nooma, aduŋ a ye ì la saasaatoolu bee kendeyandi.
- 16 A ye ì dandalaa ko, ì kana soŋ moo-wo-moo ye a la kuwo moyi.
- 17 Ñiŋ ye Annabilayi Yesaya la kumoo le timmandi ko:
- 18 “N na dookuulaa fele, ŋa meŋ tomboŋ, n kanuntewo, n niyo seewoota meŋ na kuwo to. M be n na Nooroo jindi la a kaŋ ne, aduŋ a be kiitii tilindiŋo bankee la bankoolu kaŋ ne.
- 19 A te sonkoo ke la waraŋ ka wuuri, sako moo si a kaŋo moyi mbeedoolu kaŋ.
- 20 A te ñaama kala nukujiriŋo kati la, aduŋ a te saraba siisiiriŋo faa la, fo niŋ a ye kiitii tilindiŋo timmandi.
- 21 Bankoolu be ì jikoo loo la a too le kaŋ.”
- 22 Wo to le ì ye seetaanitoo samba Yeesu kaŋ, meŋ finkita, aduŋ mumunewo le fanaa mu. A ye a kendeyandi. A diyaamuta, a ye jeroo ke fanaa.
- 23 Bituŋ moolu bee jaakalita, ì ko, “Kori ñiŋ ne maŋ ke Dawuda Dinkewo ti?”
- 24 Bari kabiriŋ Farisewolu ye a moyi, ì ko: “Ñiŋ kewo ka seetaani jawoolu bayi Belisibul la semboo le la, meŋ mu seetaani jawoolu la kuntiyo ti.”
- 25 Bari Yeesu ye ì la miiroolu loŋ ne. A ko ì ye ko, “Mansakundaa-wo-mansakundaa meŋ ye a faŋ talaa ka ñoo kele, a ka kasaara le. Aduŋ saatewo waraŋ dimbaayaa, meŋ ye a faŋ talaa ka ñoo kele, wo te loo noo la.
- 26 Niŋ seetaanoo ka seetaanoo bayi, a ye a faŋ ne talaa. Wo to a la mansayaa be loo la ñaadii le?
- 27 Aduŋ niŋ nte ka seetaani jawoolu bayi ka bo niŋ Belisibul le la, wo to alitolu dinkewolu ka ì bayi ka bo niŋ jumaa le la? Wo kamma la itolu le be ke la ali kiitindilaalu ti.
- 28 Bari niŋ n ka seetaani jawoolu bayi niŋ Alla la Nooroo le la, wo to Alla la mansabaayaa naata ali kaŋ ne.
- 29 “Fo moo si duŋ noo kee sembemaa la buŋo kono ka a la sotofeŋolu buusi a la, fo niŋ a ye wo kee sembemaa siti foloo? Wo to le a si a la sotofeŋolu buusi noo a la.
- 30 “Moo meŋ maŋ tara m fee, wo balanta nte ma le. Aduŋ meŋ niŋ nte maŋ kafuroo ke ñoo ma, wo ka a janjaŋ ne.
- 31 Wo kamma la m be a fo la ali ye, yamfoo be ke la junuboolu bee la le, aniŋ tooñeeroolu, bari ka Noora Kuliŋo tooñee, wo nene te yamfa la.

- 32 Moo-wo-moo meŋ ye kuma jawoo fo ka balaŋ Moo Dinkewo ma, wo be yamfa la le. Bari moo-wo-moo meŋ ye kuma jawoo fo ka balaŋ Noora Kuliŋo ma, wo te yamfoo soto la muk, ñiŋ jamaanoo kono waraŋ laakira.
- 33 “Niŋ yiroo beteyaata, a diŋo be beteyaa la le, bari niŋ yiroo maŋ beteyaa, a diŋo te beteyaa la. Bayiri yiroo ka loŋ a diŋo le la.
- 34 Alitolu daŋari koorewo! Alitolu moo jawoolu si kuma betoo fo noo ñaadii le? Sondomoo be faariŋ meŋ na, daa ka wo le fo.
- 35 Moo betoo ka kuu betoolu le fintindi ka bo a sondomoo kono, meŋ be faariŋ beteyaa la. Aduŋ moo jawoo ka kuu jawoolu le fintindi ka bo a sondomoo kono, meŋ be faariŋ jawuyaa la.
- 36 Da a fo ali ye, kiitiiluŋo la moolu be kiitindi la kuma kenseŋ-wo-kuma kenseŋ na le, ì ye meŋ fo ì daa la.
- 37 Kaatu i la kumoolu le be i tilindi la, aduŋ i la kumoolu le be i halaki la.”
- 38 Luwaa kammoo doolu niŋ Farisewolu ko Yeesu ye ko, “Kammoo, n lafita taamanseeroo le je la ite bulu.”
- 39 Bari a ye ì jaabi ko, “Ñiŋ jamaani jawoo meŋ jenketa Alla ma, a ka taamanseeroo le ñini. Bari taamanseeri te yitandi la a la, fo Annabilayi Yunusa la taamanseeroo doron.
- 40 Ko Yunusa tarata ñee baa konoo kono tili saba aniŋ suuto saba, wo ñaa kiliŋo la, Moo Dinkewo be tara la bankoo kono fo tili saba aniŋ suuto saba.
- 41 Ninewenkoolu niŋ ñiŋ jamaanoo be wuli la kiitiiluŋo la, aduŋ ì be ñiŋ jamaanoo tuumi la. Kaatu itolu tuubita ì la junuboolu la le ka bo niŋ Yunusa la kawandoo la. Aduŋ a juubee, meŋ na kuwo warata Yunusa ti, a fele.
- 42 Seba musumansoo niŋ ñiŋ jamaanoo be wuli la kiitiiluŋo la le, aduŋ a be ñiŋ jamaanoo tuumi la, kaatu a bota naŋ kabiriŋ duniyaa daŋo to ka Mansa Sulemani la ñaameŋo lamoyi. Aduŋ a juubee, meŋ na kuwo warata Sulemani ti, a fele.
- 43 “Niŋ seetaani jawoo bota moo kono, a ka taa dulaa jaaroolu le to ka sabatidulaa ñini, bari a buka a soto.
- 44 A si naa a fo a faŋ ye ko, ‘M be muru la n na buŋo to le, m bota naŋ daameŋ.’ Aduŋ niŋ a naata, a si a tara kenseŋyaariŋ, a be fitariŋ aniŋ a be temberiiŋ fanaa.
- 45 Bituŋ a si taa ka seetaani jawu woorowula naati, mennu jawuyaata ka tambii ate faŋo la. Ì ye duŋ a kono ka sabati jee. Wo maarii alihaali labanŋo le ka jawuyaa ka tambii foloo la. Ñiŋ jamaani jawoo fanaa be ke la wo le ñaama.”
- 46 Kabiriŋ Yeesu be diyaamu kaŋ moolu ye, a baamaa niŋ a doomaalu be looriŋ banta. Ì lafita ka diyaamu a ye.
- 47 Bituŋ kewo doo ko a ye ko, “A juubee! I baamaa niŋ i doomaalu be looriŋ banta, ì lafita ka diyaamu i ye.”

48 Bari Yeesu ye a jaabi ko, “Jumaa le mu nte baamaa ti, anij jumaalu le mu m baadijololu ti?”

49 Bituj a ye a buloo coodi a la saayiboolu la, aduj a ko, “M baamaa nij m baadijololu fele jan.

50 Moo-wo-moo meñ ka m Faamaa la lafoo ke, meñ be Arijana, wo le mu m baadinkewo ti, m baarimmusoo anij m baamaa.”

Matiyu 13

1 Wo luñ kiliño la, Yeesu fintita buño kono, a taata sii baa daala.

2 Moo jamaa kuruta a la. Wo kamma la a bulata kuluno kono ka sii jee. Kafoo bee naata loo baa daala.

3 Yeesu ye feñ jamaa fo ì ye mansaaloo kono. A ko, “Fiirilaa kilij ne taata fiiroo la.

4 Kabirin a be fiiroo la, kese doolu jolonta moolu la tambidulaa to. Bituj kunoolu naata, ì ye ì domo.

5 Kese doolu jolonta beroolu le kan, ì man banku jamaa soto daameñ. Ì falinta tariyaake, kaatu bankoo man siyaa jee.

6 Kabirin tiloo malata, ì norota, aduj baawo ì suloolu man jamfa bankoo kono, ì naata jaa.

7 Kese doolu jolonta ñaniñolu kono. Kabirin ñaniñolu menta, ì ye ì dete, ì faata.

8 Bari kese doolu jolonta banku betoo le kan. Ì naata diñ, doolu siidulaa keme, doolu tan wooro anij doolu tan saba.

9 Meñ ye tuloo soto, a si a moyi.”

10 Bituj saayiboolu naata Yeesu kan, ì ko a ye ko, “Muñ ne ye a tinna i ka diyaamu ì ye nij mansaaloolu la?”

11 A ye ì jaabi ko, “Arijana mansabaayaa kulloolu diita alitolu la le ka ì loñ, bari ì man dii itolu la.

12 Moo meñ ye feñ soto, doo be dii la wo le la, aduj a be jamaa baa le soto la. Bari moo meñ man feñ soto, a ye meñ faño soto, wo be buusi la a la le.

13 Kaatu ì ka juubeeroo ke le, bari ì buka jeroo ke. Ì ka lamoyiroo ke le, bari ì buka moyiroo ke, sako ì si fahaamuroo ke.

14 Annabilayi Yesaya la kumoo timmata ì la kuwo to le, a ye meñ fo ko: ‘Ali be lamoyiroo ke la le, bari ali te a fahaamu la. Ali be juubeeroo ke la le, bari ali te feñ je la.

15 Kaatu ñij moolu sondomoolu bee jaata le. Ì buka moyiroo ke noo baake ì tuloolu la, aduj ì ye ì ñaalu biti le. Nij wo nte, ì be jeroo ke la ì ñaalu la le, ì ye moyiroo ke ì

tuloolu la, aduŋ ì be fahaamuroo ke la ì sandomoolu la le ka naa muru nte kaŋ, fo n si ì kendeyandi.’

16 “Bari barakoo be alitolu ñaalu niŋ ali tuloolu ye le, kaatu ali ye jeroo ke le, aniŋ ali ye moyiroo ke le fanaa.

17 Tooña, m be a fo la ali ye, annabiyomu jamaa aniŋ moo tilindiŋolu hameta ka kuwolu je, ali ye mennu je, bari ì maŋ ì je. Aduŋ ì hameta ka kuwolu moyi, ali ye mennu moyi, bari ì maŋ ì moyi.

18 “Saayiŋ, ali fiirilaa la mansaaloo kotoo lamoyi.

19 Niŋ moo meŋ ye mansabaayaa kumoo moyi, aduŋ a maŋ a fahaamu, Seetaanoo si naa a buusi a la, meŋ fiita a sandomoo kono. Niŋ ne mu kesoo ti, meŋ jolonta moolu la tambidulaa to.

20 Meŋ jolonta beroolu kaŋ, wo ka moo la kuwo le yitandi, meŋ ye kumoo moyi, aduŋ wo loo niŋ baroo teema a seewooriŋo ye a muta.

21 Bari bayiri kumoo maŋ suloo duŋ a sandomoo kono, a si muña fo waatindiŋ. Niŋ bataa niŋ koleyaa kuwolu naata a kaŋ kumoo kamma la, jee niŋ jee doronŋ, a si badali.

22 Meŋ jolonta ŋaniŋolu kono, wo ka moo la kuwo le yitandi, meŋ ye kumoo moyi, bari duniyaa la bataa kuwolu niŋ naafuloolu ñaaboo ye kumoo dete a kono. Bituŋ kumoo maŋ naa nafaa soto.

23 Bari meŋ jolonta banku betoo kaŋ, wo ka moo la kuwo le yitandi, meŋ ye kumoo moyi, aduŋ a ye a fahaamu. Wo kesoo le ka faliŋ ka diŋolu bondi, doolu siidulaa keme, doolu siidulaa taŋ wooro aniŋ doolu siidulaa taŋ saba.”

24 Yeesu ye mansaali doo fanaa fo ì ye, a ko, “Arijana mansabaayaa ka munta le ko kewo, meŋ ye siimaŋ kese betoolu fii a la kunkoo kono.

25 Bari moolu be siinoo kaŋ waatoo meŋ na, a jawoo naata, a ye ñaamoolu fii a la fiifeŋolu kono. Bituŋ a taata.

26 Kabiriŋ fiifeŋolu falinta aniŋ ì ye tinsoolu bondi, ñaamoolu fanaa naata finti ì kono.

27 Bituŋ kunkutiyo la dookuulaalu naata, ì ko a ye ko, ‘Alifaa, fo i maŋ siimaŋ kese betoolu le fii i la kunkoo kono baŋ? Saayiŋ a ye ñaamoolu soto ñaadii le?’

28 A ye ì jaabi ko, ‘N jawoo le ye ñiŋ ke!’ Bituŋ dookuulaalu ko a ye ko, ‘Fo i lafita le, ñà taa ì wutu baŋ?’

29 Bari a ko, ‘Hanii, kaatu niŋ ali be ñaamoolu wutu kaŋ, ali be siimaŋolu fanaa wutu la ñoo la le.

30 Ali ì bee bula, ì ye meŋ ñoo la fo katiri waatoo. Katiri waatoo la, m be a fo la katirilaalu ye le, ì si ñaamoolu foloo kafu ñoo ma, ì ye ì siti ka ì jani. Bari ì si siimaŋo kafu ñoo ma n na buntuŋo kono.’ “

- 31 Yeesu ye mansaali doo fanaa fo ì ye ko, “Arijana mansabaayaa ka munta le ko mutaari kesoo, kewo ye meṅ taa, a ye a fii a la kunkoo kono.
- 32 Ate le dooyaata fiifeṅ kesoolu bee ti, bari niṅ a falinta, ate le ka naa wara ka tamba naaki fiifeṅolu bee la. A ye naa ke yiroo ti fo kunoolu ye naa, ì ye ñaṅolu laa a buloolu kaṅ.”
- 33 Yeesu ye mansaali doo fanaa fo ì ye ko, “Arijana mansabaayaa ka munta le ko leweño, musoo ye meṅ taa, a ye a niṅ fariña paani saba nooni, leweño ye ñiṅ fariño bee selendi.”
- 34 Bituṅ Yeesu ye ñiṅ kuwolu bee fo moolu ye mansaaloolu le kono. A maṅ feṅ fo ì ye, meṅ maṅ tara mansaaloo kono.
- 35 Ñiṅ keta le ka annabiyomoo la kumoo timmandi ko: “M be diyaamu la niṅ mansaaloolu le la. M be kuwolu le bankee la, mennu be maaboriṅ, kabiriṅ duniyaa daa waatoo la.”
- 36 Wo to le Yeesu ye kafoo bula jee, a taata buṅo kono. Bituṅ a la saayiboolu naata a kaṅ ka a fo a ye, “Ñiṅ kunkukono ñaamoo la mansaaloo firin ñ ye.”
- 37 A ye ì jaabi ko, “Moo meṅ ye kese betoolu fii, wo le mu Moo Dinkewo ti.
- 38 Kunkoo mu duniyaa le ti, aduṅ kese betoolu mu Alla la mansabaayaa diṅolu le ti. Ñaamoo mu Seetaani noomalankoolu le ti.
- 39 Jawoo meṅ ye ì fii, wo mu Seetaano le ti. Katiri waatoo mu duniyaa bandulaa le ti, aduṅ katirilaalu mu malaayikoolu le ti.
- 40 Ko ñaamoo kafuta ñoo ma ka jani dimbaa kono ñaameṅ, a be ke la wo le ñaama duniyaa labandulaa to.
- 41 Moo Dinkewo be a la malaayikoolu kii la naṅ ne, aduṅ ì be moolu mennu ka moo doolu duṅ junuboo to, aniṅ junubelaalu kafu la ñoo ma le, ka ì bee bondi a la mansabaayaa kono.
- 42 Malaayikoolu be ì fayi la fuuri dimbaa wuleṅo le kono, kumboo niṅ nimisoo be daameṅ.
- 43 Bituṅ moo tilindiṅolu si malamala ko tiloo ì Faamaa la mansabaayaa kono. Meṅ ye tuloo soto, a si a moyi.
- 44 “Arijana mansabaayaa ka munta le ko naafuloo meṅ be maaboriṅ kunkoo kono. Kabiriṅ kewo ye a je, a naata a maabo kuu jee. A niṅ seewoo taata, a ye a la sotofeṅolu bee waafi, bituṅ a ye wo kunkoo saṅ.
- 45 “Arijana mansabaayaa ka munta le ko safaarilaa meṅ be pemoo ñini kaṅ.
- 46 Kabiriṅ a ye pemoo je, meṅ nafaa warata baake, a taata a la sotofeṅolu bee waafi, bituṅ a ye a saṅ.

- 47 “Arijana mansabaayaa ka munta le fanaa ko jaloo, ì ye meŋ fayi baa kono. A ye ñee siifaa bee muta.
- 48 Kabiriŋ a faata, kewolu naata a saba tintoo kaŋ. Ì siita ka ñee betoolu bondi ka ì ke keraŋolu kono, ì ye kaatibaloolu fayi.
- 49 A be ke la wo le ñaama duniyaa labandulaa to. Malaayikoolu be naa la ka moo jawoolu bondi moo tilindiŋolu kono,
- 50 aduŋ ì be ì fayi la fuuri dimbaa wuleŋo le kono, kumboo niŋ nimisoo be daameŋ.”
- 51 Wo to le Yeesu ye ì ñininkaa ko, “Fo ali ye ñiŋ bee fahaamu le baŋ?” Ì ye a jaabi ko, “Haa.”
- 52 Bituŋ a ko ì ye ko, “Luwaa karammoo-wo-Luwaa karammoo meŋ keta Arijana mansabaayaa la saayiboo ti, a ka munta le ko koridaatiyo, meŋ ka feŋ kutoolu niŋ feŋ kotoolu fintindi ka bo a la maaboridulaa.”
- 53 Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ mansaaloolu baŋ fo la, a bota jee.
- 54 A taata a fansuŋ saatewo to. A ye karandiroo ke ì la diina bendulaa to fo moolu jaakalita. Ì ko, “Ñiŋ kewo ye ñiŋ ñaameŋo niŋ semboo soto mintoo le ka ñiŋ kaawakuwolu ke?”
- 55 Fo ñiŋ maŋ ke wo kapintaa dinkewo ti baŋ? Fo a baamaa maŋ ke Mariyaama le ti, aniŋ fo a doomaalu maŋ ke Yankuba, Yusufa, Simoni niŋ Yudas le ti baŋ?
- 56 Fo a baarimmusoolu bee maŋ tara ò fee jaŋ baŋ? Wo to ñiŋ kewo ye ñiŋ bee soto mintoo le?”
- 57 Wo kamma la ì balanta a ma. Bari Yeesu ko ì ye ko, “Annabiyomoo maŋ dasa horomoo la fo a fansuŋ saatewo to, aniŋ a fansuŋ dimbaayaa kono.”
- 58 Ì la lannabaliyaa kamma la, a maŋ kaawakuu jamaa ke jee.

Matiyu 14

- 1 Wo waatoo la Mansa Herodi naata Yeesu la darajoo kibaaroo moyi.
- 2 A ko a la dookuulaalu ye ko, “Ñiŋ mu Yaayaa Batiseerilaa le ti. A wulita saayaa kono le. Wo le ye a tinna a ye semboo soto ka ñiŋ kaawakuwolu ke.”
- 3 Bayiri a ye yaamaroo dii le nunto ko, ì ye Yaayaa muta, ì ye a sitiriŋo soronŋ bunjawoo kono. A ye ñiŋ ke Herodiyas la kuwo le kamma, meŋ mu a kotoomaa Filipi la musoo ti,
- 4 kaatu Yaayaa ka a fo Herodi ye le nuŋ ko, “Luwaa maŋ sonŋ, i ye i kotoo la musoo taa a bulu ka a futuu.”
- 5 Herodi lafiita le nuŋ ka Yaayaa faa, bari a maŋ haañi moolu la, kaatu wolu ye Yaayaa muta annabiyomoo le ti.

- 6 Bari kabiriŋ Herodi be a wuloo luŋo juura kaŋ, Herodiyas dimmusoo ye i doŋ luntanŋolu ñaatiŋo la, meŋ keta niidiyaa kuu baa ti Herodi ye.
- 7 Wo kamma la a ye kaloo niŋ laahidoo ke ko, a be feŋ-wo-feŋ dii la a la le, a ye meŋ daani a bulu.
- 8 Sunkutoo baamaa ye a sukusuku, fo a naata ka Herodi daani ko, “Yaayaa Batiseerilaa kuŋo dii n na palaatoo kaŋ jaŋ.”
- 9 Mansa sunuta ñaa-wo-ñaa, bari a la kaloo niŋ luntanŋolu kamma la a ye a yaamari ko, a ñanta dii la le.
- 10 Bituŋ a ye yaamaroo dii ka Yaayaa kuŋo kuntu bunjawoo kono,
- 11 aduŋ i ye a kuŋo samba palaatoo kaŋ sunkutoo ye. A naata a samba a baamaa ye.
- 12 Wo koolaa Yaayaa la saayiboolu naata ka furewo samba, i ye a baadee. Wo to le i taata ka a fo Yeesu ye.
- 13 Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ moyi, a bota jee. A dunta kuluŋo kono ka taa dulaa kiideeriŋo to. Bari kabiriŋ moolu ye wo moyi, i ye a nooma siŋo la ka bo i la saatewolu to.
- 14 A be futa kaŋ baa kankuŋo la doronŋ, a ye kafu baa je. A balafaata i ye, aduŋ a ye i la kuurantoolu kendeyandi.
- 15 Kabiriŋ wulaaroo siita, a la saayiboolu naata a kaŋ ka a fo a ye ko, “Jaŋ mu dulaa kiideeriŋo le ti, aduŋ suwo kuuta le. Wo kamma la moolu bula, i ye taa saatewolu kono ka domoroo saŋ i faŋolu ye.”
- 16 Yeesu ko i ye ko, “I maŋ suula ka taa. Ali faŋo si domoroo dii i la.”
- 17 Bari saayiboolu ye a jaabi ko, “Mbuuru kuŋ luulu doronŋ ne be m bulu jaŋ, aniŋ ñee muru fula!”
- 18 Bituŋ a ko, “Ali i samba n ye naŋ jaŋ.”
- 19 Wo to le a ye kafoo yaamari ka sii ñaamoo kaŋ. A ye mbuuru kuŋ luuloo niŋ ñee muru fuloo taa. A ye santo juubee, a ye Alla daani ka domoroo barakandi. Wo koolaa, a ye mbuuru kuŋolu kuntu, a ye i dii saayiboolu la. Bituŋ saayiboolu ye i dii moolu la.
- 20 Aduŋ i bee ye domoroo ke, fo i konoo faata. Bituŋ saayiboolu ye sinsiŋ taŋ niŋ fula le fandi mbuuru kuntu toolu la, mennu tuta jee.
- 21 Moolu, mennu ye domoroo ke, wolu mu kee wuli luulu ñonŋ ne ti, mennu niŋ musoolu niŋ dindiŋolu maŋ kiliŋ.
- 22 Wo koolaa doronŋ, Yeesu ye saayiboolu yaamari ka bula kuluŋo kono ka taa a ñaato baa kara doo la. Bituŋ a naata kafoo bula, i taata.
- 23 A la kafoo bulariŋ koolaa, a faŋo taata konkoo santo ka duwaa. Kabiriŋ wulaaroo siita, ate doronŋ ne tarata jee.

- 24 Wo waatoo la, kuluᵅo jamfata baake tintoo la le. Jiibaliᵅolu be a busa kaᵅ, aduᵅ foᵅoo maᵅ i diyaa.
- 25 Duntuᵅ kumoo maafano la Yeesu naata i kaᵅ, a be taama kaᵅ baajiyo kaᵅ.
- 26 Kabiriᵅ saayiboolu ye a je taama kaᵅ jiyo kaᵅ, i silata baake le, i ko, “Maᵅamafey kaawakuuyaariᵅo le mu!” Aduᵅ i wuurita santo silaᵅo kamma la.
- 27 Bari wo loo niᵅ baroo teema, a diyaamuta i ye ko, “Ali kijoo kana fara, nte le mu, ali kana sila.”
- 28 Bituᵅ Pita ye a jaabi ko, “M Maarii, niᵅ ite le mu, n yaamari ka taama baajiyo kaᵅ ka naa i yaa.”
- 29 Yeesu ko a ye, “Naa!” Wo to le Pita fintita kuluᵅo kono, a taamata jiyo kaᵅ ka naa Yeesu kaᵅ.
- 30 Bari kabiriᵅ a ye foᵅoo la waroo je, a silata. A datita ka tuncᵅ, a wuurita ko, “M Maarii, n kiisa!”
- 31 Wo loo niᵅ baroo teema Yeesu ye a buloo ᵅaaba ka a muta. A ko a ye ko, “Ite lanna dooyariᵅo, muᵅ ne ye a tinna i ye hakili fula soto?”
- 32 Iᵅ dunta kuluᵅo kono dorocᵅ, foᵅoo tenkunta.
- 33 Bituᵅ mennu be kuluᵅo kono sujudita a ye ka a batu. Iᵅ ko, “Tooᵅaa, ite le mu Alla Dinkewo ti!”
- 34 Kabiriᵅ a niᵅ a la saayiboolu teyita, i jiita Kennesareti tundoo le la.
- 35 Jee moolu naata a suutee, i ye kiilaa kii wo tundoo bee kaᵅ. Bituᵅ i ye kuurantoolu bee naati a ye.
- 36 Iᵅ ye a daani, fo kuurantoolu si a la waramba tuloo dorocᵅ maa. Aduᵅ mennu bee ye a maa, i kendeyaata le.

Matiyu 15

- 1 Wo to le Farisewolu niᵅ Luwaa karammoolu naata Yeesu kaᵅ ka bo Yerusalaamu. Iᵅ ko a ye ko,
- 2 “Muᵅ ne ye a tinna ite la saayiboolu ka alifaalu la aadoo tiᵅaa? Iᵅ buka i buloolu kuu, janniᵅ i be domoroo ke la.”
- 3 Bituᵅ Yeesu ye i jaabi ko, “Alitolu duᵅ, muᵅ ne ye a tinna ali ka Alla la Luwaa tiᵅaa ali la aadoolu kamma la?”
- 4 Kaatu Alla ko, ‘I faamaa niᵅ i baamaa horoma’, aduᵅ ‘Niᵅ moo-wo-moo ye kuma jawoo fo a faamaa waraᵅ a baamaa ma, wo maarii ᵅanta le ka faa.’
- 5 Bari alitolu ko, moo si a fo noo a faamaa waraᵅ a baamaa ye le ko, ‘Nte ye meᵅ-wo-meᵅ soto, n ᵅanta meᵅ dii la ali la, ᵅa wo bee dii Alla le la sadaa ti.’

- 6 Wo to alitolu ka moolu karandi ñiñ ne la ko, moo mañ ñañ na a faamaa warañ a baamaa horoma la. Wo to ali ye Alla la kumoo soosoo le ali la aadoo kamma la.
- 7 Alitolu bunaafayoolu! Annabilayi Yesaya ye tooña le fo, kabiriñ a ye ali la kuwo fo ko:
- 8 ‘Ñiñ moolu ka m batu ì daalu doronj ne la, bari ì sandomoolu jamfata n na le.
- 9 Ì ka m batu kensenke le, kaatu ì la karandiroo mu yaamaroolu le ti, hadamadiñolu ye mennu dadaa.’ “
- 10 Wo to le Yeesu ye moolu kumandi a fañ kañ, a ko ì ye ko, “Ali ì lamoyi aniñ ali ye n na kumoolu fahaamu.
- 11 Meñ dunta moo daa kono, wo buka moo kosondi, bari meñ bota moo daa kono, wo le ka moo kosondi.”
- 12 Wo to le saayiboolu naata a kañ ka a fo a ye ko, “Fo ite mañ a loj ko, Farisewolu ye i la ñiñ kumoo muta kasi le ti, kabiriñ ì ye a moyi?”
- 13 Bituj a ye ì jaabi ko, “Niñ m Faamaa meñ be Arijana, mañ fiifeñ-wo-fiifeñ tutu, wo fiifeño be wutu la le.
- 14 Ali ì tu jee. Itolu mu finkintewolu le ti, mennu ka finkintewolu kenkeñ. Niñ finkintewo ye finkintewo kenkeñ, ì bee be boyi la dinkoo kono le.”
- 15 Bituj Pita ye a jaabi ko, “Ñiñ mansaaloo firij ñ ye.”
- 16 Bituj a ko ì ye ko, “Fo hani saayiñ ali fanaa dasata fahaamuroo la le bañ?
- 17 Fo ali mañ a loj bañ, feñ-wo-feñ, meñ dunta daa kono, wo ka tamba konoo le kono, aniñ a ye finti banta?
- 18 Bari feñolu mennu ka bo daa kono, wolu le ka bo sandomoo kono, aduj wolu le ka moo kosondi.
- 19 Kaatu miira jawoolu ka bo sandomoo le kono, moofaa, jeenoo, laañooyaa tuluño, suuñaaroo, seedenduriyaa aniñ tooñeeroo.
- 20 Ñinnu le mu kuwolu ti, mennu ka moo kosondi. Bari ka domoroo ke i bulu kuubaloo la, wo buka moo kosondi.”
- 21 Bituj Yeesu bota jee, a taata Tire niñ Sidoni tundo ko kañ.
- 22 Kanaaninka musoo doo le naata Yeesu kañ ka bo wo maafano la. A sarita santo ko, “M Maariyo, Dawuda Dinkewo, balafaa soto n ye. Seetaani jawoo le be n dimmusoo la, aduj a ye a toorandi baake le.”
- 23 Bari Yeesu mañ a jaabi hani kuma kilij na. Wo to le a la saayiboolu naata a kañ, ì ye a daani ko, “A bayi, a ye taa, kaatu a be sari kañ ntolu nooma le.”
- 24 A ye ì jaabi ko, “Alla ye n kii Banisirayilankoolu doronj ne kañ, mennu ka munta ko saajii filiriñolu.”

- 25 Bari musoo naata, a sujudita Yeesu ye, aduŋ a ko, “M Maariyo, m maakoyi!”
- 26 A ye a jaabi ko, “A maŋ beteyaa ka dindiŋolu la mbuuroo taa ka a fayi wulundiŋolu ye.”
- 27 Bari musoo ko a ye ko, “Haa, m Maariyo, bari wulundiŋolu fanaa ka mbuuru kuntoolu domo le, mennu jolonta ò maarii la domori taabuloo koto.”
- 28 Wo to le Yeesu ye a jaabi ko, “Ite musoo, i la lannoo warabaata le! A si ke ko ite lafita a la ñaameŋ.” Aduŋ a dimmusoo kendeyaata wo waatoo faŋo le la.
- 29 Bituŋ Yeesu bota jee, a taata Kalilee Baa to. A seleta konkoo kaŋ ka sii jee.
- 30 Aduŋ moo jamaa naata a kaŋ ò niŋ namatoolu, lanjuurutoolu, finkintewolu, mumunewolu aniŋ doo koteŋ jamaa. Ì ye ò bee samba naŋ Yeesu ñaatiŋo la, aduŋ a ye ò kendeyandi.
- 31 Kabiriŋ moolu ye a je, mumunewolu diyaamuta, lanjuurutoolu kendeyaata, namatoolu taamata, aniŋ finkintewolu ye jeroo ke, ò jaakalita, aduŋ ò ye Banisirayila la Alla jayi.
- 32 Wo to le Yeesu ye a la saayiboolu kumandi, a ko ò ye ko, “M balafaata ñiŋ moo jamaa ye le, kaatu ò tarata nte fee le fo tili saba, aduŋ saayiŋ ò maŋ feŋ soto, ò be meŋ domo la. M maŋ lafi ka ò niŋ konkoo bula, kaatu ò si ketu noo siloo kaŋ ne.”
- 33 Bituŋ saayiboolu ko a ye ko, “M be mbuuru kuŋ jamaa bo la mintoo le ñiŋ dulaa kiideeriŋo to ka ñiŋ moo jamaa bee domorindi?”
- 34 Bituŋ Yeesu ye ò ñininkaa ko, “Ali ye mbuuru kuŋ jelu le soto?” Ì ko a ye ko, “Woorowula aniŋ ñee muru dantaŋ.”
- 35 Wo to le a ye moolu yaamari ka sii bankoo to.
- 36 A ye mbuuru kuŋ woorowuloo niŋ ñee muroolu taa. A ye tenturoo dii Alla la, a ye ò kuntu, a ye ò dii saayiboolu la. Bituŋ saayiboolu ye ò dii moolu la.
- 37 Aduŋ ò bee ye domoroo ke fo ò konoolu faata. Wo to le ò ye sinsiŋ woorowula fandi mbuuru kuntoolu la, mennu tuta jee.
- 38 Moolu mennu ye domoroo ke, ò taata kaañaŋ kee wuli naani le fee, mennu niŋ musoolu niŋ dindiŋolu maŋ kiliŋ.
- 39 Wo to le a ye moolu bula ka seyi. A dunta kuluŋo kono, a naata Makadani tundoo kaŋ.

Matiyu 16

- 1 Bituŋ Farisewolu niŋ Sadusewolu naata Yeesu kaŋ ka a kotobo. Ì ye a ñininkaa, fo a si kaawakuwo yitandi ò la ka bo Arijana ka a ke taamanseeroo ti.
- 2 Bari a ye ò jaabi ko, “Niŋ wulaaroo siita, ali ka a fo le ko, ‘Minaayoo be fisiyaariŋ ne, kaatu saŋo baloo be wuleeriŋ ne.’”

- 3 Aduŋ soomandaa ali ka a fo le ko, ‘Bii foñoó be wara la le, kaatu saño baloo be wuleeriŋ ne, aduŋ a finta le fanaa.’ Alitolu ka saño muluŋo le taamanseeroo suutee noo, bari ali buka waatoolu la taamanseeroo suutee noo.
- 4 Ñiŋ jamaani jawoo meŋ maŋ tiliŋ Alla ye, a ka taamanseeroo le ñini. Bari taamanseeri te dii la a la, niŋ a maŋ ke Annabilayi Yunusa la taamanseeroo ti.” Wo to le a ye ì tu jee, a taata.
- 5 Kabiriŋ saayiboolu futata baa kara doo la, ì ñinata ka mbuuroo samba ñoo la.
- 6 Yeesu ko ì ye ko, “Ali koroosiroo ke, ali ali hakiloo tu Farisewolu niŋ Sadusewolu la leweñoó to.”
- 7 Bituŋ ì ye ñiŋ kumoo kacao ñoo ye ko, “Ñ niŋ mbuuru le maŋ naa, wo le ye a tinna a ye ñiŋ kumoo fo.”
- 8 Bari Yeesu ye ì la kumoolu loŋ ne, a ko ì ye ko, “Alitolu moo lanna dooyariŋolu! Muŋ ne ye a tinna ali ka a kacao ñoo ye ko mbuuroo maŋ soto?”
- 9 Fo ali maŋ fahaamuroo ke hani saayiŋ? Fo ali hakiloo maŋ bula wo mbuuru kuŋ luuloo la baŋ, kee wuli luuloo ye meŋ domo? Wo koolaa, ali ye sinsiŋ jelu le fanaa fandi mbuuru kuntu toolu la, mennu tuta jee?
- 10 Waraŋ wo mbuuru kuŋ woorowuloo, kee wuli naanoo ye meŋ domo? Wo koolaa, ali ye sinsiŋ jelu le fandi mbuuru kuntu toolu la, mennu tuta jee?
- 11 Muŋ ne ye a tinna ali maŋ ñiŋ fahaamu ko, nte maŋ tara mbuuroo la, kabiriŋ n ko, ali ali hakiloo tu Farisewolu niŋ Sadusewolu la leweñoó to?”
- 12 Wo to le saayiboolu naata a fahaamu ko, a maŋ a fo ko, ì ñanta ì hakiloo tu la mbuuru leweñoó le to, bari Farisewolu niŋ Sadusewolu la karandiroo.
- 13 Kabiriŋ Yeesu naata Sisareya-Filipi tundoo la, a ye a la saayiboolu ñininkaa ko, “Moolu ko, Moo Dinkewo mu jumaa le ti?”
- 14 Bituŋ ì ye a jaabi ko, “Doolu ko, ite mu Yaayaa Batiseerilaa le ti, doolu ko, Annabilayi Eliya, aniŋ doolu ko, Annabilayi Yeremiya waraŋ annabiyomu doo.”
- 15 A ko ì ye ko, “Bari alitolu duŋ ko, nte mu jumaa le ti?”
- 16 Bituŋ Simoni Pita ye a jaabi, “Ite le mu Alimasiihu ti, Alla baluuriŋo Dinkewo.”
- 17 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “Barakoo be ite Simoni ye, Yunusa dinkewo, kaatu hadamadiŋo maŋ ñiŋ yitandi ite la, bari m Faamaa, meŋ be Arijana.
- 18 Aduŋ m be a fo la i ye, ite mu Pita le ti. M be n na kafoo loo la ñiŋ beroo le kaŋ, hani saayaa semboo te wo kafoo tiña noo la.
- 19 M be Arijana mansabaayaa caaboolu dii la ite le la. Feŋ-wo-feŋ i be meŋ siti la ñiŋ duniyaa kono, a be siti la Arijana kono le fanaa. Aduŋ feŋ-wo-feŋ, i be meŋ firiŋ na ñiŋ duniyaa kono, a be firiŋ na Arijana kono le fanaa.”

- 20 Wo to le a ye saayiboolu dandalaa kendeke ko, ò kana a fo moo-wo-moo ye ko, ate le mu Alimasiihu ti.
- 21 Ka bo wo waatoo la, Yeesu ye a dati ka a yitandi a la saayiboolu la ko, a ñanta taa la Yerusalaamu le, aniñ a be toora la baake le alifaalu bulu, piriisi ñaatonkoolu aniñ Luwaa kammoolu. Aduñ a ko fanaa, a be faa la le, bari a be wulindi la saayaa kono le tili sabanjaño la.
- 22 Wo to le Pita ye a samba kara la ka a jalayi ko, “Hee m Maarii, Allamaa wo kumoolu buruka la! Ñiñ mañ ñañ na ke la i la muumeeke!”
- 23 Bari Yeesu ye a ñaa tiliñ a la, a ko a ye ko, “Seetaanoo, jenke n ñaato! Ite mu kalewo le ti n ye, kaatu i la miiroolu mañ tara looriñ Alla la kuwolu kañ, bari hadamadiñolu la miiroolu le mu.”
- 24 Wo to le Yeesu ko a la saayiboolu ye ko, “Moo-wo-moo meñ lafita nte nooma la, wo si a faño la hame kuwolu bee bula jee. A ye a la yiribantambilo sika, a ye n nooma.
- 25 Kaatu moo-wo-moo meñ lafita ka a faño niyo tankandi, wo be foo la a la le. Bari moo-wo-moo meñ foota a niyo la nte la kuwo kamma la, wo be a niyo soto la le.
- 26 Moo be muñ nafaa le soto la, niñ a ye duniyaa feñolu bee soto, bari a naata foo a niyo la? Moo si a niyo kumakaa noo muñ feñ ne la?
- 27 Moo Dinkewo niñ a la malaayikoolu be naa la le, a niñ a Faamaa la kallankeeyaa. Bituñ a be moo-wo-moo joo la a la baara kuwolu la le.
- 28 Tooñaa, m be a fo la ali ye, moo doolu le be looriñ jañ, mennu te saayaa nene la, fo niñ ò ye Moo Dinkewo je naa kañ a la mansabaayaa kono.”

Matiyu 17

- 1 Tili wooro koolaa, Yeesu ye Pita samba, Yankuba, aniñ Yohana meñ mu Yankuba doomaa ti. Bituñ a niñ ò taata konko jaño santo, ò dammaaluu tarata daameñ.
- 2 A muluño naata ye lema ò ñaa la jee. A ñaadaa be malamala kañ ko tiloo, aduñ a la duñ feñolu be ñeliñeli kañ ko maloo.
- 3 Jee niñ jee Musa niñ Eliya fintita ò kañ, ò niñ Yeesu be diyaamoo la.
- 4 Wo to le Pita ko Yeesu ye ko, “M Maarii, a beteyaata ntolu fee le ka tara jañ. Niñ i lafita, nte be jembereñ saba loo la jañ ne. Kiliño ye ke ite taa ti, kiliño ye ke Musa taa ti, aniñ kiliño ye ke Eliya taa ti.”
- 5 A be diyaamu kañ doron, minaayi koyiriño fer ye ò muuri. Kumakaño naata bo wo minaayoo kono ko, “Ñiñ ne mu n Kanu Dinkewo ti, n jusoo laata meñ na kuwo la baake. Ali i lamoyi a la.”
- 6 Biriñ saayiboolu ye ñiñ moyi, ò boyita ka biti ò ñaadaalu kañ, aduñ ò silata baake.
- 7 Wo to le Yeesu naata ò kañ ka ò maa, aduñ a ko ò ye ko, “Ali wuli, ali kana sila.”

- 8 Ì ye ì kuṅolu wuli ka juubeeroo ke, ì maṅ moo je fo Yeesu dammaa.
- 9 Ì be jii kaṅ konkoo santo waatoo meṅ na, Yeesu ye ì yaamari ko, “Ali kana a fo moo-wo-moo ye, ali ye meṅ je, fo niṅ Moo Dinkewo wulindita saayaa kono.”
- 10 Wo to le saayiboolu ye a ñininkaa ko, “Muṅ ne ye a tinna Luwaa karammoolu ka a fo ko, Eliya le ñanta naa la foloo?”
- 11 A ye ì jaabi, “Tooña, Eliya le be naa la foloo, aduṅ a be kuwolu bee murundi la ì noo to le.
- 12 Bari m be a fo la ali ye, Eliya naata le fokabaṅ. Moolu maṅ a suutee, ì ye kuu jawu siifaa bee ke a la, ko ì lafitaa a la ñaameṅ. Moo Dinkewo fanaa be toora la wo le ñaama ì buloo kono.”
- 13 Wo to le saayiboolu naata a fahaamu ko, a ka Yaayaa Batiseerilaa le la kuwo fo ì ye.
- 14 Kabiriṅ ì futata kafoo ma, kewo doo le naata Yeesu kaṅ. A ñoyita a ñaatiṅ la ka a fo a ye ko,
- 15 “M Maariyo, balafaa soto n dinkewo ye. Wayoo le be a la, aduṅ a ka a toora baake le. Jamaa-jamaa a ka a boyindi dimbaa le kono, waraṅ jiyo kono.
- 16 Da a samba i la saayiboolu kaṅ ne, bari ì maṅ a kendeyandi noo.”
- 17 Bituṅ Yeesu ye jaabiroo ke ko, “Alitolu jamaani lannabaloo, jamaani jenkeriṅ! Nte ñanta tara la ali fee fo waati jumaa le la? Nte ñanta muña la ali ye fo waati jumaa le la? A samba n ye naṅ jaṅ.”
- 18 Wo to le Yeesu ye seetaani jawoo jalayi, aduṅ a fintita kambaanendiṅ kono. Wo loo niṅ baroo teema a kendeyaata.
- 19 Bituṅ saayiboolu dammaa naata Yeesu kaṅ ka a ñininkaa ko, “Muṅ ne ye a tinna m maṅ a bayi noo?”
- 20 A ko ì ye ko, “Ali la lanna dooyaa le ye a saabu. Tooña, m be a fo la ali ye ko, hani ali la lannoo kaañanta mutaari kesoo le fee, niṅ ali ko ñiṅ bere konkoo ye ‘Wutu jaṅ, i ye taa jana!’ a be taa le, aduṅ feṅ te ke la kebaloo ti ali ye.
- 21 Bari ñiṅ seetaani jawu siifaa ka finti duwaa niṅ suṅo doron ne la.”
- 22 Kabiriṅ ì benta ñoo kaṅ Kalilee tundoo kaṅ, Yeesu ko ì ye ko, “Moo Dinkewo be duṅ na moolu bulu le,
- 23 aduṅ ì be a faa la le, bari a be wulindi la saayaa kono le tili sabanjaṅ la.” Bituṅ saayiboolu niyo kuyaata baake.
- 24 Kabiriṅ ì naata Kapanawumu saatewo to, moolu mennu ka denaari fula naamoo kafu ñoo ma, ì naata ka Pita ñininkaa ko, “Fo ali karammoo ka Alla Batudulaa Buṅo naamoo joo le baṅ?”

25 A ye ì jaabi ko, “Haa.” Kabiriŋ a dunta buŋo kono, Yeesu foloo diyaamuta a ye ko, “Simoni, ite ye muŋ ne miira? Duniyaa mansoolu ka juutiyolu niŋ naamoo kaniŋ jumaa le bulu, bankudiŋolu bulu baŋ, waraŋ fo luntaŋolu?”

26 Pita ye a jaabi, “Luntaŋolu le mu.” Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Wo to bankudiŋolu tankata jooroo ma le.

27 Bari fo a kana ke ì bala kasi ti, taa baa to, i ye dooliŋo fayi. I be ñee foloo meŋ muta la, i ye a daa yele, i be kodicoroosoo tara la jee. A taa, i ye a joo ite niŋ nte ye.”

Matiyu 18

1 Wo waatoo la saayiboolu naata Yeesu kaŋ ka a ñininkaa ko, “Jumaa le la kuwo warata Arijana mansabaayaa kono?”

2 Wo to le Yeesu ye dindiŋo kumandi, a ye a londi ì teema.

3 A ko ì ye ko, “Tooña, m be a fo la ali ye, fo niŋ ali sandomoolu falinta ka ke ko dindiŋolu be ñaameŋ, niŋ wo nte ali te duŋ na Arijana mansabaayaa kono.

4 Moo-wo-moo meŋ ye a fammajii ko ñiŋ dindiŋo, wo maarii le la kuwo warata moolu bee ti Arijana mansabaayaa kono.

5 Aduŋ moo-wo-moo meŋ ye ñiŋ ñoŋ dindiŋo jiyandi nte too la, wo ye nte le jiyandi.

6 “Moo-wo-moo meŋ ye a tinna, ñiŋ domandiŋolu kono, mennu laata nte la, hani kiliŋ ye junuboo ke, a be fisiyaa la wo maarii fee le faŋ, ka tuurilaŋ bere baa siti a kaŋo la, ka a niŋ wo fayi baa diinondiŋo kono.

7 Kooroo be duniyaa moolu ye marisaroo la kuwolu to, mennu be keriiŋ! Ñiŋ marisa kuwolu ñanta naa la le, bari kooroo be moo le ye, meŋ ye wo marisa kuwolu saabu.

8 “Niŋ i buloo waraŋ i siŋo ka i marisa ka junuboo ke, a kuntu, i ye a fayi jana. A fisiyaata, i lanjuururiŋo ye duŋ badaa-badaa baluwo kono, diina i niŋ bulu fuloo waraŋ i siŋ fuloo ye fayi badaa-badaa dimbaa kono.

9 Niŋ i ñaa ka i marisa ka junuboo ke, a lokoti banta, i ye a fayi jana! A fisiyaata, i niŋ i ñaa kiliŋo ye duŋ badaa-badaa baluwo kono, diina i niŋ i ñaa fuloo ye fayi Jahannaba dimbaa kono.

10 “Ali ali hakiloo tu, ali kana jutu ñiŋ domandiŋolu hani kiliŋ na. Da a fo ali ye, ì la malaayikoolu ka tara m Faamaa ñaatiŋo la le doron, meŋ be Arijana.

11 “Moo Dinkewo naata le ka moo filiriŋolu kiisa.

12 Ali ye muŋ ne miira? Niŋ moo ye saajii keme soto, aduŋ kiliŋ naata fili wolu kono, fo a te taŋ kononto niŋ konontoo tu la konkoo kaŋ, a ye taa kiliŋo ñini baŋ, meŋ filita?

13 Tooña, m be a fo la ali ye, niŋ a ye a je, a ka seewoo a la kuwo to le ka tamba wo taŋ kononto niŋ konontoo la, mennu nene maŋ fili.

- 14 Wo ñaa kiliŋo la, a maŋ ke ali Faamaa la lafoo ti, meŋ be Arijana, fo hani kiliŋ si kasaara ñiŋ domandiŋolu kono.
- 15 “Niŋ i baadiŋo ye junube kuwo ke i la, taa, i ye a la boyidaa yitandi a la suturoo kono. Niŋ a ye i lamoyi i la, wo to ite ye a londi siloo kaŋ ne.
- 16 Bari niŋ a maŋ i lamoyi i la, moo kiliŋ waraŋ fula samba ñoo la, fo kuwolu bee si loŋ noo ka bo moo fula waraŋ saba la seedeyaa la.
- 17 Niŋ a balanta ka i lamoyi wolu la, a kuwo samba lannamoolu la kafoo to. Aduŋ niŋ a balanta ka i lamoyi hani lannamoolu la kafoo la, a muta ko jaahiloo waraŋ duwaañi jenkeriŋo.
- 18 “Tooñaa, m be a fo la ali ye, ali be feŋ-wo-feŋ siti la ñiŋ duniyaa kono, a be siti la Arijana kono le fanaa. Aduŋ niŋ ali be feŋ-wo-feŋ firinŋ na ñiŋ duniyaa kono, a be firinŋ na Arijana kono le fanaa.
- 19 “Tooñaa, m be a fo la ali ye kotenke, niŋ moo fula kambenta ali kono ka feŋ-wo-feŋ daani ñiŋ duniyaa kono m Faamaa bulu, meŋ be Arijana, wo kuwo be ke la ì ye le.
- 20 Kaatu niŋ moo fula waraŋ saba benta nte too la daa-wo-daa, n ka tara ì fee jee le.”
- 21 Wo to le Pita naata Yeesu kaŋ, a ko a ye ko, “M Maarii, niŋ m baadiŋo ye kuu kurunŋo ke n na, n ñanta yamfa la a ye siiñaa jelu le la? Fo siiñaa woorowula baŋ?”
- 22 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “M maŋ a fo i ye siiñaa woorowula, bari siiñaa taŋ woorowula siidulaa woorowula.
- 23 Wo kamma la Arijana mansabaayaa la kuwo si misaali noo teŋ ne: Mansakewo doo le naata a la dookuulaalu kontibo.
- 24 Kabiriŋ a ye ñiŋ kontiboroo dati, ì ye dookuulaa kiliŋ samba a kaŋ, a la denaari miliyoŋ jamaa juloo be meŋ na.
- 25 Baawo a maŋ sila soto ka mansakewo joo, mansakewo ye yaamaroo dii ko, a ñanta waafi la le, a niŋ a la musoo niŋ a la dimbaayaalu bee ka taa a la sotofeŋolu bee, fo juloo si joo.
- 26 Bituŋ dookuulaa ñoyita a kumbaliŋ fuloo kaŋ a ñaatiŋo la ka a daani ko, ‘M maariyo, i muña n ye! M be i la kodoo bee joo la le.’
- 27 Bituŋ a maariyo balafaata a ye. A ye a bula, aduŋ a yamfata a la juloo la.
- 28 “Bari wo dookuulaa fintita banta doronŋ, a ye a dookuuñoŋo je, a la denaari keme juloo be meŋ na. Bituŋ a ñapita wo kaŋ, a ye a kaŋo dete, a ko a ye ko, ‘I ye n donto meŋ na, a joo!’
- 29 A dookuuñoŋo ñoyita a ñaatiŋo la, a ye a daani ko, ‘I muña n ye, m be i joo la le.’
- 30 Bari a maŋ soŋ. A taata a dookuuñoŋo soronŋ bunjawoo kono, fo janniŋ a be a la juloo joo la.

- 31 “Kabiriŋ a dookuuñoo koteŋolu ye a je, meŋ keta, ì niyolu kuyaata baake. Wo to le ì taata, ì ye kuwolu bee saata ì maariyo ye.
- 32 Bituŋ wo ye a kumandi, a ko a ye ko, ‘Ite dookuulaa jawoo! N yamfata i la juloo bee la, kaatu i ye n daani le nuŋ.
- 33 Fo ite fanaa maŋ ñaŋ na balafaa soto la i dookuuñoo ye baŋ, ko ŋa balafaa soto i ye ñaameŋ koomanto?’
- 34 Bituŋ a maariyo kamfaatoo ye a dii bunjawuto dookuulaalu la ka a toorandi, fo janniŋ a be a la juloo bee baŋ na joo la.
- 35 “Wo ñaa kiliŋo la m Faamaa, meŋ be Arijana, be ali kiliŋ-kiliŋ naa ke la wo le ñaama, niŋ meŋ maŋ yamfa a baadiŋo ye, a sondomoo bee la.”

Matiyu 19

- 1 Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ kumoolu baŋ fo la, a bota Kalilee tundoo kaŋ. A taata Yudeya tundoo kaŋ Yoridani Boloŋo kara doo la.
- 2 Moo jamaa ye a nooma jee, aduŋ a ye ì kendeyandi le.
- 3 Wo to le Farisewolu naata a kaŋ ka a kotobo, ì ye a ñininkaa ko, “Fo Luwaa sonta ñiŋ na le baŋ, kewo ye a la musoo bula daliila-wo-daliila kaŋ?”
- 4 Yeesu ye ì jaabi ko, “Fo ali nene maŋ a karaŋ baŋ, kabiriŋ foloodulaa to, meŋ ye hadamadiŋo daa, a ye a ke musoo niŋ kewo le ti,
- 5 aduŋ a ko, ‘Wo kamma la, kewo ka a faamaa niŋ a baamaa bula jee le, a niŋ a la musoo ye naki ñoo la, ì si naa ke balajaata kiliŋ ti.’
- 6 Saayiŋ, ì maŋ ke moo fula ti kotenke, bari ì keta balajaata kiliŋ ne ti. Wo to Alla ye mennu kafundi, moo maŋ ñaŋ na wolu talandi la.”
- 7 Wo to le ì ye a ñininkaa ko, “Saayiŋ, muŋ ne ye a tinna Musa ye yaamaroo dii kewo la ka futuubaŋ kayitoo dii a la musoo la, a si naa a bula ka taa?”
- 8 Yeesu ko ì ye ko, “Ali la sondome jaa le ye wo saabu, Musa sonta ali ye ali la musoolu bula. Bari foloodulaa to a maŋ tara wo ñaama.
- 9 Da a fo ali ye, moo-wo-moo meŋ ye a la musoo bula, a maŋ ke ko a la musoo ye jeenoo le ke, a naata taa musu doo futuu, wo maarii ye jeenoo le ke.”
- 10 Wo to le a la saayiboolu ko a ye ko, “Niŋ kuwo be kewo niŋ a la musoo teema ñiŋ ne ñaama, wo to a be fisiyaa la le, ì kana futuu faŋ.”
- 11 Bari Yeesu ko ì ye ko, “Ñiŋ kumoo maŋ ke moolu bee taa ti, bari a diita mennu la.
- 12 Doolu buka futuu noo, kaatu ì wuluuta wo le ñaama. Doolu maŋ futuu noo, kaatu moolu ye ì seenee le. Doolu fanaa be jee, ì maŋ futuu, kaatu ì faŋolu le ye wo siloo taa Arijana mansabaayaa kamma la. Moo meŋ si ñiŋ kumoo muta noo, wo si a muta.”

- 13 Wo to le ì ye dindiḡolu naati naḡ Yeesu kaḡ, fo a si a buloolu laa ì kaḡ ka duwaa ì ye. Bari saayiboolu ye wo moolu jalayi.
- 14 Bituḡ Yeesu ko, “Ali dindiḡolu bula, ì ye naa n kaḡ. Ali kana ì bali naa la, kaatu mennu ka munta ko ñinnu, wolu le taa mu Arijana mansabaayaa ti.”
- 15 A ye a buloo laa ì kaḡ, wo koolaa a bota jee.
- 16 Kewo doo naata Yeesu kaḡ, a ye a ñininkaa ko, “Karammoo, n ñanta muḡ kuu bete le ke la, fo n si badaa-badaa baluwo soto?”
- 17 Bituḡ Yeesu ko a ye ko, “Muḡ ne ye a tinna i ka n ñininkaa kuu betoo la? Beteyaa mu kiliḡ doron ne taa ti. Bari niḡ i lafiḡa ka duḡ baluu tooḡaa kono, i si yaamaroolu muta.”
- 18 Bituḡ fondinkewo ñiḡ ye Yeesu ñininkaa ko, “Wolu mu yaamari jumaalu le ti?” Yeesu ye a jaabi, “Kana moofaa ke, kana jeenoo ke, kana suuḡaaroo ke, kana faniyaa laa moo-wo-moo kaḡ,
- 19 i faamaa niḡ i baamaa horoma, aduḡ i si i siiḡoo kanu ko i faḡo.
- 20 Wo to le fondinkewo ko a ye ko, “Nte ye ñiḡ yaamaroolu bee muta le. Saayiḡ, n dasata muḡ ne la?”
- 21 Bituḡ Yeesu ko a ye ko, “Niḡ i lafiḡa ka timma, taa, i ye i la sotofeḡolu waafi, i ye a dii fuwaaroolu la. Wo to le i be naafuloo soto la Arijana kono. Bituḡ i si naa nte nooma.”
- 22 Kabiriḡ fondinkewo ye ñiḡ kumoo moyi, a sunuriḡo taata, kaatu naafulutii baa le mu a ti.
- 23 Wo to le Yeesu ko a la saayiboolu ye ko, “Tooḡaa, m be a fo la ali ye, a be koleyaa la le, fankamaa ye duḡ Arijana mansabaayaa kono.
- 24 Da a fo ali ye kotenke, a be sooneeyaa la, ñonkomoo ye duḡ bendaḡ huwo la, diina fankamaa ye duḡ Alla la mansabaayaa kono.”
- 25 Kabiriḡ saayiboolu ye ñiḡ kumoo moyi, ì jaakalita baake le. Ì ko, “Wo to jumaa le be kiisa noo la?”
- 26 Bituḡ Yeesu ye ì juubee, a ko ì ye ko, “Hadamadiḡolu fee, wo te ke noo la, bari Alla ka feḡ-wo-feḡ ke noo le.”
- 27 Wo to le Pita ye a jaabi ko, “A juubee, ḡà feḡo bee bula jee le ka ite nooma. Wo to m be muḡ ne duḡ soto la?”
- 28 Bituḡ Yeesu ko a ye ko, “Tooḡaa, m be a fo la ali ye, duniyaa kutoo kono, niḡ Moo Dinkewo siita a la mansasiiraḡ kallankeeyaariḡo kaḡ, alitolu fanaa, mennu ye nte nooma, be sii la mansasiiraḡ taḡ niḡ fuloo kaḡ ne ka Banisirayila lasili taḡ niḡ fuloo kiitindi.

29 Aduŋ moo-wo-moo meŋ ye a la buŋolu bula, a baadinkewolu waraŋ a baadimmusoolu, a baamaa, a faamaa, a la dindiŋolu waraŋ a la kunkoolu, nte too kamma la, a maarii be wo ñoŋ keme le soto la wo noo to, aniŋ badaa-badaa baluwo.

30 Bari moo jamaalu mennu mu foloolu ti, wolu be ke la labaŋolu le ti. Bituŋ labaŋolu ye ke foloolu ti.”

Matiyu 20

1 “Arijana mansabaayaa ka munta le ko kankantiyo, meŋ sorita soomandaa juunoo ka taa lebereesoolu ñini ka dookuwo ke a la wayini yiri kankaŋo to.

2 Kabiriŋ a niŋ lebereesoolu kambenta ka ì joo denaari kiliŋ na tiloo to, a ye ì kii a la wayini yiri kankaŋo to.

3 Bituŋ soomandaa talaŋ kononto maafano la a fintita kotenke, a ye doolu je looriŋ marisewo to kensenke.

4 A ko wolu ye ko, ‘Alitolu fanaa ye taa n na wayini yiri kankaŋo to. M be ali joo la niŋ tiliŋo le la.’ Bituŋ wolu fanaa taata.

5 Tukuŋ fanaa a fintita talaŋ taŋ niŋ fula maafano la aniŋ talaŋ saba tilibuloo, aduŋ a ye wo kuu kiliŋo le ke.

6 Labaŋo la a fintita talaŋ luulu maafano la wulaaroo. A ye doolu tara looriŋ, a ko ì ye ko, ‘Muŋ ne ye a tinna ali tarata looriŋ jaŋ kensenke tiloo bee la?’

7 Ì ko a ye ko, ‘Kaatu moo maŋ ñ taa dookuwo la.’ A ko ì ye ko, ‘Alitolu fanaa ye taa n na wayini yiri kankaŋo to.’

8 “Kabiriŋ wulaaroo siita, yiri kankantiyo ko a la dookuulaa kuntiyo ye ko, ‘Lebereesoolu kumandi naŋ, i ye ì joo ì la dookuwo la. I si a dati lebereesoolu la, mennu labanta naa la, i ye labaŋ mennu foloo naata.’

9 Kabiriŋ lebereesoolu naata, a ye mennu taa talaŋ luulu maafano la, ì meŋ-wo-meŋ ye denaari kiliŋ ne soto.

10 Kabiriŋ wo lebereesoolu naata, a ye mennu foloo taa, ì ye i yillaa le ko ì la joo le be siyaa la ka tamba lebereesi labaŋolu la. Bari ì fanaa meŋ-wo-meŋ naata denaari kiliŋ ne soto.

11 Kabiriŋ ì ye a taa, ì ŋunuŋunuta kankantiyo ma,

12 ì be a fo la ko, ‘Ñiŋ moo labaŋolu ye waati kiliŋ doron ne dookuu. I ye wolu niŋ ntolu kaañandi, ntolu mennu ye tiloo bataa bee taa ñiŋ tili kandoo koto.’

13 Bari a ye moo kiliŋ jaabi ì kono ko, ‘N teeri, m maŋ tapaleeyaa kuwo ke i la. Fo i niŋ m maŋ kameŋ denaari kiliŋ ne la baŋ?’

14 I la joo taa, i ye taa. Nte le lafita ka wo labaŋolu fanaa joo, ko ŋa i joo ñaameŋ.

- 15 Fo m maŋ siloo soto ka kuu-wo-kuu ke m fansuŋ kodoo la ko n lafita a la ñaameŋ? Waraŋ fo n na beteyaa le ye i kamfaa baŋ?”
- 16 “Wo to labaŋolu le be ke la foloolu ti, aduŋ foloolu le be ke la labaŋolu ti.”
- 17 Kabiriŋ Yeesu be taa kaŋ Yerusalaamu, a ye a la saayibe taŋ niŋ fuloo samba kara la. Bituŋ wo taamasiloo kaŋ a ko ì ye ko,
- 18 “Ali i lamoyi. M̄ be taa kaŋ ne fo Yerusalaamu, aduŋ Moo Dinkewo be duŋ na piriisi ñaatonkoolu niŋ Luwaa karammoolu bulu jee. Wolu be a kiitindi la le ka a faa.
- 19 Ì be a duŋ na wolu bulu le, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, aduŋ wolu be a ñaawali la le, ka a karawaasi aniŋ ka a pempeŋ yiribantambilo kaŋ, bari a be wulindi la saayaa kono le tili sabanjaŋo la.”
- 20 Wo to le Sebede dinkewolu baamaa niŋ a dinkewolu naata Yeesu kaŋ. Musoo ñiŋ ñoyita Yeesu ñaatiŋo la ka a daani.
- 21 Bituŋ Yeesu ye a ñininkaa ko, “I lafita muŋ ne la?” Musoo ko a ye ko, “Niŋ i siita i la mansabaayaa kono, i si siidulaa dii n dinkewolu la. Doo si sii i bulubaa karoo la, doo i maraa karoo la.”
- 22 Bari Yeesu ye a jaabi ko, “Ali maŋ a loŋ, ali ka meŋ daani. Fo ali si i miŋ noo wo tooroo mindaŋo la baŋ, n ka naa m miŋ meŋ na?” Ì ko a ye ko, “M̄ be a noo la le.”
- 23 Bituŋ a ko ì ye ko, “Tooña, ali be n na tooroo mindaŋo miŋ na le. Bari ka sii m bulubaa karoo la aniŋ m maraa karoo la, m faŋo maŋ mara wo la. A be moolu le ye, m Faamaa ye a parendi mennu ye fokabaŋ.”
- 24 Kabiriŋ saayibe taŋo ye ñiŋ moyi, ì kamfaata ñiŋ baadimmaa fuloo kamma.
- 25 Bari Yeesu ye ì kumandi naŋ ka a fo ì ye ko, “Ali ye a loŋ ko, duniyaa bankoolu la ñaatonkoolu ye moolu mara maraliña koleŋo le la, aduŋ ì la kuntii baalu ye kaŋo soto ì kaŋ ne.
- 26 Alitolu niŋ ì maŋ ñaŋ na kiliŋ na. Bari moo-wo-moo meŋ lafita a la kuwo ye wara alitolu kono, wo ñanta ke la ali la dookuulaa le ti,
- 27 aduŋ meŋ lafita ke la foloo ti alitolu kono, wo ñanta ke la ali la joŋo le ti.
- 28 Wo ñaa kiliŋo la Moo Dinkewo maŋ naa, fo moolu si a batu, bari a naata le ka moolu batu, aniŋ ka a niyo dii ka ke kumakaaraŋo ti jamaa ye.”
- 29 Kabiriŋ ì bota Yeriko, moo jamaa ye a nooma.
- 30 Finkintee fula tarata siiriŋ sila karoo la. Kabiriŋ ì ye a moyi ko, Yeesu le be tamba kaŋ wo siloo la, ì sarita santo ko, “M̄ Maariyo, Dawuda Dinkewo, balafaa soto ñ ye!”
- 31 Bituŋ moolu ye ì jalayi ko, ì ye i deyi. Bari hani wo, ì ye ì kaŋo kafu santo ka wuuri, “M̄ Maariyo, Dawuda Dinkewo, balafaa soto ñ ye.”
- 32 Wo to le Yeesu loota. A ye ì kumandi, a ko ì ye ko, “Ali lafita, ŋa muŋ ne ke ali ye?”

33 Ì ye a jaabi ko, “M̄ Maariyo, ñ ñaalu yelendi.”

34 Bituŋ Yeesu balafaata ì ye, a ye ì ñaalu maa. Wo loo niŋ baroo teema ì ye jeroo ke. Bituŋ ì ye a nooma.

Matiyu 21

1 Kabiriŋ Yeesu niŋ a la saayiboolu be Yerusalaamu waliŋ kaŋ, ì naata Betifake saatewo to, Olifu Konkoo daala. Bituŋ Yeesu naata saayibe fula kii ì ñaato.

2 A ko ì ye ko, “Ali taa saatewo to, meŋ be ali ñaato. Niŋ ali futata a ma doron, ali be falimusoo tara la sitiriŋ jee, a niŋ a diŋo. Ali si ì firin, ali ye ì samba naŋ n ye.

3 Niŋ moo-wo-moo ye ali ñininkaa, ali si a fo a ye ko, ‘M̄ Maariyo le suulata ì la.’ Wo loodulaa kiliŋo to a be ì bula la ali bulu le.”

4 Ñiŋ keta le ka annabiyomoo la kumoo timmandi ko,

5 “A fo Dimmusuriŋ Siyoni ye ko, a juubee, i la mansakewo be naa kaŋ i kaŋ ne! A fammajiiriŋo be seleriŋ faloo le kaŋ, aduŋ falindiŋo, falimusoo diŋo.”

6 Wo to le saayiboolu taata, aduŋ ì ye kuwo bee ke ko Yeesu ye ì yaamari a la ñaameŋ.

7 Ì ye faloo naati, a niŋ a diŋo. Ì ye ì la waramboolu landi ì kaŋ, bituŋ a seleta.

8 Wo to le moo jamaa ye ì la waramboolu feene siloo kaŋ, doolu ye yiribuloolu kati yiroolu bala ka ì landi siloo kaŋ.

9 Aduŋ kafoo menu be a ñaato, aniŋ menu be a nooma, wolu be sari kaŋ santo ko, “Hosanna be Dawuda Dinkewo ye. Tenturoo niŋ jayiroo be ate le ye, meŋ ka naa Maariyo too la. Hosanna, fo saŋo santo.”

10 Kabiriŋ Yeesu dunta Yerusalaamu, saatewo bee le duuta ruk. Moolu be a fo kaŋ ko, “Jumaa le mu ñiŋ ti?”

11 Jamaa moolu ye ì jaabi, “Ñiŋ ne mu Yeesu ti, annabiyomoo meŋ bota Nasareti saatewo to, Kalilee tundoo kaŋ.”

12 Bituŋ Yeesu dunta Alla Batudulaa to. A ye moolu bee bayi, menu ka fiiroo niŋ sandiroo ke jee. A ye kodi falinnaalu la taabuloolu yelemandi, aniŋ puraa waafilaalu la siiraŋolu.

13 A ko ì ye ko, “A be safeeriŋ ne ko: ‘N na buŋo be kumandi la duwaa buŋo le la’ bari alitolu ka a ke suŋolu la daakaa le ti.”

14 Finkintewolu niŋ namatoolu naata a kaŋ Alla Batudulaa to jee, aduŋ a ye ì kendeyandi le.

15 Bari kabiriŋ piriisi ñaatonkoolu niŋ Luwaa karammoolu ye kaawakuwolu je, a ye menu ke, aniŋ dindiŋolu menu be sari kaŋ Alla Batudulaa to ko, “Hosanna be Dawuda Dinkewo ye!” ì kamfaata.

- 16 Ì ko a ye ko, “Fo i ye a moyi le, ñinnu be meŋ fo kaŋ baŋ?” Yeesu ye ì jaabi ko, “Haa! Fo ali nene maŋ a karaŋ ko: ‘Ite ye jayiroo parendi i faŋo ye le ka bo dindiŋolu niŋ deenaanoolu daalu la?’”
- 17 Wo to le Yeesu ye ì bula jee. A fintita saatewo kono. A taata Betaniya, a sabatita jee wo suutoo la.
- 18 Soomandaa juunoo, kabiriŋ Yeesu be muru kaŋ Yerusalaaamu, konkoo ye a muta.
- 19 A ye sooto suŋ kiliŋ ne je sila karoo la. A taata jee, bari a maŋ diŋ tara a bala fo jamboolu doron. Wo to le a ko yiroo ye ko, “Diŋo nene te bo la ite bala kotenke!” Wo loodulaa kiliŋ to doron, sooto suŋo norota.
- 20 Kabiriŋ saayiboolu ye wo je, ì jaakalita, ì be a fo la ko, “Sooto suŋo norota katabake ñaadii le?”
- 21 Bituŋ Yeesu ye ì jaabi, “Tooña, m be a fo la ali ye, niŋ ali ye lannoo soto, aduŋ ali maŋ hakili fula soto, ali te ñiŋ doron ke la, meŋ keta sooto suŋo la teŋ, bari hani ali ko ñiŋ bere konkoo ye ko, ‘Wutu, i ye bula baa kono,’ a be ke la wo le ñaama.
- 22 Aduŋ ali ye feŋ-wo-feŋ daani duwaa kono, ali be a soto la le, niŋ ali ye lannoo soto.”
- 23 Yeesu taata Alla Batudulaa to. Kabiriŋ a be karandiroo ke kaŋ, piriisi ñaatonkoolu niŋ alifaalu naata a kaŋ. Ì ko a ye ko, “Ite ka ñiŋ kuwolu ke kaŋ jumaa le kaŋ, aniŋ jumaa le ye wo kaŋo dii i la?”
- 24 Yeesu ye ì jaabi ko, “M fanaa be ali ñininkaa la kuu kiliŋ ne la. Niŋ ali ye n jaabi, m be a fo la ali ye le, n ka ñiŋ kuwolu ke kaŋo meŋ kaŋ.
- 25 Yaayaa la batiseeroo bota mintoo le? Fo a bota naŋ Alla le bulu baŋ, waraŋ moolu?” Bituŋ ì ye a kacaa ñoo ye ko, “Niŋ ñ ko, a bota naŋ Alla le bulu, a be a fo la ñ ye le ko, ‘Muŋ ne ye a tinna alitolu maŋ laa a la?’
- 26 Bari niŋ ñ ko, ‘A bota naŋ moolu le bulu,’ m maŋ haañi kafoo la, kaatu ì bee ye Yaayaa muta annabiyomoo le ti.”
- 27 Bituŋ ì ye Yeesu jaabi ko, “M maŋ a loŋ.” Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “M fanaa te a fo la ali ye, n ka ñiŋ kuwolu ke kaŋo meŋ kaŋ.”
- 28 “Alitolu ye muŋ ne miira ñiŋ kuwo to? Kewo ye dinkee fula le soto. A taata foloo kaŋ, a ko a ye ko, ‘N dinkewo, taa dookuwo la wayini yiri kankaŋo to bii!’
- 29 A ye a jaabi ko, ‘M maŋ lafi ka taa!’ Bari ñaato a naata nimisa wo la, aduŋ a taata.
- 30 Bituŋ ñiŋ kewo naata taa a dinkee fulanjaŋo kaŋ, a ye wo kuma kiliŋo le fo a ye. Wo ye a jaabi ko, ‘M be taa le,’ bari a maŋ naa taa.
- 31 Saayiŋ, ñiŋ dinkee fuloo kono, jumaa le ye a faamaa la lafoo ke?” Ì ye a jaabi ko, “Foloo le mu.” Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Tooña, m be a fo la ali ye, duwaañi jenkeriŋolu niŋ cakoolu be duŋ na Alla la mansabaayaa kono ali ñaa le.

- 32 Yaayaa naata le ka sila tilindiŋo yitandi ali la, aduŋ ali maŋ laa a la. Bari duwaañoolu niŋ cakoolu laata a la. Ali ye wo je, bari hani wo ali maŋ tuubi ka laa a la.
- 33 “Ali i lamoyi mansaali doo fanaa la. Koridaatii doo le ye wayini yiri kankaŋo bo, a ye sansaŋo miniŋ a la, aniŋ a ye wayini yiridiŋ bitidulaa dadaa jee. Bituŋ a ye kantari dulaa tatoo fanaa loo jee. Wo to le a ye a luwaasi moo doolu ma, a taata manee.
- 34 Kabiriŋ katiri waatoo siita, a ye a la dookuulaalu kii luwaasilaalu yaa ka a niyo samba a ye naŋ.
- 35 Bari luwaasilaalu ye a la dookuulaalu muta. Ì ye doo buutee, ì ye doo faa, aniŋ ì ye doo buŋ beroolu la, fo a faata.
- 36 Tukuŋ fanaa a ye dookuulaa doolu kii, mennu tambita foloolu la. Bari luwaasilaalu ye wo kuu kiliŋo le ke wolu la.
- 37 Labaŋo la a ye a dinkewo kii ì kaŋ. A ye a miira le ko, ì be a dinkewo horoma la le.
- 38 Bari kabiriŋ luwaasilaalu ye a dinkewo je, ì ko ñoo ye ko, ‘Keetaalaa fele! Ali naa, ñà a faa fo a la keetaafeŋo si tu ntolu bulu!’
- 39 Bituŋ ì ye a muta, ì ye a bayi yiri kankaŋo banta, wo to le ì ye a faa.
- 40 Saayiŋ, niŋ yiri kankantiyo naata, a be muŋ ne ke la wo luwaasilaalu la?”
- 41 Ì ko a ye ko, “A be wo kuu kuruŋ kelaalu faa la faaŋaa jawoo le la. Bituŋ a ye a la wayini yiri kankaŋo luwaasi moo doolu ma, mennu be a niyo dii la a la a waatoo la.”
- 42 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Fo ali nene maŋ a karaŋ Kitaabu Senuŋolu kono ko: ‘Beroo meŋ buŋ loolaalu jututa a la, wo le naata ke tonkonna bere kummaa ti. Maariyo le ye ñiŋ ke, aduŋ a kaawakuuyaata ñ ñaa koto le.’
- 43 “Wo kamma la m be a fo la ali ye, Alla la mansabaayaa be buusi la ali bulu le, aduŋ a be dii la moolu le la, mennu be a yiriwandi la ko Alla lafita a la ñaameŋ.
- 44 Aduŋ moo-wo-moo meŋ boyita ñiŋ beroo kaŋ, wo be teyiŋ-teyiŋ na le. Niŋ a boyita moo-wo-moo kaŋ, a be wo juru la le.”
- 45 Kabiriŋ piriisi ñaatonkoolu niŋ Farisewolu ye Yeesu la mansaaloolu moyi, ì ye a kalamuta ko, a ka itolu le la kuwo fo.
- 46 Ì ye siloo ñini ka a muta, bari ì maŋ haañi kafoo la, kaatu moolu bee ye a muta annabiyomoo le ti.

Matiyu 22

- 1 Yeesu diyaamuta ì ye mansaaloolu la kotenke ka a fo ì ye ko:
- 2 “Arijana mansabaayaa si misaali noo mansakewo le la, meŋ ye maañoobiti feetoo parendi a dinkewo ye.
- 3 A ye a la dookuulaalu kii ka moolu bee kumandi, a ye mennu buuñaatoo kili ñiŋ feetoo to. Bari ì maŋ soŋ ka naa.

- 4 A ye dookuulaa doolu kii kotenke, a ko ì ye ko, ‘Ali a fo moolu ye, ña mennu kili ko: A juubee, ña n na domoroo pareendi le. Ða n na ninsituuraalu kanateyi le, anij n na ninsiriñ batundoolu, aduñ kuwolu bee pareeta le, ali ye naa maañoobitoo to.’
- 5 “Bari ì mañ a danku, ì taata ì la haajoolu la. Doolu taata ì la kunkoolu to, doolu taata ì la fiiridulaalu to.
- 6 Doolu ye a la dookuulaalu muta, ì ye ì ñayibe anij ì ye ì faa.
- 7 Wo kamma la mansakewo kamfaata baake. A ye a la kelediñolu kii ka wo moofaalaalu bee faa, anij ka ì la saatewo jani.
- 8 Wo to le a ko a la dookuulaalu ye ko, ‘Tooña, maañoobiti feetoo pareeta le, bari moolu, ña mennu buuñaatoo kili jee, wolu mañ jari a la.
- 9 Wo kamma la ali taa mbeedi kumbeñolu to, ali ye moo-wo-moo je, ali si a kili nañ feetoo to.’
- 10 “Bituñ wo dookuulaalu taata mbeedoolu kañ taariñ, ì ye moolu bee kafu ñoo ma, ì ye mennu je, moo kuruñolu niñ moo betoolu. Bituñ maañoobiti feetoo buño faata niñ luntañolu la.
- 11 “Bari kabiriñ mansakewo naata ka luntañolu juubee, a ye kewo je jee, meñ mañ maañoobiti feñolu duñ.
- 12 A ko a ye ko, ‘N teeri, i dunta jañ ñaadii le, i mañ maañoobiti feñolu duñ?’ Kewo be deyiñ.
- 13 Wo to le mansakewo ko a la dookuulaalu ye ko, ‘Ali a siñolu niñ a buloolu siti, ali ye a fayi banta diboo kono, kumboo niñ nimisoo be daameñ.’
- 14 “Kaatu moo jamaa le kumandita, bari moo dantañ ne tombonta.”
- 15 Wo to le Farisewolu taata ka feeroo siti, ì be Yeesu muta la a la kumoo kono ñaameñ.
- 16 Bituñ ì ye ì la taaliboolu kii a kañ, anij Herodi la kafoo moo doolu, ka a fo a ye ko, “Karammoo, ña a loñ ne ko, ite mu tooña moo le ti, aduñ i ka Alla la siloo le karandi tooña kono. Moo-wo-moo le buka ite jenkendi noo, kaatu ite buka moo faasaa.
- 17 Wo kamma la, i la miiroo yitandi ñiñ kuwo to: Fo siloo le mu bañ, ka naamoo joo Rooma bankoo la mansa yaa, warañ fo siloo nte?”
- 18 Bari Yeesu ye ì la feere kuruño loñ ne, bituñ a ko ì ye ko, “Alitolu bunaafayoolu, muñ ne ye a tinna ali ka n kotobo?”
- 19 Ali kodicoroosoo yitandi n na, ali ka naamoo joo meñ na.” Bituñ ì ye denaari kilin samba a ye nañ.
- 20 Wo to le Yeesu ye ì ñininkaa ko, “Jumaa le nataaloo niñ a too be ñiñ bala?”
- 21 Ì ye a jaabi ko, “Rooma bankoo la mansa le mu.” Wo to le a ko ì ye ko, “Meñ mu mansa taa ti, ali wo dii mansa la. Meñ mu Alla taa ti, ali ye wo dii Alla la.”

- 22 Kabiriŋ ì ye ñiŋ kumoolu moyi, ì jaakalita. Bituŋ ì ye a bula, ì taata.
- 23 Wo luŋ kiliŋo la Sadusewolu naata a kaŋ, mennu ka a fo ko, saayaakoolaa wulindiroo te kerii. Ì ye a ñininkaa ko,
- 24 “Karammoo, Annabilayi Musa ye ñiŋ ne fo ko, niŋ kewo faata, aduŋ a maŋ diŋolu soto, a baadiŋo ñanta a la musoo futuu la le ka diŋolu wuluu a ye.
- 25 Saayiŋ, baadimmaa woorowula le tarata m̄ fee nuŋ. Foloo futuuta le, bituŋ a naata faa. Baawo a maŋ diŋolu soto, a ye a la musoo tu a doomaa bulu.
- 26 Wo kuu kiliŋo le keta fulanjaŋo fanaa la, aniŋ sabanjaŋo fo woorowulanjaŋo to.
- 27 Labaŋo la musoo fanaa faata.
- 28 Saayiŋ, saayaakoolaa wulindiroo luŋo la, a be ke la jumaa le la musoo ti ñiŋ baadimmaa woorowuloo kono? Baawo woorowuloo bee ye a futuu le!”
- 29 Yeesu ye ì jaabi ko, “Ali filita le, kaatu ali maŋ Kitaabu Senuŋolu loŋ sako Alla la semboo.
- 30 Saayaakoolaa wulindiroo, futuu te jee sako ka moo futundi, bari ì be muluŋ na le ko malaayikoolu Arijana kono.
- 31 “Bari furewolu la wulindiroo la kuwo to, fo ali nene maŋ a karaŋ baŋ, Alla ye meŋ fo ali ye? A ko,
- 32 ‘Nte le mu Iburayima la Alla ti, Isiyaaka la Alla, aniŋ Yaakuba la Alla.’ A maŋ ke furewolu la Alla ti, bari baluuriŋolu.”
- 33 Kabiriŋ moo jamaa ye ñiŋ moyi, ì jaakalita a la karandiroo la.
- 34 Kabiriŋ Farisewolu ye a moyi ko, Yeesu ye Sadusewolu deyindi le, ì kafuta ñoo ma.
- 35 Bituŋ kiliŋ be ì kono, meŋ mu Luwaa lonnaa ti, a ye Yeesu ñininkaa ka a kotobo,
- 36 “Karammoo, yaamari jumaa le warata yaamaroolu bee ti Luwaa kono?”
- 37 Bituŋ Yeesu ye a jaabi ko, “I si Maariyo, i la Alla kanu i sandomoo bee la, i niyo bee la, aniŋ i hakiloo bee la.
- 38 Ñiŋ ne mu yaamari foloo ti, aduŋ ate le warata yaamaroolu bee ti.
- 39 Fulanjaŋo meŋ kummaayaata ko foloo, mu ñiŋ ne ti, ‘I si i siiŋoo kanu ko i faŋo.’
- 40 Luwaa bee aniŋ annabiyomoolu la karandiroo be dendiiŋ ñiŋ yaamari fuloo le la.”
- 41 Kabiriŋ Farisewolu be bendiiŋ ñoo kaŋ, Yeesu ye ì ñininkaa,
- 42 “Ali ye muŋ ne miira Alimasiihu la kuwo to? Jumaa le dinkewo mu?” Ì ye a jaabi ko, “Dawuda le dinkewo mu.”
- 43 Bituŋ a ko ì ye ko, “Wo to, muŋ ne ye a tinna Dawuda ka a kumandi ‘m Maarii’ la, kabiriŋ a diyaamuta ka bo niŋ Alla la Nooroo la ko:

44 Maariyo ko m Maarii ye le ko, ‘Sii m bulubaa karoo la, fo ɲa i jawoolu ke i siɲo koto.’

45 “Niɲ Dawuda ye a kumandi a Maariyo la, wo to a si ke noo Dawuda dinkewo ti ñaadii le?”

46 Bari moo maɲ a jaabi noo hani kuma kiliɲ na, sako moo si haañi ka a ñininkaa kuma doo la ka bo wo luɲo la.

Matiyu 23

1 Wo to le Yeesu ko moo jamaa niɲ a la saayiboolu ye ko,

2 “Luwaa karammoolu niɲ Farisewolu le be siiriɲ Musa la siiraɲo kaɲ.

3 Wo kamma la ali si ì la kumoolu muta aniɲ ali si kuu-wo-kuu ke, ì ye meɲ fo ali ye. Bari ì ka meɲ ke, alitolu kana wo ke, kaatu ì ka meɲ fo, ì buka baara wo la.

4 Ì ka duni kuliɲolu le siti, ì ye ì landi moolu sañoolu kaɲ, mennu samboo maɲ diyaa. Bari ì faɲolu buka wo dunoolu maa hani ì bulukondiɲolu la.

5 “Ì ka ì la kebaara betoolu bee ke le doronɲ, fo moolu si ì je. Ì ka ì la aaya keraɲolu fanundi le, aniɲ ì ye ì la waramba jimfiroolu jaɲayandi.

6 Ì ka lafi dulaa horomariɲolu le la feetoolu to, aniɲ siiraɲ betoolu ì la diina bendulaalu kono.

7 Ì ka lafi le, moolu ka ì kontonɲ marisewolu to, aniɲ ka ì kumandi ‘karammoo’ la.

8 Bari alitolu, ali maɲ ñaɲ na ka kumandi karammoo la, kaatu alitolu ye karammoo kiliɲ doronɲ ne soto, aduɲ ali bee mu baadimmaalulu le ti.

9 Ali maɲ ñaɲ na moo-wo-moo kumandi la ali faamaa la ñiɲ duniyaa kono, kaatu ali ye Faamaa kiliɲ doronɲ ne soto, meɲ be Arijana kono.

10 Waraɲ ali maɲ ñaɲ na kumandi la ñaatonkoo la, kaatu ali ye ñaatonka kiliɲ ne soto, meɲ mu Kiristu ti.

11 Bari meɲ na kuwo be wara la alitolu kono, wo maarii ñanta ke la ali la dookuulaa le ti.

12 Moo-wo-moo meɲ ye a faɲ sikandi, wo maarii be jindi la le. Aduɲ moo-wo-moo meɲ ye a fammajii, wo maarii be sikandi la le.

13 “Kooroo be alitolu Luwaa karammoolu niɲ Farisewolu ye, alitolu bunaafayoolu! Ali ye siloo soronɲ moolu ma ka taa Arijana mansabaayaa kono. Ali faɲolu te duɲ na, aduɲ ali te moolu bula la, mennu lafiita ka duɲ.

14 Kooroo be alitolu Luwaa karammoolu niɲ Farisewolu ye, alitolu bunaafayoolu! Ali ka furuyaamusoolu la buɲolu buusi ì la le, aduɲ ali ka duwaa jaɲolu le ke ka ali faɲ ke moo betoolu ti. Wo kamma la alitolu le la yankankatoo be jawuyaa la baake.

- 15 Kooroo be alitolu Luwaa karammoolu niŋ Farisewolu ye, alitolu bunaafayoolu! Ali ka baa teyi le ka bankoo muumee bee yaayi, fo ali si hani moo kiliŋ dundi noo ali la diinoo kono. Aduŋ niŋ wo maarii sonta ali ma, ali ka ate ke Jahannaba diŋo le ti siiŋaa fula ka tamba ali faŋolu la Jahannaba diŋyaa la.
- 16 “Kooroo be alitolu kantarilaa finkiriŋolu ye! Alitolu ko, ‘Niŋ moo-wo-moo ye i kali Alla Batudulaa Buŋo la, wo maŋ ke feŋ ti. Bari niŋ moo-wo-moo ye i kali Alla Batudulaa Buŋo sanoo la, kaloo ye wo maarii muta le.’
- 17 Alitolu finkintee toolewolu, fo muŋ ne kummaayaata, sanoo waraŋ Alla Batudulaa Buŋo, meŋ ye sanoo jankundi?
- 18 Alitolu ko, ‘Niŋ moo-wo-moo ye i kali sadaajanidulaa la, wo maŋ ke feŋ ti, bari niŋ moo-wo-moo ye i kali sadaa la, kaloo ye wo maarii muta le.’
- 19 Alitolu finkintewolu! Fo muŋ ne kummaayaata, sadaa waraŋ sadaajanidulaa, meŋ ye sadaa seneyandi?
- 20 Wo kamma la, moo meŋ ye i kali sadaajanidulaa la, wo ye i kali feŋo bee le la fanaa, meŋ be sadaajanidulaa kaŋ.
- 21 Aduŋ moo meŋ ye i kali Alla Batudulaa Buŋo la, wo ye i kali ate fanaa la le, meŋ be sabatiriŋ jee.
- 22 Aduŋ moo meŋ ye i kali Arijana la, wo ye i kali Alla la mansasiiraŋo le la, aniŋ meŋ be siiriŋ a kaŋ.
- 23 “Kooroo be alitolu Luwaa karammoolu niŋ Farisewolu ye, alitolu bunaafayoolu! Ali ka hani fendiŋolu jakoo bondi le, meŋ be ko naana, dilli aniŋ kummini, bari ali ka ali ŋaa kaasi Luwaa la kuu kummaa baalu la le, mennu mu tiliŋo ti, balafaa aniŋ lannoo. Niŋnu le mu kuwolu ti, ali ŋanta mennu ke la, aduŋ ali kana ali ŋaa kaasi yaamari koteŋolu la.
- 24 Alitolu kantarilaa finkiriŋolu! Ali ka ali la miŋ feŋolu sonsoŋ ka siyo bondi a kono, bari ali ka ŋonkomoo kunuŋ.
- 25 “Kooroo be alitolu Luwaa karammoolu niŋ Farisewolu ye, alitolu bunaafayoolu! Ali ka mindaŋo niŋ booloo banta le kuu, wo ye a tara a konoto be faariŋ feŋolu le la, ali ye mennu soto suuŋaaroo niŋ tapaleeyaa kono.
- 26 Ite Farisee finkiriŋo! I la mindaŋo niŋ booloo konoto foloo kuu, fo banta fanaa si seneyaa.
- 27 “Kooroo be alitolu Luwaa karammoolu niŋ Farisewolu ye, alitolu bunaafayoolu! Ali ka munta le ko kaburoolu, i ye mennu muu lasoo la. I banta ka tara ŋiiŋaariŋ, bari konoto ka tara faariŋ moo kulu jaaroolu le la, aniŋ feŋ nooriŋolu.
- 28 Wo ŋaa kiliŋo la, ali ka muluŋ moolu fee le ko moo tilindiŋolu, bari ali konoto be faariŋ bunaafayiyaa niŋ jawuyaa le la.

- 29 “Kooroo be alitolu Luwaa karammoolu niŋ Farisewolu ye, alitolu bunaafayoolu! Ali ka buŋolu loo annabiyomoolu la kaburoolu ye, aniŋ ali ka moo tilindiŋolu la kaburoolu ñarandi.
- 30 Aduŋ ali ka a fo ko, ‘Niŋ ñ tarata baluuriŋ m̄ mumuñolu la jamaanoo la, ñ te kafu la ì ma ì la annabiyomoolu faa to.’
- 31 Wo to alitolu ye ali faŋolu la kuwolu seedeyaa le ko, alitolu mu wo moolu le lasiloo ti, mennu ye annabiyomoolu faa.
- 32 Wo to, ali tenteŋ ka ali mumuñolu la dookuwo timmandi.
- 33 “Alitolu saalu! Alitolu daŋari koorewo! Ali be kana la Jahannaba la yankankatoo ma ñaadii le?
- 34 Wo kamma la, ali i lamoyi, m be annabiyomoolu kii la ali kaŋ ne, moo ñaamendiŋolu, aniŋ karandirilaalu. Bari ali be ì doolu faa la le, ali be doolu pempeŋ na yiribantambiloo kaŋ. Ali be doolu karawaasi la ali la diina bendulaalu to le, aniŋ ali be doolu bayi la ka bo saatee ka taa saatee.
- 35 Wo le ye a tinna yankankatoo be boyi la ali kaŋ moo tilindiŋolu bee yeloo boŋo kamma la, ka bo Haabiila yeloo to ka naa fo Jakariya yeloo to, Berekiya dinkewo, ali ye meŋ faa Alla Batudulaa Buŋo niŋ sadaajanidulaa teema.
- 36 Tooña, m be a fo la ali ye, ñiŋ yankankatoo bee be naa ñiŋ jamaanoo kaŋ ne.”
- 37 “Ite Yerusalaamu, hee, ite Yerusalaamu! I la moolu ye annabiyomoolu faa le, aniŋ ì ye kiilaalu buŋ beroolu la ka ì faa. Siiña jelu le n lafita i la dindiŋolu kafu la ñoo ma m bala, ko siisee dimbaa ka a diŋolu kafu ñoo ma a dampaŋo koto ñaameŋ, bari ali buka soŋ!
- 38 A juubee, ali la buŋo be tu la kenseŋyaariŋ.
- 39 M be a fo la ali ye, ali te n je la kotenke fo waatoo meŋ na, ali be a fo la ko, ‘Tenturoo niŋ jayiroo be ate le ye, meŋ ka naa Maariyo too la.’ ”

Matiyu 24

- 1 Yeesu bota Alla Batudulaa to. Kabiriŋ a be taa kaŋ, a la saayiboolu naata ka Alla Batudulaa dulaalu coodi a ye.
- 2 Bituŋ a ko ì ye ko, “Fo ali ye ñiŋ buŋolu bee je le baŋ? Tooña, m be a fo la ali ye, ali ye ñiŋ buŋolu meŋ je teŋ, hani bere kiliŋ te tu la laariŋ ñoo kaŋ jaŋ, meŋ te boyi la duuma.”
- 3 Kabiriŋ Yeesu be siiriŋ Olifu Konkoo kaŋ, saayiboolu naata a kaŋ suturoo kono. Ì ye a ñininkaa ko, “A fo ñ ye, ñiŋ kuwolu be ke la waati jumaa le la. Muŋ ne be ke la ite la naa waatoo niŋ duniyaa labarŋ taamanseeroo ti?”
- 4 Bituŋ Yeesu ye ì jaabi ko, “Ali ali hakiloo tu fo moo kana ali filindi.

- 5 Kaatu moo jamaa be naa la n too la, aduŋ ì be a fo la le ko, itolu le mu Alimasiihu ti, aduŋ ì be moo jamaa le filindi la.
- 6 Ali be keloolu moyi la le, aniŋ kele kibaaroolu, bari ali kana sila, kaatu wo kuwolu ñanta ke la le, bari wo maŋ ke labandulaa ti.
- 7 Bankoolu be wuli la le ka ñoo kele, mansakundaalu ye ñoo kele, aduŋ konko jawoo aniŋ banku jarajaroolu be ke la dulaa jamaa le to.
- 8 Ñiŋ kuwolu bee ka munta le doronŋ ko tiŋo foloodulaa.
- 9 “Wo waatoo la ì be ali muta la le ka ali toorandi, aniŋ ka ali faa. Bankoolu bee be ali koŋ na le nte too kamma la.
- 10 Bituŋ n noomalanka jamaa be boyi la le, ì be ñoo jamfaa la, aduŋ ì be ñoo koŋ na le fanaa.
- 11 Faniyaa annabiyomu jamaa le be wuli la, aduŋ ì be moo jamaa le filindi la.
- 12 Baawo tilimbaliyaa be kafu la le, moo jamaa la kanoo be dooyaa la.
- 13 Bari moo meŋ wakiilita fo labandulaa to, wo le be kiisa la.
- 14 Aduŋ Arijana mansabaayaa la kibaari betoo be kawandi la duniyaa bee kono le ka ke seedeyaa ti bankoolu bee ye. Wo to le duniyaa be baŋ na.
- 15 “Niŋ ali ye feŋ haraamuriŋo je meŋ be kasaaroo ke la dulaa senuŋ to, Annabilayi Daniyeli ye meŋ na kuwo safee nuŋ, karannaa si a fahaamu,
- 16 bituŋ moolu menu be Yudeya tundoo kaŋ, si bori konkoolu to.
- 17 Moo meŋ be buŋo kaŋ santo, wo kana jii duuma ka a la bunkono feŋolu taa.
- 18 Aduŋ moo meŋ be kunkoo to, wo kana muru suwo kono ka a la waramboo taa.
- 19 Wo luŋolu la, tooroo be musukonomaa ye le, aniŋ menu be suusundiroo la.
- 20 Bari ali si duwaa ko, ali la ñiŋ boroo kana beŋ sumayaa waatoo fee, waraŋ Loobula Luŋo la.
- 21 Kaatu wo waatoo le la koleyaa kuu baa be ke la, meŋ ñoŋo nene maŋ ke biriŋ duniyaa datidulaa fo ka naa bula bii la, aduŋ a ñoŋo nene te ke la kotenke.
- 22 Niŋ wo waatoo maŋ sutiyaŋdi, hani moo kiliŋ te kiisa la. Bari Alla la tomboŋ moolu la kuwo kamma la wo waatoo be sutiyaŋdi la le.
- 23 Bituŋ niŋ moo ko ali ye ko, ‘A juubee, Alimasiihu fele!’ waraŋ ‘A hayinaŋ jana!’ ali kana laa wo maarii la.
- 24 Kaatu moolu be wuli la le, menu be ì faŋ ke la Alimasiihu ti, waraŋ annabiyomoolu. Ì be taamanseeri baalu yitandi la le, aniŋ kaawakuwolu, ka hani Alla la tomboŋ moolu filindi, niŋ ì si a ke noo.
- 25 Ali ali hakiloo tu, ŋa a fo ali ye le janniŋ a waatoo be sii la.

- 26 “Niñ ì ko ali ye ko, ‘A hayinañ keñewuloo kono!’ ali kana taa jee, warañ ‘A be konoto buño kono!’ ali kana laa ì la.
- 27 Kaatu ko sañ ñalasoo ka bo tiliboo la ñaameñ, aniñ a maloo ka je fo tilijiyo la, Moo Dinkewo la naa be ke la wo le ñaama.
- 28 Feñ furewo be daa-wo-daa to, duwoolu ka jii jee le to.
- 29 “Wo koleyaa kuu baa koolaa doron, wo luñolu la, tiloo be dibi la le, aduñ karoo te a la maloo dii la. Looloolu be boyi la ka bo saño santo, aduñ sañ fatoolu la semboo be jijjandi la le.
- 30 Wo koolaa le Moo Dinkewo taamanseeroo be finti la saño santo. Wo to le duniyaa bankoolu bee be woosii la, aduñ ì be Moo Dinkewo je la naa kañ ka bo saño santo minaayoolu kono, a niñ a la sembe baa niñ kallankeeyaa.
- 31 Aduñ a be a la malaayikoolu kii la niñ footañ kumakaño le la. Ì be a la tomboñ moolu kafu la ñoo ma le ka bo duniyaa tonkoñ naanoo to.
- 32 “Ali si ñiñ kuwo fahaamu ka bo niñ sooto suño la taamanseeroo la. Niñ a buloolu jambakereta aniñ a soronta doron, ali ka a loñ ne ko, samaa sutiyaata nañ ne.
- 33 Wo to niñ ali ye ñiñ kuwolu bee je, ali si a loñ fanaa ko, Moo Dinkewo la naa sutiyaata nañ ne.
- 34 Tooña, m be a fo la ali ye ko, ñiñ jamaanoo te bañ na, janniñ ñiñ kuwolu bee ka ke.
- 35 Saño niñ bankoo be yeemañ na le, bari nte la kumoolu te yeemañ na muk.
- 36 “Moo te kerin, meñ ye wo luño niñ a waatoo loñ. Hani Dinkewo faño mañ a loñ sako malaayikoolu mennu be Arijana. M Faamaa doron ne ye a loñ.
- 37 Ko a keta Nuha la waatoo la ñaameñ, Moo Dinkewo la naa fanaa be ke la wo le ñaama.
- 38 Kaatu wo luñolu la, janniñ Tuufaani Waamoo be naa la, moolu tarata domoroo niñ miño la le. Ì ka futuu, aduñ ì ka ì diñolu futundi fo waatoo meñ na, Nuha dunta kulunjo kono.
- 39 Moolu mañ feñ kalamuta, fo waamoo naata, a ye ì bee kasaara. Moo Dinkewo la naa fanaa be ke la wo le ñaama.
- 40 Wo waatoo la, kee fula be tara la kunkoo kono, kiliño ye taa, kiliño ye tu jee.
- 41 Musu fula be tara la tuuroo la, kiliño ye taa, kiliño ye tu jee.
- 42 Wo kamma la, ali ali hakiloo tu, kaatu ali mañ luño ñiñ loñ, ali Maariyo be naa la meñ na.
- 43 Bari ali si a loñ ko, niñ a ye a tara ko, koridaatiyo ye a loñ, suño be naa la suutoo waatoo meñ na, wo to a be tara la koroosiroo la le, aduñ a te soñ na a ye a la koridaa tiña ka suuñaaroo ke.

- 44 Wo kamma la ali fanaa ñanta tara la pareeriñ ne, kaatu Moo Dinkewo be naa la waatoo le la, ali mañ i yillaa a ma meñ na.
- 45 “Wo to jumaa le mu dookuulaa tilindiño ti, aniñ dookuulaa ñaamendiño, meñ maariyo ye a marandi a dookuuñoolu bee ma ka domoroo dii ì la a waatoo la?”
- 46 Barakoo be wo dookuulaa le ye, meñ maariyo ye a tara wo ke kañ a ñaama, niñ a naata.
- 47 Tooñaa, m be a fo la ali ye, a be a marandi la a la sotofeñolu bee le ma.
- 48 Bari niñ wo dookuulaa keta dookuulaa jawoo ti, meñ be a fo la a sandomoo kono ko, ‘A be mee la le, janniñ m maariyo be naa la,’
- 49 bituñ a ye a dati ka a dookuuñoolu buutee, a niñ siiratoolu ye domoroo niñ miño ke.
- 50 Wo dookuulaa maariyo be naa la luño le la, a mañ i yillaa a ma meñ na.
- 51 Wo to le a be ñiñ dookuulaa kuntuñ-kuntuñ na, a ye a niñ bunaafayoolu ke dulaa kiliñ, kumboo niñ nimisoo be daameñ.”

Matiyu 25

- 1 “Wo waatoo la Arijana mansabaayaa be muluñ na le ko sunkutu tañ, mennu ye ì la lampoolu taa, ì fintita banta ka maañootiyo benduñ.
- 2 Bari ñiñ sunkutu taño kono, luulu mu toolewolu le ti, aniñ luulu doo mu ñaamendiñolu ti.
- 3 Kabiriñ toolewolu ye ì la lampoolu taa, ì niñ tulu fankantataa mañ taa kerañolu kono.
- 4 Bari ñaamendiñolu niñ ì la lampoolu, ì ye ì fankanta tuloo la kerañolu kono.
- 5 Baawo wo maañootiyo tarideeta le, ì bee jinkoota. Bituñ ì ye a dati ka siinoo.
- 6 “Bari suutoo teema ì ye sari kaño moyi ko, ‘Maañootiyo fele! Ali finti banta ka a benduñ!’
- 7 Wo to le sunkutoolu bee wulita, ì ye ì la lampoolu mutandi.
- 8 Bituñ toolewolu ko ñaamendiñolu ye ko, ‘Ali ñ so ali la tuloo doo la, kaatu ñ na lampoolu be faa kañ ne.’
- 9 Bari ñaamendiñolu ye ì jaabi ko, ‘Hanii, a te ntolu bee sii la. Ali taa tulu waafilaalu yaa, ali ye doo sañ ali fañolu ye.’
- 10 “Kabiriñ wolu taata tulu saño la, maañootiyo futata. Maañootiyo niñ sunkutoolu mennu pareeta, dunta ñoo la maañooñbiti dulaa to. Bituñ daa soronta.
- 11 Ñaato domandiñ, wo sunkutu doolu fanaa naata, ì ko, ‘Maariyo, maariyo, bundaa yele ñ ye.’
- 12 Bari a ye ì jaabi, ‘Tooñaa, m be a fo la ali ye, nte nene mañ alitolu loñ.’

- 13 “Wo kamma la, ali koroosiroo ke, kaatu ali maŋ a la naa luŋo loŋ sako a la naa waatoo.
- 14 “Wo waatoo la Arijana mansabaayaa be muluŋ na le ko kewo, meŋ pareeta ka taa taamoo la. A ye a la dookuulaalu kumandi, a ye ì marandi a la naafuloo ma.
- 15 A ye talenti kodi luulu dii doo la, a ye talenti kodi fula dii doo la, bituŋ a ye talenti kodi kiliŋ dii doo la, moo-wo-moo si meŋ mara noo. Bituŋ a taata.
- 16 “Kabiriŋ talenti luulutiyo ye a la kodoo muta doronŋ, a taata ka safaaroo ke wo la, a ye talenti kodi luulu doo soto kañewo ti.
- 17 Wo ñaa kiliŋo la, meŋ ye talenti kodi fula soto, a ye talenti kodi fula doo soto kañewo ti.
- 18 Bari dookuulaa, meŋ ye talenti kiliŋo soto, a taata, a ye dinkoo siŋ, a ye a maariyo la kodoo maabo jee.
- 19 “Waati jaŋ koolaa wo dookuulaalu maariyo muruta naŋ. Bituŋ a niŋ ì ye kontoo bo.
- 20 Wo dookuulaa meŋ ye talenti kodi luulu soto nuŋ, naata. A ye talenti kodi luulu koteŋo bondi, a ko a ye ko, ‘Maariyo, ite ye talenti kodi luulu le dii n na. A juubee, ŋa luulu koteŋ ne soto kañewo ti.’
- 21 Bituŋ a maariyo ko a ye ko, ‘I nimbaara. Ite mu dookuulaa betoo le ti, aniŋ dookuulaa tilindiŋo. I tilinta fendinŋolu to le, wo to saayiŋ, m be i marandi la feŋ jamaalu le ma. Naa, i ye duŋ i maarii la seewoo kono!’
- 22 “Bituŋ doo meŋ ye talenti kodi fula soto nuŋ, fanaa naata. A ko a ye ko, ‘Maariyo, i ye talenti kodi fula le dii n na, bari a juubee, ŋa fula koteŋ ne soto kañewo ti.’
- 23 Bituŋ a maariyo ko a ye ko, ‘I nimbaara. Ite mu dookuulaa betoo le ti aniŋ dookuulaa tilindiŋo. I tilinta fendinŋolu to le, wo to saayiŋ, m be i marandi la feŋ jamaalu le ma. Naa, i ye duŋ i maarii la seewoo kono!’
- 24 Bituŋ wo dookuulaa, meŋ ye talenti kodi kiliŋ soto nuŋ, fanaa naata a kaŋ. A ko a ye ko, ‘Maariyo, ŋa a loŋ ne ko, i saŋarata le. I ka katiroo ke dulaa to le, i maŋ fiiroo ke daameŋ, aduŋ i ka kafuñoomoo ke dulaa to le, i maŋ turoo sari daameŋ.
- 25 Wo le ye a tinna n silata, n taata i la talenti kodoo saareŋ bankoo kono. A juubee, i la kodoo fele.’
- 26 Bari a maariyo ye a jaabi ko, ‘Ite dookuulaa jawoo, ite dookuulaa nafantaŋo! Baawo i ye a loŋ ne ko, n ka katiroo ke dulaa le to, m maŋ fiiroo ke daameŋ, aniŋ n ka kafuñoomoo ke dulaa le to, m maŋ turoolu sari daameŋ.
- 27 Wo to i ñanta n na kodoo maabo la banki le. I si a je, niŋ n naata waatoo meŋ na, n si n na kodoo niŋ kañewo soto.
- 28 Saayiŋ, ali wo talenti kodi kiliŋo buusi a la, ali ye a dii wo doo la, meŋ ye talenti kodi taŋ soto.

- 29 Kaatu meŋ ye feŋ soto, doo be dii la wo le la, aduŋ a be jamaa baa le soto la. Bari moo meŋ maŋ a soto, hani a ye meŋ soto, wo be buusi la a la le.
- 30 Ali wo dookuulaa nafantaŋo fayi dibi jawoo kono banta, kumboo niŋ nimisoo be daameŋ.’
- 31 “Niŋ Moo Dinkewo naata a la semboo niŋ waroo kono, a niŋ a la malaayikoolu bee, a be sii la a la mansasiiraŋ kallaŋkeeyaariŋo le kaŋ.
- 32 Aduŋ bankoolu bee be kafu la ñoo ma a ñaatiŋo la le. Bituŋ a be ì bondi la ñoo to le ko saajii kantala a ka saajiyolu niŋ baalu bo ñoo to ñaameŋ.
- 33 A be saajiyolu londi la a bulubaa karoo la, baalu ye tara a maraa karoo la.
- 34 Wo koolaa Mansa si naa a fo a bulubaalankoolu ye ko, ‘Ali naa, m Faamaa neemata mennu ma! Ali ye mansabaayaa keetaa, Alla ye meŋ pareŋdi ali ye kabiriŋ duniyaa foloodulaa to.
- 35 Kaatu n konkota le nuŋ, ali ye domoroo dii n na. Mindoo ye m muta le nuŋ, ali ye jiyo dii n na le ka m miŋ. N keta luntaŋo ti le nuŋ, ali ye n jiyandi.
- 36 N keta bala kenseŋo le ti nuŋ, ali ye duŋ feŋolu dii n na. N saasaata le nuŋ, ali ye n hati. N tarata bunjawoo kono le nuŋ, aduŋ ali naata n kaŋ jee.’
- 37 Bituŋ moo tilindiŋolu si naa a fo a ye ko, ‘M Maarii, waati jumaa le ñà ite konkotoo je, ñà domoroo dii i la, waraŋ i mindootoo, ñà jiyo dii i la?
- 38 Waati jumaa le fanaa ite keta luntaŋo ti, aduŋ ñà ite jiyandi, waraŋ i bala kenseŋo, ñà duŋ feŋolu dii i la?
- 39 Aduŋ waati jumaa le ñà ite saasaatoo je, waraŋ i be bunjawoo to, ñ naata futa i ma jee?’
- 40 Bituŋ mansakewo si naa ì jaabi ko, ‘Tooña, m be a fo la ali ye, ali ye kuu-wo-kuu meŋ ke n ñiŋ baadiŋ kiliŋ ye, hani meŋ na kuwo dooyaata ì bee kono, ali ye a ke nte le ye.’
- 41 “Bituŋ a si naa a fo a maraalankoolu fanaa ye ko, ‘Ali bo nte bala, alitolu mennu dankata. Ali duŋ badaa-badaa dimbaa kono, meŋ pareŋdi ita Ibiliisa niŋ a la dookuulaalu ye.
- 42 Kaatu n konkota le nuŋ, aduŋ ali maŋ feŋ dii n na ka a domo. Mindoo ye m muta le nuŋ, aduŋ ali maŋ feŋ dii n na ka a miŋ.
- 43 N keta luntaŋo ti le nuŋ, aduŋ ali maŋ n jiyandi. N keta bala kenseŋo ti le nuŋ, aduŋ ali maŋ duŋ feŋolu dii n na. N saasaata le nuŋ, aduŋ n tarata bunjawoo kono, aduŋ ali maŋ n hati.’
- 44 Bituŋ ì fanaa si naa a jaabi ko, ‘M Maarii, waati jumaa le ñà ite konkotoo je, i mindootoo, i luntammaa waraŋ i bala kenseŋo, i saasaatoo waraŋ i be bunjawoo to, aduŋ ñ maŋ i maakoyi?’

45 Bituŋ a si naa ò jaabi ko, ‘Tooña, m be a fo la ali ye, ali balanta kuu-wo-kuu la ka a ke n ñiŋ baadiŋolu kono kiliŋ ye, meŋ na kuwo dooyaata ò bee kono, ali balanta ka a ke nte le ye.’

46 Bituŋ wolu si naa taa badaa-badaa yankankatoo kono, bari moo tilindiŋolu si naa taa badaa-badaa baluwo kono.”

Matiyu 26

1 Kabiriŋ Yeesu ye a la karandiroo baŋ, a ko a la saayiboolu ye ko,

2 “Ali ye a loŋ ne ko, tili fula koolaa be ke la Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo le ti, aduŋ Moo Dinkewo be duŋ na moolu bulu le ka a pempeŋ yiribantambiloo kaŋ.”

3 Wo waatoo la piriisi ñaatonkoolu niŋ alifaalu tarata bendiŋ ñoo kaŋ piriisi kuntii baa Kayifas la koridaa baa kono.

4 Ì ye feeroo siti ka Yeesu muta kulloo kono aniŋ ka a faa.

5 Bari ò ko, “Ali ñ kana a faa Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo luŋo la. Niŋ wo nte, jakasoo be soto la moolu kono le.”

6 Kabiriŋ Yeesu be Betaniya, Simoni balajawutoo la buŋo kono,

7 musoo naata a kaŋ, a niŋ kaba ñiimaa, karabaanijii daa koleŋo be meŋ kono. A ye a boŋ Yeesu kuŋo kaŋ, kabiriŋ a be domoroo la taabuloo to.

8 Kabiriŋ saayiboolu ye ñiŋ je, ò maŋ kontaani wo kuwo la, aduŋ ò ko, “Ñiŋ kodikasaaroo duŋ?”

9 Ñiŋ karabaanijiyo si waafi noo kodi jamaa le la, meŋ si dii noo fuwaaroolu la.”

10 Bari Yeesu ye ò la kumoolu kalamuta le. Wo kamma la a ko ò ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ali ka ñiŋ musoo batandi? A ye kuu kendoo le ke nte ye.

11 Fuwaaroolu be tara la ali fee le waati-wo-waati, bari nte te tara la ali fee waati-wo-waati.

12 Kabiriŋ a ye ñiŋ karabaanijiyo boŋ m baloo kaŋ, a ye m parendi baadewo le ye fokabaŋ.

13 Tooña, m be a fo la ali ye, ñiŋ kibaari betoo be kawandi la daa-wo-daa ñiŋ duniyaa kono, ñiŋ musoo ye meŋ ke, wo fanaa be kali fo la le ka moolu hakiloolu bulandi a la.”

14 Yudas Isikariyoti meŋ be a la saayibe taŋ niŋ fuloo kono, taata piriisi ñaatonkoolu yaa.

15 A ko ò ye ko, “Ali be muŋ ne dii la nte la, niŋ ŋa Yeesu duŋ ali bulu?” Bituŋ ò ye kodiforo kuntu taŋ saba dii a la.

16 Ka bo wo waatoo la Yudas tarata siloo ñini kaŋ ne ka Yeesu jamfaa.

- 17 Mbuuru Leweñintaño Juuraloo luŋ foloo la, saayiboolu naata Yeesu kaŋ ka a fo a ye ko, “I lafita, ñà dulaa jumaa le parendi i ye ka Maariyo Tambi Tumoo siimaño domo?”
- 18 Bituŋ a ko ì ye ko, “Ali taa saatewo kono kaarifulaane yaa. Ali si a fo a ye ko, ‘Kammoo ko, a la waatoo sutiyaata naŋ ne, aduŋ a niŋ a la saayiboolu be Maariyo Tambi Tumoo juura la i la buŋo le kono.’ “
- 19 Aduŋ saayiboolu ye a ke le, ko Yeesu ye a fo ì ye ñaameŋ. Ì naata Maariyo Tambi Tumoo siimaño parendi.
- 20 Kabiriŋ wulaaroo siita, Yeesu niŋ a la saayibe taŋ niŋ fuloo be siiriŋ taabuloo to.
- 21 Biriŋ ì be siimaño la, a ko ì ye ko, “Tooña, m be a fo la ali ye, moo kiliŋ ne be nte jamfaa la alitolu kono.”
- 22 Ì niyo kuyaata baake, aduŋ ì ye a dati kiliŋ-kiliŋ ka a fo a ye ko, “M Maarii, nte le mu baŋ?”
- 23 Bituŋ a ye ì jaabi ko, “Meŋ niŋ nte ye m buloo bula booli kiliŋo kono, wo maarii le be n jamfaa la.
- 24 Moo Dinkewo be faa la le ko a la kuwo safeeta ñaameŋ, bari kooroo be wo moo le ye, meŋ ye a jamfaa! A be fisiyaa la wo fee le faŋ, niŋ a nene maŋ wuloo ñiŋ duniyaa kono.”
- 25 Bituŋ Yudas meŋ be naa a jamfaa la, ko a ye ko, “N kammoo, nte wo nte, fo nte le mu?” Bituŋ Yeesu ye a jaabi ko, “Ite le ye a fo de!”
- 26 Kabiriŋ ì be siimaño la, Yeesu ye mbuuroo taa, a ye Alla tentu. Wo koolaa a ye a kuntu, a ye a dii saayiboolu la. A ko ì ye ko, “Ali a taa, ali ye a domo. Ñiŋ mu m baloo le ti.”
- 27 Aduŋ a ye mindaño taa, a ye tenturoo dii Alla la. Wo koolaa a ye a dii ì la, a ko ì ye ko, “Ali bee ye a miŋ.
- 28 Kaatu ñiŋ mu n yeloo le ti, kameŋo yeloo meŋ bonta moo jamaa ye ka ì la junuboolu kafari.
- 29 Bari m be a fo la ali ye, nte te ñiŋ wayinoo miŋ na kotenke fo luŋo meŋ na, n niŋ ali be a kutamaa miŋ na m Faamaa la mansabaayaa kono.”
- 30 Bituŋ ì ye suukuwo laa, ì taata Olifu Konkoo to.
- 31 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Ñiŋ suutoo la ali bee be nte bula la le, kaatu a be safeeriŋ ne ko: ‘M be saajii kantala busa la le, aduŋ saajii koorewo be janjaŋ na le.’
- 32 Bari nte wulindiri koolaa saayaa kono, m be taa ali ñaato le Kalilee tundoo kaŋ.”
- 33 Bari Pita ye a jaabi ko, “Hani niŋ moolu bee ye i bula, nte te i bula la muk.”
- 34 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “Tooña, m be a fo la i ye, ñiŋ suutoo faŋo la, janniŋ duntuŋo be kookolee la, ite be balaŋ na nte la kuwo la le fo siiña saba.”

- 35 Bari Pita ko a ye ko, “Hani nte niŋ ite ñanta faa la ñoo la, n te balaŋ na i la kuwo la muk.” Saayiboolu bee ye wo kuma kiliŋo le fo fanaa.
- 36 Wo to le Yeesu niŋ a la saayiboolu taata dulaa to, ì ka a fo daameŋ ye Ketisemane. A ko ì ye ko, “Ali sii jaŋ. Nte be taa ñaato ka duwaa.”
- 37 A ye Pita niŋ Sebede dinkee fuloo samba ñoo la. Wo to le a ye a dati ka sunu, aniŋ a ye niitooroo soto.
- 38 A ko ì ye ko, “N niyo sunuta le, fo m be naa faa la. Ali tu jaŋ, ali ye tara ali ñaa la m fee.”
- 39 Wo to le a taata ñaato domandiŋ, a ye i fayi duuma, a bitita a ñaadaa kaŋ. A duwaata ko, “M Faamaa, niŋ ñiŋ tooroo mindaŋo si bo noo nte bulu, a si ke. Bari a kana ke ko nte lafiita a la ñaameŋ, bari a si ke ko ite lafiita a la ñaameŋ.”
- 40 Wo koolaa a muruta saayiboolu kaŋ. A ye ì tara siinoo la. A ko Pita ye ko, “Fo ali niŋ nte te tara noo la ñ ñaa la fo waati kiliŋ na baŋ?”
- 41 Ali koroosiroo ke, ali ye duwaa, fo ali kana boyi marisaroo kono. Tooña, nooroo be sondiŋ ne, bari balajaatoo be lamfuriŋ ne.”
- 42 Wo to le a taata siiña fulanjaŋo la ka duwaa ko, “M Faamaa, niŋ ñiŋ tooroo mindaŋo te bo noo la m bulu fo niŋ ŋa a miŋ, wo to i la lafoo si ke.”
- 43 Bituŋ a muruta naŋ kotenke, a ye ì tara siinoo la, kaatu ì ñaalu kuliyaata nuŋ baake le.
- 44 A bota ì yaa kotenke ka duwaa ke siiña sabanjaŋo la ko a duwaata folooke nuŋ ñaameŋ.
- 45 Wo to le a muruta saayiboolu kaŋ, a ko ì ye ko, “Fo hani saayiŋ ali be siinoo niŋ foñondiŋo le la baŋ? A fele, waatoo siita le. Moo Dinkewo be duŋ na junubelaalu buloo kono.
- 46 Ali wuli, ñà taa. A fele, n jamfaalaa ka naa.”
- 47 Kabiriŋ Yeesu be diyaamu kaŋ, Yudas meŋ be a la saayibe taŋ niŋ fuloo kono, a niŋ kafu baa naata. Hawusaroolu niŋ dokoolu be ì bulu. Ì bota naŋ piriisi ñaatonkoolu le yaa, aniŋ alifaalu.
- 48 Jamfantuŋo Yudas ye taamanseeroo le dii ì la nuŋ ko, “Da kewo meŋ sumbu, wo le mu. Ali si wo muta.”
- 49 Wo to le Yudas naata Yeesu kaŋ tariyaake. A ko a ye ko, “Karammoo, kayira be i ye!” Bituŋ a ye a sumbu.
- 50 Yeesu ko a ye ko, “N teeri, i naata meŋ na, wo ke.” Bituŋ ì ñapita Yeesu kaŋ, ì ye a muta.
- 51 Wo to le a la saayibe kiliŋ ye hawusaroo bondi. A ye piriisi kuntii baa la dookuulaa seyi, a ye a tulufitoo kuntu.

- 52 Bari Yeesu ko a ye ko, “I la hawusaroo murundi a laa kono, kaatu moolu mennu bee ka hawusaroo taa, hawusaroo le be wolu kasaara la.
- 53 Fo ite ye a miira le ko, nte te m Faamaa daani noo la ka malaayika wuliwuloolu kii n ye naŋ saayin-saayin?
- 54 Bari silaŋ Alla la kumoo meŋ ko, a ñanta ke la teŋ ne, wo be timma noo la ñaadii le?”
- 55 Wo waatoo la Yeesu ko moolu ye ko, “Fo ali niŋ hawusaroolu niŋ dokoolu le naata m muta baŋ ko suŋo? Luŋ-wo-luŋ n ka sii Alla Batudulaa to le ka karandiroo ke, aduŋ ali maŋ m muta.
- 56 Bari ñiŋ keta le fo annabiyomoolu la kumoolu si timma.” Wo to le saayiboolu bee ye a bula, ì borita.
- 57 Bituŋ moolu mennu ye Yeesu muta, ì ye a samba Kayifas le yaa, meŋ mu piriisi kuntii baa ti. Aduŋ Luwaa karammoolu niŋ alifaalu fanaa be kafuriŋ ñoo ma jee le.
- 58 Bari Pita ye Yeesu nooma ka bo dulaa jaŋ ka taa fo piriisi kuntii baa la luwo to. A dunta konoto ka kuwo dandulaa juubee. A niŋ kelediŋ kantarilaalu siita ñoo bala.
- 59 Wo to le piriisi ñaatonkoolu niŋ kansulumoolu bee ye siloo ñini ka seedenduriyaa ke Yeesu la kuwo to fo ì si a faa.
- 60 Bari ì maŋ feŋ soto, hani faniyaa seedoolu diyaamuta ñaa-wo-ñaa. Labaŋo la moo fula fintita moolu ñaatiŋo la.
- 61 Ì ko, “Ñiŋ kewo ye a fo le ko, ‘N si Alla Batudulaa Buŋo boyi noo le, aduŋ n si a loo noo kotenke tili saba kono.’ “
- 62 Wo to le piriisi kuntii baa wulita, a ko Yeesu ye ko, “Fo i maŋ jaabiroo soto baŋ, ñinnu ye ì tuumi mennu la teŋ?”
- 63 Bari Yeesu tuta deyiriŋ. Bituŋ piriisi kuntii baa ko a ye ko, “Da i kalindi Alla baluuriŋo too le la, a fo n ye, fo ite le mu Alimasiihu ti baŋ, Alla Dinkewo.”
- 64 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Ite le ye a fo. Bari m be a fo la ali ye, ka bo saayin na ali be Moo Dinkewo je la siiriŋ Alla Tallaa bulubaa karoo la, aniŋ a be naa la minaayoolu kono.”
- 65 Wo to le piriisi kuntii baa ye a la waramboo fara, a ko ì ye ko, “A ye tooñeeri kumoo le fo! Ñ suulata muŋ seedeyaa doo le la kotenke? A fele, saayin ali ye a la tooñeeri kumoo moyi le.
- 66 Alitolu ye kumoo kuntu ñaadii le?” Ì ye a jaabi ko, “A jarita le ka faa!”
- 67 Bituŋ ì ye daajiyo tupi a ñaadaa kaŋ aniŋ ì ye a lipa, doolu ye a tamoo fadi.
- 68 Aduŋ ì ko a ye ko, “Ite Alimasiihu, kiilaariyaa kumoo fo, jumaa le ye i lipa?”
- 69 Bituŋ Pita be siiriŋ luwo banta. Jommusu doo naata a kaŋ, a ko a ye ko, “Ite fanaa tarata Yeesu Kalileenkoo fee le nuŋ!”

- 70 Bari Pita balanta ì bee ñaatiŋo la ka a fo ko, “M maŋ a loŋ, ite ka meŋ fo!”
- 71 Kabiriŋ a taata koridaa bundaa to, jommusu doo fanaa ye a je. A ko moolu ye mennu be looriŋ a daala ko, “Ñiŋ kewo tarata Yeesu Nasaretinkoo fee le nuŋ.”
- 72 Bari Pita balanta kotenke. A ko, “Da n kali, m maŋ ñiŋ kewo loŋ!”
- 73 Waatiŋdiŋ koolaa, wolu mennu be looriŋ jee, naata Pita kaŋ. Ì ko a ye ko, “Tooña, ite fanaa be ì kono le, kaatu hani i diyaamuña faŋo le ye i yitandi.”
- 74 Wo to le a ye i kali kali jawu baa la, a ko, “Nte maŋ ñiŋ kewo loŋ faŋ!” Wo loo niŋ baroo teema, duntuŋo kookoleeta!
- 75 Bituŋ Pita hakiloo bulata Yeesu la kumoo la, a ye meŋ fo a ye ko, “Janniŋ duntuŋo be kookolee la, i be balaŋ na nte ma le fo siiña saba.” Wo to le Pita taata banta, a kumboota baake.

Matiyu 27

- 1 Kabiriŋ fanoo keta, piriisi ñaatonkoolu bee niŋ alifaalu ye feeroo siti ka Yeesu faa.
- 2 Bituŋ ì ye a siti, ì naata a samba, ì ye a dii Payileti la, meŋ mu Rooma kumandaŋo ti.
- 3 Kabiriŋ Yudas, Yeesu jamfaalaa, ye a je ko, ì be Yeesu faa la le, a nimisata. Bituŋ a ye kodiforo kuntu taŋ saboo murundi piriisi ñaatonkoolu niŋ alifaalu kaŋ.
- 4 A ko ì ye ko, “Da junuboo le ke ka moo jamfaa, meŋ maŋ kuu jawu ke, sako ka a faa.” Bari ì ko a ye ko, “Ntolu la muŋ ne be wo to? Wo mu i la haajoo le ti.”
- 5 Wo to le Yudas ye wo kodiforo kuntoolu fayi Alla Batudulaa Buŋo kono. Bituŋ a taata, a ye a faŋ deŋ.
- 6 Piriisi ñaatonkoolu ye wo kodiforo kuntoolu tomboŋ, ì ko, “A haraamuta le ka ñinnu ke Alla Batudulaa Buŋo naafuloo kaŋ, baawo moo le niyo soŋo mu.”
- 7 Wo kamma la, ì naata kamben ka boodaalaa la kenoo saŋ niŋ wo kodoo la ka a ke luntanolu baadeedulaa ti.
- 8 Wo le ye a tinna hani ka bii wo kunkoo ka kumandi Yelekunkoo la.
- 9 Bituŋ wo le ye kumoo timmandi, Annabilayi Yeremiya ye meŋ fo ko: “Aduŋ ì ye kodiforo kuntu taŋ saboo taa, meŋ mu moo le niyo soŋo ti, Banisirayilankoolu sonta ka a saŋ meŋ na.
- 10 Aduŋ ì ye boodaalaa la kenoo saŋ a la, ko Maariyo ye n yaamari ñaamenŋ!
- 11 Saayiŋ, Yeesu be looriŋ kumandaŋo Payileti ñaatiŋo la. A ye a ñininkaa ko, “Fo ite le mu Yahuudoolu la mansakewo ti baŋ?” Yeesu ko a ye ko, “Ite le ye a fo de.”
- 12 Bari kabiriŋ piriisi ñaatonkoolu niŋ alifaalu ye a tuumi, a maŋ ì jaabi.
- 13 Wo to le Payileti ko a ye ko, “Fo i maŋ a moyi, ñinnu ye i tuumi mennu bee la baŋ?”

- 14 Bari Yeesu maŋ a jaabi hani kuma kiliŋ na. Kumandaŋo faŋo naata jaakali baake a la kuwo la.
- 15 A keta kumandaŋo la aadoo le ti juuraloo waatoo la, ka bunjawutonka kiliŋ bula moolu ye, ì lafiti meŋ na.
- 16 Wo waatoo la, bunjawutonka doo le be jee, meŋ na kurunyyaa kibaaroo janjanta baake, ì ka a fo meŋ ye Barabas.
- 17 Kabiriŋ moolu benta ñoo kaŋ, Payileti ko ì ye ko, “Alitolu lafiti, ŋa jumaa le bula ali ye, Barabas waraŋ Yeesu, ì ka meŋ kumandi Alimasiihu la?”
- 18 A ye a loŋ ne ko, kiiliyaa le ye a tinna, ì ye Yeesu samba a kaŋ.
- 19 Payileti be siiriŋ kiitiisiiraŋo kaŋ waatoo meŋ na, a la musoo ye kibaaroo kii a ye ko, “Kana feŋ ke wo kee tilindiŋo la, kaatu bii n niyo toorata baake siiboo kono a la kuwo to le.”
- 20 Bari piriisi ñaatonkoolu niŋ alifaalu ye moolu sukuuku ka daaniroo ke Barabas ye, aniŋ ka Yeesu faa.
- 21 Wo to le kumandaŋo ye ì ñininkaa kotenke, “Ñiŋ moo fuloo kono, alitolu lafiti, ŋa jumaa le bula ali ye?” Bituŋ ì ye a jaabi ko, “Barabas!”
- 22 Payileti ko ì ye ko, “Wo to m be muŋ ne ke la Yeesu la, ì ka meŋ kumandi Alimasiihu la?” Bituŋ ì bee ko, “A pempeŋ!”
- 23 Bituŋ a ko, “Muŋ ne ye a tinna? A ye muŋ kuu jawu le ke?” Bari ì tententa ka sari ka tamba foloo la ko, “A pempeŋ!”
- 24 Kabiriŋ Payileti ye a je ko, a maŋ feŋ ke noo ñiŋ kuwo to, aduŋ jakasoo le be dati kaŋ, a ye jiyo taa, a ye a buloolu kuu moolu ñaatiŋo la, aduŋ a ko ì ye ko, “M maŋ mara ñiŋ kewo la saayaa la, wo mu ali la haajoo le ti.”
- 25 Bituŋ moolu bee ye a jaabi ko, “A la saayaa dunoo si tara ntolu niŋ ñ na dindiŋolu kaŋ!”
- 26 Wo to le a ye Barabas bula ì ye. A ye Yeesu dii kelediŋolu la ka a karawaasi, wo koolaa ì ye taa a pempeŋ yiribantambilo kaŋ.
- 27 Bituŋ kumandaŋo la kelediŋolu ye Yeesu samba a la koridaa baa to, daameŋ to ì ye kelediŋ jamaa kafu ñoo ma a ñaatiŋo la.
- 28 Ì ye Yeesu wura, ì ye waramba wuleŋo duŋ a la.
- 29 Ì naata ŋaniŋ buloolu debe ñoo bala, ka a duŋ a kuŋo la ko mansanaafoo. Ì ye dokoo fanaa duŋ a bulubaa buloo kono. Ì naata ñoyi a ñaatiŋo la ka a ñaawali ko, “I nimbaara, Yahuudoolu la mansakewo!”
- 30 Ì naata daajiyo tupi a kaŋ, ì ye dokoo taa ka a lipa a kuŋo to.
- 31 Ì la a ñaawaloo koolaa, ì ye wo waramba wuleŋo bondi a la ka a faŋo la duŋ feŋolu duŋ a la. Wo to le ì naata a samba ka taa a pempeŋ yiribantambilo kaŋ.

- 32 Kabiriŋ ì be naa kaŋ banta, ì ye kewo je, meŋ bota Kirene. A too mu Simoni le ti. Kelediŋolu ye ñiŋ kewo diyaakuyaatoo sambandi Yeesu la yiribantambilo la.
- 33 Bituŋ ì naata dulaa to, ì ka a fo daameŋ ye Kolokota, meŋ kotoo mu Kunkolo Kenseŋ Dulaa ti.
- 34 Ì ye wayinoo niŋ jii kunaŋo ñaami, ì ye a dii a la ka a miŋ. Biriŋ Yeesu ye wo nene, a balanta ka a miŋ.
- 35 Kelediŋolu ye a pempeŋ yiribantambilo kaŋ. Ì ye a la duŋ feŋolu talaa ñoo teema ka bo niŋ alikuuri fayoo le la.
- 36 Wo to le ì siita duuma ka a kanta jee.
- 37 Ka a la saayaa daliiloo safee a kunto, ì ye ñiŋ ne safee ko, “Ñiŋ ne mu Yeesu ti, Yahuudoolu la mansakewo.”
- 38 Bituŋ ì ye a niŋ bandii fula pempeŋ ñoo la yiribantambilo la kaŋ, doo be a bulubaa karoo la, doo be a maraa karoo la.
- 39 Moolu mennu be tamba kaŋ, ka ì kuŋolu jijaa ka a ñaawali.
- 40 Ì ko, “Ite meŋ be Alla Batudulaa Buŋo boyi la, i ye a loo tili saba kono, i faŋ tankandi! Niŋ a ye a tara, ite mu Alla Dinkewo le ti, wo to jii naŋ yiribantambilo kaŋ.”
- 41 Piriisi ñaatonkoolu, Luwaa karammoolu aniŋ alifaalu fanaa ye a ñaawali wo le ñaama, ì ko,
- 42 “A ye moo koteŋolu tankandi le, bari a maŋ a faŋo tankandi noo! Ate le mu Banisirayila la mansakewo ti! Wo to a ye jii naŋ yiribantambilo kaŋ saayiŋ, ñ si naa laa a la!
- 43 A jikita Alla le la. Wo to niŋ Alla lafiita, a si a kanandi, kaatu a faŋo ye a fo le ko, ate mu Alla Dinkewo le ti!”
- 44 Hani bandiyolu, ì ye a niŋ mennu pempeŋ, wolu fanaa ye a neŋ wo le ñaama.
- 45 Saayiŋ, ka bo talaŋ taŋ niŋ fula tilibuloo ka taa fo talaŋ saba tilibuloo, dibi baa dunta bankoo muumewo bee kaŋ.
- 46 Bituŋ talaŋ saba maafajo la Yeesu sarita santo ko, “Eli, Eli, lema sabakatani?” Wo kotoo mu ñiŋ ne ti ko, “N na Alla, n na Alla, muŋ ne ye a tinna i ye nte bula?”
- 47 Moo doolu mennu be looriŋ jee, aduŋ ì ye a moyi, ì ko, “Ñiŋ kewo ka Eliya le kumandi.”
- 48 Moo kiliŋ borita katabake, a ye fuwo taa, a ye a bula bineekaroo kono. A ye a ke dokoo bala, a ye a dii Yeesu la ka a suusuu.
- 49 Bari doolu ko, “Ali i batu, ña a juubee, fo Eliya be naa le ka a kanandi.”
- 50 Wo to le Yeesu wuurita santo kotenke. A niyo bota.

- 51 Wo loo niŋ baroo teema, ridi baa meŋ tarata Alla Batudulaa Buŋo kono, a farata teema ka bo santo ka naa fo duuma. Banku jarajaroo keta, aniŋ bere konkoo farata.
- 52 Kaburoolu yeleta, aduŋ Alla la moo senuŋ jamaa mennu faata nuŋ, wulindita ka baluu kotenke.
- 53 Kabiriŋ Yeesu wulindita saayaa kono, ì fintita kaburoolu kono. Ì dunta Saatee Senuŋo kono, aniŋ moo jamaa ye ì je.
- 54 Kabiriŋ kelediŋ kuntiyo niŋ a la kelediŋolu mennu be Yeesu kanta kaŋ, ye banku jarajaroo je, aniŋ kuwolu mennu keta, ì silata baake. Ì ko, “Tooña, ñiŋ kewo mu Alla Dinkewo le ti!”
- 55 Musu jamaa le tarata jee juubeeroo la dulaa jaŋo to. Ì ye Yeesu nooma le nuŋ ka bo naŋ Kalilee tundoo kaŋ ka a maakoyi.
- 56 Mariyaama Makadalenkoo tarata wo musoolu kono le, aniŋ Mariyaama fanaa meŋ mu Yankuba niŋ Yusufa baamaa ti, aniŋ Sebede dinkewolu baamaa.
- 57 Kabiriŋ wulaaroo siita, fankamaa doo le bota naŋ Arimatiya. A too mu Yusufa le ti, aduŋ ate fanaa mu Yeesu la saayiboo le ti.
- 58 Ñiŋ kewo naata Payileti yaa, a ye Yeesu furewo daani. Bituŋ Payileti ye yaamaroo dii ka furewo dii a la.
- 59 Wo to le Yusufa ye Yeesu furewo taa, a ye a kasankee.
- 60 A ye a landi a faŋo la kaburu kutoo le kono, a ye meŋ lese bere konkoo kono. Wo to le a ye bere baa birimintiŋ kaburoo daa to, bituŋ a taata.
- 61 Mariyaama Makadalenkoo aniŋ wo Mariyaama doo tarata kaburoo kara doo la.
- 62 Wo saamoo, Loobula Luŋo la, piriisi ñaatonkoolu niŋ Farisewolu kafuta ñoo ma ka naa Payileti kaŋ.
- 63 Bituŋ ì ko a ye ko, “Alifaa, ñ hakiloo bulata le ko, kabiriŋ wo neeneerilaa be baluuriŋ, a ko, a be wuli la saayaa kono le tili saba koolaa.
- 64 Wo kamma la, yaamaroo dii ka a la kaburoo kanta fo tili sabanjaŋo. Niŋ wo nte, a la saayiboolu be naa a suuña la le. Bituŋ ì si a fo moolu ye ko, a wulita saayaa kono le. Wo neeneeri labaŋo le be naa jawuyaa la ka tamba foloo la.”
- 65 Bituŋ Payileti ko ì ye ko, “Kelediŋ kantarilaalu fele. Ali taa, ali ye wo dulaa kanta ko ali si a ke noo ñaameŋ.”
- 66 Bituŋ ì taata, ì ye beroo noto ka a bambandi, aduŋ ì ye kelediŋ kantarilaalu ke jee.

Matiyu 28

- 1 Yahuudi Loobula Luŋo koolaa, Dimaasoo soomandaa juunoo la, Mariyaama Makadalenkoo niŋ wo Mariyaama doo taata ka Yeesu la kaburoo juubee.

- 2 Wo to le banku jarajara baa keta, aduŋ Maariyo la malaayikoo jiita naŋ ka bo Arijana kono. Bituŋ a ye beroo birimintuŋ, a ye a bondi kaburoo daa to, a siita a kaŋ.
- 3 A ka malamala le ko saŋ ŋalasoo, aduŋ a la duŋ feŋolu be koyiriŋ ne ko perekaanoo.
- 4 Kelediŋ kantarilaalu jarajarata silaŋo kamma la, labaŋo la ì keta ko furewolu.
- 5 Bituŋ malaayikoo ko musoolu ye ko, “Ali kana sila! Da a loŋ ne ko, ali ka Yeesu le ñini, ì ye meŋ pempeŋ yiribantambilo kaŋ.
- 6 A maŋ tara jaŋ, kaatu a wulita saayaa kono le, ko a ye a fo ali ye ñaameŋ. Ali naa, dulaa juubee, a tarata laariŋ nuŋ daameŋ to.
- 7 Ali si taa katabake ka a fo a la saayiboolu ye ko, a wulita saayaa kono le, aduŋ a taata ali ñaato le Kalilee tundoo kaŋ, ali be a je la jee le. Da a fo ali ye le saayiŋ.”
- 8 Wo to le musoolu niŋ silaŋo niŋ seewoo baa taata katabake ka bo kaburoo to. Ì borita ka taa ñiŋ kuwolu saata Yeesu la saayiboolu ye.
- 9 Wo loo niŋ baroo teema Yeesu fintita wo musoolu kaŋ. A ko ì ye ko, “Kayira be ali ye.” Ì naata a kaŋ, ì sujudita, ì ye a siŋolu muta ka a batu.
- 10 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Ali kana sila! Ali taa, ali ye a fo m baadiŋolu ye ko, ì ye taa Kalilee tundoo kaŋ. Ì be nte je la jee le.”
- 11 Kabiriŋ musoolu be taa kaŋ, kelediŋ kantarilaa doolu naata saatewo kono. Ì ye kuwo bee saata piriisi ñaatonkoolu ye, mennu keta.
- 12 Piriisi ñaatonkoolu niŋ alifaalu benta ka feeroo siti. Ì naata kodi jamaa dii wo kelediŋ kantarilaalu la,
- 13 aduŋ ì ye ì yaamari ko, “Ali a fo moolu ye ko, ‘A la saayiboolu le naata a furewo suuñaa suutoo, kabiriŋ m̀ be siinoo la.’
- 14 Niŋ kumandaŋo ye ñiŋ moyi, m̀ be loo la ali ye le. Tana te ali soto la.”
- 15 Bituŋ kelediŋ kantarilaalu ye kodoo taa. Ì ye a ke ko ì ye ì yaamari a la ñaameŋ. Aduŋ ñiŋ kuma kalantaŋo janjanta Yahuudoolu kono le hani bii.
- 16 Bituŋ wo saayibe taŋ niŋ kiliŋo taata Kalilee tundoo kaŋ ka taa konkoo to, Yeesu ye daameŋ fo ì ye.
- 17 Kabiriŋ ì ye Yeesu je, ì ye a batu, bari doolu ye hakili fula le soto a la kuwo to.
- 18 Yeesu naata ì kaŋ, a diyaamuta ì ye ko, “Kaŋo bee diita nte le la, duniyaa niŋ Arijana.
- 19 Wo kamma la ali taa duniyaa bankoolu bee kaŋ ka ì ke n na saayiboolu ti. Ali si ì batisee m Faamaa too la, Dinkewo aniŋ Noora Kuliŋo too la.
- 20 Ali si ì karandi ka kumoolu bee muta, nte ye ali yaamari mennu la. Aduŋ nte be tara la ali fee le waati-wo-waati hani fo duniyaa dandulaa to.”

Maaka

Maaka 1

- 1 Yeesu Kiristu, Alla Dinkewo, la kibaari betoo foloodulaa mu ñiñ ne ti.
- 2 A naata ke ko Alla la kumoo be safeeriñ Annabilayi Yesaya la kitaaboo kono ñaameñ: “M be n na kiilaa kii la i ñaato le, meñ be i la siloo parendi la.
- 3 Moo kumakaño be sari kañ keñewuloo kono: ‘Ali mbeedoo parendi Maariyo ye, ali a la silandiñolu tembendi.’ “
- 4 Yaayaa Batiseerilaa naata tara keñewuloo kono. A ka ñiñ ne kawandi ko, “Ali tuubi, ali ye ali koo dii ali la junuboolu la, aniñ ali ye batisee, fo Alla si yamfa ali la junuboolu la.”
- 5 Bituñ Yerusalaamunkoolu bee taata a kañ, i niñ Yudeya tundoo bee. Ì ye i tuubiseyi ì la junuboolu la, bituñ a ye ì batisee Yoridani Boloño kono jee.
- 6 Yaayaa la duñ feñolu dadaata niñ ñonkome tiyo le la, aduñ a la teesitiraño mu kulujuloo le ti. A ka i daañini kuntiñolu le la, aniñ liyo.
- 7 A ka moolu kawandi le ko, “Moo le ka naa nte noo kañ, meñ na kuwo warata ka tambi nte la. M mañ jari hani ka jimi ka a la samata juloolu firin.
- 8 Nte ye ali batisee niñ jiyo le la, bari ate be ali batisee la niñ Noora Kuliño le la.”
- 9 Wo waatoo la, Yeesu bota nañ Nasareti, Kalilee tundoo kañ, bituñ Yaayaa ye a batisee Yoridani Boloño kono.
- 10 Kabiriñ Yeesu fintita nañ jiyo kono doron, a ye saño je yeleriñ, a naata Alla la Nooroo je jii la a kañ ko puraa.
- 11 Bituñ kumakaño naata bo saño santo ko, “Ite le mu n Kanu Dinkewo ti, n jusoo laata meñ na kuwo la baake.”
- 12 Jee niñ jee, Alla la Nooroo ye Yeesu samba keñewuloo kono.
- 13 A tarata jee fo tili tañ naani aniñ suuto tañ naani, bituñ Seetaanoo ye a marisa. A tarata jee, a niñ wulakono daafeñolu, bari malaayikoolu tarata a fee le ka a maakoyi.
- 14 Kabiriñ ì ye Yaayaa Batiseerilaa soron bunjawoo kono, Yeesu taata Kalilee tundoo kañ ka Alla la kibaari betoo kawandi. A ka a fo ko,
- 15 “Waatoo timmata le, aduñ Alla la mansabaayaa sutiyaata nañ ne. Ali tuubi, ali ye ali koo dii ali la junuboolu la, ali ye laa kibaari betoo la.”
- 16 Kabiriñ Yeesu be tamba kañ Kalilee Baa daala, a ye Simoni aniñ Anduru je, meñ mu Simoni baadiño ti. Ì be jalafayoo le la baa kono, kaatu ì mu ñeemutalaalu le ti.
- 17 Bituñ a ko ì ye ko, “Ali n nooma, aduñ m be ali ke la moomutalaalu le ti.”

- 18 Wo loodulaa to doronj, ì ye ì la jaloolu bula jee ka a nooma.
- 19 Kabirinj a taata domandinj, a ye Yankuba ninj Yohana je, Sebede dinkewolu. Ì be ì la kulunjo kono ka ì la jaloolu dadaa.
- 20 Wo loodulaa to doronj, a ye ì kumandi. Bitunj ì ye ì faamaa Sebede ninj a la dookuulaalu tu kulunjo kono, ì ye a nooma.
- 21 Yeesu ninj a la saayiboolu taata Kapanawumu saatewo to. Kabirinj Loobula Lunjo siita, a dunta ì la diina bendulaa kono ka moolu karandi.
- 22 Moolu jaakalita a la karandiroo la, kaatu a ka ì karandi le ko kantiyo, a buka a ke ko Luwaa karammoolu.
- 23 Wo dulaa kiliŋo to, kewo doo tarata ì fee jee ì la diina bendulaa kono, seetaani jawoo be meŋ na. A wuurita santo
- 24 ko, “Yeesu Nasaretinkoo, ite be muŋ ne ke la ntolu la? Fo i naata le ka ñ kasaara banj? Da a loŋ ne ko, ite le mu Alla la Senunj Baa ti.”
- 25 Bari Yeesu ye seetaani jawoo jalayi. A ko, “I deyi! Finti a kono!”
- 26 Wo to le seetaani jawoo ye wo kewo jarajarandi, a ninj wuuri baa fintita a kono.
- 27 Moolu bee jaakalita. Ì ko ñoo ye ko, “Ñinj karandiroo mu muŋ ne ti? Ñinj mu karandiri kutoo le ti, meŋ ye kaŋo soto. A ka hani seetaani jawoolu yaamari, adunj ì ka a la yaamaroo muta le.”
- 28 Wo loo ninj baroo teema Yeesu darajoo janjanta Kalilee tundoo kaŋ, aninj wo maafano bee la.
- 29 Kabirinj Yeesu bota nanj diina bendulaa to doronj, a ninj Yankuba ninj Yohana dunta Simoni ninj Anduru la bunjo kono.
- 30 Simoni bitammusoo saasaatoo be laarinj, a ninj balakandoo. Bitunj ì ye a la kuwo fo Yeesu ye katabake.
- 31 Yeesu naata, a ye a buloo muta, a ye a wulindi. Bitunj balakandoo ye a bula, a naata ì jiyandi.
- 32 Wo wulaaroo la, kabirinj tiloo boyita, ì ye kuurantoolu bee samba nanj a kaŋ, aninj seetaani jawoolu be menu la.
- 33 Saatee moolu bee kuruta bundaa to.
- 34 A ye moo jamaa kendeyandi, menu ye kuuranj siifaa jamaa soto, adunj a ye seetaani jawu jamaa bayi. Bari a manj soŋ, seetaani jawoolu ye diyaamu, kaatu ì ye a loŋ ne, ate mu meŋ ti.
- 35 Wo saamoo soomandaa juunoo, janninj siiliŋo ka bo, Yeesu wulita. A taata duwaa la dulaa kiideeriŋo to.
- 36 Simoni ninj a kafuñoolu taata a ñini.

- 37 Kabiriŋ ì ye a je, ì ko a ye ko, “Moolu bee be i ñini kaŋ ne.”
- 38 Wo to le a ko ì ye ko, “Ali ñà taa saatee doolu to, fo n si kawandoo ke wolu fanaa to, kaatu ñiŋ daliiloo le ye a tinna, n naata ñiŋ duniyaa kono.”
- 39 Bituŋ a taata Kalilee tundoo bee kaŋ ka kawandoo ke ì la diina bendulaalu kono, aniŋ ka seetaani jawoolu bayi.
- 40 Bituŋ balajawutoo doo naata Yeesu kaŋ, a ye a daani. A ñoyita Yeesu ñaatiŋo la, a ko a ye ko, “I si n seneyandi noo le i la lafoo kaŋ.”
- 41 Yeesu balafaata a ye baake. Wo to le a ye a buloo tiliŋ, a ye a maa. A ko a ye ko, “N lafita le. Kendeyaa!”
- 42 Wo loo niŋ baroo teema, balajawoo bee seneyaata a bala.
- 43 Wo to le Yeesu ye a dandalaa kendeke
- 44 ko, “I hakiloo tu, kana ñiŋ kuwo fo hani moo kiliŋ ye. Bari taa, i faŋ yitandi piriisoo la, aniŋ i ye sadaa bondi, Annabilayi Musa ye meŋ yaamari, ka ke moolu ye seedeyaa ti ko, i seneyaata le.”
- 45 Bari kabiriŋ kewo fintita, a ye a dati ka ñiŋ kuwolu saata daa-wo-daa, aniŋ ka kibaaroo janjandi wo tundoo bee kaŋ, fo Yeesu buka duŋ noo saatewolu kono kenebaa to, bari a tarata dulaa kiideeriŋo le to. Hani wo, moolu ka naa a kaŋ ne ka bo dulaalu bee to.

Maaka 2

- 1 Tili dantaŋ koolaa Yeesu seyita Kapanawumu saatewo kono. Bituŋ a kibaaroo janjanta ko, a naata le.
- 2 Wo to le jee faata moolu la fo kenoo maŋ soto hani bundaa to. Bituŋ a ye Alla la kumoo kawandi ì ye.
- 3 Moo doolu naata, ì niŋ namatoo meŋ be laariŋ basoo kaŋ. Kee naani be a samba kaŋ.
- 4 Ì maŋ siloo soto ka sutiya Yeesu la, kafoo la siyaa kamma la. Bituŋ ì seleta, ì ye huwo bondi kankaraŋo to, Yeesu be meŋ koto. Ì la huwo bondiriŋ koolaa, ì ye basoo yoor, kuurantoo be laariŋ meŋ kaŋ.
- 5 Kabiriŋ Yeesu ye ì la lannoo je, a ko namatoo ye ko, “N diŋo, i la junuboolu yamfata le.”
- 6 Bari Luwaa kammoo doolu be siiriŋ jee, ì be ñininkaroo ke kaŋ ì sondomoolu kono ko,
- 7 “Muŋ ne ye a tinna ñiŋ kewo ka diyaamu teŋ? A ka tooñeeri kumoolu le fo! Jumaa le si yamfa noo junuboolu la, niŋ a maŋ ke Alla ti?”
- 8 Wo loodulaa to doron, Yeesu ye a loŋ nooroo kono, ì ka meŋ miira. A ko ì ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ali ka wolu ñininkaa ali sondomoolu kono?”

- 9 Fo ñiñ ne mañ sooneeyaa, ka a fo namatoo ye, ‘I la junuboolu yamfata le,’ diina ka a fo a ye ko, ‘Wuli, i la basoo sika, i ye taa?’
- 10 Bari ali si a loñ ko, Moo Dinkewo ye kaño soto ñiñ duniyaa kono le ka yamfa junuboolu la.” Bituñ a ko namatoo ye ko,
- 11 “N ko, wuli, i ye i la basoo sika, i ye taa suwo kono.”
- 12 Wo loo niñ baroo teema a wulita, a ye a la basoo sika. A taamata ì bee ñaatiñjo la jee ka taa. Moolu bee kaawata, aduñ ì ye Alla jayi ko, “Ñ nene mañ ñiñ ñoñ kuwo je!”
- 13 Yeesu fintita kotenke, a taata baa daala. Moo jamaa kuruta a la jee, aduñ a ye ì karandi.
- 14 Kabiriñ Yeesu be tambi kañ, a ye Lewi je, Alifeyu dinkewo, a be siiriñ duwaañibuño kono. Yeesu ko a ye ko, “N nooma!” Bituñ a wulita, a ye a nooma.
- 15 Wo koolaa, kabiriñ Yeesu be domoroo la Lewi la buño kono, duwaañi jamaa niñ junubelaalu naata ka sii Yeesu niñ a la saayiboolu fee jee ka domoroo ke, kaatu moo jamaa le ye a nooma.
- 16 Kabiriñ Luwaa karammoolu mennu mu Farisewolu ti, ye ñiñ je, ì ko Yeesu la saayiboolu ye ko, “Muñ ne ye a tinna ate niñ duwaañoolu niñ junubelaalu ka domoroo ke ñoo kañ?”
- 17 Kabiriñ Yeesu ye wo moyi, a ko ì ye ko, “Moo kendeyaariñolu mañ suula jaaralilaa la, bari mennu kuuranta. Nte mañ naa ka moo tilindiñolu kumandi, bari junubelaalu.”
- 18 Wo tumoo la, Yaayaa la saayiboolu niñ Farisewolu be sundiñ ne. Bituñ moolu naata Yeesu kañ, ì ko a ye ko, “Muñ ne ye a tinna Yaayaa la saayiboolu niñ Farisewolu la taaliboolu ka suñ, bari ite la saayiboolu buka suñ?”
- 19 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Fo maañootilaalu si suñ noo le bañ, niñ maañootiyo be ì fee? Hanii, niñ maañootiyo be ì fee, ì te suñ noo la.
- 20 Bari luñolu be naa la le, luño meñ na maañootiyo be bo la ì bulu. Wo to le ì be suñ na.
- 21 “Moo buka bayi kutoo lenkelaa waramba kotoo bala. Niñ a ye wo ke, lenkelaa be bo la waramboo bala le, kutamaa be bo la kotoomaa bala le, aduñ a be faroo warandi la baake le.
- 22 Aduñ moo buka wayini kutoo ke sufura kotoolu kono. Niñ wo keta, wayini kutoo be sufuroolu feteñ na le, a maarii be foo la wayinoo niñ sufuroolu bee la le. Wayini kutoo ka ke sufura kotoolu le kono.”
- 23 Loobula Luñ doo le la, Yeesu be tambi kañ siimañ kunkoolu la. Kabiriñ ì be taama kañ, a la saayiboolu ye a dati ka siimañ tinsoolu kati.
- 24 Bituñ Farisewo doolu ko a ye ko, “A juubee, muñ ne ye a tinna i la saayiboolu ka kuwo ke, Luwaa ye meñ haraamuyandi ka a ke Loobula Luño la?”

- 25 Wo to le Yeesu ko ò ye ko, “Fo ali nene mañ a karañ, Mansa Dawuda ye meñ ke, kabiriñ a be suuloo kono, aduñ konkoo ye a muta, a niñ a taañoolu?”
- 26 Tumoo meñ na, Abiyata mu piriisi kuntii baa ti, a dunta Alla Batudulaa Buño kono, a ye mbuuru senuño domo, Luwaa ye meñ haraamuyandi moolu bee ye fo piriisoolu doron. A ye a dii a taañoolu fanaa la.”
- 27 Bituñ Yeesu ko ò ye ko, “Loobula Luño dadaata hadamadiño le ye, bari hadamadiño mañ dadaa Loobula Luño ye.
- 28 Wo to, Moo Dinkewo le mu Loobula Luño fanaa Maariyo ti.”

Maaka 3

- 1 Yeesu dunta ò la diina bendulaa kono kotenke. Kewo doo tarata jee, meñ buloo faata.
- 2 Farisewolu tarata Yeesu koroosi kañ, fo a be a kendeyandi la le Loobula Luño la, fo ò si siloo soto ka a tuumi.
- 3 Bituñ Yeesu ko kee bulufaariño ye ko, “Naa jañ!”
- 4 Wo to le a ye ò ñininkaa ko, “Fo Musa la Luwaa sonta le bañ, ka kuu betoo ke warañ ka kuu jawoo ke Loobula Luño la, ka moo niyo tankandi warañ ka a faa?” Bari ò be deyiriñ.
- 5 Wo to le a kamfaatoo ye ò kiliñ-kiliñ juubee, a niyo kuyaata baake ò la sondome bambaño la. Bituñ a ko kewo ye ko, “I buloo tilindi.” Kewo ye a buloo tilindi, aduñ a seyita a ñaama.
- 6 Farisewolu fintita, aduñ wo loodulaa kiliño to, ò niñ Herodi la kafoo moolu kambenta ka jamfaa siti a kamma, ò be a faa la ñaameñ.
- 7 Yeesu niñ a la saayiboolu bota jee ka taa baa dandaño la, kafu baa ye a nooma. Doolu bota Kalilee tundoo le kañ,
- 8 doolu bota Yudeya tundoo kañ, Yerusalaamu aniñ Idumeya, ka taa fo ka tamba Yoriidani Boloño kara doo la, aniñ Tire niñ Sidoni saatewolu maafano to. Niñ kafu baa naata, kaatu ò ye a la baara kuwolu le moyi.
- 9 Yeesu ye a la saayiboolu yaamari, ka kuluño parendi a ye kafoo la siyaa kamma la. Niñ wo nte, kafoo be a ñoriñ-ñoriñ na le,
- 10 kaatu a ye moo jamaa le kendeyandi nuñ, aduñ saayiñ kuurantoolu bee ka ñoo ñori fo ò si a maa noo.
- 11 Waati-wo-waati, niñ seetaani jawoolu ye a je, ò ka i fayi a ñaatiñño la le, aduñ ò ka wuuri ko, “Ite le mu Alla Dinkewo ti.”
- 12 Bituñ a ye ò dandalaa baake ko, ò kana a fo moolu ye, ate mu meñ ti.
- 13 Bituñ Yeesu taata konkoo santo, aduñ a ye moolu kumandi nañ a kañ, a lafitu mennu la. Bituñ ò naata.

- 14 A ye kee taŋ niŋ fula le tomboŋ, ka tara a fee aniŋ ka ì kii ka kawandoo ke.
- 15 A ye kaŋo dii ì la ka seetaani jawoolu bayi.
- 16 Wo kiilaa taŋ niŋ fuloo toolu mu ñinnu le ti: Simoni, a ye meŋ kumandi Pita la,
- 17 Yankuba meŋ mu Sebede dinkewo ti aniŋ a dooma Yohana, a ye mennu kumandi Boonerekes la, meŋ kotoo mu Saŋ Kumakaŋo Dinkewolu ti;
- 18 Anduru, Filipi, Batolomeyu, Matiyu, Tomas, aniŋ Yankuba meŋ mu Alifeyu dinkewo ti, Tadeyu, Simoni Kanaaninkoo, aniŋ
- 19 Yudas Isikariyoti meŋ naata Yeesu jamfaa.
- 20 Biriŋ Yeesu muruta buŋo kono, kafu baa benta ñoo kaŋ jee kotenke, fo a niŋ a la saayiboolu maŋ hani domoroo ke noo.
- 21 Bituŋ a baadiŋolu ye a moyi, ì taata ka a muta, kaatu moolu ko, “A maŋ tara a faŋ bulu!”
- 22 Wo to le Luwaa karammoolu mennu bota naŋ Yerusalaa, ì ko, “Belisibul le be a kono, aduŋ a ka seetaani jawoolu bayi niŋ seetaani jawoolu la kuntiyo semboo le la.”
- 23 Bari Yeesu ye ì kumandi a kaŋ, a diyaamuta ì ye mansaaloo la ko, “Seetaanoo si seetaanoo bayi noo ñaadii le?”
- 24 Niŋ mansakundaa ye a faŋ tala fula ti ka ñoo kele, wo mansakundaa te loo noo la.
- 25 Aduŋ niŋ dimbaayaa talaata fula ti ka ñoo kele, wo dimbaayaa te loo noo la.
- 26 Niŋ Seetaanoo wulita, a ye a faŋo kele, a te loo noo la, bari wo ka naa ke a labajo le ti.
- 27 Moo te duŋ noo la kee sembemaa la buŋo kono ka a la sotofeŋolu buusi, fo niŋ a ye wo kee sembemaa siti foloo. Wo to le a si a la sotofeŋolu buusi noo a bulu.
- 28 Tooña, m be a fo la ali ye, junube-wo-junube si yamfa noo hadamadiŋolu ye le, aniŋ tooñeeri kuma-wo-tooñeeri kuma, ì ye meŋ fo,
- 29 bari meŋ ye Noora Kuliŋo tooñee, wo nene te yamfoo soto la, a be ke la a ye badaa-badaa junuboo le ti.”
- 30 Yeesu la ñiŋ kumoo be looriŋ ì la kumoo le kaŋ ko, “Seetaani jawoo le be a bala.”
- 31 Bituŋ Yeesu baamaa niŋ a doomaalu naata. Ì be looriŋ banta, aduŋ ì ye kiilaa kii ka a kumandi.
- 32 Kafu baa be siiriŋ a fee, ì ko a ye ko, “I baamaa niŋ i doomaalu be looriŋ banta le, ì be i batu kaŋ.”
- 33 Bari Yeesu ye moolu jaabi ko, “Jumaalu le mu nte baamaa niŋ m baadiŋolu ti?”
- 34 A ye a ñaa tiliŋ moolu la, mennu be siiriŋ a fee. A ko, “M baamaa niŋ m baadiŋolu fele jaŋ.

35 Moo-wo-moo meŋ ka Alla la lafoo ke, wo le mu m baadinkewo ti, m baarimmusoo aniŋ m baamaa.”

Maaka 4

1 Yeesu ye a dati kotenke ka karandiroo ke baa daala, aduŋ moo jamaa kuruta a la. Wo kamma la a bulata kuluŋo kono, meŋ be baa kono. A siita jee, aduŋ kafoo bee naata loo baa daala.

2 Yeesu ye ì karandi feŋ jamaa le la mansaaloo kono. A la karandiroo kono, a ko ì ye ko,

3 “Ali i lamoyi! Fiirilaa kiliŋ ne taata nuŋ fiiroo la.

4 Kabiriŋ a be fiiroo la, kese doolu jolonta moolu la tambidulaa to. Bituŋ kunoolu naata, ì ye ì domo.

5 Kese doolu jolonta beroolu le kaŋ, ì maŋ banku jamaa soto daameŋ. Ì falinta tariyaarinke, kaatu bankoo maŋ siyaa jee.

6 Bari kabiriŋ tiloo malata, ì norota, aduŋ baawo ì suloolu maŋ jamfa bankoo kono, ì naata jaa.

7 Kese doolu jolonta ŋaniŋolu kono. Kabiriŋ ŋaniŋolu menta, ì ye ì dete, ì faata, ì maŋ feŋ diŋ.

8 Bari kese doolu jolonta banku betoo le kaŋ. Ì falinta, ì dinta, aduŋ ì siyaata le. Kese doolu naata siidulaa taŋ saba bondi, doolu taŋ wooro aniŋ doolu keme.”

9 Aduŋ a ko, “Meŋ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi.”

10 Kabiriŋ Yeesu dammaa be jee, a la saayibe taŋ niŋ fuloo aniŋ moo doolu menu be a daala, ì ye ñininkaroo ke mansaaloolu la kuwo to.

11 A ko ì ye ko, “Alla la mansabaayaa kulloo diita alitolu le la ka ì loŋ, bari bantalankoolu ye, kuwolu bee be maaboriŋ mansaaloolu le kono.

12 Wo kamma la, ‘ì si juubeeroo ke, bari ì buka jeroo ke. Ì si moyiroo ke, bari ì buka fahaamuroo ke. Niŋ wo nte, ì be muru la le ka bo sila jawoo to, aduŋ ì la junuboolu be yamfa la.’ “

13 Bituŋ a ko ì ye ko, “Fo ali maŋ ñiŋ mansaaloo kotoo fahaamu baŋ? Wo to, ali be mansaali doolu kotoolu fahaamu noo la ñaadii le?

14 Kesoo, fiirilaa ye meŋ fii, wo mu Alla la kumoo le ti.

15 Kesoolu menu jolonta moolu la tambidulaa to, wo ka moolu la kuwo le yitandi, menu ye kumoo moyi, bari wo loodulaa kiliŋo to doron, Seetaanoo ye a buusi ì la, meŋ fiita ì kono.

16 Wo ñaa kiliŋo la, menu jolonta beroolu kaŋ, wo ka moolu la kuwo le yitandi, menu ye kumoo moyi, aduŋ wo loo niŋ baroo teema ì seewooriŋo ye a muta.

- 17 Bayiri kumoo maŋ suloo duŋ ò sondomoolu kono, ò si wakiili fo waatindiŋ doronj. Niŋ bataa niŋ koleyaa kuwolu naata ò kaŋ kumoo kamma la, jee niŋ jee doronj, ò si badali.
- 18 Kese doolu mennu jolonta ŋaniŋolu kono, wo ka moolu la kuwo le yitandi, mennu ye kumoo moyi,
- 19 bari biriŋ ñiŋ duniyaa la bataa kuwolu niŋ naafuloo ñaaboo aniŋ hame kuu doolu dunta ò sondomoolu kono, wolu ye kumoo dete. Bituŋ kumoo nene maŋ diŋ.
- 20 “Bari mennu fiita banku betoo kaŋ, wo ka moolu la kuwo le yitandi, mennu ye kumoo moyi, aduŋ ò sonta a ma. Ì ka diŋ ne, doolu siidulaa taŋ saba, doolu siidulaa taŋ wooro, aniŋ doolu siidulaa keme.”
- 21 Bituŋ Yeesu ko ò ye ko, “Fo ò ka lampoo mala le baŋ, ka a ke boooloo waraŋ laaraŋo koto? Fo ò buka a ke lampu looraŋo le kaŋ?”
- 22 Wo ñaa kiliŋo le la feŋ te maaboriŋ, meŋ te lankenema la, aduŋ feŋ te kulloo kono, meŋ te finti la kenebaa to.
- 23 Meŋ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi.”
- 24 Bituŋ a ko ò ye ko, “Ali ali hakiloo tu kumoo to, ali ye meŋ moyi. Ali ye meŋ ke moolu ye, wo ñoŋ ne be ke la ali fanaa ye, aduŋ hani doo be kafu la a kaŋ ne.
- 25 Moo meŋ ye feŋ soto, doo be dii la wo le la. Bari moo meŋ maŋ feŋ soto, hani a ye meŋ soto, wo faŋo be buusi la a la le.”
- 26 Yeesu tententa ka diyaamu, a ko ò ye ko, “Alla la mansabaayaa ka munta le ko, niŋ kewo ye fiifeŋ kesoolu sari bankoo kaŋ.
- 27 Luŋ-wo-luŋ wo maarii ka i laa ka wuli, bari kesoolu be faliŋ kaŋ doronj, a maŋ hani wo keŋaa loŋ.
- 28 Bankoo faŋo le ka fiifeŋ kesoolu falindi. Jamboo le foloo ka finti, bituŋ tinsoo si naa finti, kesoo si naa ke tinsoo bala.
- 29 Bari niŋ kesoo mootaa, jee niŋ jee, a si worotoo taa, kaatu katiri waatoo siita le.”
- 30 Bituŋ Yeesu ko ò ye ko, “N si Alla la mansabaayaa misaali noo muŋ ne la? N si mansaali jumaa le fo noo a la kuwo to?”
- 31 A ka munta le ko mutaari kesoo. Ì ka a fii kunkoo kono waatoo meŋ na, ate le dooyaata duniyaa fiifeŋ kesoolu bee ti.
- 32 Bari niŋ a falinta, ate le ka naa wara ka tamba naaki fiifeŋolu bee la, aduŋ a buloolu ka wara le, fo kunoolu ka ñaŋolu laa a dubeŋo koto.”
- 33 Yeesu ye kumoo fo ò ye niŋ ñiŋ ñoŋ mansaaloolu le la, fo ò si a fahaamu noo ñaameŋ.
- 34 A maŋ feŋ fo ò ye, meŋ maŋ ke mansaaloo ti. Bari niŋ a niŋ a fansuŋ saayiboolu dammaa be daameŋ, a ka kumoolu bee le firiŋ wolu ye.

- 35 Wo luŋ kiliŋo la, kabiriŋ wulaaroo siita, Yeesu ko a la saayiboolu ye ko, “Ali ñà taa, ñ si baa teyi ka taa a kara doo la.”
- 36 Bituŋ saayiboolu ye kafu baa tu jee, ì dunta kuluŋo to, Yeesu be daameŋ. Kuluŋ doolu fanaa be ì fee jee le.
- 37 Wo to le foño baa naata wuli, aduŋ baa baliŋolu ye kuluŋo taki fo a datita ka faa jiyo la.
- 38 Wo waatoo la Yeesu be laariŋ, a be siinoo la kullaaraŋo kaŋ kuluŋ feño to. Bituŋ saayiboolu ye a kuniŋ, ì ko a ye ko, “Ñ karammoo, fo i te ñ hati la, m̀ be kasaara kaŋ?”
- 39 Wo to le a kuninta, a wulita, a ye foño jalayi, aduŋ a ko baa baliŋolu ye ko, “Ali i deyi, ali ye tenkuŋ!” Wo to le foño baa loota, bituŋ baa tenkunta tek.
- 40 Wo koolaa a ko ì ye ko, “Ali ka muŋ ne sila? Fo ali maŋ lannoo soto baŋ?”
- 41 Bituŋ ì silata baake, ì ko ñoo ye ko, “Jumaa le mu ñiŋ ti, fo hani foño niŋ baa baliŋolu ka a la yaamaroo muta?”

Maaka 5

- 1 Yeesu niŋ a la saayiboolu futata baa kara doo la, Kerasene tundoo kaŋ.
- 2 Kabiriŋ Yeesu fintita kuluŋo kono, kewo doo le ye a benduŋ jee. Ñiŋ kewo bota naŋ berehuwolu le kono, ì ka moolu baadee daameŋ to. Seetaani jawoo le be a la.
- 3 Aduŋ a be sabatiriŋ kaburoolu le kono. Moo buka a siti noo hani neejoloo la kotenke.
- 4 Nunto ì ka a bula kutiŋolu le la, aniŋ neejoloolu, bari a ka neejoloolu kuntu, aniŋ a ka kutiŋolu katiŋ-katiŋ. Aduŋ moo te jee, meŋ ye semboo soto ka ñiŋ seetaanitoo mara.
- 5 Waati-wo-waati, suutoo niŋ tiloo, a ka sabati kaburoolu le kono aniŋ konkoolu kaŋ, a ka tu wuuri la le, aduŋ a ka a faŋo barama niŋ beroolu la.
- 6 Kabiriŋ a ye Yeesu hayinaŋ, a niŋ boroo taata, a ñoyita a ye.
- 7 A wuurita santo ko, “I be muŋ ne ke la nte la, Yeesu, Mansa Tallaa Dinkewo? Da i daani Alla too la, kana n toora.”
- 8 A ye ñiŋ fo le, kaatu Yeesu ye a yaamari le ko, “Ite seetaani jawoo, finti ñiŋ kewo kono!”
- 9 Bituŋ Yeesu ye a ñininkaa ko, “Ite too ndii?” A ye a jaabi ko, “Nte too mu ‘Jamaa’ le ti, kaatu ñ siyaata le.”
- 10 A ye Yeesu daani baake ko, a kana ì bayi ka bo wo tundoo kaŋ.
- 11 Wo waatoo la seewu kooree baa le tarata daañinoo la, konko jindaa la jee.

- 12 Wo to le seetaani jawoolu ye Yeesu daani ko, “I si m̀ bayi ka taa wo seewoolu kono. I ye soŋ, ñà duŋ ì kono.”
- 13 Bituŋ a sonta, aduŋ seetaani jawoolu bota kewo kono ka duŋ seewoolu kono. Seewu kooree bee meŋ hapoo si taa kaañañ wuli fula fee, ì borita ka jii konko jindaa la, ì naata joloŋ baa kono. Ì bee faata jiyo kono jee.
- 14 Bituŋ seewu kantalaalu borita, ì ye kuwo bee saata saatewo kono, aniŋ a dandaŋolu to. Wo to le moolu naata ka a juubee, meŋ keta.
- 15 Kabiriŋ ì naata Yeesu kaŋ, ì ye kewo ñiŋ tara siiriŋ jee, meŋ mu seetaanitoo ti nuŋ, bari saayiŋ duŋ feŋolu be a la, aduŋ a sandomoo seyita a ñaama. Seetaani jawu jamaa be a la nuŋ, wo kamma la moolu silata.
- 16 Bituŋ moolu mennu ye seetaanitoo niŋ seewu koorewo la kuwo je, ì ye wo kuwo saata doolu ye.
- 17 Ì naata Yeesu daani, fo a si bo ì la tundoo kaŋ.
- 18 Kabiriŋ Yeesu be duŋ kaŋ kuluŋo kono, kewo meŋ ye seetaani jawoolu soto nuŋ, a ye Yeesu daani ko, a lafita ka tara a fee.
- 19 Bari Yeesu maŋ soŋ, a ko a ye ko, “Seyi, i ye taa i la moolu yaa. A fo ì ye, Maariyo ye kuu baa meŋ ke i ye, aniŋ a ye balafaa meŋ soto i ye.”
- 20 Wo to le kewo taata Dekapolis, a ye a dati ka a fo, Yeesu ye kuu baa meŋ ke a ye. Bituŋ moolu bee jaakalita.
- 21 Kabiriŋ Yeesu ye baa teyi kotenke, kafu baa naata a kaŋ baa daala.
- 22 Ì la diina bendulaa la maralilaa doo, ì ka a fo meŋ ye Yayirus, naata. Kabiriŋ a ye Yeesu je, a ñoyita a siŋolu to,
- 23 a ye a daani baake ko, “N dimmusoo be faa kaŋ. Naa, i ye i buloo laa a kaŋ fo a si kendeyaa ka baluu.”
- 24 Bituŋ Yeesu ye a nooma. Kafu baa fanaa bulata ì nooma, fo ì ka ñoo ñoriŋ-ñoriŋ Yeesu kaŋ.
- 25 Musu doo le tarata jee, yeleboŋ kuuraŋo be meŋ na fo sanji taŋ niŋ fula.
- 26 A bataata baake jaaraloo la jaaralilaa jamaa le bulu. A la naafuloo bee kasaarata, bari hani wo, a la kuuraŋo ka jawuyaa le doron.
- 27 A ye Yeesu kibaaroo le moyi nuŋ. Bituŋ a naata niŋ a kooma la kafoo kono. A ye Yeesu la waramboo maa,
- 28 kaatu a ko a faŋ ye le ko, “Niŋ ña a la waramboo doron maa, m be kendeyaa la le.”
- 29 Wo loo niŋ baroo teema, a ye a kalamuta a baloo kono ko, a la yeleboŋo loota le, aduŋ a kendeyaata a la kuuraŋo to.

- 30 Bari Yeesu ye a kalamuta le ko, semboo le bota a bala. Jee niŋ jee a ye a ñaa tiliŋ kafoo la ka ò ñininkaa ko, “Jumaa le ye n na waramboo maa?”
- 31 Wo to le a la saayiboolu ko a ye ko, “Kafu baa le be ñoo ñoriŋ-ñoriŋo la i kaŋ, aduŋ i ka a fo ko, ‘Jumaa le ye m maa!’”
- 32 Bari a ye a ñaa muruŋ-muruŋ ka a juubee, meŋ ye a maa.
- 33 Kabiriŋ wo musoo ye a loŋ, meŋ keta a la, a niŋ silaŋo niŋ jarajaroo naata. A ye a faŋ fayi Yeesu siŋolu to, aduŋ a ye tooña bee saata a ye.
- 34 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “N dimmusoo, i la lannoo le ye i kendeyandi. Taa kayira kono, i kendeyaata i la kuuraŋo to le.”
- 35 Kabiriŋ Yeesu be diyaamu kaŋ, moo doolu naata ka bo ñiŋ maralilaa Yayirus yaa ka a fo a ye ko, “I dimmusoo faata le. Muŋ ne ye a tinna i be kammoo batandi la kotenke?”
- 36 Yeesu ye a tuloo faa ò la kumoo la, a ko ñiŋ maralilaa ye ko, “Kana sila, laa doruŋ.”
- 37 Bituŋ a maŋ soŋ, moo koteŋ ye a nooma fo Pita, Yankuba aniŋ Yohana, Yankuba doomaa.
- 38 Kabiriŋ ò futata maralilaa la buŋo to, Yeesu ye dulaa je duuriŋ. Moolu be woosii kaŋ, kumboo, aniŋ maakaŋ baa.
- 39 Kabiriŋ a dunta buŋo kono, a ko ò ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ali ka woosii ka kumboo? Sunkutundiŋo maŋ faa, a be siinoo le la.”
- 40 Bituŋ ò naata jele a la. Bari a ye ò fintindi banta, a ye sunkutundiŋo faamaa niŋ a baamaa aniŋ a la saayibe saboo taa, aduŋ ò taata sunkutundiŋo be daameŋ to.
- 41 A ye sunkutundiŋo buloo muta, a ko a ye ko, “Talita kum!” Wo kotoo mu ñiŋ ti, Sunkutundiŋo, n ko: Wuli!
- 42 Wo loo niŋ baroo teema, ñiŋ sanji taŋ niŋ fula sunkutundiŋo wulita, a taamata. Wo loodulaa to doruŋ, moolu menu be jee kaawata!
- 43 Bari Yeesu ye ò dandalaa baake ko, ò kana soŋ, moo ye a loŋ. Bituŋ a ye ò yaamari ka domoroo dii a la.

Maaka 6

- 1 Yeesu bota jee, a naata a fansuŋ saatewo to, a niŋ a la saayiboolu.
- 2 Loobula Luŋo la a naata karandiroo ke ò la diina bendulaa kono. Moo jamaa menu ye i lamoyi a la, ò jaakalita. Bituŋ ò ko, “Ñiŋ kewo ye ñiŋ bee soto mintoo le? Muŋ ne mu ñiŋ ñameŋ siifaa ti, meŋ diita a la? A ka ñiŋ kaawakuwolu ke ñaadii le?”
- 3 Fo ñiŋ ne maŋ ke kapintaa ti baŋ, Mariyaama dinkewo, aduŋ Yankuba, Yusufu, Yudas aniŋ Simoni kotoomaa? Fo a baarimmusoolu maŋ tara ò fee jaŋ baŋ?” Wo to le ò ye a la kuwo muta kasi ti.

- 4 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Annabiyomoo maŋ dasa horomoo la fo a fansuŋ saatewo kono, aniŋ a baadiŋolu kono niŋ a faŋo la dimbaayaa kono.”
- 5 Yeesu maŋ naa kaawakuu jamaa ke noo jee, fo a ye a buloo meŋ laa kuurantoo dantaŋ kaŋ, a ye ì kendeyandi.
- 6 Aduŋ a jaakalita ì la lannabaliyaa la. Yeesu taata ka bo saatee ka taa saatee ka moolu karandi.
- 7 Bituŋ a ye a la saayibe taŋ niŋ fuloo kumandi, a naata ì fula-fula kii, aduŋ a ye kaŋo dii ì la seetaani jawoolu kaŋ.
- 8 A ye ì dandalaa ko, ì maŋ ñaŋ na feŋ samba la ì la taamasiloo kaŋ, fo taamaran dokoo doron. Ì kana mbuuroo waraŋ kufu samba, waraŋ kodoo bula ì la jifoolu kono.
- 9 Ì si samatoolu duŋ, bari ì kana dendika fulanjaŋo samba.
- 10 Aduŋ a ko ì ye ko, “Niŋ ali dunta buŋo kono daameŋ, ali si sabati jee fo janniŋ ali be taa la.
- 11 Niŋ ì maŋ ali jiyaa daameŋ to, aduŋ ì maŋ soŋ i lamoyi la ali la kumoo la, ali fintitoo si ali siŋolu konkon ka ke seedeyaa ti ì ye.”
- 12 Bituŋ saayiboolu fintita, ì taata, aduŋ ì ye moolu kawandi le ko, ì ñanta tuubi la le, ì ye ì koo dii ì la junuboolu la.
- 13 Ì ye seetaani jawu jamaa le bayi, aniŋ ì ye tuloo maa kuurantoo jamaa la, wolu kendeyaata.
- 14 Mansa Herodi naata Yeesu la kuwo kibaaroo moyi a la darajoo kamma la. Doolu ko, “Yaayaa Batiseerilaa le wulindita saayaa kono. Wo le ye a tinna a ye semboo soto ka ñiŋ kaawakuwolu ke.”
- 15 Bari doolu ko, “Annabilayi Eliya le mu.” Aduŋ doolu ko, “A mu annabiyomoo le ti ko annabiyomu doolu, mennu tambita nuŋ.”
- 16 Bari kabiriŋ Herodi ye ñiŋ moyi, a ko, “Da Yaayaa Batiseerilaa meŋ kuŋo kuntu, wo le wulindita naŋ saayaa kono.”
- 17 Bayiri Herodi ye yaamaroo dii le nunto ko, ì ye Yaayaa muta, ì ye a siti bunjawoo kono. A ye ñiŋ ke Herodiyas le la kuwo kamma. Herodiyas mu a kotoomaa Filipi la musoo le ti, Herodi ye meŋ taa a bulu.
- 18 Yaayaa ka a fo Herodi ye le nuŋ ko, “Luwaa maŋ soŋ, i ye i baadiŋo la musoo taa a bulu ka a futuu.”
- 19 Wo kamma la Herodiyas ye Yaayaa kon, aduŋ a lafita ka a faa, bari a maŋ a ke noo,
- 20 kaatu Herodi silata Yaayaa la le. A ye a loŋ ne ko, Yaayaa mu moo tilindiŋo le ti, aniŋ moo senuŋo. Wo kamma la a ye Yaayaa tu mutoo kono. Niŋ Herodi ye i lamoyi Yaayaa la, a niyo ka toora baake le, bari hani wo, a ka lafi ka a lamoyi.

- 21 Bari Herodiyas naata siloo soto waatoo le la, birinj Herodi la wuluu luɗo juuraloo siita. Wo waatoo la, Herodi ye juurali baa parendi a la maralilaalu ye, aninj keledinj kuntiyolu, ò ninj Kalilee bankoo ñaatonkoolu.
- 22 Bituɗ Herodiyas dimmusoo naata, a ye i doɗ, aduɗ wo ye Mansa Herodi ninj a la luntanolu seewondi le. Bituɗ mansa naata a fo a ye ko, “I lafita feɗ-wo-feɗ na, a daani, m be a ke la i ye le!”
- 23 Aduɗ a ye a la laahidoo bambandi kaloo la. A ko, “Feɗ-wo-feɗ, i be meɗ daani la nte bulu, m be a dii la i la le, hani n na maralibankoo talantewo!”
- 24 Sunkutoo fintita, a ko a baamaa ye ko, “M be muɗ ne daani la?” A baamaa ko a ye ko, “Yaayaa Batiseerilaa kuɗo daani.”
- 25 Wo loo ninj baroo teema, sunkutoo tariyaatoo naata mansa kaɗ, a ko a ye ko, “N lafita, i ye Yaayaa Batiseerilaa kuɗo dii n na palaatoo kaɗ saayinj.”
- 26 Mansakewo sunuta baake, bari a la kaloo ninj luntanolu kamma la, a maɗ lafi ka a la laahidoo tiɗaa.
- 27 Wo loodulaa kiliɗo to, a ye a la keledinj kantarilaa kii ka Yaayaa kuɗo naati. Keledinj taata, a ye Yaayaa kuɗo kuntu bunjawoo kono,
- 28 aduɗ a ye a naati palaatoo kaɗ. Bituɗ a ye a dii sunkutoo la, sunkutoo ye a dii a baamaa la.
- 29 Kabirinj Yaayaa la saayiboolu ye ñinj moyi, ò naata, ò ye a furewo samba, ò ye a landi kaburoo kono.
- 30 Yeesu la saayiboolu muruta a kaɗ. Ì ye kuwolu bee saata a ye, ò ye mennu ke aninj ò ye mennu karandi.
- 31 Yeesu ko ò ye ko, “Ali ñà taa dulaa kiideeriɗo to, fo ali si i dahaa domandiɗ.” A ye wo fo kaatu moo jamaa le be taa ninj naa la, fo ò maɗ hani a ñaa soto ka domoroo ke.
- 32 Wo to le ò bulata kuluɗo la ka taa dulaa kiideeriɗo to, ò dammaa.
- 33 Bari moo jamaa le ye ò taatoo je, aduɗ ò ye ò suutee le. Bituɗ moolu tariyaatoo taata ò siɗo la ka bo saatewolu bee to, aduɗ ò futata Yeesu ninj saayiboolu ñaa.
- 34 Yeesu be futa kaɗ baa kankuɗo la doronj, a ye kafu baa je. A balafaata ò ye, kaatu ò ka munta le ko saajiyolu, mennu maɗ kantarilaa soto. Bituɗ a ye a dati ka ò karandi kuu jamaa la.
- 35 Kabirinj suwo be naa kuu la, a la saayiboolu naata a kaɗ ka a fo a ye ko, “Jaɗ mu dulaa kiideeriɗo le ti, aduɗ suwo kuuta le.
- 36 Wo kamma la ò bula, ò ye taa ñinj dulaalu ninj a dandanna saatewolu kono ka domoroo saɗ ò faɗolu ye.”
- 37 Bari Yeesu ye ò jaabi ko, “Alitolu si domoroo dii ò la.” Bituɗ ò ko a ye ko, “Fo ò si taa denaari keme fula ñonj mbuuroo saɗ ka a dii ò la domoroo ti baɗ?”

- 38 A ye ò ñininkaa ko, “Mbuuru kuɗ jelu le be ali bulu? Ali taa a juubee.” Kabiriɗ ò ye a juubee, ò ko a ye ko, “Mbuuru kuɗ luulu le be m̀ bulu, aniɗ ñee muru fula!”
- 39 Wo to le Yeesu ye kafoo bee yaamari ka kafundiɗ sii ñaama kitiɗolu kaɗ.
- 40 Bituɗ ò siita. Kafundiɗ-wo-kafundiɗ ye moo keme waraɗ moo taɗ luulu le soto.
- 41 A ye mbuuru kuɗ luuloo niɗ ñee muru fuloo taa, a ye santo juubee, a ye Alla daani ka domoroo barakandi. Wo koolaa, a ye mbuuru kuɗolu kuntu, a ye ò dii saayiboolu la, ka ò dii moolu la. Aduɗ a ye ñee muru fuloo fanaa talaa ò bee teema.
- 42 Moolu bee ye domoroo ke fo ò konoo faata.
- 43 Wo koolaa, saayiboolu ye sinsiɗ taɗ niɗ fula le fandi mbuuru kuntu toolu niɗ ñewolu la.
- 44 Aduɗ menu ye ñiɗ mbuuroo domo, wolu mu kee wuli luulu le ti.
- 45 Wo koolaa doronɗ, Yeesu ye a la saayiboolu yaamari ka bula kuluɗo kono ka taa a ñaato baa kara doo la, Betisayida saatewo to. Bituɗ a naata kafoo bula, ò taata.
- 46 Wo to le a faɗo bota jee, a taata konkoo santo ka duwaa.
- 47 Kabiriɗ wulaaroo siita, kuluɗo be baa kono, ate doronɗ ne tarata tintoo la jee.
- 48 A ye a je ko, jaaroo maɗ sooneeyaa ò bulu, kaatu foɗoo maɗ ò diyaa. Duntuɗ kumoo maafano la Yeesu naata ò kaɗ, a be taama kaɗ baajiyo kaɗ. A be naa tamba la ò la.
- 49 Kabiriɗ ò ye a je taama kaɗ jiyo kaɗ, ò ye a miira ko, a mu maɗamafey kaawakuuyaariɗo le ti. Bituɗ ò wuurita santo,
- 50 kaatu ò bee le ye a je, aduɗ ò silata. Bari wo loo niɗ baroo teema, a diyaamuta ò ye ko, “Ali kijoo kana fara, nte le mu. Ali kana sila.”
- 51 A dunta kuluɗo kono ò fee doronɗ, foɗoo tenkunta. Bituɗ saayiboolu naata kaawa baake,
- 52 kaatu ò maɗ hani wo kaawakuu tambilaa la kummaayaa fahaamu noo, Yeesu ye meɗ ke mbuuru kuɗ luuloolu la. Ì maɗ a fahaamu noo, kaatu ò sandomoo bambanta.
- 53 Kabiriɗ a niɗ a la saayiboolu teyita, ò jiita Kennesareti tundoo le la. Ì ye ò la kuluɗo saba tintoo kaɗ.
- 54 Kabiriɗ ò ye ò la kuluɗo bula doronɗ, moolu naata a suutee.
- 55 Wo to le ò borita dulaalu bee to wo maafano la, ò ye a dati ka kuurantoolu bee naati a kaɗ ò la basoolu kaɗ dulaa-wo-dulaa to, ò ye a moyi Yeesu be daameɗ.
- 56 A naata dulaa-wo-dulaa to, saateeriɗ, saatee baa waraɗ tundoo kaɗ, ò ka ò la kuurantoolu landi marisewolu to. Bituɗ ò ka a daani, fo kuurantoolu si a la waramba tuloo doronɗ maa. Aduɗ menu bee ye a maa, ò kendeyaata le.

Maaka 7

- 1 Farisewolu niŋ Luwaa karammoo doolu naata ka bo Yerusalaamu. Kabiriŋ ì kuruta Yeesu la,
- 2 ì ye a je ko, Yeesu la saayibe doolu be domoroo la ì bulu seneyaabaloolu le la. Wo le mu ñiŋ ti ko, ì maŋ ì buloolu kuu ko ì la aadoo ye a landi ñaameŋ.
- 3 Kaatu Farisewolu niŋ Yahuudoolu bee buka domoroo ke, fo niŋ ì ye ì buloolu kuu. Wo mu ì la alifaalu la aadoo le ti.
- 4 Niŋ ì bota naŋ marisewo to, ì buka domoroo ke, fo niŋ ì ye ì faŋ seneyandi. Aduŋ ì ka aada kuu jamaa le nooma, mennu mu mindaŋ pooti seneyandoo ti, tabirilaŋ dumboolu aniŋ jaawali keraŋolu.
- 5 Bituŋ Farisewolu niŋ Luwaa karammoolu ye Yeesu ñininkaa ko, “Muŋ ne ye a tinna ite la saayiboolu buka ñ na alifaalu la aadoo muta, bari ì bulu seneyaabaloolu ka domoroo ke?”
- 6 Wo to le Yeesu ye ì jaabi ko, “Annabilayi Yesaya ye tooña le fo, kabiriŋ a ye ali la bunaafaiyaa la kuwo fo nuŋ, ko a be safeeriŋ ñaameŋ: ‘Ñiŋ moolu ka m batu ì daalu doron ne la, bari ì sandomoolu jamfata n na le.
- 7 Ì ka m batu kensenke le, kaatu ì la karandiroo mu yaamaroolu le ti, hadamadiŋolu ye mennu dadaa.’
- 8 “Ali ye Alla la yaamaroo landi kara la, bari ali ye hadamadiŋolu la aadoolu muta bambandinke.”
- 9 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Ali ye feere ñiimaa le soto ka Alla la yaamaroo bula fo ali si ali la aadoolu nooma noo!
- 10 Annabilayi Musa ko le ko, ‘I faamaa niŋ i baamaa horoma,’ aduŋ ‘Niŋ moo-wo-moo ye kuma jawoo fo a faamaa waraŋ a baamaa ma, wo maarii ñanta le ka faa.’
- 11 Bari alitolu ko, moo si a fo noo a faamaa waraŋ a baamaa ye le ko, ‘Nte ye meŋ-wo-meŋ soto, n ñanta meŋ dii la ali la, saayiŋ wo mu Koriban ne ti.’ ” Wo kotoo mu, Alla la sadaa le mu.
- 12 “Wo to alitolu maŋ soŋ, wo maarii ka feŋ-wo-feŋ ke a faa niŋ a baa ye.
- 13 Ali ye Alla la kumoo ke kuma kenseŋo le ti, ali la aadoo kamma la.”
- 14 Wo to le Yeesu ye moolu kumandi a faŋ kaŋ kotenke, a ko ì ye ko, “Ali bee ye i lamoyi n na, aniŋ ali si n na kumoo fahaamu.
- 15 Feŋ te moo baloo banta, meŋ niŋ a dunta a kono, a si a kosondi. Bari feŋolu mennu bota moo kono, wolu le ka moo kosondi.
- 16 Meŋ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi.”
- 17 Kabiriŋ Yeesu bota kafoo kono, a dunta buŋo kono, a la saayiboolu ye a ñininkaa ñiŋ mansaaloo la kuwo la.

- 18 A ko ì ye ko, “Fo alitolu fanaa mañ n na kumoo fahaamu bañ? Fo ali mañ a loñ ko, feñ-wo-feñ, meñ bota banta, niñ a dunta moo kono, wo feño buka wo maarii kosondi noo?”
- 19 Wo mañ moo kosondi noo, baawo a mañ duñ a sandomoo kono, bari a dunta a konoo le kono, aduñ a ka naa finti le kotenke.” Ka bo ñiñ na Yeesu ye a yitandi le ko, domori feñolu bee seneyaata le.
- 20 Bituñ a ko ì ye ko, “Meñ bota nañ moo kono, wo le ka a kosondi.
- 21 Kaatu miira jawoolu ka bo nañ moo sandomoo le kono, laañooyaa tuluño, suuñaaroo, moofaa,
- 22 jeenoo, hadumoo, jawuyaa, tapaleeyaa, malubaliyaa, haasidiyaa, tooñeeroo, fañ waroo aniñ tooleeyaa.
- 23 Ñiñ kuu jawoolu bee ka bo nañ moo kono le, aduñ ì ka a kosondi le.”
- 24 Wo to le Yeesu wulita jee, a taata Tire saatewo maafajo la. Kabiriñ a futata, a dunta buño kono. A mañ lafi moo-wo-moo ye a loñ ko, a be jee, bari hani wo, a mañ maabo noo.
- 25 Musoo doo le tarata jee, meñ dimmusoo ye seetaani jawoo soto. Kabiriñ a ye Yeesu kibaaroo moyi doron, a naata Yeesu kañ. A ye a faño fayi Yeesu siñolu to.
- 26 Ñiñ musoo mu Jirisinkoo le ti, bari a wuluuta Fonisiya tundoo le kañ, Siriya tundoo kañ. A ye Yeesu daani ka seetaani jawoo bayi a dimmusoo bala.
- 27 Bituñ Yeesu ko a ye ko, “Ali ñà dindiñolu konoolu fandi foloo, kaatu a mañ ke siloo ti ka dindiñolu la mbuuroo taa ka a fayi wulundiñolu ye.”
- 28 Bari musoo ko a ye ko, “Haa, m Maariyo, bari hani wulundiñolu mennu be taabuloo koto, ì ka dindiñolu la mbuuru kuntoolu domo le, mennu jolonta.”
- 29 Bituñ Yeesu ko a ye ko, “I la ñiñ kumoo kamma la, i si taa. Seetaani jawoo bota i dimmusoo bala le.”
- 30 Wo to le musoo taata suwo kono. A ye a diño tara laariñ laaraño kañ, seetaani jawoo bota a bala.
- 31 Bituñ Yeesu bota Tire tundoo kañ. A taata niñ Sidoni la ka taa Kalilee Baa to, aduñ a tambita Dekapolis la.
- 32 Wo to le ì ye kuurantoo doo samba nañ Yeesu kañ, meñ tuloo sukita, aduñ a la diyaamoo buka seneyaa. Ì ye Yeesu daani, fo a si a buloo laa ñiñ kewo kañ.
- 33 Yeesu ye a samba kara la ka bo kafoo kono. A ye a bulukondiñolu bula a tuloolu kono. A ye daajiyo tupi, aniñ a ye a neño maa.
- 34 Wo to le a ye santo juubee, a ñuntanta, a ko kewo ye ko, “Efata!” Wo kotoo mu Yele le ti.

35 Wo loo niŋ baroo teema kewo tuloolu yeleta, a neŋo firinta, aduŋ a diyaamuta seneyaarinke.

36 Yeesu ye ì dandalaa ko, ì kana a fo moo-wo-moo ye. Bari Yeesu ka ì dandalaa ñaameŋ, wo to le ì ka a saata kuu.

37 Aduŋ moolu kaawata fo a tambita a noo la, ì ko, “A ka kuwolu bee ke kuuke le. A ka hani moo tulu sukiriŋolu moyirindi, aniŋ a ka mumunewolu diyaamundi.”

Maaka 8

1 Wo waatoo la, moo jamaa kafuta ñoo ma kotenke. Ì maŋ feŋ soto, ì be meŋ domo la. Yeesu ye a la saayiboolu kumandi, a ko ì ye ko,

2 “M balafaata ñiŋ kafoo ye le, kaatu ì tarata m fee le fo tili saba, aduŋ saayiŋ ì maŋ feŋ soto, ì be meŋ domo la.

3 Niŋ ŋa ì konkotoolu bula ka seyi wo ñaama, ì be ketu la siloo kaŋ ne. Aduŋ doolu bota naŋ dulaa jaŋ ne to.”

4 Bituŋ a la saayiboolu ye a jaabi ko, “Moo si mbuuru jamaa soto noo ñaadii le ñiŋ dulaa kiideeriŋo to ka ñinnu bee domorindi?”

5 Bituŋ Yeesu ye ì ñininkaa ko, “Ali ye mbuuru kuŋ jelu le soto?” Ì ko a ye ko, “Woorowula.”

6 Wo to le a ye moolu yaamari ka sii bankoo to, a ye wo mbuuru kuŋ woorowuloo taa. Kabiriŋ a ye tenturoo dii Alla la, a ye ì kuntu, a ye ì dii a la saayiboolu la ka ì dii moolu la. Bituŋ saayiboolu ye ì dii moolu la.

7 Ì ye ñee muru meseŋ dantaŋ ne soto. Kabiriŋ a ye Alla daani ka ñee barakandi, a ye saayiboolu yaamari ka wolu fanaa dii moolu la.

8 Bituŋ ì ye domoroo ke fo ì bee konoo faata. Kabiriŋ ì pareeta, ì ye mbuuru kuntu toolu kafu ñoo ma, menna ye sinsimfaa woorowula sii.

9 Aduŋ moo wuli naani ñoŋ ne tarata nuŋ jee. Wo to le a ye moolu bula ka seyi.

10 Wo loodulaa kiliŋo to doronŋ, a niŋ a la saayiboolu dunta kuluŋo kono, ì teyita Dalimanuta maafaŋo la.

11 Wo to le Farisewolu naata, ì ye a dati ka Yeesu soosoo. Ì ye a ñininkaa, fo a si kaawakuwo yitandi ì la ka a ke ì ye taamanseeroo ti ko, a bota Alla le yaa.

12 Bituŋ a ŋuntanta, a ko, “Muŋ ne ye a tinna ñiŋ jamaanoo moolu ka taamanseeroo ñini? Tooña, m be a fo la ali ye, taamanseeri te dii la ñiŋ jamaanoo moolu la.”

13 Wo to le a ye ì tu jee. A dunta kuluŋo kono kotenke, a taata baakoo.

14 Saayiŋ, saayiboolu ñinata ka mbuuroo samba ñoo la. Mbuuru kuŋ kiliŋ doronŋ ne be ì bulu kuluŋo kono.

- 15 Bituŋ Yeesu ye ì dandalaa ko, “Ali ali hakiloo tu! Ali ye koroosiroo ke Farisewolu la leweñoó to, anii Herodi la leweñoó.”
- 16 Bituŋ ì ye ñii kumoo kaciaa ñoo ye ko, “Mbuuroo te m̀ bulu, wo le ye a tinna a ye ñii kumoo fo.”
- 17 Kabirii Yeesu ye ì la kumoolu loŋ, a ko ì ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ali ka a kaciaa ko, mbuuroo maŋ soto? Fo hani saayii ali maŋ fahaamuroo ke, waraŋ ali maŋ kalamutaroo ke baŋ? Fo ali sandomoolu bambanta le baŋ?”
- 18 Fo ali buka jeroo ke baŋ, hani ñaalu be ali la? Fo ali buka moyiroo ke baŋ, hani tuloolu be ali la? Fo ali hakiloolu buka bula baŋ?
- 19 Kabirii ŋa mbuuru kuŋ luuloo kuntu moo wuli luulu teema, ali ye sinsimfaa jelu le sika, mennu too tuta?” Ì ye a jaabi ko, “Taŋ nii fula.”
- 20 Bituŋ a ko ì ye ko, “Kabirii ŋa mbuuru kuŋ woorowuloo kuntu moo wuli naani teema, ali ye sinsimfaa jelu le sika, mennu too tuta?” Bituŋ ì ye a jaabi ko, “Woorowula.”
- 21 Wo to le a ko ì ye ko, “Fo hani saayii ali maŋ fahaamuroo ke baŋ?”
- 22 Wo to le Yeesu nii a la saayiboolu naata Betisayida saatewo to. Moo doolu le ye finkintewo samba naŋ Yeesu kaŋ. Ì ye a daani, fo a si a maa ka a kendeyandi.
- 23 Bituŋ a ye finkintewo muta a buloo to, a ye a samba saatewo banta la. A ye daajiiyo tupi a ñaalu kaŋ, anii a ye a buloo laa a kaŋ. Wo koolaa a ye a ñininkaa ko, “I ka feŋ je le baŋ?”
- 24 Kewo ye a kuŋo wuli ka juubeeroo ke, a ko Yeesu ye ko, “Da moolu le je, bari ì ka munta le ko yiroolu, mennu be taama kaŋ.”
- 25 Wo to le Yeesu ye a buloo laa a ñaalu kaŋ kotenke. Bituŋ kewo ye jeroo ke koyirinke, a ñaalu kendeyaata. A ye feŋolu bee je seneyarinke.
- 26 Bituŋ Yeesu ye kewo bula ka seyi, a ko a ye ko, “Kana hani duŋ ñii saatewo kono.”
- 27 Bituŋ Yeesu nii a la saayiboolu tententa ka taa saatewolu to, mennu be Sisareya-Filipi maafano la. Kabirii ì be siloo kaŋ, a ye ì ñininkaa ko, “Moolu ko, nte mu jumaa le ti?”
- 28 Ì ye a jaabi ko, “Doolu ko, ite mu Yaayaa Batiseerilaa le ti, doolu ko, Annabilayi Eliya, anii doolu ko, annabiyomu doo.”
- 29 Wo to le a ye ì ñininkaa ko, “Bari alitolu duŋ ko, nte mu jumaa le ti?” Bituŋ Pita ye a jaabi ko, “Ite le mu Alimasiihu ti.”
- 30 Wo to le Yeesu ye ì dandalaa ko, ì kana a la kuwo fo moo-wo-moo ye.

- 31 Bituŋ a ye a dati ka ì karandi ko, Moo Dinkewo ñanta toora la kuu jamaa le la. Alifaalu be balan na a ma le, aniŋ piriisi ñaatonkoolu niŋ Luwaa karammoolu. Ì be a faa la le, bari tili sabanjaŋo la, a be wuli la le kotenke.
- 32 Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ koyindi ì ma, Pita ye a samba kara la, a ye a dati ka a jalayi.
- 33 Bari biriŋ Yeesu ye a ñaa muru, a ye a la saayiboolu je, a ye Pita jalayi. A ko a ye ko, “Ite Seetaanoo, jenke n ñaato! I la miiroolu maŋ tara looriŋ Alla la kuwolu kaŋ, bari hadamadiŋolu la miiroolu le mu.”
- 34 Wo to le Yeesu ye kafoo niŋ a la saayiboolu kumandi, a ko ì ye ko, “Moo-wo-moo meŋ lafita nte nooma la, wo si a faŋo la hame kuwolu bee bula jee. A ye a la yiribantambilo sika, a ye nte nooma.
- 35 Kaatu moo-wo-moo meŋ lafita ka a faŋo niyo tankandi, wo be foo la a la le. Bari moo-wo-moo meŋ foota a niyo la nte la kuwo niŋ kibaari betoo kamma la, wo be a niyo tankandi la le.
- 36 Moo be muŋ nafaa le soto la, niŋ a ye duniyaa feŋolu bee soto, bari a naata foo a niyo la?
- 37 Moo si a niyo kumakaa noo muŋ feŋ ne la?
- 38 Moo-wo-moo meŋ maluta nte niŋ n na kumoolu la ñiŋ jamaani kuruŋ, jamaani foroyaabaloo kono, Moo Dinkewo fanaa be malu la wo maarii la le, niŋ a naata a Faamaa la semboo niŋ waroo kono, a niŋ malaayika senuŋolu.”

Maaka 9

- 1 Wo to le Yeesu ko a la saayiboolu ye ko, “Tooña, m be a fo la ali ye, moo doolu be looriŋ jaŋ, mennu te saayaa nene la, fo niŋ ì ye Alla la mansabaayaa je naa kaŋ niŋ semboo la.”
- 2 Tili wooro koolaa, Yeesu ye Pita, Yankuba aniŋ Yohana samba konko jaŋo kaŋ, ì dammaalulu tarata daameŋ. A muluŋo naata yelema ì ñaa la jee.
- 3 A la duŋ feŋolu naata koyi fer ka tamba perekaanoo la, fo ì ka ñeliñeli. Hadamadiŋ te duŋ feŋ koyindi noo la duniyaa kono ka tamba a la koyoo la.
- 4 Wo to le Eliya niŋ Musa fintita ì kaŋ, ì niŋ Yeesu be diyaamu kaŋ.
- 5 Bituŋ Pita ko Yeesu ye ko, “N karammoo, a beteyaata ntolu fee le ka tara jaŋ. M batu, ñà jembereŋ saba loo. Kiliŋo ye ke ite taa ti, kiliŋo ye ke Musa taa ti, aniŋ kiliŋo ye ke Eliya taa ti.”
- 6 Pita maŋ a loŋ, a be meŋ fo la, kaatu ì silata baake le.
- 7 Bituŋ minaayoo naata ì muuri, aduŋ kumakaŋo bota naŋ minaayoo kono ko, “Ñiŋ ne mu n Kanu Dinkewo ti, ali ì lamoyi a la.”
- 8 Wo loo niŋ baroo teema, ì ye ì ñaa muruŋ-muruŋ, ì maŋ moo je ì fee kotenke fo Yeesu dammaa.

- 9 Ì be jii kaŋ naŋ konkoo santo waatoo meŋ na, Yeesu ye ì dandalaa ko, ì kana a fo moo-wo-moo le ye, ì ye meŋ je, fo niŋ Moo Dinkewo wulita saayaa kono.
- 10 Bituŋ ì ye ñiŋ kumoo tu ì sandomoolu kono, bari ì ka ñoo ñininkaa, meŋ mu wulindiroo ti saayaa kono.
- 11 Wo to le ì ye a ñininkaa ko, “Muŋ ne ye a tinna Luwaa karammoolu ka a fo ko, Eliya le foloo ñanta naa la?”
- 12 Yeesu ko ì ye ko, “Tooña, Eliya le foloo be naa la, aduŋ a be kuwolu bee murundi la ì noo to le. Bari hani wo, muŋ ne ye a tinna a be safeeriŋ Moo Dinkewo la kuwo to ko, a be toora jamaa soto la le, aduŋ moolu be jutu la a la le?”
- 13 Bari m be a fo la ali ye, Eliya naata le fokabaŋ. Moolu ye kuu jawu siifaa bee ke a la, ì lafiita ka mennu ke a la, ko a be safeeriŋ a la kuwo to ñameŋ.”
- 14 Kabiriŋ ì futata saayibe doolu ma, ì ye kafu baa tara kururiŋ ì la, ì niŋ Luwaa karammoolu be ñoo saba kaŋ.
- 15 Tumoo meŋ na kafoo ye Yeesu je, ì kaawata baake. Ì borita ka taa a kontoŋ.
- 16 Wo to le Yeesu ye ì ñininkaa ko, “Ali ka ñoo saba muŋ ne la?”
- 17 Kee kiliŋ ye a jaabi kafoo kono ko, “Karammoo, ŋa n dinkewo le samba i ye naŋ, kaatu a ye seetaani jawoo le soto, meŋ ye a ke mumunewo ti.
- 18 Aduŋ niŋ a ye a maa daa-wo-daa, a ka a boyindi le. A daa ka kankaŋo bondi, a ka a ñiŋolu kumandi, aduŋ a ka ketu le las. Da i la saayiboolu daani ka a bayi, bari ì maŋ a ke noo.”
- 19 Bituŋ Yeesu ye ì jaabi ko, “Alitolu jamaani lannabaloo! Nte ñanta tara la ali fee fo waati jumaa le la? Nte ñanta muña la ali ye fo waati jumaa le la? A samba n ye naŋ.”
- 20 Wo to le ì ye kambaanendiŋo samba a ye. Kabiriŋ seetaani jawoo ye Yeesu je, jee niŋ jee a ye dindiŋo jarajarandi. A boyita bankoo to, a be birimintiŋ kaŋ, a daa ka kankaŋo fayi.
- 21 Bituŋ Yeesu ye dindiŋo faamaa ñininkaa ko, “Ñiŋ dindiŋo ye ñiŋ wayoo soto kabiriŋ waati jumaa le?” Kewo ko a ye ko, “Kabiriŋ a la dindiŋyaa waatoo la.
- 22 Jamaa-jamaa a ka a boyindi dimbaa niŋ jiyo le kono ka a kasaara. Bari niŋ ite si feŋ ke noo, balafaa ñ ye, i ye m̄ maakoyi.”
- 23 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “I ko, niŋ n si feŋ ke noo! Feŋo bee si ke noo moo ye le, meŋ ye lannoo soto.”
- 24 Wo loo niŋ baroo teema, dindiŋo faamaa sarita santo ko, “N laata le, bari m maakoyi fo n na lannabaliyaa si bo n sandomoo kono.”
- 25 Kabiriŋ Yeesu ye kafoo tariyaatoo je naa la a kaŋ naŋ, a ye seetaani jawoo jalayi. A ko a ye ko, “Ite, seetaani jawoo meŋ ye ñiŋ dindiŋo ke mumunewo ti, i ye a tuloo suki, ŋa i yaamari: Finti a kono, aduŋ i kana muru a kono kotenke!”

- 26 Wo to le seetaani jawoo wuurita santo. A ye dindiño jarajarandi jawuke, a fintita a kono. Kambaanendiño ketuta, a be laariñ ko furewo. Moo jamaa ko, “A faata le.”
- 27 Bari Yeesu ye a buloo muta ka a wulindi santo, aduñ a wulita.
- 28 Kabiriñ Yeesu dunta buño kono, a la saayiboolu ye a ñininkaa kara la ko, “Muñ ne ye a tinna ntolu mañ a bayi noo?”
- 29 A ko ì ye ko, “Ñiñ seetaani jawu siifaa buka bayi noo feñ-wo-feñ na, niñ a mañ ke duwaa ti.”
- 30 Yeesu niñ a la saayiboolu bota jee, ì tambita niñ Kalilee tundoo la. Bari a mañ lafi moo-wo-moo ye a loñ,
- 31 kaatu a be ì karandi kañ ne. A ko ì ye ko, “Moo Dinkewo be duñ na moolu bulu le, aduñ ì be a faa la le. Bari niñ a faata, tili saba koolaa, a be wuli la saayaa kono le.”
- 32 Bari ì mañ Yeesu la ñiñ kumoo fahaamu, aduñ ì mañ haañi ka a ñininkaa.
- 33 Wo to le ì naata Kapanawumu saatewo to. Kabiriñ ì be buño kono, Yeesu ye a la saayiboolu ñininkaa ko, “Ali ka muñ ne kacaa nuñ siloo kañ?”
- 34 Bari ì be deyiriñ, kaatu ì ye ñoo saba siloo kañ ne ko, jumaa le la kuwo warata ka tamba ì bee la.
- 35 Wo to le a siita, a ye saayibe tañ niñ fuloo kumandi. A ko ì ye ko, “Niñ meñ lafita ke la foloo ti, wo ñanta ke la moo bee la koomankoo le ti, aniñ ì la dookuulaa.”
- 36 Wo to le a ye dindiño sika, a ye a londi ì teema. A ye a muta a buloo to, bituñ a ko ì ye ko,
- 37 “Moo-wo-moo meñ ye ñiñ ñoñ dindiño jiyandi nte too la, wo ye nte le jiyandi. Aduñ moo-wo-moo meñ ye nte jiyandi, wo mañ nte jiyandi, bari meñ ye nte kii.”
- 38 Bituñ Yohana ko a ye ko, “N kammoo, ñà moo le je, meñ ye seetaani jawoolu bayi niñ i too la. M mañ soñ, a ye a ke, kaatu a mañ tara ñ nooma.”
- 39 Bari Yeesu ko a ye ko, “Ali kana balañ a ma, kaatu moo te kaawakuwo ke la nte too la, wo koolaa, a ye naa kuma jawoo fo m ma.
- 40 Moo meñ mañ balañ ntolu ma, wo be ì fee le.
- 41 “Tooñaa, m be a fo la ali ye moo-wo-moo meñ ye jii sumaa potoo dii ali la, kaatu ali mu Alimasiihu noomalankoo le ti, wo maarii te foo la a la joo la muk.”
- 42 “Moo-wo-moo meñ ye a tinna, ñiñ domandiñolu kono, mennu laata nte la, hani kilij ye junuboo ke, a be fisiyaa la wo maarii fee le fañ, ka tuurilañ bere baa siti a kaño la, ka a niñ wo fayi baa kono.
- 43 Niñ i buloo ka i marisa ka junuboo ke, a kuntu. A fisiyaata, i niñ i bulu kilij ye duñ badaa-badaa baluwo kono, diina i niñ i bulu fuloo ye duñ Jahannaba dimbaa kono, meñ buka faa,

44 daamej tumboolu niŋ a dimbaa buka faa.

45 Aduŋ niŋ i siŋo ka i marisa ka junuboo ke, a kuntu. A fisiyaata, i niŋ i siŋ kiliŋo ye duŋ badaa-badaa baluwo kono, diina i niŋ i siŋ fuloo ye fayi Jahannaba dimbaa kono,

46 daamej tumboolu niŋ a dimbaa buka faa.

47 Aduŋ niŋ i ñaa ka i marisa ka junuboo ke, a lokoti banta. A fisiyaata, i niŋ i ñaa kiliŋo ye duŋ badaa-badaa baluwo kono, diina i niŋ i ñaa fuloo ye fayi Jahannaba kono,

48 daamej tumboolu niŋ a dimbaa buka faa.

49 “Moo-wo-moo be seneyandi la tooroo dimbaa la le, ko siimaŋ sadaa ka seneyandi koo la ñaamej.

50 Koo beteyaata le, bari niŋ a foota a la kuniyaa la, ali be wo ke noo la koo ti ñaadii le kotenke? Ali koo soto ali faŋolu kono, aduŋ ali si kayiroo soto ñoo ye!”

Maaka 10

1 Wo to le Yeesu bota jee, a taata Yudeya tundoo kaŋ aniŋ Yoridani kara doo la. Kafu baa naata a kaŋ jee kotenke, aduŋ a ye ì karandi ko a ka a ke ñaamej nuŋ.

2 Bituŋ Farisewolu naata a kaŋ ka a kotobo. Ì ye a ñininkaa ko, “Fo Luwaa sonta ñiŋ na le baŋ, kewo ye a la musoo bula?”

3 Yeesu fanaa ye ì ñininkaa ko, “Annabilayi Musa ye ali yaamari muŋ ne la?”

4 Ì ko a ye ko, “Musa sonta le ka futuubaŋ kayitoo safee, bituŋ i si naa i la musoo bula ka taa.”

5 Bari Yeesu ko ì ye ko, “Ali la sondome jaa le ye wo saabu, a ye ñiŋ yaamaroo safee ali ye.

6 Bari daaroo foloodulaa to, ‘Alla ye hadamadiŋo daa musoo niŋ kewo le ti.’

7 ‘Wo kamma la, kewo ka a faamaa niŋ a baamaa bula jee le, a niŋ a la musoo ye naki ñoo la,

8 ì si naa ke balajaata kiliŋ ti.’ Saayiŋ, ì maŋ ke moo fula ti kotenke, bari ì keta balajaata kiliŋ ne ti.

9 Wo to, Alla ye mennu kafundi, moo maŋ ñaŋ na wolu talandi la.”

10 Kabiriŋ ì be buŋo kono, saayiboolu ye a ñininkaa ñiŋ kuwo la kotenke.

11 Yeesu ko ì ye ko, “Moo-wo-moo meŋ ye a la musoo bula, a naata taa musu doo futuu, wo maarii ye jeenoo le ke, a ye junuboo le ke a la musu foloo la.

12 Aduŋ niŋ musoo ye a keemaa bula, a futuuta kee doo ye, wo musoo ye jeenoo le ke.”

- 13 Moolu ye ì la dindiŋolu naati naŋ Yeesu kaŋ, fo a si ì maa, bari saayiboolu ye wo moolu jalayi.
- 14 Kabiriŋ Yeesu ye wo je, a kamfaata. A ko ì ye ko, “Ali dindiŋolu bula, ì ye naa n kaŋ. Ali kana ì bali naa la, kaatu mennu ka munta ko ñiŋ dindiŋolu, wolu le taa mu Alla la mansabaayaa ti.
- 15 Tooña, m be a fo la ali ye, moo-wo-moo meŋ maŋ Alla la mansabaayaa muta ko dindiŋo, wo te duŋ na a kono.”
- 16 Bituŋ a ye ì tembu a buloo kono. A ye a buloo laa ì kaŋ, a duwaata ì ye ka ì barakandi.
- 17 Kabiriŋ Yeesu pareeta ka taa, kewo doo borita a kaŋ. A ñoyita a ñaatiŋo la, a ye a ñininkaa ko, “Karammoo betoo, n ñanta muŋ ne ke la, fo n si badaa-badaa baluwo soto?”
- 18 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “Muŋ ne ye a tinna i ka n kumandi karammoo betoo la? Moo maŋ beteyaa fo Alla doronŋ.
- 19 I ye yaamaroolu loŋ ne: ‘Kana moofaa ke, kana jeenoo ke, kana suuñaaroo ke, kana seedenduriyaa ke, kana tapaleeyaa ke, aduŋ i faamaa niŋ i baamaa horoma.’ “
- 20 Kewo ko a ye ko, “Karammoo, nte ye ñiŋ yaamaroolu bee muta le kabiriŋ n na dindiŋyaa waatoo fo saayiŋ.”
- 21 Bituŋ Yeesu ye a juubee kanoo kono. A ko a ye ko, “Kuu kiliiŋ doronŋ ne be jee, i dasata meŋ na. Taa, i ye i la sotofeŋolu bee waafi, i ye a dii fuwaaroolu la. Wo to le i be naafuloo soto la Arijana kono. Bituŋ i si naa nte nooma.”
- 22 Kabiriŋ kewo ye ñiŋ kumoo moyi, a ñaadaa falinta niikuyaa kamma la. A sunuriŋo taata, kaatu naafulutii baa le mu a ti.
- 23 Wo to le Yeesu ye a ñaa muruŋ-muruŋ, a ko a la saayiboolu ye ko, “A be koleyaa la baake le, fankamaalu ye duŋ Alla la mansabaayaa kono.”
- 24 A la saayiboolu jaakalita baake a la kumoo la. Bari Yeesu ko ì ye kotenke ko, “N diŋolu, a be koleyaa la moolu ye le, mennu ka ì jikoo loo naafuloo kaŋ, ka duŋ Alla la mansabaayaa kono.
- 25 A be sooneeyaa la, ñonkomoo ye duŋ bendaŋ huwo la, diina fankamaa ye duŋ Alla la mansabaayaa kono.”
- 26 Wo to le saayiboolu jaakalita baake, ì ko ñoo ye ko, “Wo to jumaa le be kiisa la?”
- 27 Yeesu ye ì juubee, a ko ì ye ko, “Hadamadiŋolu fee, wo te ke noo la, bari Alla fee, a be ke noo la le, kaatu Alla le ka feŋ-wo-feŋ ke noo.”
- 28 Bituŋ Pita ye a dati ka a fo a ye ko, “A juubee, ñà feŋolu bee bula ka ite nooma.”

- 29 Yeesu ko ì ye ko, “Tooñaa, m be a fo la ali ye, moo-wo-moo meñ ye a la buñjo bula, a baadinkewolu warañ a baadimmusoolu, a baamaa, a faamaa, a la dindiñolu warañ a la kunkoolu, nte la kuwo aniñ kibaari betoo la kuwo kamma la,
- 30 a maarii be wo ñoñ keme le soto la wo noo to ñiñ duniyaa kono. A be buñjolu soto la, baadinkewolu, baadimmusoolu, baamaalu, dindiñolu aniñ kunkoolu, ì bee niñ tooroo fanaa. Aduñ laakira siniñ, wo maarii be badaa-badaa baluwo le soto la.
- 31 Bari jamaalu mennu mu foloolu ti, wolu be ke la labañolu le ti. Bituñ labañolu ye ke foloolu ti.”
- 32 Kabiriñ ì be taamasiloo kañ ka taa Yerusalaamu, Yeesu be taama kañ ì ñaato. Saayiboolu jaakalita, aduñ doolu mennu ye a nooma, silata. Bituñ Yeesu ye a la saayibe tañ niñ fuloo samba kara la kotenke. A ye a dati ka a fo ì ye, meñ be ke la a la.
- 33 A ko ì ye ko, “Ali i lamoyi. M be taa kañ ne Yerusalaamu, aduñ Moo Dinkewo be duñ na piriisi ñaatonkoolu niñ Luwaa karammoolu bulu jee. Wolu be a kiitindi la le ka a faa. Ì be a duñ na jaahiloolu bulu le.
- 34 Wolu be a ñaawali la, ì be daajiyo tupi la a kañ, ì be a karawaasi la, aduñ ì be a faa la le. Bari tili saba koolaa, a be wuli la saayaa kono le.”
- 35 Wo to le Yankuba niñ Yohana mennu mu Sebede dinkewolu ti, naata Yeesu kañ. Ì ko a ye ko, “N karammoo, n lafita le, ña i daani feñ-wo-feñ na, i si wo ke n ye.”
- 36 A ko ì ye ko, “Ali lafita ña muñ ne ke ali ye?”
- 37 Bituñ ì ko a ye ko, “Niñ i siita i la mansabaayaa kono, i niñ i la semboo niñ waroo, i si n so, ña sii i kara la. Doo si sii i bulubaa karoo la, doo i maraa karoo la.”
- 38 Bari Yeesu ko ì ye ko, “Ali mañ a loñ, ali ka meñ daani. Fo ali si i miñ noo tooroo mindaño la le bañ, m be naa meñ miñ na, warañ ka batisee ko m be naa batisee la ñaameñ?”
- 39 Aduñ ì ko a ye ko, “M be a noo la le.” Bituñ Yeesu ko ì ye ko, “Nte be naa m miñ na tooroo mindaño meñ na, ali be i miñ na wo la le, aniñ m be naa batisee la batiseeroo meñ na, ali fanaa be batisee la wo la le.
- 40 Bari ka sii m bulubaa karoo la warañ m maraa karoo la, m faño mañ mara wo la. A be moolu le ye, Alla ye a parendi mennu ye fokabañ.”
- 41 Kabiriñ saayibe taño ye ñiñ moyi, ì naata kamfaa Yankuba niñ Yohana kamma.
- 42 Bari Yeesu ye ì kumandi, a ko ì ye ko, “Ali ye a loñ ne ko, mennu ñanta ka duniyaa bankoolu ñaatonkayaa, ì ka moolu mara maraliñaa koleño le la, aduñ ì la kuntii baalu ye kaño soto moolu kañ ne.
- 43 Bari alitolu niñ ì mañ ñañ na kiliñ na. Moo-wo-moo meñ lafita, a la kuwo ye wara alitolu kono, wo ñanta ke la ali la dookuulaa le ti,
- 44 aduñ meñ lafita ke la foloo ti alitolu kono, wo ñanta ke la ali bee la joño le ti.

- 45 Kaatu wo ñaa kiliño la le Moo Dinkewo mañ naa, fo moolu si a batu, bari a naata le ka moolu batu, aniñ ka a niyo dii ka ke kumakaaraño ti jamaa ye.”
- 46 Wo to le ì futata Yeriko saatewo to. Kabiriñ Yeesu be bo kañ jee, saayiboolu niñ kafu baa ye a nooma. Sadaa daanilaa finkintewo doo, ì ka a fo meñ ye Batimeyu, Timeyu dinkewo, a tarata siiriñ sila karoo la.
- 47 Kabiriñ a ye a moyi ko, Yeesu Nasaretinkoo le be jee, a ye a dati ka sari santo ko, “Yeesu, Dawuda dinkewo, balafaa soto n ye!”
- 48 Moo jamaa ye a jalayi ko, a ye i deyi. Bari hani wo, a ye a kaño kafu santo ka wuuri, “Dawuda dinkewo, balafaa soto n ye!”
- 49 Wo to le Yeesu loota, a ko, “Ali a kumandi nañ!” Bituñ ì ye finkintewo kumandi. Ì ko a ye ko, “I jusoo bambandi! Wuli, a ye i kumandi le.”
- 50 Wo to le a ye a la waramboo fayi jana, a kidita, a naata Yeesu kañ.
- 51 Bituñ Yeesu ye a ñininkaa ko, “I lafiita ña muñ ne ke i ye?” Finkintewo ko a ye ko, “N kammoo, m maakoyi fo n si jeroo ke kotenke.”
- 52 Bituñ Yeesu ko a ye ko, “Taa, i la lannoo le ye i kendeyandi.” Wo loo niñ baroo teema a ñaalu yeleta, aduñ a ye Yeesu nooma siloo kañ.

Maaka 11

- 1 Kabiriñ Yeesu niñ a la saayiboolu be Yerusalaamu waliñ kañ, ì sutiyaata Betifake niñ Betaniya saatewolu la, Olifu Konkoo daala. Bituñ Yeesu ye a la saayibe fula kii ì ñaato.
- 2 A ko ì ye ko, “Ali taa wo saatewo to, meñ be ali ñaato. Ali be futa la a ma doron, ali be falindiño tara la sitiriñ jee, moo nene mañ sii meñ kañ foloo. Ali si a firin, ali ye a samba nañ.
- 3 Niñ moo-wo-moo ko ali ye ko, ‘Muñ ne ye a tinna ali ka a firin?’ ali si a fo a ye ko, ‘M Maariyo le suulata a la. A be a murundi la nañ saayiñ, a te mee la.’ “
- 4 Bituñ ì taata, ì ye falindiño tara sitiriñ mbeedoo kañ bundaa to, ì ye a firin.
- 5 Moolu mennu be looriñ jee, ì ko ì ye ko, “Ali ka muñ ne ke teñ ka falindiño firin?”
- 6 Saayiboolu ye ì jaabi ko Yeesu ye ì yaamari ñaameñ. Wo to le ì ye ì bula ka taa.
- 7 Bituñ ì ye falindiño samba nañ Yeesu ye. Ì ye ì la waramboolu landi a kañ. Wo to le Yeesu naata sele a kañ.
- 8 Moo jamaalu naata ì la waramboolu feenee siloo kañ. Doolu ye yiribulu jambamaalu feenee, ì ye mennu kuntu yirootu bala kunkoo kono.
- 9 Aduñ moolu mennu tambita a ñaato, aniñ mennu be a nooma, wolu bee be sari kañ ko, “Hosanna! Tenturoo niñ jayiroo be ate le ye, meñ ka naa Maariyo too la!

- 10 Barakoo niŋ neemoo be m̄ mumu Dawuda la mansayaa ye le, meŋ ka naa. Hosanna, fo saŋo santo!”
- 11 Wo to le Yeesu dunta Yerusalaamu. A taata Alla Batudulaa to, a ye feŋolu bee juubee jee. Baawo suwo kuuta le, a niŋ a la saayibe taŋ niŋ fuloo fintita, ì taata Betaniya.
- 12 Wo saamoo, kabiriŋ ì be naa kaŋ ka bo Betaniya, konkoo ye Yeesu muta.
- 13 Kabiriŋ a ye sooto suŋo niŋ a jamboolu hayinaŋ, a taata ka a juubee, fo diŋolu be a bala le. A futata a ma waatoo meŋ na, a maŋ diŋ tara a bala fo jamboolu doron, kaatu a maŋ ke sootoolu la diŋ waatoo ti.
- 14 Bituŋ a ko yiroo ye ko, “Moo nene te diŋo domo la ite bala kotenke!” Aduŋ a la saayiboolu ye a moyi le.
- 15 Kabiriŋ ì futata Yerusalaamu, Yeesu dunta Alla Batudulaa to. A ye a dati ka moolu bayi, menna ka fiiroo niŋ sandiroo ke jee. A ye kodi falinnaalu la taabuloolu yelemendi, aniŋ puraa waafilaalu la siiraŋolu.
- 16 A maŋ soŋ, moo-wo-moo ye feŋ samba ka tamba niŋ Alla Batudulaa la.
- 17 Wo to le a ye ì karandi, a ko ì ye ko, “Fo a te safeeriŋ ko: ‘N na buŋo be kumandi la duwaa buŋo le la, bankoolu bee ye,’ bari alitolu ye a ke suŋolu la daakaa le ti!”
- 18 Kabiriŋ piriisi ñaatonkoolu niŋ Luwaa karammoolu ye ñiŋ moyi, ì ye a dati ka siloo ñini, ì be Yeesu faa la ñameŋ. Bari ì silata a la le, kaatu moolu bee kaawata a la karandiroo la le.
- 19 Biriŋ wulaaroo siita, Yeesu niŋ a la saayiboolu fintita saatewo ñiŋ kono.
- 20 Wo saamoo soomandaa juunoo, kabiriŋ ì be tamba kaŋ, ì ye sooto suŋo je. A bee norota fo a suloolu to.
- 21 Wo to le Pita hakiloo bulata, a ko a ye ko, “N karammoo, a juubee! I ye sooto suŋo meŋ danka, a norota le.”
- 22 Yeesu ye ì jaabi ko, “Ali laa Alla la!”
- 23 Tooñaa, m be a fo la ali ye, moo-wo-moo meŋ ko ñiŋ konkoo ye, ‘Wutu, i ye bula baa kono!’ aduŋ a maŋ hakili fula soto a sondomoo kono, bari a laata ko, a ye meŋ fo, a be ke la a ye le, wo be ke la le.
- 24 Wo kamma la, m be a fo la ali ye, ali ye feŋ-wo-feŋ daani duwaa kono, ali laa ko, ali ye a soto le, wo to le a be ke la ali taa ti.
- 25 “Aduŋ niŋ ali loota ka duwaa, ali yamfa moo-wo-moo ye, kuu be ali niŋ meŋ teema. I si a je, ali Faamaa fanaa, meŋ be Arijana, si yamfa ali la junuboolu la.”
- 26 Bari niŋ ali maŋ yamfa, wo to ali Faamaa fanaa, meŋ be Arijana, te yamfa la ali la junuboolu la.

- 27 Wo to le ì naata Yerusalaamu kotenke. Kabiriŋ Yeesu be taama kaŋ Alla Batudulaa to, piriisi ñaatonkoolu, Luwaa kammoolu aniŋ alifaalu naata a kaŋ.
- 28 Bituŋ ì ko a ye ko, “Ite ka ñiŋ kuwolu ke kaŋ jumaa le kaŋ, aniŋ jumaa le ye wo kaŋo dii ì la?”
- 29 Yeesu ko ì ye ko, “M be ali ñininkaa la kuu kiliŋ ne la. Ali si n jaabi, wo to le m be a fo la ali ye, n ka ñiŋ kuwolu ke kaŋo meŋ kaŋ.
- 30 Fo Yaayaa la batiseeroo bota naŋ Alla le bulu baŋ, waraŋ fo moolu? Ali n jaabi.”
- 31 Bituŋ ì ye a kacaa ñoo ye ko, “Niŋ ñ ko, ‘A bota naŋ Alla le bulu,’ a be a fo la le ko, ‘Muŋ ne ye a tinna ali maŋ laa a la?’
- 32 Wo to, fo ñ si a fo noo ko, ‘A bota moolu le bulu?’” Bari ì maŋ haañi moolu le la, kaatu moolu bee ye Yaayaa muta annabiyomu tooñaa le ti.
- 33 Bituŋ ì ye Yeesu jaabi ko, “M maŋ a loŋ.” Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “M fanaa te a fo la ali ye, n ka ñiŋ kuwolu ke kaŋo meŋ kaŋ.”

Maaka 12

- 1 Bituŋ Yeesu ye a dati ka diyaamu ì ye niŋ mansaaloolu la. A ko, “Kewo doo le ye wayini yiri kankaŋo bo, a ye sansaŋo miniŋ a la, aniŋ a ye dinkoo siŋ jee ka a ke wayini yiridinji bitidulaa ti. Bituŋ a ye kantaridulaa tatoo fanaa loo jee. Wo to le a ye a luwaasi moo doolu ma, a taata manee.
- 2 Kabiriŋ katiri waatoo siita, a ye dookuulaa kii luwaasilaalu yaa ka a niyo samba a ye naŋ.
- 3 Bari luwaasilaalu ye wo dookuulaa muta. Ì ye a buutee, ì ye a bulu kenseŋo bayi.
- 4 Tukuŋ fanaa a ye dookuulaa doo kii. Bari luwaasilaalu ye wo lipa ka a barama a kuŋo to, aniŋ ì ye a malundi.
- 5 Bituŋ a ye doo fanaa kii, bari ì ye wo faa le. Aduŋ ì ye ñiŋ ke a la kiilaa jamaa le la, ì ye doolu buutee, ì ye doolu faa.
- 6 Bituŋ kiliŋ doronj ne tuta jee, meŋ mu a kanu dinkewo ti. Labaŋo la, a ye wo fanaa kii ì kaŋ, a ko, ‘Ì be n dinkewo horoma la le.’
- 7 Bari wo luwaasilaalu ko ñoo ye ko, ‘Keetaalaa fele! Ali naa, ñà a faa. Wo to le keetaafeŋo be ke la ñ taa ti.’
- 8 Bituŋ ì ye a muta, ì ye a faa, ì ye a fayi yiri kankaŋo banta.
- 9 Silaŋ, kankantiyo be muŋ ne ke la ñiŋ luwaasilaalu la? A be naa le, a ye ì kasaara. Bituŋ a ye yiri kankaŋo dii doolu la.
- 10 “Fo ali nene maŋ ñiŋ karaŋ Kitaabu Senuŋo kono ko: ‘Beroo meŋ buŋ loolaalu jututa a la, wo le naata ke tonkonna bere kummaa ti.
- 11 Maariyo le ye ñiŋ ke, aduŋ a kaawakuuyaata ñ ñaa koto le.’ “

- 12 Bituŋ piriisi ñaatonkoolu niŋ Farisewolu ye a kata ka a muta, bari ò silata kafoo le la. Ì ye a kalamuta le ko, a ye wo mansaaloo fo itolu le la kuwo kamma, bari ò maŋ feŋ ke noo. Ì ye a bula, ò taata.
- 13 Wo to le ò ye Farisewolu doolu aniŋ Herodi la kafoo moolu doolu kii Yeesu kaŋ, fo ò si a muta a la kumoo kono.
- 14 Bituŋ ò naata, ò ko a ye ko, “Karammoo, ñà a loŋ ne ko, ite mu tooña moo le ti. Moo-wo-moo le buka ite jenlendi noo, kaatu ite buka moo faasaa, bari i ka Alla la siloo le karandi tooña kono. I la miiroo yitandi ñiŋ kuwo to: Fo ñiŋ mu siloo le ti baŋ, ka naamoo joo Rooma bankoo la mansa yaa, waraŋ fo siloo nte?”
- 15 Ñ ñanta a joo la le baŋ, waraŋ fo ò maŋ ñaŋ na a joo la?” Bari Yeesu ye ò la bunaafaiyaa loŋ ne, a ko ò ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ali ka n kotobo? Ali denaari kiliŋ samba n ye naŋ, ña a juubee!”
- 16 Bituŋ ò ye kodicroosi kiliŋ samba naŋ. Wo to le a ye ò ñininkaa ko, “Jumaa le nataaloo niŋ a too be ñiŋ bala?” Ì ye a jaabi ko, “Rooma bankoo la mansa.”
- 17 Bituŋ Yeesu ko ò ye ko, “Meŋ mu mansa taa ti, ali wo dii mansa la. Meŋ mu Alla taa ti, ali ye wo dii Alla la.” Ì bee jaakalita a la jaabiroo la.
- 18 Bituŋ Sadusewolu naata Yeesu kaŋ, mennu ka a fo ko, saayaakoolaa wulindiroo te kerii. Ì ye a ñininkaa ko,
- 19 “Karammoo, Annabilayi Musa ye a safee ò ye le ko, niŋ kewo faata, aduŋ a ye musoo tu a kooma, bari a maŋ diŋo soto, a baadiŋo ñanta wo musoo futuu la le ka diŋolu wuloo a ye.
- 20 Saayiŋ, baadimmaa woorowula le naata soto nuŋ. Foloo ye musoo taa, bari a faata, a maŋ diŋo soto.
- 21 Fulanjaŋo ye wo musu kiliŋo taa, wo fanaa faata, a maŋ diŋo soto. Aduŋ sabanjaŋo fanaa keta wo le ñaama.
- 22 Aduŋ ò woorowuloo bee keta teŋ ne, ò maŋ diŋo soto. Labaŋo la, musoo fanaa faata.
- 23 Saayiŋ, saayaakoolaa wulindiroo luŋo la, jumaa le la musoo be ke la a ti? Baawo woorowuloo bee ye a futuu le!”
- 24 Yeesu ko ò ye ko, “Fo ñiŋ ne maŋ a tinna, ali filita baŋ, kaatu ali maŋ Kitaabu Senuŋolu loŋ sako Alla la semboo?”
- 25 Kaatu niŋ ò wulita saayaa kono, ò te futuu la, sako ka moo futundi, bari ò be muluŋ na le ko malaayikoolu Arijana kono.
- 26 “Bari furewolu la wulindiroo la kuwo to, fo ali nene maŋ a karaŋ Musa la kitaaboo kono, daameŋ Alla ye a kumandi ka bo naŋ yirindiŋo kono niŋ kumoo la ko: ‘Nte le mu Iburayima la Alla ti, Isiyaaka la Alla, aniŋ Yaakuba la Alla!’
- 27 A maŋ ke furewolu la Alla ti, bari baluuriŋolu. Tooña, ali filita le.”

- 28 Luwaa karammoo doo ye Yeesu niñ Sadusewolu moyi ñoo soosoo la, aduñ a ye a je ko, Yeesu ye ò jaabi koyirinke le. Wo to le a naata, a ye Yeesu ñininkaa ko, “Yaamaroolu bee kono, jumaa le mu yaamari kummaa foloo ti?”
- 29 Yeesu ye a jaabi ko, “Foloo mu ñiñ ne ti: ‘Ali i lamoyi, Banisirayila! Maariyo, ñ na Alla, ate mu Alla kiliñ ne ti.
- 30 I si Maariyo, i la Alla kanu niñ i sandomoo bee la, i niyo bee la, i hakiloo bee la aniñ i semboo bee la.’
- 31 Fulanjaño mu ñiñ ne ti: ‘I si i siiño kanu ko i faño.’ ” Yaamari koteñ te jee, meñ warata ka tambi ñinnu la.
- 32 Bituñ Luwaa karammoo ko a ye ko, “Karammoo, i ye tooña le fo. Tooña le mu ko, Alla mu kiliñ ne ti, aniñ Alla koteñ te kerin fo ate.
- 33 Aduñ ka a kanu niñ i sandomoo bee la, i hakiloo bee aniñ semboo bee la, aduñ ka i siiño kanu ko i faño, wo le kummaayaata ka tambi hani jani sadaalu niñ sadaaboolu bee la.”
- 34 Kabirin Yeesu ye a je ko, ñiñ Luwaa karammoo ye a jaabi niñ ñaameño le la, a ko a ye ko, “Ite mañ jamfa Alla la mansabaayaa la.” Wo koolaa, moo mañ haañi ka a ñininkaa kuma doo la kotenke.
- 35 Kabirin Yeesu be karandiroo la Alla Batudulaa Buño kono, a ko, “Luwaa karammoolu si a fo noo ñaadii le ko, Alimasiihu mu Mansa Dawuda dinkewo le ti?
- 36 Dawuda faño le ye a bankee ka bo niñ Noora Kuliño la ko: ‘Maariyo ko m Maarii ye le ko: “Sii m bulubaa karoo la, fo niñ ña i jawoolu ke i siño koto.” ‘
- 37 “Dawuda faño ye a kumandi a Maariyo la. Wo to a si ke noo a dinkewo ti ñaadii le?” Wo kafu baa ye Yeesu lamoyi jusulaa le kono.
- 38 Kabirin a be karandiroo la, a ye ñiñ ne fo ko, “Ali ali hakiloo tu Luwaa karammoolu to, mennu ka lafi ka taamañ-taamañ marisewolu kono taarin, ò niñ ò la waramba jañolu, fo moolu si ò buuña niñ kontondiroo la.
- 39 Ì ka lafi sii la dulaa betoolu le to ò la diina bendulaalu kono, aniñ dulaa horomariñolu ò la feetoolu to.
- 40 Ì ka furuyaamusoolu la buñolu buusi ò la le, aduñ ò ka duwaa jañolu le ke ka ò fañ ke moo betoolu ti. Itolu le be yankankati jawu baa soto la.”
- 41 Yeesu siita sadaakerajo ñaatiñiño la. A be kafoo juubee kañ, ò ka ò la kodoolu ke sadaakerajo kono ñaameñ. Fankamaa jamaa ka kodi jamaa le ke jee.
- 42 Bituñ furuyaamusu fuwaaroo doo naata. A ye kodicoroosindiñ fula ke jee, mennu dooyaata kodicoroosoolu bee ti.
- 43 Wo to le Yeesu ye a la saayiboolu kumandi. A ko ò ye ko, “Tooña, m be a fo la ali ye, ñiñ furuyaamusu fuwaaroo ye meñ ke sadaakerajo kono, wo le tambita ñiñ moolu bee taa la.

44 Kaatu ì bee ye diiroo ke ka bo ì la naafuloolu le la, mennu siyaata ì la suuloo ti, bari ñiñ fuwaaroo ye a la kodoo bee le ke jee, a ye meñ soto ka baluu a la.”

Maaka 13

1 Kabiriñ Yeesu fintita nañ Alla Batudulaa kono, a la saayibe kiliñ ko a ye ko, “N karammoo, ñiñ bere ñiimaalu aniñ ñiñ buñ ñiimaalu juubee!”

2 Bituñ Yeesu ye a jaabi ko, “Ì ye ñiñ buñ baalu je le? Hani bere kiliñ te tu la laariñ ñoo kañ, meñ te boyi la duuma.”

3 Kabiriñ Yeesu be siiriñ Olifu Konkoo kañ Alla Batudulaa ñaatiñjo la, Pita, Yankuba, Yohana aniñ Anduru ye a ñininkaa suturoo kono ko,

4 “A fo ñ ye, ñiñ kuwolu be ke la waati jumaa le la, aniñ muñ ne be ke la ñiñ kuwolu taamanseeroo ti ka timma?”

5 Bituñ Yeesu ye a dati ka a fo ì ye ko, “Ali ali hakiloo tu, fo moo kana ali filindi.

6 Moo jamaa le be naa n too la. Ì be a fo la le ko, itolu le mu Alimasiihu ti, aduñ ì be moo jamaa le filindi la.

7 Ali be keloolu moyi la le, aniñ kele kibaaroolu, bari ali kana sila. Wo kuwolu ñanta ke la le, bari wo mañ ke labandulaa ti.

8 Bankoolu be wuli la le ka ñoo kele, mansakundaalu ye ñoo kele, aduñ banku jarajaroo be ke la dulaa jamaa le to aniñ konko jawoo. Ñinnu bee ka munta le ko tiño foloodulaa.

9 “Bari ali si ali hakiloolu tu ali fañolu to, kaatu ì be ali samba la kansulumoolu ñaatiñjo la le. Ì be ali buutee la ì la diina bendulaalu kono le. Ali be loo la maralilaalu niñ mansoolu ñaatiñjo la le n na kuwo kamma. Wo to ali be ke la n na seedoolu le ti ì ye.

10 Foloo-foloo, kibaari betoo ñanta kawandi la bankoolu bee le ye.

11 Niñ ì ye ali muta, ì ye ali samba kiitiyo to, ali kana sila, ali be meñ fo la. Bari ali si kumoolu fo, mennu diita ali la wo waatoo kono. Kaatu a mañ ke ko, alitolu le be diyaamu la, bari Noora Kuliño le be diyaamu la ka bo niñ alitolu la.

12 Aduñ baadiño be a baadiño jamfaa la le ka a faa, faamaa fanaa be a diño ke la wo le ñaama. Dindiñolu be muriti la ì wuluulaalu ma le ka a tinna, ì ye ì faa.

13 Moolu bee le be ali koñ na nte too kamma la. Bari moo meñ wakiilita fo labandulaa to, wo maarii le be kiisa la.

14 “Bari niñ ali ye feñ haraamuriño meñ be kasaaroo ke la je looriñ dulaa to, a mañ ñañ na loo la daameñ, karannaa si a fahaamu, wo to moolu mennu be Yudeya tundoo kañ, si bori konkoolu to.

15 Moo meñ be buño santo, wo kana jii duuma ka duñ a la buño kono ka feñ taa.

- 16 Aduŋ moo meŋ be kunkoo to, wo kana muru suwo kono ka a la waramboo taa.
- 17 Kooroo be musukonomaalu ye le, aniŋ menu be suusundiroo la wo luŋolu la!
- 18 Bari ali si duwaa ko, a kana beŋ sumayaa waatoo fee.
- 19 Kaatu wo waatoo la, koleyaa kuu baa le be ke la, meŋ ñoŋo nene maŋ ke kabiriŋ Alla ye duniyaa daa fo saayiŋ, aduŋ a ñoŋo nene te ke la kotenke.
- 20 Aduŋ niŋ Maariyo maŋ wo waatoo sutiyaŋdi, hani moo kiliŋ te tanka la. Bari a la tomboŋ moolu la kuwo kamma la, a be wo waatoo sutiyaŋdi la le.
- 21 “Niŋ moo-wo-moo ko ali ye ko, ‘A juubee, Alimasiihu fele!’ waraŋ ‘A hayinaŋ jana!’ ali kana laa wo maarii la.
- 22 Moolu menu be ì faŋolu ke la Alimasiihu waraŋ annabiyomoolu ti, ì be naa la le. Ì be taamanseeroolu niŋ kaawakuwolu yitandi la le ka Alla la tomboŋ moolu filindi, niŋ ì si a ke noo.
- 23 Bari ali ali hakiloo tu, ŋa kuwolu bee fo ali ye le, janniŋ ì waatoo be sii la.
- 24 “Bari wo waatoo, koleyaa kuu baa koolaa, tiloo be dibi la le, aduŋ karoo te a la maloo dii la.
- 25 Looloolu be boyi la ka bo saŋo santo, aduŋ saŋ fatoolu la semboo be jiiŋandi la le.
- 26 Wo to le ì be Moo Dinkewo je la naa kaŋ minaayoolu kono, a niŋ a la sembe baa niŋ kallaŋkeeyaa.
- 27 Bituŋ a be a la malaayikoolu kii la ka a la tomboŋ moolu kafu ñoo ma ka bo naŋ duniyaa tonkoŋ naanoo muumee to.
- 28 “Ali si ñiŋ kuwo fahaamu ka bo niŋ sooto suŋo la taamanseeroo la. Niŋ a buloolu jambakereta aniŋ a soronta doronŋ, ali ka a loŋ ne ko, samaa sutiyaata naŋ ne.
- 29 Wo to, niŋ ali ye ñiŋ kuwolu bee je ke kaŋ, ali si a loŋ fanaa ko, Moo Dinkewo la naa sutiyaata naŋ ne.
- 30 Tooña, m be a fo la ali ye, ñiŋ jamaanoo te baŋ na muk, ñiŋ kuwolu bee maŋ ke.
- 31 Saŋo niŋ bankoo be yeemaŋ na le, bari nte la kumoo te yeemaŋ na muk.
- 32 “Moo te keriiŋ, meŋ ye wo luŋo niŋ a waatoo loŋ. Hani Dinkewo faŋo maŋ a loŋ, sako malaayikoolu menu be Arijana. M Faamaa doronŋ ne ye a loŋ.
- 33 Ali ali hakiloo tu, ali ye koroosiroo ke, kaatu ali maŋ a loŋ, wo waatoo be sii la tumoo meŋ na.
- 34 A ka munta le ko kewo meŋ taata taamoo la. Kabiriŋ a be bo la suwo kono, a ye a la dookuwo karafa a la dookuulaalu ma, meŋ-wo-meŋ niŋ a la dookuwo, aduŋ a ye bundaa kantarilaa yaamari ka koroosiroo ke.
- 35 Wo kamma la, ali si koroosiroo ke, kaatu ali maŋ a loŋ, buntiyo be naa la waatoo meŋ na, fo wulaaroo le mu baŋ waraŋ suuto baa, duntuŋ kumoo waraŋ soomandaa.

36 Ali ye koroosiroo ke, fo a kana ali tereŋ ka ali tara siinoo la.

37 Aduŋ ɲa meŋ fo ali ye, ɲa wo le fo moolu bee ye: Ali tara koroosiroo la!”

Maaka 14

1 Saayiŋ, tili fula le tuta jee, janniŋ Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo ka sii, aniŋ Mbuuru Leweñintaŋo Juuraloo. Bituŋ piriisi ñaatonkoolu niŋ Luwaa karammoolu be feeroo ñini kaŋ ka Yeesu muta kulloo kono ka a faa.

2 Ì ko, “Bari m̄ maŋ ñaŋ na a muta la juurali luŋolu kono, kaatu a be jakasoo le naati la moolu kono.”

3 Yeesu be sabatiriŋ Betaniya saatewo le to Simoni yaa, meŋ ye balajawoo soto nuŋ. Kabiriŋ a be domoroo la taabuloo to, musoo doo le naata a kaŋ, a niŋ kaba ñiimaa, karabaanijii daa koleŋo be meŋ kono. Wo karabaanijiyo dadaata ka bo naride suloo le la. A ye kaboo daa teyi, a ye karabaanijiyo boŋ Yeesu kuŋo kaŋ.

4 Bari doolu tarata jee, mennu kamfaatoo ko ñoo ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ñiŋ karabaanijiyo be tiña la teŋ?”

5 A si waafi noo kodi jamaa le la, meŋ tambita denaari keme saba la, meŋ si dii noo fuwaaroolu la.” Bituŋ ì ye musoo jalayi.

6 Bari Yeesu ko ì ye ko, “Ali a bula. Muŋ ne ye a tinna ali ka a batandi? A ye kuu kendoo le ke n ye.

7 Baawo fuwaaroolu be tara la ali fee le waati-wo-waati, wo to ali si kuu kendoo ke noo ì ye le waatoo bee la, ali lafita a la ñaameŋ. Bari nte te tara la ali fee waati-wo-waati.

8 A si meŋ ke noo, a ye wo le ke. Ñiŋ karabaanijiyo mu tuloo le ti, a ye m baloo parendi meŋ na baadewo ye, janniŋ n na waatoo be sii la.

9 Tooña, m be a fo la ali ye, kibaari betoo be kawandi la daa-wo-daa duniyaa kono, ñiŋ musoo ye meŋ ke, wo fanaa be kali fo la le ka moolu hakiloolu bulandi a la.”

10 Wo to le Yudas Isikariyoti meŋ tarata a la saayibe taŋ niŋ fuloo kono, taata piriisi ñaatonkoolu yaa ka Yeesu jamfaa.

11 Kabiriŋ wolu ye a moyi, ì kontaanita. Ì ye a laahidi ka kodoo dii a la. Wo to le Yudas tarata siloo ñini kaŋ ka Yeesu duŋ ì bulu.

12 Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo luŋ foloo la, ì ka Maariyo Tambi Tumoo saajiiriŋo kanateyi luŋo meŋ na, Yeesu la saayiboolu ko a ye ko, “Ite lafita, ɲà taa dulaa jumaa le to ka Maariyo Tambi Tumoo siimaŋo parendi i ye ka a domo?”

13 Wo to le a ye a la saayibe fula kumandi ka ì kii. A ko ì ye ko, “Ali taa saatewo kono, ali be kewo je la jee, meŋ ye jiibindaa duni. Ali a nooma.

14 Niŋ a dunta daameŋ, ali si a fo wo buntiyo ye ko, ‘Ñ karammoo ko, a la luntaŋ buŋo lee, ate niŋ a la saayiboolu be Maariyo Tambi Tumoo siimaŋo ke la daameŋ to?’

- 15 Bituŋ a be santo buŋ baa yitandi la ali la le, meŋ niŋ a bunkono feŋolu be pareeriŋ. Ali siimaŋo parendi ñ ye jee.”
- 16 Wo to le saayiboolu bota jee, ì taata saatewo to. Aduŋ ì ye a tara wo le ñaama, ko Yeesu ye a fo ì ye ñaameŋ. Bituŋ ì ye Maariyo Tambi Tumoo siimaŋo parendi.
- 17 Kabiriŋ wulaaroo siita, Yeesu niŋ a la saayibe taŋ niŋ fuloo naata jee.
- 18 Biriŋ ì be siimaŋo la taabuloo to, a ko ì ye ko, “Tooña, m be a fo la ali ye, moo kiliŋ ne be nte jamfaa la ali kono, n niŋ meŋ be domoroo la.”
- 19 Ì ye a dati ka niikuyaa soto, aduŋ ì ka a kiliŋ-kiliŋ fo a ye ko, “Nte wo nte de, fo nte le mu?”
- 20 A ye ì jaabi ko, “Kiliŋ ne mu alitolu saayibe taŋ niŋ fuloo kono, meŋ niŋ nte ye mbuuroo bula booli kiliŋo kono.
- 21 Moo Dinkewo be faa la le ko a la kuwo safeeta ñaameŋ, bari kooroo be wo moo le ye, meŋ ye Moo Dinkewo jamfaa! A be fisiyaa la wo fee le faŋ, niŋ a nene maŋ wuloo ñiŋ duniyaa kono.”
- 22 Kabiriŋ ì be siimaŋo la, Yeesu ye mbuuroo taa, a ye Alla daani ka a barakandi. Wo koolaa a ye a kuntu, a ye a dii saayiboolu la. A ko ì ye ko, “Ali a taa. Ñiŋ mu m baloo le ti.”
- 23 Bituŋ a ye mindaŋo taa, a ye tenturoo dii Alla la. Wo to le a ye a dii ì la, aduŋ ì bee ye ì miŋ a la. A ko ì ye ko,
- 24 “Ñiŋ ne mu n yeloo ti, kameŋo yeloo meŋ bonta moo jamaa ye.
- 25 Tooña, m be a fo la ali ye, nte te wayini yiridiŋ jiyo miŋ na kotenke fo luŋo meŋ na, m be a kutamaa miŋ na Alla la mansabaayaa kono.”
- 26 Bituŋ ì ye suukuwo laa, ì taata Olifu Konkoo to.
- 27 Yeesu ko ì ye ko, “Ali bee be nte bula la le, kaatu a be safeeriŋ ne ko: ‘M be saajii kantala busa la le, aduŋ saajiyolu be janjaŋ na le.’
- 28 “Bari nte wulindiri koolaa saayaa kono, m be taa la ali ñaato le Kalilee tundoo kaŋ.”
- 29 Bari Pita ko a ye ko, “Hani niŋ moolu bee ye ite bula, nte te ì bula la muk.”
- 30 Yeesu ko a ye ko, “Tooña, m be a fo la ì ye, ñiŋ suutoo faŋo la, janniŋ duntuŋo be kookolee la fo siiña fula, ite be balaŋ na nte la kuwo ma le fo siiña saba.”
- 31 Bari Pita ye a bambandi a ma le ko, “Hani nte niŋ ite ñanta faa la ñoo la, n te balaŋ na ì la kuwo la muk.” Aduŋ ì bee ye wo kuma kiliŋo le fo.
- 32 Bituŋ ì taata dulaa to, ì ka a fo daameŋ ye Ketisemane. Jee to, Yeesu ko a la saayiboolu ye ko, “Ali sii jaŋ, ŋa taa duwaa la.”

- 33 A ye Pita, Yankuba niŋ Yohana taa ñoo la. Wo to le a datita ka sunu, aniŋ ka niitooroo soto.
- 34 A ko ì ye ko, “N niyo sunuta le, fo m be naa faa la. Ali tu jaŋ, ali ye tara ali ñaa la.”
- 35 Bituŋ a taata ñaato domandiŋ. A ye i fayi duuma bankoo to. A duwaata ko, niŋ a si ke noo, ñiŋ tooroo si tamba a la.
- 36 A ko, “Abba, m Faamaa, ite si feŋ-wo-feŋ ke noo le. Ñiŋ tooroo mindaŋo bondi nte bulu. Hani wo, nte la lafoo kana ke, bari ite la lafoo si ke.”
- 37 Wo koolaa a muruta, a ye saayiboolu tara siinoo la. A ko Pita ye ko, “Simoni, i be siinoo le la baŋ? Fo i te tara noo la i ñaa la hani waati kiliŋ na baŋ?”
- 38 Ali tara ali ñaalu la, ali ye duwaa, fo ali kana boyi marisaroo kono. Tooña, nooroo be sondiŋ ne, bari balajaatoo be lamfuriŋ ne.”
- 39 Wo to le Yeesu taata kotenke ka duwaa, aduŋ a ye wo kuma kiliŋolu le fo.
- 40 A muruta naŋ kotenke, a ye ì tara siinoo la, kaatu ì ñaalu kuliyaata nuŋ baake le. Aduŋ ì maŋ a loŋ, ì be Yeesu jaabi la ñameŋ.
- 41 Kabiriŋ a muruta siiña sabanjaŋo la, a ko ì ye ko, “Fo hani saayiŋ ali be siinoo niŋ foñondiŋo le la? A kaañanta le! Waatoo siita le, Moo Dinkewo be duŋ na junubelaalu buloo kono.
- 42 Ali wuli, ñà taa. A fele, n jamfaalaa ka naa.”
- 43 Wo loo niŋ baroo teema, kabiriŋ Yeesu be diyaamu kaŋ, Yudas meŋ be a la saayibe taŋ niŋ fuloo kono, a niŋ kafoo naata. Hawusaroolu niŋ dokoolu be ì bulu. Ì bota naŋ piriisi ñaatonkoolu le yaa, Luwaa karammoolu aniŋ alifaalu.
- 44 Jamfantuŋo Yudas ye taamanseeroo le dii ì la nuŋ ko, “Da kewo meŋ sumbu, wo le mu. Ali si wo muta, ali ye a samba, fo a kana kana.”
- 45 Kabiriŋ a naata doronŋ, a taata Yeesu kaŋ. A ko a ye ko, “N karammoo!” Bituŋ a ye a sumbu.
- 46 Wo to le ì ye Yeesu muta, ì ye a samba.
- 47 Bari moo kiliŋ meŋ be looriŋ a daala, ye hawusaroo bondi. A ye piriisi kuntii baa la dookuulaa seyi, a ye a tulufitoo kuntu.
- 48 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Fo ali niŋ hawusaroolu niŋ dokoolu le naata m muta baŋ ko suŋo?”
- 49 Luŋ-wo-luŋ nte ka tara nuŋ ali fee Alla Batudulaa to le ka karandiroo ke, aduŋ ali maŋ m muta. Bari ñiŋ ne be annabiyomoolu la kumoolu timmandi la.”
- 50 Wo to le saayiboolu bee ye a bula, ì borita.
- 51 Bari fondinkewo doo ye a nooma. Feŋ te a bala fo bayi faanoo. Bituŋ ì ye a kata ka fondinkewo muta,

- 52 bari ì naata a la bayi faanoo muta. A ye wo fili ì bulu, a bala kenseño borita.
- 53 Silañ, ì ye Yeesu samba piriisi kuntii baa yaa, piriisi ñaatonkoolu, alifaalu aninj Luwaa karammoolu bee benta daameñ.
- 54 Pita tarata Yeesu nooma kañ ka bo dulaa jañ fo piriisi kuntii baa la luwo to. A ninj keledinj kantarilaalu be siirinj, a fanaa be dimbaa daala ka ì jaa.
- 55 Wo to le piriisi ñaatonkoolu ninj kansulumoolu bee ye seedeyaa ñini ka Yeesu faa. Bari ì mañ feñ soto,
- 56 kaatu moo jamaa le ye seedenduriyaa ke Yeesu la kuwo to, bari ì la seedeyaalu mañ tembe.
- 57 Bituñ moo doolu wulita, ì ye seedenduriyaa ke a la kuwo to, ì ko,
- 58 “Dà a moyi le, a ye ñinj fo ko, ‘M be ñinj Alla Batudulaa Buño boyi la le, moolu ye meñ loo ì buloolu la, aduñ tili saba kono m be doo loo la le, moo mañ meñ dadaa.’ “
- 59 Bari hani wo, ì la seedeyaalu mañ tembe.
- 60 Wo to le piriisi kuntii baa wulita ì teema, a ye Yeesu ñininkaa ko, “Fo ì mañ jaabiroo soto bañ, ñinnu ye ì tuumi menu la teñ?”
- 61 Bari Yeesu tuta deyirinj, a mañ feñ fo. Bituñ piriisi kuntii baa ye a ñininkaa kotenke ko, “Ite le mu Alimasiihu ti bañ, Alla Mansa Kallankewo Dinkewo?”
- 62 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Nte le mu! Aduñ ali be Moo Dinkewo je la siirinj Alla Tallaa bulubaa karoo la, a be naa la minaayoolu kono.”
- 63 Wo to le piriisi kuntii baa ye a la waramboo fara, a ko ì ye ko, “Ñ suulata muñ seedeyaa doo le la kotenke?”
- 64 A fele, saayinj ali ye a la tooñeeri kumoo moyi le. Alitolu ye kumoo kuntu ñaadii le?” Bituñ ì bee ye kumoo kuntu ko, a jarita le ka faa.
- 65 Doolu ye a dati ka daajiyo tupi Yeesu kañ. Ì ye a ñaadaa muuri, aninj ì ka a lipa. Wo to le ì ko a ye ko, “Jumaa le ye ì lipa? Kiilaariyaa kumoo fo!” Bituñ keledinj kantarilaalu ye a muta, ì ye a lipa.
- 66 Kabirinj Pita be duuma luwo to, piriisi kuntii baa la jommusu doo naata.
- 67 A ye Pita je jaa la dimbaa daala. A ye a juubee, a ko a ye ko, “Ite fanaa tarata Yeesu Nasaretinkoo fee le nuñ!”
- 68 Bari Pita balanta, a ko, “M mañ a loñ, sako n si a fahaamu, ite ka meñ fo!” Bituñ a fintita koridaa dundañ daa to doronj, duntuño kookoleeta.
- 69 Jommusoo ye a je kotenke, a ye a dati ka a fo moolu ye, menu be loorinj jee ko, “Ñinj kewo be ì kono le.”
- 70 Bari Pita balanta kotenke. Waatindinj koolaa, wolu menu be loorinj jee, ì ko Pita ye ko, “Tooña, ite fanaa be ì kono le, kaatu Kalileenkoo le mu ite ti.”

71 Wo to le a ye i kali kali jawu baa la. A ko, “Nte mañ ñiñ kewo loñ fañ, ali ka meñ na kuwo fo!”

72 Wo loo niñ baroo teema, duntuño kookoleeta siiña fulanjanke. Wo to le Pita hakiloo bulata, Yeesu ye meñ fo a ye ko, “Janniñ duntuño be kookolee la fo siiña fula, ite be balañ na nte la kuwo ma le fo siiña saba.” Wo to le Pita niyo toorata, a kumboota.

Maaka 15

1 Kabiriñ fanoo keta doron, piriisi ñaatonkoolu, alifaalu, Luwaa karammoolu aniñ kansulumoolu bee kambenta. Ì ye yaamaroo dii ka Yeesu siti, ì naata a samba, ì ye a dii Payileti la.

2 Wo ye Yeesu ñininkaa ko, “Fo ite le mu Yahuudoolu la mansakewo ti bañ?” Yeesu ye a jaabi ko, “Ite le ye a fo de.”

3 Piriisi ñaatonkoolu ye a tumi kuu jamaa le la.

4 Bituñ Payileti ye a ñininkaa kotenke ko, “Fo ite mañ jaabiroo soto bañ, ì ye kuu jamaalu menu laa i kañ?”

5 Bari Yeesu mañ jaabiroo ke kotenke fo Payileti jaakalita.

6 Sañ-wo-sañ, ñiñ juuraloo waatoo la, Payileti ka bunjawutonka kiliñ ne bula moolu ye, ì lafita meñ na.

7 Wo waatoo la, kee kurun baalu menu ye moofaa ke fitinoo tumoo la, ì ye ì soron bunjawoo kono. Kiliñ be ì kono, ì ka a fo meñ ye Barabas.

8 Kabiriñ kafoo benta, ì ye a dati ka Payileti daani ka kuu ke ì ye ko a dalita a ke la ì ye ñaameñ.

9 Payileti ye ì jaabi ko, “Fo ali lafita le, ña Yahuudoolu la mansakewo bula ali ye bañ?”

10 Kaatu a ye a kalamuta le ko, kiiliyaa le ye a tinna, piriisi ñaatonkoolu ye Yeesu samba a kañ.

11 Bari piriisi ñaatonkoolu ye kafoo sukuuku fo Payileti si Barabas dii ì la Yeesu noo to.

12 Bituñ Payileti ko ì ye kotenke ko, “Wo to m be muñ ne ke la ñiñ kewo la, ali ka meñ kumandi Yahuudoolu la mansakewo la?”

13 Ì sarita ko, “A pempeñ!”

14 Wo to le Payileti ye ì ñininkaa ko, “Muñ ne ye a tinna? A ye muñ kuu jawu le ke?” Bari ì tententa ka sari ka tambi foloo la ko, “A pempeñ!”

- 15 Wo to le Payileti naata Barabas bula moolu ye, kaatu a lafiti ka ò kontaanindi le. A ye Yeesu duŋ kelediŋolu bulu, ò ye a karawaasi. Wo koolaa ò ye a samba ka a pempeŋ yiribantambilo kaŋ.
- 16 Bituŋ kelediŋolu ye Yeesu samba kiitiidulaa to, meŋ mu kumandaŋo la koridaa baa ti. Ì ye kelediŋ kafoo bee kumandi jee.
- 17 Ì ye waramba wuleŋo duŋ a la. Ì ye ŋaniŋ buloolu debe ñoo bala, ò ye a duŋ a kuŋo la ko mansanaafoo.
- 18 Bituŋ ò ye a dati ka a ñaawali niŋ ñiŋ kontondiroo la ko, “I nimbaara, Yahuudoolu la mansakewo!”
- 19 Bituŋ ò ye a busa a kuŋo to niŋ dokoo la, ò ye daajiyo tupi a kaŋ. Ì ñoyita aniŋ ò sujudita a ye ka a ñaawali.
- 20 Ì la a ñaawaloo koolaa, ò ye wo waramboo bondi a la ka a faŋo la duŋ feŋolu duŋ a la. Wo to le ò naata a samba ka taa a pempeŋ yiribantambilo kaŋ.
- 21 Bituŋ ò niŋ kewo doo le benta siloo kaŋ, ò ka a fo meŋ ye Simoni Kirenenkoo. A bota naŋ kunkoo le to ka naa saatewo kono. Ate mu Alesanda niŋ Rufus faamaa le ti. Ì ye a diyaakuyaa ka Yeesu la yiribantambilo samba.
- 22 Ì ye Yeesu samba naŋ dulaa to, ò ka a fo daameŋ ye Kolokota, meŋ kotoo mu Kunkolo Kenseŋ Dulaa ti.
- 23 Ì lafiti wayinoo dii la Yeesu la jee, ò ye meŋ niŋ miiri munkoo ñaami, bari Yeesu maŋ soŋ ka a miŋ.
- 24 Wo to le ò ye a pempeŋ yiribantambilo kaŋ. Ì ye a la duŋ feŋolu talaa ñoo teema ka bo niŋ alikuuri fayoo le la ka a je ko, jumaalu le be ò soto la.
- 25 Aduŋ ñiŋ pempendiroo keta talaŋ kononto soomandaa le la.
- 26 Ka a la saayaa daliiloo safee a kunto, ò ye ñiŋ ne safee ko: “Yahuudoolu la mansakewo.”
- 27 Ì ye Yeesu niŋ bandii fula le pempeŋ ñoo la, doo be a bulubaa karoo la, doo be a maraa karoo la.
- 28 Ñiŋ siloo la Alla la kumoo timmata le meŋ ko, “Ate niŋ kuu kuruŋ kelaalu le faata ñoo la.”
- 29 Moolu mennu be tamba kaŋ, ka ò kuŋolu jijaa ka a ñaawali ko, “Yoo! Ite meŋ be Alla Batudulaa Buŋo boyi la, ò ye a loo tili saba kono,
- 30 ò faŋo tankandi. Jii naŋ yiribantambilo kaŋ!”
- 31 Piriisi ñaatonkoolu fanaa niŋ Luwaa karammoolu ye a ñaawali. Ì ko ñoo ye ko, “A ye moo koteŋolu tankandi le, bari a maŋ a faŋo tankandi noo!”

- 32 Alimasiihu Banisirayilankoolu la mansakewo, a ye jii naŋ yiribantambiloo kaŋ saayin, fo ñ si a je aninŋ nà laa a la.” Aduŋ ì ye a ninŋ moo fuloo mennu pempen, wolu fanaa ye a neŋ ne.
- 33 Kabirinŋ talaŋ taŋ ninŋ fula tilibuloo siita, dibi baa dunta bankoo muumewo bee kaŋ fo talaŋ saba tilibuloo.
- 34 Bituŋ talaŋ saba tilibuloo la Yeesu sarita santo ko, “Eloyi, Eloyi, lema sabakatani?” Wo kotoo mu ñinŋ ne ti ko, N na Alla, n na Alla, muŋ ne ye a tinna ì ye nte bula?
- 35 Moo doolu mennu be loorinŋ jee, aduŋ ì ye a moyi, ì ko, “A juubee, a ka Eliya le kumandi.”
- 36 Bituŋ moo kilinŋ borita, a ye fuwo bula bineekaroo kono. A ye a ke dokoo bala, a ye a dii Yeesu la ka a suusuu, aduŋ a ko, “Ali ì batu, nà a juubee fo Eliya be naa la le ka a jindi duuma.”
- 37 Wo to le Yeesu sarita santo. A ye a la niijii labaŋo ke.
- 38 Wo waatoo la, ridi baa meŋ tarata Alla Batudulaa Buŋo kono, a farata teema ka bo santo ka naa fo duuma.
- 39 Kabirinŋ keledinŋ kuntiyo meŋ tarata loorinŋ a la yiribantambiloo ñaatiŋo la ye a je, Yeesu ye a la niijii labaŋo ke ñaameŋ, a ko, “Tooña, ñinŋ kewo mu Alla Dinkewo le ti!”
- 40 Musu doolu le fanaa be juubeeroo kaŋ ka bo dulaa jaŋo to. Mariyaama Makadalenkoo tarata wo musoolu kono le, aninŋ Mariyaama fanaa, meŋ mu Yankuba dindimmaa ninŋ Yoose baamaa ti, aninŋ Salome.
- 41 Ì tarata Yeesu nooma le nuŋ Kalilee tundoŋo kaŋ, ka a maakoyi. Ì ninŋ musu koteŋ jamaa le fanaa be jee, mennu ninŋ a naata Yerusalamu.
- 42 Wo luŋo keta parendiri luŋo le ti. Wo le mu luŋo ti, janninŋ Loobula Luŋo be sii la. Janninŋ wulaaroo ka sii,
- 43 kansulumoo doo, ì ka a fo meŋ ye Yusufa Arimatiyankoo, a ye fatiyaa taa ka taa Payileti yaa ka a daani, fo a si Yeesu furewo dii a la. Yusufa mu horoma moo le ti, aduŋ a fanaa be Alla la mansabaayaa le batu kaŋ.
- 44 Payileti jaakalita le ka a moyi ko, Yeesu faata le fokabaŋ. Bituŋ a ye keledinŋ kuntiyo kumandi, a ye wo ñininkaa fo Yeesu faata le.
- 45 Kabirinŋ Payileti naata a loŋ ka bo ninŋ keledinŋ kuntiyo la ko, a faata le, bituŋ a ye Yeesu furewo dii Yusufa la.
- 46 Yusufa ye bayi koyoo saŋ, a ye Yeesu furewo jindi, a ye a kasankee. A ye a landi kaburoo kono, meŋ leseta bere konkoo kono. Wo to le a ye bere baa birimintinŋ kaburoo daa to.
- 47 Mariyaama Makadalenkoo aninŋ Mariyaama, Yoose baamaa, ye a je le, ì ye Yeesu furewo landi daameŋ.

Maaka 16

- 1 Kabiriŋ Loobula Luŋo tambita, Mariyaama Makadalenkoo niŋ Mariyaama, Yankuba baamaa, aniŋ Salome ye tulu seeralaa saŋ ka taa a maa Yeesu furewo la.
- 2 Wo saamoo soomandaa juunoo, lookuŋo tili foloo, kabiriŋ tiloo bota doron, ì taata kaburoo to.
- 3 Bituŋ ì ko ñoo ye ko, “Jumaa le be beroo birimintiŋ na ñ ye, ka bo kaburoo daa to?”
- 4 Biriŋ ì ye ì kuŋo wuli, ì ye a je ko, beroo ñiŋ birimintinta le ka bo kaburoo daa to. Beroo ñiŋ warabaata le.
- 5 Kabiriŋ ì dunta kaburoo kono, ì ye fondinkewo je siiriŋ bulubaa karoo la, a ye waramba koyoo duŋ, aduŋ ì jaakalita baake le.
- 6 Bituŋ a ko ì ye ko, “Ali kana jaakali. Ali ka Yeesu Nasaretinkoo le ñini, ì ye meŋ pempeŋ yiribantambilo kaŋ. A wulita saayaa kono le, a te jaŋ. Ali a juubee, ì ye a landi daameŋ.
- 7 Bari ali taa, ali ye a fo a la saayiboolu ye, sako Pita, a be taa la ali ñaato le Kalilee tundoo kaŋ. Ali be a je la jee le ko a ye a fo ali ye ñaameŋ.”
- 8 Wo to le ì fintita banta tariyaake. Ì be jarajara kaŋ, ì niŋ jaakaloo. Ì borita ka bo kaburoo to. Ì maŋ feŋ fo moo-wo-moo ye, kaatu ì silata le.
- 9 Kabiriŋ Yeesu wulita juuna lookuŋo tili foloo la saayaa kono, a fintita Mariyaama Makadalenkoo le foloo kaŋ, a ye seetaani jawu woorowula bayi nuŋ meŋ bala.
- 10 Wo to le Mariyaama taata ka a fo Yeesu kafuñoolu ye, mennu be kumboo niŋ woosiyo la.
- 11 Bari kabiriŋ ì ye a la kumoo moyi ko, Yeesu be baluuriŋ ne, aduŋ a ye a je le, ì maŋ laa a la.
- 12 Wo koolaa Yeesu fintita a noomalanka fula doolu kaŋ niŋ muluŋ doo la, kabiriŋ ì be taama kaŋ ka bo Yerusalaamu.
- 13 Ì muruta, ì ye a fo wo doolu ye, bari ì maŋ laa ì la.
- 14 Wo koolaa Yeesu fintita a la saayibe taŋ niŋ kiliŋo kaŋ, waatoo meŋ na ì be domoroo la taabuloo to. A ye ì jalayi ì la lannabaliyaa niŋ ì la sondome jaa la, kaatu ì maŋ laa moolu la, mennu ye a je, biriŋ a wulita saayaa kono.
- 15 Bituŋ a ko ì ye ko, “Ali taa duniyaa bee kono, ali ye kibaari betoo kawandi hadamadiŋolu bee ye.
- 16 Moo meŋ laata, aduŋ a batiseeta, wo be kiisa la le, bari moo meŋ maŋ laa, wo be halaki la le.
- 17 Aduŋ ñiŋ taamanseeroolu le be je la ka bo niŋ lannamoolu la: Ì be kali seetaani jawoolu bayi la niŋ nte too le la, aduŋ ì be diyaamu la niŋ kaŋ koteŋolu la le.

18 Niŋ ì ye saalu sika waraŋ ì ye posinoo miŋ, feŋ te ke la itolu la. Ì be ì buloolu laa la kuurantoolu kaŋ ne, aduŋ ì be kendeyaa la le.”

19 Kabiriŋ Maarii Yeesu ye wo diyaamoo ke ì ye fokabaŋ, a selendita Arijana kono, a siita Alla bulubaa karoo la.

20 Wo to le saayiboolu taata, ì ye kawandoo ke dulaalu bee to. Maariyo tarata ì fee ka ì sembentunyyaa ì la dookuwo la. A ye ì la kawandoo tooñaayandi ka bo niŋ kaawakuwolu la.

Luka

Luka 1

- 1 Moo jamaa le ye ì la kattoo ke ka kuwolu safee, mennu keta ò na waattoo la.
- 2 Ì ye kuwolu safee le ko ì ye ì moyi ñaameŋ seedoolu bulu, mennu ye ì seedeyaa ì ñaalu la biriŋ foloodulaa to, aduŋ ì naata wo kuwolu kawandi fanaa.
- 3 Wo le ye a tinna, n na Alifaa baa Tewofilus, a beteyaata nte fee le fanaa ka ñiŋ kuwolu kiliŋ-kiliŋ naa safee i ye, ŋa mennu kisikisi biriŋ foloodulaa to,
- 4 fo i si tooña loŋ kuwolu bee to, ì ye i karandi mennu la nuŋ.
- 5 Wo waattoo la, kabiriŋ Mansa Herodi be marariŋ Yudeya bankoo ma, piriisoo doo le be nuŋ jee, meŋ too mu Jakariya ti. A bota Abiya la piriisi kafoo le kono. A la musoo too mu Elisabet le ti, wo fanaa bonsuŋo mu Haaruna le ti.
- 6 Ì bee tilinta Alla ñaa koto le, ì ye Maariyo la luwaalu niŋ yaamaroolu bee le muta a ñaama.
- 7 Bari ì maŋ diŋo soto, kaatu Elisabet maŋ ke musu jiidilaa ti, aduŋ ì bee keebaayaata baake le.
- 8 Jakariya la kafoo la dookuu siŋo doo, ate tarata piriisiyaa dookuwo la Alla ñaatiŋo la.
- 9 Ì ye a tomboŋ alikuuroo la, ko piriisiyaa la aadoo ye a landi ñaameŋ, ka duŋ Alla Batudulaa Senuŋo kono ka cuuraayi sadaa siisindi.
- 10 Cuuraayoo be siisii kaŋ tumoo meŋ na, moolu bee be duwaa kaŋ banta,
- 11 bituŋ Maariyo la malaayikoo fintita Jakariya kaŋ jee. A loota cuuraayi siisindidulaa bulubaa karoo la.
- 12 Biriŋ Jakariya ye malaayikoo je, a dewunta, aduŋ a silata baake.
- 13 Bari malaayikoo ko a ye ko, “Jakariya, kana sila! Alla ye i la duwaa moyi le. I la musoo Elisabet be dinkewo wuluu la i ye le. I si a toolaa Yaayaa la.
- 14 I be faa la seewoo niŋ kontaanoo la le, aduŋ moo jamaa be seewoo la a la wuluwo la le.
- 15 A la kuwo be wara la Maariyo ñaatiŋo la le. A te wayinoo miŋ na, sako dolo koteŋ. A be faa la niŋ Noora Kuliŋo le la, hani janniŋ a be wuluu la.
- 16 A be Banisirayilanka jamaa le murundi la Maariyo kaŋ, ì la Alla.
- 17 A be taa la Maariyo ñaato le ka bo niŋ Annabilayi Eliya la nooroo niŋ semboo la. A be faalu niŋ ì diŋolu diyandi la le. A be yaamari mutabaloolu yelemendi la le, fo ì si ñaameŋo soto ko moo tilindiŋo. A be moolu parendi la Maariyo ye le.”

- 18 Bituŋ Jakariya ko malaayikoo ye ko, “M be a loŋ na ñaadii le ko, ñiŋ be ke la? Kaatu nte kotoota le, aduŋ n na musoo fanaa kotoota le.”
- 19 Wo to le malaayikoo ye a jaabi ko, “Nte mu Jibiril le ti. M be looriŋ Alla ñaatiŋo le la, aduŋ ate le ye n kii ka diyaamu i ye ka ñiŋ kibaari betoo naati i ye.
- 20 Bari saayiŋ, i be mumuneeyaa la le, i te diyaamu noo la fo niŋ ñiŋ kuwolu keta luŋo meŋ na, kaatu i maŋ laa n na kumoolu la, mennu be timma la, niŋ ì waatoo siita.”
- 21 Wo tumoo la, moolu be Jakariya batu kaŋ banta. Ì jaakalita, meŋ ye a tinna a meeta baake Alla Batudulaa Buŋo kono.
- 22 Kabiriŋ a fintita naŋ, a maŋ diyaamu noo ì ye. Wo to le ì ye a kalamuta ko, a ye feŋ ne je jaharaŋo ñaama Alla Batudulaa Buŋo kono. Bituŋ a ye taamanseeroolu ke ì ye a buloolu la, a tuta mumuneeyaariŋ.
- 23 Biriŋ a la dookuu waatoo banta, a seyita a la suwo kono.
- 24 Waati dantaŋ koolaa, a la musoo Elisabet naata konoo taa. A ye a faŋ maabo fo kari luulu.
- 25 A ko, “Ñiŋ waatoo la Maariyo ye n juubee le, aduŋ a ye m maakoyi le. A ye n na malu kuwo bondi le, ŋa meŋ soto moolu kono.”
- 26 Elisabet konoo be kari wooro tumoo meŋ na, Alla ye malaayika Jibiril kii Nasareti saatewo to Kalilee tundoo kaŋ,
- 27 sunkutu keelombaloo kaŋ, meŋ too mu Mariyaama ti. A be looriŋ kewo le ye, meŋ too mu Yusufu ti, meŋ bota Mansa Dawuda la lasiloo kono.
- 28 Malaayikoo naata Mariyaama kaŋ, a ko, “Kayiroo be ite fee, Maariyo neemata ite meŋ ma. Maariyo be i fee le.”
- 29 Kabiriŋ a ye malaayikoo la kumoo moyi, a ye i miira baake a sandomoo kono wo kontondiriña siifaa la.
- 30 Wo to le malaayikoo ko a ye ko, “Mariyaama, kana sila! Alla neemata i ma le.
- 31 I be konoo taa la le, aduŋ i be dinkewo le wuloo la. I si a toolaa Yeesu la.
- 32 A be ke la moo baa le ti, aduŋ a be kumandi la Alla Mansa Tallaa Dinkewo le la. M Maarii Alla be a bonsuŋ Dawuda la mansasiiraŋo dii la a la le.
- 33 A be Yaakuba la lasiloo mara la le fo abadaa, a la mansayaa te dandulaa soto la.”
- 34 Bituŋ Mariyaama ko malaayikoo ye ko, “Ñiŋ be ke noo la ñaadii le? Nte maŋ kewo loŋ.”
- 35 Wo to le malaayikoo ko a ye ko, “Noora Kuliŋo be naa la i kaŋ ne, aduŋ Alla Mansa Tallaa la semboo be i muuri la le. Wo kamma la, i be diŋo meŋ wuloo la, a seneyaata le, aduŋ a be kumandi la Alla Dinkewo le la.

- 36 Hani i baadiño Elisabet, meñ mu musu jiidibaloo ti nuñ, aduñ a be kotooriñ, a be a konoo kari wooronjaño le kono saayiñ.
- 37 Feñ te jee, Alla te meñ ke noo la.”
- 38 Wo to le Mariyaama ko, “Nte mu Maariyo la joño le ti. A si ke n na, ko i la kumoo ye a fo ñaameñ.” Bituñ malaayikoo taata.
- 39 Tili dantañ koolaa Mariyaama wulita, a tariyaatoo taata saatee doo to, meñ be Yudeya konkotundoo kañ.
- 40 A dunta Jakariya la buño kono, a ye Elisabet kontoñ.
- 41 Kabiriñ Elisabet ye Mariyaama la kontondiroo moyi, deenaanoo maamanta a konoo kono, aduñ Elisabet faata niñ Noora Kuliño la.
- 42 A sarita santo ko, “Ite le mu musu neemariñ baa ti musoolu bee kono, aduñ neemoo be deenaanoo ye, meñ be i kono!
- 43 Muñ ne ye a tinna ñiñ kuu baa keta n ye, fo m Maariyo baamaa naata n kañ?
- 44 Biriñ ña i la kontondiri kaño moyi, deenaanoo meñ be n kono, maamanta seewoo kamma la.
- 45 Barakoo be ite le ye, meñ laata Maariyo la kumoo la ko, a be ke la le ko a fota i ye ñaameñ.”
- 46 Wo to le Mariyaama ko: “N sandomoo ye Maariyo jayi,
- 47 n niyo seewoota Alla la kuwo to, n na Kiisandirilaa.
- 48 A hakiloo bulata a la joñ fammajiiriño la. Ka bo saayiñ na, moolu be n kumandi la neemariño le la, ka bo jamaani ka taa jamaani,
- 49 kaatu Alla Tallaa ye kuu baalu le ke n ye. A too seneyaata le.
- 50 A ka a la balafaa yitandi a ñaasilannaalu le la, ka bo jamaani ka taa jamaani.
- 51 A ye a semboo yitandi niñ a buloo le la, a ye fañ wara moolu janjandi, ì niñ ì la feeroolu menu be ì sandomoolu kono.
- 52 A ye sembetii baalu jindi ka bo ì la mansasiirañolu kañ, bari a ye moolu sikandi, menu ye ì fammajii.
- 53 A ye konkotoolu fandi niñ feñ betoolu la, bari a ye fankamaalu murundi, ì bulu kenseñ.
- 54 A ye a la dookuulaa Banisirayila maakoyi le, a ye balafaa yitandi a la moolu la.
- 55 A mañ ñina a la laahidoo la, a ye meñ dii m̄ mumu Iburayima la, a niñ a koomalankoolu fo abadaa.”
- 56 Mariyaama tuta Elisabet yaa fo kari saba. Wo koolaa le, a seyita a yaa.
- 57 Tumoo meñ na Elisabet la wuloo waatoo siita, a ye dinkewo le wuloo.

- 58 A siiñoolu niŋ a baadiŋolu ye kibaaroo moyi le, Maariyo ye balafaa meŋ yitandi a la, aduŋ ò seewoota a fee.
- 59 Bituŋ tili seyinjaŋo luŋo la, ò naata ka deenaanoo sunna. Moolu lafita a toolaa la Jakariya le la, meŋ mu a faamaa ti,
- 60 bari a baamaa ko, “Hanii, a be kumandi la Yaayaa le la!”
- 61 Wo to le ò ko a ye ko, “I baadiŋ te jee, meŋ ye wo too soto!”
- 62 Bituŋ ò ye taamanseeroo ke deenaanoo faamaa ye ka a ñininkaa, dindiŋo too be laa la jumaa le la.
- 63 Bituŋ Jakariya ye ò ñininkaa walaa la, a ye a safee a bala ko, “A too mu Yaayaa le ti.” Ì bee jaakalita!
- 64 Wo loo niŋ baroo teema, a neŋo firinta, aduŋ a diyaamuta kotenke ka Alla jayi.
- 65 Ì siiñoolu silata baake. Ñiŋ kibaaroo janjanta Yudeya konkotundoo bee kaŋ.
- 66 Moolu mennu bee ye ñiŋ kumoo moyi, ò ye i miira baake ò sondomoolu kono. Maariyo le buloo be ñiŋ dindiŋo kaŋ, aduŋ moolu ko, “Ñiŋ dindiŋo duŋ be ke la muŋ ne ti?”
- 67 Yaayaa faamaa Jakariya naata faa niŋ Noora Kuliŋo la. A ye Alla la kiilaariyaa fo ko:
- 68 “Tenturoo niŋ jayiroo be Maariyo ye, Banisirayila la Alla, kaatu a naata le ka a la moolu kiisa.
- 69 A ye Kiisandirilaa sembemaa baa le dii ò na, ka bo a la dookuulaa Dawuda la lasiloo kono,
- 70 ko a diyaamuta ka bo niŋ a la annabiyomu senuŋolu la, waati jaŋ koomanto ñaameŋ.
- 71 A be ò tankandi la ò jawoolu ma le, moolu buloo ma, mennu ye ò koŋ.
- 72 A ye balafaa yitandi ò na, ko a ye a laahidi ò mumuñolu ye ñaameŋ. A hakiloo bulata a la Kambeŋ Senuŋo la le,
- 73 kaloo, a ye meŋ ke ò mumu Iburayima ye.
- 74 A ye i kali ka ò firinŋ ò jawoolu bulu, fo ò si a batu silabaliyaa kono,
- 75 seneyaa niŋ tiliŋo kono a ñaatiŋo la, luŋ-wo-luŋ, ò na baluwo bee kono.
- 76 Aduŋ ite, n diŋo, i be kumandi la Alla Mansa Tallaa la annabiyomoo le la, kaatu i be taa la Maariyo ñaato le ka siloolu parendi a ye.
- 77 I be kiisoo siloo yitandi la a la moolu la le, kaatu ò la junuboolu be yamfa la le.
- 78 Wo to Alla be balafaa yitandi la ò na le, maloo be naa ò kaŋ ne ka bo santo.

79 A be mala la moolu kaŋ ne, mennu be siiriŋ diboo niŋ saayaa niiniyo koto. A be ñ siŋolu taamandi la kayira siloo le kaŋ.”

80 Dindiŋo menta, aduŋ a bambanta nooroo la karoo la. A sabatita keñewuloo le kono fo luŋo meŋ na, a fintita Banisirayilankoolu kaŋ kenebaa to.

Luka 2

1 Wo waatoo la, Rooma mansa Okostu ye yaamaroo dii ko, moolu bee mennu be a la maraloo koto duniyaa bankoolu bee kaŋ, ì bee toolu si safee naamujoo kayitoolu bala.

2 Ñiŋ ne keta toosafee foloo ti, aduŋ a keta waatoo meŋ na, Kiriniyus le be kumandanjyaa la Siriya tundoo kaŋ.

3 Moolu bee taata toosafoo la ì la wuluu saatewolu to taariŋ.

4 Wo kamma la Yusufa fanaa bota Nasareti saatewo to Kalilee tundoo kaŋ, a taata Betilehemu, Mansa Dawuda la wuluu saatewo to, Yudeya tundoo kaŋ, kaatu a bota Dawuda la lasiloo le kono.

5 Yusufa taata toosafoo la, a niŋ Mariyaama, meŋ be londiriŋ a ye ka a futuu. Wo waatoo la, konoo le be Mariyaama la.

6 Kabiriŋ ì be Betilehemu, Mariyaama la wuluu waatoo siita.

7 A ye a dinkee foloo wuluu, a ye a monjomonjo faanoo kono. A ye a landi bomboloo kono, kaatu ì maŋ dulaa soto luntan buŋo kono.

8 Kantarilaalu le tarata nuŋ wuloo kono wo tundoo kaŋ. Ì be ì la saajiyolu kanta kaŋ wo suutoo la.

9 Maariyo la malaayikoo fintita naŋ ì kaŋ, aduŋ Maariyo la kallaankeeyaa ye jee fanundi. Wo kamma la, ì silata baake.

10 Wo to le malaayikoo ko ì ye ko, “Ali kana sila! A fele, ña kibaari betoo le samba naŋ ali ye, meŋ be ke la seewoo kuu baa ti moolu bee ye.

11 Bii, ali la Kiisandirilaa wuluuta Mansa Dawuda la wuluu saatewo to. Ate le mu Alimasiihu ti, Maariyo.

12 Ñiŋ ne be ke la taamanseeroo ti ali ye: Ali be deenaanoo tara la monjomonjoriŋ faanoo kono, a be laariŋ bomboloo kono.”

13 Jee niŋ jee, malaayika jamaa naata kafu wo malaayikoo fee. Ì be Alla jayi kaŋ ko:

14 “Semboo niŋ waroo be Alla ye, Arijana dulaa jamfariŋ baa to. Kayiroo be duniyaa moolu fee, Alla kontaanita mennu la kuwo la.”

15 Kabiriŋ malaayikoolu seyita Arijana kono, kantarilaalu ko ñoo ye ko, “Ali ña taa Betilehemu! Dà ñiŋ kuwo juubee, meŋ keta, Maariyo ye meŋ yitandi ñ na.”

16 Kantarilaalu tariyaatoo taata. Ì ye Mariyaama niŋ Yusufa tara jee, ì niŋ deenaanoo meŋ be laariŋ bomboloo kono.

- 17 Biriñ kantarilaalu ye deenaano je, ì ye kumoolu saata, malaayikoo ye mennu fo ì ye a la kuwo to.
- 18 Moolu bee mennu ye kantarilaalu la kibaaroo moyi, ì kaawata.
- 19 Bari Mariyaama ye ñiñ kuwolu bee maabo a sondomoo kono le, aduñ a ye i miira baake.
- 20 Kantarilaalu muruta, ì be Alla tentu la aniñ ì be a jayi la kuwolu to, ì ye mennu bee moyi, aniñ ì ye ì je fanaa. Kuwolu bee keta le ko a fota ì ye ñaameñ.
- 21 Bituñ tili seyinjaño luño la, biriñ ì ye deenaano sunna, ì ye a toolaa Yeesu la, ko malaayikoo ye a fo ñaameñ, janniñ a baamaa be a konoo taa la.
- 22 Kabiriñ ì la fañ seneyandi waatoo siita, Yusufa niñ Mariyaama ye deenaano samba Yerusalaamu Maariyo ñaatiñjo la ko Musa la Luwaa ye a landi ñaameñ.
- 23 Kaatu a be safeeriñ Maariyo la Luwaa kono le ko: “Dinkee-wo-dinkee meñ mu konoña foloo ti, a ñanta dii la Maariyo le la,” aduñ
- 24 “ì ye puraa baa fula warañ puraariñ fula bondi junube kafarilañ sadaa ti.” Ì ye a ke le ko Maariyo la Luwaa ye a landi ñaameñ.
- 25 Kewo doo le tarata Yerusalaamu, ì ka a fo meñ ye Simeyon. Ñiñ kewo tilinta le, aduñ a ye Alla ñaasilajo soto. A ka Banisirayila la kiisoo le batu, aduñ Noora Kuliño be a fee le.
- 26 Noora Kuliño ye a yitandi a la le nuñ ko, a te faa la, fo niñ a ye Maariyo la Alimasiihu je.
- 27 Nooroo ye Simeyon kenkeñ Alla Batudulaa to. Biriñ Yeesu la wuluulaalu ye a deenaanimaa samba jee ka kuwo ke a ye, Luwaa la aadoo ye meñ landi,
- 28 Simeyon ye a muta a buloo kono. A ye Alla jayi ko:
- 29 “M Maariyo, saayiñ i la dookuulaa niyo si taa noo le kayiroo kono, ko i ye n laahidi ñaameñ.
- 30 Saayiñ n ñaa ye i la kiisoo je le,
- 31 i ye meñ parendi nasiyonjolu ye.
- 32 Ate le mu maloo ti ka siloo yitandi bantala bankoolu moolu la. Ate le ye buuñaa naati Banisirayilankoolu ye, i la moolu.”
- 33 Yeesu baamaa niñ a faamaa kaawata, Simeyon ye kumoo meñ fo a la kuwo to.
- 34 Bituñ Simeyon ye Alla la neemoo duwaa ì ye, aduñ a ko a baamaa Mariyaama ye ko, “Ñiñ deenaano tombonta le ka Banisirayilanka jamaalu la boyoo niñ wulindiroo saabu. Ate mu taamanseeroo le ti, ì be balañ na meñ na,
- 35 fo moo jamaalu la miiroolu si yitandi. Aduñ hawusaroo be i faño sondomoo soo la le.”

- 36 Annabiyomu musoo doo fanaa tarata jee, ì ka a fo meŋ ye Hanna. A faamaa mu Fanuwel le ti, meŋ bota Aseri lasiloo kono. A keebaayaata baake le. A ye sanji woorowula doronj ne ke futuwo la,
- 37 wo koolaa a tuta furuyaa kono fo sanji taŋ seyi niŋ naani. A nene maŋ bo Alla Batudulaa to. Suutoo niŋ tiloo a ka tu Alla batoo le la, suŋo niŋ duwaa.
- 38 Wo waati kiliŋo le la, a fanaa futata jee. A ye Alla tentu, aduŋ a ye deenaanoo la kuwo fo moolu bee ye, mennu be Yerusalaamu la kiisoo batu kaŋ nuŋ.
- 39 Biriŋ Yusufa niŋ Mariyaama ye kuwolu bee timmandi, Maariyo la Luwaa ye mennu landi, ì muruta Kalilee tundoo kaŋ ì la saatewo to, Nasareti.
- 40 Yeesu menta, a bambanta. A be faariŋ ñaameŋo la, aduŋ Alla la hiinoo be a fee.
- 41 Saŋ-wo-saŋ Yeesu wuluulaalu ka taa Yerusalaamu le ka Maariyo Tambi Tumoo juura.
- 42 Kabiriŋ Yeesu ye sanji taŋ niŋ fula soto, a niŋ ì taata wo juuraloo to, ko ì la aadoo ye a landi ñaameŋ.
- 43 Kabiriŋ juuraloo banta, ì be seyi kaŋ tumoo meŋ na, Yeesu tuta kooma Yerusalaamu. A wuluulaalu maŋ a kalamuta,
- 44 ì ye a miira ko, a be kafoo kono le. Ì ye tiloo muumewo taama, wo koolaa ì naata a dati ka a ñini ì baadiŋolu niŋ ì teeroolu kono.
- 45 Biriŋ ì maŋ a je, ì muruta Yerusalaamu ka a ñini jee.
- 46 Tili saba koolaa, ì ye a tara siiriŋ Luwaa karammoolu teema Alla Batudulaa to. A be i lamoyi kaŋ ì la, aduŋ a ka ì ñininkaa fanaa.
- 47 Moolu bee mennu ye a la kumoolu moyi, ì jaakalita baake a la fahaamuroo niŋ jaabiroolu la.
- 48 Kabiriŋ a wuluulaalu ye a je, ì jaakalita baake. A baamaa ko a ye ko, “N diŋo, muŋ ne ye a tinna i ye ñiŋ ke ntolu la? I faamaa niŋ nte niitooratoos tarata i ñini kaŋ ne kendeke.”
- 49 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ali tarata n ñini kaŋ? Fo ali maŋ a loŋ ko, n ñanta tara la m Faamaa la buŋo kono le baŋ?”
- 50 Bari ì maŋ a la jaabiroo fahaamu, a ye meŋ fo ì ye.
- 51 Wo to le Yeesu niŋ ì muruta Nasareti. A tuta ì la yaamaroolu muta la. A baamaa ye ñiŋ kuwolu bee maabo a sandomoo kono le.
- 52 Yeesu tententa ka meŋ, a la ñaameŋo ka kafu, aduŋ a la kuwo ka tu Alla niŋ moolu kontaani la.

Luka 3

- ¹ Rooma mansa Tiberiyus la maraloo sanji taŋ niŋ luulunjaŋo la, Pontiyus Payileti le mu Yudeya tundoo la kumandaŋo ti nuŋ, Herodi le ye Kalilee bankoo mara, a dookewo Filipi ye Itureya niŋ Tirakoniti tundoolu mara, aduŋ Lisaniyas le ye Abilene tundoo mara.
- ² Kabiriŋ Annas niŋ Kayifas mu piriisi kuntii baalu ti, wo waatoo le mu, Alla la kumoo naata Yaayaa kaŋ, Jakariya dinkewo, meŋ sabatita keñewuloo kono.
- ³ Yaayaa ye Yoridani Boloŋo maafañolu bee taama. A ka ñiŋ ne kawandi ko, “Ali tuubi, ali ye ali koo dii ali la junuboolu la, ali ye batisee, fo Alla si yamfa ali la junuboolu la.”
- ⁴ A keta le ko a be safeeriŋ Annabilayi Yesaya la kitaaboo kono ñaameŋ: “Moo kumakaŋo be sari kaŋ keñewuloo kono: ‘Ali mbeedoo parendi Maariyo ye, ali a la silandiŋolu tembendi.
- ⁵ Wulumbaŋolu bee ye saareŋ, konko baalu niŋ konkoriŋolu bee ye jii. Sila jenkeriŋolu ye tiliŋ, sila kaatibaloolu ye tembe.
- ⁶ Aduŋ hadamadiŋolu bee be Alla la kiisoo je la le.’ “
- ⁷ Wo kamma la, Yaayaa diyaamuta kafu baa ye, menu naata a kaŋ ka batisee. A ko, “Alitolu daŋari koorewo, jumaa le ye ali dandalaa ka bori Alla la kamfaa ma, meŋ ka naa?
- ⁸ Ali daajikoo yitandi, meŋ mu tuubi tooña ti. Ali kana a miira ali faŋ ye ko, ali mumu mu Iburayima le ti. Da a fo ali ye, Alla si ñiŋ beroolu taa noo le ka ì ke Iburayima koomalankoolu ti.
- ⁹ Saayiŋ teeraŋo be laariŋ yirisuloolu to le fokabaŋ. Wo kamma la yiri-wo-yiri meŋ maŋ diŋ betoo diŋ, wo be kuntu la le, aduŋ a be fayi la dimbaa kono le ka jani.”
- ¹⁰ Bituŋ wo kafu baa ye Yaayaa ñininkaa ko, “Saayiŋ ñ ñanta muŋ ne ke la?”
- ¹¹ A ye ì jaabi ko, “Meŋ ye dendika fula soto, a si kiliŋo dii doo la, meŋ maŋ feŋ soto. Moo meŋ ye domori feŋolu soto, a ñanta a ke la wo le ñaama.”
- ¹² Duwaañoolu fanaa naata Yaayaa kaŋ ne ka batisee. Ì ko a ye ko, “Karammoo, ntolu ñanta muŋ ne ke la?”
- ¹³ A ko ì ye ko, “Ali kana naamujoo tambindi, luwaa ye a landi ñaameŋ.”
- ¹⁴ Kelediŋolu fanaa ye Yaayaa ñininkaa ko, “Ntolu duŋ, ñ ñanta muŋ ne ke la?” A ko ì ye ko, “Ali kana moolu la feŋolu diyaakuyaa taa, waraŋ silandiroo kono. Ali si wasa ali la joolu la.”
- ¹⁵ Moolu be ì yillaariŋ a ma baake le. Ì bee tarata ì miira kaŋ ì sondomoolu kono Yaayaa la kuwo la, fo tumandoo ate le mu Alimasiihu ti baŋ.
- ¹⁶ Bari Yaayaa ye ì bee jaabi ko, “N ka ali batisee niŋ jiyo le la, bari meŋ ka naa, wo le la kuwo warata ka tambi nte la. M maŋ jari hani ka a la samatoolu firiŋ. Ate be ali batisee la niŋ Noora Kuliŋo le la, aniŋ dimbaa.

- 17 A la feerilaño be a buloo kono le ka kesoolu niñ fuufulewolu bo ñoo to. Wo to le a be kesoolu ke la a la buntuño kono, bari a be fuufulewolu jani la dimbaa le la, meñ buka faa noo.”
- 18 Aduñ a la yaamari jamaa kono, Yaayaa ka kibaari betoo le kawandi moolu ye.
- 19 Bari Yaayaa ye Mansa Herodi jalayi, kaatu a ye a kotoomaa Filipi la musoo Herodiyas taa a bulu le, a ye a futuu, aduñ a ye kuu jawu jamaa fanaa le ke.
- 20 Ñiñ kuu kurunolu bee kañ, a naata Yaayaa soronj bunjawoo kono.
- 21 Kabiriñ moolu bee batiseeta, Yeesu fanaa batiseeta. Kabiriñ a duwaata, saño yeleta,
- 22 aduñ Noora Kuliño jiita nañ a kañ, meñ muluño be ko puraa. Bituñ kumakaño naata bo saño santo ko, “Ite le mu n Kanu Dinkewo ti, n jusoo laata meñ na kuwo la baake.”
- 23 Kabiriñ Yeesu be a la dookuwo dati la, a siyo be sanji tañ saba maafano le la. Moolu ye a miira, Yusufa dinkewo le mu. Yusufa mu Heli dinkewo le ti.
- 24 Heli mu Matati dinkewo le ti. Matati mu Lewi dinkewo le ti. Lewi mu Meliki dinkewo le ti. Meliki mu Yannayi dinkewo le ti. Yannayi mu Yusufa dinkewo le ti.
- 25 Yusufa mu Matatiyas dinkewo le ti. Matatiyas mu Amosi dinkewo le ti. Amosi mu Nahumu dinkewo le ti. Nahumu mu Esili dinkewo le ti. Esili mu Nakayi dinkewo le ti.
- 26 Nakayi mu Maati dinkewo le ti. Maati mu Matatiyas dinkewo le ti. Matatiyas mu Semeyini dinkewo le ti. Semeyini mu Yoseki dinkewo le ti. Yoseki mu Yoda dinkewo le ti. Yoda mu Yowanani dinkewo le ti.
- 27 Yowanani mu Resa dinkewo le ti. Resa mu Serubabeli dinkewo le ti. Serubabeli mu Seyalitiyeli dinkewo le ti. Seyalitiyeli mu Neri dinkewo le ti.
- 28 Neri mu Meliki dinkewo le ti. Meliki mu Adi dinkewo le ti. Adi mu Kosamu dinkewo le ti. Kosamu mu Elimadamu dinkewo le ti. Elimadamu mu Eri dinkewo le ti. Eri mu Yosuwaa dinkewo le ti.
- 29 Yosuwaa mu Eliyesa dinkewo le ti. Eliyesa mu Yorimu dinkewo le ti. Yorimu mu Matati dinkewo le ti. Matati mu Lewi dinkewo le ti.
- 30 Lewi mu Simeyoni dinkewo le ti. Simeyoni mu Yahuuda dinkewo le ti. Yahuuda mu Yusufa dinkewo le ti. Yusufa mu Yonamu dinkewo le ti. Yonamu mu Eliyakimu dinkewo le ti.
- 31 Eliyakimu mu Meleya dinkewo le ti. Meleya mu Menna dinkewo le ti. Menna mu Matata dinkewo le ti. Matata mu Natani dinkewo le ti. Natani mu Mansa Dawuda dinkewo le ti.
- 32 Dawuda mu Yese dinkewo le ti. Yese mu Obedi dinkewo le ti. Obedi mu Bowasi dinkewo le ti. Bowasi mu Salimoni dinkewo le ti. Salimoni mu Nasoni dinkewo le ti.

33 Nasoni mu Amminadabu dinkewo le ti. Amminadabu mu Adimini dinkewo le ti. Adimini mu Arini dinkewo le ti. Arini mu Hesironi dinkewo le ti. Hesironi mu Peresi dinkewo le ti. Peresi mu Yahuuda dinkewo le ti.

34 Yahuuda mu Yaakuba dinkewo le ti. Yaakuba mu Isiyaaka dinkewo le ti. Isiyaaka mu Iburayima dinkewo le ti. Iburayima mu Tera dinkewo le ti. Tera mu Nahori dinkewo le ti.

35 Nahori mu Seruki dinkewo le ti. Seruki mu Reyu dinkewo le ti. Reyu mu Peleki dinkewo le ti. Peleki mu Eberi dinkewo le ti. Eberi mu Sela dinkewo le ti.

36 Sela mu Kayinani dinkewo le ti. Kayinani mu Aripakisadi dinkewo le ti. Aripakisadi mu Semu dinkewo le ti. Semu mu Nuha dinkewo le ti. Nuha mu Lameki dinkewo le ti.

37 Lameki mu Metusela dinkewo le ti. Metusela mu Enoki dinkewo le ti. Enoki mu Yaredi dinkewo le ti. Yaredi mu Mahalaleli dinkewo le ti. Mahalaleli mu Kenani dinkewo le ti.

38 Kenani mu Enosi dinkewo le ti. Enosi mu Seti dinkewo le ti. Seti mu Adama dinkewo le ti. Adama mu Alla la daaroo le ti.

Luka 4

1 Yeesu bota Yoridani Boloŋo to, a be faariŋ Noora Kuliŋo la. Nooroo ye a kenken keñewuloo kono,

2 Ibiliisa ye a marisa daameŋ. A tarata jee fo tili taŋ naani. Wo luŋolu bee kono, a maŋ feŋ domo. Niŋ tili taŋ naanoo bandulaa to, biriŋ konkoo be a la,

3 Ibiliisa ko a ye ko, “Niŋ a ye a tara, ite le mu Alla Dinkewo ti, niŋ beroo yaamari ka ke mbuuroo ti.”

4 Yeesu ye a jaabi ko, “A be safeeriŋ ne ko: ‘Moo buka baluu noo mbuuroo dammaa la.’ “

5 Bituŋ Ibiliisa ye a samba dulaa jaŋ baa santo. A ye duniyaa mansamarali bankoolu bee yitandi a la waati kiliŋ,

6 aduŋ a ko, “M be kaŋo bee dii la i la niŋnu bee kaŋ ne. M be niŋ bankoolu la waroo niŋ niŋniŋnaa bee duŋ na ite le bulu, kaatu ì be karafariŋ nte le ma, aduŋ m be ì dii la moo le la, n lafita ka ì dii meŋ na.

7 Ì bee be ke la i taa le ti, niŋ i sujudita n ye ka m batu.”

8 Wo to le Yeesu ye a jaabi ko, “A be safeeriŋ ne ko: ‘Ali si sujudi Maariyo, ali la Alla ye, aniŋ ali si ate doron batu.’ “

9 Bituŋ Ibiliisa ye a samba Yerusalaamu, a ye a londi Alla Batudulaa turoo kaŋ santo. A ko a ye ko, “Niŋ a ye a tara, ite le mu Alla Dinkewo ti, i faŋ fayi duuma ka bo santo jaŋ,

- 10 bayiri a be safeeriŋ ne ko: ‘A be a la malaayikoolu yaamari la le ka i kanta,
- 11 Ì be i muta la niŋ ì buloolu la santo, fo i siŋo kana taki bere la.’ “
- 12 Yeesu ye a jaabi ko, “A be safeeriŋ ne ko: ‘Ali kana Maariyo ali la Alla kotobo.’ “
- 13 Kabiriŋ Ibiliisa ye ñiŋ marisaroo bee baŋ, a ye Yeesu bula fo waati koteŋ.
- 14 Yeesu muruta Kalilee tundoo kaŋ, a be faariŋ Noora Kuliŋo semboo la. A la kuwo kibaaroo naata janjaŋ bankoo bee kaŋ wo maafano la.
- 15 A ye karandiroo ke ì la diina bendulaalu to, aduŋ moolu bee le ye a jayi.
- 16 Yeesu naata Nasareti saatewo to, a kuluuta daameŋ. Loobula Luŋ doo le la, a taata ì la diina bendulaa to, ko a dalita a ke la ñaameŋ. A wulita, a loota ka karaŋo ke.
- 17 Ì ye Annabilayi Yesaya la kitaaboo dii a la. A ye a yele, a benta dulaa fee kitaaboo kono, a be safeeriŋ daameŋ to ko:
- 18 “Maariyo la Nooroo be n kaŋ ne, kaatu ate le ye n tomboŋ ka kibaari betoo kawandi fuwaaroolu ye. Ate le ye n kii ka firiŋo kankulaa mutamoolu ye, ka jeroo kankulaa finkintewolu ye, ka moolu bondi mantooroo kono,
- 19 aniŋ ka a kankulaa ko, Maariyo la maakoyiroo saŋo siita le.”
- 20 Bituŋ Yeesu ye kitaaboo biti, a ye a dii dookuulaa la, a siita. Moolu menu bee be diina bendulaa kono, ì ye ì ñaalu loo a kaŋ.
- 21 A ye a dati ka a fo ì ye ko, “Bii luŋo la, Alla la kumoo ñiŋ timmata le ko ali ye a moyi ñaameŋ.”
- 22 Ì kaawata hiinakumoolu la, a ye menu fo, ì bee ye a jayi. Ì ko, “Fo ñiŋ maŋ ke Yusufa dinkewo le ti baŋ?”
- 23 Wo kamma la, Yeesu ko ì ye ko, “A koyita m ma le ko, ali be ñiŋ kumoo fo la n ye le ko, ‘Jaaralilaa, i faŋo jaara! Dà a moyi le, i ye meŋ ke Kapanawumu. A ke jaŋ fanaa, i fansuŋ saatewo to.’ “
- 24 A ko, “Tooña, m be a fo la ali ye, annabiyomoo buka horomoo soto a fansuŋ saatewo kono.
- 25 M be tooña fo la ali ye: Furuyaamusu jamaa le be Banisirayila bankoo kaŋ Annabilayi Eliya la waatoo la, tumoo meŋ na Alla ye saŋo soron, a maŋ samaa ke fo sanji saba kari wooro. Wo kamma la konko baa boyita bankoo kaŋ.
- 26 Bari Eliya maŋ kii ka taa wo furuyaamusoolu hani kiliŋ kaŋ, bari a kiita furuyaamusoo kaŋ Sarefati saatewo le to, Sidoni tundoo kaŋ.
- 27 Aduŋ balajawutoo jamaa le tarata Banisirayila bankoo kaŋ Annabilayi Elisa la waatoo la, bari hani moo kiliŋ maŋ seneyaa a la kuuraŋo to fo Naamani, meŋ mu Siriyankoo ti.”
- 28 Kabiriŋ diina bendulaa moolu bee ye ñiŋ moyi, ì kamfaata baake.

- 29 Ì wulita, ì ye Yeesu bayi saatewo kono. Ì ye a samba konkoo dandulaa to, ì la saatewo be looriŋ meŋ kaŋ, fo ì si a joloŋ duuma.
- 30 Bari Yeesu taamata ì teema, a taata a la siloo la.
- 31 Yeesu taata Kapanawumu saatewo to, Kalilee tundoŋ kaŋ. A naata karandiroo ke jee Loobula Luŋo la.
- 32 Bituŋ moolu bee jaakalita a la karandiroo la, kaatu a diyaamuta ì ye niŋ kantiiyaa le la.
- 33 Kewo doo tarata ì la diina bendulaa kono jee, meŋ ye seetaani jawoo soto. A wuurita santo ko,
- 34 “Wooyi! Yeesu Nasaretinkoo, ite be muŋ ne ke la ntolu la? Fo i naata le ka ñ kasaara baŋ? Ɖa a loŋ ne ko, ite le mu Alla la Senuŋ Baa ti.”
- 35 Bari Yeesu ye seetaani jawoo jalayi. A ko, “I deyi! Finti a kono!” Seetaani jawoo ye kewo boyindi moolu kono. Bituŋ a fintita a kono, a maŋ a barama.
- 36 Moolu bee jaakalita baake. Ì ko ñoo ye ko, “Muŋ kuma siifaa le mu ñiŋ ti? A ka seetaani jawoolu yaamari kaŋo niŋ semboo le la, aduŋ wolu ka finti le!”
- 37 Yeesu la kuwo kibaaroolu janjanta dulaalu bee to wo tundoŋ kaŋ.
- 38 Wo to le Yeesu wulita, a bota diina bendulaa to, aduŋ a dunta Simoni la buŋo kono. Wo tumoo la, Simoni bitammusoo be saasaariŋ, a baloo be kandiriŋ baake. Bituŋ ì ye Yeesu daani ka a maakoyi.
- 39 Yeesu jimita a kunto. A ye balakandoo jalayi, aduŋ a bota a bala. Wo loo niŋ baroo teema musoo wulita, a naata ì jiyandi.
- 40 Kabiriŋ tiloo be naa boyi la, wo moolu bee menu ye kuuraŋ siifaa jamaa soto, ì ye ì samba naŋ Yeesu kaŋ. A ye a buloo laa ì kiliŋ-kiliŋ naa bee kaŋ, aduŋ ì bee kendeyaata.
- 41 Seetaani jawoolu fanaa fintita moo jamaa le kono, ì tarata wuuri kaŋ ko, “Ite le mu Alla Dinkewo ti!” Bari Yeesu ye ì jalayi, a maŋ soŋ ì ye diyaamu, kaatu ì ye a loŋ ne ko, ate le mu Alimasiihu ti.
- 42 Kabiriŋ fanoo keta, Yeesu bota jee. A taata dulaa kiideeriŋo to, aduŋ moolu tarata a ñini kaŋ. Kabiriŋ ì ye a je, ì ye a daani fo a kana taa.
- 43 Bari a ko ì ye ko, “N ñanta Alla la mansabaayaa la kibaari betoo kawandi la saatee doolu fanaa to le, kaatu ñiŋ daliiloo le ye a tinna, n kiita naŋ ñiŋ duniyaa kono.”
- 44 Aduŋ a tententa kawandoo la ì la diina bendulaalu kono Yudeya tundoŋ kaŋ.

Luka 5

- 1 Luŋ doo le la, Yeesu be looriŋ Kennesareti Baa daala, moolu tarata ñoo ñoroo la a kaŋ fo ì si Alla la kumoo moyi.

- 2 A ye kuluŋ fula je baa daala, bari ñeemutalaalu bota ò kono le, ò be ò la jaloolu kuu kaŋ.
- 3 Wo to le Yeesu dunta kuluŋ kiliŋo kono, meŋ mu Simoni taa ti. A ye a daani ka kuluŋo jamfandi tintoo la domandiŋ. Bituŋ a siita kuluŋo kono ka moolu karandi.
- 4 Biriŋ a pareeta diyaamoo la, a ko Simoni ye ko, “Kuluŋo samba diinoŋo to, ali ye ali la jaloolu fayi ka ñewolu muta.”
- 5 Simoni ye a jaabi ko, “M Maarii, ñà dookuwo ke suutoo bee la, m̄ maŋ feŋ muta. Bari i la kumoo kaŋ, m be jaloolu fayi la le.”
- 6 Kabiriŋ ò ye wo ke, ò naata ñee jamaa le muta fo ò la jaloolu datita ka fara.
- 7 Wo to le ò ye ò buloolu maa ò mooñoolu ye, mennu be wo kuluŋ doo kono, ka naa ò maakoyi. Ì naata, aniŋ ò ye kuluŋ fula fandi ñewolu la, fo kuluŋolu be naa tuneŋ na.
- 8 Kabiriŋ Simoni Pita ye ñiŋ je, a ñoyita Yeesu ñaatiŋo la, a ko a ye ko, “M Maarii, bo nte bala, nte mu junubelaa le ti!”
- 9 Pita niŋ moolu mennu bee be a fee jaakalita baake wo ñeemutaña la le.
- 10 Yankuba niŋ Yohana, Sebede dinkewolu, mennu mu Simoni mooñoolu ti, ò fanaa jaakalita. Wo to le Yeesu ko Simoni ye ko, “Kana sila. Ka bo saayiŋ na, i be ke la moomutalaa le ti.”
- 11 Kabiriŋ ò ye ò la kuluŋolu saba tintoo kaŋ, ò ye feŋolu bee bula jee ka Yeesu nooma.
- 12 Kabiriŋ Yeesu be saatewo doo to, kewo doo naata a kaŋ, balajawu kuuraŋo ye meŋ baloo bee muta. Biriŋ a ye Yeesu je, a ye i fayi duuma, a bitita a ñaadaa kaŋ, aduŋ a ye a daani ko, “M Maariyo, i si n seneyandi noo le i la lafoo kaŋ.”
- 13 Wo to le Yeesu ye a buloo tiliŋ, a ye a maa. Bituŋ a ko, “N lafita le. Kendeyaa!” Wo loo niŋ baroo teema, balajawoo bee seneyaata a bala.
- 14 Yeesu ye a dandalaa ko, “Kana a fo moo-wo-moo ye! Bari taa, i ye i faŋ yitandi piriisoo la, aniŋ i ye sadaa bondi i la seneyaa kamma ko Annabilayi Musa ye a yaamari ñaameŋ, ka ke moolu ye seedeyaa ti.”
- 15 Bari hani wo, Yeesu la kibaaroo naata tariyaa ka janjaŋ. Wo kamma la, kafu jamaa naata a kaŋ ka a lamoyi, aniŋ ka kendeyaa ò la kuuraŋolu to.
- 16 Bari Yeesu naata bo jee, a taata dulaa kiideeriŋo to ka duwaa.
- 17 Luŋ doo le la, Yeesu tarata karandiroo la, Farisewolu niŋ Luwaa karammoolu be siiriŋ jee. Ì bota naŋ Kalilee saatewolu bee to, Yudeya tundoo kaŋ, aniŋ Yerusalaa mu. Maariyo la semboo be Yeesu fee le ka kendeyandiroo ke.
- 18 Kewo doolu le ye namatoo naati naŋ, meŋ be laariŋ basoo kaŋ. Ì ye a kata ka duŋ buŋo kono ka a landi Yeesu ñaatiŋo la,
- 19 bari ò maŋ siloo soto, kafoo la siyaa kamma la. Bituŋ ò seleta kankaraŋo santo, ò ye a niŋ a la basoo yooraa duuma kankaraŋo huwo la, moolu teema Yeesu ñaatiŋo la.

- 20 Kabiriŋ Yeesu ye ì la lannoo je, a ko, “Kewo, i la junuboolu yamfata le!”
- 21 Luwaa karammoolu niŋ Farisewolu ye a dati ka a fo ì faŋ ye ko, “Jumaa le mu ñiŋ kewo ti ka Alla tooñeeri kumoo fo? Jumaa le si junuboolu yamfa noo, niŋ a maŋ ke Alla ti?”
- 22 Bari Yeesu ye ì la miiroolu kalamuta le, a ye ì jaabi ko, “Muŋ ne ye a tinna ali ka ñiŋ miira ali sondomoolu kono?”
- 23 Fo ñiŋ ne maŋ sooneeyaa ka a fo, ‘I la junuboolu yamfata le,’ diina ka a fo, ‘Wuli, i ye taama’?
- 24 Bari saayiŋ ali si a loŋ ko, Moo Dinkewo ye kaŋo soto ñiŋ duniyaa kono le ka yamfa junuboolu la.” Bituŋ a ko namatoo ye ko, “N ko, wuli, i ye i la basoo sika, i ye taa suwo kono.”
- 25 Wo loo niŋ baroo teema a wulita moolu ñaatiŋiŋo la. A ye a la basoo sika, a be laariŋ nuŋ meŋ kaŋ, a seyita suwo kono, a niŋ Alla tentoo.
- 26 Moolu bee jaakalita baake. Ì ye Alla jayi silaŋo kono, ì ko, “Dà kaawakuu baa le je bii.”
- 27 Wo koolaa Yeesu fintita banta, a ye duwaañoŋo je, meŋ too mu Lewi ti. A be siiriŋ duwaañibuŋo to. Yeesu ko a ye ko, “N nooma!”
- 28 Bituŋ a wulita, a ye feŋolu bee bula jee, a ye a nooma.
- 29 Bituŋ Lewi ye siimaŋ betoo parendi Yeesu ye a la buŋo kono. Ì niŋ duwaañi jamaa aniŋ moo doolu siita ka domoroo ke ñoo kaŋ.
- 30 Farisewolu niŋ ì la Luwaa karammoolu ŋunuŋunuta Yeesu la saayiboolu ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ali niŋ duwaañoŋoolu niŋ junubelaalu ka domoroo niŋ miŋo ke ñoo kaŋ?”
- 31 Bari Yeesu ye ì jaabi ko, “Moo kendeyaariŋolu maŋ suula jaaralilaa la, bari mennu kuuranta.
- 32 Nte maŋ naa ka moo tilindiŋolu kumandi, bari junubelaalu, fo ì si ì koo dii ì la junuboolu la.”
- 33 Ì ko Yeesu ye ko, “Jamaa-jamaa Yaayaa Batiseerilaa la saayiboolu ka suŋ ne, aniŋ ka duwaa. Farisewolu la taaliboolu fanaa ka wo le ke, bari ite la saayiboolu ka tu domoroo niŋ miŋo le la.”
- 34 Yeesu ko ì ye ko, “Fo ali si maañoobitilaalu sundi noo baŋ, niŋ maañootiyo be ì fee?”
- 35 Bari luŋolu be naa la le, luŋolu mennu la maañootiyo be bo la ì bulu. Wo to le ì be suŋ na.”

- 36 Yeesu ye mansaaloo fanaa fo ì ye ko: “Moo buka bayikuntoo fara waramba kutoo bala ka a lenkelaa waramba kotoo bala. Niñ a ye wo ke, a be waramba kutoo fara la le. Bayikuntoo meñ bota kutamaa bala, a niñ kotoomaa te ñoo taa la.
- 37 Aduñ moo buka wayini kutoo ke sufura kotoolu kono. Niñ wo keta, wayini kutoo be sufuroolu feteñ na le. A be boñ na le, aduñ sufuroolu be tiña la le.
- 38 Wayini kutoo ñanta ke la sufura kotoolu le kono.
- 39 Aduñ moo meñ ye wayini kotoo miñ, wo te lafi la kutamaa la kotenke, kaatu a ka a fo le, ‘Kotoomaa le beteyaata.’ ”

Luka 6

- 1 Loobula Luñ doo le la, Yeesu be tamba kañ siimañ kunkoolu la. Kabiriñ ì be taama kañ, a la saayiboolu ye siimañ tinsoo doolu kati, ì ye ì toñonka ì buloolu kono ka ì kesoolu domo.
- 2 Bituñ Farisewo doolu ko ì ye ko, “Muñ ne ye a tinna ali ka kuwo ke, Luwaa ye meñ haraamuyandi ka a ke Loobula Luño la?”
- 3 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Fo ali nene mañ a karañ, Mansa Dawuda ye meñ ke, kabiriñ konkoo ye a muta, a niñ a taañoolu?”
- 4 A dunta Alla Batudulaa Buño kono ñaameñ ka mbuuru senuño domo, piriisoolu doron ñanta meñ domo la. A ye a dii a taañoolu fanaa la.”
- 5 Bituñ Yeesu ko ì ye ko, “Moo Dinkewo le mu Loobula Luño Maariyo ti.”
- 6 Loobula Luñ doo le la, Yeesu dunta ì la diina bendulaa to ka karandiroo ke. Kewo doo tarata jee, meñ bulubaa buloo faata.
- 7 Luwaa karammoolu niñ Farisewolu tarata Yeesu koroosi kañ, fo a be kendeyandiroo ke la Loobula Luño la le bañ, fo ì si siloo soto ka a tumi.
- 8 Bari Yeesu ye ì la miiroolu loñ ne. Bituñ a ko kee bulufaariño ye ko, “Wuli, i ye naa loo jañ.” A wulita, a loota jee.
- 9 Bituñ Yeesu ko ì ye ko, “Fo Musa la Luwaa sonta le bañ ka kuu betoo ke warañ ka kuu jawoo ke Loobula Luño la, ka moo niyo tankandi warañ ka a kasaara?”
- 10 Wo to le a ye ì bee kiliñ-kiliñ naa juubee, a ko kewo ye ko, “I buloo tilindi.” A ye a ke, aduñ a buloo seyita a ñaama.
- 11 Bari ì kamfaata baake, ì diyaamuta ñoo ye, ì be meñ ke la Yeesu la.
- 12 Wo luñolu kono, Yeesu taata duwaa la konkoo santo. Suutoo bee la, a tarata duwaa la.
- 13 Biriñ fanoo keta, a ye a la saayiboolu kumandi. A ye kee tañ niñ fula tomboñ ì kono, a ye menu toolaa kiilaalu la.

- 14 Wo kiilaalu toolu mu ñinnu le ti: Simoni, a ye meŋ toolaa Pita la, aniŋ a baadiŋo Anduru, Yankuba, Yohana, Filipi aniŋ Batolomeyu,
- 15 Matiyu, Tomas aniŋ Yankuba meŋ mu Alifeyu dinkewo ti, aniŋ Simoni, ì ka meŋ kumandi Selote la,
- 16 Yudas meŋ mu Yankuba dinkewo ti, aniŋ Yudas Isikariyoti meŋ naata ke Yeesu jamfaalaa ti.
- 17 Bituŋ Yeesu niŋ ì naata jii konkoo kaŋ, ì loota dulaa temberiŋo to. A noomalanka jamaa le be jee, ì niŋ moo jamaa mennu bota Yudeya tundoo kaŋ, Yerusalaa mu aniŋ baa daala saatewolu to taariŋ, mennu be Tire niŋ Sidoni maafaŋo la.
- 18 Ì naata ka a lamoyi aniŋ ka kendeyaa ì la kuuraŋolu to. Aduŋ seetaani jawoolu ka moolu mennu batandi, ì naata kendeyaa.
- 19 Kafoo bee ye a kata ka Yeesu maa, kaatu semboo le ka bo a bala, meŋ ka ì bee kendeyandi.
- 20 Wo to le Yeesu ye a kuŋo wuli, a ye a la saayiboolu juubee. Bituŋ a ko: “Barakoo be alitolu fuwaaroolu ye, kaatu alitolu le taa mu Alla la mansabaayaa ti.
- 21 Barakoo be alitolu ye, mennu be konkoriŋ saayiŋ, kaatu ali be wasa la le. Barakoo be alitolu ye, mennu be kumboo la saayiŋ, kaatu ali be jele la le.
- 22 Barakoo be alitolu ye, niŋ moolu ye ali koŋ, ì balanta ali ma, ì ka ali neŋ, aniŋ ì ka ali too tiña, Moo Dinkewo la kuwo kamma.
- 23 Ì mumuñolu ye wo kuu kiliŋo le ke annabiyomoolu la. Ali seewoo wo luŋo la, ali ye sawuŋ-sawuŋ jusulaa kamma la, kaatu ali la joo be wara la Arijana kono le.
- 24 Bari kooroo be alitolu fankamaalu ye, kaatu ali ye ali la seewoo soto le fokabaŋ.
- 25 Kooroo be alitolu ye, mennu be wasariŋ saayiŋ, kaatu ali be konko la le. Kooroo be alitolu ye, mennu be jele kaŋ saayiŋ, kaatu ali be woosii la le, ali ye kumboo.
- 26 Kooroo be alitolu ye, niŋ moolu bee ye ali jayi, kaatu ì mumuñolu ye wo kuu kiliŋo le ke moolu la, mennu ye ì faŋ ke annabiyomoolu ti.
- 27 “Da a fo ali ye, mennu ka n lamoyi: Ali ali jawoolu kanu. Ali kuu betoo ke moolu ye, mennu ye ali koŋ.
- 28 Ali neemoo duwaa moolu ye, mennu ka ali dankaa. Ali duwaa moolu ye, mennu ka ali toorandi.
- 29 Niŋ moo ye i tamoo fadi, i si doo fanaa dii a la. Aduŋ meŋ ye i la waramboo taa, i si i la kotondaŋo fanaa dii a la.
- 30 Moo-wo-moo meŋ ye i daani, a so, aduŋ meŋ ye i la feŋolu taa, kana ì kaniŋ a la.
- 31 Ali kuu ke moo la, meŋ si kuŋ ali to.

- 32 “Niŋ ali ye moolu kanu, mennu ye ali kanu, wo be ali nafaa la muŋ ne la? Hani junubelaalu ka wo kuu kiliŋo le ke.
- 33 Niŋ ali ye kuu betoo ke moolu ye, mennu ka kuu betoo ke ali ye, wo be ali nafaa la muŋ ne la? Hani junubelaalu ka wo kuu kiliŋo le ke.
- 34 Aduŋ niŋ ali ka moolu donto, ali jikita ko, mennu be ali joo la, wo be ali nafaa la muŋ ne la? Hani junubelaalu ka ñoo donto le, aduŋ ì ka jiki ì la joo la a ñaama le.
- 35 “Bari ali si ali jawoolu kanu, ali ye kuu betoo ke ì ye. Ali moolu fuu, ali kana i yillaa feŋ na ì bulu. Wo to le ali la joo be wara la, aniŋ ali be ke la Alla Mansa Tallaa la dindiŋolu ti, kaatu ate beteyaata wasabaloolu fee le fanaa, aniŋ kuruŋolu.
- 36 Ali si balafaa soto ko ali Faamaa ye balafaa soto ñaameŋ.
- 37 “Ali kana moolu kiitindi fo ali fanaa kana kiitindi. Ali kana a fo, moo si halaki, fo ali fanaa kana halaki. Ali yamfa moolu ye, ali fanaa si yamfoo soto.
- 38 Ali diiroo ke, aduŋ jamaa si dii ali la. Sumandiriña betoo, ì ye meŋ ñaji, ì ye a jiijaa, a ye boŋ ì kaŋ, wo le be ke la ali taa ti. Kaatu ali ye sumandaŋo meŋ dii, wo le be dii la ali la.”
- 39 Yeesu ye mansaalo fanaa fo ì ye ko: “Fo finkintewo si finkintewo kenkeŋ noo le baŋ? Fo ì bee te boyi la dinkoo kono baŋ?
- 40 Karandiŋo la kuwo buka wara a kammoo ti, bari karandiŋ-wo-karandiŋ meŋ karanta kendeke, a be ke la le ko a kammoo.
- 41 “Muŋ ne ye a tinna i ka kolomandiŋo je i baadiŋo ñaa kono, bari i buka yirikuntoo je i faŋo ñaa kono?
- 42 Waraŋ i si a fo noo i baadiŋo ye ñaadii le, ‘M baadiŋo, batu, ŋa kolomandiŋo bondi i ñaa kono,’ bari i maŋ yirikuntoo je, meŋ be i faŋo ñaa kono? Ite bunaafayoo! Yirikuntoo bondi i faŋo ñaa kono foloo, wo koolaa i la jeroo si seneyaa ka kolomandiŋo bondi, meŋ be i baadiŋo ñaa kono.
- 43 “Yiri betoo buka diŋ jawoo diŋ, aduŋ yiri jawoo buka diŋ betoo diŋ.
- 44 Yiri-wo-yiri ka loŋ a diŋo le la. Kaatu sooto diŋolu buka kati ŋaniŋ suŋo bala, sako wayini yiridiŋ ñatoolu si kati baransaŋo bala.
- 45 Moo betoo ka kuu betoolu le bondi a sandomoo kono, meŋ be faariŋ beteyaa la. Wo ñaa kiliŋo la moo jawoo ka kuu jawoolu le bondi a sandomoo kono, kaatu sandomoo be faariŋ meŋ na, daa ka wo le fo.
- 46 “Muŋ ne ye a tinna ali ka n kumandi, ‘M Maarii, m Maarii,’ aduŋ ali buka kuwo ke, n ka ali yaamari meŋ na?
- 47 Moo-wo-moo meŋ naata n kaŋ, a ye n na kumoolu moyi, aduŋ a ye ì muta, m be a yitandi la ali la, wo la kuwo be ñaameŋ.

48 Wo ka munta le ko kewo meŋ be buŋ loo la, a ye sindiroo ke, a ye fondamaŋo laa beroo kaŋ. Biriŋ waamoo naata a kaŋ, aniŋ jiiboroo ye a taki, a maŋ a maamandi noo, kaatu a loota kuuke le.

49 Bari moo meŋ ye n na kumoolu moyi, aduŋ a maŋ ì muta, wo ka munta le ko kewo, meŋ ye a la buŋo loo bankoo kaŋ, a maŋ fondamaŋo ke a la. Biriŋ jiiboroo ye a taki, waati kiliŋ, a boyita piraam!”

Luka 7

1 Kabiriŋ Yeesu pareeta diyaamoo la moolu ye, a dunta Kapanawumu saatewo to.

2 Rooma kelediŋ kuntiyo doo le ye dookuulaa soto, meŋ na kuwo diyaata a ye baake. A kuuranta fo a be naa faa la.

3 Kabiriŋ kelediŋ kuntiyo ye Yeesu la kuwo moyi, a ye Yahuudi alifaa doolu kii Yeesu kaŋ ka a daani, fo a si naa ka a la dookuulaa kendeyandi.

4 Biriŋ ì naata Yeesu kaŋ, ì ye a daani baake ko, “Ñiŋ kewo jarita le ka ì la maakoyiroo soto,

5 kaatu a ye ñ na bankoo kanu le. Hani ñ na diina bendulaa, ate le ye a loo.”

6 Wo to le Yeesu niŋ ì taata. Biriŋ a sutiyaata buŋo la, ñiŋ kelediŋ kuntiyo ye a teeroolu kii Yeesu kaŋ ka ñiŋ kumoo fo a ye ko, “M Maariyo, kana i faŋ batandi, kaatu nte maŋ jari, ite ye naa n na buŋo kono.

7 Wo le ye a tinna m maŋ a miira ko, nte faŋo jarita le ka naa i kaŋ. Kumoo fo doron, aduŋ n na dookuulaa be kendeyaa la le.

8 Nte fanaa be kantiyolu le koto, aduŋ ŋa kelediŋolu soto n koto le. Niŋ n ko meŋ ye ‘Taa,’ a ka taa le. Niŋ n ko doo ye, ‘Naa,’ a ka naa le. Aduŋ niŋ ŋa n na dookuulaa yaamari meŋ na, a ka wo le ke.”

9 Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ kumoolu moyi, a jaakalita. A ye a ñaa tiliŋ kafoo la, meŋ be a nooma, a ko, “M be a fo la ali ye, hani Banisirayila kono, m maŋ ñiŋ ñoŋ lanna siifaa je jee.”

10 Wo kewolu, ñiŋ kelediŋ kuntiyo ye mennu kii, kabiriŋ ì muruta a la buŋo to, ì ye a tara, dookuulaa kendeyaata.

11 Wo koolaa, a maŋ mee, Yeesu taata Nayini saatewo to, a niŋ a la saayiboolu niŋ kafu baa.

12 Kabiriŋ a sutiyaata saatewo dundaŋ daa la, a niŋ baadeelaalu benta, mennu ye furewo naati saatewo banta la. Furewo ñiŋ ne mu a baamaa dinkee kiliŋo ti, aduŋ a baamaa mu furuyaamusoo le ti. Kafu baa meŋ bota saatewo kono, be a fee.

13 Kabiriŋ Maariyo ye musoo je, a balafaata a ye. A ko a ye ko, “Kana kumboo.”

14 Wo to le a naata furee sambaraŋo maa, bituŋ a sambalaalu loota. Yeesu ko, “Fondinkewo, m be a fo la i ye, wuli!”

- 15 Bituŋ furewo siita, a ye a dati ka diyaamu. Yeesu ye a murundi a baamaa kaŋ.
- 16 Ì bee faata niŋ silaŋo la, ì ye Alla jayi ko, “Annabiyomu baa le fintita ò kono. Alla naata le ka a la moolu maakoyi.”
- 17 Yeesu la ñiŋ kuwo kibaaroo naata janjaŋ Yudeya tundoo bee kaŋ, aniŋ tundoolu mennu be a daala.
- 18 Yaayaa la saayiboolu naata ñiŋ kuwolu bee saata a ye.
- 19 A ye a la saayibe fula kumandi ò kono. A ye ò kii Maariyo kaŋ ka a ñininkaa ko, “Fo ite le mu wo ti baŋ, meŋ ñanta naa la, waraŋ fo ò si doo koteŋ batu?”
- 20 Kabiriŋ ñiŋ kiilaalu naata Yeesu kaŋ, ò ko a ye ko, “Yaayaa Batiseerilaa le ye ò kii ka ò ñininkaa ko: Fo ite le mu wo ti baŋ, meŋ ñanta naa la, waraŋ fo ò si doo koteŋ batu?”
- 21 Wo waatoo kono, Yeesu ye moo jamaa kendeyandi ka bo ò la kuuraŋolu niŋ mantooroolu to, a ye seetaani jawoolu bayi, aduŋ a ye finkintee jamaa ñaalu yelendi.
- 22 Wo to le a ye Yaayaa la kiilaalu jaabi ko, “Ali muru Yaayaa kaŋ. Ali ye a fo a ye, ali ye kuwolu mennu je, aniŋ ali ye mennu moyi: Finkintewolu ñaalu yeleta, namatoolu taamata, balajawutoolu kendeyaata, tulu sukiriŋolu ye moyiroo ke, furewolu wulita, aniŋ kibaari betoo kawandita fuwaaroolu ye.
- 23 Barakoo be moo le ye, meŋ maŋ hakili fula soto nte la kuwo to.”
- 24 Kabiriŋ Yaayaa la kiilaalu taata, Yeesu ye a dati ka Yaayaa la kuwo fo kafoo ye ko: “Ali taata ka muŋ ne juubee keñewuloo kono? Fo baakintoo le mu baŋ, foño ka meŋ jiijaa?”
- 25 Wo to ali taata ka muŋ ne juubee? Fo kewo meŋ ye dendika ñiimaa duŋ baŋ? Ali ye a loŋ ne ko, moolu mennu ka ò paree feŋ daa koleŋolu la, aniŋ mennu be niidiyaa kono, wolu be siiriŋ mansabuŋolu le kono.
- 26 Ali taata muŋ ne juubee? Ka annabiyomoo juubee baŋ? Haa, m be a fo la ali ye, a tambita annabiyomoo faŋo la le.
- 27 Ñiŋ ne la kuwo be safeeriŋ ko: ‘A fele, ŋa n na kiilaa kii ò ñaato le, meŋ be ò la siloo parendi la ò ye!’
- 28 “M be a fo la ali ye, moo nene maŋ soto hadamadiŋolu kono, meŋ na kuwo warata ka tamba Yaayaa la. Bari hani meŋ na kuwo dooyaata moolu bee ti Alla la mansabaayaa kono, wo le la kuwo warata ka tamba Yaayaa la.”
- 29 Moolu bee, hani duwaañoolu, kabiriŋ ò ye a la kumoo moyi, ò sonta le ko, Alla la siloo tilinta le. Ì bee batiseeta niŋ Yaayaa la batiseeroo la.
- 30 Bari Farisewolu niŋ Luwaa lonnaalu balanta Alla la kuu betoo le la, a ye meŋ parendi ò ye, ò maŋ soŋ ka batisee ka bo niŋ Yaayaa la.

- 31 Yeesu tententa ka a fo ko, “N si ñiñ jamaanoo moolu misaali noo muñ ne la? Ì niñ muñ ne mulunta?”
- 32 Ì ka munta le ko dindiñolu mennu be siiriñ marisewo kono, ì be ñoo kumandi kañ ko, ‘Dà footaño fee ali ye le, bari ali mañ i doñ. Dà saño woosii, bari ali mañ kumboo!’
- 33 Kaatu Yaayaa Batiseerilaa naata le, a buka mbuuroo domo, sako a si wayinoo miñ, aduñ ali ko, ‘A ye seetaani jawoo le soto.’
- 34 Moo Dinkewo naata le, a ka domoroo ke, a ka i miñ, silañ ali ko, ‘A juubee, konomoo le mu, anij dolominnaa. Duwaañoolu niñ junubelaalu teeroo!’
- 35 Bari ñaameño ka suutee ka bo niñ a diñolu bee le la.”
- 36 Farisewo doo le ye Yeesu buuñaatoo kumandi domoroo la. A taata wo Farisewo la buño to, a siita, a be nonkommaariñ taabuloo to.
- 37 Musoo doo le be wo saatewo kono jee, meñ ka baluu junuboo kono. Kabiriñ a ye a moyi ko, Yeesu be domoroo la Farisewo la buño kono, a niñ kaba ñiimaa naata, karabaanijiyo be meñ kono.
- 38 A loota Yeesu siñolu daala. A kumboota, a ye Yeesu siñolu sinandi niñ a ñaajiyo la. Bituñ a ye Yeesu siñolu fita niñ a kuntiño la. A ye ì sumbu, anij a ye karabaanijiyo maa ì la.
- 39 Kabiriñ Farisewo meñ ye Yeesu buuñaatoo kumandi nañ, ye ñiñ je, a ko a fañ ye ko, “Niñ ñiñ mu annabiyomoo le ti, a be a loñ na le, muñ musu siifaa le mu ñiñ ti, meñ ka a maa. Ñiñ musoo mu junubelaa le ti!”
- 40 Wo kamma la Yeesu ye Simoni jaabi ko, “Simoni, ña feñ ne soto ka a fo i ye.” Bituñ Simoni ko, “Karammoo, muñ ne mu wo ti?”
- 41 Wo to le Yeesu ye mansaalo doo fo a ye ko: “Kee fula le ye kodoo donto kodidontorilaa bulu. Kee kiliño ye denaari keme luulu le donto, doo ye denaari tañ luulu le donto a bulu.
- 42 Wo kee fuloo mañ naa a joo noo. Wo kamma la, a yamfata ì la juloolu la. Saayiñ wo kee fuloo kono, jumaa le be wo kodidontorilaa kanu la baake?”
- 43 Simoni ye a jaabi ko, “Da a miira, a yamfata meñ na julu jamaa la.” Bituñ Yeesu ko a ye ko, “I ye tooña le fo.”
- 44 Bituñ a ye a ñaa tiliñ musoo la, a ko Simoni ye ko, “I ye ñiñ musoo je le bañ? N dunta i la buño kono, i mañ jiyo dii n na ka n siñolu kuu. Bari ñiñ musoo, a ye n siñolu sinandi niñ a ñaajiyo la, a ye ì jandi niñ a kuntiño la.
- 45 I mañ n sumbu. Bari kabiriñ waatoo meñ na n dunta nañ, a be n siñolu sumbu kañ doron.
- 46 I mañ tuloo maa n kuño la, bari ate ye karabaanijiyo maa n siñolu bala.

47 Wo kamma la, m be a fo la i ye, a la junuboolu mennu siyaata, ò yamfata le. Ate la kanoo warata baake, bari moo meŋ ye yamfandiŋo soto, wo maarii la kanoo ka dooyaa le.”

48 Bituŋ Yeesu ko musoo ye ko, “I la junuboolu yamfata le.”

49 Moo doolu mennu niŋ a be taabuloo to, ò ye a dati ka a fo ò faŋolu ye ko, “Jumaa le mu ñiŋ ti, meŋ ka junuboolu yamfa?”

50 Bituŋ Yeesu ko musoo ye ko, “I la lannoo le ye i kiisa. Taa kayira kono!”

Luka 8

1 Wo koolaa le, Yeesu tententa ka taa saatee baalu niŋ saateeriŋolu bee to. A ye Alla la mansabaayaa la kibaari betoo kawandi. A la saayibe taŋ niŋ fuloo be a fee,

2 ò niŋ musoo doolu, a ye mennu fiririŋ seetaani jawoolu bulu nuŋ, a ye ò kendeyandi. Mariyaama Makadarena, Yeesu ye seetaani jawu woorowula bayi meŋ bala, wo fanaa be ò kono le,

3 aniŋ Yowanna, meŋ mu Mansa Herodi la dookuulaa Cusa la musoo ti, aniŋ Susanna niŋ musu jamaa. Ñiŋ musoolu ka ò la sotofeŋolu bo le ka Yeesu niŋ a la saayiboolu maakoyi.

4 Moolu bota naŋ saatewolu to taariŋ ka naa Yeesu kaŋ. Bituŋ kafu baa naata beŋ ñoo kaŋ, Yeesu ye mansaaloo fo ò ye ko:

5 “Fiirilaa kiliŋ ne nene taata a la fiifeŋ kesoolu fii. Kabiriŋ a be fiiroo la, kese doolu jolonta moolu la tambidulaa to. Bituŋ moolu dorita ò kaŋ, kunoolu ye ò domo.

6 Kese doolu jolonta beroolu le kaŋ. Kabiriŋ ò falinta, ò bee jaata, kaatu ò maŋ montoo soto.

7 Kese doolu jolonta ŋaniŋolu kono. Ì niŋ ŋaniŋolu falinta ñoo la, bari ŋaniŋolu ye ò dete, ò faata.

8 Bari kese doolu jolonta banku betoo le kaŋ. Ì falinta, aduŋ ò naata kese kemoolu bondi.” Kabiriŋ Yeesu pareeta diyaamoo la, a ko, “Meŋ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi.”

9 Wo to le Yeesu la saayiboolu ye a ñininkaa ko, ñiŋ mansaaloo kotoo mu muŋ ne ti.

10 A ko, “Alla la mansabaayaa kulloolu diita alitolu le la ka ò loŋ, bari doolu ye, ò be maaboriŋ mansaaloolu le kono. Wo kamma la, ‘ò si juubeeroo ke, bari ò buka jeroo ke noo. Ì si moyiroo ke, bari ò buka fahaamuroo ke noo.’

11 “Ñiŋ ne mu mansaaloo kotoo ti: Kesoo mu Alla la kumoo le ti.

12 Kesoolu mennu jolonta moolu la tambidulaa to, wo ka moolu la kuwo le yitandi, mennu ye kumoo moyi, bari Ibiliisa naata, a ye kumoo buusi ò sondomoolu kono, fo ò kana laa waraŋ ka kiisa.

- 13 “Kesoolu mennu jolonta beroolu kaŋ, wo ka moolu la kuwo le yitandi, mennu ye Alla la kumoo moyi, ì seewooriŋo ye a muta, bari a maŋ suloo soto ì sondomoolu kono. Ì laata fo waatindiŋ doronj. Kabiriŋ marisa kuwo naata, ì badalita.
- 14 Kesoolu mennu jolonta ŋaniŋolu kono, wo ka moolu la kuwo le yitandi, mennu ye kumoo moyi, bari baluwo la bataa kuwolu niŋ naafuloolu ñaaboo aniŋ niidiyaa kuwolu ka kesoolu dete le, aduŋ ì diŋolu buka moo.
- 15 Bari mennu jolonta banku betoo kaŋ, wo ka moolu la kuwo le yitandi, mennu ye kumoo moyi, ì ye a muta sondome betoo la, meŋ tilinta. Wolu le ka diŋ betoo diŋ muñoo kono.”
- 16 “Moo buka lampoo mala ka a biti booloo la, waraŋ ka a ke laaraŋo koto. Bari a ka a ke lampu looraŋo le kaŋ, fo moolu mennu dunta si maloo je.
- 17 Feŋ te maaboriŋ, meŋ te lankenema la, feŋ te kulloo kono, meŋ te finti la kenebaa to.
- 18 Wo to ali ali hakiloo tu, ali ka i lamoyi ñaameŋ. Moo meŋ ye feŋ soto, doo be dii la wo le la. Bari moo meŋ maŋ feŋ soto, hani a ye meŋ muta a taa ti, wo faŋo be buusi la a la le.”
- 19 Wo to le Yeesu baamaa niŋ a doomaalu naata a kaŋ, bari ì maŋ futa noo a ma kafoo la siyaa kamma la.
- 20 Moo doolu ko Yeesu ye ko, “I baamaa niŋ i doomaalu be looriŋ banta. Ì lafita ka i je.”
- 21 Bari Yeesu ye ì jaabi ko, “Nte baamaa niŋ m baadiŋolu mu moolu le ti, mennu ye Alla la kumoo moyi, aduŋ ì ka a ke a ñaama.”
- 22 Luŋ doo le la, Yeesu ko a la saayiboolu ye ko, “Ali ñà taa, ñà baa teyi ka taa a kara doo la.” Bituŋ ì dunta kuluŋo kono ka taa.
- 23 Biriŋ kuluŋo be taa kaŋ, Yeesu ye i laa, a siinoota. Foño baa naata wuli baa kono fo kuluŋo be naa faa la niŋ jiyo la, ì tarata wo mantooroo kono.
- 24 Bituŋ ì naata a kaŋ ka a kuniŋ ko, “M̄ Maarii, m̄ Maarii, m̄ be kasaara kaŋ ne!” Wo to le a kuninta, a wulita, a ye foño niŋ jiiɓaliŋ saŋarariŋolu jalayi, wo to le ì tenkunta tek.
- 25 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Ali la lannoo lee?” Ì silata aniŋ ì jaakalita fanaa. Ì ko ñoo ye ko, “Jumaa le mu ñiŋ ti, meŋ ka foño niŋ jiiɓaliŋolu yaamari, aduŋ ì ka a la yaamaroo muta?”
- 26 Bituŋ Yeesu niŋ a la saayiboolu futata Kerasene tundoo kaŋ, meŋ be baa kara doo la ka bo Kalilee.
- 27 Kabiriŋ Yeesu fintita kuluŋo kono, a loota tintoo kaŋ doronj, kewo doo le ye a benduŋ jee, seetaani jawoolu be meŋ na. A bota saatewo kono, aduŋ a meeta, a buka

dendikoo duŋ. A maŋ tara sabatiriŋ buŋo kono, bari a ka sabati berehuwolu le kono, ì ka moolu baadee daameŋ to.

28 Kabiriŋ a ye Yeesu je, a wuurita, a ye i fayi Yeesu siŋolu to, a sarita santo ko, “I be muŋ ne ke la nte la, Yeesu, Alla Mansa Tallaa Dinkewo? Ìa i daani, kana n toora.”

29 A ye ñiŋ fo le, kaatu Yeesu ye seetaani jawoo yaamari ka finti a kono. Waati jamaa seetaani jawoo ka ñiŋ kewo boyindi le fo ì ka a kanta, ì ka a siti neejoololu niŋ kutiŋolu la, bari a ka wolu kuntu le. Seetaani jawoo naata a bayi dulaa kiideeriŋo to.

30 Yeesu naata a ñininkaa ko, “Ite too ndii?” A ko, “N too mu ‘Jamaa’ le ti.” A ye wo fo, kaatu seetaani jamaa le be a kono.

31 Aduŋ ì ye Yeesu daani, fo a kana ì bayi dinka dambaloo kono.

32 Wo waatoo la, seewu kooree baa le tarata daaŋinoo la konko jindaa la jee. Wo to le seetaani jawoolu ye Yeesu daani, fo a si ì bula ka taa ñiŋ seewoolu kono, bituŋ a sonta.

33 Wo to le seetaani jawoolu bota kewo kono ka duŋ seewoolu kono. Aduŋ seewu kooree bee borita ka jii konko jindaa la, ì naata jolon baa kono. Ì bee faata jiyo kono jee.

34 Kabiriŋ seewu kantalaalu ye ñiŋ kuwo je, ì borita, ì ye kuwo bee saata saatewo kono, aniŋ a dandaŋolu to.

35 Wo to le moolu naata ka a juubee, meŋ keta. Kabiriŋ ì naata Yeesu kaŋ, ì ye kewo ñiŋ tara siiriŋ Yeesu siŋolu daala, seetaani jawoolu bota meŋ bala. Saayiŋ duŋ feŋolu be a la, aduŋ a sondomoo seyita a ñaama. Bituŋ ì silata.

36 Aduŋ moolu menu ye a je, ì ye a saata doolu ye, seetaanitoo kendeyaata ñaameŋ.

37 Wo to le Kerasene niŋ a dandanna moolu bee ye Yeesu daani, fo a si bo jee, kaatu ì silata baake le. Bituŋ a dunta kuluŋo kono, a muruta.

38 Wo kewo, seetaani jawoolu bota meŋ bala, a ye Yeesu daani ko, a lafita ka tara a fee. Bari Yeesu ko a ye ko,

39 “Taa i la suwo kono, i ye a fo, Alla ye kuu baa meŋ ke i ye.” Wo to le kewo taata, a ye a fo saatewo bee kono, Yeesu ye kuu baa meŋ ke a ye.

40 Kabiriŋ Yeesu muruta, moo jamaa ye a benduŋ, kaatu ì bee le be a batu kaŋ nuŋ.

41 Bituŋ kewo doo naata, ì ka a fo meŋ ye Yayirus. Ate mu diina bendulaa la maralilaa le ti. A ñoyita Yeesu siŋolu to. A ye a daani, fo a si naa a la buŋo to,

42 kaatu a dimmusu kiliŋo meŋ ye sanji taŋ niŋ fula soto, a be faa kaŋ ne. Kabiriŋ Yeesu be taa kaŋ Yayirus yaa, moolu ye ñoo ñoriŋ-ñoriŋ a kaŋ.

43 Musoo doo le tarata jee, yeleboŋ kuuraŋo be meŋ na fo sanji taŋ niŋ fula. A ye a la sotofeŋolu bee le duŋ jaaraloo kunna, moo maŋ a kendeyandi noo.

- 44 Bituŋ a naata Yeesu kooma kafoo kono, a ye Yeesu la waramboo tuloo maa. Wo loo niŋ baroo teema, a la yelebongo loota.
- 45 Wo to le Yeesu ye ñininkaroo ke ko, “Jumaa le ye m maa?” Kabiriŋ ì bee balanta, Pita ko a ye ko, “M Maarii, moo jamaa le ye i muru, aduŋ ì be ñoo ñoriŋ-ñoriŋ kaŋ ì kaŋ!”
- 46 Bari Yeesu ko, “Moo doo le ye m maa, kaatu ŋa a kalamuta ko, semboo le bota m bala.”
- 47 Kabiriŋ musoo ye a je ko, a te maabo noo la, a jarajaratoo naata, a ye a faŋ fayi Yeesu siŋolu to. Wo to le a ye a fo moolu bee ñaa la, meŋ ye a tinna a ye a maa, aniŋ a kendeyaata ñaameŋ wo loodulaa to.
- 48 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “N dimmusoo, i la lannoo le ye i kendeyandi. Taa kayira kono!”
- 49 Kabiriŋ Yeesu be diyaamu kaŋ, kewo doo naata ka bo maralilaa Yayirus yaa ka a fo a ye ko, “I dimmusoo faata le. Kana kammoo batandi kotenke.”
- 50 Kabiriŋ Yeesu ye a moyi, a ko Yayirus ye ko, “Kana sila, laa doronŋ, aduŋ a be kendeyaa la le.”
- 51 Kabiriŋ Yeesu futata buŋo to, a maŋ soŋ, hani moo kiliŋ ye duŋ jee, fo Pita, Yohana, Yankuba aniŋ sunkutundiŋo faamaa niŋ a baamaa.
- 52 Moolu bee be kumboo niŋ woosiyo la sunkutoo la kuwo kamma la, bari Yeesu ko ì ye ko, “Ali kana kumboo! A maŋ faa, a be siinoo le la.”
- 53 Bituŋ ì naata jele a la, kaatu ì ye a loŋ ne ko, a faata le.
- 54 Bari Yeesu ye a buloo muta, a ye a kumandi ko, “Sunkutoo, wuli!”
- 55 Bituŋ a niyo muruta a kaŋ, wo loo niŋ baroo teema a wulita. Bituŋ Yeesu ye ì yaamari ka domoroo dii a la.
- 56 A wuluulaalu kaawata baake, bari Yeesu ye ì dandalaa baake ko, ì kana a saata moo ye, meŋ keta.

Luka 9

- 1 Yeesu ye a la saayibe taŋ niŋ fuloo kumandi, a ye semboo niŋ kaŋo dii ì la, seetaani jawoolu bee kaŋ, aniŋ ka kendeyandiroo ke.
- 2 Bituŋ a ye ì kii ka Alla la mansabaayaa kawandi, aniŋ ka kuurantoolu kendeyandi.
- 3 A ko ì ye ko: “Ali kana hani feŋ samba ñoo la ali la taamasiloo kaŋ. Ali kana taamaranŋ dokoo samba, kufoo, mbuuroo waranŋ kodoo, aduŋ ali kana dendika fulanjanŋo samba.
- 4 Niŋ ali dunta buŋ-wo-buŋ kono, ali si sabati jee fo janniŋ ali be taa la.

- 5 Niŋ ì maŋ ali jiyaa daameŋ to, ali fintitoo si ali siŋolu konkoŋ ka ke seedeyaa ti ì ye.”
- 6 Bituŋ saayiboolu taata ka bo saatee ka taa saatee ka kibaari betoo kawandi, aniŋ ka kendeyandiroo ke daa-wo-daa.
- 7 Kabiriŋ Mansa Herodi ye ñiŋ kuwolu bee moyi, mennu keta, a dewunta, kaatu moo doolu ko, Yaayaa Batiseerilaa le wulita saayaa kono.
- 8 Doolu ko, Annabilayi Eliya le naata kotenke, aduŋ doolu ko, annabiyomu kotoo doo le wulita saayaa kono.
- 9 Bari Herodi ko, “Ŋa Yaayaa kuŋo kuntu le. Jumaa le duŋ mu ñiŋ kewo ti, n ka meŋ na kuwo moyi teŋ?” Bituŋ a hameta ka a je.
- 10 Kabiriŋ saayiboolu muruta naŋ, ì ye kuwolu bee saata Yeesu ye, ì ye mennu ke. A ye ì samba, ì taata suturoo kono Betisayida saatewo maafano la.
- 11 Kabiriŋ moolu naata a loŋ, ì bulata a nooma jee. Yeesu sonta ì la naa la, a ye Alla la mansabaayaa kawandi ì ye, aduŋ a ye moolu kendeyandi, mennu suulata maakoyiroo la.
- 12 Kabiriŋ tiloo be naa boyi la, a la saayibe taŋ niŋ fuloo naata a kaŋ ka a fo a ye ko, “Moolu bula, ì ye taa dandanna saatewolu kono ka sabati jee, aniŋ ka domoroo ñini, kaatu jaŋ mu dulaa kiideeriŋo le ti.”
- 13 Bari Yeesu ko ì ye ko, “Ali faŋo si domoroo dii ì la.” Bituŋ ì ko a ye ko, “Mbuuru kuŋ luulu doron ne be ñ bulu, aniŋ ñee muru fula, fo niŋ ñ taata ka domoroo saŋ ñiŋ moolu bee ye.”
- 14 Kewolu mennu be jee, wolu mu kee wuli luulu ñon ne ti. Wo to le Yeesu ko a la saayiboolu ye ko, “Ali si ì kafundiŋ sindi ñoo kaŋ, kafundiŋ-wo-kafundiŋ ye moo taŋ luulu soto.”
- 15 Ì ye a ke wo le ñaama.
- 16 Wo to le a ye mbuuru kuŋ luuloo niŋ ñee muru fuloo taa, a ye santo juubee, a ye Alla daani ka domoroo barakandi. Wo koolaa, a ye mbuuru kuŋolu kuntu, a ye ì dii saayiboolu la, ka ì dii moolu la.
- 17 Aduŋ ì bee ye domoroo ke fo ì konoo faata. Wo koolaa, saayiboolu ye sinsiŋ taŋ niŋ fula le fandi mbuuru kuntu toolu la, mennu tuta jee.
- 18 Luŋ doo le la, kabiriŋ Yeesu taata a faŋ ye kara la ka duwaa, aduŋ a la saayiboolu be a fee, a ye ì ñininkaa ko, “Moolu ko, nte mu jumaa le ti?”
- 19 Ì ye a jaabi ko, “Doolu ko, ite mu Yaayaa Batiseerilaa le ti, doolu ko, Annabilayi Eliya, aniŋ doolu ko, annabiyomu kotoo doo le wulita naŋ.”
- 20 A ko ì ye ko, “Bari alitolu duŋ ko, nte mu jumaa le ti?” Bituŋ Pita ye a jaabi ko, “Ite le mu Alla la Alimasiihu ti.”

- 21 Wo to le Yeesu ye ì dandalaa kendeke ko, ì kana ñiñ kuwo fo moo-wo-moo ye.
- 22 Yeesu tententa diyaamoo la ko, “Moo Dinkewo ñanta toora la kuu jamaa le la. Alifaalu be balañ na a ma le, aniñ piriisi ñaatonkoolu niñ Luwaa kammoolu. Ì be a faa la le, bari tili sabanjaño la, a be wuli la le kotenke.”
- 23 Yeesu ko a la saayiboolu ye ko: “Moo-wo-moo meñ lafita nte nooma la, wo si a faño la hame kuwolu bee bula jee. A ye a la yiribantambiloo sika luñ-wo-luñ, a ye n nooma.
- 24 Kaatu moo-wo-moo meñ lafita ka a faño niyo tankandi, wo be foo la a la le. Bari moo-wo-moo meñ foota a niyo la nte la kuwo niñ kibaari betoo kamma la, wo be a niyo tankandi la le.
- 25 Moo be muñ nafaa le soto la, niñ a ye duniyaa feñolu bee soto, bari a naata foo a la baluwo la ka duñ yankankatoo kono?
- 26 Moo-wo-moo meñ maluta nte niñ n na kumoolu la, wo to Moo Dinkewo fanaa be malu la wo maarii la le, niñ a naata a la semboo niñ waroo kono, aniñ a Faamaa la kallaankeyyaa, a niñ malaayika senuñolu.
- 27 Bari m be tooña fo la ali ye ko, moo doolu be looriñ jañ, mennu te saayaa nene la, fo niñ ì ye Alla la mansabaayaa je.”
- 28 Tili seyi ñoñ koolaa, kabiriñ Yeesu ye ñiñ kumoolu fo, a ye Pita, Yohana aniñ Yankuba samba duwaa la konkoo kañ.
- 29 Kabiriñ a be duwaa kañ, a ñaadaa naata yelema, a la waramboo be malamala kañ, a koyita fer.
- 30 Jee niñ jee kee fula niñ a tarata diyaamoo la, Musa niñ Eliya.
- 31 Ì fintita nañ kallaankeyyaa kono, ì niñ Yeesu diyaamuta a la saayaa la kuwo la, aniñ a be naa meñ timmandi la Yerusalaamu kono.
- 32 Pita niñ a mooñoolu be siinoo kañ kendeke. Kabiriñ ì kuninta, ì ye Yeesu la malamaloo je, aniñ kee fula mennu be looriñ a fee.
- 33 Kabiriñ ñiñ kee fuloo be Yeesu bula kañ ka taa, Pita diyaamuta a ye ko, “N kammoo, a beteyaata ntolu fee le ka tara jañ. M batu, ña jembereñ saba loo. Kiliño ye ke ite taa ti, kiliño ye ke Musa taa ti, aniñ kiliño ye ke Eliya taa ti.” Bari Pita mañ a loñ, a be meñ fo kañ.
- 34 Kabiriñ a be ñiñ fo kañ doron, minaayoo ye ì muuri. Saayiboolu silata, biriñ ì dunta minaayoo kono.
- 35 Wo to le kumakaño bota nañ minaayoo kono ko, “Ñiñ ne mu n Dinkewo ti, ña meñ tomboñ. Ali ì lamoyi a la.”
- 36 Kabiriñ kumakaño deyita, Yeesu dammaa le tuta looriñ jee. Saayiboolu ye ñiñ tu kulloo kono le, ì mañ feñ fo moo-wo-moo ye ñiñ kuwolu to, ì ye mennu je, fo waati jañ koolaa.

- 37 Wo saamoo la, kabiriŋ ò jiita naŋ konkoo kaŋ, moo jamaa le ye Yeesu benduŋ.
- 38 Kewo doo tarata moolu kono jee, a sarita santo ko, “Karammoo, ŋa i daani, n dinkewo juubee, meŋ dammaa be m bulu!
- 39 Seetaani jawoo le ka a boyindi. Niŋ a ye a maa doron, a ka wuuri le, fo a daa ka kankaŋo bondi. A ka a jarajarandi le, a buka lafi ka a bula.
- 40 Da i la saayiboolu daani ka a bayi, bari ò maŋ a ke noo.”
- 41 Bituŋ Yeesu ye jaabiroo ke ko, “Alitolu jamaani lannabaloo, jamaani jenkeriŋo! Nte ñanta tara la ali fee fo waati jumaa le la, aniŋ ka muña ali ye? I diŋo samba naŋ jaŋ.”
- 42 Kabiriŋ kambaanoo be naa kaŋ, seetaani jawoo ye a boyindi, a ye a jarajarandi. Bari Yeesu ye seetaani jawoo jalayi, a ye kambaanoo kendeyandi. Wo koolaa, a ye a seyindi a faamaa la.
- 43 Moolu bee le jaakalita Alla la waroo la. Biriŋ moolu bee be jaakaliriŋ kuwolu la, Yeesu ye mennu ke, a ko a la saayiboolu ye ko,
- 44 “Ali ali tuloolu loo n na kumoolu la. Moo Dinkewo be duŋ na moolu bulu le.”
- 45 Bari a la saayiboolu maŋ a la ñiŋ kumoo fahaamu. A maabota ò ma le, fo ò kana a fahaamu noo, aduŋ ò maŋ haañi ka a ñininkaa.
- 46 Saayiboolu dammaalu tarata ñoosaboo la, meŋ na kuwo warata ka tamba ò bee la.
- 47 Kabiriŋ Yeesu ye ò sandomoolu la miiroolu loŋ, a ye dindiŋo taa, a ye a londi a daala.
- 48 A ko ò ye ko, “Moo-wo-moo meŋ ye ñiŋ dindiŋo jiyandi n too la, wo ye nte le jiyandi. Aduŋ moo-wo-moo meŋ ye nte jiyandi, a ye wo le jiyandi, meŋ ye nte kii. Moo meŋ na kuwo dooyaata ali bee ti, wo le mu moo ti, meŋ na kuwo warata ali bee ti.”
- 49 Bituŋ Yohana ye Yeesu jaabi ko, “N karammoo, ŋà moo le je, meŋ ye seetaani jawoolu bayi niŋ i too la. M maŋ soŋ, a ye a ke, kaatu a maŋ tara ñ na kafoo kono.”
- 50 Bari Yeesu ko a ye ko, “Ali kana balaŋ a la, kaatu moo meŋ maŋ balaŋ ali la, wo be ali fee le.”
- 51 Kabiriŋ Yeesu la waatoo sutiyaata ka taa Arijana, a ye a ñaa tiliŋ ka taa Yerusalaamu.
- 52 Bituŋ a ye kiilaalu kii a ñaato ka taa Samariya saatewo doo to ka kuwolu parendi a ye.
- 53 Bari jee moolu balanta ka a jiyaa, kaatu a be a la siloo le kaŋ ka taa Yerusalaamu.
- 54 Kabiriŋ a la saayiboolu Yankuba niŋ Yohana ye ñiŋ je, ò ko, “M Maarii, fo i lafiita, ŋà dimbaa yaamari, a ye jii naŋ ka ò bee kasaara baŋ?”

- 55 Bari Yeesu ye ì juubee, a ye ì jalayi.
- 56 Wo koolaa ì taata saatee doo to.
- 57 Kabiriŋ ì be taamasiloo kaŋ, kewo doo ko Yeesu ye ko, “Nte be i nooma la le, i taata daa-wo-daa.”
- 58 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “Kunkuwuloolu ye dinkoolu soto le, ì ka tara daameŋ to. Aduŋ kunoolu fanaa ye ñaŋolu soto le, ì ka tara daameŋ to. Bari Moo Dinkewo maŋ hani dulaa soto, a be a kuŋo laa la daameŋ.”
- 59 Yeesu ko kee doo ye ko, “N nooma!” Bari wo ye a jaabi ko, “M Maarii, m bula foloo, ŋa taa m faamaa baadee.”
- 60 Yeesu ko a ye ko, “Furewolu bula, ì ye ì ñoŋ furewolu baadee, ite ye taa, i ye Alla la mansabaayaa kawandi.”
- 61 Wo to le kee doo ko, “M Maarii, m be i nooma la le, bari m batu foloo, ŋa taa sara n na dimbaayaa la suwo kono.”
- 62 Bari Yeesu ko a ye ko, “Moo-wo-moo meŋ ye daboo muta ka senoo ke, a ka tu la a kooma juubee la, wo te dookuwo ke noo la Alla la mansabaayaa kono.”

Luka 10

- 1 Ñiŋ kuwolu koolaa, Maariyo ye saayibe taŋ woorowula niŋ fula fanaa tomboŋ, a ye ì fula-fula kii a ñaato dulaalu bee to, aniŋ saatewolu to, a faŋo be naa taa la daamennu to.
- 2 A ko ì ye ko, “Katiroo be siyaariŋ ne, bari dookuulaalu le maŋ siyaa. Wo kamma la, ali duwaa ka Katiritiyo daani fo a si dookuulaalu kii naŋ a la katiroo la.
- 3 Ali taa, bari ali si a kalamuta ko, m be ali kii kaŋ banta le ko saajiyolu, mennu be suluwolu kono.
- 4 Ali kana kalipewo, kufoo waraŋ samatoolu samba, aduŋ ali kana kontondiroo ke siloo kaŋ.
- 5 “Niŋ ali dunta buŋ-wo-buŋ kono, ali a fo foloo ko, ‘Kayiroo be ali fee.’
- 6 Niŋ kayiramoo be jee, wo to ali la kayiroo si tara a kaŋ. Niŋ wo nte, ali la kayiroo si muru ali kaŋ.
- 7 “Aduŋ ali kana tu sawuŋ na ka bo buŋ ka taa buŋ. Ali si sabati wo buŋ kilinjo kono, ì ye domoroo niŋ miŋ feŋolu meŋ dii ali la, ali wo domo, ali ye a miŋ, kaatu dookuulaa le jarita a la joo la.
- 8 “Niŋ ali dunta saatewo kono, ì ye ali jiyaa, ì ye feŋ-wo-feŋ dii ali la, ali si a domo.
- 9 Ali si ì la kuurantoolu kendeyandi, aniŋ ali si a fo moolu ye ko, ‘Alla la mansabaayaa sutiyaata ali la le.’

- 10 Bari niŋ ali dunta saatewo kono, aduŋ ì maŋ ali jiyaa, ali si taa a la mbeedoolu kaŋ taariŋ ka a fo ko,
- 11 ‘Hani kankaŋo meŋ bota ali la saatewo to, a nakita ñ siŋolu la, ñà a fita le ali la kuwo kamma la. Bari ali ñanta ñiŋ loŋ na le ko, Alla la mansabaayaa sutiyaata naŋ ne.’
- 12 M be a fo la ali ye, kiitiiluŋo be sooneeyaa la Sodomu saatewo le ye ka tamba wo saatewo la, meŋ balanta alitolu ma.
- 13 “Kooroo be alitolu Korasininkoolu ye! Kooroo be alitolu Betisayidankoolu ye! Kaatu kaawakuwolu mennu keta nuŋ ali la saatewolu kono, niŋ a ye a tara, wolu keta Tire niŋ Sidoni saatewolu le kono, tennuŋ ì siita, ì ye booto funtoolu duŋ, ì ye seebuutoo maa, ka ì la tuuboo yitandi.
- 14 Bari kiitiyo be sooneeyaa la Tire niŋ Sidoni le ye ka tamba alitolu la.
- 15 Aduŋ alitolu Kapanawumunkoolu, fo alitolu be duŋ na Arijana kono le baŋ? Hani, alitolu be fayi la Jahannaba le kono!
- 16 “Moo-wo-moo meŋ ye ali lamoyi, wo maarii ye nte le lamoyi. Aduŋ meŋ balanta ali ma, wo maarii balanta nte le ma. Aduŋ meŋ balanta nte ma, wo maarii balanta wo le ma, meŋ ye n kii.”
- 17 Wo moo taŋ woorowula niŋ fuloo, ì niŋ seewoo muruta naŋ Yeesu kaŋ. Ì ko, “M Maarii, hani seetaani jawoolu ye ì faŋolu seyi ñ ma niŋ i too la!”
- 18 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Da Seetaanoo je le, a boyita naŋ ka bo Arijana kono ko saŋ ŋalasoo.
- 19 Ali a juubee, ña kaŋo dii ali la le ka saalu niŋ buntaloolu dori, aniŋ ali jawoo Seetaanoo semboo bee kaŋ. Aduŋ feŋ-wo-feŋ te ali barama la.
- 20 Hani wo ñaa-wo-ñaa, ali kana seewoo ko, seetaani jawoolu ye ì faŋ seyi ali ma le, bari ali seewoo, kaatu ali toolu safeeta Arijana kono le.”
- 21 Wo waatoo la, Yeesu seewoota Noora Kuliŋo kono, a ko, “M Faamaa, saŋo niŋ bankoo Maariyo, ña i jayi, kaatu i ye ñiŋ kuwolu maabo moo ñaamendiŋolu niŋ londitiyolu ma le, i naata ì yitandi dindiŋ mereŋolu la. Tooñaa, m Faamaa, ñiŋ ne beteyaata i fee.
- 22 “M Faamaa ye kuwolu bee duŋ nte le bulu. Moo maŋ a loŋ, Dinkewo mu meŋ ti, fo a Faamaa doron, aniŋ moo maŋ a loŋ, Faamaa mu meŋ ti, fo a Dinkewo doron, aniŋ Dinkewo be moo meŋ tomboŋ na ka a londi a Faamaa la.”
- 23 Bituŋ Yeesu ye a ñaa tiliŋ a la saayiboolu la. A ko ì ye suturoo kono ko, “Barakoo be ali ye, alitolu mennu ye ñiŋ kuwolu je ali ñaalu la.
- 24 Kaatu m be a fo la ali ye, annabiyomu jamaa niŋ mansakee jamaa le hameta ka kuwolu je, ali ye mennu je, bari ì maŋ ì je. Aduŋ ì hameta ka kuwolu moyi, ali ye mennu moyi, bari ì maŋ ì moyi.”

- 25 Luwaa lonnaa doo wulita ka Yeesu kotobo. A ye a ñininkaa ko, “Karammoo, n ñanta muñ ne ke la fo n si badaa-badaa baluwo soto?”
- 26 Yeesu ko a ye ko, “Muñ ne be safeeriñ Luwaa Kitaaboo kono? I ye muñ ne karan jee?”
- 27 A ye Yeesu jaabi ko, “I si Maariyo, i la Alla kanu niñ i sondomoo bee la, i niyo bee la, i semboo bee la aniñ i hakiloo bee la, aduñ i si i siiño kanu ko i faño.”
- 28 Bituñ Yeesu ko a ye ko, “I la jaabiroo beteyaata le. Ñiñ ke, aduñ i be baluu la le.”
- 29 Bari a lafita a faño la tiliño le yitandi la Yeesu la, a ko a ye ko, “Jumaa le mu n siiño ti?”
- 30 Yeesu ye a jaabi ko: “Kewo doo le be a la taamasiloo kañ nuñ ka bo Yerusalaamu ka taa Yeriko saatewo to. Bandiyolu ye a boyinkañ. Ì ye a la duñ feñolu bee wura a bala, aduñ ì ye a buutee jawuke, fo a be naa faa la. Bituñ ì ye a bula jee, ì taata.
- 31 “Mantaabeño kono, piriisoo doo be naa kañ wo siloo la. Kabiriñ a ye a je, a ye a lamfee.
- 32 Wo ñaa kiliño ñaama, kabiriñ Alla Batudulaa dookuulaa doo naata niñ wo dulaa la, a ye a je, a fanaa ye a lamfee.
- 33 “Bari Samariyankoo doo meñ fanaa be a la taamasiloo kañ, kabiriñ a futata wo dulaa to, a ye kee baramariño je doron, a balafaata a ye.
- 34 A taata a kañ. A ye tuloo niñ wayinoo maa a la baramoolu la, a ye ì bandaasi. Wo koolaa le, a ye a landi a la beeyaño kañ. A ye a samba luntan buño doo to, a ye a topatoo jee.
- 35 A saamoo, a ye denaari fula taa, a ye ì dii wo luntan buntiyo la. A ko a ye ko, ‘I si a topatoo, aduñ ì ye feñ-wo-feñ ke a kunna, m be i joo la le, niñ m muruta nañ.’
- 36 Saayiñ, ñiñ kee saboo kono, i la miiroo to, jumaa le ye siiñooyaa yitandi ñiñ kewo la kuwo to, bandiyolu ye meñ toorandi?”
- 37 Bituñ Luwaa karammoo ye a jaabi ko, “Kewo meñ ye balafaa yitandi a la.” Yeesu ko a ye ko, “Taa, i ye wo kuu kiliño ke.”
- 38 Kabiriñ ì be taa kañ ì la siloo la, Yeesu dunta saateeriño doo le kono. Musoo doo meñ too mu Marita ti, ye a jiyaa a la buño kono.
- 39 A ye doomaa soto, meñ too mu Mariyaama ti. Wo naata sii Maariyo siñolu daala ka i lamoyi a la kumoolu la.
- 40 Bari Marita ye a fañ bula kuu jamaa kewo le la luntanolu kamma la. A taata Yeesu kañ ko, “M Maarii, fo i mañ a je, n doomaa ye dookuwo bee bula n dammaa le bulu ban? A fo, a ye naa m maakoyi!”
- 41 Wo to le Maariyo ye a jaabi ko, “Marita, Marita, i ye kuwolu le siyandi i faño kunna, aniñ i be bataariñ kuu jamaa la,

42 bari kuu kiliŋ ne mu suulakuwo ti. Mariyaama ye kuu kendoo le tomboŋ, meŋ te taa la a bulu!”

Luka 11

1 Luŋ doo le la, Yeesu be duwaa kaŋ dulaa doo to. Kabiriŋ a pareeta, a la saayibe kiliŋ ko a ye ko, “M Maarii, ñ karandi duwaa la ko Yaayaa ye a la saayiboolu karandi ñaameŋ!”

2 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Niŋ ali be duwaa la, ali si a fo teŋ: ‘M Faamaa, Allamaa i too senuŋo horoma la. I la mansabaayaa si naa.

3 Domoroo dii ñ na luŋ-wo-luŋ.

4 Yamfa ñ na junuboolu la, kaatu ñ fanaa yamfata moolu ye le, mennu ye kuu kuruŋo ke ntolu la. Aduŋ kana ñ dundi marisa kuwo kono.’ “

5 Yeesu tententa diyaamoo la ko: “Jumaa le ye teerimaa soto alitolu kono, a be taa meŋ kaŋ suutoo teema ka a fo a ye ko, ‘N donto mbuuru kuŋ saba la,

6 kaatu n teerimaa doo le naata, meŋ be taamasiloo kaŋ. M maŋ feŋ soto, m be meŋ dii la a la!’

7 Bituŋ a teerimaa si a jaabi konoto ko, ‘Kana m batandi! Bundaa soronta le, n niŋ na dindiŋolu be laariŋ ne. N te wuli noo la ka feŋ dii i la!’

8 M be a fo la ali ye, a te wuli la ka feŋ dii a la, kaatu a mu a teerimaa le ti, bari a be wuli la le, kaatu a tententa daaniroo la le. A be a dii la a la le, a suulata meŋ na.

9 “Wo kamma la, m be a fo la ali ye, ali daaniroo ke, aduŋ a be dii la ali la le. Ali ñinindiroo ke, aduŋ ali be a je la le. Ali konkondiroo ke, aduŋ bundaa be ye le la ali ye le.

10 Kaatu moo-wo-moo meŋ ye daaniroo ke, wo be a soto la le. Moo-wo-moo meŋ ye ñinindiroo ke, wo be a je la le. Aduŋ moo-wo-moo meŋ ye konkondiroo ke, bundaa be ye le la a ye le.

11 Faa jumaa le be alitolu kono, niŋ a dinkewo ye a ñininkaa ñewo la, a be saa dii la a la,

12 waraŋ niŋ a ye a ñininkaa siiseekiloo la, a be buntaloo dii la a la?

13 Alitolu jawuyaata ñaa-wo-ñaa, ali ye a loŋ ne, ali ñanta soorifeŋ betoolu mennu dii la ali diŋolu la. Wo to a koyita le ko, ali Faamaa meŋ be Arijana be Noora Kuliŋo dii la moolu la le, mennu ye a daani!”

14 Yeesu be seetaani jawu doo le bayi kaŋ, meŋ ye moo mumuneeyandi. Biriŋ seetaani jawoo bota mumunewo bala doronŋ, a diyaamuta, bituŋ moolu jaakalita.

15 Bari moo doolu be jee, mennu ko, “A ka seetaani jawoolu bayi niŋ Belisibul semboo le la, meŋ mu seetaani jawoolu la kuntiyo ti!”

- 16 Bituŋ doolu ye a kotobo ko, a si taamanseeroo yitandi ì la ka bo Arijana.
- 17 Bari Yeesu ye ì la miiroolu loŋ ne, bituŋ a ko ì ye ko: “Mansakundaa-wo-mansakundaa meŋ ye a faŋ talaa fula ti ka ñoo kele, a ka kasaara le. Aduŋ dimbaayaa-wo-dimbaayaa meŋ ye a faŋ talaa ka ñoo kele, wo te loo noo la.
- 18 Niŋ Seetaanoo ye a faŋ talaa, a la mansayaa be loo noo la ñaadii le? “Ali ko, n ka seetaani jawoolu bayi niŋ Belisibul la semboo le la.
- 19 Niŋ nte ka seetaani jawoolu bayi ka bo niŋ Belisibul le la, wo to alitolu dinkewolu ka ì bayi ka bo niŋ jumaa le la? Wo kamma la itolu be ke la ali kiitindilaalu le ti.
- 20 Bari niŋ n ka seetaani jawoolu bayi niŋ Alla la semboo le la, wo to Alla la mansabaayaa naata ali kaŋ ne.
- 21 “Niŋ kee sembemaa ye a la kelejooŋolu taa, a ye a la buŋo kanta, wo to a la bunkono feŋolu be tanka la le.
- 22 Bari niŋ kewo meŋ semboo warata a ti ye a boyinkaŋ, a be a noo la le, a ye a la kelejooŋolu buusi a bulu, a be jikirinŋ mennu la. Wo to le a be a la suuŋaari feŋolu talaŋ-talaŋ na.
- 23 “Moo meŋ maŋ tara m fee, wo balanta nte ma le. Aduŋ meŋ niŋ nte maŋ kafundiroo ke ñoo la, wo ka a janjaŋ ne.
- 24 “Niŋ seetaani jawoo bota moo kono, a ka taa dulaa jaaroolu le to ka sabatidulaa ñini. Niŋ a maŋ a soto, a si naa a fo a faŋ ye ko, ‘M be muru la n na buŋo to le, m bota naŋ daameŋ.’
- 25 Aduŋ niŋ a naata, a si a tara fitariŋ, aniŋ a be temberinŋ fanaa.
- 26 Bituŋ a si taa seetaani jawu woorowula naati, mennu jawuyaata ka tamba ate faŋo la. Ì ye duŋ a kono ka sabati jee. Wo maarii la alihaali labaŋo le ka jawuyaa ka tamba foloo la.”
- 27 Kabirinŋ Yeesu be ñinŋ kumoolu fo kaŋ, musu doo le be kafoo kono jee, a sarita santo ko, “Barakoo be musoo ye, meŋ ye i wuluu, a ye i suusundi!”
- 28 Bari Yeesu ko a ye ko, “Barakoo be moolu le ye, mennu ka Alla la kumoo moyi, aniŋ ì ka a muta.”
- 29 Kabirinŋ kafoo be siyaa kaŋ, Yeesu ye a dati ka diyaamu ko, “Ñinŋ jamaanoo mu jamaani jawoo le ti. A ka taamanseeroo le ñini, bari taamanseeri te dii la a la fo Annabilayi Yunusa la taamanseeroo doronŋ.
- 30 Ko Annabilayi Yunusa keta taamanseeroo ti Ninewenkoolu ye ñaameŋ, Moo Dinkewo fanaa be ke la taamanseeroo le ti ñinŋ jamaanoo moolu ye wo le ñaama.
- 31 Seba musumansoo niŋ ñinŋ jamaanoo moolu be wuli la kiitiiluŋo la le, aduŋ a be ñinŋ jamaanoo moolu tuumi la, kaatu a bota naŋ kabirinŋ duniyaa daŋo to ka Mansa Sulemani la ñaameŋo lamoyi. Aduŋ moo fele, meŋ na kuwo warata Sulemani ti.

- 32 Ninewenkoolu niŋ ñiŋ jamaanoo moolu be wuli la kiitiilunjo la le, aduŋ ì be ñiŋ jamaanoo moolu tuumi la, kaatu itolu tuubita ì la junuboolu la le ka bo niŋ Annabilayi Yunusa la kawandoo la. Aduŋ a juubee, meŋ na kuwo warata Yunusa ti, a fele.
- 33 “Moo buka lampoo mala ka a ke dulaa maaboriŋo to, waraŋ booloo koto, bari a ka a ke lampu looraŋo le kaŋ, fo moolu mennu be duŋ na, ì si maloo je.
- 34 “I ñaa le mu i baloo la lampoo ti. Wo kamma la, niŋ i ñaa diyaata, i baloo bee be faa la niŋ maloo la. Bari niŋ i ñaa maŋ diyaa, wo to i baloo bee be faa la niŋ diboo la.
- 35 Wo kamma la, i si i hakiloo tu, fo maloo meŋ be i kono, a kana ke diboo ti.
- 36 Aduŋ niŋ i baloo bee be faariŋ maloo la, diboo te a kono, a be fanu la baake le, ko lampu maloo ka malamala a kaŋ ñaameŋ.”
- 37 Kabiriŋ Yeesu be diyaamu kaŋ, Farisewo doo ye a kumandi domoroo la a yaa. Wo to le Yeesu taata, a siita taabuloo to.
- 38 Farisewo jaakalita Yeesu la kuwo la, kaatu a maŋ a buloo kuu, janniŋ a be domoroo ke la.
- 39 Wo to le Maariyo ko a ye ko, “Alitolu Farisewolu, ali ka mindaŋo niŋ booloo banta le kuu: bari ali sondomoolu be faariŋ suuñaaroo niŋ kurunyyaa le la.
- 40 Alitolu toolewolu! Fo Alla meŋ ye banta dadaa, ate le maŋ konoto fanaa dadaa baŋ?
- 41 Ali si fuwaaroolu so feŋolu la, mennu be booloolu kono, aduŋ ì bee be seneyaa la ali ye le.
- 42 “Kooroo be alitolu Farisewolu ye! Ali ka hani fendiŋolu le jakoo bondi ko meŋ naana, looriyo, aniŋ jamba siifaalu bee, bari ali ka ali ñaa kaasi tiliŋo niŋ Alla kanoo la. Ñinnu le mu kuwolu ti, ali ñanta mennu ke la, aduŋ ali kana ali ñaa kaasi yaamari koteŋolu la.
- 43 “Kooroo be alitolu Farisewolu ye! Ali ka lafi siiraŋ betoolu le la ali la diina bendulaalu kono, aniŋ buuñari kontondiroo marisewolu kono taariŋ.
- 44 “Kooroo be alitolu ye, kaatu ali ka munta le ko kaburoolu mennu maŋ taamanseeroo soto. Moolu ka taama ì kaŋ, ì maŋ a loŋ.”
- 45 Wo to le Luwaa lonnaa doo ye a jaabi ko, “Karammoo, niŋ i ka ñinnu fo, i ka ntolu fanaa jalayi le.”
- 46 Bituŋ Yeesu ko a ye ko: “Kooroo be alitolu Luwaa lonnaalu fanaa ye! Ali ka duni kuliŋolu le laa moolu kaŋ, mennu samboo maŋ diyaa. Bari ali faŋolu buka wo dunoolu maa hani ali bulukondiŋolu la.
- 47 “Kooroo be alitolu ye, kaatu ali ka buŋolu loo annabiyomoolu la kaburoolu ye le, ali mumuñolu ye mennu faa.
- 48 Wo to alitolu mu seedoolu le ti, aduŋ ali sonta ali mumuñolu la kebaaroolu la le, kaatu ì ye annabiyomoolu faa le, alitolu ye buŋolu loo ì la kaburoolu ye.

49 “Wo kamma la Alla la ñaameŋo fanaa ko, ‘M be annabiyomoolu niŋ kiilaalu kii la ì kaŋ ne. Ì be doolu faa la le, aduŋ ì be doolu toora la.’

50 Annabiyomoolu mennu bee yeloo bonta biriŋ duniyaa foloodulaa to, ñiŋ jamaanoo moolu le be wo yeleboŋo dunoo taa la,

51 ka bo Haabiila yeloo to ka naa fo Jakariya yeloo to, ì ye meŋ faa sadaajanidulaa niŋ Alla Batudulaa Buŋo teema. Tooña, m be a fo la ali ye, ñiŋ jamaanoo moolu le be wo kuwo dunoo taa la.

52 “Kooroo be alitolu Luwaa lonnaalu ye! Ali ye londoo la caaboo le taa. Ali faŋolu maŋ duŋ a kono, ali ye moolu bali, mennu lafita ka duŋ.”

53 Kabiriŋ Yeesu be taa kaŋ, Luwaa karammoolu niŋ Farisewolu ye a dati ka a batandi ñininkaari jamaa la. Ì ye a kata ka a diyaamundi kuu jamaa la,

54 aduŋ ì be a batu kaŋ, fo ì si a muta noo a la kumoolu kono.

Luka 12

1 Moo wuliwuloolu kafuta ñoo ma, fo ì ka loo ñoo kaŋ. Bituŋ Yeesu ye a dati ka a fo a la saayiboolu foloo ye ko: “Ali ali hakiloo tu Farisewolu la leweño to, meŋ mu bunaafaiyaa ti.

2 Feŋ te muuriliŋ, meŋ te wura la. Feŋ te kulloo kono, meŋ te loŋ na.

3 Wo kamma la, niŋ ali ye meŋ fo diboo kono, a be moyi la maloo le kono. Aduŋ ali ye meŋ dumbu ali la buŋolu kono, wo be kankulaa la kankaraŋo santo le.

4 “N teeroolu, m be a fo la ali ye, ali kana sila moolu la, mennu si balajaatoo faa noo, bari wo koolaa ì buka naa kuu koteŋ ke noo.

5 Bari m be ali dandalaa la, ali ñanta sila la meŋ na. Ali sila Alla la, ate meŋ ye semboo soto ka ali faa, aduŋ a ye semboo soto le ka ali fayi Jahannaba kono. Da a fo ali ye, ali sila Alla la!

6 “Fo jaataliŋ luulu buka waafi kopari fula doron ne la baŋ? Bari hani wo, kiliŋ te jee, Alla ñinata meŋ na.

7 Hani ali kuntiñoolu bee yaateeta le. Wo to ali kana sila! Alitolu la nafaa le warata ka tamba jaataliŋ jamaalu la.

8 “Da a fo ali ye, niŋ moo-wo-moo ye nte la kuwo seedeyaa moolu ñaatiŋo la, Moo Dinkewo fanaa be wo maarii la kuwo seedeyaa la Alla la malaayikoolu ñaatiŋo la le.

9 Bari niŋ moo-wo-moo balanta nte ma moolu ñaatiŋo la, nte fanaa be balaŋ na wo maarii ma le Alla la malaayikoolu ñaatiŋo la.

10 Moo-wo-moo meŋ ye kuma jawoo fo ka balaŋ Moo Dinkewo ma, wo be yamfa la le. Bari moo-wo-moo meŋ ye Noora Kuliŋo tooñee, wo te yamfoo soto la muk.

- 11 “Niñ ì ye ali samba ì la diina bendulaalu to, warañ maralilaalu niñ kantiyolu ñaatiñolu la, ali kana dewuñ, ali be ì jaabi la ñaameñ, warañ ali be meñ fo la.
- 12 Kaatu Noora Kuliño be a yitandi la ali la le wo waatoo kono, ali ñanta meñ fo la.”
- 13 Kewo doo be kafoo kono, a ko Yeesu ye ko, “Karammoo, a fo, m baadinkewo ye n niyo dii n na keetaafeño to, m faamaa ye meñ tu!”
- 14 Bari Yeesu ko a ye ko, “Kewo, jumaa le ye n ke kiitiikuntulaa warañ keetalaalaa ti ali teema?”
- 15 Wo to le a ko ì ye ko, “Ali ali hakiloo tu hadumoo to, kaatu moo la baluwo te dendij a la sotofeñolu la.”
- 16 Bituñ a ye mansaaloo fo ì ye ko: “Fankamaa doo le nene sotota, meñ na kunkoo fiifeñolu dinta baake.
- 17 Kewo ñiñ ko a faño ye ko, ‘N ñanta muñ ne ke la? M mañ dulaa soto ka n na siimaño maabo!’
- 18 Wo to le a ko, ‘M be ñiñ ne ke la. M be n na buntuñolu janjan na le, ña buntuñ baa loo. Bituñ n si n na siimaño niñ sotofeñ koteñolu bee maabo jee.
- 19 Bituñ ña a fo n niyo ye ko, “I dahaa, i ye siimañ jamaa le soto saayiñ ka ì maabo fo sanji jamaa. Domoroo niñ miño ke seewoo kono.” ‘
- 20 “Bari Alla ko a ye ko, ‘Ite toolewo! Ñiñ suutoo faño le la, m be i niyo taa la i bulu. Wo to i ye feñolu mennu maabo, wolu be ke la jumaa le taa ti?’
- 21 A be wo le ñaama moo ye, meñ ka naafuloo maabo a faño ye, bari a mañ fanka Alla la kuwo to.”
- 22 Wo to le Yeesu ko a la saayiboolu ye ko: “Wo kamma la, m be a fo la ali ye, ali kana jaakali ali la baluuña la, ali be meñ domo la, warañ ali be meñ duñ na ali baloo bala.
- 23 Kaatu baluwo le kummaayaata domoroo ti, aduñ baloo le kummaayaata feetoofatoo ti.
- 24 Ali kaanaalu juubee, ñiñ kunoolu buka fiiroo ke sako katiroo. Ì mañ buntuño soto, sako maaboribuño, bari hani wo, Alla ka ì daañini. Siiña jelu le alitolu la kummaayaa warata ka tamba kunoolu la?
- 25 “Jumaa le be ali kono, meñ si hani waati kiliñ kafu noo a faño siyo kañ ka bo niñ jaakaloo la?
- 26 Wo to, niñ ali mañ wo kuundiño ke noo, muñ ne ye a tinna ali ka ali fañolu batandi wo kuu koteñolu la?
- 27 Ali firi ñiimaalu juubee, ì ka faliñ kunkoo kono ñaameñ. Ì buka dookuwo ke warañ daaroo. Bari hani wo, m be a fo la ali ye, hani Mansa Sulemani niñ a la fankoo niñ ñiña bee, a mañ feetoofata ka tamba ñiñ firi kiliñ na.

- 28 Niŋ Alla ka ñaamoolu feetoofata teŋ, mennu be baluuriŋ kunkoolu kono bii, saama ì ye fayi ka ì jani, wo to siiña jelu le a be alitolu feetoofata la? Alitolu moo lanna dooyaariŋolu!
- 29 “Wo kamma la, ñiŋ kana ali jaakali, ali be meŋ domo la, waraŋ ali be meŋ miŋ na, sako ali niyo si toora.
- 30 Duniyaa nasiyoŋolu bee ka ñiŋ feŋolu le ñini, bari ali Faamaa ye a loŋ ne ko, ali suulata ñinnu la le.
- 31 Ali Alla la mansabaayaa ñini, bituŋ ali si naa ñiŋ feŋolu bee fanaa soto.
- 32 Kafundiŋo, ali kana sila! A mu ali Faamaa ye seewoo le ti ka a la mansabaayaa dii ali la.
- 33 “Ali ali la sotofeŋolu waafi, ali ye fuwaaroolu so. Ali kalipewo parendi ali faŋolu ye, meŋ te kenseŋyaa la. Wo le mu naafuloo ti Arijana kono, meŋ te talaa la muk. Suŋo te a suuña la, aduŋ tumboolu fanaa te a tiña la.
- 34 Kaatu ali la naafuloo be daameŋ, ali sondomoolu fanaa ka tara wo le to.
- 35 “Ali tewolu si tara sitiriŋ, aniŋ ali la lampoolu si tara malariŋ!
- 36 Ali si ke ko dookuulaalu mennu be ì maariyo batu kaŋ nuŋ ka muru naŋ ka bo futuusiti feeto to. Biriŋ ì maarii ye bundaa konkoŋ doron, ì ye bundaa ye le a ye.
- 37 Barakoo be wo dookuulaalu le ye, mennu maariyo ye ì tara ì ñaa la, biriŋ a muruta naŋ. Tooña, m be a fo la ali ye, a faŋo be a tewo siti la le, a ye ì sindi, aduŋ a be naa le ka domoroo dii ì la.
- 38 Barakoo be wo dookuulaalu le ye, mennu maariyo ye ì tara ì ñaa la, hani niŋ a naata suutoo teema waraŋ duutalaa.
- 39 “Bari ali si a loŋ ko, niŋ a ye a tara, koridaatiyo ye a loŋ, suŋo be naa la waatoo meŋ na, wo to a te a la buŋo bula la, suŋo ye a teyi.
- 40 Wo to ali fanaa ñanta tara la pareeriŋ ne, kaatu Moo Dinkewo be naa la waatoo le la, ali maŋ i yillaa a ma meŋ na.”
- 41 Wo to le Pita ko a ye ko, “M Maarii, i ye ñiŋ mansaalo fo ntolu dammaa le ye baŋ, waraŋ fo moolu bee?”
- 42 Bituŋ Maariyo ko, “Wo to jumaa le mu dookuulaa tilindiŋo ti, aniŋ dookuulaa ñaamendiŋo, meŋ maariyo ye a marandi a dookuuñoolu bee ma ka ì niyolu dii ì la domoroo to a waatoo la?”
- 43 Barakoo be wo dookuulaa le ye, meŋ maariyo ye a tara wo ke kaŋ a ñaama, niŋ a naata.
- 44 Tooña, m be a fo la ali ye, a be a marandi la a la sotofeŋolu bee le ma.

- 45 Bari niŋ wo dookuulaa ko a faŋ ye ko, ‘A be mee la le, janniŋ m maariyo be naa la,’ bituŋ a ye a dati ka a dookuuŋoo musoolu niŋ kewolu buutee, a ye a dati ka domoroo niŋ miŋo ke fo a ka siira.
- 46 Wo dookuulaa maariyo be naa la luŋo le la, a maŋ i yillaa a ma meŋ na, aniŋ waatoo le la, a maŋ i yillaa a ma meŋ na. Wo to le kuntiyo be a kuntuŋ-kuntuŋ na, a ye a niŋ tilimbaloolu ke dulaa kiliŋ.
- 47 “Dookuulaa meŋ ye a maariyo la lafoo loŋ, bari a maŋ a faŋo parendi, sako a si a ke, ate be buuteeri koleŋo soto la.
- 48 Bari dookuulaa meŋ maŋ a maariyo la lafoo loŋ, a ye kuwolu ke, a si buuteeroo soto mennu la, a la buuteeroo te jawuyaa la. Moo-wo-moo, jamaa diita meŋ na, jamaa le be ñininkaa la a bulu, aduŋ moo-wo-moo, jamaa karafata meŋ na, jamaa le be ñininkaa la a bulu.
- 49 “N naata le ka dimbaa fayi duniyaa kono, aduŋ m be hameriŋ baake le ko, a malata le fokabaŋ.
- 50 Batiseeroo be m batu kaŋ ne, n ñanta batisee la meŋ na, aduŋ n niyo be toorariŋ ne fo niŋ a bee timmata.
- 51 Fo ali ye a miira, n naata kayiroo le naati ñiŋ duniyaa kono? Hani, m be a fo la ali ye, ŋa talaaroo le naati.
- 52 Ka bo saayiŋ na, moo luulu si tara buŋ kiliŋo kono, ì ye kuntu. Saboo niŋ fuloo te beŋ na, aduŋ fuloo fanaa niŋ saboo te beŋ na.
- 53 Faa niŋ a dinkewo te beŋ na, aduŋ dinkewo niŋ a faa te beŋ na. Baa niŋ a dimmusoo te beŋ na, aduŋ dimmusoo niŋ a baa te beŋ na. Bitammusu keebaa niŋ a bitammusoo te beŋ na, aduŋ bitammusoo niŋ a bitammusu keebaa te beŋ na.”
- 54 Bituŋ Yeesu ko kafoo ye ko: “Niŋ ali ye a je doron, minaayoo be wuli kaŋ tilijii karoo la, ali ka a fo le ko, ‘Sanjiyo be naa la le,’ aduŋ a ka ke wo le ñaama.
- 55 Aduŋ niŋ ali ye a je, foŋoo be fee kaŋ bulubaa karoo la, ali ka a fo le ko, ‘Kandoo be wara la le,’ aduŋ a ka ke wo le ñaama.
- 56 Alitolu bunaafayoolu! Ali ka duniyaa niŋ saŋo muluŋo le taamanseeroolu suutee noo. Wo to muŋ ne ye a tinna ali buka ñiŋ waatoo la taamanseeroolu suutee noo?
- 57 “Muŋ ne ye a tinna ali buka ali sandomoolu kiitii noo ka tooŋaa loŋ?
- 58 Niŋ i niŋ i tuumilaa be taa kaŋ kiitiidulaa to, a kata a niŋ i ye ke kiliŋ ti, janniŋ ali ka futa. Niŋ wo nte, a be i kuruntu la kiitiikuntulaa ñaatiŋo la le, aduŋ wo be i dii la kantarilaa la, kantarilaa be i dundi la bunjawoo kono.
- 59 M be a fo la ali ye, i te finti la jee muk, fo niŋ i ye i la alimaanoo bee joo.”

Luka 13

- 1 Wo waatoo la, moo doolu le tarata jee, mennu ye Kalileenkoo doolu la kuwo fo Yeesu ye ko, Payileti ye yaamaroo dii le ka wolu faa. Ì ye ì faa tumoo meñ na, ì be ì la sadaa bo kañ, fo ì yeloo niñ beeyañ sadaalu yeloo ñaamita.
- 2 Yeesu ye wo moolu jaabi ko, “Fo ali ye a miira ko, ñiñ Kalileenkoolu le mu junubelaa jawoolu ti ka tamba Kalileenka doolu bee la bañ, kaatu ì labañña keta teñ ne?”
- 3 Da a fo ali ye, hani! Bari niñ ali mañ tuubi ali la junuboolu la, ali fanaa be yankankati la teñ ne.
- 4 Warañ fo ali ye a miira, wo moo tañ niñ seyoo, Silowamu tatoo boyita mennu kañ, ì faata, fo ì mu junubelaalu le ti bañ ka tamba wo doolu la, mennu tarata Yerusalaamu?
- 5 Da a fo ali ye, hani! Bari fo niñ ali tuubita ali la junuboolu la, niñ wo nte ali bee be yankankati la wo le ñaama.”
- 6 Yeesu naata ñiñ mansaaloo fo ko: “Kewo doo le ye sooto suño tutu a la wayini yiri kankaño kono nuñ. A naata ka diño ñini a bala, bari a mañ feñ je.
- 7 Wo to le a ko kankañ dookuulaa ye ko, ‘A juubee, n ka naa jañ fo sanji saba ka diño ñini ñiñ sooto suño bala, bari m buka hani kiliñ soto. A kuntu! Muñ ne ye a tinna a ñanta bankoo nafaa soto la?’
- 8 “Wo to le kankañ dookuulaa ye a jaabi ko, ‘Maariyo, a tu jee ñinañ saño fanaa, ña a juubee. M be dinkoo siñ na a dandaño la le. Wo koolaa, ña jambandoo ke jee.
- 9 Niñ a dinta jaari, a beteyaata, bari niñ a mañ diñ, i si a kuntu.’ “
- 10 Loobula Luñ doo le la, Yeesu be karandiroo la ì la diina bendulaa kono.
- 11 Musoo doo le tarata jee, seetaani jawoo ye meñ batandi, a kuuranta fo sanji tañ niñ seyi. Dawoo le be a koo bala, a buka tiliñ noo.
- 12 Kabiriñ Yeesu ye wo musoo je, a ye a kumandi nañ. A ko a ye ko, “Musoo, i firinta le ka bo i la kuuraño to.”
- 13 Wo to le Yeesu ye a buloo laa a kañ. Jee niñ jee a tilinta, aduñ a ye Alla jayi.
- 14 Kabiriñ diina bendulaa kuntiyo ye a je, Yeesu ye musoo kendeyandi Loobula Luño la, a kamfaatoo ko moolu ye ko, “Tili wooro le be jee, moolu ñanta dookuwo ke la mennu la. Ali si naa wo luñolu la ka jaatikendeyaa soto, bari ali kana naa Loobula Luño la.”
- 15 Wo kamma la Maariyo ye a jaabi ko, “Alitolu bunaafayoolu! Fo alitolu meñ-wo-meñ buka ali la ninsoo warañ faloo firinj ka bo domori bomboloo to bañ, ka a samba mindulaa to?”
- 16 Fo ñiñ musoo meñ mu Iburayima koomalankoo ti, aduñ Seetaanoo ye a siti fo sanji tañ niñ seyi, fo ate fanaa mañ ñañ na firinj na Seetaanoo bulu Loobula Luño la bañ?”

- 17 Biriñ Yeesu ye ñiñ fo, a jawoolu maluta, bari moo doolu bee seewoota ñiñ kaawakuwolu la, Yeesu ye mennu ke.
- 18 Wo to le Yeesu ko, “Alla la mansabaayaa mulunta muñ ne la? M be a niñ muñ ne misaali noo la?”
- 19 A ka munta le ko mutaari kesoo, kewo ye meñ taa, a ye a fii a la naakoo kono. Kabiriñ a falinta, a naata ke yiri baa ti, fo kunoolu ye ñaṅolu laa a buloolu kañ.”
- 20 Yeesu diyaamuta kotenke ko: “M be Alla la mansabaayaa niñ muñ ne misaali noo la?”
- 21 A ka munta le ko leweño, musoo ye meñ taa, a ye a niñ fariña paani saba noonni, fo leweño ye ñiñ fariño bee selendi.”
- 22 Yeesu tententa a la taamasiloo la ka karandiroo ke saatee baalu niñ saateeriñolu to taariñ, a taatoo Yerusalaamu.
- 23 Moo doo ye a ñininkaa ko, “M Maariyo, fo moo dantañ doronj ne be kiisa la bañ?” Bituñ Yeesu ko ì ye ko,
- 24 “Ali si a kata kendeke ka duñ niñ bundaa deteriño la. Da a fo ali ye, moo jamaa le be a kata la ka duñ, bari ì te duñ noo la.
- 25 “Niñ buntiyo wulita, a ye bundaa soronj, ali be a dati la ka loo banta ka bundaa konkonj, anij ka a fo ko, ‘M Maarii, bundaa yele ñ ye!’ A be ali jaabi la le ko, ‘Nte mañ ali loñ, sako ali bota daameñ!’
- 26 Wo to le ali be a dati la ka a fo ko, ‘Ntolu le ye domoroo niñ miño ke ñoo la, aduñ ì ye karandiroo fanaa ke ntolu le la mbeedoolu kañ.’
- 27 Bari a be a fo la ali ye le ko, ‘Nte mañ ali loñ, sako ali bota daameñ! Ali bo m bala, alitolu kuu kuruñ kelaalu bee.’
- 28 “Jee le to, ali be kumboo la, ali ye nimisa, niñ ali ye Iburayima, Isiyaaka niñ Yaakuba je Alla la mansabaayaa kono, ì niñ annabiyomoolu bee, bari ali fañolu be fayi la banta le.
- 29 Moolu be naa la ka bo tilibo, tilijii, bulubaa anij maraa karoolu la, ì be ì la siidulaalu taa la taabuloo to Alla la mansabaayaa kono.
- 30 Bituñ moo doolu mennu mu labaṅolu ti, ì be ke la foloolu le ti, aduñ foloolu be ke la labaṅolu le ti.”
- 31 Wo waati kiliño kono le, Farisee doolu naata Yeesu kañ. Ì ko a ye ko, “Bo jañ, i ye taa, kaatu Mansa Herodi lafita ka i faa.”
- 32 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Ali taa, ali ye a fo wo kunkuwole ye ko, bii niñ saama m be tara la seetaani jawoolu bayi la le, anij ka kuurantoolu kendeyandi, bari tili sabanjaño la, m be n na dookuwo bañ na le!”

33 Bari hani wo ñaa-wo-ñaa, n ñanta tenten na n na taamasiloo la le bii, saama anin sinindiŋ, kaatu a te ke noo la ko, annabiyomoo be faa la Yerusalaamu ye banta la le.

34 “Ite Yerusalaamu, hee, ite Yerusalaamu! I la moolu ye annabiyomoolu faa le, anin i ye kiilaalu buŋ beroolu la ka i faa. Siiñaa jelu le n lafiti i la dindiŋolu kafu la ñoo ma m bala ko siisee dimbaa ka a diŋolu kafu ñoo ma a dampaŋo koto ñaameŋ, bari ali buka soŋ!

35 A juubee, Alla be a la buŋo bula la le. M be fo la ali ye, ali te n je la fo waatoo meŋ na, ali be a fo la ko, ‘Tenturoo nin jayiroo be ate le ye, meŋ ka naa Maariyo too la.’ ”

Luka 14

1 Loobula Luŋ doo le la, Yeesu taata Farisee alifaa kilin na buŋo kono ka domoroo ke jee. Moolu be a koroosi kaŋ,

2 kaatu kewo doo le be a ñaatiŋo la, meŋ ye balayiti kuuraŋo soto.

3 Wo to le Yeesu ye Luwaa lonnaalu nin Farisewolu ñininkaa ko, “Fo Luwaa sonta le baŋ ka moo kendeyandi Loobula Luŋo la, waraŋ fo a maŋ soŋ?”

4 Bari i tuta deyirin. Wo to le Yeesu ye kewo taa, a ye a kendeyandi. Wo koolaa a ye a bula, a taata.

5 Bituŋ a ko i ye ko, “Jumaa le be alitolu kono, nin a dinkewo waraŋ a la ninsoo jolonta koloŋo kono Loobula Luŋo la, a te a saba la katabake ka a bondi?”

6 Bituŋ i maŋ feŋ fo noo a ye.

7 Kabirin Yeesu ye moolu koroosi, i ye mennu buuñaatoo kumandi jee, a ye a je ko, i ye siiraŋ buuñariŋolu le taa. Bituŋ a naata i karandi ñin misaaloo la ko:

8 “Nin moo ye i kumandi maañoobitoo to, kana sii siiraŋ buuñariŋo kaŋ. Tumandoo, moo meŋ na kuwo buuñata ka tamba ite la, wo fanaa kumandita jee le.

9 Bituŋ moo meŋ ye ali buuñaatoo kumandi a la beŋo to, a be naa a fo la i ye le ko, ‘I la siiraŋo dii ñin kewo la.’ Wo to le i maluriŋo be wuli la ka taa dulaa to, meŋ buuñaa dooyaata dulaalu bee ti.

10 Bari nin i buuñaatoo kumandita, i si sii dulaa to, meŋ maŋ buuñaa dulaalu bee ti. Nin i jiyaatiyo naata, a si a fo i ye ko, ‘N teeroo, naa dulaa buuñariŋo to!’ Wo to le i be buuñaa soto la moolu bee ñaa la, mennu nin i be siirin domoroo la.

11 Kaatu moo-wo-moo meŋ ye a faŋ sikandi, wo be jindi la le. Aduŋ moo-wo-moo meŋ ye a fannajii, wo be sikandi la le.”

12 Yeesu diyaamuta kewo ye fanaa, meŋ ye a buuñaatoo kumandi ko: “Nin i ye kontoŋo waraŋ siimaŋo parendi i la feetoo ye, kana i teeroolu kumandi, i baadinkewolu, i baadin sutuŋolu waraŋ i siiŋoo fankamaalu. Nin wo nte, i fanaa be i buuñaatoo kumandi la i taa to, aduŋ wo le be ke la i la joo ti.

- 13 Bari niŋ i ye feetoŋ parendi, i si fuwaaroolu kumandi, ì niŋ lanjuurutoolu, namatoolu aniŋ finkintewolu.
- 14 Barakoo be naa la i kaŋ ne, kaatu wolu te i jooseyi noo la. Alla le be i joo la moo tilindiŋolu la saayaakoolaa wulindiŋoo luŋo la.”
- 15 Kewo doo fanaa be siiriŋ domoroo la jee. Kabiriŋ a ye Yeesu la ñiŋ kumoolu moyi, a ko a ye ko, “Barakoo be wo moo ye, meŋ be tara la domoroo la Alla la mansabaayaa kono!”
- 16 Bituŋ Yeesu ko a ye ko: “Kewo doo le ye feeti baa parendi. A ye moo jamaa buuŋaatoŋ kumandi jee.
- 17 Kabiriŋ feeti baa pareeta, a ye a la dookuulaa kii moolu kaŋ, mennu buuŋaatoŋ kumandita ko, ‘Ali naa, kuwolu bee pareeta le.’
- 18 Bari ì bee kiliŋ-kiliŋ naa ye a dati ka ì la lanjuuroolu fo a ye ka yamfoo daani. Moo foloo ko a ye ko, ‘Nte ye senekunkoo le saŋ, aduŋ n ñanta taa la saayiŋ ka a juubee. Da i daani, dukaree, yamfa m ma.’
- 19 Kee doo ko, ‘Nte ye senetuuraŋ peeri luulu le saŋ. N ka taa wolu le koroosi saayiŋ. Da i daani, dukaree, yamfa m ma.’
- 20 Kee doo ko, ‘Nte ye musoo le futuu. Wo kamma la n te naa noo la.’
- 21 “Wo dookuulaa muruta, a ye ñiŋ kumoolu saata a maariyo ye. Bituŋ buntiyo kamfaatoŋ ko a la dookuulaa ye ko, ‘I tariyaa, i ye taa mbeedoolu niŋ silandiŋolu kaŋ taariŋ saatewo kono. I ye fuwaaroolu, lanjuurutoolu, finkintewolu aniŋ namatoolu naati naŋ konoto!’
- 22 “Wo kuwolu koolaa dookuulaa ko, ‘M maariyo, ŋa i la yaamaroo ke a ñaama le, bari hani saayiŋ buŋo maŋ faa.’
- 23 Wo to le buntiyo ko dookuulaa ye ko, ‘Taa sila baalu niŋ sirinkoolu to. I si moolu maaneenee ka naa konoto, fo n na buŋo si faa.
- 24 Da a fo ali ye, wo moolu mennu foloo buuŋaatoŋ kumandita, hani moo kiliŋ te n na domoroo nene la ì kono.’ “
- 25 Kabiriŋ kafu baa be Yeesu nooma kaŋ, a ye a ñaa tiliŋ ì la,
- 26 a ko ì ye ko: “Niŋ moo-wo-moo be naa nte kaŋ, aduŋ a maŋ n kanu ka tamba a faamaa la, a baamaa, a la musoo, a diŋolu, a baadinkewolu, a baarimmusoolu, aniŋ hani a faŋo la baluwo, a te ke noo la n noomalankoo ti.
- 27 Niŋ moo-wo-moo meŋ buka a la yiribantambiloŋ bataa duni ka n nooma, a te ke noo la n noomalankoo ti.
- 28 “Jumaa le be alitolu kono, niŋ meŋ lafiita ka tatoo loo, a te sii la foloo ka a la kodoo konti, ka a loŋ fo a la kodoo be a sii la le?”

29 Niŋ wo nte, niŋ a ye fondamaŋo loo, bari a maŋ tatoo baŋ noo, moolu mennu be a je la, ì be a dati la le ka a ke jelefeŋo ti.

30 Ì be a fo la le ko, ‘Ñiŋ kewo ye tataloo dati, a maŋ a baŋ noo.’

31 “Waraŋ niŋ mansakewo niŋ kee wuli taŋ be taa ka mansakee doo kelendi, meŋ niŋ kee wuli muwaŋ mu, fo a te sii la foloo ka i miira, fo a bambanta le ka a waliŋ?”

32 Niŋ a te a kelendi noo la, janniŋ a ka sutiya a keleño la, a be kiilaalu kii la a kaŋ ne, ka kayiroo kacaa.

33 “Wo to alitolu kono, niŋ meŋ maŋ a koo dii feŋo bee la, a ye meŋ soto, wo maarii te ke noo la n noomalankoo ti.

34 “Koo beteyaata le, bari niŋ a foota a la kuniyaa la, a be kuniyaa noo la ñaadii le kotenke?”

35 A maŋ beteyaa hani senebankoo ye, sako ka ke jambandi jurumoo to, bari moolu be a fayi la le. Meŋ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi.”

Luka 15

1 Bituŋ duwaañooolu niŋ junubelaalu naata Yeesu daala ka a lamoyi.

2 Wo to le Farisewolu niŋ Luwaa karammoolu ŋunuŋunuta ko, “Ñiŋ kewo ka junubelaalu le jiyandi, aduŋ a niŋ ì ka domoroo ke ñoo la fanaa.”

3 Bituŋ Yeesu ye ñiŋ mansaaloo fo ì ye

4 ko: “Kee jumaa le be alitolu kono, niŋ a ye saajii keme soto, a la saajii kiliŋ naata fili wolu kono, a te saajii taŋ kononto niŋ konontoo tu la wuloo kono ka taa wo saajii kiliŋo ñini, meŋ filita, fo a ye a je?”

5 Aduŋ niŋ a ye a je, a si a laa a saño kaŋ, a niŋ seewoo.

6 Niŋ a seyita naŋ suwo kono, a si a teeroolu niŋ a siiñooolu kumandi ñoo kaŋ, a ye a fo ì ye ko, ‘Ali seewoo m fee, kaatu ŋa n na saajii kiliŋo je le, meŋ filita.’

7 “Da a fo ali ye, wo ñaa kiliŋo la seewoo be wara la Arijana kono le junubelaa kiliŋ na tuuboo la ka tamba moo tilindiŋ taŋ kononto niŋ konontoo la, mennu maŋ suula tuuboo la.

8 “Waraŋ musu jumaa le, niŋ kodiforo coroosi taŋ be a bulu, kiliŋo naata fili a ma, a te lampoo mala la ka buŋo fita, ka a ñini kendeke, fo a ye a je?”

9 Niŋ a ye a je, a si a teeroolu niŋ a siiñooolu kumandi ñoo kaŋ, a ye a fo ì ye ko, ‘Ali seewoo m fee, kaatu ŋa n na kodicooroosoo je le, meŋ filita.’

10 “Da a fo ali ye, wo ñaa kiliŋo la seewoo be Alla la malaayikoolu fee le junubelaa kiliŋ na tuuboo la.”

11 Bituŋ Yeesu ko: “Kewo doo le ye dinkee fula soto.

- 12 Dindimmaa ko a faamaa ye ko, ‘M faamaa, n na keetaafejo dii n na, meŋ mu n niyo ti.’ Bituŋ a faamaa ye a la naafuloo talaa ì teema.
- 13 “Tili dantaŋ koolaa, dindimmaa ye a la keetaafejo bee kafu ñoo ma. A taamata ka taa banku jamfariŋo doo to. Jee le to a ye a la sotofeŋo bee kasaara ka bo niŋ bumbaayoo la.
- 14 Kabiriŋ a ye kodoo bee kasaara, konko baa naata boyi wo bankoo kaŋ. Bituŋ a naata bula fentaŋyaa kono.
- 15 Wo kamma la a naata tara dookuwo la bankudiŋ kiliŋ ye jee, meŋ ye a kii kunkoo to seewukantoo la.
- 16 A hameta ka a konoo fandi seewoolu la domoroo la, bari moo maŋ a dii a la.
- 17 Kabiriŋ a ye i miira a kekuwo la, a ko, ‘M faamaa ye dookuulaa jamaa le soto, aduŋ ì bee ka domoroo ke le fo too ka tu, bari nte fele, m be faa la konkoo la jaŋ.
- 18 M be wuli la le, ŋa taa m faamaa yaa. M be a fo la a ye le ko, “M faamaa, ŋa junube kuwo le ke Arijana aniŋ ite la.
- 19 Nte maŋ jari kotenke ka kumandi i dinkewo la, bari i si m muta ko i la dookuulaa.”
- 20 “Bituŋ a wulita, a taata a faamaa kaŋ. Biriŋ a be naa kaŋ, a be jamfariŋ, a faamaa ye a hayinaŋ doronŋ, a ye a suutee. A balafaata a ye. A borita, a ye a sisifaa a la, a ye a sumbu.
- 21 A dinkewo ko a ye ko, ‘M faamaa, ŋa junube kuwo le ke Arijana aniŋ ite la. Nte maŋ jari kotenke ka kumandi i dinkewo la.’
- 22 Bari a faamaa ko a la dookuulaalu ye le ko, ‘Ali i tariyaa, ali ye dendika ñiimaa duŋ a la. Ali si konnaa fanaa duŋ a bulukondiŋo to. Ali ye samatoolu fanaa duŋ a siŋolu to.
- 23 Ali si ninsiriŋ batundoo samba naŋ, ali ye a faa. Ali ŋà domoroo ke, ŋà seewoo,
- 24 kaatu n na ñiŋ dinkewo faata le nuŋ, bari a baluuta le kotenke. A filita le nuŋ, bari a jeta le.’ Bituŋ ì ye domoroo dati seewoo kono.
- 25 “Wo waatoo la, a dinkee keebaa be nuŋ kunkoo le to. Kabiriŋ a be seyi kaŋ naŋ, a sutiyaata buŋo la, a naata kumafeŋolu niŋ doŋo moyi.
- 26 Bituŋ a ye dookuulaa kiliŋ kumandi, a ye a ñininkaa, meŋ be keriiŋ.
- 27 Dookuulaa ko a ye ko, ‘I doomaa le naata, i faamaa ye ninsiriŋ batundoo le faa a ye, kaatu a seyita naŋ jaatikendeyaa le kono.’
- 28 Bituŋ dinkee keebaa kamfaata, aduŋ a balanta ka duŋ suwo kono. “Wo to le a faamaa fintita naŋ, a ye a daani, fo a si duŋ konoto.
- 29 Bituŋ a ye a faamaa jaabi ko, ‘A fele, nte tuta dookuwo la i ye ñiŋ sanji jamaa. N nene maŋ sawuŋ i la yaamaroo la, bari i nene maŋ hani baariŋo faŋo le dii n na, n niŋ n teerimaalu ye faŋ seewondi a la.

30 Bari kabiriŋ i ñiŋ dinkewo naata, meŋ niŋ cakoolu ye i la naafuloo kasaara, i ye ninsiriŋ batundoo faa a ye!’

31 Bituŋ a faamaa ko a ye ko, ‘N diŋo, ite niŋ nte be ñoo kaŋ ne waatoo bee la. N na feŋolu bee mu ite le fanaa taa ti.

32 A beteyaata le, ñà seewoo niŋ kontaanoo soto ñoo fee, kaatu i ñiŋ doomaa faata le nuŋ, bari saayiŋ, a baluuta le kotenke. A filita le nuŋ, bari a jeta le.’ ”

Luka 16

1 Yeesu diyaamuta a la saayiboolu ye kotenke ko: “Fankamaa doo le sotota, meŋ ye dookuulaa kuntiyo soto. Ì ye kaŋo laa ñiŋ dookuulaa kuntiyo la ko, a ka a la naafuloo le tiña.

2 Wo to le a ye a kumandi, a ko a ye ko, ‘Muŋ ne mu ñiŋ ti, ña meŋ moyi i la kuwo to? I si kontoo bo feŋolu to, ña mennu dii i la, kaatu ite te mara la n na dookuwo la kotenke!’

3 “Dookuulaa kuntiyo ko a faŋo ye ko, ‘M be muŋ ne ke la saayiŋ, kaatu n na kuntiyo be a la dookuwo taa la m bulu le? N te sembe dookuwo ke noo la, aduŋ m maluta le ka daaniroo fanaa ke.

4 Da a loŋ ne, m be meŋ ke la saayiŋ, fo moolu si n jiyaa ì la buŋolu kono, niŋ a ye m bondi n na dookuwo to!’

5 “Wo to le a ye a la kuntiyo la julutiyolu kiliŋ-kiliŋ kumandi. A ko moo foloo ye ko, ‘I ye jelu le donto n na kuntiyo bulu?’

6 A ko, ‘Tulu dumbu keme.’ Wo to le a ko julutiyo ye ko, ‘I la julu kayitoo taa tariyaake, i ye dumbu taŋ luulu safee.’

7 Bituŋ a ko doo ye ko, ‘Ite ye muŋ ne donto?’ Wo ko a ye ko, ‘Wiiti siimaŋ kesoo fali duni keme.’ A ko a ye ko, ‘I la julu kayitoo taa, i ye fali duni taŋ seyi safee!’

8 “Wo kamma la, kuntiyo ye wo dookuulaa tapalewo jayi a la ñaameŋo la. Ali a juubee, ñiŋ duniyaa moolu feereta ì la jamaanoo keña to le ka tambi moolu la, mennu be Alla la siloo kaŋ.

9 Da a fo ali ye, ali teeroolu ñini ali faŋolu ye ka bo niŋ ñiŋ duniyaa fankoo la, fo niŋ a banta, ì si ali jiyaa badaa-badaa sabatidulaa kono.

10 “Moo meŋ tilinta fendinolu to, a ka tiliŋ feŋ baalu to le fanaa. Bari moo meŋ maŋ tiliŋ fendinolu to, wo buka tiliŋ feŋ baalu to.

11 Wo kamma la, niŋ ali maŋ tiliŋ ñiŋ duniyaa fankoo to, jumaa le be fanka tooña karafa la ali ma?

12 Niŋ ali maŋ tiliŋ wandi feŋolu to, jumaa le be wo feŋolu dii la ali la, mennu mu ali faŋolu taa ti?

- 13 Dookuulaa te jee meŋ si maarii fula batu noo, fo a si doo koŋ, a ye doo kanu, waraŋ a si doo buuŋaa, a ye jutu doo la. Ali te Alla niŋ naafuloo batu noo la waati kilinŋ.”
- 14 Farisewolu mennu ye kodoo kanu, kabirinŋ ì ye ñinŋ moyi, ì ye Yeesu ñaawali.
- 15 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Alitolu le mu wo moolu ti, mennu ka ì faŋolu tilindi moolu ñaa la, bari Alla ye ali sandomoolu kono loŋ ne. Kaatu feŋo meŋ kummaayaata moolu fee, a mu feŋ jawoo le ti, Alla ye meŋ koŋ.
- 16 “Luwaa niŋ annabiyomoolu le foloo naata, janniŋ Yaayaa Batiseerilaa be naa la. Kabirinŋ wo waatoo la, Alla la mansabaayaa kibaari betoo be kawandi kaŋ ne, aduŋ moolu bee le ye a kata baake ka duŋ a kono.
- 17 Bari a be sooneeyaa la, saŋo niŋ bankoo ye yeemaŋ, diina Luwaa la tombi kilinŋ ye tuutuu.
- 18 “Moo-wo-moo meŋ ye a la musoo bula, a naata taa musu doo futuu, a ye jeenoo le ke, aduŋ moo-wo-moo meŋ ye bulamusoo futuu, a be jeenoo le la.
- 19 “Fankamaa doo le sotota nuŋ, meŋ ka waramba wuleŋo niŋ bayi ñiimaa duŋ, a ka domoroo fanaa ke niidiyaa kono luŋ-wo-luŋ.
- 20 A la koridaa bundaa to, fuwaaroo doo ka tara laarinŋ jee, meŋ too mu Lasarus ti. A baloo bee niŋ maadinŋolu le mu.
- 21 A ka i daaŋini domoritoolu le la, mennu ka joloŋ fankamaa la taabuloo duuma. Hani wuloolu ka naa le, ì ka a la maadinŋolu newuŋ.
- 22 “Wo fuwaaroo naata faa, malaayikoolu ye a samba Iburayima fee. Fankamaa fanaa faata, ì ye a baadee.
- 23 Fankamaa naata tara yankankatoo kono laakira. A ye santo juubee, a ye Iburayima hayinaŋ, Lasarus be a fee.
- 24 A sarita ko, ‘M faamaa Iburayima, balafaa soto n ye. Lasarus kii naŋ, fo a si a bulukondiŋo bula jiyo kono ka n neŋo sumayandi, kaatu m be yankankati kaŋ ne ñinŋ dimbaa kono.’
- 25 Bari Iburayima ko a ye le ko, ‘N diŋo, i hakiloo bulandi ko, i la baluwo tumoo la, i ye feŋ betoolu bee soto le, aduŋ Lasarus ye feŋ jawoolu le soto. Bari saayinŋ, a sabarindita jaŋ ne, ite be tooroo kono.
- 26 Aduŋ fanaa, dinka baa le be ñ niŋ alitolu teema, fo moolu mennu lafita tamba la ka bo jaŋ ka taa ali kaŋ, ì kana tamba noo, aduŋ moo te bo noo la jee ka naa jaŋ.’
- 27 “Wo to le fankamaa ko, ‘M faamaa Iburayima, ŋa i daani, i si Lasarus kii m faamaa la buŋo to.
- 28 Kaatu ŋa baadinkee luulu le soto, a si ì dandalaa, fo ì fanaa kana naa ñinŋ dulaa to, yankankatoo be daameŋ.’

29 Bari Iburayima ko a ye ko, ‘Ì ye Musa niŋ annabiyomoolu soto le, ì si wolu la kumoolu moyi!’

30 Bari fankamaa ko, ‘Hanii, m faamaa Iburayima. Niŋ moo bota saayaa kono, a taata ì kaŋ, ì be tuubi la ì la junuboolu la le.’

31 Bituŋ Iburayima ko a ye ko, ‘Niŋ ì maŋ i lamoyi Musa niŋ annabiyomu doolu la, wo to ì te soŋ na, hani niŋ moo wulita saayaa kono.’ ”

Luka 17

1 Yeesu diyaamuta a la saayiboolu ye ko, “A si koyi ali ma ko, marisa kuwolu be naa la le, bari kooroo be wo moo ye, ì ka naa niŋ meŋ na.

2 A be fisiyaa la wo maarii fee le faŋ, ka tuurilaŋ beroo siti a kaŋo to, ka a niŋ wo fayi baa kono, diina ka a tinna, ñiŋ domandiŋolu kono hani kiliŋ ye boyi junuboo kono.

3 Ali ali hakiloo tu! “Niŋ i baadiŋo ye junuboo ke, a londi tooña la. Niŋ a tuubita, i si yamfa a ye.

4 Hani niŋ a ye junuboo ke i la siiña woorowula tiloo kono, aduŋ a ka muru i kaŋ siiña woorowula wo tiloo kono ka a fo i ye, ‘N tuubita le,’ i si yamfa a ye.”

5 Bituŋ saayiboolu ko Maariyo ye ko, “N na lannoo kafu!”

6 Wo to le Maariyo ko, “Niŋ a ye a tara, hani ali la lanna dooyaa kaañanta mutaari kesoo le fee, ali si a fo noo ñiŋ yiri baa ye, ‘Wutu jaŋ, i ye taa loo baa kono!’ aduŋ a be ali la yaamaroo ke la le.

7 “Niŋ ali ye dookuulaa soto, meŋ naata ka bo senoo la waraŋ saajii kantoo la, jumaa le be alitolu kono, meŋ si a fo a ye ko, ‘Naa domoroo la! I tariyaa, i ye naa sii’?

8 Hanii, bari a be a fo la a la dookuulaa ye le ko, ‘N na siimaŋo parendi n ye! I ye paree i ye n na domoroo dii n na. Niŋ m pareeta domoroo la ŋa m miŋ, i fanaa si naa domoroo ke i ye i miŋ.’

9 Fo niŋ a la dookuulaa baarata a la yaamaroo la, a ka a tentu a kaŋ ne baŋ?

10 “Bituŋ alitolu fanaa, niŋ ali ye a bee ke, ali yaamarita ka meŋ ke, ali si a fo ko, ‘Ntolu mu dookuulaa nafantaŋolu le ti. Dà kuwolu doron ne ke, n ñanta mennu ke la.’ “

11 Kabiriŋ Yeesu be taamasiloo kaŋ ka taa Yerusalaamu, a tambita Kalilee niŋ Samariya tundoolu la naanewo la.

12 Biriŋ a futata saatewo doo to, kee balajawutoo taŋ ne taata a waliŋ. Ì loota dulaa jaŋ to,

13 ì sarita santo ko, “M Maariyo, Yeesu, balafaa soto n ye!”

14 Biriŋ Yeesu ye ì je, a ko ì ye ko, “Ali taa ka ali faŋolu yitandi piriisoolu la.” Kabiriŋ ì be taa kaŋ, ì kendeyaata.

- 15 Moo kiliŋ be ì kono, biriŋ a ye a je ko, a kendeyaata le, a muruta naŋ Yeesu kaŋ, a be Alla jayi kaŋ santo.
- 16 A ye i fayi duuma, a bitita a ñaadaa kaŋ Yeesu siŋolu to, aduŋ a ye a tentu. Ñiŋ kewo mu Samariyankoo le ti.
- 17 Wo to le Yeesu ko, “Fo moo taŋ ne maŋ kendeyaa baŋ? Wo moo konontoo be mintoo le?”
- 18 Fo moo maŋ soto wolu kono baŋ, meŋ si muru naŋ ka tenturoo niŋ jayiroo dii Alla la, fo ñiŋ tumarankewo doron?”
- 19 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “Wuli, i ye taa. I la lannoo le ye i kendeyandi!”
- 20 Bituŋ Farisewolu ye Yeesu ñininkaa ko, “Alla la mansabaayaa be naa la waati jumaa le?” A ye ì jaabi ko, “Alla la mansabaayaa te naa la niŋ taamanseeroolu la, mennu si koroosi,
- 21 sako ì si a fo ko, ‘A fele jaŋ,’ waraŋ ‘A hayinaŋ jana,’ kaatu Alla la mansabaayaa be ali kono le.”
- 22 Wo to le Yeesu ko a la saayiboolu ye ko, “Waato be naa la le, ali be hame la ka luŋ kiliŋ je Moo Dinkewo la luŋolu kono, bari ali te a je la.
- 23 Aduŋ moolu be a fo la ali ye le ko, ‘A hayinaŋ jana,’ waraŋ ‘A fele jaŋ!’ Bari ali kana taa, sako ali si ì nooma.
- 24 Kaatu ko saŋ ŋalasoo ka ŋalasi ñaameŋ ka saŋo fanundi ka bo kara doo la ka taa fo doo la, Moo Dinkewo fanaa be ke la wo le ñaama a la luŋo la.
- 25 Bari a be toora la kuu jamaa le la foloo, aduŋ ñiŋ jamaano be balaŋ na a ma le.
- 26 “Ko a keta Nuha la waato la ñaameŋ, Moo Dinkewo fanaa la luŋolu be ke la wo le ñaama.
- 27 Ì ka domoroo niŋ miŋo ke nuŋ, ì ka futuu, aduŋ ì ka ì diŋolu futundi fo wo luŋo meŋ na, Nuha dunta kuluŋo kono. Bituŋ Tuufaani Waamoo naata, a ye ì bee kasaara.
- 28 A keta wo le ñaama fanaa Luuti la waato la. Ì ka domoroo niŋ miŋo ke, sandiroo niŋ waafiroo, ì ka buŋ loo niŋ fiiroo ke.
- 29 Bari luŋo meŋ na, Luuti fintita Sodomu saatewo kono, dimbaa niŋ solifa munkoo jiita naŋ ka bo saŋo santo, a ye ì bee kasaara.
- 30 A be ke la wo ñaa kiliŋo le ñaama, niŋ Moo Dinkewo fintita naŋ.
- 31 “Wo luŋo la, moo meŋ be buŋo kaŋ santo, wo kana jii duuma ka a la feŋolu taa, mennu be buŋo kono. Wo ñaa kiliŋo la, moo meŋ be kunkoo to, wo kana muru suwo kono.
- 32 Ali ali hakiloo bulandi Luuti la musoo la!

- 33 “Moo-wo-moo meŋ ka a kata ka a niyo tanka, wo be foo la a la le, bari moo-wo-moo meŋ foota a niyo la, wo be a soto la le.
- 34 “Da a fo ali ye, wo suutoo la, moo fula be tara la laariŋ laaraŋ kiliŋo kaŋ, kiliŋo ye taa, kiliŋo ye tu jee.
- 35 Musu fula be tara la tuuroo la, kiliŋo ye taa, kiliŋo ye tu jee.
- 36 Kee fula be tara la kunkoo kono, kiliŋo ye taa, kiliŋo ye tu jee.”
- 37 Wo to le ì ko Yeesu ye ko, “Maariyo, mintoo?” A ye ì jaabi ko, “Feŋ furewo be daa-wo-daa, duwoolu ka jii jee le to.”

Luka 18

- 1 Yeesu ye mansaaloo doo fo ì ye ka ì karandi ko, ì ñanta duwaa la le waati-wo-waati, aduŋ ì kana jikilateyi.
- 2 A ko: “Saatee baa doo le nene sotota, kiitiikuntulaa doo be jee, meŋ maŋ sila Alla la, sako a si moo buuñaa.
- 3 Furuyaamusoo tarata jee, meŋ ka naa a kaŋ waati-wo-waati ka a fo a ye ko, ‘Kiitiyo kuntu n niŋ n tooñeerilaa teema.’
- 4 Kiitiikuntulaa maŋ soŋ fo waati jaŋ, bari labaŋo la a ko a faŋ ye ko, ‘M maŋ sila Alla la, sako n si moo buuñaa,
- 5 bari hani wo, ñiŋ furuyaamusoo ka tu m batandi la doronŋ, wo kamma la m be a je la le ko, a ye tooñaa soto. M pasita a la taa niŋ naa la le, fo n keñaa bota n kono!’ “
- 6 Wo to le Maariyo ko, “Ali ye a moyi le, ñiŋ kiitiikuntulaa jenkeriŋo ye meŋ fo.
- 7 Wo to, fo Alla te a la tomboŋ moolu la hakoo dii la ì la baŋ, mennu ka kumboo a ma suutoo niŋ tiloo? Fo a be mee la le baŋ, janniŋ a be ì maakoyi la?
- 8 Hanii, m be a fo la ali ye, a be ì la hakoo dii la ì la tariyaaake le. Bari niŋ Moo Dinkewo naata, fo a be lannoo tara la ñiŋ duniyaa kono le baŋ?”
- 9 Yeesu ye ñiŋ mansaaloo fanaa fo moolu ye, mennu jikita ì faŋ na ko, itolu tilinta le, aduŋ ì jututa doolu la.
- 10 A ko ì ye ko: “Kee fula le taata duwaa la Alla Batudulaa to. Kee kiliŋo mu Farisewo le ti, doo mu duwaañoo ti.
- 11 Farisewo loota, a duwaata a faŋ ye ko, ‘Alla, ña i tentu, kaatu nte maŋ ke ko moo toomaalu be ñaameŋ, kalabantewolu, tilimbaloolu, jeenelaalu waraŋ ko ñiŋ duwaañoo.
- 12 N ka suŋ siiñaa fula lookuŋo kono, aduŋ n ka jakoo dii feŋ-wo-feŋ to le, ña meŋ soto.’
- 13 “Bari duwaañoo loota dulaa jaŋ to. A maŋ haañi hani ka a kuŋo wuli ka santo juubee, bari a ye a sisoo le lipa ko, ‘Alla, balafaa soto nte, junubelaa ye!’

- 14 Da a fo ali ye, ñiñ duwaaño le tilindiño taata a la suwo kono, diina wo Farisewo ti. Kaatu moo-wo-moo meñ ye a fañ sikandi, a be jindi la le. Aduñ moo-wo-moo meñ ye a fammajii, a be sikandi la le.”
- 15 Moolu naata ì la dindiñolu niñ deenaanoolu samba nañ Yeesu kañ, fo a si ì maa. Biriñ saayiboolu ye wo je, ì ye wo moolu jalayi.
- 16 Bari Yeesu ye dindiñolu kumandi a kañ. Bituñ a ko, “Ali dindiñolu bula, ì ye naa n kañ. Ali kana ì bali naa la, kaatu mennu ka munta ko ñiñ dindiñolu, wolu le taa mu Alla la mansabaayaa ti.
- 17 Tooña, m be a fo la ali ye, moo-wo-moo meñ mañ Alla la mansabaayaa muta ko dindiño, wo te duñ na a kono.”
- 18 Maralilaa doo le ye Yeesu ñininkaa ko, “Karammoo betoo, n ñanta muñ ne ke la, fo n si badaa-badaa baluwo soto?”
- 19 Bituñ Yeesu ko a ye ko, “Muñ ne ye a tinna i ka n kumandi karammoo betoo la? Moo mañ beteyaa fo Alla doron.
- 20 I ye yaamaroolu loñ ne: ‘Kana jeenoo ke, kana moofaa ke, kana suuñaroo ke, kana faniyaa laa moo kañ, aduñ i faamaa niñ i baamaa horoma.’ “
- 21 Maralilaa ko a ye ko, “Nte ye ñiñ yaamaroolu bee muta le kabiriñ n na dindiñyaa waatoo fo saayiñ.”
- 22 Kabiriñ Yeesu ye ñiñ moyi, a ko a ye ko, “Kuu kiliñ ne be jee hani saayiñ, i dasata meñ na. I la sotofeñolu bee waafi, i ye a dii fuwaaroolu la. Wo to le i be naafuloo soto la Arijana kono. Bituñ i si naa nte nooma.”
- 23 Bari kabiriñ maralilaa ye ñiñ moyi, a sunuta, kaatu fankamaa baa le mu a ti.
- 24 Wo to le Yeesu ye a juubee, a ko a ye ko, “A be koleyaa la baake le, fankamaalu ye duñ Alla la mansabaayaa kono.
- 25 A be sooneeyaa la, ñonkomoo ye duñ bendañ huwo la, diina fankamaa ye duñ Alla la mansabaayaa kono.”
- 26 Moolu mennu ye wo moyi ye a ñininkaa ko, “Wo to jumaa le be kiisa la?”
- 27 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Hadamadiñolu te kuwolu mennu ke noo la, Alla ka wolu ke noo le.”
- 28 Bituñ Pita ko a ye ko, “A juubee, nà n na feñolu bee bula ka ite nooma.”
- 29 Bituñ Yeesu ko ì ye ko, “Tooña, m be a fo la ali ye, moo-wo-moo meñ ye a la buño bula, a la musoo, a baadinkewolu, a wuluulaalu warañ a la dindiñolu, Alla la mansabaayaa la kuwo kamma,
- 30 a be wo ñonñ jamaa le soto la wo noo to ñiñ waatoo kono, aduñ laakira siniñ, a be badaa-badaa baluwo le soto la.

- 31 Yeesu ye a la saayibe taŋ niŋ fuloo samba kara la, a diyaamuta ì ye ko, “Ali i lamoyi. M̄ be taa kaŋ ne fo Yerusalaa, aduŋ annabiyomoolu ye meŋ-wo-meŋ safee Moo Dinkewo la kuwo to, a be timma la le,
- 32 kaatu a be duŋ na jaahiloolu bulu le. Wolu be a ñaawali la, ì be a malundi la, ì be daajiyo tupi la a kaŋ,
- 33 ì be a karawaasi la, aduŋ ì be a faa la le. Bari tili sabanjaŋo la, a be wuli la saayaa kono le.”
- 34 Bari a la saayiboolu maŋ hani kuma kiliŋ ne fahaamu ñinnu kono. A la kumoolu maabota ì ma le, aduŋ ì maŋ a loŋ, a ye menu fo.
- 35 Biriŋ Yeesu sutiyaata Yeriko saatewo la, finkintewo doo le tarata siiriŋ sila karoo la jee, a be daaniroo la.
- 36 Kabiriŋ a ye a moyi, moo jamaa be tamba kaŋ, a ye ñininkaroo ke ko, “Muŋ ne be kerin?”
- 37 Wo to le moolu ko a ye ko, “Yeesu Nasaretinkoo le be tamba kaŋ.”
- 38 Bituŋ a sarita santo ko, “Yeesu, Dawuda Dinkewo, balafaa soto n ye!”
- 39 Moolu menu be ñaato ye a jalayi ko, a ye i deyi. Bari hani wo, a ye a kaŋo kafu santo ka wuuri, “Dawuda dinkewo, balafaa soto n ye!”
- 40 Wo to le Yeesu loota, a ye yaamaroo dii ko, ì ye finkintewo ñinŋ samba naŋ. Biriŋ a sutiyaata a la, Yeesu ye a ñininkaa ko,
- 41 “I lafita ŋa muŋ ne ke i ye?” Finkintewo ye a jaabi ko, “M Maariyo, m maakoyi fo n si jeroo ke kotenke.”
- 42 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “Jeroo ke! I la lannoo le ye i kendeyandi.”
- 43 Wo loo niŋ baroo teema a ñaa yeleta, aduŋ a ye Yeesu nooma siloo kaŋ. A be Alla jayi kaŋ. Biriŋ moolu bee ye a je, ì ye jayiroo dii Alla la.

Luka 19

- 1 Yeesu dunta Yeriko, a tambitoo a la taamasiloo kaŋ.
- 2 Kewo doo le tarata jee, meŋ too mu Sakeyus ti. A mu duwaañi kuntiyo le ti, aduŋ fankamaa le mu a ti.
- 3 A hameta ka a je, Yeesu mu muŋ moo siifaa le ti, bari a maŋ a je noo, kaatu moo jamaa le be a ñaato, aduŋ ate mu kee sutuŋo le ti.
- 4 Wo kamma la a borita ñaato, a seleta yiroo santo ka Yeesu je, kaatu a ñanta tamba la niŋ wo siloo le la.
- 5 Biriŋ Yeesu futata wo dulaa to, a ye santo juubee. A ko a ye ko, “Sakeyus, i tariyaa, i ye jii naŋ, kaatu n ñanta jiyaa la i la suwo le kono bii.

- 6 Bituŋ a ye i tariyaa, a jiita duuma. A ye a jiyaa seewoo kono.
- 7 Biriŋ moolu ye ñiŋ je, ì bee ŋunuŋunuta ko, “A taata ke junubelaa le la luntaŋo ti.”
- 8 Bari Sakeyus ko Maariyo ye moolu ñaa la ko, “M Maariyo, a fele, m be n na naafuloo talantewo dii la fuwaaroolu la le. Niŋ a ye a tara, ŋa feŋ ne taa moo bulu nakaroo kono, m be a jooseyi la siiŋaa naani.”
- 9 Wo to le Yeesu ko, “Bii luŋo la, kiisoo naata ñiŋ buŋo kono le, kaatu a fanaa mu Iburayima koomalankoo le ti.
- 10 Moo Dinkewo naata le ka moo filiriŋolu ñini, aniŋ ka ì kiisa.”
- 11 Kabiriŋ moolu be ñiŋ kumoolu lamoyi kaŋ, Yeesu ye mansaaloo doo fo ì ye. Wo tumoo la, a maŋ jamfa Yerusalem la, aduŋ moo jamaa ye a miira ko, a te mee la faŋ, Alla la mansabaayaa be finti la.
- 12 Wo kamma la Yeesu ko ì ye ko: “Mansariŋ doo le taata banku jaŋ to ka mansasiiraŋo taa. A la a taariŋ koolaa, a be muru la naŋ ne.
- 13 Janniŋ a ka taa a ye a la dookuulaa taŋ kumandi, a ye mina kiliŋ dii moo-wo-moo la. A ko ì ye ko, ‘Ali ñiŋ dookundi, janniŋ m be muru la naŋ.’
- 14 Bari a la bankudiŋolu ye a koŋ, ì ye kiilaalu kii a nooma ko, ‘M maŋ lafi, ñiŋ kewo ye m̄ mara.’
- 15 “Hani wo, ñiŋ kewo keta mansa ti, wo koolaa a muruta naŋ. Bituŋ a ye ñiŋ dookuulaalu kumandi, a ye kodoo dii mennu la nuŋ, fo a si a loŋ, ì moo-wo-moo ye kañewo meŋ soto ì la safaaroo to.
- 16 Dookuulaa foloo naata a kaŋ, a ko a ye ko, ‘Maariyo, i la mina ye mina taŋ ne bondi.’
- 17 Wo to le mansa ko a la dookuulaa ye ko, ‘I nimbaara, ite dookuulaa betoo! I tilinta fenduŋolu to le, wo kamma la i be saatee taŋ ne mara la.’
- 18 Bituŋ dookuulaa fulanjaŋo naata, a ko a ye ko, ‘Maariyo, i la mina ye mina luulu le bondi.’
- 19 Wo to le mansa ko ñiŋ dookuulaa ye ko, ‘Ite be saatee luulu le mara la.’
- 20 “Bituŋ dookuulaa doo naata a kaŋ, a ko a ye ko, ‘Maariyo, i la mina fele. Da a maabo serebetoo le kono,
- 21 kaatu n silata i la le. Da a loŋ ne ko, i saŋarata le. I ka i tinee feŋolu le la, i maŋ mennu dookuu, aduŋ i ka katiroo ke dulaa to le, i maŋ fiiroo ke daameŋ.’
- 22 Wo to le mansa ko wo dookuulaa ye ko, ‘Ite dookuulaa nafantaŋo! M be i kiitindi la i faŋo la kumoolu le la. Ite ye a loŋ ne ko, nte mu kee saŋarariŋo le ti. Ite ye a loŋ ne, n ka n tinee feŋolu le la, m maŋ mennu dookuu, aduŋ n ka katiroo ke dulaa to le, m maŋ fiiroo ke daameŋ.

- 23 Wo to, muɲ ne ye a tinna i maɲ n na kodoo maabo banki, fo niɲ n naata waatoo meɲ na, n si n na kodoo niɲ kañewo soto.’
- 24 “Wo to le mansa ko wo moolu ye, mennu loota a daala ko, ‘Ali sani kodi kiliɲo taa a bulu, ali ye a dii wo doo la, meɲ ye sani kodi taɲo soto.’
- 25 Bari ì ko a ye ko, ‘Maariyo, a ye sani kodi taɲo soto le fokabaɲ!’
- 26 Mansa kumata ko, ‘Da a fo ali ye, meɲ ye feɲ soto, doo be dii la wo le la. Bari moo meɲ maɲ feɲ soto, hani a ye meɲ soto, wo be buusi la a la le.
- 27 Bari n jawoolu mennu maɲ lafi, nte ye ì mara, ali ì samba naɲ jaɲ, ali ye ì faa n ñaa la.’ “
- 28 Kabiriɲ Yeesu ye ñiɲ fo, a tententa ka taa Yerusalaamu.
- 29 Kabiriɲ a sutiyaata Betifake niɲ Betaniya saatewolu la, Olifu Konkoo daala, a ye a la saayibe fula le kii ì ñaato.
- 30 A ko ì ye ko, “Ali taa wo saatewo to, meɲ be ali ñaato. Niɲ ali dunta jee, ali be falindiɲo tara la sitiriɲ, moo nene maɲ sii meɲ kaɲ foloo. Ali si a fiririɲ, ali ye a samba naɲ jaɲ.
- 31 Niɲ moo-wo-moo ye ali ñininkaa ko, ‘Muɲ ne ye a tinna ali ka a fiririɲ?’ ali si ñiɲ fo ko, ‘M Maariyo le suulata a la.’ “
- 32 Bituɲ a ye moolu mennu kii, ì taata, ì ye a je le ko a ye a fo ì ye ñaameɲ.
- 33 Biriɲ ì be falindiɲo fiririɲ kaɲ, mennu taa mu a ti, ì ye ì ñininkaa ko, “Muɲ ne ye a tinna ali be falindiɲo fiririɲ kaɲ?”
- 34 Bituɲ ì ye ì jaabi ko, “M Maariyo le suulata a la.”
- 35 Wo to le ì ye falindiɲo samba naɲ Yeesu ye. Ì ye ì la waramboolu landi falindiɲo kaɲ, aduɲ ì ye Yeesu sindi a kaɲ.
- 36 Yeesu be taa kaɲ waatoo meɲ na, ì ye ì la waramboolu feeneɲ siloo kaɲ.
- 37 Biriɲ a be jii kaɲ Olifu Konko jindaa la ka sutiyaɲ Yerusalaamu la, a noomalankoolu bee ye a dati ka seewoo, aniɲ ka Alla jayi baake kaawakuwolu kamma la, ì ye mennu je.
- 38 Ì be a fo kaɲ ko, “Tenturoo niɲ jayiroo be mansakewo ye, meɲ ka naa Maariyo too la! Kayiroo be Arijana kono, semboo niɲ waroo be Alla ye Arijana dulaa jamfariɲ baa to!”
- 39 Wo to le Farisewo doolu mennu be kafoo kono, ì ko Yeesu ye ko, “Karammoo, i noomalankoolu jalayi!”
- 40 Bari Yeesu ye ì jaabi ko, “Da a fo ali ye, niɲ ñinnu ye i deyi, beroolu faɲolu be wuuri la!”

- 41 Kabiriŋ Yeesu sutiyaata Yerusalaamu la, aduŋ a ye ñiŋ saatee baa je, a kumboota a la kuwo la.
- 42 A ko, “N hameta, i ye a loŋ, i la kayiroo be dendin meŋ na, bari saayiŋ a be maaboriŋ i ñaalu ma le!
- 43 Luŋolu be naa la le, i jawoolu be selenselendaŋolu ke la i la tatoo karoo bee la, i ye i murubeŋ ka i suki.
- 44 Ì be i kasaara la le, i niŋ i diŋolu mennu be i fee. Ì te hani bere kiliŋ tu la laariŋ ñoo kaŋ, kaatu i maŋ a suutee, Alla la kiisoo naata i kaŋ waatoo meŋ na nuŋ.”
- 45 Bituŋ Yeesu dunta Alla Batudulaa to. A ye a dati ka moolu bayi, mennu ka fiiroo ke jee.
- 46 A ko ì ye ko, “A be safeeriŋ ne ko: ‘N na buŋo be ke la duwaa buŋo le ti,’ bari alitolu ye a ke suŋolu la daakaa le ti!”
- 47 Luŋ-wo-luŋ Yeesu ka karandiroo ke Alla Batudulaa to le. Piriisi ñaatonkoolu, Luwaa karammoolu aniŋ alifaalu ye siloo ñini, ì be a faa la ñaameŋ.
- 48 Hani wo, ì maŋ siloo soto noo ka a ke, kaatu moolu bee be i lamoyi kaŋ kendeke a la kumoolu la le.

Luka 20

- 1 Luŋ doo le la, kabiriŋ Yeesu be kibaari betoo kawandi kaŋ ka moolu karandi Alla Batudulaa to, piriisi ñaatonkoolu, Luwaa karammoolu aniŋ alifaalu naata a kaŋ.
- 2 Ì ko a ye ko, “A fo ñ ye, ite ka ñiŋ kuwolu ke kaŋo meŋ kaŋ, aniŋ jumaa le ye wo kaŋo dii i la.”
- 3 Yeesu ye ì jaabi ko, “M fanaa be ali ñininkaa la kuu kiliŋ ne la, ali si n jaabi.
- 4 Fo Yaayaa la batiseeroo bota naŋ Alla le bulu baŋ, waraŋ fo moolu?”
- 5 Bituŋ ì ye a kaciaa ñoo ye ko, “Niŋ ñ ko, ‘A bota naŋ Alla le bulu,’ a be a fo la ñ ye le ko, ‘Wo to, muŋ ne ye a tinna alitolu maŋ laa a la?’
- 6 Aduŋ niŋ ñ ko, ‘A bota moolu le bulu,’ moolu bee be ñ buŋ na niŋ beroolu la le, kaatu ì laata le ko, Yaayaa mu annabiyomoo le ti.”
- 7 Bituŋ ì ye Yeesu jaabi ko, “M maŋ a loŋ, a bota naŋ daameŋ.”
- 8 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “M fanaa te a fo la ali ye, n ka ñiŋ kuwolu ke kaŋo meŋ kaŋ.”
- 9 Wo to le Yeesu ye a dati ka ñiŋ mansaaloo fo moolu ye ko: “Kewo doo le ye wayini yiri kankaŋo bo, a ye a luwaasi moo doolu ma. Bituŋ a taata manee fo waati jaŋ.
- 10 Kabiriŋ katiri waatoo siita, a ye dookuulaa kii luwaasilaalu kaŋ ka a niyo samba a ye naŋ. Bari luwaasilaalu ye wo dookuulaa muta. Ì ye a buutee, ì ye a bulu kenseŋo bayi.

- 11 Bituŋ a ye dookuulaa doo fanaa kii. Ì ye a buutee, ì ye a malundi, aduŋ ì ye a bulu kenseŋo bayi.
- 12 Hani saayiŋ, a ye dookuulaa sabanjaŋo fanaa kii. Luwaasilaalu ye wo barama le. Wo koolaa ì ye a bayi banta.
- 13 Bituŋ kankantiyo ko, ‘M be muŋ ne ke la saayiŋ? M be n kanu dinkewo le kii la. Tumandoo ì be a horoma la le.’
- 14 Bari kabiriŋ luwaasilaalu ye a dinkewo je, ì ko ì faŋ ye ko, ‘Keetaalaa fele! Ali ñà a faa, fo a la keetaafeŋo si ke ñ taa ti.’
- 15 Bituŋ ì ye a bayi yiri kankaŋo banta, ì ye a faa. Saayiŋ, kankantiyo be muŋ ne ke la ñiŋ luwaasilaalu la?
- 16 A be naa le, a ye ì kasaara. Bituŋ a ye yiri kankaŋo dii doolu la.” Biriŋ moolu ye ñiŋ moyi, ì ko, “Allamaa ñ tanka la wo la!”
- 17 Bituŋ Yeesu ye ì juubee, a ko ì ye ko, “Wo to, ñiŋ kumoo kotoo mu muŋ ne ti, meŋ be safeeriŋ ko: ‘Beroo meŋ buŋ loolaalu jututa a la, wo le naata ke tonkonna bere kummaa ti’?”
- 18 Moo-wo-moo meŋ boyita ñiŋ beroo kaŋ, wo be teyiŋ-teyiŋ na le. Niŋ a boyita moo-wo-moo kaŋ, a be wo juru la le.”
- 19 Wo waatoo faŋo le la, Luwaa karammoolu niŋ piriisi ñaatonkoolu ye a kata ka Yeesu muta, kaatu ì ye a loŋ ne ko, a ye ñiŋ mansaloo fo itolu le la kuwo kamma. Bari ì maŋ feŋ ke noo, kaatu ì silata moolu le la.
- 20 Bituŋ Luwaa karammoolu niŋ piriisi ñaatonkoolu tarata Yeesu koroosi kaŋ. Ì ye moolu kii, mennu ye ì faŋolu ke ñininkaarilaa kendoolu ti fo ì si Yeesu muta niŋ a fokumoolu la. Ì lafita a duŋ na Rooma kumandaŋo le bulu, meŋ ye kaŋo soto ka a kiitindi.
- 21 Wo to le ì ye Yeesu ñininkaa ko, “Karammoo, ñà a loŋ ne ko, ite ka diyaamoo niŋ karandiroo ke tooŋaa le kono. Ite buka moo faasaa, bari i ka karandiroo ke Alla la tooŋaa siloo le la.
- 22 Fo ñiŋ mu siloo le ti baŋ, ka naamoo joo Rooma bankoo la mansa yaa, waraŋ fo siloo nte?”
- 23 Bari Yeesu ye ì la feeroo loŋ ne, bituŋ a ko ì ye ko,
- 24 “Ali kodicoroosoo yitandi n na. Jumaa le la nataaloo niŋ a too be a bala?” Ì ko a ye ko, “Rooma bankoo la mansa.”
- 25 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Wo to, meŋ mu mansa taa ti, ali wo dii mansa la. Meŋ mu Alla taa ti, ali ye wo dii Alla la.”
- 26 Ì maŋ a muta noo niŋ a fokumoolu la moolu ñaa la. Ì jaakalita a la jaabiroo la, aduŋ ì ye i deyi.

- 27 Sadusewolu doolu naata Yeesu kaŋ, mennu ka a fo ko, saayaakoolaa wulindiroo te kerij.
- 28 Ì ye a ñininkaa ko, “Karammoo, Annabilayi Musa ye a safee ñ ye le ko, niŋ kewo faata, meŋ ye musoo soto, bari a maŋ diŋo soto, a baadiŋo ñanta wo musoo futuu la le ka diŋolu wuluu a ye.
- 29 Saayiŋ, baadimmaa woorowula le naata soto nuŋ. Foloo ye musoo taa, bari a faata, a maŋ diŋo soto.
- 30 Fulanjaŋo niŋ
- 31 sabanjaŋo fanaa ye a futuu le. Aduŋ ì woorowuloo bee keta teŋ ne, ì faata, ì maŋ diŋo soto.
- 32 Labaŋo la musoo fanaa faata.
- 33 Saayiŋ, saayaakoolaa wulindiroo luŋo la, a be ke la jumaa le la musoo ti? Baawo woorowuloo bee ye a futuu le!”
- 34 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Moolu mennu be ñiŋ duniyaa kono, ì ka futuu le, aduŋ ì ka ì diŋolu futundi.
- 35 Bari saayaakoolaa wulindiroo koolaa, moolu mennu jarita badaa-badaa baluwo la, ì te futuu la, sako ka moo futundi.
- 36 Ì te faa la kotenke, kaatu ì be ke la le ko malaayikoolu. Ì mu Alla diŋolu le ti ka bo saayaakoolaa wulindiroo to.
- 37 “Bari furewolu la wulindiroo la kuwo to, hani Musa ye a yitandi le, biriŋ a be yirindiŋo daala nuŋ, biriŋ a ye Maariyo kumandi Iburayima la Alla, Isiyaaka la Alla aniŋ Yaakuba la Alla la.
- 38 A maŋ ke furewolu la Alla ti, bari baluuriŋolu, kaatu Alla fee moolu bee be baluuriŋ ne.”
- 39 Wo to le Luwaa karammoo doolu ye a jaabi ko, “Karammoo, i ye tooña le fo.”
- 40 Wo koolaa, ì maŋ haañi ka a ñininkaa kuma doo la kotenke.
- 41 Wo to le Yeesu ko ì ye ko: “Ì si a fo noo ñaadii le ko, Alimasiihu mu Mansa Dawuda dinkewo le ti?
- 42 Kaatu Dawuda faŋo ye a bankee Jabuura Kitaaboo kono le ko: ‘Maariyo ko m Maarii ye le ko, “Sii m bulubaa karoo la,
- 43 fo ŋa i jawoolu ke i siŋo koto.” ‘
- 44 “Dawuda faŋo ye a kumandi a Maariyo la. Wo to a si ke noo a dinkewo ti ñaadii le?”
- 45 Kabiriŋ moolu bee be i lamoyi kaŋ, Yeesu diyaamuta a la saayiboolu ye ko,

46 “Ali ali hakiloo tu Luwaa karammoolu to, mennu ka lafi ka taamaŋ-taamaŋ marisewolu kono taariŋ, ò niŋ ò la waramba jaŋolu, kaatu ò ye moolu la ò buuŋaa le kanu, mennu ka ò kontoŋ. Ì ka lafi sii la dulaa betoolu le to ò la diina bendulaalu kono, aniŋ dulaa horomariŋolu ò la feetoolu to.

47 Ì ka furuyaamusoolu la buŋolu buusi ò la le, aduŋ ò ka duwaa jaŋolu le ke ka ò faŋ ke moo betoolu ti. Itolu le be yankankati jawu baa soto la. Itolu le be kiitii koleŋo soto la, ka tamba moolu bee la.”

Luka 21

1 Yeesu ye a kuŋo wuli, a ye fankamaalu je, ò be ò la sadaa ke kaŋ sadaakerajo kono.

2 Bituŋ a ye furuyaamusu fuwaaroo fanaa je. A ye kodicooroosindiŋ fula le ke a kono.

3 Wo to le Yeesu ko, “Tooŋaa, m be a fo la ali ye, ñiŋ furuyaamusu fuwaaroo ye meŋ dii, wo le tambita ò bee taa la.

4 Kaatu ò bee ye diiroo ke ka bo ò la naafuloolu le la, mennu siyaata ò la suuloo ti, bari ñiŋ fuwaaroo ye a la kodoo bee le ke jee, a ye meŋ soto ka baluu a la.”

5 Kabiriŋ doolu diyaamuta Alla Batudulaa la kuwo la, ò ye meŋ ñarandi niŋ bere ñiimaalu aniŋ soorifeŋolu la, Yeesu ko,

6 “Luŋolu be naa la le, ñiŋ feŋolu ali ka mennu je, ò bee be tiŋaa la le. Hani bere kilin te tu la laariŋ ñoo kaŋ, meŋ te boyi la duuma.”

7 Wo to le ò ye Yeesu ñininkaa ko, “Karammoo, ñiŋ kuwolu be ke la waati jumaa le la? Muŋ ne be ke la taamanseeroo ti, janniŋ a be sii la?”

8 Bituŋ Yeesu ko ò ye ko: “Ali ali hakiloo tu, fo moo kana ali filindi. Kaatu moo jamaa le be naa n too la, ò be a fo la ko, itolu le mu Alimasiihu ti, aduŋ waatoo siita le. Ali kana bula ò nooma.

9 Niŋ ali ye keloolu niŋ jerewolu moyi, ali kijoo kana ali fara, kaatu ñiŋ kuwolu ñanta ke la le foloo, bari duniyaa te baŋ na wo loodulaa to.”

10 Wo to le Yeesu ko ò ye ko: “Nasiyoŋolu be wuli la le ka ñoo kele, mansamarali bankoolu ye ñoo kele,

11 aduŋ banku jarajara baalu be ke la le. Konkoo be boyi la aniŋ alibalaa kuuraŋolu be ke la dulaa jamaa le to. Kijafara kuwolu be ke la, aniŋ taamanseeri baalu saŋo santo.

12 “Bari janniŋ ñiŋ kuwolu bee be ke la, ò be ali muta la le, aniŋ ò be ali toorandi la le. Ì be ali samba la ò la diina bendulaalu to aniŋ bunjawoolu kono, ò be ali londi la mansoolu niŋ maralilaalu ñaatiŋo la le n too kamma la.

13 Ñiŋ be ke la waatoo le ti ali ye, ka seedeyaa ke.

14 Wo kamma la, ali hakiloo si bula ko, ali maŋ ñaŋ na jaakali la, ali ñanta ò jaabi la ñaameŋ.

- 15 Kaatu m be kumoolu niñ ñaameño dii la ali la le, fo hani ali jawu kiliñ te balan noo la ali ma, warañ ka ali soosoo.
- 16 Ì be ali jamfaa la le ka bo niñ hani ali la wuluulaalu la, baadinkewolu, baadiñolu aniñ ali teeroolu. Ì be doolu faa la ali kono le.
- 17 Moolu bee be ali koñ na n too kamma la,
- 18 bari hani ali kuntiña kiliñ te fili la.
- 19 Ka bo niñ ali la wakiiloo la, ali be badaa-badaa baluwo soto la le.
- 20 “Bari niñ ali ye kelediñolu je, ì ye Yerusalaamu murubeñ, ali si a loñ ko, kasaaroo sutiyaata nañ ne.
- 21 Bituñ moolu menu be Yudeya tundoo kañ, wolu si bori konkoolu to. Moolu menu be Yerusalaamu, wolu ye finti, aduñ moolu menu be saatewo banta la, wolu kana duñ a kono,
- 22 kaatu ñiñ luñolu mu kuluuroo waatoo le ti ka kuwolu bee timmandi, menu be safeeriñ.
- 23 Wo luñolu la, tooroo be musukonomaalu ye le, aniñ menu be suusundiroo la! Kaatu toora baa le be tara la duniyaa kono, aduñ kamfaa baa be jii la moolu kañ ne.
- 24 Moo jamaa be faa la niñ hawusaroo la, doolu be taa la mutoo kono bankoolu bee kañ. Bituñ jaahiloolu be Yerusalaamu bee dori la le, fo niñ ì la waatoo banta.
- 25 “Aduñ taamanseeroolu be tara la tiloo, karoo aniñ looloolu bala. Baa niñ jii baliñolu la maakañ baa be niitooroo niñ jikilateyoo laa la nasiyoñolu kañ.
- 26 Moolu be kuwolu menu je la ke la duniyaa kono, wo be ì ketundi la le silaño kamma la, kaatu sañ fatoolu la semboolu be jijjandi la le.
- 27 Wo to le ì be Moo Dinkewo je la naa kañ minaayoolu kono, a niñ a la semboo niñ kallaankeeyaa baa.
- 28 Niñ ñiñ kuwolu datita ke la, ali loo, ali ye ali kuñolu wulindi santo, kaatu ali la kiisoo sutiyaata ali la le!”
- 29 Wo to le Yeesu ye mansaaloo fo ì ye ko: “Ali sooto suño juubee, a niñ yirootu bee.
- 30 Niñ ì jamboolu soronta doron, ali ka a loñ ne ko, samaa sutiyaata nañ ne.
- 31 Wo to, niñ ali ye ñiñ kuwolu bee je ke kañ, ali si a loñ fanaa ko, Alla la mansabaayaa sutiyaata nañ ne.
- 32 Tooña, m be a fo la ali ye, ñiñ jamaanoo te bañ na muk, ñiñ kuwolu bee mañ ke.
- 33 Saño niñ bankoo be yeemañ na le, bari nte la kumoo te yeemañ na muk.
- 34 “Ali koroosiroo ke, fo ali sondomoolu kana tu looriñ domori diimaalu kañ, siiroo warañ ñiñ duniyaa la suulakuwolu. Niñ wo nte, wo luño be ali terendi la le, a ye ali muta ko kutindiño.

- 35 A be naa la moo bee le kaŋ, mennu be baluuriŋ ñiŋ duniyaa kono.
- 36 Wo kamma la, ali koroosiroo ke waati-wo-waati. Ali ye duwaa fo ali si kana noo ñiŋ kuwolu bee ma, mennu ka naa, aduŋ ali si loo noo Moo Dinkewo ñaatiŋo la.”
- 37 Luŋ-wo-luŋ Yeesu ka karandiroo ke Alla Batudulaa to le. Bari suutoo la, a ka taa sabati Olifu Konkoo le to.
- 38 Bituŋ soomandaa juunoo, moolu bee ka naa Alla Batudulaa to le ka a lamoyi.

Luka 22

- 1 Saayiŋ, Mbuuru Leweñintaŋo Juuraloo sutiyaata, ì ka meŋ fanaa kumandi Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo la.
- 2 Piriisi ñaatonkoolu niŋ Luwaa karammoolu tarata siloo ñini kaŋ, ì be Yeesu faa noo la ñaameŋ, kaatu ì silata moolu le la.
- 3 Wo to le Seetaanoo dunta Yudas sondomoo kono. Ñiŋ Yudas, ì ka meŋ kumandi Isikariyoti la, a fanaa be saayibe taŋ niŋ fuloo le kono.
- 4 A taata piriisi ñaatonkoolu niŋ Alla Batudulaa kantalaalu yaa. A niŋ ì kacaata, a si Yeesu duŋ noo ì bulu ñaameŋ.
- 5 Bituŋ ì kontaanita baake, aduŋ ì ye a laahidi ka kodoo dii a la.
- 6 Yudas sonta wo la. Bituŋ a ye siloo ñini ka Yeesu duŋ ì bulu moolu kooma.
- 7 Bituŋ Mbuuru Leweñintaŋo Juuraloo siita, Maariyo Tambi Tumoo saajiiriŋo ñanta kanateyi la luŋo meŋ na.
- 8 Yeesu ye Pita niŋ Yohana kii, a ko ì ye ko, “Ali taa, ali ye Maariyo Tambi Tumoo siimaŋo parendi ñ ye, fo ñ si a domo.”
- 9 Ì ko a ye ko, “I lafita, ñ si a parendi mintoo le?”
- 10 Bituŋ a ko ì ye ko, “Niŋ ali dunta saatewo kono, ali niŋ kewo be beŋ na, meŋ ye jiihindaa duni. Ali a nooma buŋo kono, a be duŋ na daameŋ.
- 11 Bituŋ ali si a fo wo buntiyo ye ko, ‘Ñ karammoo ko, luntan buŋo lee, ate niŋ a la saayiboolu be Maariyo Tambi Tumoo siimaŋo ke la daameŋ to?’
- 12 Bituŋ a be santo buŋ baa yitandi la ali la le, meŋ niŋ a bunkono feŋolu be pareeriŋ. Ali siimaŋo parendi jee.”
- 13 Wo to le saayiboolu taata, ì ye a tara ko Yeesu ye a fo ì ye ñaameŋ. Bituŋ ì ye Maariyo Tambi Tumoo siimaŋo parendi.
- 14 Kabiriŋ waatoo siita, Yeesu niŋ a la kiilaa taŋ niŋ fuloo siita ñoo la ka domoroo ke.
- 15 Wo to le Yeesu diyaamuta ì ye ko, “N tarata hameriŋ ne, fo n niŋ ali si ñiŋ Maariyo Tambi Tumoo siimaŋo ke ñoo kaŋ, janniŋ m be toora la.

- 16 M be a fo la ali ye, n te ñiñ siimaño domo la kotenke, fo niñ a timmata Alla la mansabaayaa kono.”
- 17 Wo koolaa le, a ye mindaño taa. Biriñ a ye tenturoo dii Alla la, a ko ì ye ko, “Ali ñiñ taa, ali ye a talaa ñoo teema.
- 18 Da a fo ali ye, ka bo saayiñ na, n te wayinoo miñ na kotenke, fo niñ Alla la mansabaayaa naata.”
- 19 Wo to le Yeesu ye mbuuroo taa, a ye tenturoo dii Alla la. Wo koolaa a ye a kuntu, a ye a dii saayiboolu la, a ko ì ye ko, “Ñiñ mu m baloo le ti, meñ diita ali la. Ali ñiñ ke ka ali hakiloo bulandi n na.”
- 20 Wo ñaa kiliño ñaama, biriñ siimaño bota a la, a ye mindaño taa, a ko ì ye ko, “Ñiñ mindaño mu Alla la kamber kutoo le ti n yeloo to, meñ bonta ali ye.
- 21 “Bari buloo fele, meñ be n jamfaa la, a niñ nte be taabuloo to.
- 22 Tooña, Moo Dinkewo be faa la le ko a ñanta ke la ñameñ, bari kooroo be wo moo le ye, meñ ye a jamfaa!”
- 23 Wo to le ì ye a dati ka ñoo ñininkaa, jumaa le be wo kuwo ke la itolu kono.
- 24 Bituñ sonkoo naata wuli saayiboolu teema ko, jumaa le la kuwo warata itolu kono.
- 25 Bari Yeesu ko ì ye ko, “Ñiñ duniyaa mansoolu ka moolu mara maraliña koleño le la, aduñ mennu ye kaño soto ì kañ, wolu ñanta kumandi la maakoyirilaa betoolu le la.
- 26 Bari alitolu niñ ì mañ ñañ na kiliñyaa la. Moo meñ na kuwo warata ali bee ti, ate si ke dindimmaa ti alitolu kono, aduñ meñ keta ñaatonkoo ti ali kono, wo si ke dookuulaa ti ali ye.
- 27 Moo jumaa le la kuwo warata, meñ be domoroo la, warañ meñ ye a dookuu? Fo a mañ ke moo le ti, meñ be domoroo la? Bari nte be ali kono le ko dookuulaa.
- 28 “Alitolu le mu wo moolu ti, mennu tententa ka loo m fee n na bataa kuwolu kono.
- 29 Wo to m fanaa ye mansabaayaa londi ali ye le, ko m Faamaa ye a londi n ye ñameñ,
- 30 fo ali si miño niñ domoroo ke n na taabuloo to n na mansabaayaa kono, aduñ fo ali si sii mansasiirañolu kañ ka Banisirayila lasili tañ niñ fuloo kiitindi.”
- 31 Wo to le Maariyo ko, “Simoni, Simoni! Semboo diita Seetaanoo la le ka ali tenten ka kesoolu niñ fuufulewolu bo ñoo to.
- 32 Bari n duwaata ite ye le, fo i la lannoo kana bo. Niñ i muruta nañ n kañ, i si i baadiñolu wakiilindi.”
- 33 Bituñ Pita ko a ye ko, “M Maarii, m pareeta le ka i nooma hani bunjawoo to, aniñ ka faa.”

- 34 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Pita, m be a fo la i ye, janniñ duntuño be kookolee la bii, i be balan na n na kuwo la le fo siiña saba ko, i mañ nte loñ.”
- 35 Bituñ Yeesu ye a la saayiboolu ñininkaa ko, “Biriñ ña ali kii, ali niñ kufoo, kalipewo warañ samatoolu mañ taa, fo ali dasata feñ ne la bañ?” Ì ye a jaabi ko, “Hani feñ!”
- 36 Bituñ a ko ì ye ko, “Bari saayin, moo meñ ye kalipewo soto, a si a taa, anin meñ ye kufoo soto, a fanaa si a taa. Aduñ niñ meñ mañ hawusaroo soto, a si a la waramboo waafi, a ye kilin sañ.
- 37 Kaatu m be a fo la ali ye, ñin kumoo meñ be safeerin, a ñanta timma la n na kuwo to le ko: ‘Ì ye a niñ junubelaalu le ke konti kilin.’ “Meñ safeeta n na kuwo to, a be timma la le.”
- 38 Aduñ saayiboolu ko, “M Maarii, hawusari fula fele jañ!” Bituñ a ko ì ye ko, “Ñin diyaamoo faño kaañanta le!”
- 39 Bituñ Yeesu bota saatewo kono, a taata Olifu Konkoo kañ ko a ka a ke ñameñ. Saayiboolu fanaa bulata a nooma.
- 40 Biriñ Yeesu futata wo dulaa to, a ko ì ye ko, “Ali duwaa, fo ali kana boyi marisaroo kono.”
- 41 Wo to le Yeesu bota ì daala, bari a mañ jamfa ì la baake. A ñoyita jee ka duwaa
- 42 ko, “M Faamaa, niñ i la lafoo le mu, ñin tooro mindaño bondi nte bulu. Hani wo, nte la lafoo kana ke, bari ite la lafoo si ke.”
- 43 Malaayikoo fintita nañ a kañ ka bo Arijana, a ye a wakiilindi.
- 44 A duwaata kendeke niitoooro kono, aduñ a taroo mulunta yele dotin-dotinolu le la, mennu tondita bankoo to.
- 45 Kabirin Yeesu wulita a la duwaa dulaa to, a muruta saayiboolu kañ. A ye ì tara siinoo la, ì la niikuyaa kamma la.
- 46 A ko ì ye ko, “Muñ ne ye a tinna ali be siinoo la? Ali wuli, ali ye duwaa, fo ali kana boyi marisaroo kono.”
- 47 Kabirin Yeesu be diyaamu kañ, Yudas meñ be a la saayibe tañ niñ fuloo kono, a niñ kafu baa naata jee. Yudas tambita ì ñaato, a naata Yeesu kañ ka a sumbu.
- 48 Bari Yeesu ko a ye ko, “Yudas, fo i ka Moo Dinkewo jamfaa niñ sumburoo le la bañ?”
- 49 Kabirin wo moolu mennu be Yeesu fee, ye a je, meñ be naa ke la, ì ko a ye ko, “M Maarii, fo ñ si ì seyi hawusaroo la bañ?”
- 50 Jee niñ jee doron, kilin ye piriisi kuntii baa la dookuulaa seyi, a ye a bulubaa tulufitoo kuntu.

- 51 Bari Yeesu ko ì ye ko, “A bula!” Bituŋ a ye ñiŋ dookuulaa tuloo maa, a ye a kendeyandi.
- 52 Wo to le Yeesu diyaamuta piriisi ñaatonkoolu ye, alifaalu aniŋ Alla Batudulaa kantallaa ñaatonkoolu ye, mennu naata a kaŋ ka a muta. A ko ì ye ko, “Fo ali niŋ hawusaroolu niŋ dokoolu le naata m muta baŋ ko suŋo?”
- 53 Biriŋ n tarata ali fee luŋ-wo-luŋ Alla Batudulaa to, ali maŋ ali buloolu laa n kaŋ. Bari ñiŋ ne mu ali la waatoo ti, diboo le be maraloo la saayiŋ.”
- 54 Bituŋ ì ye Yeesu muta, ì ye a samba naŋ piriisi kuntii baa yaa. Pita tarata ì nooma ka bo dulaa jaŋ.
- 55 Kabiriŋ doolu ye dimbaa mutandi luwo teema ka i jaa, Pita fanaa siita ì kono.
- 56 Jommusoo doo ye Pita je siiriŋ dimbaa daala. A ye a ñaa loo Pita kaŋ ka a koroosi. Bituŋ a ko, “Ñiŋ kewo fanaa tarata a fee le nuŋ.”
- 57 Bari Pita balanta, a ko, “Musoo, nte maŋ a loŋ!”
- 58 Ñaato domandiŋ, kewo doo fanaa ye a je, a ko a ye ko, “Ite fanaa be ì kono le nuŋ!” Bari Pita ko a ye ko, “Kewo, nte te!”
- 59 Waati kiliŋ ñaato, kee doo fanaa diyaamuta bambandinke ko, “A koyita le ko, ñiŋ kewo fanaa be a fee le nuŋ, kaatu Kalileenkoo le mu a ti.”
- 60 Bari Pita ko a ye ko, “Kewo, m maŋ a loŋ, i ka meŋ fo.” Kabiriŋ Pita be diyaamu kaŋ doron, duntuŋo kookoleeta!
- 61 Bituŋ Maariyo ye a ñaa muru, a ye Pita juubee. Wo to le Pita hakiloo bulata Maariyo la kumoo la, a ye meŋ fo a ye nuŋ ko, “Janniŋ duntuŋo be kookolee la bii, ite be balaŋ na n na kuwo la le fo siiñaa saba.”
- 62 Bituŋ Pita taata banta, aduŋ a kumboota baake.
- 63 Yeesu be mutariŋ kewolu mennu bulu, ì ye a ñaawali, aduŋ ì ye a buutee.
- 64 Ì ye a ñaa siti fanaa, aniŋ ì ye a ñininkaa ko, “Kiilaariyaa kumoo fo, jumaa le ye i lipa?”
- 65 Aduŋ ì ye tooñeeri kuma jamaa le fo a ma fanaa.
- 66 Kabiriŋ fanoo keta, alifaalu, piriisi ñaatonkoolu niŋ Luwaa karammoolu kafuta ñoo ma. Ì ye Yeesu samba naŋ ì la kansuloo ñaatiŋo la, ì ko a ye ko,
- 67 “Niŋ ite le mu Alimasiihu ti, a fo ñ ye.” Bari Yeesu ko ì ye ko, “Niŋ ña a fo ali ye, ali te laa la.
- 68 Aduŋ niŋ ña ali ñininkaa, ali te n jaabi la.
- 69 Bari ka bo saayiŋ na, Moo Dinkewo be sii la Alla Tallaa bulubaa karoo la.”
- 70 Bituŋ ì bee ko a ye ko, “Silan, ite le mu Alla Dinkewo ti baŋ?” Yeesu ko ì ye ko, “Alitolu le ye a fo ko, nte le mu!”

71 Wo to le ì ko, “Ñ suulata muɲ seede koteɲ ne la? Saayinɲ ɲà a moyi le ka bo a faɲo daa kono.”

Luka 23

1 Wo to le kafoo muumewo wulita, ì ye Yeesu samba Payileti ñaatiŋo la.

2 Ì ye a dati ka a tuumi ko, “Dà ñinɲ kewo muta, a be ñ na banku moolu bee sukuuku kaɲ ka m̀ bali naamujoo la Rooma bankoo la mansa yaa, aduɲ a ko fanaa, ate le mu Alimasiihu ti, Mansoo.”

3 Bituɲ Payileti ye Yeesu ñininkaa ko, “Fo ite le mu Yahuudoolu la mansa ti baɲ?” Yeesu ye a jaabi ko, “Ite le ye a fo!”

4 Wo to le Payileti ko piriisi ñaatonkoolu niɲ moo doolu ye ko, “Nte maɲ sootaari je ñinɲ kewo bala.”

5 Bari ì tententa ka a detendi ko, “Ate le ka moolu sukuuku niɲ a la karandiroo la Yudeya tundoo bee kaɲ. A ye a dati Kalilee tundoo le kaɲ, a naata fo jaɲ saayinɲ!”

6 Kabirinɲ Payileti ye Kalilee too moyi, a ye ñininkaaroo ke, fo ñinɲ kewo mu Kalileenkoo le ti.

7 Birinɲ Payileti naata a loɲ ko, a bota Mansa Herodi le la maralibankoo kaɲ, a ye a kii Herodi kaɲ, kaatu wo fanaa be Yerusalaamu le wo waatoo la.

8 Kabirinɲ Herodi ye Yeesu je, a kontaanita baake le, kaatu a be lafirinɲ ka a je birinɲ waati jaɲ. A ye kibaaroolu moyi Yeesu la kuwo to le nuɲ, aduɲ saayinɲ a lafita, Yeesu ye kaawakuwo ke a ñaa la.

9 Herodi naata Yeesu ñininkaa kuma jamaa la, bari a maɲ a jaabi feɲ na.

10 Piriisi ñaatonkoolu niɲ Luwaa karammoolu loota jee ka kaɲo laa Yeesu la niɲ kuma koleɲolu la.

11 Wo to le Herodi niɲ a la kelediɲolu ye jutunnayaa kuwo ke a la, aduɲ ì ye a ñaawali fanaa. Labaɲo la ì ye waramba ñiimaa duɲ a la. Bituɲ ì ye a murundi Payileti yaa.

12 Wo luɲo le la, Herodi niɲ Payileti keta teeroo ti. Janninɲ wo, ì be kuyaarinɲ ne nuɲ.

13 Bituɲ Payileti ye piriisi ñaatonkoolu, maralilaalu aninɲ moolu kumandi ñoo kaɲ,

14 a ko ì ye ko, “Alitolu le ye ñinɲ kewo samba naɲ n kaɲ, kaatu ali ko, ate le ka moolu sukuuku. A fele, ɲa a la kuwo kisikisi ali ñaa la le, bari nte maɲ sootaari je a bala kuwolu to, ali ye a tuumi mennu la.

15 Nte maɲ a je, aduɲ Herodi fanaa maɲ a je, kaatu a ye a murundi naɲ ñ kaɲ ne. A fele, a maɲ kuu ke, meɲ jarita saayaa la.

16 Wo to, m be a karawaasi la le, wo koolaa ɲa a bula, a ye taa.”

17-18 Bari ì bee sarita ñoo la ko, “Ñinɲ kewo faa, i ye Barabas bula!”

- 19 Barabas mu kewo le ti, meŋ soronta bunjawoo kono fitinoo niŋ moofaa kamma la, meŋ keta Yerusalaamu.
- 20 Wo to le Payileti diyaamuta moolu ye kotenke, kaatu a lafita le ka Yeesu bula.
- 21 Bari ì sarita ko, “A pempeŋ, a pempeŋ!”
- 22 Siiña sabanjaŋo la Payileti ko ì ye ko, “A ye muŋ kuu jawu le ke? Nte maŋ sootaari je a bala, a ñanta faa la meŋ na. Wo to m be a karawaasi la le, wo koolaa ŋa a bula, a ye taa.”
- 23 Bari moolu maŋ soŋ, ì tuta sari la santo ko, a ñanta pempeŋ na le. Labaŋo la moolu la kaŋo loota.
- 24 Bituŋ Payileti ye kiitiyo kuntu, fo ì la lafoo si ke.
- 25 Kewo meŋ soronta bunjawoo kono fitinoo niŋ moofaa kamma la, a ye wo bula, bari a ye Yeesu dii ka faa ì la lafoo kaŋ.
- 26 Kabiriŋ ì be Yeesu samba kaŋ, kelediŋolu ye kewo doo muta, ì ka a fo meŋ ye Simoni Kirenenkoo. A be naa kaŋ ka bo saatowo banta la. Ì ye yiribantambilo laa a kaŋ ka a duni Yeesu nooma.
- 27 Moo jamaa bulata Yeesu nooma. Musoolu be wolu kono le, mennu be kumboo niŋ woosiyo la a la kuwo la.
- 28 Bari Yeesu ye a ñaa muru, a ko ì ye ko, “Yerusalaamu dimmusoolu, ali kana kumboo n na kuwo la, bari ali si kumboo ali faŋolu la kuwo la, aniŋ ali diŋolu.
- 29 Kaatu luŋolu be naa la le, ì be a fo la ko, ‘Barakoo be musu jiidibaloolu fee! Barakoo be musoolu ye, mennu nene maŋ wuluu, sako ka suusundiroo ke!’
- 30 Wo to le ì be a dati la ka a fo konko baalu ye ko, ‘Ali boyi ñ kaŋ!’ Aduŋ ì be a fo la konkoriŋolu ye ko, ‘Ali ñ muuri!’
- 31 Kaatu niŋ ñiŋ kuwolu keta yiri kitiŋo la, wo to, muŋ ne be ke la yiri jaaroolu la?”
- 32 Ì ye kuu kuruŋ kela fula le fanaa samba naŋ jee ka ì niŋ Yeesu faa ñoo la.
- 33 Kabiriŋ ì naata dulaa to, ì ka meŋ kumandi Kunkolo Kenseŋ Dulaa la, ì ye Yeesu pempeŋ yiribantambilo kaŋ jee le to. Kuu kuruŋ kelaalu fanaa pempenta jee le to, doo be a bulubaa karoo la, doo be a maraa karoo la.
- 34 Wo to le Yeesu ko, “M Faamaa, yamfa ì ye, kaatu ì maŋ a loŋ, ì be meŋ ke kaŋ.” Kelediŋolu ye alikuuroo fayi ka a la waramboolu talaa ñoo tema.
- 35 Moolu loota jee, ì be koroosiroo kaŋ. Maralilaalu ye Yeesu ñaawali ko, “A ye moo koteŋolu tankandi le. Wo to a ye a faŋo tankandi, niŋ a ye a tara, ate le mu Alimasiihu ti, Alla la tomboŋ moo.”
- 36 Kelediŋolu fanaa ye a ñaawali le, ì naata a kaŋ ka bineekaroo dii a la.
- 37 Ì ko, “Niŋ ite le mu Yahuudoolu la mansa ti, wo to i faŋo tankandi!”

- 38 Ì ye safeeroo fanaa ke a kunto, meṅ ko: “Ñiṅ ne mu Yahuudoolu la mansakewo ti.”
- 39 Kuu kurunṅ kelaa kiliṅ meṅ be dendinṅ jee, a fanaa ye tooñeeri kumoo fo Yeesu ma ko, “Fo ite le maṅ ke Alimasiihu ti baṅ? Wo to i faṅo niṅ ntolu tankandi!”
- 40 Bari kuu kurunṅ kelaa doo ye wo jalayi ko, “Fo ite maṅ sila Alla la baṅ? I maṅ a je, i be kiitii kiliṅo le kono.
- 41 Ntolu ye, ñiṅ kuluuroo mu jooroo le ti ñ kebaaroolu kamma la, bari ñiṅ kewo maṅ kuu jawu ke.”
- 42 Bitunṅ a ko Yeesu ye ko, “Yeesu, kana ñina n na, niṅ i dunta i la mansabaayaa kono.”
- 43 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Tooñaa, m be a fo la i ye, bii luṅo la, i niṅ m be tara la Arijana kono le.”
- 44 Talaṅ taṅ niṅ fula maafano la tilibuloo, dibi baa dunta bankoo muumewo bee kaṅ fo talaṅ saba tilibuloo.
- 45 Tiloo dibita, adunṅ ridi baa meṅ tarata Alla Batudulaa Buṅo kono, a farata teema.
- 46 Bitunṅ Yeesu sarita santo ko, “M Faamaa, ṅa n niyo duṅ i bulu.” Biriṅ a ye ñiṅ fo, a ye a la niijii labano ke.
- 47 Kabiriṅ keledinṅ kuntiyo ye a je meṅ keta, a ye Alla jayi ko, “A koyita le ko, ñiṅ kewo tilinta le!”
- 48 Moolu bee mennu be wo dulaa to, kabiriṅ ì ye kuwolu je mennu keta, ì bee seyita, ì be ì sisoolu lipa kaṅ ka ì la niikuyaa yitandi.
- 49 Yeesu taañoolu loota dulaa jaṅo to, ì ñaalu be ñiṅ kuwolu kaṅ. Musoolu mennu bulata a nooma ka bo Kalilee, wolu fanaa be ì kono le.
- 50 Wo waatoo la, kansulumoo doo le tarata jee, meṅ too mu Yusufa ti. Ate mu moo kendoo le ti, meṅ tilinta fanaa.
- 51 A bota Yahuudi saatewo doo le to, ì ka a fo daameṅ ye Arimatiya. A maṅ soṅ kansuloo la kuwo la, aniṅ ì ye meṅ ke. A fanaa be Alla la mansabaayaa le batu kaṅ.
- 52 Ñiṅ kewo naata Payileti yaa, a ye Yeesu furewo daani.
- 53 Wo to le a ye a jindi, a ye a kasankee. A ye a landi kaburoo kono, meṅ leseta bere konkoo kono, moo nene maṅ baadee daameṅ.
- 54 A keta parendiri luṅo le ti Loobula Luṅo ye, meṅ be naa dati la.
- 55 Musoolu mennu niṅ Yeesu naata nuṅ ñoo la ka bo Kalilee, ì bulata Yusufa nooma ka kaburoo je, aniṅ ì ye furewo landi ñaameṅ.
- 56 Bitunṅ ì muruta, ì ye tulu seeralaa parendi. Bari Loobula Luṅo la, ì ye i dahaa ko Luwaa ye a landi ñaameṅ.

Luka 24

- 1** Lookuŋo tili foloo la, soomandaa juunoo, ñiŋ musoolu naata Yeesu la kaburoo to. Ì ye tulu seeralaa samba, ì ye mennu parendi nuŋ.
- 2** Ì ye a tara, beroo birimintinta ka bo kaburoo daa to.
- 3** Biriŋ ì dunta jee, ì maŋ Maarii Yeesu furewo tara jee.
- 4** Kabiriŋ ì be jaakaliriŋ ñiŋ kuwo la, kee fula loota ì daala, ì la duŋ feŋolu be malamala kaŋ.
- 5** Silaŋ baa kono ì ye ì kuŋolu jimi bankoo to, bari kee fuloo ko ì ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ali ka baluuriŋo ñini furewolu kono?”
- 6** A te jaŋ, a wulindita le. Ali ali hakiloolu bula kuwo to, a ye meŋ fo ali ye, biriŋ a be nuŋ Kalilee,
- 7** ko, ‘Moo Dinkewo ñanta duŋ na junubelaalu bulu le ka a pempeŋ yiribantambiloo kaŋ, aduŋ tili sabanjaŋo la, a be wuli la saayaa kono le.’ “
- 8** Bituŋ ì hakiloo naata bula a la kumoolu la.
- 9** Kabiriŋ ì muruta ka bo kaburoo to, ì ye ñiŋ kibaaroo futandi saayibe taŋ niŋ kiliŋo ma, ì niŋ moo toomaalu bee mennu be jee.
- 10** Musoolu mennu ye ñiŋ kuwolu saata kiilaalu ye, wolu mu Mariyaama Makadalena le ti, Yowanna, Mariyaama meŋ mu Yankuba baamaa ti, aniŋ musu doolu bee mennu be ì fee.
- 11** Bari saayiboolu ye ñiŋ kumoolu muta kuma kenseŋolu le ti, ì maŋ laa ì la.
- 12** Wo ñaa-wo-ñaa Pita wulita, a borita kaburoo to. A jimita duuma, a ye kaburoo kono juubee, bari a ye kasankewo doroŋ ne je laariŋ jee. Bituŋ a seyita, a be jaakaliriŋ, meŋ keta.
- 13** Wo luŋo faŋo le la, a noomalanka fuloo be taamasiloo kaŋ ka taa saatewo doo to, meŋ too mu Emmawus ti. A la jamfoo mu montoroo waati fula taamoo le ti ka bo Yerusalaamu.
- 14** Ì tarata diyaamu la ñoo ye kuwolu bee la, mennu keta.
- 15** Kabiriŋ ì be diyaamoo niŋ kacaa la ñoo ye, Yeesu faŋo naata ì daala. A niŋ ì be taa kaŋ ñoo la,
- 16** bari ì ñaalu mutata le, ì maŋ a suutee.
- 17** Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Ali ka muŋ ne kacaa ñoo ye ali la taamasiloo kaŋ?” Ì loota, ì niŋ sunoo.
- 18** Kee doo meŋ too mu Kelopas ti, a ye a ñininkaa ko, “Fo ite dammaa le mu luntaŋo ti Yerusalaamu, meŋ maŋ wo kuwolu loŋ, mennu keta jee ñiŋ luŋolu kono baŋ?”

- 19 Wo to le Yeesu ye ì ñininkaa ko, “Muñ kuu le keta jee?” Ì ye a jaabi ko, “Kuwo meñ keta Yeesu Nasaretinkoo la. A mu annabiyomoo le ti, meñ na baara kuwolu niñ kawandoo ye a la semboo yitandi, aduñ a tilinta Alla niñ moolu ñaatiliño la le.
- 20 Ñ na piriisi ñaatonkoolu niñ maralilaalu le ye a dii ka a kiitindi, aniñ ka a faa. Wo to le ì ye a pempeñ yiribantambiloo kañ.
- 21 Ñ tarata jikiriñ ne nuñ ko, ate le mu moo ti, meñ be Banisirayila kiisa la. Ñiñ kuwo bee to, bii le mu tili sabanjaño ti, biriñ ñiñ keta.
- 22 Musu doolu menu be ñ na kafoo kono, ì ye ñ jaakalindi le. Ì taata Yeesu la kaburoo to soomandaa juunoo,
- 23 bari ì mañ a furewo tara jee. Kabiriñ ì muruta nañ, ì ye a saata ko, ì ye malaayikoolu le je jaharaño ñaama, menu ko ì ye ko, a be baluuriñ ne.
- 24 Doolu menu be ì fee, ì fanaa taata kaburoo to. Ì ye kuwolu je ko musoolu ye a fo ñaameñ, bari ì mañ Yeesu je.”
- 25 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Alitolu fahaamubaloolu! Ali naafata ka laa kumoolu la, annabiyomoolu ye menu fo.
- 26 Fo Alimasiihu mañ ñañ na toora la ñiñ kuwolu bee la bañ, wo koolaa a ye duñ a la kalkankeeyaa kono?”
- 27 Wo koolaa Yeesu ye Alla la kumoo kotoo fo ì ye, meñ fota a faño la kuwo to. A ye a dati Annabilayi Musa la kitaaboo le la, aniñ annabiyomoolu ye menu bee safee.
- 28 Kabiriñ ì sutiyaata saatewo la, wo moo fuloo be taa kañ daameñ, Yeesu ye a fañ ke ko a be tambi la ñaato le.
- 29 Bituñ ì ye a daani ko, “Sabati ì fee jañ, kaatu wulaaroo siita le, aduñ tiloo ka naa boyi le.” Wo to le a taata ka sabati ì fee jee.
- 30 Kabiriñ a niñ ì siita ka domoroo ke, a ye mbuuroo taa. A ye Alla daani ka a barakandi, wo koolaa a ye a kuntu, a ye a dii ì la.
- 31 Wo loo niñ baroo teema, ì ñaalu yeleta, ì ye a suutee. Bari Yeesu yeemanta ì ma.
- 32 Bituñ ì ko ñoo ye ko, “Fo a mañ ke ñ ye kaawakuwo ti bañ, biriñ a be diyaamoo la ñ ye siloo kañ, aduñ a ye Kitaabu Senuño kotoo fo ñ ye?”
- 33 Wo waati kiliño la, ì wulita ka muru Yerusalaamu. Ì ye saayibe tañ niñ kiliño tara dulaa kiliñ jee, ì niñ ì kafuñoolu.
- 34 Wolu ko ì ye ko, “Tooña, ì Maariyo wulita le, aduñ a fintita Simoni kañ ne!”
- 35 Bituñ ì fanaa ye a saata, meñ keta siloo kañ, aniñ ì ye Yeesu suutee ñaameñ, biriñ a be nuñ mbuuroo kuntu kañ.
- 36 Kabiriñ ì be diyaamu kañ wo kuwo la doron, Yeesu faño naata loo ì teema! A ko ì ye ko, “Kayiroo be ali fee.”

- 37 Ì dewunta, aduŋ ì silata fanaa, kaatu ì ye a miira ko, ì ye mañamafeŋ kaawakuuyaariŋo le je.
- 38 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ali niyolu be toorariŋ? Muŋ ne ye a tinna miiroolu be siyaariŋ ali sandomoolu kono?”
- 39 Ali m buloolu niŋ n siŋolu juubee ko, nte faŋo le mu. Ali m maa, ali ye a juubee! Mañamafeŋo maŋ balasuboo niŋ kuloolu soto ko ali ye meŋ je nte bala.”
- 40 Biriŋ a ye ñiŋ fo, a ye a buloolu niŋ a siŋolu yitandi ì la.
- 41 Bari ì maŋ laa seewoo niŋ jaakaloo kamma la. Bituŋ a ko ì ye ko, “Fo ali maŋ domori feŋ soto jaŋ baŋ?”
- 42 Wo to le ì ye ñee janiriŋo dii a la.
- 43 A ye a taa, aduŋ a ye a domo ì ñaa la jee.
- 44 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Ñiŋ ne mu kuwo ti, ŋa meŋ fo ali ye, biriŋ m be ali fee nuŋ: Feŋ-wo-feŋ meŋ safeeta n na kuwo to Musa la Luwaa kono, annabiyomoolu la kitaaboolu, aniŋ Jabuuroolu, wolu bee ñanta timma la le.”
- 45 Bituŋ a ye ì sandomoolu yele ka Alla la kumoo fahaamu,
- 46 aduŋ a ko ì ye ko, “Ñiŋ ne safeeta ko, Alimasiihu ñanta toora la le, aduŋ tili sabanjaŋo la, a be wuli la saayaa kono le.
- 47 Tuuboo ka ì koo dii ì la junuboolu la, a niŋ junube yamfoo le be kawandi la a too la nasiyoŋolu bee ye, aduŋ a be dati la Yerusalaamu le.
- 48 Alitolu le mu ñiŋ kuwolu seedoolu ti.
- 49 M Faamaa ye meŋ laahidi ali ye, m be a kii la ali ye naŋ ne. Wo to ali si sabati ñiŋ saatee baa kono jaŋ, fo janniŋ ali be faa la niŋ semboo la, meŋ be jii la ali kaŋ.”
- 50 Wo to le Yeesu ye ì samba fo Betaniya. A ye a buloolu wulindi santo jee, a duwaata ì ye.
- 51 Kabiriŋ a be duwaa kaŋ ì ye, a bota jee, a selendita Arijana kono.
- 52 Ì ye a jayi. Bituŋ ì muruta Yerusalaamu, ì niŋ seewoo baa.
- 53 Ì tententa ka Alla jayi Alla Batudulaa to.

Yohana

Yohana 1

- 1 Kabiriŋ foloodulaa to, Kumoo be sotoriŋ ne nuŋ fokabaŋ. Kumoo be Alla fee le nuŋ, aduŋ Kumoo niŋ Alla mu kiliŋ ne ti.
- 2 Ate be Alla fee le foloodulaa to.
- 3 Feŋolu bee daata ka bo niŋ ate le la, hani feŋ kiliŋ maŋ daa a kooma.
- 4 Baluwo be ate le kono, aduŋ baluwo mu moolu la maloo le ti.
- 5 Maloo be mala kaŋ diboo kono, aduŋ diboo maŋ a dubeŋ noo.
- 6 Kee doo le sotota nuŋ, Alla ye meŋ kii. A too mu Yaayaa le ti.
- 7 A naata le ka ke seedoo ti, ka maloo la kuwo seedeyaa fo moolu bee si laa ka bo niŋ ate la.
- 8 Ate faŋo maŋ ke maloo ti, bari a naata ka maloo la kuwo le seedeyaa.
- 9 Mala tooña, meŋ ka maloo dii moolu bee sandomoo kono, a be naa kaŋ duniyaa kono le.
- 10 A be nuŋ duniyaa kono le, aduŋ duniyaa dadaata ka bo niŋ ate le la, bari duniyaa maŋ a suutee.
- 11 A naata a fansuŋ moolu yaa, bari a fansuŋ moolu maŋ a jiyaa.
- 12 Bari menu bee ye a jiyaa, aduŋ ì laata a too la, a ye siloo dii wolu le la ka ke Alla diŋolu ti.
- 13 Wo keta niŋ wuluuña le la, meŋ maŋ bo yeloo la, sako moolu la hame kuwolu niŋ ì balajaatoo la lafoo, bari ka bo niŋ Alla faŋo le la.
- 14 Bituŋ Kumoo naata ke hadamadiŋo ti, a sabatita ntolu kono, aduŋ a be faariŋ hiinoo niŋ tooña le la. Dà a la semboo niŋ waroo je le, kaatu ate le mu Faamaa Dinkee kiliŋo ti.
- 15 Yaayaa ye ate le la kuwo seedeyaa, a sarita santo ko, “Ñiŋ ne mu moo ti, ŋa meŋ na kuwo fo nuŋ ko, ‘Ate, meŋ be naa la n noo kaŋ, ate le la kuwo warata nte ti, kaatu ate le foloota nte ñaa!’ “
- 16 Ka bo niŋ a la hiinoo la timmoo la, m̃ bee ye hiinoo soto hiinoo kaŋ ne.
- 17 Kaatu Luwaa diita ka bo Musa le la, bari hiinoo niŋ tooña naata ka bo Yeesu Kiristu le la.
- 18 Moo nene maŋ Alla je fo a Dinkee kiliŋo doron, meŋ be ko Alla faŋo, aduŋ a be a Faamaa fee. Ate le ye moolu londi Alla la.
- 19 Ñiŋ ne mu Yaayaa la seedeyaa ti, kabiriŋ Yahuudoolu la alifaalu ye piriisoolu niŋ ì maakoyirilaalu kii a kaŋ, ka a ñininkaa ko, “Jumaa le mu ite ti?”

- 20 A mañ balañ ka seedeyaa ke, a ye a seneyandi le ko, “Nte mañ ke Alimasiihu ti.”
- 21 Bituñ ì ye a ñininkaa ko, “Wo to jumaa le mu ite ti? Fo ite le mu Annabilayi Eliya ti bañ?” A ko ì ye ko, “Nte mañ ke Eliya ti.” Wo to le ì ye a ñininkaa kotenke ko, “Fo ite le mu wo annabiyomoo ti bañ?” A ye ì jaabi ko, “Hanii.”
- 22 Bituñ ì ko a ye ko, “Wo to jumaa le mu ite ti? A fo ñ ye, kaatu ñ ñanta jaabiroo samba la moolu ye le, mennu ye ñ kii. I ye muñ ne fo i faño la kuwo to?”
- 23 A ye ì jaabi niñ Annabilayi Yesaya le la kumoo la ko: “Nte le mu moo kumakaño ti, meñ be sari kañ keñewuloo kono ko, ‘Ali Maariyo la siloo parendi, a ye tiliñ.’ “
- 24 Moo doolu, Farisewolu ye mennu kii,
- 25 ì ye a ñininkaa ko, “Wo to, muñ ne ye a tinna ite ka batiseeroo ke, niñ i mañ ke Alimasiihu ti, sako Eliya, warañ wo annabiyomoo?”
- 26 Yaayaa ye ì jaabi ko, “Nte ka batiseeroo ke niñ jiyo le la, bari moo kiliñ ne be ali kono, ali mañ meñ loñ.
- 27 Ate le mu moo ti, meñ be naa nte noo kañ. M mañ jari ka hani a la samata juloolu firin.”
- 28 Ñiñ kuwolu keta Betaniya saatewo le kono Yoridani Boloño kara doo la, Yaayaa be nuñ batiseeroo la daameñ.
- 29 Wo saamoo Yaayaa ye Yeesu je naa la a kañ. Bituñ a ko, “Alla la Saajiiriño fele, meñ ka naa duniyaa la junuboo bondi!
- 30 Ñiñ ne mu moo ti, ña meñ na kuwo fo ko, ‘Kewo le be naa nte noo kañ, meñ na kuwo warata nte ti, kaatu ate le sotota nte ñaa.’
- 31 Nte faño mañ a loñ nuñ, bari n naata ka batiseeroo ke niñ jiyo la fo n si Banisirayilankoolu londi a la.”
- 32 Wo to le Yaayaa ye seedeyaa ke ko, “Da Alla la Nooroo je jii kañ a kañ ko puraa ka bo Arijana kono, aduñ a tuta a kañ ne.
- 33 Nte faño mañ a loñ nuñ, bari ate meñ ye n kii ka batiseeroo ke niñ jiyo la, a ko n ye le ko, ‘Kewo, i ye Alla la Nooroo je jii la meñ kañ, aniñ a tuta a kañ, wo le mu moo ti, meñ ka batiseeroo ke niñ Alla la Nooroo la.’
- 34 Da a je le, aduñ ña seedeyaroo ke le ko, ñiñ mu Alla Dinkewo le ti.”
- 35 Wo saamoo la, Yaayaa be looriñ jee kotenke, a niñ a la saayibe fula.
- 36 Kabirin Yeesu be tamba kañ, Yaayaa ye a je. A ko, “Alla la Saajiiriño fele!”
- 37 Kabirin saayibe fuloo ye Yaayaa moyi ñiñ fo la, ì ye Yeesu nooma.
- 38 Yeesu ye a kooma fele, a ye ì je, ì be a nooma kañ. A ko ì ye ko, “Ali ka muñ ne ñini?” Bituñ ì ko a ye ko, “Rabbi,” meñ kotoo mu karammoo ti, “i be sabatirin mintoo le?”

- 39 A ko ì ye ko, “Ali naa, a juubee!” Ì taata, aduṅ ì ye a la sabatidulaa je le. Ñiṅ keta talaṅ naani wulaaroo le la. Bituṅ ì tuta jee wo luṅo la.
- 40 Kiliṅo mu Anduru le ti, Simoni Pita baadinkewo. A be wo moo fuloo le kono, mennu ye Yaayaa moyi nuṅ diyaamoo la, aduṅ ì bulata Yeesu nooma.
- 41 Foloo-foloo, a ye a faṅo baadinkewo le je, Simoni. A ko a ye ko, “Dà Alimasiihu je le!” meṅ kotoo mu Kiristu ti.
- 42 Kabiriṅ a ye a samba naṅ Yeesu kaṅ, Yeesu ye a juubee, a ko a ye ko, “Ite le mu Simoni ti, Yohana dinkewo. Saayiṅ, ite be kumandi la Kefas le la.” Wo mu Pita le ti.
- 43 Wo saamoo Yeesu lafiṭa ka taa Kalilee tundoo kaṅ. A ye Filipi je, a ko a ye ko, “N nooma!”
- 44 Filipi mu Betisayidankoo le ti. Anduru niṅ Pita fanaa bota wo saatewo le to.
- 45 Filipi ye Nataniyel je. A ko a ye ko, “Dà a je le, Musa ye meṅ na kuwo safee Tawuraatoo kono, aniṅ annabiyomoolu fanaa ye meṅ na kuwo safee. Ate le mu Yeesu Nasaretinkoo ti, Yusufa dinkewo.”
- 46 Bituṅ Nataniyel ko a ye ko, “Fo feṅ bete si bo noo Nasareti saatewo kono baṅ?” Filipi ko a ye ko, “Naa, a juubee!”
- 47 Kabiriṅ Yeesu ye Nataniyel je naa la a kaṅ, a ye a la kuwo fo ko, “Banisirayilanka tooṅaa fele, tapaleeyaa te meṅ na kuwo to!”
- 48 Nataniyel ye a ñininkaa ko, “Ite ye nte loṅ ñaadii le?” Yeesu ye a jaabi ko, “Janniṅ Filipi ka i kumandi, waatoo meṅ na i be sooto suṅo koto, ṅa i je le.”
- 49 Bituṅ Nataniyel ko a ye ko, “Karammoo, ite mu Alla Dinkewo le ti! Ite le mu Banisirayila la Mansakewo ti!”
- 50 Yeesu ye a jaabi ko, “Fo i laata le, kaatu n ko le, ṅa i je sooto suṅo koto le? I be kuwolu mennu je la, wolu le be tambi la ñiṅ na!”
- 51 Bituṅ Yeesu ko a ye ko, “Tooṅaa-tooṅaa, m be a fo la ali ye, ali be saṅo je la yeleriṅ, Alla la malaayikoolu be seloo niṅ jiyo la Moo Dinkewo kaṅ.”

Yohana 2

- 1 Tili sabanjaṅo la, maañoobitoo sotota Kaana saatewo kono, Kalilee tundoo kaṅ. Yeesu baamaa tarata jee le nuṅ,
- 2 aduṅ ì ye Yeesu niṅ a la saayiboolu fanaa buuṅaatoos kumandi wo maañoobitoo to le.
- 3 Kabiriṅ wayinoo banta, Yeesu baamaa ko a ye ko, “Ì maṅ wayinoo soto.”
- 4 Bituṅ Yeesu ko a ye ko, “Musoo, ite niṅ nte la muṅ ne be wo to? N na waatoo maṅ sii foloo.”
- 5 Wo to le a baamaa ko dookuulaalu ye ko, “A ye meṅ-wo-meṅ fo ali ye, ali si wo ke.”

- 6 Bere jiihindaa wooro le be nuŋ looriŋ jee. Yahuudoolu ye ñinnu soto ò la seneyandiroo le kamma, ko ò la aadoo ye a landi ñaameŋ. Jiihindaa-wo-jiihindaa ka liitari keme ñoŋ ne taa.
- 7 Yeesu ko dookuulaalu ye ko, “Ali jiihindaa fandi niŋ jiyo la.” Bituŋ ò ye ò fandi tep.
- 8 Wo to le a ko ò ye ko, “Saayiŋ, ali doo bii. Ali ye a samba feeti kuntiyo ye.” Dookuulaalu ye a samba a ye.
- 9 Bituŋ feeti kuntiyo ye jiyo nene, meŋ yelemata wayinoo ti. A maŋ a loŋ, a bota naŋ daameŋ, bari dookuulaalu mennu ye jiyo bii, wolu ye a loŋ ne. Wo to le feeti kuntiyo ye maañootiyo kumandi.
- 10 A ko a ye ko, “Moolu bee ka wayini betoo le foloo dii. Bituŋ niŋ moolu kaañanta miŋo la, wo to le ò ka wo daa feemaa dii. Bari ite ye betemaa le maabo, i ka naa wo fiintindi saayiŋ.”
- 11 Ñiŋ ne keta Yeesu la taamanseeri foloo ti. A ye a ke Kaana saatewo le kono, Kalilee tundoo kaŋ. A ye a la semboo niŋ waroo le yitandi, aduŋ a la saayiboolu laata a la le.
- 12 Ñiŋ kuwolu koolaa le, a niŋ a baamaa, a doomaalu aniŋ a la saayiboolu taata Kapanawumu saatewo to. Ì sabatita jee fo tili dantaŋ.
- 13 Kabiriŋ Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo sutiyaata naŋ, Yeesu taata Yerusalaamu.
- 14 Bituŋ a ye moolu tara Alla Batudulaa to, ò be ninsoolu, saajiyolu niŋ puraalu waafi kaŋ jee. Kodi falinnaalu fanaa be siiriŋ jee.
- 15 Bituŋ Yeesu ye yaroo dadaa niŋ juloolu la, a ye waafirilaalu bee bayi Alla Batudulaa banta, ò niŋ ò la saajiyolu niŋ ninsoolu. Wo to le a ye kodi falinnaalu la taabuloolu yelemandi, a ye ò la kodoolu janjaŋ.
- 16 Bituŋ a ko wo moolu ye, mennu be puraalu waafi kaŋ, “Ali ñiŋ feŋolu bondi jaŋ, ali kana m Faamaa la buŋo ke marisewo ti.”
- 17 Wo to le a la saayiboolu hakiloolu bulata kumoo la, meŋ safeeta nuŋ ko: “Da hamoo meŋ soto i Batudulaa Buŋo la kuwo to, a ka mala n kono le ko dimbaa.”
- 18 Wo to le Yahuudoolu ko a ye ko, “I si muŋ taamanseeri le yitandi noo ñ na, meŋ si a yitandi ko, i ye kaŋo soto le ka ñiŋ kuwolu ke?”
- 19 Yeesu ye ò jaabi ko, “Ali Alla la ñiŋ buŋo tiña, aduŋ m be a loo la kotenke le tili saba kono.”
- 20 Wo to le Yahuudoolu ko a ye ko, “A ye ñ na moolu taa sanji taŋ naani niŋ wooro le ka ñiŋ Alla Batudulaa loo. Fo ite be a loo noo la tili saba kono le baŋ?”
- 21 Bari Yeesu ye Alla Batudulaa meŋ na kumoo fo, wo mu a faŋo balajaatoo le ti.

22 Wo kamma la, kabiriŋ a wulita saayaa kono, a la saayiboolu hakiloolu bulata, a ka meŋ fo nuŋ. Ì laata Kitaabu Senuŋo la le, aniŋ Yeesu ye kumoo meŋ fo nuŋ.

23 Kabiriŋ Yeesu be nuŋ Yerusalaamu, Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo waatoo la, moo jamaa le laata a too la, kabiriŋ ì ye taamanseeroolu je, a ye menu ke.

24 Bari Yeesu faŋo maŋ laa itolu la, kaatu a ye moolu bee le loŋ.

25 A maŋ suula moo-wo-moo la ka hadamadiŋo la kuwo seedeyaa a ye, kaatu ate ye a loŋ ne, meŋ be moo sandomoo kono.

Yohana 3

1 Kee doo le sotota Farisewolu la kafoo kono. A too mu Nikodemus le ti, Yahuudoolu la ñaatonkoo doo le mu.

2 A naata Yeesu yaa suutoo. A ko a ye ko, “Kammoo, ɲà a loŋ ne ko, karandirilaa le mu ite ti, meŋ bota naŋ Alla yaa. Kaatu moo-wo-moo te ñiŋ taamanseeroolu ke noo la, ite ka menu ke, fo Alla be meŋ fee.”

3 Yeesu ye a jaabi ko, “Tooñaa-tooñaa, m be a fo la i ye, fo niŋ moo wuluuta kotenke, niŋ wo nte a te Alla la mansabaayaa je noo la.”

4 Wo to le Nikodemus ko a ye ko, “Moo meŋ keebaayaata, wo be wuluu noo la ñaadii le? A si muru noo a baamaa wuluuŋaŋo kono baŋ, a ye wuluu kotenke?”

5 Yeesu ye a jaabi ko, “Tooñaa-tooñaa, m be a fo la i ye, fo niŋ moo wuluuta ka bo jiyo niŋ Nooroo la, niŋ wo nte, a te duŋ noo la Alla la mansabaayaa kono.

6 Meŋ wuluuta balajaatoo la, wo mu balajaatoo le ti, aduŋ meŋ wuluuta Nooroo la, wo mu nooroo le ti.

7 Kana jaakali, kaatu n ko i ye le ko, ‘Ali ñanta wuluu la le kotenke.’

8 Foñoo ka fee le, a lafita ka taa daameŋ. I ka a kumakaŋo moyi le, bari i maŋ a loŋ, a ka bo naŋ daameŋ waraŋ a ka taa daameŋ. A be moo-wo-moo ye wo ñaa kiliŋo le ñaama, meŋ wuluuta ka bo niŋ Nooroo la.”

9 Nikodemus ye a ñininkaa ko, “Ñiŋ kuwolu si ke noo ñaadii le?”

10 Yeesu ye a jaabi ko, “Ite mu Banisirayilankoolu la kammoo le ti, i maŋ ñiŋ kuwolu loŋ?”

11 Tooñaa-tooñaa, m be a fo la i ye, ntolu ye meŋ loŋ, ñ ka wo le fo. Aduŋ ɲà meŋ je, ñ ka wo le seedeyaa. Bari ali maŋ ñ na seedeyaa muta.

12 Niŋ ɲa duniyaa kuwolu fo ali ye, ali buka laa n na. Wo to ali be laa noo la nte la ñaadii le, niŋ ɲa Arijana kuwolu fo ali ye?

13 “Moo nene maŋ taa Arijana kono, fo kiliŋ, meŋ jiita ka bo Arijana kono, meŋ mu Moo Dinkewo ti.

- 14 Aduŋ ko Musa ye saa wulindi santo nuŋ ñaameŋ keñewuloo kono, Moo Dinkewo be wulindi la santo wo ñaa kiliŋo le la,
- 15 fo moolu bee mennu laata a la, ì si badaa-badaa baluwo soto.”
- 16 Alla ye duniyaa kanu baake le, fo a ye a Dinkee kiliŋo dii, fo moo-wo-moo meŋ laata a la, a te kasaara la, bari a si badaa-badaa baluwo soto.
- 17 Kaatu Alla maŋ a Dinkewo kii ñiŋ duniyaa kono ka duniyaa kiitindi, bari ka bo niŋ ate la duniyaa si kiisa.
- 18 Moo meŋ laata a la, wo buka kiitindi. Bari moo meŋ maŋ laa a la, wo kiitindita le fokabaŋ, kaatu a maŋ laa Alla Dinkee kiliŋo too le la.
- 19 Aduŋ ñiŋ ne mu kiitiyo ti ko, maloo naata duniyaa kono le, bari moolu ye diboo le kanu ka tamba maloo la, kaatu ì la kebaaroolu jawuyaata le.
- 20 Kaatu moo-wo-moo meŋ ka kuu kuruŋo ke, wo ka maloo koŋ ne. A buka naa maloo to, fo a la kebaaroolu kana waañaari.
- 21 Bari moo, meŋ ka kuu tilindiŋo ke, wo le ka naa maloo to, fo a la kebaaroolu si je faramansarinke ko, Alla la lafoo le mu.
- 22 Ñiŋ kuwolu koolaa, Yeesu niŋ a la saayiboolu taata Yudeya tundoo kaŋ. A niŋ ì sabatita jee fo waati dantaŋ, aduŋ a ye batiseeroo ke.
- 23 Yaayaa fanaa be nuŋ batiseeroo la Enoni le Salimu maafango la, kaatu jii jamaa le be jee. Moolu naata jee ka batisee.
- 24 Wo waatoo la, ì maŋ Yaayaa soronŋ bunjawoo kono foloo.
- 25 Bituŋ ñoo soosoo naata wuli Yaayaa la saayiboolu niŋ Yahuudi kiliŋ teema seneyandiroo la kuwo to.
- 26 Ì taata Yaayaa kaŋ, ì ko a ye ko, “N kammoo, wo kewo meŋ tarata nuŋ i fee Yoridani Boloŋo kara doo la, i ye meŋ na kuwo seedeyaa, a hayinaŋ, a ka batiseeroo ke. Aduŋ moolu bee ka taa ate le yaa.”
- 27 Wo to le Yaayaa ye ì jaabi ko, “Moo te feŋ soto noo la, fo niŋ Alla ye a dii a la.
- 28 Alitolu faŋolu si a seedeyaa noo le ko, nte ko le, ‘M maŋ ke Alimasiihu ti, bari nte kiita a ñaato le, janniŋ ate be naa la.’
- 29 Moo meŋ ye maañoosoto, wo le mu maañootiyo ti. Maañootiyo teerimaa ka loo le, a ye a lamoyi, aduŋ a ka jusulaa baake le, niŋ a ye maañootiyo kaŋo moyi. Ñiŋ ne mu nte la seewoo ti, meŋ timmata saayiŋ.
- 30 Ate la kuwo ñanta kafu la le, nte taa ye talaa.”
- 31 Moo meŋ bota naŋ santo, wo le be moolu bee ye santo la. Moo meŋ bota ñiŋ duniyaa kono, wo mu duniyaa le taa ti, aduŋ a ka duniyaa kuwolu le fo. Bari moo meŋ bota Arijana kono, wo le be moolu bee ye santo.

- 32 A ye meŋ je, aniŋ a ye meŋ moyi, a ka wo le seedeyaa, bari moolu maŋ soŋ a la seedeyaa la.
- 33 Bari meŋ laata a la seedeyaa la, wo maarii keta seedoo le ti ko, Alla mu tooñaatiyo le ti.
- 34 Alla ye moo meŋ kii, wo ka Alla la kumoolu le fo, kaatu Alla ka a la Nooroo dii le, diiroo meŋ maŋ dandulaa soto.
- 35 Faamaa ye a Dinkewo kanu le, aduŋ a ye feŋo bee duŋ ate le bulu.
- 36 Moo meŋ laata Dinkewo la, wo ye badaa-badaa baluwo le soto. Bari moo meŋ maŋ Dinkewo la yaamaroo muta, wo te badaa-badaa baluwo je la, bari Alla la kamfaa baa le be tu la a kaŋ.

Yohana 4

- 1 Yeesu naata a loŋ ko, Farisewolu ye a moyi le, ate be noomalankoolu soto kaŋ ne, aniŋ a ka batiseeroo ke le ka tamba Yaayaa la.
- 2 Tooña, Yeesu faŋo buka batiseeroo ke, bari a la saayiboolu le ka a ke.
- 3 Wo kamma la a bota Yudeya tundoo kaŋ, a muruta Kalilee tundoo kaŋ kotenke.
- 4 A ñanta tamba la niŋ Samariya tundoo le la.
- 5 Bituŋ a naata Samariya la saatee kiliŋ to, ì ka a fo daameŋ ye Sikari. A be kunkoo le daala, Yaakuba ye meŋ dii a dinkewo Yusufa la nuŋ,
- 6 aduŋ Yaakuba la koloŋo be jee le. Bituŋ Yeesu siita koloŋo daala, kaatu a be bataariŋ a la taamoo la le. A keta talaŋ taŋ niŋ fula maafano le la, tilibuloo.
- 7 Wo to le Samariyanka musoo doo naata jiibiyo la jee. Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “N so jiyo la, ŋa m miŋ.”
- 8 Wo waatoo la a la saayiboolu te jee, kaatu ì taata saatewo kono le ka domoroo saŋ.
- 9 Samariyanka musoo ko a ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ite ye nte daani jiyo la? Ite mu Yahuudoo le ti, aduŋ nte mu Samariyanka musoo le ti!” A ye wo fo le, kaatu Yahuudoolu niŋ Samariyankoolu buka ñoo la haaji soto.
- 10 Wo to le Yeesu ye a jaabi ko, “Niŋ i ye Alla la sooroo loŋ, aniŋ meŋ ka a fo i ye ko, ‘N so jiyo la, ŋa m miŋ,’ tennuŋ i be a daani la le, aduŋ a be jiyo dii la i la le, meŋ ka baluwo dii.”
- 11 Bituŋ musoo ko a ye ko, “I maŋ tadoo soto ka jiyo bii, aduŋ koloŋo dinkata le. I ka wo baluwo jiyo soto mintoo le?”
- 12 Fo ite le warata ka tamba m̄mumu Yaakuba la baŋ? Ate le ye ñiŋ koloŋo dii ñ na. A faŋo ye i miŋ a la, a dinkewolu aniŋ a la beeyanolu.”
- 13 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Moo-wo-moo meŋ ye ñiŋ jiyo miŋ, mindoo be wo maarii muta la le kotenke.

- 14 Bari moo meŋ ye i miŋ jiyo la, m be meŋ dii la a la, mindoo nene te wo maarii muta la kotenke. Jiyo, m be meŋ dii la a la, wo be ke la woyoo le ti a kono, meŋ ka woyi ka badaa-badaa baluwo dii.”
- 15 Bituŋ musoo ko a ye ko, “Maariyo, ñiŋ jiyo dii n na fo mindoo kana m muta kotenke, i si a je, n kana tu naa la jaŋ jiibiyo la.”
- 16 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Taa, i ye i keemaa kumandi, i ye muru naŋ jaŋ!”
- 17 Musoo ye a jaabi ko, “Nte maŋ kewo soto.” Yeesu ko a ye ko, “I ye tooña le fo ka a fo ko, i maŋ kewo soto.
- 18 I ye kee luulu le soto nuŋ, aduŋ kewo meŋ be i fee saayiŋ, wo maŋ ke i keemaa ti. I ye tooña le fo!”
- 19 Wo to le musoo ko a ye ko, “Maariyo, ŋa a je le ko, ite mu annabiyomoo le ti.
- 20 M̄ mumuñolu ka Alla batu ñiŋ konkoo le kaŋ, bari alitolu ko, Yerusalaamu le mu dulaa ti, Alla batoo ñanta ke la daameŋ.”
- 21 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “Musoo, laa nte la, waatoo be naa la le, waatoo meŋ na ali te Faamaa batu la ñiŋ konkoo kaŋ waraŋ Yerusalaamu.
- 22 Alitolu Samariyankoolu ka baturoo ke le, bari ali maŋ a loŋ, ali ka meŋ batu. Ntolu Yahuudoolu ye a loŋ ne, ñ ka meŋ batu, kaatu kiisoo naata ka bo niŋ Yahuudoolu le la.
- 23 Bari waatoo be naa kaŋ ne, aduŋ a siita le fokabaŋ, waatoo meŋ na baturilaa tooñaalu be Faamaa batu la nooroo niŋ tooña le kono. Ñiŋ ñoŋ baturilaa, Faamaa lafita wolu le la.
- 24 Alla mu nooroo le ti. Moolu mennu ka a batu, ì ñanta ka a batu nooroo niŋ tooña le kono.”
- 25 Musoo ko a ye ko, “Da a loŋ ne ko Alimasiihu be naa la le, ì ka a fo meŋ ye Kiristu. Niŋ a naata, a be kuwolu bee fo la ñ ye le.”
- 26 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Nte meŋ be diyaamu kaŋ i ye, nte le mu wo ti.”
- 27 Jee niŋ jee, a la saayiboolu naata. Ì jaakalita baake ko, a niŋ musoo le be diyaamoo la. Bari hani moo kiliŋ maŋ a ñininkaa, a lafita muŋ ne la, waraŋ muŋ ne ye a tinna a niŋ musoo be diyaamoo la.
- 28 Bituŋ musoo ye a la jiihindaa tu jee, a taata saatewo kono, aduŋ a ko moolu ye ko,
- 29 “Ali naa kewo juubee, meŋ ye kuwolu bee fo n ye, ŋa mennu ke nuŋ. Fo ñiŋ si ke noo Alimasiihu ti baŋ?”
- 30 Wo to le ì fintita naŋ saatewo kono, ì naata Yeesu kaŋ.
- 31 Wo waatoo la, a la saayiboolu ye a daani ko, “N karammoo, domoroo ke!”

- 32 Bari a ko ì ye ko, “Nte ye domoroo soto le, m be meṅ domo la, alitolu maṅ meṅ loṅ.”
- 33 Wo kamma la, saayiboolu ko ñoo ye ko, “Fo moo le ye domoroo naati a ye baṅ?”
- 34 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Nte la domoroo mu ñiṅ ne ti, meṅ ye nte kii, ka wo la lafoo ke, aniṅ ka a la dookuwo timmandi.
- 35 Fo ali buka a fo baṅ, ‘Kari naani le tuta jee, katiri waatoo ye sii’? A fele, m be a fo la ali ye, ali ali ñaa yele, ali ye kunkoolu juubee, kaatu ì moota katiroo ye le fokabaṅ.
- 36 Moo meṅ ye katiroo ke, wo le ka joo soto. Aduṅ a ka katirifeṅolu kafu ñoo ma le badaa-badaa baluwo ye, fo fiirilaa niṅ katirilaa bee si jusulaa soto ñoo la.
- 37 Ñiṅ kumoo mu tooṅaa le ti ko, ‘Moo doo ka fiiroo ke le, doo ye katiroo ke.’
- 38 Da ali kii le ka feṅolu kati, ali maṅ menu dookuu. Moo doolu le ye dookuu koleṅ ke, bituṅ alitolu le ye katiroo tinewo soto ka bo ì la dookuwo la.”
- 39 Samariyanka jamaa menu be wo saatewo kono, ì laata Yeesu la, kaatu musoo ye seedeyaa meṅ fo ko, “A ye kuwolu bee le fo nte ye, ṅa menu ke nuṅ.”
- 40 Wo kamma la, kabiriṅ Samariyankoolu naata Yeesu kaṅ, ì ye a daani ka tara ì fee ì la saatewo kono. Bituṅ a tarata jee fo tili fula,
- 41 aduṅ moo jamaa koteṅ laata a la kumoolu kamma.
- 42 Ì ko musoo ye ko, “Saayiṅ, ntolu maṅ laa ñiṅ kamma la ko, i ye meṅ fo ñ ye, bari m faṅolu ye a la kumoolu moyi le. Aduṅ ṅà a loṅ ne ko, tooṅaa, ñiṅ kewo le mu duniyaa moolu la Kiisandirilaa ti.”
- 43 Tili fula koolaa, Yeesu bota jee, a taata Kalilee tundoṅ kaṅ.
- 44 A faṅo ye a fo le nuṅ ko, annabiyomoo buka horomoo soto a fansuṅ bankoo kaṅ.
- 45 Bari kabiriṅ a naata Kalilee, wolu ye a buuṅaa le, kaatu ì ye kuwolu bee je le, Yeesu ye menu ke juuraloo waatoo la Yerusalaamu kono, baawo ì fanaa taata juuraloo to le.
- 46 Wo to le Yeesu naata kotenke Kaana saatewo to, Kalilee tundoṅ kaṅ, a ye jiyo yelemandi wayinoo ti daameṅ nuṅ. Mansakundaa dookuulaa doo le be Kapanawumu saatewo kono, meṅ dinkewo kuuranta.
- 47 Kabiriṅ ñiṅ kewo ye a moyi ko, Yeesu naata le ka bo Yudeya ka naa Kalilee, a taata a kaṅ. A ye a daani fo a si naa ka a dinkewo kendeyandi, meṅ be naa faa la.
- 48 Wo kamma la Yeesu ko a ye ko, “Fo niṅ ali ye taamanseeroolu niṅ kaawakuwolu je, niṅ wo nte ali te laa la.”
- 49 Mansakundaa dookuulaa ko a ye ko, “Maariyo, naa janniṅ n diṅo be faa la!”
- 50 Yeesu ko a ye ko, “Taa, i dinkewo be baluu la le.” Bituṅ kewo laata wo kumoo la, Yeesu ye meṅ fo a ye, a taata.

- 51 Kabiriŋ a be muru kaŋ suwo kono, a niŋ a la dookuulaalu benta. Ì ko a ye ko, “I dinkewo be baluuriŋ ne.”
- 52 Bituŋ kewo ye a la dookuulaalu ñininkaa, dindiŋo fisiyaata waatoo meŋ na. Ì ko a ye ko, “Kunuŋ, talaŋ kiliŋ tilibuloo le mu, balakandoo ye a bula.”
- 53 Dindiŋo faamaa naata a kalamuta ko, wo waati kiliŋo le mu, Yeesu ko a ye ko, “I dinkewo be baluu la le.” Bituŋ a niŋ a la suukononkoolu bee naata laa Yeesu la.
- 54 Ñiŋ ne mu taamanseeri fulanjaŋo ti, Yeesu ye meŋ ke, kabiriŋ a naata Kalilee tundoo kaŋ ka bo Yudeya.

Yohana 5

- 1 Ñiŋ kuwolu koolaa Yahuudoolu la juuraloo le doo sotota Yerusalaamu, aduŋ Yeesu taata jee.
- 2 Dala doo le be Yerusalaamu jee, Saajii Dundaŋ Daa daala. Hiburu kaŋo to wo daloo too mu Betisata le ti, a be pereŋ luulu le teema.
- 3 Kuurantoo jamaa le be laariŋ nuŋ jee, wolu kono finkintewolu, namatoolu aniŋ lanjuurutoolu.
- 4-5 Kee doo be nuŋ jee, meŋ tarata kuurandiŋ fo sanji taŋ saba niŋ seyi.
- 6 Kabiriŋ Yeesu ye a je laariŋ jee, a ye a loŋ ne ko, a la kuuraŋo meebaata a la le. Bituŋ a ko a ye ko, “Fo ite lafita le ka kendeyaa baŋ?”
- 7 Kuurantoo ye a jaabi ko, “Maariyo, nte maŋ maakoyirilaa soto ka n samba daloo kono, niŋ jiyo maamanta. Niŋ m be naa kaŋ, moo doo le ka n saabaŋ jee.”
- 8 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Wuli, i la basoo sika, i ye taama!”
- 9 Wo loo niŋ baroo teema, kewo kendeyaata. A ye a la basoo sika, a taamata. Ñiŋ keta Loobula Luŋo le la.
- 10 Wo kamma la Yahuudoolu ko kewo ye meŋ kendeyaata ko, “Bii mu Loobula Luŋo le ti. Luwaa maŋ soŋ, i ye i la basoo samba.”
- 11 Bari a ye ì jaabi ko, “Kewo meŋ ye nte kendeyandi, a ko n ye le ko, ‘I la basoo sika, i ye taama!’ “
- 12 Bituŋ ì ye a ñininkaa ko, “Jumaa le mu wo kewo ti, meŋ ko ite ye ko, ‘I la basoo sika i ye taama?’”
- 13 Bari kuurantoo meŋ kendeyaata, a maŋ a loŋ jumaa le mu, kaatu Yeesu dunta kafoo kono le.
- 14 Ñiŋ kuwolu koolaa, Yeesu ye wo kewo tara Alla Batudulaa to. A ko a ye ko, “A fele, i kendeyaata. Kana junuboo ke kotenke, fo kuu kana ke i la, meŋ jawuyaata foloo ti.”
- 15 Bituŋ kewo taata, a ko Yahuudoolu ye ko, Yeesu le ye a kendeyandi.

- 16 Yahuudoolu naata a dati ka Yeesu toorandi, kaatu a ye ñiñ kendeyandiroo ke Loobula Luño le la.
- 17 Bari a ye ì jaabi ko, “M Faamaa ka tu dookuwo la le doronj, aduñ nte fanaa be dookuwo le la.”
- 18 Wo kumoolu kamma la, Yahuudoolu ye a kata baake ka Yeesu faa. Ì ko, a mañ luwaa doronj tiñaa Loobula Luño la, bari biriñ a ko, Alla mu ate Faamaa le ti, a ye a faño niñ Alla le kaañandi.
- 19 Wo kamma la Yeesu ko ì ye ko, “Tooñaa-tooñaa, m be a fo la ali ye, Dinkewo te kuu-wo-kuu ke noo la a fansuñ semboo la, fo niñ a ye a je, a Faamaa ye meñ ke. Kaatu a Faamaa ye kuu-wo-kuu ke, Dinkewo fanaa be wolu le ke la.
- 20 Kaatu Faamaa ye Dinkewo kanu le, aduñ a ye kuwolu bee le yitandi a la, ate faño be mennu ke kañ. A be hani kuwolu yitandi la a la le, mennu warata ka tambi ñinnu la, fo ali si kaawa.
- 21 “Ko a Faamaa ka furewolu wulindi ñaameñ ka niyo dii ì la, wo to Dinkewo fanaa be niyo dii la moo la le, a lafita ka a dii meñ na.
- 22 A Faamaa buka moo-wo-moo kiitindi, bari a ye kiitindiroo bee dii a Dinkewo le la,
- 23 fo moolu bee si Dinkewo horoma ko ì ye a Faamaa horoma ñaameñ. Aduñ moo meñ mañ Dinkewo horoma, wo mañ a Faamaa le horoma, meñ ye a kii.
- 24 “Tooñaa-tooñaa, m be a fo la ali ye, moo meñ ye n na kumoo moyi, aduñ a laata Alla la, meñ ye n kii, wo maarii ye badaa-badaa baluwo soto le. Aduñ a te naa la kiitiyo to, bari a tambita le ka bo saayaa to ka taa baluwo to.
- 25 Tooñaa-tooñaa, m be a fo la ali ye, waatoo be naa la le, aduñ a siita le fokabañ, waatoo meñ, furewolu be Alla Dinkewo la kumakaño moyi la. Aduñ mennu ye a moyi, wolu be badaa-badaa baluwo le soto la.
- 26 Ko m Faamaa ye baluwo soto a faño kono ñaameñ, wo ñaa kiliño le ñaama, a mu Dinkewo taa le ti fanaa ka baluwo soto a faño kono.
- 27 Aduñ a ye kaño dii a la le ka kiitindiroo ke, kaatu Moo Dinkewo le mu.
- 28 “Ali kana kaawa ñiñ kumoolu la, kaatu waatoo be naa la le, furewolu bee mennu be kaburoolu kono, ì be a kaño moyi la,
- 29 aduñ ì be finti la nañ ì la kaburoolu kono le. Mennu ye kuu betoolu ke, wolu be wuli la le ka taa saayaakoolaa wulindiroo baluwo to. Bari mennu ye kuu jawoolu ke, wolu be wuli la le ka taa saayaakoolaa wulindiroo yankankatoo kono.
- 30 Nte te feñ ke noo la m fansuñ semboo la. N ka kiitiyo ke le, ko n ka a moyi ñaameñ. Aduñ n na kiitiyo tilinta le, kaatu m buka m fansuñ lafoo ñini, bari m Faamaa la lafoo, meñ ye n kii.”
- 31 “Niñ nte ka m faño la kuwo seedeyaa, wo to n na seedeyaa mañ ke tooñaa ti.

- 32 Bari doo le be jee, meŋ ka n na kuwo seedeyaa. Aduŋ ŋa a loŋ ne ko, a ye n na kuwo seedeyaa meŋ na, wo le mu tooŋaa ti.
- 33 “Ali ye kiilaalu kii Yaayaa Batiseerilaa kaŋ ne, aduŋ a ye tooŋaa le seedeyaa ali ye.
- 34 A maŋ ke ko, nte suulata moolu ye n na kuwo seedeyaa, bari n ka ñiŋ kuwolu fo ali ye le, fo ali si kiisa.
- 35 Yaayaa mulunta le ko lampoo meŋ ka mala, aniŋ a ka dulaa fanundi. Ali la lafoo kaŋ, ali seewootoo tarata jee le fo waati dantaŋ.
- 36 “Bari nte ye seedeyaa baa le soto, meŋ tambita Yaayaa taa la. Kaatu m Faamaa ye dookuwolu le dii nte la, n ñanta mennu timmandi la. Wo dookuwolu faŋo le ka n na kuwo seedeyaa ko, m Faamaa le ye n kii.
- 37 “Aduŋ m Faamaa, meŋ ye n kii, ate faŋo le ye n na kuwo seedeyaa. Ali nene maŋ a kaŋo moyi, sako ali si a muluŋo je.
- 38 A la kumoo maŋ tara ali sondomoolu kono, kaatu ali maŋ laa moo la, ate faŋo ye meŋ kii.
- 39 “Ali ka Kitaabu Senuŋolu kisikisi le, kaatu ali ye a miira le ko, ali ye badaa-badaa baluwo soto wolu le kono. Wolu faŋo le ye n na kuwo seedeyaa.
- 40 Bari hani wo, ali balanta ka naa nte kaŋ, ali si badaa-badaa baluwo soto daameŋ.
- 41 Nte buka horomoo ñini moolu bulu.
- 42 Bari ŋa a loŋ ne ko, ali maŋ Alla la kanoo soto ali sondomoolu kono.
- 43 Nte naata m Faamaa tooyaa le la, alitolu maŋ soŋ m ma. Bari niŋ moo doo ka naa a faŋo tooyaa la, ali ka soŋ wo maarii ma le.
- 44 Ali ka lafi ka jayiroo soto ali ñoŋolu bulu, bari ali buka a kata ka jayiroo soto Alla bulu, Mansa kiliŋo. Wo to alitolu si laa noo ñaadii le?
- 45 “Ali kana a miira ko, nte be ali tuumi la m Faamaa ñaatiŋo la le. Moo kiliŋ ne be jee, meŋ ye ali tuumi. Wo le mu Musa ti, ali ye ali jikoo loo meŋ kaŋ.
- 46 Niŋ ali laata Musa la, ali be laa la nte la le, kaatu a ye n na kuwo safee le.
- 47 Bari niŋ ali maŋ laa Musa ye meŋ safee, ali be laa la nte la kumoolu la ñaadii le?”

Yohana 6

- 1 Ñiŋ kuwolu koolaa, Yeesu teyita Kalilee Baa kara doo la, ì ka a fo daameŋ fanaa ye Tiberiyas Baa.
- 2 Kafu baa tuta a nooma la, kaatu ì ye taamanseeroolu je le, a ye mennu ke kuurantoolu la ka ì kendeyandi.
- 3 Yeesu taata konkoo kaŋ, a siita jee, a niŋ a la saayiboolu.

- 4 Wo waatoo la Yahuudoolu la juuraloo sutiyaata le, ì ka a fo meŋ ye Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo.
- 5 Kabiriŋ Yeesu ye a kuŋo wuli, a ye kafu baa je naa la a kaŋ. Bituŋ a ko Filipi ye ko, “Ñ si mbuuroo saŋ noo mintoo le, fo ñiŋ moolu si domoroo ke?”
- 6 Yeesu ye ñiŋ fo le ka Filipi kotobo, kaatu ate faŋo ye a loŋ ne, a be naa meŋ ke la.
- 7 Wo to le Filipi ye a jaabi ko, “Mbuuroo denaari keme fula te a ke noo la, ì moo-wo-moo ye domandiŋ faŋo soto.”
- 8 A la saayibe kiliŋ, meŋ too mu Anduru ti, Simoni Pita baadiŋo, ko a ye ko,
- 9 “Kambaanoo doo le be jaŋ, meŋ ye mbuuru kuŋ luulu soto, aniŋ ñee muru fula. Fo wolu si ñiŋ moo jamaalu bee sii noo baŋ?”
- 10 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Ali moolu sindi duuma.” Wo waatoo la, ñaama jamaa le be wo dulaa to, bituŋ moolu siita jee. Kewolu mennu tarata jee, wolu kaañanta kee wuli luulu le fee.
- 11 Wo to le Yeesu ye mbuuru kuŋolu taa. Kabiriŋ a ye tenturoo dii Alla la, a ye ì talaa moolu teema, ì be siiriŋ daameŋ to. A ye ñee muroolu fanaa ke wo le ñaama, moolu lafiita nankamoo meŋ na.
- 12 Kabiriŋ ì ye domoroo ke fo ì konoolu faata, Yeesu ye a la saayiboolu yaamari ko, “Ali mbuuru kuntu toolu bee kafu ñoo ma, mennu tuta jee, fo ì kana tiña.”
- 13 Bituŋ saayiboolu ye ì kafu ñoo ma. Ì ye sinsiŋ taŋ niŋ fula le fandi niŋ mbuuru kuntu toolu la, mennu tuta wo mbuuru kuŋ luuloo to.
- 14 Kabiriŋ moolu ye ñiŋ taamanseeroo je, Yeesu ye meŋ ke, ì ko, “Tooña, ñiŋ ne mu wo annabiyomoo ti, meŋ ñanta naa la ñiŋ duniyaa kono.”
- 15 Bari Yeesu ye a loŋ ne ko, wo moolu lafiita naa la le ka a muta ka a diyaakuyaa ke mansakewo ti. Wo kamma la a bota jee kotenke, a taata konkoo kaŋ, a dammaa.
- 16 Kabiriŋ wulaaroo siita, a la saayiboolu taata baa daala.
- 17 Diboo dunta, bari Yeesu maŋ naa ì kaŋ foloo. Ì dunta kuluŋo kono, ì ye tintoo bula ka taa Kapanawumu Baa kara doo la.
- 18 Bituŋ foño baa naata wuli baa kono, baa naata kuyaa baake.
- 19 Biriŋ ì ye kuluŋo jaa fo kilomeetari luulu waraŋ wooro ñoŋ na, ì ye Yeesu je. A be taama la baajiyo kaŋ, a be kuluŋo waliŋ kaŋ. Bituŋ ì bee silata baake,
- 20 bari Yeesu ko ì ye ko, “Nte le mu, ali kana sila!”
- 21 Bituŋ ì seewoota ka a bulandi kuluŋo kono. Wo loo niŋ baroo teema, kuluŋo futata tintoo to, ì ka taa daameŋ to.

- 22 Wo saamoo, kafoo meŋ tuta baa kara doo la, ì ye a je le ko, kuluŋ kiliŋ ne be nuŋ jee. Aduŋ ì ye a je le fanaa ko, Yeesu maŋ duŋ wo kuluŋo kono, bari a la saayiboolu dammaa le dunta jee, ì taata.
- 23 Bari kuluŋ doolu naata le ka bo Tiberiyas meŋ be wo dulaa daala, moolu ye mbuuroo domo daameŋ Maariyo la tenturoo koolaa.
- 24 Kabiriŋ kafoo ye a je ko, Yeesu te jee, a la saayiboolu fanaa te jee, ì dunta kuluŋolu kono, ì naata Kapanawumu ka Yeesu ñini.
- 25 Kabiriŋ ì ye Yeesu tara baa kara doo la, ì ko a ye ko, “Karammoo, waati jumaa le ì naata jaŋ?”
- 26 Wo to le Yeesu ye ì jaabi ko, “Tooña-a-tooña-a, m be a fo la ali ye, ali ka n ñini meŋ na, a maŋ ke taamanseeroolu ti, ali ye mennu je, bari ali ye mbuuroo meŋ domo fo ali konoo faata.
- 27 Ali kana bataa domoroo kunna, meŋ waatindiŋ doron, a ye baŋ. Bari ali bataa domoroo kunna, meŋ te baŋ na, bari a ka badaa-badaa baluwo dii. Moo Dinkewo be wo le dii la ali la, kaatu Alla a Faamaa faŋo ye a tomboŋ wo le kamma.”
- 28 Bituŋ ì ye a ñininkaa ko, “Ñ ñanta muŋ ne baara la ka Alla la lafoo ke?”
- 29 Yeesu ye ì jaabi ko, “Ali ñanta laa la ate le la, Alla ye meŋ kii. Ñiŋ ne mu kuwo ti, Alla lafita meŋ na.”
- 30 Bituŋ ì ko a ye ko, “Wo to ite be muŋ taamanseeri le ke la, fo ñ si a je, aniŋ ña laa ì la? I be muŋ ne ke la?”
- 31 M̄ mumuñolu ye manna le domo keñewuloo kono, ko a be safeeriŋ ñaameŋ: ‘A ye mbuuroo dii ì la ka bo Arijana kono ka a domo.’ “
- 32 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Tooña-a-tooña-a, m be a fo la ali ye, a maŋ ke ko, Musa ye mbuuroo meŋ dii ali la bota Arijana, bari m Faamaa le ka mbuuroo tooña-a dii ali la ka bo Arijana kono.
- 33 Kaatu Alla la mbuuroo le mu ate ti, meŋ bota Arijana kono, aduŋ a ka baluwo le dii duniyaa la.”
- 34 Bituŋ ì ko a ye ko, “Maariyo, wo to ñiŋ mbuuroo dii ñ na waati-wo-waati.”
- 35 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Nte le mu baluwo mbuuroo ti. Moo meŋ naata nte kaŋ, konkoo nene te wo muta la. Aduŋ moo meŋ laata nte la, mindoo nene te wo muta la.
- 36 Bari m be a fo la ali ye, alitolu ye nte je le, bari hani wo, ali maŋ laa.
- 37 M Faamaa ye moolu mennu bee dii nte la, wolu bee be naa la n kaŋ ne. Aduŋ moo-wo-moo meŋ naata nte kaŋ, tooña-a, n te wo bayi la muk.
- 38 Kaatu nte maŋ bo naŋ Arijana kono ka m fansuŋ lafoo ke, bari ka ate la lafoo ke, meŋ ye n kii.

- 39 Aduŋ ñiŋ ne mu a la lafoo ti, meŋ ye n kii, ko n kana moo-wo-moo tu jee, a ye meŋ dii n na, bari n si a wulindi luŋ labaŋo la.
- 40 Kaatu ñiŋ ne mu m Faamaa la lafoo ti ko, moo-wo-moo meŋ ye Dinkewo je, aduŋ a laata a la, wo maarii be badaa-badaa baluwo soto la le. Aduŋ m be a wulindi la le luŋ labaŋo la.”
- 41 Bituŋ Yahuudoolu ye a la kuwo ŋunuŋunu, kaatu a ko, ate le mu mbuuroo ti, meŋ bota naŋ Arijana kono.
- 42 Ì ko, “Fo ñiŋ maŋ ke Yeesu ti baŋ, Yusufu dinkewo, ñà meŋ faamaa niŋ a baamaa loŋ? Saayiŋ, ate si a fo noo ñaadii le ko, ate bota naŋ Arijana le?”
- 43 Wo to le Yeesu ye ì jaabi ko, “Ali kana a ŋunuŋunu ñoo ye.
- 44 Moo te naa noo la nte kaŋ, fo niŋ m Faamaa meŋ ye n kii, ye wo maarii naati n kaŋ. Aduŋ m be wo maarii wulindi la le luŋ labaŋo la.
- 45 A safeeta le nuŋ annabiyomoolu la kitaaboolu kono ko: ‘Alla be ì bee karandi la le.’ Moo meŋ ka ì lamoyi m Faamaa la, a ka karaŋ a bulu, wo maarii le ka naa nte kaŋ.
- 46 Moo nene maŋ Faamaa je, fo kiliŋo meŋ bota naŋ Alla yaa. Ate le ye Faamaa je.
- 47 Tooña-a-tooña-a, m be a fo la ali ye, moo meŋ laata nte la, wo le ye badaa-badaa baluwo soto.
- 48 Nte le mu baluwo mbuuroo ti.
- 49 Ali mumuñolu ye manna domo le nuŋ keñewuloo kono, aduŋ ì faata.
- 50 Bari ñiŋ ne mu mbuuroo ti, meŋ jiita naŋ ka bo Arijana kono fo moolu si a domo, aduŋ niŋ meŋ ye a domo, wo te faa la.
- 51 Nte le mu baluwo mbuuroo ti, meŋ jiita naŋ ka bo Arijana kono. Niŋ moo meŋ ye ñiŋ mbuuroo domo, wo be baluu la le fo abadaa. Aduŋ ñiŋ mbuuroo, nte be meŋ dii la, wo mu m balajaatoo le ti. M be a dii la le fo duniyaa moolu si baluwo soto.”
- 52 Bituŋ Yahuudoolu kamfaatoo ko ñoo ye ko, “Ñiŋ kewo si a balajaatoo dii ñ na noo ñaadii le ka a domo?”
- 53 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Tooña-a-tooña-a, m be a fo la ali ye, fo niŋ ali ye Moo Dinkewo balajaatoo domo, aniŋ ali ye a yeloo miŋ, niŋ wo nte, ali te baluwo soto la ali faŋolu kono.
- 54 Moo meŋ ye nte balajaatoo domo, aniŋ a ye n yeloo miŋ, wo maarii ye badaa-badaa baluwo soto le, aduŋ m be a wulindi la le luŋ labaŋo la.
- 55 Kaatu nte balajaatoo le mu domori tooña-a ti, aduŋ n yeloo le mu miŋ feŋ tooña-a ti.
- 56 Moo meŋ ye nte balajaatoo domo, aniŋ a ye n yeloo miŋ, wo maarii be tu la m fee le, aduŋ nte fanaa be tu la a fee le.

- 57 “Ko m Faamaa meŋ be baluuriŋ ye nte kii naŋ ñaameŋ, aduŋ nte baluuta m Faamaa la kuwo kamma la, wo to moo meŋ fanaa ka nte domo, wo be baluu la le nte la kuwo kamma la.
- 58 Ñiŋ ne mu mbuuroo ti, meŋ bota naŋ Arijana kono. A maŋ ke ko mbuuroo, ali mumuñolu ye meŋ domo, aduŋ ì faata. Bari moo meŋ ka ñiŋ mbuuroo domo, wo be baluu la le fo abadaa.”
- 59 Yeesu ye ñiŋ kuwolu le fo, kabiriŋ a be karandiroo kaŋ nuŋ ì la diina bendulaa kono, Kapanawumu saatewo to.
- 60 Kabiriŋ a noomalanka jamaa ye ñiŋ kumoolu moyi, ì ko, “Ñiŋ mu kuma koleŋ baa le ti. Jumaa le si ñiŋ muta noo?”
- 61 Bari Yeesu ye a loŋ ne ko, a noomalankoolu be ŋunuŋunu kaŋ a la ñiŋ kumoolu la le. A ko ì ye ko, “Fo ali ye ñiŋ kumoolu muta kasi le ti baŋ?”
- 62 Wo to silaŋ duŋ, niŋ ali ye Moo Dinkewo je sele la ka taa dulaa to, a be nuŋ daameŋ?
- 63 Nooroo le ka baluwo dii, bari balajaatoo maŋ tinee soto. Da kumoolu mennu fo ali ye, wolu mu nooroo le ti aniŋ baluwo.
- 64 Bari moo doolu be ali kono le, mennu maŋ laa.” Baawo Yeesu ye a loŋ ne kabiriŋ foloodulaa to, mennu maŋ laa ate la, aniŋ moo meŋ be a jamfaa la.
- 65 Bituŋ a ko, “Wo kamma la m be a fo la ali ye, moo te naa noo la nte kaŋ, fo niŋ m Faamaa ye siloo dii meŋ na.”
- 66 Ka bo ñiŋ waatoo la Yeesu noomalanka jamaa ye a bula, ì niŋ a maŋ taa ñoo la kotenke.
- 67 Wo kamma la Yeesu ko a la saayibe taŋ niŋ fuloo ye ko, “Fo alitolu fanaa lafita taa la le baŋ?”
- 68 Bituŋ Simoni Pita ye a jaabi ko, “M Maarii, m be taa jumaa le yaa? Ite le ye badaa-badaa baluwo kumoolu soto.
- 69 Aduŋ ñ laata le, aniŋ ña a loŋ ne ko, ite le mu Alla la Senuŋ Baa ti.”
- 70 Wo to le Yeesu ye ì jaabi ko, “Nte le faŋo ye alitolu moo taŋ niŋ fuloo tomboŋ, fo wo nte? Aduŋ kiliŋ be ali kono, meŋ mu seetaanoo ti.”
- 71 A ye Yudas le la kuwo fo, Simoni Isikariyoti dinkewo. Hani a be saayibe taŋ niŋ fuloo kono, bari ate le be naa Yeesu jamfaa la.

Yohana 7

- 1 Ñiŋ kuwolu koolaa, Yeesu ye Kalilee tundoo taama. A maŋ lafi ka taa Yudeya tundoo kaŋ, Yahuudoolu la kuwo kamma la, mennu be siloo ñini kaŋ ka a faa.

- 2 Wo waatoo la Yahuudoolu la juurali doo sutiyaata le, ì ka a fo meŋ ye Jembereŋ Juuraloo.
- 3 Wo kamma la a doomaalu ko a ye ko, “Bo jaŋ, i ye taa Yudeya, fo i noomalankoolu si i la baara kuwolu je, i be mennu ke kaŋ.
- 4 Kaatu moo buka feŋ ke kulloo kono, niŋ a lafiita moolu ye a loŋ kenebaa to. Niŋ ite ka ñiŋ kuwolu ke, wo to i faŋ yitandi duniyaa la.”
- 5 Hani a doomaalu faŋolu maŋ laa a la.
- 6 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Nte la waatoo maŋ sii foloo, bari alitolu fee, waati-wo-waati beteyaata le.
- 7 Daliila te jee, duniyaa si alitolu koŋ meŋ na, bari duniyaa ye nte koŋ ne, kaatu nte ye a seedeyaa le ko, a la kebaaroolu bee jawuyaata le.
- 8 Ali taa juuraloo to. Nte maŋ taa saayiŋ, kaatu n na waatoo maŋ sii foloo.”
- 9 Kabiriŋ a ye ñiŋ kumoolu fo, a tuta Kalilee tundoŋ kaŋ.
- 10 Bari kabiriŋ a doomaalu taata juuraloo to, Yeesu fanaa taata jee suturoo kono.
- 11 Yahuudoolu ye a ñini jee, ì be a fo la ko, “Wo kewo be mintoo le?”
- 12 A la kuwo dukudukoo siyaata kafoo kono le. Doolu ko, “Moo betoo le mu.” Bari doolu ko, “Hani, a ka moolu le filindi.”
- 13 Wo ñaa-wo-ñaa, moo maŋ haañi a la kuwo fo la kenebaa to Yahuudoolu kamma la.
- 14 Juuraloo teema maafajo la, Yeesu taata Alla Batudulaa to, a ye karandiroo ke jee.
- 15 Bituŋ Yahuudoolu jaakalita a la karandiroo la, ì ko, “A ye ñiŋ londoo soto mintoo le, a nene maŋ meŋ karaŋ?”
- 16 Bituŋ Yeesu ye ì jaabi ko, “Nte la karandiroo maŋ ke m fansuŋ karandiroo ti, bari meŋ ye n kii.
- 17 Niŋ moo-wo-moo lafiita ka Alla la lafoo ke, a be a loŋ na le, fo ñiŋ karandiroo bota Alla le yaa, waraŋ fo nte ka m fansuŋ kuwo le fo.
- 18 Moo meŋ ka a fansuŋ kuwo fo, wo maarii lafiita a fansuŋ horomoo le la. Bari moo meŋ ka horomoo ñini wo ye, meŋ ye a kii, wo maarii mu moo tilindiŋo le ti, aduŋ tilimbaliyaa maŋ tara a kono.
- 19 Musa ye Luwaa dii ali la le, fo wo nte baŋ? Bari hani wo, moo te ali kono, meŋ ka Luwaa muta. Muŋ ne ye a tinna ali lafiita ka nte faa?”
- 20 Wo to le kafoo moolu ye a jaabi ko, “I ye seetaani jawoo le soto. Jumaa le lafiita ite faa la?”
- 21 Bituŋ Yeesu ye ì jaabi ko, “Nte ye baara kuu kilij ne ke Loobula Luŋo la, ali bee jaakalita.

- 22 Musa ye sunnoo dii ali la le, hani a maŋ bo Musa faŋo bulu, bari m̄ mumuñolu, aduŋ ali ka ali dinkewo sunna a la wuluwo tili seyinjaŋo la, hani niŋ a benta Loobula Luŋo fee.
- 23 Niŋ kewo si sunna noo Loobula Luŋo la, fo Musa la Luwaa kana tiña, wo to muŋ ne ye a tinna alitolu kamfaata nte kamma, kabiriŋ ŋa moo baloo bee kendeyandi Loobula Luŋo la?
- 24 Ali kana kiitiyo ke niŋ ñaa la jeroo la, bari ali kiitiyo ke niŋ tiliŋo la.”
- 25 Bituŋ Yerusalaamu moo doolu ko, “Fo ñiŋ ne maŋ ke kewo ti baŋ, ì ka meŋ ñini ka a faa?
- 26 A juubee, a be diyaamu kaŋ kenebaa to, aduŋ ì maŋ feŋ fo a ye! Fo ñ na ñaatonkoolu faŋolu ye a je le ko, ñiŋ ne mu Alimasiihu ti baŋ?
- 27 Bari ŋà a loŋ ne, ñiŋ kewo bota naŋ daameŋ to. Niŋ Alimasiihu naata, moo te a loŋ na, a bota naŋ daameŋ to.”
- 28 Kabiriŋ Yeesu be karandiroo la Alla Batudulaa to, a sarita santo ko, “Tooña, fo ali ye nte loŋ ne, aniŋ m bota naŋ daameŋ to? Nte maŋ naa m faŋ ye. Meŋ ye nte kii, wo le mu tooña ti. Alitolu maŋ ate loŋ.
- 29 Nte ye a loŋ ne, kaatu m bota naŋ ate le yaa, aduŋ ate le ye n kii.”
- 30 Wo to le ì lafita ka a muta, bari moo buloo maŋ laa a kaŋ, kaatu a la waatoo maŋ sii foloo.
- 31 Bari moo jamaa le laata a la, menu be wo kafoo kono. Ì ko, “Niŋ Alimasiihu naata, fo a be taamanseeri jamaa le ke la, ka tambì ñiŋ kewo ye menu ke baŋ?”
- 32 Farisewolu ye moolu moyi dukuduku kaŋ Yeesu la kuwo la. Bituŋ piriisi ñaatonkoolu niŋ Farisewolu ye Alla Batudulaa kantalaalu kii ka a muta.
- 33 Bituŋ Yeesu ko, “M be tara la ali fee le fo waatindiŋ. Wo koolaa ŋa taa ate yaa, meŋ ye n kii.
- 34 Ali be n ñini la le, bari ali te n je la. Aduŋ m be tara la daameŋ to, ali te naa noo la jee.”
- 35 Bituŋ Yahuudoolu ko ñoo ye ko, “Ñiŋ kewo be taa la mintoo le, fo ñ te a je noo la? Fo a be taa ñ na moolu le yaa baŋ, menu be janjandiŋ bantala bankoolu kaŋ, ka Jirisinkoolu karandi?
- 36 A ko, ‘Ali be n ñini la le, ali te n je la,’ aduŋ ‘M be taa la daameŋ, ali te naa noo la jee.’ Wo kumoolu kotoo mu muŋ ne ti?”
- 37 Juuraloo luŋ labaŋo la, meŋ mu a luŋ baa ti, Yeesu wulita, a sarita santo ko, “Mindoo be meŋ na, a si naa nte kaŋ ka i miŋ.
- 38 Moo meŋ laata nte la, ‘Baluwo jiyo le be woyi la ka bo wo maarii kono,’ ko Kitaabu Senuŋo ye a fo ñaameŋ.”

- 39 A ye ñiñ fo Nooroo la kuwo le to, moolu mennu laata a la, ì be meñ soto la. Wo Nooroo mañ dii foloo, baawo Yeesu mañ wulindi saayaa kono foloo ka a la semboo niñ waroo yitandi.
- 40 Kabiriñ moolu ye ñiñ kumoolu moyi, doolu ko, “Tooñaa, ñiñ kewo le mu wo annabiyomoo ti.”
- 41 Doolu ko, “Ñiñ mu Alimasiihu le ti.” Bari doolu ko, “Fo Alimasiihu si bo noo Kalilee bañ?”
- 42 Fo Kitaabu Senuño mañ a fo ko, Alimasiihu be ke la Dawuda koomalankoo le ti ka bo Betilehemu kono, Dawuda bota nuñ daameñ?”
- 43 Wo to le kannawaaliyo naata ke kafoo kono Yeesu la kuwo kamma la.
- 44 Moo doolu be ì kono, mennu lafiita ka a muta, bari moo mañ a buloo laa a kañ.
- 45 Wo to le Alla Batudulaa kantalaalu muruta piriisi ñaatonkoolu niñ Farisewolu kañ, wolu ko ì ye ko, “Muñ ne ye a tinna ali mañ a samba nañ?”
- 46 Kantarilaalu ye ì jaabi ko, “Moo nene mañ diyaamu ko ñiñ kewo!”
- 47 Farisewolu ko ì ye ko, “Fo alitolu fanaa filita le bañ?”
- 48 Fo hani ñaatonka kiliñ, warañ Farisee kiliñ, laata a la le bañ?
- 49 Bari ñiñ kafoo moolu mañ Tawuraatoo loñ, danka moolu le mu ì ti.”
- 50 Nikodemus fanaa be ñiñ Farisewolu le kono. Ate mu moo le ti, meñ naata Yeesu kañ koomanto. A ko Farisewolu ye ko,
- 51 “Fo ñ na Luwaa ka moo kiitindi le bañ, hani meñ na kumoolu mañ moyi foloo, aniñ ka a loñ, a ye meñ ke?”
- 52 Ì ye a jaabi ko, “Fo ite fanaa bota Kalilee le bañ? Kitaabu Senuñolu kisikisi, aduñ i be a je la le ko, annabiyomoo nene te bo la Kalilee.”
- 53 Wo to le ì bee seyita ì la suwolu kono,

Yohana 8

- 1 bari Yeesu taata Olifu Konkoo kañ.
- 2 Soomandaa juunoo la, a naata Alla Batudulaa to kotenke. Moolu bee naata a kañ jee. Wo to le a siita, a ye ì karandi.
- 3 Bituñ Luwaa karammoolu niñ Farisewolu ye musoo doo samba nañ Yeesu kañ, ì ye meñ muta jeenoo la. Ì ye a londi moolu teema,
- 4 aduñ ì ko Yeesu ye ko, “Karammoo, ñiñ musoo mutata jeenoo le la.
- 5 Luwaa kono, Musa ye yaamaroo dii ñ na le ko, ñiñ musu siifaa ñanta kurulabuñ na le. Saayiñ, ite ye muñ ne fo ñiñ kuwo to?”

- 6 Ì ye ñiñ fo le ka Yeesu kotobo, fo ì si a tuumi noo ñaameñ. Wo to le Yeesu jimita duuma. A ye safeeroo ke niñ a bulukondiño la bankoo to.
- 7 Kabiriñ ì tententa ka a ñininkaa, a wulita, a loota, a ko ì ye ko, “Moo meñ nene mañ junuboo ke alitolu kono, wo maarii foloo si a buñ beroo la.”
- 8 Bituñ a jimita kotenke ka safeeroo ke bankoo to niñ a bulukondiño la.
- 9 Kabiriñ ì ye ñiñ kumoo moyi, ì bee kiliñ-kiliñ taata, keebaalu le foloo taata. Labaño la, Yeesu niñ musoo doronj ne tuta jee.
- 10 Wo to le Yeesu ye a kuño wuli, a ko a ye ko, “Musoo, i tuumilaalu lee? Fo moo mañ soto, meñ be i kiitindi la?”
- 11 Bituñ musoo ko a ye ko, “Maariyo, hani, hani moo kiliñ mañ n kiitindi.” Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Nte fanaa te i kiitindi la. Taa, bari kana junuboo ke kotenke.”
- 12 Yeesu diyaamuta moolu ye kotenke ko, “Nte le mu duniyaa la maloo ti. Moo meñ ye nte nooma, wo maarii te taama la diboo kono, bari a be maloo le soto la meñ ka baluwo dii.”
- 13 Bituñ Farisewolu ko a ye ko, “Ite ka i faño la kuwo le seedeyaa. I la seedeyaa mañ timma.”
- 14 Yeesu ye ì jaabi ko, “Hani niñ nte ka m faño la kuwo le seedeyaa, nte la seedeyaa timmata le. Kaatu ña a loñ ne, m bota nañ daameñ, aniñ m be taa la daameñ. Bari alitolu mañ a loñ, nte bota nañ daameñ, aniñ m be taa la daameñ.
- 15 Alitolu ka kiitindiroo ke hadamadiñolu la kalamutaroo le la. Nte buka moo kiitindi.
- 16 Bari hani niñ n ka kiitindiroo ke, n na kiitiyo tilinta le. Kaatu nte dammaa te kiitindiroo ke la, bari n niñ m Faamaa le mu, meñ ye nte kii.
- 17 Hani ali la Luwaa kono, a be safeeriñ ne ko, moo fula la seedeyaa ñanta ke la tooña le ti.
- 18 N ka m faño la kuwo le seedeyaa, aniñ m Faamaa meñ ye n kii, ate le ka n na kuwo seedeyaa.”
- 19 Wo to le ì ko a ye ko, “I Faamaa lee?” Bituñ Yeesu ye ì jaabi ko, “Ali mañ nte loñ sako m Faamaa. Niñ ali ye nte loñ, ali be m Faamaa fanaa loñ na le.”
- 20 Yeesu ye ñiñ kumoolu fo le, biriñ a be karandiroo la Alla Batudulaa naafulu maabodulaa to. Bari moo mañ a muta, kaatu a la waatoo mañ sii.
- 21 Yeesu ko ì ye kotenke ko, “Nte be taa la le. Ali be n ñini la le, bari ali be faa la ali la junuboolu kono le. Aduñ m be taa la daameñ, ali te naa noo la jee.”
- 22 Bituñ Yahuudoolu ko, “Fo a be a fañ faa la le bañ, kaatu a ko, ‘Nte be taa la daameñ, ali te naa noo la jee’?”
- 23 A ko ì ye ko, “Alitolu bota duuma le, bari nte bota nañ santo le. Alitolu bota ñiñ duniyaa le kono, bari nte mañ bo ñiñ duniyaa kono.

- 24 Da a fo ali ye, ali be faa la ali la junuboolu kono le. Niñ ali mañ laa ko, m mu meñ ti, m mu wo le ti, ali be faa la ali la junuboolu kono le.”
- 25 Bituñ ì ko a ye ko, “Wo to ite mu jumaa le ti?” Yeesu ko ì ye ko, “Da meñ fo ali ye kabiriñ koomanto!
- 26 Nte ye kuu jamaa le soto ka a fo ali la kuwo to ka ali kiitindi. Bari meñ ye nte kii, wo mu tooña le ti. Aduñ ña meñ moyi a la, n ka wo le fo duniyaa ye.”
- 27 Ì mañ a fahaamu ko, a ka a Faamaa la kuwo le fo ì ye.
- 28 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Niñ ali ye Moo Dinkewo wulindi santo, wo to le ali be a loñ na, nte mu meñ ti, aduñ ali be a loñ na le ko, nte buka feñ ke m fansuñ semboo la. Bari n ka kuwolu fo le ko m Faamaa ye n karandi ñaameñ.
- 29 Aduñ ate meñ ye n kii, a be m fee le. A mañ m bula m fañ ye, kaatu n ka a diyaññe kuwo le ke a ye waati-wo-waati.”
- 30 Kabiriñ a ye ñiñ kuwolu fo, moo jamaa laata a la.
- 31 Bituñ Yeesu ko Yahuudoolu ye, mennu laata a la ko, “Niñ ali ye n na kumoolu muta, ali be ke la n noomalanka tooñaalu le ti.
- 32 Ali be tooña loñ na le, aduñ tooña le be ali firin na.”
- 33 Ì ye a jaabi ko, “Ntolu mu Iburayima koomalankoolu le ti, aduñ ñ nene mañ ke moo la joño ti. Wo to, ite si a fo noo ñaadii le ko, ‘Ali be firin na le’?”
- 34 Wo to le Yeesu ye ì jaabi ko, “Tooña-tooña, m be a fo la ali ye, moo-wo-moo meñ ka junuboo ke, a mu junuboo la joño le ti.
- 35 Joño buka tu dimbaayaa kono fo abadaa, bari dinkewo ka tu jee le fo abadaa.
- 36 Wo to, niñ Dinkewo ye ali firin, tooña, ali firinta le.
- 37 “Da a loñ ne ko, ali mu Iburayima koomalankoolu le ti. Bari hani wo, ali ka siloo ñini ka m faa, kaatu ali mañ dulaa soto n na kumoo ye ali sandomoolu kono.
- 38 Nte ka kuwolu le fo, ña mennu je m Faamaa la. Aduñ ali fanaa ka kuwolu le ke, ali ye mennu moyi ali faamaa la.”
- 39 Ì ye a jaabi ko, “Iburayima le mu ntolu faamaa ti.” Bituñ Yeesu ko ì ye ko, “Niñ ali mu Iburayima diñolu le ti, wo to ali be baara la kuwolu le la, Iburayima ye mennu ke.
- 40 Bari saayin, ali ka siloo ñini ka m faa, nte meñ ye tooña fo ali ye, ña meñ moyi Alla la. Ñiñ mañ ke kuwo ti, Iburayima ye meñ ke.
- 41 Ali ka ali faamaa la kuwolu le ke.” Wo to le ì ko a ye ko, “Ntolu mañ ke jankadiñolu ti. Da Faamaa kilin ne soto, meñ mu Alla ti.”
- 42 Bituñ Yeesu ko ì ye ko, “Niñ Alla le mu ali Faamaa ti, wo to ali be nte kanu la le, kaatu nte bota nañ Alla le yaa. Aduñ nte mañ naa m fañ ye jañ, bari ate le ye nte kii.

- 43 Muṅ ne ye a tinna ali maṅ n na kumoo fahaamu? Kaatu ali maṅ ali tuloolu loo noo ka n na kumoo moyi.
- 44 Ali bota Ibiliisa le bala, ali faamaa, aduṅ ali lafiita ka ali faamaa la lafoo le ke. A mu moofaalaa le ti birinṅ foloodulaa to. A maṅ tara tooña kaṅ, kaatu tooña te a bulu. Niṅ a ye faniyaa fo, a daajikoo le mu, kaatu a mu faniyaa folaa le ti, aninṅ faniyaa folaaluu faamaa.
- 45 Ali maṅ laa nte la, kaatu ṅa tooña le fo.
- 46 “Jumaa le be alitolu kono, meṅ si a yitandi, nte ye junube kuwo meṅ ke? Niṅ ṅa tooña fo, muṅ ne ye a tinna ali maṅ laa n na?”
- 47 Moo meṅ bota Alla yaa, wo maarii ka Alla la kumoolu moyi le. Ali maṅ i moyi, kaatu ali maṅ bo Alla yaa.”
- 48 Wo to le Yahuudoolu ye a jaabi ko, “Fo m maṅ tooña le fo ko, ite mu Samariyankoo le ti, aninṅ i ye seetaani jawoo le soto?”
- 49 Yeesu ye i jaabi ko, “Nte maṅ seetaani jawoo soto. Da m Faamaa horoma le, bari alitolu maṅ nte horoma.
- 50 Nte buka m fansuṅ horomoo ñini. Kiliṅ ne be jee, meṅ ka a ñini n ye, aduṅ a ka kiitindiroo ke le.
- 51 Tooña-tooña, m be a fo la ali ye, niṅ moo meṅ ye n na kumoo muta, wo nene te saayaa je la muk.”
- 52 Wo to le Yahuudoolu ko a ye ko, “Saayinṅ ṅa a loṅ ne ko, i ye seetaani jawoo le soto. Iburayima niṅ annabiyomoolu faata le, aduṅ ite ko, ‘Niṅ moo meṅ ye n na kumoo muta, wo nene te saayaa nene la.’
- 53 Fo ite le warata ka tamba m mumu Iburayima la, meṅ faata? Aduṅ annabiyomoolu fanaa faata le. Ite ye i faṅ muta jumaa le ti?”
- 54 Bituṅ Yeesu ye i jaabi ko, “Niṅ ṅa horomoo dii m faṅ n na, wo to wo horomoo maṅ ke feṅ ti. M Faamaa le ye nte horomandi, ali ko, meṅ mu ali la Alla ti.
- 55 Ali maṅ a loṅ, bari nte ye a loṅ ne. Niṅ n ko, m maṅ a loṅ, wo to m mu faniyaa folaa le ti ko alitolu. Bari nte ye a loṅ ne, aduṅ ṅa a la kumoo muta le.
- 56 Ali mumu Iburayima kontaanita le ko, ate be nte la naa luṅo je la le. A ye a je le, aduṅ a seewoota le.”
- 57 Bituṅ Yahuudoolu ko a ye ko, “Ite maṅ sanji taṅ luulu soto foloo, fo ite ye Iburayima je le?”
- 58 Yeesu ko i ye ko, “Tooña-tooña, m be a fo la ali ye, janninṅ Iburayima ka soto, nte be kerinṅ ne.”
- 59 Bituṅ i ye beroolu sika, fo i si a buṅ ka a faa. Bari Yeesu ye i maabo le, a fintita Alla Batudulaa kono.

Yohana 9

- 1 Kabiriŋ Yeesu be tambii kaŋ, a ye kewo je, meŋ finkiriŋo wuluuta.
- 2 A la saayiboolu ye a ñininkaa ko, “Karammoo, jumaa le ye junuboo ke, ñiŋ kewo waraŋ a wuluulaalu, meŋ ye a tinna a wuluuta finkinteyaa kono?”
- 3 Bituŋ Yeesu ye ì jaabi ko, “A maŋ ke ko, ñiŋ kewo waraŋ a wuluulaalu le ye junuboo ke, bari ñiŋ keta le, fo Alla la dookuwo si je noo a la kuwo to.
- 4 Alla meŋ ye n kii, ñ si a la dookuwo ke tiloo waatoo la, kaatu suutoo be naa le, moo te dookuwo ke noo la meŋ na.
- 5 M be duniyaa kono waatoo meŋ na, nte le mu duniyaa la maloo ti.”
- 6 A la ñiŋ kumoolu foriŋ koolaa, a ye daajiyo tupi bankoo to, a ye bankoo niŋ daajiyo ñaami ka ke potoo ti, a ye a moosi finkintewo ñaalu bala.
- 7 Bituŋ a ko a ye ko, “Taa, i ye i ñaalu kuu Silowamu Daloo to.” Ñiŋ daloo too kotoo mu ñiŋ ti: Ì ye meŋ kii. Bituŋ finkintewo taata a ñaalu kuu. Wo to le a muruta naŋ, a be jeroo ke kaŋ.
- 8 Bituŋ a siiñoolu aniŋ menu ye a je nuŋ sadaadaanoo la, ì ko, “Fo ñiŋ ne maŋ ke wo kewo ti baŋ, meŋ ka sii nuŋ sadaadaanoo la?”
- 9 Doolu ko, “Ate le mu.” Doolu ko, “Hanii, a mulunta ate le la.” Wo to le a ko ì ye ko, “Nte le mu.”
- 10 Bituŋ ì ko a ye ko, “I ñaalu yeleta ñaadii le?”
- 11 A ye ì jaabi ko, “Kewo, ì ka a fo meŋ ye Yeesu, wo le ye potoo ñaami, a ye a moosi n ñaalu bala. Bituŋ a ko n ye ko, ‘Taa Silowamu Daloo to, i ye i kuu.’ Wo to le, n taata n kuu jee. Bituŋ ŋa jeroo ke.”
- 12 Ì ko a ye ko, “A be mintoo le?” A ye ì jaabi ko, “Nte maŋ a loŋ.”
- 13 Wo to le ì ye kewo samba Farisewolu yaa, meŋ tarata finkiriŋ nuŋ.
- 14 Luŋo meŋ Yeesu ye potoo ñaami, a ye finkintewo ñaalu yelendi, wo keta nuŋ Loobula Luŋo le ti.
- 15 Bituŋ Farisewolu fanaa ye a ñininkaa, a ye jeroo ke ñaadii le. Kewo ko ì ye ko, “A ye potoo le ke n ñaalu bala, ŋa ì kuu, bituŋ ŋa jeroo ke.”
- 16 Wo to le Farisewolu doolu ko, “Ñiŋ kewo maŋ bo Alla yaa, kaatu a maŋ Loobula Luŋo muta.” Bari doolu ko, “Junubekelaa si ñiŋ ñoŋ kaawakuwolu ke noo ñaadii le?” Bituŋ kannawaaliyo naata ke ì teema.
- 17 Wo kamma la ì ye finkintewo ñininkaa kotenke ko, “Ite ye muŋ ne fo a la kuwo to, baawo a ye i ñaalu yelendi le?” Bituŋ a ko ì ye ko, “Annabiyomoo le mu.”
- 18 Bari Yahuudoolu maŋ laa kewo la kuwo la ko, a mu finkintewo le ti nuŋ, saayiŋ a ka jeroo ke, bituŋ ì naata a wuluulaalu kumandi.

- 19 Ì ye ì ñininkaa ko, “Fo ñiñ mu ali dinkewo le ti bañ? Fo alitolu ko, a wuluuta finkinteeyaa le kono bañ? Wo to a ye jeroo ke noo ñaadii le saayiñ?”
- 20 Bituñ a wuluulaalu ye ì jaabi ko, “Dà a loñ ne ko, ñiñ mu ñ dinkewo le ti, aduñ a wuluuta finkinteeyaa le kono.
- 21 Bari a ye jeroo ke ñaameñ saayiñ, m̄ mañ wo loñ, sako meñ ye a ñaalu yelendi. Ali a faño ñininkaa, keebaa le mu. A si diyaamu noo a faño ye le.”
- 22 A wuluulaalu ye wo kumoolu fo le, kaatu ì silata Yahuudoolu le la. Baawo wolu kambenta le ko, niñ meñ ye a seedeyaa ko, Yeesu mu Alimasiihu le ti, ì be wo maarii bayi la ì la diina kafoo kono le.
- 23 Wo le ye a tinna a wuluulaalu ko, “A mu keebaa le ti, ali a faño ñininkaa.”
- 24 Bituñ ì ye kewo kumandi fulanjanke, meñ finkita nuñ. Ì ko a ye ko, “Horomoo dii Alla la, ì ye tooña fo! Dà a loñ ne ko, ñiñ kewo mu junubekelaa le ti.”
- 25 A ye ì jaabi ko, “Fo a mu junubekelaa le ti, nte mañ wo loñ, bari kuu kiliñ, ña meñ loñ, nte finkita le nuñ, bari saayiñ n ka jeroo ke le.”
- 26 Bituñ ì ko a ye ko, “A ye muñ ne ke i la? A ye i ñaalu yelendi ñaadii le?”
- 27 A ye ì jaabi ko, “Da a fo ali ye le, ali mañ ali tuloolu loo. Muñ ne ye a tinna ali lafiita ka a moyi kotenke? Fo ali fanaa lafiita ke la a noomalankoolu le ti bañ?”
- 28 Bituñ ì ye a neñ ko, “Ite le mu a noomalankoo ti, bari ntolu mu Musa noomalankoolu le ti.
- 29 Kaatu ñà a loñ ne ko, Alla diyaamuta Musa ye le. Bari m̄ mañ a loñ, ñiñ kewo bota nañ daameñ to.”
- 30 Wo to le kewo ye ì jaabi ko, “Bari ñiñ mu jaakali kuu baa le ti! Ali mañ a loñ, a bota nañ daameñ to, aduñ a ye n ñaalu yelendi.
- 31 Dà a loñ ne ko, Alla buka junubekelaa lamoyi. Bari a ka moo le lamoyi, meñ ye Alla ñaasilaño soto, aniñ meñ ka a la lafoo ke.
- 32 Kabiriñ duniyaa foloodulaa to, moo nene mañ a moyi ko, moo ye moo ñaalu yelendi, meñ wuluuta finkinteeyaa kono.
- 33 Niñ ñiñ kewo mañ bo nañ Alla yaa, a te feñ ke noo la.”
- 34 Ì ye a jaabi ko, “Ite wuluuta junuboo le kono, i lafiita ka ntolu karandi!” Bituñ ì ye a bayi.
- 35 Yeesu ye a moyi ko, Yahuudoolu ye wo kewo bayi le. Biriñ Yeesu naata a je, a ko a ye ko, “Fo ite laata Moo Dinkewo la le bañ?”
- 36 Kewo ye a jaabi ko, “Maariyo, jumaa le mu wo ti, fo nte si laa a la?”
- 37 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Ite ye a je le. I niñ meñ be diyaamu kañ, wo le mu.”
- 38 Bituñ kewo ko, “M Maarii, nte laata le!” Aduñ a ye a batu.

39 Wo to le Yeesu ko, “Nte naata ñiñ duniyaa kono kiitiyo le la, fo moolu mennu mañ jeroo ke, ì si jeroo ke, aduñ moolu mennu ye jeroo ke, ì si finki.”

40 Farisewolu doolu, mennu tarata jee, ì ye wo kumoolu moyi. Ì ko a ye ko, “Fo ite lafita a fo la le ko, m̄ fanaa finkita le bañ?”

41 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Niñ ali finkita, ali te tuumi la junuboo la. Bari saayiñ ali ko, ali ka jeroo ke le, wo kamma la, ali la junuboolu be tu la ali fee le.”

Yohana 10

1 “Tooñaa-tooñaa, m be a fo la ali ye, moo meñ mañ duñ saajii buño kono niñ bundaa la, bari a seleta niñ kara koteñ na, wo mu suño le ti, aniñ ñapinkannaa.

2 Bari moo meñ dunta niñ daa la, wo le mu saajii kantala ti.

3 Bundaa kantala ka bundaa yele a ye le, aduñ saajiyolu ka a kaño suutee le. A ka a fansuñ saajiyolu kumandi ì toolu le la, a ye ì kenkeñ banta.

4 “Niñ a ye a fansuñ saajiyolu bee fintindi banta, a ka tambì ì ñaato le. Aduñ saajiyolu ka ate le nooma, kaatu ì ye a kaño suutee le.

5 Ì buka luntajo nooma muk, bari ì be bori la a la le, kaatu ì mañ luntajolu kaño suutee.”

6 Yeesu ye ñiñ mansaalo fo ì ye le, bari ì mañ a fahaamu a ka meñ fo.

7 Wo kamma la Yeesu ko ì ye kotenke ko, “Tooñaa-tooñaa, m be a fo la ali ye, nte le mu bundaa ti saajiyolu ye.

8 Moolu mennu bee naata nte ñaa, wolu mu suñolu le ti, aniñ ñapinkannaalu, bari saajiyolu mañ ì lamoyi.

9 Nte le mu bundaa ti. Niñ moo meñ dunta niñ nte la, a be kiisa la le. Aduñ a be duñ niñ finti la, a ye ñaama keroo soto.

10 Suño ka naa suuñaaroo doronj ne la, faaroo aniñ tiñaaroo. Nte naata le fo ì si baluwo soto, a timmariño.

11 “Nte le mu kantarilaa betoo ti. Kantarilaa betoo ka a niyo laa a la saajiyolu ye le.

12 Dookuulaa, ì ye meñ luwaasi, wo mañ ke kantarilaa ti, aduñ saajiyolu mañ ke a taa ti. Niñ a ye suluwo je naa kañ, a ka saajiyolu bula le, a ye bori. Bituñ suluwo si ñapi ì kañ, a ye ì janjandi.

13 A ka bori le, kaatu luwaasilaa doronj ne mu a ti, aduñ saajiyolu la kuwo mañ a suula.

14 Nte le mu kantarilaa betoo ti. Da n na saajiyolu loñ ne, aduñ n na saajiyolu ye n loñ ne,

15 ko m Faamaa ye n loñ ñaameñ, aduñ m fanaa ye m Faamaa loñ ne. Da n niyo laa saajiyolu ye le.

- 16 “Da saajii doolu soto le, mennu maŋ bo ñiŋ koorewo to. N ñanta wolu fanaa naati la le, aduŋ ì be n kaŋo suutee la le. Wo to a be ke la kooree kiliŋ ne ti, aniŋ kantarilaa kiliŋ.
- 17 “M Faamaa ye n kanu le, kaatu ŋa n niyo le laa fo n si a taa kotenke.
- 18 Moo te a taa la m bulu, bari nte faŋo le ye a landi. Nte ye semboo soto le ka a laa, aniŋ ŋa semboo soto ka a taa kotenke. Da ñiŋ yaamaroo soto ka bo m Faamaa le yaa.”
- 19 Ñiŋ kumoolu kamma la kannawaaliyo keta kotenke Yahuudoolu teema.
- 20 Bituŋ ì moo jamaa ko, “A ye seetaani jawoo le soto, aniŋ a ñaamaata le. Muŋ ne ye a tinna ali ka a lamoyi?”
- 21 Bari doolu ko, “Ñinnu maŋ ke moo la kuma ti, meŋ ye seetaani jawoo soto. Fo seetaani jawoo si finkintewolu ñaalu yelendi noo baŋ?”
- 22 Ñiŋ keta Yerusalaamu le sumayaa waatoo la, tumoo meŋ na ì be Alla Batudulaa Kerekeroo Juuraloo la.
- 23 Yeesu be taama kaŋ nuŋ Sulemani la Pereŋo kaŋ, Alla Batudulaa to.
- 24 Wo to le Yahuudoolu kuruta a la, ì ko a ye ko, “Waati jumaa le i be ntolu bondi la kumpoo kono? Niŋ ite le mu Alimasiihu ti, wo to a fo ñ ye seneyaarinke.”
- 25 Bituŋ Yeesu ye ì jaabi ko, “Nte ye a fo ali ye le, bari ali maŋ laa. Da dookuwolu mennu ke m Faamaa too la, wolu le ye nte la kuwo seedeyaa.
- 26 Bari ali maŋ soŋ ka laa, kaatu ali maŋ ke n na saajiyolu ti.
- 27 N na saajiyolu ka n kaŋo suutee le. Aduŋ nte ka ì loŋ ne, aniŋ ì ka n nooma le.
- 28 N ka badaa-badaa baluwo dii ì la le, aduŋ ì nene te bono la fo abadaa. Moo te ì buusi noo la m buloo kono muk.
- 29 M Faamaa, meŋ ye ì dii n na, wo le warata feŋolu bee ti, aduŋ moo te ì buusi noo la m Faamaa bulu.
- 30 Nte niŋ m Faamaa mu kiliŋ ne ti.”
- 31 Wo to le Yahuudoolu ye beroolu sika kotenke fo ì si a buŋ ka a faa.
- 32 Bituŋ Yeesu ye ì jaabi ko, “Nte ye baara kuu bete jamaa le ke, ali ye mennu je, ka bo m Faamaa bulu. Ali be m buŋ na ka m faa baara kuu jumaa le kamma ñinnu kono?”
- 33 Yahuudoolu ye a jaabi ko, “M maŋ a ke i la baara kuu betoolu kamma la, bari ì la tooñeeri kumoolu, kaatu ite ye i faŋ ke Alla le ti, aduŋ i mu hadamadiŋo doron ne ti.”
- 34 Wo to le Yeesu ye ì jaabi ko, “Fo a maŋ tara safeeriŋ ali la Kitaabu Senuŋo kono ko, ‘Nte ko, ali mu alloolu le ti’?”
- 35 Aduŋ Kitaabu Senuŋo buka faliŋ! Alla ye wo moolu kumandi alloolu le la, a la kumoo naata mennu kaŋ.

36 Wo to, muɲ ne ye a tinna ali ka a fo wo Kiliŋo ye, meɲ Faamaa ye a tomboŋ, aniɲ a ye a kii duniyaa kono ko, ‘Ite ye tooñeeri kumoolu le fo,’ kaatu nte ko, ‘Nte mu Alla Dinkewo le ti’?

37 “Niɲ m maɲ tara m Faamaa la baara kuwolu ke kaɲ, wo to ali kana laa n na.

38 Bari niɲ n ka wolu le ke, hani niɲ ali maɲ laa nte la, wo to ali laa kebaaroolu la, fo ali si a loɲ aniɲ ali ye a fahaamu ko, m Faamaa be nte kono le, aduɲ nte be m Faamaa kono le.”

39 Bituɲ ì ye a kata kotenke ka a muta, bari a kanata ì bulu.

40 A naata taa kotenke Yoridani Boloŋo kara doo la, dulaa to, Yaayaa ka batiseeroo ke daameɲ to nuɲ. A tuta jee,

41 aduɲ moo jamaa naata a kaɲ. Ì ko, “Yaayaa maɲ taamanseeri ke, bari a ye feɲ-wo-feɲ fo ñiɲ kewo la kuwo to, a bee mu tooña le ti.”

42 Aduɲ moo jamaa laata a la jee.

Yohana 11

1 Kewo doo le kuuranta nuɲ, ì ka a fo meɲ ye Lasarus. A bota Betaniya le, Mariyaama niɲ a kotoomusoo Marita la saatewo to.

2 Ate le mu wo Mariyaama kiliŋo ti, meɲ ye karabaanijiyo maa Maariyo siɲolu bala, aniɲ a ye ì fita a kuntiño la. A baarinkewo Lasarus le kuuranta.

3 Wo kamma la, a baarimmusoolu ye kiilaa kii Yeesu ye ko, “Maariyo, i kanuntewo kuuranta le.”

4 Kabiriɲ Yeesu ye ñiɲ moyi, a ko, “Ñiɲ kuuraŋo labaŋo te ke la saayaa ti, bari a be Alla la semboo niɲ waroo le yitandi la, fo Alla Dinkewo si kuliyyaa ka bo niɲ ñiɲ kuuraŋo la.”

5 Yeesu ye Marita niɲ a doomusoo kanu le, aniɲ Lasarus.

6 Bari kabiriɲ a ye a moyi ko, Lasarus kuuranta le, a tuta wo dulaa to fo tili fula koteɲ.

7 Wo koolaa, a ko a la saayiboolu ye ko, “Ali ñà taa Yudeya tundoo kaɲ kotenke.”

8 Bituɲ saayiboolu ko a ye ko, “Karammoo, a maɲ mee, Yahuudoolu ye a kata ka i buɲ beroolu la ka i faa. I be muru la jee le kotenke baɲ?”

9 Bituɲ Yeesu ye ì jaabi ko, “Fo waati taɲ niɲ fula le te tiloo kono baɲ? Moo meɲ ka taama tiloo waatoo la, wo te taki la, kaatu a ka ñiɲ duniyaa la maloo je le.

10 Bari moo meɲ ka taama suutoo la, wo ka taki le, kaatu a buka maloo soto.”

11 A la ñiɲ kumoolu foo koolaa, a ko a la saayiboolu ye ko, “Ñ teerimaa Lasarus be siinoo kaɲ ne, bari m be taa le ka a kuniɲ.”

- 12 Bituŋ a la saayiboolu ko a ye ko, “M Maarii, niŋ a be siinoo le la, wo to a be kendeŋa la le.”
- 13 Bari Yeesu ye Lasarus la saayaa la kuwo le fo. Hani wo, itolu ye a miira le ko, a ka diyaamu Lasarus la siinoo doron ne la.
- 14 Bituŋ Yeesu naata a koyindi i la ko, “Lasarus faata le.
- 15 Ali la kuwo kamma la n kontaanita le n na tarabaliyaa jee, fo ali si laa. Bari saayin, ali ŋa taa a yaa.”
- 16 Wo to le Tomas, i ka meŋ kumandi Fulandiŋo la, a ko a kafuŋoo saayiboolu ye ko, “Ali m fanaa ye taa fo n niŋ a si faa ŋoo la.”
- 17 Kabirin Yeesu futata Betaniya, a ye a tara, i ye Lasarus baadee le fokabaŋ tili naani koomanto.
- 18 Betaniya be Yerusalaamu le daala. A mu kilomeetari saba ŋon ne ti ka bo Yerusalaamu.
- 19 Bituŋ Yahuudi jamaa naata Marita niŋ Mariyaama yaa, ka i sabarindi i baarinkewo la saŋo la.
- 20 Birin Marita ye a moyi ko, Yeesu be naa kaŋ ne, a taata ka a benduŋ, Mariyaama tuta siirin suwo kono.
- 21 Bituŋ Marita ko Yeesu ye ko, “M Maarii, niŋ ite be nuŋ jaŋ, m baarinkewo te faa la.
- 22 Bari hani saayin, ŋa a lon ne ko, ite ye feŋ-wo-feŋ daani Alla bulu, Alla be a dii la i la le.”
- 23 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “I baarinkewo be wuli la le kotenke.”
- 24 Marita ko a ye ko, “Da a lon ne ko, a be wuli la le kotenke saayaakoolaa wulindiroo to, luŋ laban la.”
- 25 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “Nte le mu saayaakoolaa wulindiroo ti, anin baluu tooŋaa. Moo meŋ laata nte la, wo maarii be baluu la le kotenke, hani niŋ a faata.
- 26 Moo meŋ be balurin, aduŋ a laata nte la, wo te faa la fo abadaa. Iti laata ŋin na le baŋ?”
- 27 Marita ko a ye ko, “Haa, m Maarii, n laata le ko, ite le mu Alimasiihu ti, Alla Dinkewo, meŋ ŋanta naa la ŋin duniyaa kono.”
- 28 Marita la ŋin kumoo foo koolaa, a taata. A ye a doomusoo Mariyaama kumandi, a ko a ye suturoo kono ko, “Karammoo naata le, aduŋ a ka i kumandi le.”
- 29 Kabirin Mariyaama ye ŋin moyi, a wulita katabake, a taata Yeesu kaŋ.
- 30 Yeesu maŋ duŋ foloo saatowo kono, bari a be wo dulaa le to, Marita ye a tara daameŋ.

- 31 Yahuudoolu mennu be Mariyaama sabarindi kaŋ buŋo kono, ì ye a je, a wulita katabake ka finti banta. Bituŋ ì ye a nooma, kaatu ì ye a miira le ko, a ka taa kaburoo le to ka kumboo jee.
- 32 Kabiriŋ Mariyaama futata wo dulaa to, Yeesu be daameŋ, a ye a je doron, a ye a faŋo fayi Yeesu siŋolu koto. A ko a ye ko, “M Maarii, niŋ ite be nuŋ jaŋ, tennuŋ m baarinkewo te faa la.”
- 33 Kabiriŋ Yeesu ye Mariyaama je kumboo la, a niŋ Yahuudoolu mennu ye a nooma, niikuyaa kamma la a ŋuntanta.
- 34 A ko ì ye ko, “Ali ye a landi mintoo le?” Ì ko a ye ko, “M Maariyo, naa a juubee!”
- 35 Yeesu kumboota.
- 36 Wo kamma la Yahuudoolu ko, “A juubee, a ye a kanu ñaameŋ!”
- 37 Bari doolu ko, “Ñiŋ kewo meŋ ye finkintewo ñaalu yelendi, muŋ ne ye a tinna a maŋ ñiŋ tanka noo saayaa ma?”
- 38 Yeesu be ŋuntaŋ kaŋ kotenke, biriŋ a naata kaburoo to, meŋ mu berehuwo ti, aduŋ beroo be a daa to.
- 39 Bituŋ a ko, “Ali beroo bondi!” Bari Marita meŋ mu furewo baarimmusoo ti, a ko Yeesu ye ko, “M Maarii, ñiŋ waatoo la, a be sunkaŋ kaŋ ne fokabaŋ, kaatu a faata le biriŋ tili naani koomanto.”
- 40 Wo to le Yeesu ko a ye ko, “Fo m maŋ a fo i ye ko, niŋ i laata, i be Alla la semboo niŋ waroo je la le baŋ?”
- 41 Bituŋ ì ye beroo bondi kaburoo daa to. Yeesu ye santo juubee, a ko, “M Faamaa, ŋa i tentu le ko, ite ye m moyi le.
- 42 Da a loŋ ne ko, ite ka m moyi le waati-wo-waati, bari ŋa ñiŋ fo moolu le la kuwo kamma, mennu be looriŋ jaŋ, fo ì si laa ko, ite le ye n kii.”
- 43 Kabiriŋ a ye ñiŋ fo, a sarita santo ko, “Lasarus, finti naŋ!”
- 44 Wo to le furewo fintita naŋ. A buloolu niŋ a siŋolu be miniŋ-minindiŋ niŋ kasankewo la. A ñaadaa be minindiŋ niŋ serebetoo la. Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Ali a firin, ali ye a bula, a ye taa.”
- 45 Yahuudi jamaa mennu niŋ Mariyaama naata, aniŋ ì ye a je, Yeesu ye meŋ ke, ì naata laa a la.
- 46 Bari doolu taata Farisewolu yaa ka a fo ì ye, Yeesu ye meŋ ke.
- 47 Wo to le piriisi ñaatonkoolu niŋ Farisewolu ye kansulumoolu kafu ñoo ma, aduŋ ì ko, “Saayiŋ, m̀ be muŋ ne ke la? Kaatu ñiŋ kewo ye taamanseeri jamaa le ke,
- 48 aduŋ niŋ ñà a bula, a tententa ñiŋ na, moolu bee le be laa la a la. Bituŋ Roomankoolu be naa la le ka ñiŋ dulaa senuŋo tiña, aniŋ ñ na bankoo.”

- 49 Bari moo kiliŋ tarata ì kono, ì ka a fo meŋ ye Kayifas, ate le mu piriisi kuntii baa ti wo saŋo la. A ko ì ye ko, “Alitolu maŋ feŋ ne loŋ.
- 50 Fo ali maŋ a fahaamu ko, a be fisiyaa la alitolu ye le ko, moo kiliŋ ye faa moolu ye, diina bankoo moolu bee ye kasaara.”
- 51 Kayifas le mu piriisi kuntii baa ti wo saŋo la. Wo le ye a tinna a ye meŋ fo, wo maŋ ke a fansuŋ kumoo ti, bari a ye ñaatokumoo le fo ko, Yeesu be faa la bankoo moolu le ye.
- 52 Aduŋ a la saayaa maŋ ke Yahuudoolu dammaa ye, bari Alla diŋolu bee, fo a si ì bee kafu ñoo ma ka ì ke kiliŋ ti, mennu be manee duniyaa kono taariŋ.
- 53 Ka bo wo luŋo la, Yahuudi kuntiyolu ye feeroo siti ka Yeesu faa.
- 54 Wo kamma la Yeesu buka taama kotenke Yahuudoolu kono kenebaa to. A bota jee, a taata tundoo doo kaŋ, meŋ be keñewuloo daala, saatewo to, ì ka a fo daameŋ ye Efurayimu. Bituŋ a niŋ a la saayiboolu sabatita jee.
- 55 Kabiriŋ Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo sutiyaata naŋ, Yahuudi jamaa bota bankoolu kaŋ taariŋ ka naa Yerusalaamu. Ì naata juuna ka ì faŋ seneyandi, janniŋ Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo be sii la.
- 56 Bituŋ moolu be Yeesu ñini kaŋ. Biriŋ ì be looriŋ Alla Batudulaa to, ì ko ñoo ye ko, “Ali ye muŋ ne miira, fo a te naa la juuraloo to baŋ?”
- 57 Ì ye wo fo le, kaatu piriisi ñaatonkoolu niŋ Farisewolu ye yaamaroo dii le ko, niŋ moo-wo-moo ye Yeesu taradulaa loŋ, wo maarii ñanta a fo la ì ye le, fo ì si a muta noo.

Yohana 12

- 1 Tili wooronjaŋo la, janniŋ Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo ka sii, Yeesu naata Betaniya, Lasarus be sabatiriŋ daameŋ to, a ye meŋ wulindi ka bo saayaa kono.
- 2 Ì ye siimaŋo parendi a ye. Marita ye domoroo dii moolu la, aduŋ Lasarus tarata wo moolu kono le, mennu niŋ Yeesu be domoroo la taabuloo to.
- 3 Bituŋ Mariyaama ye karabaanijii kaboo taa. Ñiŋ karabaanijii daa koleŋo dadaata ka bo naride suloo le la, aduŋ a hapoo sutiyaata liitari talantewo ñoŋ ne la. A ye a maa Yeesu siŋolu la, aduŋ a ye a siŋolu fita niŋ a kuntiñoŋ la. Bituŋ buŋo faata niŋ karabaanijii seeroo la.
- 4 Bari Yeesu la saayibe kiliŋ, Yudas Isikariyoti meŋ be naa a jamfaa la kumata ko,
- 5 “Muŋ ne ye a tinna ñiŋ karabaanijiyo meŋ kodoo si taa fo denaari keme saba, maŋ waafi ka dii fuwaaroolu la?”
- 6 A maŋ ke ko, fuwaaroolu la kuwo le ye a suula, bari a ye a fo le, kaatu a mu suŋo le ti. Kodikufoo be marariŋ ate le bulu, bari niŋ kodoo bulata jee, a ka doo taa le ka a ke a fansuŋ haajoo ti.

- 7 Bituŋ Yeesu ko, “Ali a bula. A ye ñiŋ ke n na baadewo le ye.
- 8 Baawo fuwaaroolu be tara la ali fee le waati-wo-waati, bari nte te tara la ali fee waati-wo-waati.”
- 9 Kabiriŋ Yahuudi kafu baa ye a loŋ ko, Yeesu be jee le, ì bee naata. Ì maŋ naa doron ka Yeesu je, bari ka Lasarus fanaa je, Yeesu ye meŋ wulindi ka bo saayaa kono.
- 10 Wo kamma la piriisi ñaatonkoolu ye feeroo siti ka Lasarus fanaa faa,
- 11 kaatu a la kuwo kamma la Yahuudi jamaa laata Yeesu la, ì bulata a nooma.
- 12 A saamoo, kafu baa meŋ naata juuraloo to, ye a moyi ko, Yeesu be naa kaŋ Yerusalemu le.
- 13 Bituŋ ì ye tamaree buloolu taa, ì taata ka a benduŋ. Ì be sari kaŋ ko: “Hosanna! Tenturoo niŋ jayiroo be ate le ye, meŋ ka naa Maariyo too la! Tenturoo niŋ jayiroo be Banisirayila la mansakewo ye!”
- 14 Kabiriŋ Yeesu ye falindiŋo je, a siita a kaŋ. A keta le ko a be safeeriŋ ñaameŋ:
- 15 “Dimmusuriŋ Siyoni, kana sila. A juubee, i la mansa be naa kaŋ, a be siiriŋ falindiŋo kaŋ.”
- 16 A la saayiboolu maŋ ñiŋ kuwolu fahaamu nuŋ folooto. Bari Yeesu wulindiri koolaa saayaa kono, ì hakiloo naata bula ko, ñiŋ kuwolu safeeta ate le la kuwo to, aduŋ ì keta a la le.
- 17 Moolu mennu tarata Yeesu fee, biriŋ a ye Lasarus kumandi naŋ kaburoo kono, aniŋ a ye a wulindi saayaa kono, wolu ye a seedeyaa le.
- 18 Wo kamma la moo jamaa le ye a moyi ko, Yeesu ye ñiŋ taamanseeroo le ke, aduŋ ì naata ka a benduŋ.
- 19 Wo to le Farisewolu ko ñoo ye ko, “A juubee, ñ te feŋ-wo-feŋ ke noo la. Duniyaa bee be a nooma kaŋ ne!”
- 20 Jirisinkoo doolu le be wo moolu kono jee, mennu naata baturoo la juuraloo to.
- 21 Bituŋ ì naata Filipi kaŋ, meŋ bota Betisayida, Kalilee tundoo kaŋ. Ì ko a ye ko, “Alifaa, ñ lafita ka Yeesu le je.”
- 22 Filipi taata, a ye a fo Anduru ye. Bituŋ Anduru niŋ Filipi naata Yeesu kaŋ, ì ye a fo a ye.
- 23 Yeesu ye ì jaabi ko, “Waatoosii le, fo Moo Dinkewo la semboo niŋ waroo si yitandi.
- 24 Tooña-a-tooña-a, m be a fo la ali ye, fo niŋ siimaŋ kesoo jolonta bankoo kaŋ, a ye faa, niŋ wo maŋ ke, a dammaa le ka tu. Bari niŋ a faata, a ka diŋ jamaa le bondi.
- 25 Moo meŋ ye a la baluwo kanu, wo be foo la a la le. Bari moo meŋ ye a la baluwo koŋ ñiŋ duniyaa kono, wo be a maabo la badaa-badaa baluwo ye le.

- 26 Niŋ moo meŋ ka dookuwo ke n ye, a ñanta nte nooma la le, aduŋ m be daameŋ, n na dookuulaa fanaa be tara la jee le to. Moo meŋ ka dookuwo ke n ye, m Faamaa be wo maarii horomandi la le.
- 27 “Saayiŋ, n niyo toorata le, n si muŋ ne fo? Fo n si a fo ko, ‘M Faamaa, n tankandi ñiŋ waatoo ma’? Hani! Ñiŋ daliiloo le ye a tinna, n naata.
- 28 M Faamaa, i too la semboo niŋ waroo yitandi.” Wo to le kumakaŋo bota naŋ saŋo santo ko, “Da a yitandi le, aduŋ m be a yitandi la le kotenke.”
- 29 Kabiriŋ kafoo meŋ be looriŋ jee, ye a moyi, doolu ko, “Saŋ kumoo le mu.” Doolu ko, “Malaayikoo le diyaamuta a ye.”
- 30 Wo to le Yeesu ye ì jaabi ko, “Ñiŋ kumakaŋo maŋ ke nte la kuwo kamma, bari a keta alitolu le la kuwo kamma.
- 31 Saayiŋ ne mu kiitii waatoo ti. Saayiŋ ñiŋ duniyaa maralilaa be fayi la banta le.
- 32 Aduŋ nte, niŋ n wulindita ka bo bankoo to, m be moolu bee le katandi la m faŋo la.”
- 33 Yeesu ye ñiŋ fo le ka a yitandi, a be faa la saayaa siifaa meŋ na.
- 34 Wo to le kafoo ye a jaabi ko, “Da a moyi le ka bo Tawuraatoo to ko, Alimasiihu be tu la baluuriŋ ne fo abadaa. Wo to ite si a fo noo ñaadii le ko, Moo Dinkewo ñanta wulindi la santo le? Jumaa le mu wo Moo Dinkewo ti?”
- 35 Bituŋ Yeesu ko ì ye ko, “Maloo be ali fee le fo waatindiŋ. Ali taama, baawo ali ye maloo soto le, fo diboo kana ali muta. Moo meŋ ka taama diboo kono, wo buka a loŋ, a be taa kaŋ daameŋ to.
- 36 Baawo ali ye maloo soto le, wo to ali laa maloo la, fo ali si naa ke maloo diŋolu ti.” Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ fo, a taata, a ye ì maabo ì ma.
- 37 Yeesu ye taamanseeri jamaa ke ì ñaa la, bari hani wo, ì maŋ laa a la.
- 38 Ka bo niŋ wo siloo le la, Annabilayi Yesaya la kumoo naata timma, a ye meŋ fo nuŋ ko: “Maariyo, jumaa le laata ñ na kiilaariyaa la? Maariyo ye a la semboo yitandi jumaa le la?”
- 39 Annabilayi Yesaya la kumoo timmata le, kaatu ì maŋ laa noo. A ye ñiŋ fanaa fo wo kuwo to le ko:
- 40 “Alla ye ì ñaalu finkindi le, a ye ì sandomoolu suki, fo ì kana fahaamuroo ke, sako ì si jeroo ke ì ñaalu la, fo ì si muru n kaŋ ka ì kendeyandi.”
- 41 Yesaya ye ñiŋ kumoolu fo le, kaatu a ye Yeesu la semboo niŋ waroo je le. A ye ate le la kuwo fo.
- 42 Ñaatonka jamaa laata Yeesu la le, bari ì silata Farisewolu le la. Wo le ye a tinna ì maŋ Yeesu la kuwo seedeyaa, fo Farisewolu kana ì bayi ì la diina kafoo to.
- 43 Kaatu ì ye moolu la ì horomoo le kanu ka tamba horomoo la, meŋ bota Alla bulu.

- 44 Bituŋ Yeesu sarita santo ko, “Moo meŋ laata nte la, wo maŋ laa nte la, bari a laata wo le la, meŋ ye nte kii.
- 45 Aduŋ moo meŋ ye nte je, wo maarii ye wo kiliŋo le je, meŋ ye n kii.
- 46 Nte naata le ka ke maloo ti ñiŋ duniyaa kono, fo niŋ moo-wo-moo laata n na, wo te tara la diboo kono.
- 47 Niŋ moo-wo-moo ye n na kumoolu moyi, a maŋ ì muta, nte te wo maarii kiitindi la, kaatu m maŋ naa ka duniyaa kiitindi, bari ka a kiisa.
- 48 Moo meŋ balanta m ma, aniŋ a maŋ soŋ n na kumoolu la, wo be kiitindirilaa soto la le. Ɗa kumoo meŋ fo, wo le be a kiitindi la luŋ labanjo la.
- 49 Kaatu nte maŋ diyaamu m fansuŋ kaŋo kaŋ, bari m Faamaa meŋ ye n kii, ate le ye yaamaroo dii n na, n ñanta meŋ fo la, aniŋ n ñanta a fo la ñaameŋ.
- 50 Aduŋ ŋa a loŋ ne ko, a la yaamaroo mu badaa-badaa baluwo le ti. Wo kamma la, n ka meŋ fo, n ka a fo le ko m Faamaa ye n yaamari a la ñaameŋ.”

Yohana 13

- 1 Janniŋ Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo be sii la, Yeesu ye a loŋ ne ko, a la waatoo siita le ka bo ñiŋ duniyaa kono ka taa a Faamaa yaa. Baawo a ye a fansuŋ moolu kanu le, mennu be duniyaa kono, a ye ñiŋ kanoo yitandi ì la le fo labandulaa to.
- 2 Bituŋ Yeesu niŋ a la saayiboolu be siimaŋo la. Ibiliisa ye Yeesu jamfaa kuwo ke Yudas, Simoni Isikariyoti dinkewo sandomoo kono le fokabaŋ.
- 3 Yeesu ye a loŋ ne ko, a Faamaa ye kuwolu bee duŋ a buloo kono le, aduŋ ate bota naŋ Alla le yaa, aniŋ a be muru la jee le to.
- 4 Wo to le a wulita siimaŋ taabuloo kunto, a ye a la waramboo landi kara la, a ye serebetoo taa, a ye a siti a tewo to.
- 5 Wo koolaa a ye jiyo ke fenkeŋo kono. Bituŋ a ye a dati ka saayiboolu siŋolu kuu, aniŋ ka ì fita niŋ serebetoo la, a ye meŋ siti a tewo to.
- 6 Kabiriŋ Yeesu futata Simoni Pita ma, Pita ko a ye ko, “M Maarii, fo ite le ka naa n siŋolu kuu baŋ?”
- 7 Wo to le Yeesu ye a jaabi ko, “Ite maŋ a loŋ foloo, m be meŋ ke kaŋ, bari i be a loŋ na le ñaato siniŋ.”
- 8 Bituŋ Pita ko a ye ko, “Ite te n siŋolu kuu la muk!” Yeesu ye a jaabi ko, “Niŋ nte maŋ i kuu, i niŋ nte te kafuñooyaa soto la.”
- 9 Wo to le Simoni Pita ko a ye ko, “M Maarii, kana n siŋolu doronj kuu, bari m buloolu niŋ n kuŋo fanaa kuu.”

- 10 Bari Yeesu ko a ye ko, “Moo meŋ ye i kuu, wo maarii maŋ suula kuwo la, fo a siŋolu doron, kaatu a muumewo seneyaata le. Alitolu seneyaata le, bari a maŋ ke ali bee ti.”
- 11 Yeesu ye a loŋ ne, meŋ be a jamfaa la. Wo le ye a tinna a ko, “A maŋ ke ko, ali bee le seneyaata.”
- 12 Kabiriŋ Yeesu ye a la saayiboolu siŋolu kuu, a ye a la waramboo duŋ. A siita kotenke, a ko i ye ko, “Fo alitolu ye a loŋ ne baŋ, ŋa meŋ ke ali ye?”
- 13 Alitolu ka n kumandi karammoo le la, aniŋ Maariyo. Wo mu tooŋaa le ti, kaatu nte mu wo le ti.
- 14 Nte mu ali Maariyo le ti, aniŋ ali karammoo, aduŋ ŋa ali siŋolu kuu. Wo to alitolu fanaa ŋanta ŋoo siŋolu kuu la le.
- 15 Baawo ŋa misaaloo le dii ali la, ali fanaa ŋanta a ke la le ko ŋa a ke ali ye ŋaameŋ.
- 16 Tooŋaa-tooŋaa, m be a fo la ali ye, joŋo la kuwo maŋ wara ka tamba a maariyo la, aduŋ kiilaa fanaa la kuwo maŋ wara ka tamba meŋ ye a kii.
- 17 Niŋ ali ye ŋiŋ kuwolu loŋ, aduŋ ali ye i ke fanaa, ali be barakoo soto la le.
- 18 “Nte maŋ tara diyaamu kaŋ alitolu bee la kuwo la. Da mennu tomboŋ, ŋa wolu loŋ ne. Bari ŋiŋ keta le, fo Kitaabu Senuŋo si timma, meŋ ko: ‘Ate meŋ niŋ nte denta n na domoroo la, a naata yelema n jawoo le ti.’”
- 19 “Da ŋiŋ fo ali ye le saayiŋ, janniŋ a be naa ke la, fo niŋ a keta, ali si laa ko, m mu wo le ti.
- 20 Tooŋaa-tooŋaa, m be a fo la ali ye, meŋ ye moo-wo-moo buuŋaa, nte ye meŋ kii, wo ye nte le buuŋaa. Aduŋ meŋ ye nte buuŋaa, wo ye Alla le buuŋaa, meŋ ye n kii.”
- 21 Kabiriŋ Yeesu ye ŋiŋ kumoolu fo, a niikuyaatoo ye a bankee ko, “Tooŋaa-tooŋaa, m be a fo la ali ye, moo kiliŋ ne be n jamfaa la alitolu kono.”
- 22 Wo to le saayiboolu ye ŋoo juubee, aduŋ i jaakalita, a ka meŋ na kuwo fo.
- 23 Saayiboo Yeesu ye meŋ kanu be siiriŋ a kara la.
- 24 Wo kamma la, Simoni Pita ye taamanseeroo ke wo saayiboo ye ka a fo a ye ko, “A ŋininkaa, a ka meŋ na kuwo diyaamu.”
- 25 Wo to le meŋ be siiriŋ Yeesu kara la, a ko a ye ko, “M Maarii, jumaa le mu wo ti?”
- 26 Bituŋ Yeesu ye jaabiroo ke ko, “Ate le mu moo ti, m be ŋiŋ mbuuru kuntoo dii la meŋ na, niŋ ŋa a bula booloo kono.” Bituŋ kabiriŋ a ye mbuuru kuntoo bula booloo kono, a ye a dii Yudas la, Simoni Isikariyoti dinkewo.
- 27 Kabiriŋ a ye mbuuru kuntoo taa, Seetaanoo dunta a sandomoo kono. Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “I be taa meŋ ke la, a ke katabake.”

- 28 Bari saayiboolu mennu be domoroo la jee, ò maŋ a loŋ, meŋ ye a tinna a ye ñiŋ kumoo fo a ye.
- 29 Kodikufoo be Yudas le bulu, wo kamma la saayibe doolu ye a miira le ko, Yeesu ye a kii le ka feŋolu saŋ, ò suulata mennu la juuraloo to, waraŋ ka feŋ dii fuwaaroolu la.
- 30 Kabiriŋ Yudas ye mbuuru kuntoo taa doronŋ, a fintita banta. Aduŋ suwo kuuta le.
- 31 Biriŋ Yudas fintita banta, Yeesu ko, “Waatoo siita le, fo Moo Dinkewo la semboo niŋ waroo si yitandi, aduŋ a be Alla la semboo niŋ waroo yitandi la le.
- 32 Aduŋ niŋ Moo Dinkewo ye Alla la semboo niŋ waroo yitandi, wo to Alla fanaa be Moo Dinkewo la semboo niŋ waroo yitandi la le, aduŋ a te mee la.
- 33 “N na dindiŋolu, nte be ali fee le foloo fo waatindiŋ. Ali be n ñini la le, bari saayiŋ m be a fo la ali ye, ŋa meŋ fo Yahuudoolu ye fokabaŋ: Nte be tara la daameŋ to, ali te naa noo la jee.
- 34 “Da yaamari kutoo le dii ali la teŋ: Ali ñoo kanu. Ko ŋa ali kanu ñaameŋ, ali fanaa ñanta ñoo kanu la wo le ñaama.
- 35 Niŋ ali ye kanoo soto ñoo ye, moolu bee be a loŋ na le ko, alitolu mu n na saayiboolu le ti.”
- 36 Wo to le Simoni Pita ko Yeesu ye ko, “M Maarii, i be taa la mintoo le?” Bituŋ Yeesu ye a jaabi ko, “M be taa la daameŋ, i te n nooma noo la jee saayiŋ, bari ñaato siniŋ i be n nooma la jee le.”
- 37 Bari Pita ko a ye ko, “M Maarii, muŋ ne ye a tinna n te i nooma noo la saayiŋ? M be n niyo laa la i ye le.”
- 38 Wo to le Yeesu ye a jaabi ko, “Fo i pareeta le ka i niyo laa n ye baŋ? Tooñaatoña, m be a fo la i ye, janniŋ duntuŋo be kookolee la, i be balaŋ na n na kuwo la le fo siiña saba.”

Yohana 14

- 1 “Ali sondomoolu kana toora. Ali laa Alla la, aduŋ ali si laa nte fanaa la.
- 2 M Faamaa la suwo kono, buŋ jamaa le be jee. Niŋ wo nte, n te a fo la ali ye nuŋ ko, m be taa la ka dulaa parendi ali ye.
- 3 Aduŋ niŋ n taata, ŋa dulaa parendi ali ye, m be naa la le kotenke. Bituŋ m be ali taa la fo ali si tara m fee, m be daameŋ.
- 4 Aduŋ ali ye siloo loŋ ne, m be taa la daameŋ.”
- 5 Bituŋ Tomas ko a ye ko, “M Maarii, m maŋ a loŋ, ite be taa la daameŋ. Wo to m be siloo loŋ na ñaadii le?”

- 6 Yeesu ko a ye ko, “Nte le mu siloo ti, tooñaa aniñ baluwo. Moo-wo-moo te naa noo la m Faamaa yaa, fo niñ a naata ka bo niñ nte la.
- 7 Niñ ali ye nte loñ kendeke nuñ, ali be m Faamaa fanaa loñ na le. Ka bo saayiñ na, ali ye a loñ ne, aduñ ali ye a je le fanaa.”
- 8 Bituñ Filipi ko a ye ko, “M Maarii, i Faamaa yitandi ñ na, aduñ m be wasa la le.”
- 9 Wo kamma la Yeesu ko a ye ko, “Filipi, nte tarata ali fee le fo waati jañ, hani wo i mañ nte loñ? Moo meñ ye nte je, wo ye m Faamaa le je. Wo to, ite si a fo noo ñaadii le ko, ‘I Faamaa yitandi ñ na’?”
- 10 Fo i mañ laa ko, nte be m Faamaa kono le, aduñ m Faamaa fanaa be nte kono le? Da kumoolu mennu fo ali ye, m mañ i fo m fansuñ kaño kañ. Bari m Faamaa, meñ be baluuriñ nte kono, wo le ka a la dookuwolu ke.
- 11 Ali laa n na kumoo la ko, nte be m Faamaa kono le, aduñ m Faamaa fanaa be nte kono le. Niñ ali mañ laa wo la, ali si laa n na baara kuwolu kamma la.
- 12 “Tooñaa-tooñaa, m be a fo la ali ye, moo meñ laata nte la, wo fanaa be baara kuwolu le ke la, n ka mennu ke. Aduñ a be hani baara kuwolu ke la le, mennu warata ka tambi ñinnu la, kaatu m be taa m Faamaa yaa le.
- 13 Ali ye feñ-wo-feñ daani nte too la, m be a ke la ali ye le, fo Faamaa la semboo niñ waroo si yitandi ka bo niñ Dinkewo la.
- 14 Niñ ali ye feñ-wo-feñ daani nte too la, m be a ke la le.
- 15 “Niñ ali ye nte kanu, ali be n na yaamaroolu muta la le.
- 16 M be m Faamaa daani la le, aduñ a be deemaarilaa doo dii la ali la, meñ be tu la ali fee fo abadaa.
- 17 Wo le mu Tooñaa Nooroo ti, duniyaa te meñ soto noo la, kaatu a buka a je, sako a si a loñ. Bari alitolu be a loñ na le, kaatu a be ali fee le, aduñ a be tara la ali kono le.
- 18 “N te ali tu la jañ ko baayoolu, m be naa la ali kañ ne.
- 19 A te mee la, duniyaa te n je la kotenke, bari alitolu be n je la le. Baawo m be baluuriñ ne, alitolu fanaa be baluu la le.
- 20 Wo luño la, ali be a loñ na le ko, nte be m Faamaa kono le, aduñ alitolu be nte kono le, aniñ nte fanaa be ali kono le.
- 21 Moo meñ ye n na yaamaroolu moyi, aduñ a ye i muta, wo le ye n kanu. Meñ ye n kanu, m Faamaa be wo kanu la le. Nte fanaa be wo kanu la le, aduñ m be m faño yitandi la a la le.”
- 22 Bituñ wo Yudas doo meñ mañ ke Yudas Isikariyoti ti, a ko Yeesu ye ko, “M Maarii, muñ ne ye a tinna i be i fañ yitandi la ntolu doron na, i mañ i fañ yitandi duniyaa la?”

- 23 Yeesu ye a jaabi ko, “Niñ moo meñ ye nte kanu, a be n na kumoo muta la le, aduñ m Faamaa be wo maarii kanu la le. Aduñ m be naa la a yaa le, nà sabati a fee.
- 24 Moo meñ mañ n kanu, wo te n na kumoo muta la. Aduñ kumoo, ali ye meñ moyi, a mañ ke nte taa ti, bari m Faamaa meñ ye n kii.
- 25 “Da ñiñ kuwolu fo ali ye le, baawo m be ali fee le foloo.
- 26 Deemaarilaa meñ mu Noora Kuliño ti, m Faamaa be a kii la nte too le la, aduñ a be ali karandi la kuwolu bee le la. A be ali hakiloolu bulandi la kuwolu bee le la, ña menu fo ali ye.
- 27 “Da kayiroo le tu ali fee, ña n na kayiroo dii ali la le. Nte mañ a dii ali la ko duniyaa ka a dii ñaameñ. Ali sandomoolu kana toora, sako ali si sila.
- 28 Ali ye a moyi le, ña meñ fo ali ye ko, ‘M be taa la le, bari m be naa la ali kañ ne kotenke.’ Niñ ali ye n kanu, ali be seewoo la le ko, n ka taa m Faamaa le yaa, kaatu ate le la kuwo warata ka tamba nte la.
- 29 Da a fo ali ye le saayin, jannin a be ke la, fo nin a keta, ali si laa.
- 30 Nte nin alitolu te kuu jamaa diyaamu la kotenke, kaatu ñiñ duniyaa maralilaa be naa kañ ne. A mañ semboo soto nte kañ,
- 31 bari ñiñ ñanta ke la le, fo duniyaa si a loñ ko, ña m Faamaa kanu le, aduñ a ye n yaamari meñ na, ña a ke le. Ali wuli, nà taa!”

Yohana 15

- 1 “Nte le mu wayini yiri tooña ti, aduñ m Faamaa le mu kankañ dookuulaa ti.
- 2 Bulu-wo-bulu meñ be nte bala, aduñ a buka diñ, a ka wo kuntu le. Bari bulu-wo-bulu meñ ka diñ, a ka wo warawara le ka a seneyandi fo a si diñ jamaa soto.
- 3 Da kumoolu menu fo ali ye, wolu ye alitolu seneyandi le fokabañ.
- 4 Ali tu nte kono, aduñ m be tu la ali kono le. Yiribuloo te diñ noo la a fañ ye, nin a mañ tu yiroo bala. Wo ñaa kiliño la ali fanaa te diñ noo la, nin ali mañ tu nte kono.
- 5 “Nte le mu wayini yiroo ti, alitolu mu yiribuloolu ti. Moo meñ tuta nte kono, aduñ nte tuta ate kono, wo maarii be diñ jamaa le diñ na, kaatu nte koolaa, ali te kuu-wo-kuu ke noo la.
- 6 Niñ moo meñ mañ tu nte kono, wo ka fayi banta le ko yiribuloo, a ye jaa. Ì ka wo yiribuloolu kafu ñoo ma le ka ì fayi dimbaa kono ka jani.
- 7 Niñ ali tuta nte kono, aduñ n na kumoolu tuta ali kono, ali ye kuu-wo-kuu daani, ali lafita meñ na, a be ke la ali ye le.
- 8 Niñ ali ka diñ jamaa diñ, m Faamaa la semboo nin waroo be yitandi la le ka bo nin wo la. Wo to ali ye a yitandi le ko, ali mu n na saayiboolu le ti.

- 9 “Ko m Faamaa ye n kanu ñaameŋ, nte ye ali kanu wo le ñaama. Ali tu n na kanoo kono.
- 10 Niŋ ali ye n na yaamaroolu muta, ali be tu la n na kanoo kono le, ko nte fanaa ye m Faamaa la yaamaroolu muta ñaameŋ, n tuta a la kanoo kono.
- 11 Da ñiŋ kumoolu fo ali ye le, fo n na seewoo si tara ali kono, aniŋ fo ali la seewoo si timma.
- 12 “N na yaamaroo mu ñiŋ ne ti ko, ali si ñoo kanu ko ŋa ali kanu ñaameŋ.
- 13 Moo maŋ kanoo soto ka tamba moo la, meŋ ye a niyo laa a teeroolu ye.
- 14 Da ali yaamari meŋ na, niŋ ali ye wo ke, ali mu n teeroolu le ti.
- 15 N te ali kumandi la joŋolu la kotenke, kaatu joŋo buka a loŋ, a maariyo be meŋ ke kaŋ. Da ali kumandi n teeroolu le la, kaatu ŋa mennu bee moyi ka bo m Faamaa bulu, ŋa ali londi wolu la le.
- 16 Alitolu maŋ nte tomboŋ, bari nte le ye alitolu tomboŋ. Da ali tomboŋ ne, fo ali si taa ka diŋ ko yiroo, aduŋ ali la diŋolu si tu jee, ì kana tiŋaa. Wo to le, niŋ ali ye m Faamaa daani feŋ-wo-feŋ na nte too la, a be a dii la ali la.
- 17 Ñiŋ ne mu n na yaamaroo ti ali ye, ali ñoo kanu.
- 18 “Niŋ duniyaa ye ali koŋ, ali si a loŋ ko, a ye nte le foloo koŋ.
- 19 Niŋ ali keta duniyaa le taa ti, duniyaa be ali kanu la le ko a fansuŋ taa. Bari ali maŋ ke duniyaa taa ti, kaatu ŋa ali tomboŋ ne ka bo duniyaa kono. Wo le ye a tinna duniyaa ye ali koŋ.
- 20 Ali hakiloolu si bula kumoo la, ŋa meŋ fo ali ye nuŋ ko, ‘Joŋo la kuwo buka wara a maariyo ti.’ Niŋ ì ye nte toora, wo to ì be ali fanaa toora la le. Niŋ ì ye n na kumoo muta, ì be ali fanaa la kumoolu muta la le.
- 21 Bari ì be ñiŋ kuwolu bee ke la ali la le nte too kamma la, kaatu ì maŋ ate loŋ, meŋ ye n kii.
- 22 Niŋ m maŋ naa ka diyaamu ì ye, tennuŋ ì te tuumi la ì la junuboolu la. Bari saayiŋ, ì maŋ kanadaa soto ì la junuboo la.
- 23 Moo meŋ ye nte koŋ, wo ye m Faamaa fanaa koŋ ne.
- 24 Niŋ m maŋ baara kuwolu ke ì ñaa la, moo nene maŋ mennu ke, tennuŋ ì te tuumi la ì la junuboolu la. Bari saayiŋ, ì ye wolu je le, hani wo, ì ye nte niŋ m Faamaa bee koŋ.
- 25 Bari ñiŋ keta le ka kumoo timmandi, meŋ be safeeriŋ Luwaa Kitaaboo kono ko: ‘Ì ye n koŋ ne, daliila te a la.’
- 26 “Deemaarilaa be naa la le, m be meŋ kii la ali kaŋ ka bo m Faamaa yaa. Niŋ ate, Tooŋaa Nooroo naata ka bo naŋ m Faamaa yaa, a be n na kuwo seedeyaa la le.

27 Aduŋ alitolu fanaa mu seedoolu le ti n na kuwo to, kaatu ali tarata nte fee le kabiriŋ foloodulaa to.

Yohana 16

1 “Da ñiŋ kuwolu bee fo ali ye le, fo ali kana ali la lannoo bula.

2 Ì be ali bayi la ì la diina kafoolu kono le. Tooña, waatoo be naa la le, waatoo meŋ na moo-wo-moo meŋ ye alitolu faa, a be a miira la le ko, a ye kebaara betoo le ke Alla ye.

3 Ì be ñiŋ kuwolu ke la ali la le, kaatu ì maŋ m Faamaa loŋ, sako nte.

4 Bari ŋa ñiŋ kuwolu fo ali ye le, fo niŋ ì la waatoo siita, ali hakiloolu si bula ko, ŋa ì fo ali ye le. “M maŋ ñiŋ kuwolu fo ali ye kabiriŋ foloodulaa to, kaatu n tarata ali fee le nuŋ.

5 Bari saayiŋ m be taa la ate le yaa, meŋ ye n kii, aduŋ moo maŋ n ñininkaa alitolu kono ko, ‘I ka taa mintoo le?’

6 Da ñiŋ kuwolu mennu fo ali ye, wolu le ye ali sondomoolu fandi niŋ niikuyaa la.

7 Bari ŋa tooña le fo ali ye ko, a beteyaata ali to le, nte ye taa. Kaatu niŋ m maŋ taa, Deemaarilaa te naa la ali kaŋ, bari niŋ n taata, m be a kii la ali ye le.

8 Aduŋ niŋ a naata, a be duniyaa la boyidaa yitandi la le, meŋ be dendiŋ junuboo, tiliŋo niŋ kiitiyo la kuwolu to.

9 A be duniyaa kalamutandi la junuboo la kuwo la le, kaatu moolu maŋ laa nte la.

10 A be duniyaa kalamutandi la tiliŋo la kuwo la le, kaatu m be taa la m Faamaa le yaa, aduŋ ali te n je la kotenke.

11 A be duniyaa kalamutandi la kiitiyo la kuwo la le, kaatu ñiŋ duniyaa maralilaa kiitindita le fokabaŋ.

12 “Da kuu jamaa le soto ka a fo ali ye hani saayiŋ, bari ali te ì muña noo la foloo.

13 Bari niŋ Tooña Nooroo naata, a be ali samba la tooña bee kono le, kaatu a te diyaamu la a fansuŋ kaŋo kaŋ, bari a ye kumoolu mennu moyi, a be wolu le fo la. Aduŋ a be kuwolu bankee la ali ye le, mennu ka naa.

14 A be n na semboo niŋ waroo yitandi la le, kaatu a be meŋ bankee la ali ye, wo mu nte le taa ti.

15 Kuwolu bee mennu be m Faamaa bulu, wolu mu nte le taa ti. Wo le ye a tinna ŋa a fo ko, a be meŋ bankee la ali ye, wo mu nte taa le ti.

16 “A te mee la, ali te n je la. Bari waatindiŋ ñaato, ali be n je la le kotenke.”

17 Bituŋ a la saayibe doolu ko ñoo ye ko, “Muŋ ne mu ñiŋ ti, a ka meŋ fo ñ ye ko, ‘A te mee la, ali te n je la. Aduŋ a te mee la, ali be n je la kotenke’? Muŋ ne ye a tinna, a ka a fo ko, ‘Nte be taa la m Faamaa le yaa’?”

- 18 Wo to le ì ko, “Muṅ ne mu wo kotoo ti, a ka meṅ fo ko, ‘A te mee la’? M̄ maṅ a fahaamu, a ka meṅ fo.”
- 19 Yeesu ye a loṅ ne ko, ì lafiṭa le ka a ñininkaa. Wo kamma la, a ko ì ye ko, “Fo ali ka ñoo ñininkaa n na kumoo le la baṅ, ṅa meṅ fo ko, ‘A te mee la, ali te n je la. Aduṅ a te mee la, ali be n je la kotenke’?”
- 20 Tooṅaa-tooṅaa, m be a fo la ali ye, ali be kumboo la le, ali ye woosii, bari duniyaa be seewoo la le. Ali niyo be kuyaa la le, bari ali la niikuyaa be yelema la ali ye seewoo le ti.
- 21 Niṅ musoo be tiṅo to, a ka bataa le, kaatu a la wuluu waatoo le siita. Bari niṅ deenaanoo wuluuta, a ka ñina a la bataa la le, kaatu a ka seewoo le ko, deenaanoo wuluuta duniyaa kono le.
- 22 Wo ñaa kiliṅo la, ali ye niikuyaa le soto saayiṅ, bari m be ali je la le kotenke. Wo to le ali niyo be faa la niṅ seewoo la, aduṅ moo te wo seewoo taa la ali bulu.
- 23 Wo luṅo la, ali te nte ñininkaa la feṅ na. Tooṅaa-tooṅaa, m be a fo la ali ye, niṅ ali ye m Faamaa daani feṅ-wo-feṅ na nte too la, a be a dii la ali la le.
- 24 Hani saayiṅ ali maṅ kuu-wo-kuu le daani nte too la. Ali a daani, aduṅ ali be a soto la le, fo ali la seewoo si timma.
- 25 “Da ñiṅ kuwolu fo ali ye mansaaloolu le kono. Waatoo be naa la le, n te diyaamu la ali ye niṅ mansaaloolu la kotenke, bari m be m Faamaa la kuwo fo la ali ye seneyaarinke le.
- 26 Wo luṅo la, ali be daaniroo ke la n too le la. Nte maṅ a fo ko, m be m Faamaa daani la ali ye le,
- 27 kaatu m Faamaa faṅo ye ali kanu le. A ye ali kanu le, kaatu ali ye nte kanu le, aduṅ ali laata le ko, nte bota naṅ ate le yaa.
- 28 M bota naṅ m Faamaa le yaa, n naata ñiṅ duniyaa kono. M be ñiṅ duniyaa bula la le ka muru m Faamaa yaa.”
- 29 Wo to le a la saayiboolu ko a ye ko, “Saayiṅ i be diyaamu kaṅ seneyaarinke le, i maṅ a ke mansaaloolu kono kotenke.
- 30 Saayiṅ ṅà a loṅ ne ko, i ye kuwolu bee le loṅ, aduṅ i maṅ suula, moo-wo-moo ye i ñininkaa. Ka bo ñiṅ na ñ laata le ko, i bota naṅ Alla le yaa.”
- 31 Bituṅ Yeesu ye ì jaabi ko, “Fo ali laata le saayiṅ baṅ?”
- 32 Waatoo be naa la le, aduṅ a naata le fokabaṅ, ali be janjaṅ na le, moo-wo-moo be taa a la suwo kono. Ali be n dammaa le bula la, bari hani wo, nte dammaa te tu la, kaatu m Faamaa be m fee le.
- 33 Da ñiṅ kuwolu fo ali ye le fo ali si kayiroo soto nte kono. Ali ka niikuyaa soto duniyaa kono le, bari ali ali jusoo bambandi, kaatu nte ye duniyaa noo le.”

Yohana 17

- 1 Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ kuwolu fo, a ye a kuŋo wuli, a ye santo juubee, a ko, “M Faamaa, waatoo siita le. I Dinkewo la semboo niŋ waroo yitandi, fo i Dinkewo fanaa si i la semboo niŋ waroo yitandi.
- 2 Kaatu i ye kaŋo dii a la le hadamadiŋolu bee kaŋ, fo a si badaa-badaa baluwo dii moolu bee la, i ye mennu dii a la.
- 3 Aduŋ ñiŋ ne mu badaa-badaa baluwo ti ko, ì si ite loŋ, ite meŋ dammaa mu Alla tooña ti, aniŋ ì si Yeesu Kiristu loŋ, i ye meŋ kii.
- 4 Nte ye i la semboo niŋ waroo yitandi ñiŋ duniyaa kono le, kaatu ŋa dookuwo timmandi le, i ye meŋ dii n na.
- 5 Saayiŋ, m Faamaa, wo semboo niŋ waroo dii n na i ñaatiŋo la, ŋa meŋ soto nuŋ i fee, janniŋ duniyaa daa waatoo.
- 6 “Da wo moolu londi i too la le, i ye mennu dii n na duniyaa kono. Ì mu i taalu le ti nuŋ, i naata ì dii n na, aduŋ ì ye i la kumoo muta le.
- 7 Saayiŋ ì ye a loŋ ne ko, kuwolu bee bota ite le bulu, i ye mennu dii n na.
- 8 Kaatu ŋa kumoolu dii ì la le, i ye mennu dii n na, aduŋ ì ye wolu muta le. Ì ye tooña loŋ ne ko, m bota naŋ ite le yaa, aduŋ ì laata le ko, ite le ye n kii.
- 9 N ka duwaa itolu le ye. M maŋ tara duwaa kaŋ duniyaa ye, bari moolu ye, i ye mennu dii n na, kaatu ì mu i taalu le ti.
- 10 Mennu bee mu n taalu ti, ì mu i taalu le ti, aduŋ mennu bee mu i taalu ti, wolu mu nte fanaa taalu le ti. Aduŋ n na semboo niŋ waroo yitandita ka bo niŋ wolu le la.
- 11 “Saayiŋ, n ka naa ite le yaa, nte maŋ tara duniyaa kono kotenke, bari itolu be duniyaa kono le. M Faamaa Senuŋo, ì tankandi ka bo niŋ i too semboo la, i ye meŋ dii n na, fo itolu si ke kiliŋ ti, ko ntolu mu kiliŋ ti ñaameŋ.
- 12 Kabiriŋ m be nuŋ ì fee, ŋa ì tankandi ka bo niŋ i too le la, i ye meŋ dii n na. Da ì kanta le, aduŋ moo maŋ fili ì kono, fo meŋ ñanta kasaara la fo kumoolu si timma, mennu be Kitaabu Senuŋo kono.
- 13 Bari saayiŋ n ka naa ite le yaa, aduŋ ŋa ñiŋ kuwolu fo le waatoo meŋ na, m be duniyaa kono, fo ì faŋolu si faa niŋ n na seewoo la.
- 14 Da ite la kumoo dii ì la le, aduŋ duniyaa ye ì koŋ ne, kaatu ì maŋ ke duniyaa taa ti, ko m maŋ ke duniyaa taa ti ñaameŋ.
- 15 M maŋ duwaa ko, i ye ì bondi duniyaa kono, bari i si ì tanka Seetaanoo ma.
- 16 Ì maŋ ke duniyaa taa ti, ko nte maŋ ke duniyaa taa ti ñaameŋ.
- 17 Da ì daani, ì seneyandi ka bo niŋ tooña la. Ite la kumoo le mu tooña ti.

- 18 “Ko i ye n kii duniyaa kono ñaameŋ, m fanaa ye itolu kii duniyaa kono wo le ñaama.
- 19 Da m faŋ dii ò la kuwo le kamma fo itolu fanaa si seneyaa tooña kono.
- 20 “M maŋ tara duwaa kaŋ wolu doronj ye, bari moolu fanaa ye mennu be laa la n na ka bo niŋ itolu la seedayaa la.
- 21 N ka duwaa ò ye le fo ò bee si ke kilij ti. M Faamaa, ite be nte kono le, ko nte be ite kono ñaameŋ. Wo to itolu fanaa si ke kilij ti ntolu kono fo duniyaa si laa ko, ite le ye n kii.
- 22 Da semboo niŋ waroo dii ò la le, i ye meŋ dii n na, fo ò si ke kilij ti, ko m mu kilij ti ñaameŋ.
- 23 M be tara la ò kono le, ite fanaa be tara la n kono, fo ò si naa ke kilij ti timmarinke. Bitunj duniyaa si a loŋ ko, ite le ye n kii, adunj i ye itolu kanu le, ko i ye nte kanu ñaameŋ.
- 24 M Faamaa, n lafita le, i ye moolu mennu dii n na, ò si tara m fee, m be tara la daameŋ to. N lafita le, ò si n na semboo niŋ waroo je, i ye meŋ dii n na, kaatu i ye n kanu le janniŋ duniyaa daa waatoo.
- 25 “M Faamaa Tilindiŋo, duniyaa maŋ i loŋ, bari nte ye i loŋ ne. Adunj ñiŋ moolu ye a loŋ ne ko, ite le ye n kii.
- 26 Da ò londi i too la le, adunj m be tentenj na le ka moolu londi i too la, fo i ye kanoo meŋ soto n ye, ò fanaa si a soto aniŋ nte ye tara itolu kono.”

Yohana 18

- 1 Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ kuwolu fo, a niŋ a la saayiboolu taata, ò ye Kidironi Wulumbaŋo kuntu. Yiri kankaŋo doo le tarata jee, a niŋ a la saayiboolu dunta daameŋ.
- 2 Jamfantuŋo Yudas fanaa ye wo dulaa loŋ ne, kaatu jamaa-jamaa Yeesu niŋ a la saayiboolu ka beŋ jee le.
- 3 Wo to le Yudas tambita kelediŋ kafoo ñaato, ò niŋ Alla Batudulaa kantalaalu, piriisi ñaatonkoolu niŋ Farisewolu ye mennu kii. Ì naata jee, ò niŋ dimbaa pacamoolu, lampoolu aniŋ kejejooraŋolu.
- 4 Bari Yeesu meŋ ye kuwolu bee loŋ, mennu be ke la a la, a ye ò bendunj, a ko ò ye ko, “Ali ka jumaa le ñini?”
- 5 Ì ye a jaabi ko, “N ka Yeesu Nasaretinkoo le ñini.” A ko ò ye ko, “Nte le mu!” Wo tumoo la jamfantuŋo Yudas be looriŋ ò kono jee le.
- 6 Kabiriŋ Yeesu ko ò ye ko, “Nte le mu,” ò muruta kooma, adunj ò boyita bankoo to.
- 7 Bitunj Yeesu ye ò ñininkaa kotenke ko, “Ali ka jumaa le ñini?” Ì ko, “N ka Yeesu Nasaretinkoo le ñini!”

- 8 Yeesu ye ò jaabi ko, “Ŋa a fo ali ye le fokabaŋ ko, nte le mu. Niŋ ali ka nte le ñini, wo to ali ñiŋ kewolu bula, ò ye taa.”
- 9 Ñiŋ keta le, fo kumoo si timma, a ye meŋ fo ko, “I ye mennu dii n na, m maŋ hani kiliŋ fili ò kono.”
- 10 Wo to le Simoni Pita meŋ ye hawusaroo soto, a ye a bondi, a ye piriisi kuntii baa la dookuulaa seyi, a ye a bulubaa tulufitoo kuntu. Wo dookuulaa too mu Malikus le ti.
- 11 Wo to le Yeesu ko Pita ye ko, “I la hawusaroo murundi a laa kono. Fo m maŋ ñaŋ na tooroo mindaŋo miŋ na baŋ, m Faamaa ye meŋ dii n na?”
- 12 Wo to le kelediŋ kafoo niŋ ò la kuntiyo aniŋ Alla Batudulaa kantalaalu ye Yeesu muta, ò ye a siti.
- 13 Bituŋ ò ye a samba Annas le foloo yaa. Ate le mu Kayifas bitankewo ti, meŋ mu piriisi kuntii baa ti wo saŋo la.
- 14 Kayifas le mu wo moo ti, meŋ ye Yahuudoolu yaamari nuŋ ko, a be fisiyaa la, moo kiliŋ ye faa moolu ye.
- 15 Simoni Pita niŋ saayibe doo ye Yeesu nooma le. Piriisi kuntii baa ye wo saayibe doo loŋ ne, wo kamma la wo saayiboo ye Yeesu nooma piriisi kuntii baa yaa,
- 16 bari Pita loota bundaa le to. Wo to le wo saayibe doo, piriisi kuntii baa ye meŋ loŋ, a taata banta ka diyaamu musoo ye, meŋ be bundaa kanta kaŋ. Bituŋ a ye Pita naati konoto.
- 17 Wo dookuulaa musoo ko Pita ye ko, “Fo ite fanaa maŋ tara ñiŋ kewo la saayiboolu kono baŋ?” Pita ko a ye, “Hanii, nte te!”
- 18 Dookuulaalu niŋ kantarilaalu ye dimbaa mala. Ì be looriŋ a kunto ka i jaa, kaatu sumayaa be dundiŋ ne. Pita fanaa be looriŋ jee le nuŋ, a be i jaa kaŋ.
- 19 Wo to le piriisi kuntii baa ye Yeesu ñininkaa a la saayiboolu la kuwo la, a niŋ a la karandiroo.
- 20 Yeesu ye a jaabi ko, “Nte diyaamuta kenebaa le to duniyaa moolu ye. Waati-wo-waati nte ka karandiroo ke diina bendulaalu kono le, aniŋ Alla Batudulaa, Yahuudoolu ka beŋ daameŋ. M maŋ feŋ fo kullooo kono.
- 21 Muŋ ne ye a tinna i ka nte ñininkaa? Wo moolu ñininkaa, mennu ye a moyi, ŋa meŋ fo ò ye. Ì ye a loŋ ne, ŋa meŋ fo.”
- 22 Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ kumoolu fo, kantarilaa doo meŋ be looriŋ a daala, ye a lipa a ñaadaa to. A ko, “Fo i ñanta piriisi kuntii baa jaabi la wo le ñaama?”
- 23 Bituŋ Yeesu ye a jaabi ko, “Niŋ ŋa kuma jawoo le fo, a yitandi. Bari niŋ ŋa tooña le fo, wo to, muŋ ne ye a tinna i ye n lipa?”
- 24 Wo to le Annas ye Yeesu sitiriŋo kii Kayifas yaa, meŋ mu piriisi kuntii baa ti.

- 25 Simoni Pita be looriŋ jee, a be i jaa kaŋ. Bituŋ ì ko a ye ko, “Fo ite fanaa maŋ tara a la saayiboolu kono baŋ?” A balanta, aduŋ a ko, “Hanii, nte te!”
- 26 Bari piriisi kuntii baa la dookuulaa doo ye a ñininkaa ko, “Fo m maŋ ite fanaa niŋ a tara yiri kankaŋo kono baŋ?” Meŋ ye ñiŋ ñininkaroo ke, a mu wo kewo baadiŋo le ti, Pita ye meŋ tulufitoo kuntu.
- 27 Pita balanta kotenke. Wo loo niŋ baroo teema, duntuŋo kookoleeta.
- 28 Wo to le Yahuudoolu ye Yeesu bondi Kayifas yaa ka a samba Rooma kumandaŋo la koridaa baa to. Wo benta soomandaa juunoo le fee. Itolu faŋolu maŋ duŋ wo koridaa kono, fo ì kana kosoo, bari ì si Maariyo Tambi Tumoo siimaŋo domo noo.
- 29 Wo kamma la Payileti fintita ì kaŋ banta, a ko ì ye ko, “Alitolu ye ñiŋ kewo tuumi muŋ ne la?”
- 30 Ì ye a jaabi ko, “Niŋ ñiŋ kewo maŋ ke kuu jawu kelaa ti, tennuŋ ñ te a samba la naŋ i yaa.”
- 31 Wo to le Payileti ko ì ye ko, “Ali a samba, ali ye a kiitindi ali fansuŋ luwaa la.” Bituŋ Yahuudoolu ko a ye ko, “Ntolu maŋ kaŋo soto ka moo faa.”
- 32 Ñiŋ keta le fo Yeesu la kumoo si timma, a ye meŋ fo nuŋ moolu ye, a be faa la saayaa siifaa meŋ na.
- 33 Wo to le Payileti dunta a la koridaa baa kono kotenke. A ye Yeesu kumandi, a ko a ye ko, “Fo ite le mu Yahuudoolu la mansakewo ti baŋ?”
- 34 Bituŋ Yeesu ye a jaabi ko, “Fo ite ye ñiŋ fo i kuŋ fee le baŋ, waraŋ fo moo doolu le ye ñiŋ fo i ye n na kuwo to?”
- 35 Payileti ye a jaabi ko, “Fo nte mu Yahuudoo le ti baŋ? I fansuŋ banku moolu niŋ piriisi ñaatonkoolu le ye i samba naŋ nte kaŋ. I ye muŋ ne ke?”
- 36 Yeesu ye a jaabi ko, “Nte la mansayaa maŋ bo ñiŋ duniyaa kono. Niŋ a bota ñiŋ duniyaa le kono, tennuŋ n noomalankoolu be keloo ke la le fo n kana duŋ Yahuudoolu bulu. Bari n na mansayaa maŋ bo ñiŋ duniyaa kono.”
- 37 Bituŋ Payileti ko a ye ko, “Saayiŋ, ite mu mansa le ti baŋ?” Yeesu ye a jaabi ko, “Ite le ye a fo ko, m mu mansa le ti. Daliiloo meŋ ye a tinna nte wuluuta aniŋ n naata duniyaa kono, wo le mu ka tooña la kuwo seedeyaa. Aduŋ moo-wo-moo meŋ ye tooña kanu, wo maarii ka n lamoyi le.”
- 38 Bituŋ Payileti ko a ye ko, “Muŋ ne mu tooña ti?” Kabiriŋ Payileti ye ñiŋ fo, a taata Yahuudoolu kaŋ banta kotenke. A ko ì ye ko, “Nte maŋ sootaari je ñiŋ kewo bala.
- 39 Maariyo Tambi Tumoo Juurali waatoo la, n ka bunjawutonka kiliiŋ bula ali ye le, ali lafiita meŋ na, ko aadoo ye a landi ñaameŋ. Fo ali lafiita le, ŋa Yahuudoolu la mansakewo bula ali ye baŋ?”
- 40 Bituŋ ì sarita a kaŋ ko, “M maŋ lafi ñiŋ kewo la, n lafiita Barabas le la!” Wo Barabas mu bandiyo le ti.

Yohana 19

- 1 Wo to le Payileti ye Yeesu taa, a ye a dii ka a karawaasi.
- 2 Keledinolu naata naniŋ buloolu debe ñoo bala ka a duŋ a kuŋo la ko mansanaafoo. Ì ye waramba wuleŋo duŋ a la.
- 3 Bituŋ ì ka naa a ñaatiŋo la, ka a fo a ye ko, “I nimbaara, Yahuudoolu la mansakewo!” Bituŋ ì ye a lipaŋ-lipaŋ a ñaadaa to.
- 4 Payileti fintita banta kotenke, a ko kafoo ye ko, “A fele, ŋa a samba naŋ ali ye le ka a yitandi ali la ko, m maŋ sootaari je ñiŋ kewo bala.”
- 5 Wo to le Yeesu fintita naŋ banta, naniŋ naafamaa be dundiŋ a kuŋo to, waramba wuleŋo be dundiŋ a la. Bituŋ Payileti ko ì ye ko, “Ali kewo juubee!”
- 6 Kabiriŋ piriisi ñaatonkoolu aniŋ Alla Batudulaa kantalaalu ye a je, ì sarita ko, “A pempeŋ! A pempeŋ!” Wo to le Payileti ko ì ye ko, “Ali faŋo ye a samba, ali ye a pempeŋ yiribantambiloŋ kaŋ, kaatu nte maŋ sootaaroo je a bala.”
- 7 Bituŋ Yahuudoolu ye a jaabi ko, “Dà luwaa soto le, aduŋ ka bo niŋ wo luwaa la, a ñanta faa la le, kaatu a ye a faŋ ke Alla Dinkewo le ti.”
- 8 Kabiriŋ Payileti ye ñiŋ kumoo moyi, a la silaŋo kafuta baake.
- 9 A taata konoto kotenke, a ko Yeesu ye ko, “I bota mintoo le?” Bari Yeesu maŋ feŋ fo.
- 10 Bituŋ Payileti ko a ye ko, “Fo i te diyaamu la nte ye baŋ? Fo i maŋ a loŋ ko, ŋa semboo soto le ka i bula, waraŋ ka i pempeŋ?”
- 11 Wo to le Yeesu ye a jaabi ko, “Ite maŋ semboo soto nte kaŋ, fo niŋ a diita i la ka bo santo. Wo kamma la moo meŋ ye nte duŋ i bulu, wo le la junuboo warata.”
- 12 Ka bo wo waatoo la Payileti ye a kata ka a bula. Bari Yahuudoolu sarita ko, “Niŋ i ye ñiŋ kewo bula, wo to i maŋ ke Rooma bankoo la mansa teeroo ti. Kaatu moo-wo-moo meŋ ye a faŋ ke mansakewo ti, wo maarii be balaŋ kaŋ Rooma bankoo la mansa le ma.”
- 13 Kabiriŋ Payileti ye ñiŋ kumoo moyi, a ye Yeesu fintindi naŋ. Bituŋ a siita kiitiisiiraŋo kaŋ dulaa to, ì ka a fo daameŋ ye Dulaa Teruriŋo. Hiburu kaŋo to wo dulaa too mu Kabata le ti.
- 14 Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo parendiri luŋo le mu, talaŋ taŋ niŋ fula maafaŋo la tilibuloo. Wo to le Payileti ko Yahuudoolu ye ko, “Ali la mansakewo fele!”
- 15 Bari ì sarita ko, “A samba! A samba! A pempeŋ!” Bituŋ Payileti ko ì ye ko, “Fo ŋa ali la mansakewo pempeŋ baŋ?” Wo to le piriisi ñaatonkoolu ye a jaabi ko, “M maŋ mansakee doo soto fo Rooma bankoo la mansa dammaa!”
- 16 Wo to le Payileti ye a dii ì la ka a pempeŋ yiribantambiloŋ kaŋ.

- 17 Bituŋ ì ye Yeesu taa, a faŋo le ye a la yiribantambiloo samba dulaa to, ì ka a fo daameŋ ye “Kunkolo Kenseŋ Dulaa.” Hiburu kaŋo to wo dulaa too mu Kolokota le ti.
- 18 Ì ye a pempeŋ yiribantambiloo kaŋ jee le to, a niŋ kee fula. Doo be a bulubaa la, doo be a maraa la, Yeesu be teema.
- 19 Payileti ye a la saayaa daliiloo safee, a ye a ke a kunto yiribantambiloo bala. Ñiŋ ne safeeta a bala ko, “Yeesu Nasaretinkoo, Yahuudoolu la mansakewo.”
- 20 Yahuudi jamaa le ye wo safeeroo karaŋ, kaatu ì ye Yeesu pempeŋ dulaa meŋ to, a maŋ jamfa saatewo la. A safeeta Hiburu kaŋo to le, Latini kaŋo aniŋ Jirisi kaŋo.
- 21 Wo to le Yahuudoolu la piriisi ñaatonkoolu ko Payileti ye ko, “Kana a safee jee ko, ‘Yahuudoolu la mansakewo,’ bari a safee ko, ‘Ñiŋ kewo le ko, ate le mu Yahuudoolu la mansakewo ti.’ “
- 22 Bari Payileti ye ì jaabi ko, “Ŋa meŋ safee, ŋa wo le safee.”
- 23 Kabiriŋ kelediŋolu ye Yeesu pempeŋ yiribantambiloo kaŋ, ì ye a la duŋ feŋolu taa, ì ye ì talaa siidulaa naani ti, fo kelediŋ-wo-kelediŋ si doo soto. Ì ye a la kotondaŋo fanaa taa, bari wo daarita le, a maŋ karalikuloo soto ka bo a santo ka taa fo a duuma.
- 24 Wo kamma la ì ko ñoo ye ko, “Ali ñ kana a fara, bari ali ñà alikuuroo ke, meŋ be a soto la.” Ñiŋ keta le, fo Alla la kumoo si timma ko: “Ì ye n na duŋ feŋolu talaa ñoo teema, ì ye alikuuroo le ke n na kotondaŋo kunna.” Ñiŋ ne mu kuwolu ti, kelediŋolu ye mennu ke.
- 25 Yeesu baamaa be looriŋ nuŋ a la yiribantambiloo daala, a niŋ a baadimmusoo, aniŋ Mariyaama meŋ mu Kolopas la musoo ti, aniŋ Mariyaama Makadalenkoo.
- 26 Kabiriŋ Yeesu ye a baamaa je looriŋ, a niŋ saayiboo a ye meŋ kanu, a ko a baamaa ye ko, “Musoo, i dinkewo fele!”
- 27 Bituŋ a ko saayiboo ye ko, “I baamaa fele!” Ka bo wo waatoo la, saayiboo ñiŋ ye a samba a la suwo kono ka a topatoo.
- 28 Ñiŋ kuwolu koolaa, Yeesu ye a loŋ ne ko, kuwolu bee timmata le saayiŋ. Ka Alla la kumoo timmandi, meŋ be safeeriŋ Kitaabu Senuŋo kono, a ko, “Mindoo le be n na!”
- 29 Booloo be nuŋ jee, meŋ be faariŋ bineekaroo la. Kelediŋolu ye fuwo bula a kono, ì ye a ke siisiliŋñaama kaloo bala. Bituŋ ì ye a ke Yeesu daa to.
- 30 Kabiriŋ Yeesu ye bineekaroo taa, a ko, “A timmata le!” Wo to le a ye a kuŋo jimi, a niyo bota.
- 31 Ñiŋ parendiri luŋo saamoo mu Yahuudoolu la Loobula Luŋ kummaa baa le ti. Wo kamma la Yahuudoolu ye Payileti daani, fo kelediŋolu si wo kee saboo siŋolu kati fo ì si furewolu bondi jee janniŋ Loobula Luŋo la.
- 32 Bituŋ kelediŋolu naata. Ì ye moo foloo siŋolu kati, aniŋ doo fanaa, ì ye Yeesu niŋ mennu pempeŋ yiribantambiloo kaŋ.

- 33 Bari kabiriŋ ì futata Yeesu ma, ì ye a je ko, ate faata le fokabaŋ. Wo le ye a tinna ì maŋ a siŋolu kati.
- 34 Kelediŋ kiliŋo ye a karoo soo niŋ tamboo la. Wo loodulaa to, yeloo niŋ jiyo fintita.
- 35 Meŋ ye ñiŋ kuwo je a ñaa la, wo le ye a seedeyaa, fo alitolu fanaa si laa. A la seedeyaa mu tooña le ti, aduŋ a ye a loŋ ne ko, a ka tooña le fo.
- 36 Ñiŋ kuwolu keta le, fo Alla la kumoo si timma ko: “Hani kiliŋ te kati la a kuloolu kono.”
- 37 Aduŋ fanaa aaya doo ko: “Ì be ì ñaa loo la ate kaŋ ne, ì ye meŋ baloo soo.”
- 38 Ñiŋ kuwolu koolaa Yusufa Arimatiyankoo ye Payileti daani, fo a si Yeesu furewo samba. Bituŋ Payileti sonta. Yusufa mu Yeesu noomalankoo le ti, bari a ye a ke kulloo le kono, kaatu a silata Yahuudoolu le la. A taata, a ye Yeesu furewo samba.
- 39 Nikodemus fanaa naata le, meŋ nene taata nuŋ Yeesu kaŋ suutoo la. A ye munku seeralaa kilo taŋ saba ñoŋ samba, meŋ ñaamita miiri munkoo niŋ alowe la.
- 40 Ì ye Yeesu furewo taa, ì ye a niŋ munku seeralaa kasankee ko Yahuudoolu la baadewo aadoo be ñaameŋ.
- 41 Ì ye a pempeŋ daameŋ to, yiri kankaŋo doo le be jee. Wo yiri kankaŋo kono, kaburu kutoo tarata jee, moo nene maŋ baadee meŋ kono foloo.
- 42 Baawo parendiri luŋo le mu Loobula Luŋo ye, aduŋ wo kaburoo le sutiyaata jee la, ì ye Yeesu baadee jee.

Yohana 20

- 1 Lookuŋo tili foloo soomandaa juunoo la, janniŋ banta be fanu la, Mariyaama Makadalenkoo taata kaburoo to. A ye a je ko, beroo meŋ be kaburu daa to, a bota jee le.
- 2 Wo to le a niŋ boroo taata Simoni Pita yaa aniŋ saayibe doo Yeesu ye meŋ kanu. A ko ì ye ko, “Ì ye Maariyo bondi kaburoo kono le, aduŋ m̄ maŋ a loŋ, ì ye a landi daameŋ.”
- 3 Wo to le Pita niŋ wo saayiboo taata kaburoo to,
- 4 ì niŋ boroo. Wo saayiboo le tariyaata Pita ti, bituŋ a foloo futata kaburoo to.
- 5 A jimita duuma, a ye kasankewo je laariŋ jee, bari a maŋ duŋ konoto.
- 6 Bari biriŋ Simoni Pita meŋ be a nooma, niŋ boroo futata doronŋ, a dunta kaburoo kono, a ye kasankewo je laariŋ jee.
- 7 Serebetoo meŋ be nuŋ minindiŋ a kuŋo to, wo niŋ kasankewo maŋ tara laariŋ ñoo kaŋ. A be moromoriŋ ne, a be laariŋ a faŋ ye dulaa doo to.
- 8 Bituŋ wo saayibe doo fanaa dunta, meŋ foloo futata kaburoo to. A ye a je, aduŋ a laata le.

- 9 Hani wo, ò mañ Kitaabu Senuño fahaamu noo foloo ko, Yeesu ñanta wuli la le ka bo saayaa kono.
- 10 Bituñ saayiboolu seyita.
- 11 Mariyaama loota kaburoo banta, a be kumboo kañ. Bituñ a kumbootoo jimita, a ye kaburoo kono juubee.
- 12 A ye malaayika fula je, waramba koyoolu be ò la. Ì be siirin, Yeesu furewo be laarin nuñ daameñ. Kiliño be a laadulaa kunnatoo la, kiliño be a sinnatoo la.
- 13 Ì ye a ñininkaa ko, “Musoo, i ka muñ ne kumboo?” A ko ò ye ko, “Ì ye m Maariyo le samba, aduñ m mañ a loñ, ò ye a landi daameñ.”
- 14 Kabirin a ye ñin kumoolu fo, a ye a ñaa muru doron, a ye Yeesu je loorin, bari a mañ a suutee.
- 15 Yeesu ko a ye ko, “Musoo, i ka muñ ne kumboo? Ite ka jumaa le ñini?” Mariyaama ye a miira ko, kankañ dookuulaa le mu. Wo kamma la a ko a ye ko, “Alifaa, niñ ite le ye a samba, a fo n ye, i ye a landi daameñ, fo n si taa a kamma nañ.”
- 16 Yeesu ko a ye ko, “Mariyaama!” A ye a ñaa muru, a ko a ye Hiburu kaño to ko, “Rabboni!” meñ kotoo mu karammoo ti.
- 17 Bituñ Yeesu ko a ye ko, “Kana m maa, kaatu m mañ muru foloo ka taa m Faamaa yaa. Bari taa m baadinkewolu yaa, i ye a fo ò ye ko, m be muru la le ka taa m Faamaa niñ ali Faamaa yaa, n na Alla aniñ ali la Alla.”
- 18 Wo to le Mariyaama Makadalenkoo taata. A ko saayiboolu ye ko, “Da Maariyo je le!” Bituñ a ye kuwolu fo ò ye, Yeesu ye menu fo a ye.
- 19 Wo luñ kiliño wulaaroo la, lookuño tili foloo, saayiboolu be bendin ñoo kañ. Bundaalu be soronin, kaatu ò be silarin Yahuudoolu la le. Bituñ Yeesu naata, a loota ò teema. A ko ò ye ko, “Kayiroo be ali fee!”
- 20 Kabirin a ye ñin kumoo fo, a ye a buloolu niñ a karoo yitandi ò la. Saayiboolu seewoota, kabirin ò ye Maariyo je.
- 21 Wo to le Yeesu ko ò ye kotenke ko, “Kayiroo be ali fee! Ko m Faamaa ye n kii ñaameñ, wo to nte fanaa be alitolu kii la le.”
- 22 Kabirin a ye ñin kumoolu fo, a ye i niiji ò kañ, a ko ò ye ko, “Ali Noora Kuliño taa!”
- 23 Niñ ali yamfata moo-wo-moo la junuboolu la, wo la junuboolu be yamfa la le. Aduñ niñ ali mañ yamfa moo-wo-moo la junuboolu la, wo la junuboolu te yamfa la.”
- 24 Tomas, ò ka meñ kumandi Fulandiño la, ate fanaa be saayibe tañ niñ fuloo le kono, bari a mañ tara ò fee nuñ, birin Yeesu fintita ò kañ.
- 25 Bituñ saayibe doolu ko a ye ko, “Da Maariyo je le!” Bari Tomas ko ò ye ko, “Fo niñ ña peruu noolu je a buloolu bala, aniñ ña m bulukondiñolu ke wo noolu to, aniñ ña m buloo ke a karoo to, niñ wo nte n te laa la.”

26 Tili seyi koolaa, a la saayiboolu tarata buŋo kono kotenke, aduŋ Tomas fanaa tarata ò fee. Bundaalu be sorondiŋ, bari Yeesu naata, a loota ò teema. A ko ò ye ko, “Kayiroo be ali fee!”

27 Bituŋ a ko Tomas ye ko, “M buloolu juubee, i bulukondiŋo ke jaŋ. I buloo tilin, i ye a ke n karoo to. Kana lannabaliyaa, bari laa.”

28 Wo to le Tomas ye a jaabi ko, “M Maarii anin n na Alla!”

29 Yeesu ko a ye ko, “I laata le, kaatu i ye n je le. Barakoo be moolu le ye, mennu maŋ n je, bari hani wo, ò laata.”

30 Yeesu ye taamanseeri koteŋ jamaa le ke saayiboolu ñaa la, mennu maŋ safee ñin kitaaboo kono.

31 Bari ñinnu safeeta le, fo ali si laa ko, Yeesu le mu Alimasiihu ti, Alla Dinkewo, anin fo nin ali laata, ali si baluwo soto a too la.

Yohana 21

1 Ñin kuwolu koolaa Yeesu fintita saayiboolu kaŋ kotenke. A keta Tiberiyas Baa to teŋ ne:

2 Simoni Pita nin Tomas, ò ka meŋ kumandi Fulandiŋo la, Nataniyel meŋ bota Kaana saatewo to, Kalilee tundoo kaŋ, anin Sebede dinkewolu, nin saayibe fula koteŋ, ò tarata ñoo kaŋ jee.

3 Bituŋ Simoni Pita ko ò ye ko, “Nte be taa jalafayoo la.” Ì ko a ye ko, “M fanaa nin i be taa ñoo la le.” Ì taata, ò dunta kuluŋo kono, bari ò maŋ hani feŋ muta wo suutoo la.

4 Kabirin fanoo keta, Yeesu loota baa kankuŋo la, bari saayiboolu maŋ a suutee.

5 Yeesu ko ò ye ko, “N teerimaalu, ali maŋ ñee soto baŋ?” Ì ye a jaabi ko, “Hanii!”

6 Bituŋ a ko ò ye ko, “Ali ali la jaloo fayi kuluŋo bulubaa karoo la, ali be doo soto la le.” Ì ye ò la jaloo fayi, bari ò maŋ a saba noo ka a bulandi kuluŋo kono, kaatu ñee jamaa le be jaloo kono.

7 Wo to le saayiboo Yeesu ye meŋ kanu ko Pita ye ko, “M Maariyo le mu!” Kabirin Simoni Pita ye ñin kumoo moyi doron ko, “M Maariyo le mu!” a ye a la waramboo minin a faŋ na, kaatu a bala kenseŋo le mu nuŋ. Bituŋ a sawunta baa kono.

8 Wo saayibe doolu naata nin kuluŋo la, ò ye jaloo saba, meŋ be faarin ñewolu la. Ì maŋ jamfa tintoo la, ò nin tintoo teemoo si kaaŋaŋ meetari keme ñon ne fee.

9 Kabirin ò futata baa kankuŋo la, ò ye dimbaa keŋemboo tara jee, ñewo be laarin a kaŋ, anin mbuuroo.

10 Yeesu ko ò ye ko, “Ali ñewo doolu samba naŋ, ali ye mennu muta saayin.”

- 11 Bituŋ Simoni Pita taata, a ye jaloo saba naŋ baa kankuŋo to. A be faariŋ niŋ ñee baalu la, a muumewo bee kaañanta ñee muru keme, taŋ luulu aniŋ saba le fee. Aduŋ ñewolu siyaata ñaa-wo-ñaa, jaloo maŋ fara.
- 12 Wo to le Yeesu ko ì ye ko, “Ali naa daasaamoo la!” Hani saayibe kiliŋ maŋ haañi ka a ñininkaa ko, “Ite mu jumaa le ti?” Ì bee ye a loŋ ne ko, Maariyo le mu.
- 13 Yeesu naata mbuuroo taa, a ye a dii ì la, aniŋ ñewo fanaa.
- 14 Ñiŋ ne mu siiña sabanjaŋo ti, Yeesu fintita a la saayiboolu kaŋ, a wulindiri koolaa saayaa kono.
- 15 Kabiriŋ ì ye daasaamoo baŋ, Yeesu ko Simoni Pita ye ko, “Simoni Yohana dinkewo, fo i ye n kanu le ka tamba ñinnu la baŋ?” A ko a ye ko, “M Maarii, haa de, ite ye a loŋ ne ko, ŋa i kanu le.” Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “N na saajiiriŋolu daaŋini!”
- 16 Yeesu ko a ye fulanjanke ko, “Simoni, Yohana dinkewo, fo i ye n kanu le baŋ?” Pita ko a ye ko, “M Maarii, haa de, ite ye a loŋ ne ko, ŋa i kanu le.” Yeesu ko a ye ko, “N na saajiyolu kanta!”
- 17 Yeesu ko a ye sabanjanke ko, “Simoni Yohana dinkewo, fo i ye n kanu le baŋ?” Pita niyo naata kuyaa baake, kaatu wo le mu siiña sabanjaŋo ti, Yeesu ye a ñininkaa ko, “Fo i ye n kanu le baŋ?” Wo to le Pita ko a ye ko, “M Maarii, i ye kuwolu bee loŋ ne. Ite ye a loŋ ne ko, ŋa i kanu le.” Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “N na saajiyolu daaŋini!”
- 18 Tooña-tooña, m be a fo la i ye, biriŋ i mu fondinkewo ti, i faŋo le ka i tewo siti, i ye taa daa-wo-daa meŋ diyaata i ye. Bari niŋ i keebaayaata, i be i buloolu tiliŋ na le, moo doo ye i tewo siti, aduŋ a be i samba la dulaa to, i maŋ lafi ka taa daameŋ.”
- 19 A ye ñiŋ fo le ka a yitandi Pita la, a be Alla horoma la saayaa siifaa meŋ na. Kabiriŋ Yeesu ye ñiŋ fo, a ko, “N nooma!”
- 20 Wo to le Pita ye a ñaa muru, a ye saayiboo je ì nooma Yeesu ye meŋ kanu. Ate le mu saayiboo ti, meŋ siita Yeesu kara la nuŋ siimaŋo waatoo la, aniŋ a ko, “M Maarii, jumaa le mu wo ti, meŋ be i jamfaa la?”
- 21 Kabiriŋ Pita ye a je, a ko Yeesu ye ko, “M Maarii, ñiŋ kewo duŋ?”
- 22 Bituŋ Yeesu ko a ye ko, “Niŋ n lafiita, a ye tu jaŋ fo janniŋ m be naa la, wo mu muŋ ne ti ite ye? Ite ye n nooma.”
- 23 Wo kamma la, ñiŋ kumoo janjanta baadiŋolu kono ko, wo saayiboo te faa la. Bari Yeesu maŋ a fo Pita ye ko, wo saayiboo te faa la, bari a ko le, “Niŋ nte lafiita, a ye tu jaŋ fo janniŋ m be naa la, wo mu muŋ ne ti ite ye?”
- 24 Ñiŋ mu saayiboo le ti, meŋ ka ñiŋ kuwolu seedeyaa. Ate le ye ñinnu safee, aduŋ ŋa a loŋ ne ko, a la seedeyaa mu tooña le ti.
- 25 Bari kuu koteŋ jamaa le be jee, Yeesu ye mennu ke. Niŋ wolu bee kiliŋ-kiliŋ naa safeeta, ŋa a miira, duniyaa faŋo te dulaa soto noo la wo kitaaboolu ye, mennu be safee la.

Kiilaalu

Kiilaalu 1

- 1 N na kitaabu foloo kono ite Tewofilus ye, ña kuwolu bee le safee, Yeesu ye mennu ke, aniñ a la karandiroo, biriñ datidulaa to
- 2 fo luño meñ na, a selendita ka taa Arijana kono. Janniñ a be taa la, a ye yaamaroolu dii ka bo niñ Noora Kuliño la kiilaalu ye, a ye mennu tombon.
- 3 A la saayaa koolaa, a fintita ì kañ ne, aduñ a ye ì dankeneyandi siiña jamaa la ko, a be baluuriñ ne. A tarata finti la ì kañ ne fo tili tañ naani, aniñ ka diyaamu ì ye Alla la mansabaayaa la kuwo la.
- 4 Biriñ a be ì fee, a niñ ì be domoroo la, a ye ñiñ yaamaroo dii ì la ko, “Ali kana bo Yerusalaamu, ali m Faamaa la laahidoo batu, ña meñ fo ali ye nuñ.
- 5 Tooña, Yaayaa ye batiseeroo ke niñ jiyo le la, bari tili dantañ koolaa, ali be batisee la niñ Noora Kuliño le la.”
- 6 Kabiriñ ì benta ñoo kañ, ì ye Yeesu ñininkaa ko, “M Maarii, fo ñiñ ne mu waatoo ti bañ, i be mansayaa murundi la Banisirayilankoolu ma?”
- 7 A ko ì ye ko, “A mañ ke alitolu la kuwo ti ka waatoolu niñ luñolu loñ, m Faamaa ye mennu londi a fansuñ kaño kañ.
- 8 Bari niñ Noora Kuliño naata ali kañ, ali be semboo soto la le, aduñ ali be ke la seedoolu le ti n na kuwo to Yerusalaamu kono, Yudeya tundoo bee kañ, Samariya, aniñ ka taa fo duniyaa daño to.”
- 9 Biriñ a ye ñiñ kumoolu fo, a selendita santo. Bituñ ì be a juubee kañ fo minaayoo ye a muuri.
- 10 Kabiriñ ì be a taatoo juubee kañ santo, wo loo niñ baroo teema, kee fula loota ì daala jee, waramba koyoo be dundiñ ì la.
- 11 Ì ko ì ye ko, “Kalilee kewolu, muñ ne ye a tinna ali be looriñ jañ ka saño juubee? Ñiñ Yeesu meñ bota ali kono, a selendita Arijana kono. A be naa la tej ne fanaa, ko ali ye a je, a seyita ñaameñ Arijana.”
- 12 Wo to le saayiboolu bota konkoo to, ì ka meñ kumandi Olifu Konkoo la, ì muruta Yerusalaamu, meñ taamoo si kaañañ kilomeetari kiliñ fee.
- 13 Kabiriñ ì dunta Yerusalaamu, ì taata buñ santonkoo to, ì be sabatiriñ nuñ daameñ to: Pita, Yohana, Yankuba, Anduru, Filipi, Tomas, Batolomeyu, Matiyu aniñ Yankuba, meñ mu Alifeyu dinkewo ti, aniñ Simoni Selote niñ Yudas, meñ mu Yankuba dinkewo ti.
- 14 Ì bee le keta ñaniya kiliño ti ka tu duwaa la kendeke, ì niñ musoo doolu niñ Mariyaama, Yeesu baamaa, aniñ Yeesu dookewolu.

- 15 Wo luɗolu kono le, Pita loota kafoo teema, meɗ si taa fo Yeesu noomalanka keme niɗ muwaɗ maafano la. A ko ò ye ko,
- 16 “Baadiɗolu, Alla la kumoo Yudas la kuwo to ñanta timma la le ko Noora Kuliɗo diyaamuta ka bo niɗ Mansa Dawuda la ñaameɗ. Ate Yudas le ye moolu ñaatonkayaa, mennu ye Yeesu muta.
- 17 A fanaa mu ñ na kafoo moo le ti nuɗ, meɗ tombonta ka ke ñ dookuuño ti.
- 18 A ye kodoo meɗ soto wo kuu jawu baaroo to, a ye kenoo soto wo kodoo le la. Aduɗ a boyita jee, a konoo teyita, a nuwolu fayita naɗ banta, a faata.
- 19 Moolu bee ye ñiɗ kuwo kibaaroo moyi Yerusalaamu le. Wo kamma la, ò ye wo kenoo kumandi ò fansuɗ kaɗo to ko Akelidama meɗ kotoo mu Yelekenoo ti.
- 20 A be safeeriɗ Jabuura Kitaaboo kono ko: ‘Allamaa i la daakaa ye tumbuɗ, moo kana tu sabatiriɗ jee,’ aduɗ ‘Moo doo ye a la dookuu palaasoo taa.’
- 21 “Wo kamma la ñ ñanta moo doo tomboɗ na le, meɗ be ñ fee waatoo bee la, biriɗ ñ Maarii Yeesu be ñ fee nuɗ,
- 22 ka dati Yaayaa la batiseeroo la ka naa fo waatoo meɗ na, Yeesu bota ñ kono ka taa Alla yaa. Aduɗ wo maarii niɗ ntolu ñanta ke la seedoolu le ti Yeesu la saayaakoolaa wulindiroo la kuwo to.”
- 23 Bituɗ ò ye kee fula londi, Yusufa Barisabas, ò ka meɗ kumandi Yustus fanaa la, a niɗ Matiyas.
- 24 Wo to le ò duwaata ko, “Maariyo, ite ye moolu bee le sondomoo loɗ. A yitandi ñ na, ite ye meɗ tomboɗ ñiɗ kee fuloo kono.
- 25 Wo maarii si a noo taa ñiɗ dookuwo kono ka ke kiilaa ti, Yudas ye meɗ bula ka taa dulaa to, a ñanta taa la daameɗ.”
- 26 Bituɗ ò ye alikuuroo fayi, a benta Matiyas fee. Wo to le a kafuta saayibe taɗ niɗ kiliɗo ma.

Kiilaalu 2

- 1 Biriɗ Pentekos luɗo siita, ò bee be ñoo kaɗ ne nuɗ dulaa kiliɗ.
- 2 Wo loo niɗ baroo teema, maakaɗ baa bota naɗ saɗo santo, meɗ maakaɗo warata ko foño baa, aduɗ a ye buɗo bee faa, ò be siiriɗ daameɗ to.
- 3 Wo to le ò ye feɗ je, meɗ mulunta ko dimbaa neɗolu. Ì janjanta ka jii ò bee kaɗ.
- 4 Bituɗ ò bee faata niɗ Noora Kuliɗo la. Ì ye a dati ka diyaamu niɗ wandi kaɗolu la ko Noora Kuliɗo ye kumoolu dii ò la ñaameɗ.
- 5 Wo waatoo la Yahuudi diina moolu mennu bota naɗ duniyaa bankoolu kaɗ taariɗ, ò be jiyaariɗ Yerusalaamu le.

- 6 Biriñ ñiñ maakaño keta, moo jamaa kafuta ñoo ma. Ì be jaakaliriñ, kaatu ì kiliñ-kiliñ naa ye baadiñolu moyi diyaamu kañ ì la kañolu le la.
- 7 Ì jaakalitoo ye ñoo ñininkaa ko, “Fo ñinnu bee menu be diyaamu kañ, ì mañ ke Kalileenkoolu le ti bañ?”
- 8 Ñiñ keta ñaadii le? M be kiliñ-kiliñ naa ye ì moyi diyaamu la niñ m fansuñ kañolu la?
- 9 Ntolu mu Paritiyankoolu, Mediyankoolu niñ Elamunkoolu le ti. Doolu bota Mesopotamiya, Yudeya, Kapadosiya, Pontus, Asiya,
- 10 Firikiya, Pamfiliya, Misira aniñ Libiya bankoo meñ be Kirene daala. Doolu mu luntanolu ti ka bo Rooma.
- 11 N kono, doolu mu Yahuudoolu le ti, doolu naata ke Yahuudoolu ti. N doolu mu Kiretinkoolu le ti, doolu Araaboolu. Bari m be ye ì moyi diyaamu kañ m fansuñ kañolu le la ka kaawakuu baalu fo, Alla ye menu ke.”
- 12 Ì ko ñoo ye jaakaloo niñ dewuño kono ko, “Ñiñ ka muñ ne yitandi?”
- 13 Bari doolu ye ì ñaawali ko, “Ñinnu siirata le.”
- 14 Wo to le Pita niñ saayibe tañ niñ kiliño loota. A sarita santo ka diyaamu kafoo ye ko, “M baadiñ Yahuudoolu, aniñ alitolu bee menu be sabatiriñ Yerusalaamu, ali i lamoyi n na kumoolu la!
- 15 Ninnu mañ siira ko ali ye a miira ñaameñ. Fo ali mañ a loñ ko, talañ kononto soomandaa siita saayiñ ne.
- 16 Bari ñiñ ne mu kuwo ti, Annabilayi Yoweli ye meñ fo nuñ ko:
- 17 ‘Alla be a bankee kañ ko: Luñ labañolu la, m be n na Nooroo jindi la hadamadiñolu bee kañ ne. Ali dinkewolu niñ ali dimmusoolu be kiilaariyaa kumoolu bankee la le. Ali la fondinkewolu be jeroo ke la, ali la keebaalu ye siiboo.
- 18 Wo luñolu kono, m be n na Nooroo boñ na n na dookuulaalu kañ, kewolu niñ musoolu, aduñ ì bee be kiilaariyaa kumoolu fo la le.
- 19 M be kaawakuwolu yitandi la saño santo le, aniñ taamanseeroolu duniyaa kono duuma. Yeloo niñ dimbaa be tara la jee, aniñ siisii dibiriñ baa.
- 20 Tiloo be dibi la, karoo ye wulee ko yeloo, janniñ Maariyo la luño, luñ kallankeeyaariñ baa.
- 21 Bari moo-wo-moo meñ ye Maariyo too kumandi, wo be kiisa la le.’
- 22 “Banisirayilankoolu, ali i lamoyi ñiñ kumoolu la! Yeesu Nasaretinkoo keta moo le ti, Alla ye meñ londi ali ye. Alla ye baara kuu baalu, kaawakuwolu niñ taamanseeroolu ke ka bo niñ ate le la n kono, ko ali fañolu ye a loñ ñaameñ.

- 23 Ñiñ Yeesu, Alla ye a dii ali la a la feeroo le kañ, Alla faño be londin meñ na kabirin. Ali ye a pempen yiribantambilo kañ ka a faa ka bo niñ kee luwaantañolu buloo la.
- 24 Bari Alla ye a wulindi saayaa kono, a ye a bondi saayaa kono, kaatu saayaa la semboo te a muta noo la.
- 25 A naata ke ko Mansa Dawuda ye a la kuwo fo ñaameñ: ‘N ka Maariyo je n ñaato le waati-wo-waati. A ka tara n daala le la, feñ te m bondi la n noo to.
- 26 Wo kamma la n jusulaata le, n nejo ye a tentu. M baloo fanaa be tara la jikoo le kono.
- 27 I te n tu la saayaa kono. I te soñ na, i la Moo Senuño ye toli.
- 28 I ka baluwo siloolu le yitandi n na, i be m fandi la niñ seewoo la i ñaa la.’
- 29 “M baadiñolu, m batu, ña a seneyandi ali ma. Ñiñ m̄ mumu Dawuda faata le, ì ye a baadee. A la kaburoo be m̄ fee le fo bii ñiñ luño la.
- 30 A mu annabiyomoo le ti nuñ, aduñ a ye Alla la laahidi bambandiño loñ ne ko, a koomalankoolu kono, kiliñ be sii la a la mansasiiraño kañ ne.
- 31 Dawuda ye kuwo je, meñ be naa ke la. Wo to le a diyaamuta Alimasiihu la saayaakoolaa wulindiroo to ko, a te tu la saayaa kono, aduñ a baloo te toli la.
- 32 “Alla ye ñiñ Yeesu wulindi saayaa kono le, aduñ ntolu bee mu seedoolu le ti wo kuwo to.
- 33 A be siirin Alla bulubaa karoo la. A ye laahidoo soto Noora Kuliño la kuwo to le nuñ a Faamaa bulu, aduñ saayin a ye ñiñ Nooro jindi ntolu kañ ne, ko ali ye a je anin ali ye a moyi ñaameñ.
- 34 Dawuda mañ taa Arijana kono, bari hani wo, a faño ko le: ‘Maariyo ko m Maarii ye le ko, Sii m bulubaa karoo la,
- 35 fo ña i jawoolu ke i siño koto.’
- 36 “Wo to, tooña, Banisirayilankoolu bee si a loñ ko, ñiñ Yeesu, ali ye meñ pempen, Alla ye a ke Maariyo niñ Alimasiihu le ti.”
- 37 Kabirin moolu ye ñiñ moyi, ì niyo toorata baake. Bituñ ì ko Pita niñ kiilaa doolu ye ko, “M̄ baadiñolu, ñ ñanta muñ ne ke la saayin?”
- 38 Bituñ Pita ko ì ye ko, “Ali tuubi, ali ye ali koo dii ali la junuboolu la. Ali kiliñ-kiliñ naa si batisee niñ Yeesu Kiristu too la, fo ali si junube yamfoo soto. Wo to le ali be Noora Kuliño la sooro soto la.
- 39 Kaatu Alla la laahidoo mu alitolu le taa ti, ali la dindiñolu, anin moolu bee, menu be dulaa jañ. A be moo-wo-moo le ye, Maariyo, ñ na Alla ye meñ kumandi a kañ.”
- 40 Pita ye seedeyaa ke niñ kuma jamaa la, aduñ a ye ì wakiilindi ko, “Ali ali fañ tanka yankankatoo ma meñ be laa la ñiñ jamaani jenkeriño kañ.”

- 41 Bituŋ moolu mennu ye a la kumoo muta, ì batiseeta. Wo luŋo la, moo wuli saba le kafuta ì ma.
- 42 Yeesu la kafoo tententa kiilaalu la karandiroo niŋ kafuñooyaa kono. Ì ka domoroo niŋ duwaa ke ñoo kaŋ.
- 43 Silaŋo naata moolu bee kaŋ. Kiilaalu ye kaawakuu jamaa ke, aniŋ taamanseeroolu.
- 44 Moolu mennu laata, ì bee tarata ñoo kaŋ ne, aduŋ ì ka deŋ ì la sotofeŋolu bee la le.
- 45 Ì ka ì la kenoolu niŋ feŋolu waafi le ka ì talaa moolu teema, mennu be suuloo kono.
- 46 Luŋ-wo-luŋ ì ka tenteŋ beŋo la ɲaniya kiliŋo le kono Alla Batudulaa kono. Ì ka domoroo ke ñoo kaŋ ì la suwolu kono, ì ye a talaa ñoo teema ɲaniya senuŋo kono, ì niŋ seewoo.
- 47 Ì ka Alla jayi, aduŋ ì la kuwo diyaata moolu bee ye. Luŋ-wo-luŋ Maariyo ka moolu kafu ì la kafoo ma le, a ye mennu kiisa.

Kiilaalu 3

- 1 Luŋ doo le la, Pita niŋ Yohana taata Alla Batudulaa to, talaŋ saba tilibuloo duwaa waatoo la.
- 2 Moolu be namatoo doo le samba kaŋ naŋ jee, meŋ wuluuta wo ñaama. Luŋ-wo-luŋ ì ka a sindi Alla Batudulaa dundaŋ daa to le, ì ka meŋ kumandi Dundaŋ Daa Ñiimaa la. Namatoo ñiŋ ka tara sadaadaanoo le la moolu bulu, mennu ka tamba jee.
- 3 Kabiriŋ a ye Pita niŋ Yohana je tamba la ka duŋ Alla Batudulaa to, a ye ì daani sadaa la.
- 4 Pita niŋ Yohana ye ì ñaalu loo a kaŋ, bituŋ Pita ko a ye ko, “Ntolu juubee!”
- 5 Wo to le namatoo ye ì juubee. A be jikiriŋ ko, a be feŋ soto la ì bulu le.
- 6 Bituŋ Pita ko a ye ko, “Kodiforoo niŋ sanoo te m bulu, bari ɲa meŋ soto, m be wo le dii la ì la. Yeesu Kiristu Nasaretinkoo too la, wuli, ì ye taama!”
- 7 Bituŋ Pita ye a bulubaa buloo muta ka a wulindi. Wo loo niŋ baroo teema, a siŋolu niŋ a cokoolu bambanta.
- 8 A podita, a loota, aduŋ a taamata. Bituŋ a niŋ ì dunta ñoo la Alla Batudulaa to. A be taamaŋ-taamaŋ kaŋ, a ka podi, a be Alla jayi kaŋ.
- 9 Moolu bee ye a je taama la, a be Alla jayi kaŋ.
- 10 Ì ye a suutee le ko, ate le mu wo namatoo ti, meŋ ka tara siiriŋ Dundaŋ Daa Ñiimaa to sadaadaanoo la. Ì bee kaawata aniŋ ì jaakalita, meŋ keta a la.
- 11 Namatoo tuta sutiyaariŋ Pita niŋ Yohana la ka ì nooma. Kabiriŋ moolu ye a je, ì bee jaakalitoo borita wo pereŋo to, ì ka a fo daameŋ ye Sulemani la Pereŋo.

- 12 Kabiriŋ Pita ye ñiŋ je, a diyaamuta moolu ye ko, “Banisirayilankoolu, muŋ ne ye a tinna ñiŋ ye ali jaakali? Muŋ ne ye a tinna ali ka m̄ fele ko niŋ ntolu le ye ñiŋ kewo taamandi niŋ m̄ fansuŋ semboo niŋ tiliŋo la?”
- 13 M̄ mumuñolu la Alla, meŋ mu Iburayima, Isiyaaka aniŋ Yaakuba la Alla ti, wo le ye horomoo niŋ semboo dii a la dookuulaa Yeesu la, ali ye meŋ duŋ Payileti bulu. Ali naata balaŋ, biriŋ Payileti lafiita ka a bula.
- 14 Ali ye i baŋ a to, meŋ seneyaata aniŋ a tilinta. Ali ye daaniri ke ka moofaalaa bula ka wo dii ali la,
- 15 bari baluwo diilaa tooña, ali ye wo faa. Bari Alla naata a wulindi ka bo saayaa kono, aduŋ ntolu mu seedoolu le ti wo kuwo to.
- 16 Ka bo niŋ lannoo la Yeesu Kiristu too la, ñiŋ kewo bambanta, ali ye meŋ je, aniŋ ali ye meŋ loŋ. A la lannoo Yeesu Kiristu too la, wolu le ye a kendeyandi kereŋ ali bee ñaa la.
- 17 “M̄ baadiŋolu, ŋa a loŋ ne ko, ali niŋ ali la ñaatonkoolu maŋ a loŋ nuŋ, ali be meŋ ke kaŋ.
- 18 Bari Alla ye a timmandi teŋ ne, a ye meŋ fo nuŋ ka bo niŋ annabiyomoolu bee la ko, a la Alimasiihu be toora la le.
- 19 Wo kamma la, ali tuubi, ali ye muru Alla kaŋ, fo ali la junuboolu si tuutuu,
- 20 aduŋ waati kerekereŋo si naa ali ye ka bo Maariyo bulu. Bituŋ a si Yeesu kii naŋ kotenke, a ye meŋ tomboŋ ali ye Alimasiihu ti.
- 21 A ñanta tu la Arijana kono le, fo niŋ Alla ye feŋolu bee kutayandi jaŋ, ko a ye a fo nuŋ ñaameŋ ka bo niŋ a la annabiyomu senuŋolu la.
- 22 Annabilayi Musa ko: ‘Maariyo, ali la Alla be annabiyomoo wulindi la ali ye le, meŋ be ko m̄ faŋo, a be bo la ali faŋolu la moolu le kono. Ali ñanta i lamoyi la feŋ-wo-feŋ na le, a be meŋ fo la ali ye.’
- 23 Aduŋ ‘moo-wo-moo meŋ maŋ i lamoyi wo annabiyomoo la, a maarii be bondi la Alla la moolu kono le ka kasaara.’
- 24 “Annabiyomoolu bee ka dati Samuweli la, ì bee diyaamuta ñiŋ kuwolu la le, mennu be keriŋ bii.
- 25 Alitolu le mu ñiŋ annabiyomoolu diŋolu ti. Alitolu le ye wo kambeŋo keetaa, Alla ye meŋ dii ali mumuñolu la waatoo meŋ na, a ko Iburayima ye ko: ‘Duniyaa moo koteŋolu bee be neemoo soto la ka bo niŋ i koomoo le la.’
- 26 “Alla ye a la dookuulaa Yeesu kii alitolu le foloo kaŋ, aduŋ a ye a wulindi saayaa kono, fo a si neema ali ma, niŋ ali ye ali koo dii ali la kurunyyaa la.”

Kiilaalu 4

- 1 Biriñ Pita niñ Yohana be diyaamu kañ moolu ye, piriisoolu, Alla Batudulaa kantala kuntiyo niñ Sadusewolu naata ì kañ.
- 2 Ì niyo toorata baake, kaatu saayiboolu ka moolu karandi Yeesu la kuwo la, aduñ ì ka kankulaa ko, saayaakoolaa wulindiroo sotota le.
- 3 Wo to le, ì ye ì muta, ì ye ì soronj bunjawoo kono fo wo saamoo, kaatu wulaaroo le mu.
- 4 Bari moo jamaa mennu ye ì la kumoo moyi, ì laata a la le, aduñ ì la kafoo naata kafu fo kee wuli luulu, mennu niñ musoolu niñ dindiñolu mañ kilij.
- 5 Wo saamoo, maralilaalu, alifaalu aniñ Luwaa karammoolu benta Yerusalaamu.
- 6 Piriisi kuntii baa Annas be jee, a niñ Kayifas, Yohana, Alesanda, ì niñ piriisi kuntii baa baadiñ doolu.
- 7 Kabiriñ ì ye kiilaalu londi ì teema, ì ye ì ñininkaa ko, “Ali ka ñiñ ke kañ jumaa le kañ, warañ too jumaa le la?”
- 8 Wo to le Pita meñ be faariñ niñ Noora Kuliño la ye ì jaabi ko, “Maralilaalu niñ alifaalu,
- 9 ali ka ñ ñininkaa bii kebaara betoo la, meñ keta namatoo ye, aniñ meñ ye a kendeyandi.
- 10 Alitolu niñ Banisirayilankoolu bee si a loj ko, a kendeyaata le, aduñ a be looriñ ali ñaatiliño la ka bo niñ Yeesu Kiristu Nasaretinkoo too le la, ali ye meñ faa, bari Alla ye a wulindi saayaa kono.
- 11 ‘Ate le mu beroo ti, alitolu buñ loolaalu jututa meñ na, bari a naata ke tonkonna bere kummaa ti.’
- 12 Kiisoo te soto noo la ka bo moo koteñ na, kaatu too doo mañ dii duniyaa kono, ñ si kiisa noo meñ na.”
- 13 Kabiriñ kansulumoolu ye Pita niñ Yohana la fatiyaa je, ì jaakalita, kaatu ì ye a kalamuta le ko, ñinnu mañ ke londitiyolu ti, warañ mennu karanta baake. Ì naata ì suutee ko, ì be Yeesu fee le nuñ.
- 14 Baawo ì ye kewo fanaa je looriñ ì daala le, meñ kendeyaata, ì mañ feñ soto, ì be meñ fo la ì ma.
- 15 Bituñ ì ye kiilaalu yaamari ka finti kiitiidulaa kono, fo ì si wo kuwo kacaa ñoo kañ.
- 16 Ì ko ñoo ye ko, “Ñ ñanta muñ ne ke la ñiñ kewolu la? Moolu bee ye a loj ne Yerusalaamu kono jañ, ì ye kaawakuu baa meñ ke. Ñ te ì soosoo noo la.
- 17 Bari janniñ a kuwo be janjañ na baake, ali ñà ì dandalaa ko, ì kana diyaamu moo-wo-moo ye Yeesu too la kotenke.”
- 18 Wo to le ì ye ì kumandi konoto, ì ye ì dandalaa ko, ì kana diyaamoo niñ karandiroo ke Yeesu too la kotenke.

- 19 Bari Pita niŋ Yohana ye ì jaabi ko, “Ali ñiŋ kuwo kiitii ali faŋolu fee: Fo ñiŋ tilinta Alla ñaatiŋo la le, ka alitolu la yaamaroo muta, diina Alla la yaamaroo ti?”
- 20 Ñ te kuwolu fobaliyaa noo la, ñà mennu je, aniŋ ñà mennu moyi.”
- 21 Kansulumoolu ye ì silandi, bituŋ ì naata ì bula ka taa. Ì maŋ sila soto ka kuluuroo laa ì kaŋ, kaatu moolu bee be Alla jayi kaŋ ñiŋ kuwo kamma la, meŋ keta.
- 22 Kewo meŋ kendeyaata ka bo niŋ kaawakuwo la, a siyo tambita sanji taŋ naani la le faŋ.
- 23 Biriŋ ì ye ì bula, Pita niŋ Yohana muruta ì kafuñoolu yaa. Ì ye kuwolu bee saata ì ye, piriisi ñaatonkoolu niŋ alifaalu ye mennu fo ì ye.
- 24 Kabiriŋ ñiŋ kafoo ye ñiŋ moyi, ì ye ì kaŋolu wulindi Alla ye ñaniya kiliŋo kono ko: “ ‘Maariyo, Alla! Ite le ye saŋo niŋ bankoo daa, aniŋ fankaasoo, ka taa feŋolu mennu bee be ì kono.’
- 25 “Ite le diyaamuta ka bo niŋ Noora Kuliŋo la, niŋ m̀ mumu Dawuda la, ì la dookuulaa. I ko: ‘Muŋ ne ye a tinna bantala bankoolu ka kamfaa? Muŋ ne ye a tinna moolu ka jamfaa kenseŋolu siti?’
- 26 Duniyaa mansoolu ye i paree keloo la. Maralilaalu kafuta ñoo ma ka balaŋ Maariyo ma, aniŋ a la Alimasiihu.’
- 27 “Tooña, ñiŋ kumoo timmata jaŋ ne. Herodi niŋ Pontiyus Payileti, Alla lombaloolu niŋ Banisirayilankoolu, ì benta ñiŋ saatewo le kono ka balaŋ i la dookuulaa senuŋo Yeesu ma, i ye meŋ toloo.
- 28 Ì ye kuwolu bee ke, i ye mennu feere i semboo niŋ i la lafoo kaŋ.
- 29 “Saayiŋ, Maariyo, ñinnu la silandiroo juubee! Ntolu maakoyi, i la dookuulaalu, fo ñ si i la kumoolu fo noo fatiyaa kono.
- 30 Wo kamma la, i la semboo yitandi ka kendeyandiroo ke, taamanseeroolu aniŋ kaawakuwolu ka bo niŋ Yeesu too la, i la dookuulaa senuŋo.”
- 31 Kabiriŋ ì pareeta duwaa la, ì benta wo dulaa meŋ to, a jarajarata. Bituŋ ì bee faata niŋ Noora Kuliŋo la, ì ye Alla la kumoo fo fatiyaa kono.
- 32 Yeesu noomalankoolu bee be hakili kiliŋ ne, aniŋ ñaniya kiliŋ. Hani kiliŋ maŋ a la sotofeŋolu ke a doron taa ti, bari ì ka feŋ-wo-feŋ talaa ñoo teema le, ì ye meŋ soto.
- 33 Aduŋ kiilaalu tententa seedeyaa la Maarii Yeesu la saayaakoolaa wulindiroo la kuwo to le, ì niŋ sembe baa. Alla la hiinoo tarata ì bee kaŋ kendeke.
- 34 Hani moo kiliŋ maŋ soto ì kono, meŋ tarata suulariŋ, kaatu mennu ye kenoolu waraŋ buŋolu soto, ì ka ì waafi le. Ì ye naafulo naati, ì ye meŋ soto a kunna,
- 35 ka a dii kiilaalu la. Kiilaalu ka a talaa le ko moo-wo-moo la suuloo be ñaameŋ.

36 Kewo doo le be ò kono jee, meŋ mu Lewi lasiloo moo ti, ka bo Sipurusi jooyoo to. A too mu Yusufa le ti, bari kiilaalu ka a kumandi Barinabas le la, meŋ kotoo mu Wakiilindiroo Dinkewo ti.

37 A ye a la kenoo waafi, a ye a kodoo naati, a ye a dii kiilaalu la, ka a talaa.

Kiilaalu 5

1 Kee doo le fanaa tarata ò fee, meŋ too mu Ananias ti. A niŋ a la musoo Safira ye ò la kenoo waafi,

2 bari a niŋ a la musoo kambenta ò ye kodoo doo maabo ò faŋ bulu. Bituŋ a ye kara doo naati ka a dii kiilaalu la.

3 Bari Pita ko a ye ko, “Ananias, muŋ ne ye a tinna i sonta Seetaanoo ye i sandomoo mara ka faniyaa fo Noora Kuliŋo ñaatiŋo la ka kodoo doo maabo, i ye meŋ soto wo kenoo kunna?”

4 Fo wo sotofeŋo maŋ ke ite le taa ti, janniŋ i be a waafi la baŋ? Aduŋ hani i la a waafoo koolaa, fo a maŋ tara i la kaŋo le koto baŋ? A si ke noo ñaadii le, i ye ñiŋ kuu siifaa miira i sandomoo kono? I maŋ faniyaa fo moolu ye, bari Alla.”

5 Kabiriŋ Ananias ye ñiŋ kumoolu moyi, a boyita duuma, a faata. Moolu bee mennu ye ñiŋ kuwo moyi, silaŋo naata duŋ ò la.

6 Bituŋ fondinkewolu wulita, ò ye a furewo kasankee. Ì ye a samba ka a baadee.

7 Waati saba koolaa, a la musoo dunta naŋ konoto, bari a maŋ kuwo loŋ, meŋ keta.

8 Wo to le Pita ko a ye ko, “A fo n ye, fo ñiŋ ne mu kenoo soŋo bee ti baŋ?” A ko a ye ko, “Haa, wo le mu a soŋo bee ti.”

9 Pita ko a ye ko, “Muŋ ne ye a tinna ali kambenta ka Maariyo la Nooroo kotobo? A fele, kewolu mennu ye i keemaa baadee, ò be bundaa to, aduŋ ò be i fanaa samba la le.”

10 Wo loo niŋ baroo tema, a boyita Pita siŋolu koto, a faata. Kabiriŋ fondinkewolu dunta konoto, ò ye a tara, a faata. Bituŋ ò ye a samba banta, ò ye a baadee a keemaa daala.

11 Silaŋ baa naata Yeesu la kafoo bee kaŋ, aniŋ wo moolu bee mennu ye ñiŋ kuwolu moyi.

12 Taamanseeri jamaa aniŋ kaawakuu jamaa le keta moolu kono ka bo niŋ kiilaalu buloo la. Yeesu noomalankoolu bee ka tu bendiŋ ñoo kaŋ Sulemani la Pereŋo to.

13 Moo koteŋolu maŋ haaŋi ka kafu ò ma, bari ò ye ò horoma baake le.

14 Aduŋ moo jamaa, kewolu niŋ musoolu, mennu laata Maariyo la, kafuta ò la kafoo ma le.

15 Moolu ye kuurantoolu samba naŋ mbeedoolu kaŋ. Ì ye ò landi laaraŋolu niŋ basoolu kaŋ fo Pita tambitoo niiniyo dammaa si laa ò kaŋ.

- 16 Moo jamaa naata ka bo Yerusalaamu daala saatewolu to taariŋ. Ì ye kuurantoolu naati, aniŋ seetaani jawoolu ye mennu batandi, aduŋ ì bee naata kendeyaa le.
- 17 Bituŋ piriisi kuntii baa wulita, aniŋ moolu mennu bee be a fee. Ñinnu bota Sadusewolu la kafoo le kono. Ì sandomoolu be faariŋ niŋ kiiliyaa la.
- 18 Wo kamma la, ì ye kiilaalu muta, ì ye ì dundi bunjawoo kono.
- 19 Bari wo suutoo la, Maariyo la malaayikoo ye bunjawoo daalu yele, a ye ì fintindi.
- 20 A ko ì ye ko, “Ali taa, ali ye loo Alla Batudulaa to, ali ye ñiŋ baluu kutoo la kumoolu bee fo moolu ye.”
- 21 Kabiriŋ ì ye ñiŋ moyi, ì dunta Alla Batudulaa kono soomandaa la, ì ye karandiroo ke jee. Bituŋ piriisi kuntii baa naata, aniŋ mennu be a fee. Ì ye kansulumoolu niŋ Yahuudoolu la alifaalu bee kumandi ñoo kaŋ, ì ye Alla Batudulaa kantalaalu kii bunjawoo to ka kiilaalu naati ì ye.
- 22 Biriŋ kantarilaalu futata jee, ì maŋ kiilaalu je bunjawoo kono. Bituŋ ì muruta ì ye ì dantee ko,
- 23 “Dà bunjawoo tara sorondiŋ a ñaama le, aduŋ kantarilaalu be looriŋ bundaalu to. Bari biriŋ gà wo bundaa yele, m̃ maŋ hani moo tara a kono.”
- 24 Biriŋ Alla Batudulaa kantarilaa kuntiyo niŋ piriisi ñaatonkoolu ye ñiŋ kumoolu moyi, ì jaakalita ì la kuwo la, aniŋ ì be meŋ ke la ñiŋ kuwo to.
- 25 Bituŋ moo kiliŋ naata ì kaŋ, a ko ì ye ko, “Wo kewolu, ali ye mennu soron bunjawoo kono, ì hayinaŋ looriŋ Alla Batudulaa to, ì be moolu karandi kaŋ.”
- 26 Bituŋ Alla Batudulaa kantarilaa kuntiyo aniŋ a la kantalaalu taata, ì ye kiilaalu naati, bari ì maŋ wo ke diyaakuyaa kono, kaatu ì silata le ko, moolu be ì buŋ na beroolu la le.
- 27 Kabiriŋ ì ye ì naati, ì ye ì londi kansuloo ñaato. Wo to le piriisi kuntii baa ye ì ñininkaa ko,
- 28 “Dà ali dandalaa baake le ko, ali kana karandiroo ke niŋ ñiŋ too la, bari ali ye Yerusalaamu fandi niŋ ali la ñiŋ karandiroo la. Ali lafita ñiŋ kewo la saayaa dunoo laa la ntolu le kaŋ!”
- 29 Bituŋ Pita niŋ kiilaa doolu ye ì jaabi ko, “Ntolu ñanta Alla la yaamaroolu le muta la ka tamba moolu taalu la.
- 30 M̃ mumuñolu la Alla le ye Yeesu wulindi saayaa kono, ali ye meŋ faa ka bo niŋ a dego la yiribantambilo ko kaŋ.
- 31 Alla le ye a wulindi santo ka a sindi a bulubaa karoo la ka a ke Maralilaa niŋ Kiisandirilaa ti, fo a si tuuboo niŋ junube yamfoo dii Banisirayilankoolu la.
- 32 Aduŋ ntolu le mu ñiŋ kuwolu seedoolu ti, ñ niŋ Noora Kuliŋo fanaa, Alla ye meŋ dii moolu la, mennu ye a la kumoo muta.”

- 33 Biriŋ kansulumoolu ye ñiŋ moyi, ì jusoo bota, ì lafiita ka ì faa.
- 34 Bari Farisee kiliŋ loota ì teema, meŋ too mu Kamaliyel ti. A mu Luwaa karandirilaa baa le ti, moolu bee ye meŋ buuñaa. A ye ì yaamari ka kiilaalu fintindi banta foloo.
- 35 Bituŋ a ko ì ye ko, “Banisirayila kewolu! Ali ali hakiloo tu, ali lafiita ka meŋ ke ñiŋ kewolu la.
- 36 Waati doo koomanto, Teyudas naata. A ka kibiri ko, ate mu moo baa le ti. Moo keme naani ñoŋ kafuta a ma. Bari ì naata a faa, aduŋ moo jamaa mennu bulata a nooma, ì bee janjanta, ì la kuwolu bee keta kuu kenseŋo ti.
- 37 Ñiŋ Teyudas koolaa Yudas Kalileenkoo naata. A keta toosafee waatoo le la. A fanaa ye moo jamaa saba a faŋo kaŋ. A fanaa kasaarata, aduŋ a noomalankoolu bee janjanta.
- 38 Wo kamma la, m be a fo la ali ye ñiŋ kuwo to, meŋ be keriiŋ saayiŋ, ali bo ñiŋ kewolu bala, ali ye ì bula. Niŋ ì faŋolu le ye ñiŋ feeroo dadaa, ka ñiŋ dookuwo ke, a be tiñaa la le.
- 39 Bari niŋ ñiŋ bota Alla le bala, ali te ì boyindi noo la. Ali be ali faŋolu je la Alla le kelendoo la.”
- 40 Bituŋ kansulumoolu sonta a la yaamaroo ma. Ì ye kiilaalu kumandi naŋ, ì ye ì karawaasi, aduŋ ì ye ì dandalaa ko, ì kana diyaamu niŋ Yeesu too la kotenke. Wo koolaa ì ye ì bula.
- 41 Wo to le kiilaalu bota kansulumoolu ñaatiŋo la, ì seewootoo, kaatu a jarita ì ye le ka ì toora, aniŋ ka ì malundi, Yeesu too kamma la.
- 42 Ì maŋ i dahaa karandiroo la, bari ì tententa ka a kawandi Alla Batudulaa niŋ suwolu kono ko, Yeesu le mu Alimasiihu ti.

Kiilaalu 6

- 1 Wo luŋolu kono, Yeesu la kafoo moolu be lafaa kaŋ. Bituŋ Yahuudoolu mennu ka Jirisi kaŋo fo, ì ŋunuŋunuta Yahuudi doolu ma, mennu ka Hiburu kaŋo fo. Ì ko, wolu ka ì ñaa kaasi ì la furuyaamusoolu la le luŋ-wo-luŋ domoritalaa la kuwo to.
- 2 Wo kamma la kiilaa taŋ niŋ fuloo ye Yeesu noomalankoolu kumandi ñoo kaŋ. Ì ko ì ye ko, “A te beteyaa la ntolu fee ka Alla la kumoo kawandoo bula, ka domoritalaa ke.
- 3 M̄ baadiŋolu, wo kamma la, ali kee woorowula tomboŋ ali kono, mennu ye seedeyaa betoo soto, aduŋ ì faata Alla la Nooro niŋ ñaameŋo la. N̄ si wolu londi ñiŋ dookuwo to.
- 4 Bari ntolu faŋolu si loo duwaa daa to, aniŋ ka Alla la kumoo kawandi.”
- 5 Kafoo bee kontaanita wo kumoolu la, kiilaalu ye mennu fo. Wo to le ì ye Stifeni tomboŋ, meŋ faata lannoo niŋ Noora Kuliŋo la, a niŋ Filipi, Porokorus, Nikanor,

Timoni, Paamenas, anij Nikola. Ñij Nikola mu Antiyokinkoo le ti, meñ naata tuubi nuñ ka Yahuudoolu la diinoo nooma.

⁶ Ì ye ì naati kiilaalu ñaatiñiño la. Kiilaalu ye ì buloo laa ì kañ, ì duwaata ì ye.

⁷ Alla la kumoo be janjan kañ doron, aduñ Yeesu la kafoo moolu kafuta baake Yerusalaamu kono. Piriisoolu fanaa jamaa naata laa Maarii Yeesu la.

⁸ Stifeni mu kewo le ti, meñ be faariñ Alla la hiinoo niñ semboo la. A ye kaawakuwolu niñ taamanseeri baalu ke moolu kono le.

⁹ Bari Yahuudi doolu, ì ka menu la diina kafoo kumandi Foroyaariñolu la Kafoo la, ì wulita ka Stifeni soosoo. Ì bota Kirene niñ Alesanderiya saatewolu le kono, anij Silisiya niñ Asiya tundoolu kañ.

¹⁰ Bari ì mañ balañ noo a la ñaameño la, anij Nooroo la, a ka diyaamu meñ na.

¹¹ Bituñ ì naata kee doolu duku kulloo kono, aduñ wolu naata a fo ko, “Dà Stifeni moyi le, a ka tooñeeri kumoolu fo Annabilayi Musa niñ Alla ma.”

¹² Wo to le ì ye moolu, alifaalu niñ Luwaa karammoolu sukusuku. Wolu ye Stifeni muta, ì ye a samba kansulumoolu ñaatiñiño la.

¹³ Bituñ ì ye seedenduroolu naati, menu ko, “Ñij kewo ka tu tooñeeri kumoolu le fo la Alla Batudulaa niñ Musa la Luwaa ma.

¹⁴ Dà a moyi le, a ka a fo ko, wo Yeesu Nasaretinkoo be ñij dulaa tiña la le, aduñ a be aadoolu faliñ na le, Musa ye menu dii ñ na.”

¹⁵ Kansulu moolu bee menu be siiriñ, ì ye ì ñaa loo Stifeni kañ ka a fele. Ì ye a ñaadaa je, a mulunta ko malaayikoo ñaadaa.

Kiilaalu 7

¹ Wo to le piriisi kuntii baa ye Stifeni ñininkaa ko, “Fo ñij tuumiroolu mu tooña le ti bañ?”

² Bituñ Stifeni ko: “M baadiñolu niñ alifaalu, ali i lamoyi! Alla, Mansa Kallankewo fintita m̄ mumu Iburayima kañ ne, biriñ a be Mesopotamiya, janniñ a be taa sabati la Harani saatewo to.

³ Alla ko a ye ko: ‘Taa ka bo i la bankoo kañ, i baadiñolu yaa, ka taa bankoo kañ, m be naa meñ yitandi la i la.’

⁴ “Wo to le Iburayima ye Kalideyankoolu la bankoo bula, a sabatita Harani. Kabiriñ a faamaa faata, Alla ye a samba nañ ñij bankoo kañ, ali be sabatiriñ daameñ saayiñ.

⁵ Hani wo, a mañ keetaafeño dii a la ñij bankoo to, hani simfaa kiliñ. Bari Alla ye a laahidi le ko, a be a dii la a koomalankoolu la le, wo ye a tara hani a mañ diño soto foloo.

- 6 Aduŋ Alla diyaamuta a ye teŋ ne ko: ‘I koomalankoolu be ke la tumarankewolu le ti bankoo kaŋ, meŋ maŋ ke ì taa ti. Ì be ke la joŋolu le ti jee, aduŋ ì be tara la marali jawoo le kono fo sanji keme naani.
- 7 Bari m be naa bankoo ñiŋ moolu jarabi la le, menu ye ì joŋyandi. Wo koolaa ñ na moolu be finti la ka nte batu ñiŋ dulaa le to.’
- 8 “Bituŋ niŋ a ye Iburayima yekambeŋo siti, bituŋ sunnoo keta a taamanseeroo ti. Iburayima naata Isiyaaka wuluu, a ye a sunna, biriŋ a siyo be tili seyi. Isiyaaka naata Yaakuba wuluu, bituŋ Yaakuba naata dinkee taŋ niŋ fula wuluu, menu keta ì mumuñolu ti.
- 9 “Yaakuba dinkee doolu ye Yusufa kiiliyaa, ì ye a waafi ka ke joŋo ti Misira. Bari Alla tarata a fee le,
- 10 a ye a bondi a la toora kuwolu bee kono. A ye buuñaa niŋ ñaameŋo dii Yusufa la Firawoona ñaatiŋo la, Misira mansakewo. Firawoona ye Yusufa ke maralilaa ti Misira bankoo kaŋ, aniŋ a la buŋo bee kono.
- 11 “Konkoo naata boyi Misira niŋ Kanaani bankoolu bee kaŋ. Wo le ye bataa baa naati fo ì mumuñolu maŋ domoroo soto.
- 12 Biriŋ Yaakuba ye a moyi ko, siimaŋo be Misira bankoo kaŋ ne, a ye ì mumuñolu kii jee.
- 13 Kabiriŋ ì taata jee siiñaa fulanjaŋo, Yusufa ye a faŋ fo a kotoolu niŋ a dooma ye. Firawoona fanaa naata ka Yusufa la moolu loŋ.
- 14 Bituŋ Yusufa ye kumoo kii ka a faamaa Yaakuba niŋ a la moolu bee kumandi. Ì mu moo taŋ woorowula niŋ luulu le ti wo waatoo la.
- 15 Yaakuba niŋ ì mumuñolu naata Misira, ì faata daameŋ.
- 16 Ì naata ì furewolu samba Sekemu saatewo le to, ì ye ì baadee kaburoo kono, Iburayima ye meŋ saŋ nuŋ kodiforoo la Hamori dinkewolu bulu Sekemu saatewo kono jee.
- 17 “Alla ye laahidoo dii Iburayima la le nuŋ. Kabiriŋ a timmandi waatoo sutiyaata naŋ, a koomalankoolu yaatewo naata siyaa kendeke Misira jee.
- 18 Wo to le mansakee kutoo meŋ maŋ Yusufa la kuwo loŋ, wo naata maraloo ke Misira.
- 19 A ye feere jawoolu siti ñ na moolu kamma, aduŋ a ye ì mumuñolu diyaakuyaa ka ì la deenaanoolu fayi ka faa.
- 20 Wo waatoo kono le, Musa wuluuta, aduŋ a ñiiñaaata Alla ñaa koto le. Ì ye a topatoo a faamaa la buŋo kono fo kari saba.
- 21 Biriŋ ì ye a fayi, Firawoona dimmusoo ye a taa, aduŋ a ye a kuluu ko a faŋo dinkewo.

- 22 Ì ye Musa karandi Misirankoolu la ñaameŋo bee le la. A naata ke moo baa ti diyaamoo niŋ kebaaroolu to.
- 23 “Kabiriŋ Musa ye sanji taŋ naani soto, a ye ñiŋ hamoo soto ka taa a fansuŋ moolu kumpabo, Banisirayilankoolu.
- 24 A ye kiliŋ je ì kono, Misirankoo be meŋ tilimbaliyaa kaŋ. Bituŋ a ye kee bataariŋo faasaa, aduŋ a ye ì joo wo kewo ye ka Misirankoo faa.
- 25 Musa ye a miira ko, a fansuŋ moolu be a loŋ na le ko, Alla ye ate le taa ka ì firinŋ, bari ì maŋ a fahaamu.
- 26 “Wo saamoo Musa naata Banisirayilankoolu kaŋ, mennu be sonkoo la. A lafita ka ì fata ka ì ke kiliŋ ti. A ko ì ye ko, ‘Kewolu, alitolu mu baadiŋ kiliŋ ne ti. Muŋ ne ye a tinna ali ka ñoo tilimbaliyaa?’
- 27 Bari kiliŋo meŋ be a mooño tilimbaliyaa kaŋ, a ye Musa ñori, a ko a ye ko, ‘Jumaa le ye ì ke maralilaa ti ka kiitiyo teyi ñ teema?’
- 28 Fo ì lafita m faa la le, ko ì ye Misirankoo ke ñaameŋ kunuŋ?’
- 29 Ñiŋ kumoo kamma la Musa borita Midiyani bankoo kaŋ, a naata ke tumarankewo ti daameŋ, aduŋ a ye dinkee fula wuluu jee.
- 30 “Sanji taŋ naani koolaa, malaayikoo fintita Musa kaŋ niŋ dimbaa la ka bo yirindiŋo bala, meŋ be mala kaŋ keñewuloo kono Sinayi Konkoo daala.
- 31 Biriŋ Musa ye wo je, a jaakalita. Kabiriŋ a sutiyaata a la ka a koroosi, a ye Maariyo diyaamukaŋo moyi ko,
- 32 ‘Nte le mu ì mumuñolu la Alla ti, Iburayima la Alla, Isiyaaka la Alla, aniŋ Yaakuba la Alla.’ Musa jarajarata, a maŋ haañi faŋ ka a juubee.
- 33 Alla ko a ye ko, ‘Ì la samatoolu bondi, kaatu ì be looriŋ dulaa meŋ to, dulaa senuŋo le mu.
- 34 Ì si a loŋ ko, ŋa n na moolu la tooroo je le, ì be meŋ kono Misira, aduŋ ŋa ì la kumboo kaŋo moyi le. N naata le, ka ì tankandi. Naa saayiŋ, m be ì kii la Misira le.’
- 35 “Ì balanta ñiŋ Musa meŋ na ka a fo ko, ‘Jumaa le ye ì ke maralilaa niŋ kiitiikuntulaa ti?’ Alla ye ate le kii ka a ke ì la maralilaa niŋ ì kanandirilaa ti ka bo niŋ malaayikoo buloo la, meŋ fintita a kaŋ yirindiŋo kono.
- 36 Musa le ye ì bondi Misira. A ye kaawakuwolu niŋ taamanseeroolu ke Misira bankoo kaŋ, Kulunjumbe Baa to, aniŋ keñewuloo kono fo sanji taŋ naani.
- 37 Ñiŋ ne mu Musa ti, meŋ ko Banisirayilankoolu ye ko: ‘Alla be annabiyomoo wulindi la ali ye le, meŋ be ko m faŋo, a be bo la ali faŋolu la moolu le kono.
- 38 “Ñiŋ Musa faŋo le tarata nuŋ moolu niŋ malaayikoo teema keñewuloo kono waatoo meŋ na, malaayikoo diyaamuta a ye Sinayi Konkoo kaŋ. Ate le ye kuma baluuriŋolu futandi ñ mumuñolu la kafoo ma ka ì dii ntolu la.

- 39 Bari m̄ mumuñolu mañ soñ a ma, ì ye a jenken di kara la, aduñ ì sondomoolu muruta Misira bankoo kañ.
- 40 Bituñ ì ko Haaruna ye ko, ‘Alloolu dadaa n̄ ye, mennu si n̄ ñaatonkayaa. Kaatu Musa meñ ye m̄ bondi nañ Misira, m̄ mañ a loñ, meñ keta a la.’
- 41 Wo to le ì ye ninsiriño dadaa. Ì ye sadaa bondi ñiñ jalaño ye, aduñ ì seewoota ñiñ na, ì ye meñ dadaa ì fansuñ buloo la.
- 42 Wo kamma la Alla ye a koo dii ì la, a ye ì bula ka saño santo malafeñolu batu, ko a be safeeriñ annabiyomoolu la kitaaboo kono ñaameñ: ‘Alitolu Banisirayilankoolu, ali ye sanji tañ naanoo meñ ke keñewuloo kono, fo ali ye beeyañ sadaa warañ siimañ sadaa naati nte le ye bañ?’
- 43 Hanii, bari ali niñ ali la jalañolu taata. Ali ye Moleki la tiriliisoo koo, ali ye Refani la looloo samba, a niñ feñolu, ali ye mennu lese ka ì batu, wo to m be ali bayi la le ka tamba Babiloni.’
- 44 “M̄ mumuñolu ye Tiriliisi Senuño soto seedeyaa le ti keñewuloo kono. Alla meñ ye yaamaroo dii a kuwo to, ate le ye misaaloo yitandi Musa la, aduñ a dadaata wo le ñaama.
- 45 M̄ mumuñolu naata ñiñ tiriliisoo samba nañ ñiñ bankoo kañ jañ waatoo meñ na, Yosuwaa ye ì ñaatonkayaa ka ñiñ bankoo taa siyolu bulu, Alla ye mennu bayi ì ñaato. Wo tiriliisoo tuta jañ ne fo Mansa Dawuda la waatoo.
- 46 Alla la hiinoo tarata Dawuda fee, aduñ a ye daaniroo ke le fo a si buño loo Yaakuba la Alla ye.
- 47 Bari Mansa Sulemani le ye buño loo Alla ye.
- 48 “Hani wo, Alla Mansa Tallaa buka sabati buñolu kono, hadamadiñolu ye mennu dadaa, ko annabiyomoo ye a fo ñaameñ:
- 49 ‘Arijana le mu n na mansasiiraño ti, aduñ duniyaa le mu n siñ looraño ti. Ali be buño meñ loo la n ye, a be ke la muñ buñ siifaa le ti, aduñ n na dahaa dulaa be ke la muñ dulaa siifaa le ti?’
- 50 Fo a mañ ke m faño buloo le ti, meñ ye ñiñ feñolu bee daa.’
- 51 “Alitolu moo kuñ jaaroolu! Ali sondomoolu niñ ali tuloolu sukita le. Ali ka tu balandiñ Noora Kuliño ma le waati-wo-waati. Ali mumuñolu ka meñ ke nuñ, ali fanaa be wo le ke kañ.
- 52 Jumaa le sotota annabiyomoolu kono nuñ, ali mumuñolu mañ meñ toora? Ì ye doolu faa, mennu ye Tilindiño la naa kankulaa ì ye. Aduñ alitolu naata ñiñ Tilindiño jamfaa, ali ye a faa.
- 53 Ali ye luwaa soto, malaayikoolu ye meñ dii ali la, bari ali mañ soñ a la.”
- 54 Kabiriñ ì ye ñiñ kumoolu moyi, ì jusoo bota. Bituñ ì kamfaatoo ye ì ñimmakiñ.

- 55 Bari Stifeni meŋ be faariŋ Noora Kuliŋo la, a ye saŋo santo juubee. A ye Alla la semboo niŋ waroo je, aduŋ Yeesu be looriŋ Alla bulubaa karoo la.
- 56 Wo to le a ko, “A juubee, ŋa saŋo je yeleriŋ, aduŋ Moo Dinkewo be looriŋ Alla bulubaa karoo la!”
- 57 Bari ì ye ì buloolu biti ì tuloolu to, ì wuuriŋo borita a kaŋ.
- 58 Ì ye a bayi saatewo banta la. Ì ye a buŋ beroolu la jee ka a faa. Seedoolu ye ì la waramboolu landi duuma fondinkewo doo siŋolu daala, meŋ too mu Sawulu ti.
- 59 Kabiriŋ ì be Stifeni buŋ kaŋ, a duwaata ko, “M Maarii Yeesu, n niyo taa.”
- 60 Wo to le a ñoyita a kumbaliŋolu kaŋ. A sarita santo ko, “Maariyo, kana ñiŋ junuboo muta ì fee.” Kabiriŋ a ye ñiŋ fo, a niyo bota.

Kiilaalu 8

- 1 Sawulu fanaa ye Stifeni faa muta kuu betoo le ti. Wo luŋ kiliŋo la toora baa laata Yeesu la kafoo moolu kaŋ Yerusalaamu. Wo ye a tinna, ì bee janjanta Yudeya niŋ Samariya tundoole kaŋ taariŋ fo kiilaalu doron.
- 2 Alla ñaasilannaa doole ye Stifeni baadee, aduŋ ì woosiita baake a la saayaa kamma la.
- 3 Bari Sawulu hameta ka Yeesu la kafoo kasaara. A ka taa ka bo buŋ ka taa buŋ, a ka ì diyaakuyaa fintindi, kewolu niŋ musoolu, ka ì soron bunjawoo kono.
- 4 Doolu menu janjanta, ì ye kibaari betoo kawandi daa-wo-daa.
- 5 Filipi taata saatee baa doo to Samariya tundoole kaŋ, aduŋ a ye Kiristu la kuwo kawandi moolu ye.
- 6 Kabiriŋ moo jamaa ye Filipi la kumoo moyi, aniŋ ì ye kaawakuwolu je, a ye menu ke, ì bee ye a lamoyi kuke hakili kiliŋo kono, a ye meŋ fo.
- 7 Seetaani jawoolu fintita moo jamaa le kono, ì niŋ wuuri baa. Namatoolu niŋ lanjuurutoo jamaa le kendeyaata.
- 8 Wo ye seewoo baa le naati wo saatewo kono.
- 9 Kee doo le be wo saatewo kono jee, meŋ too mu Simoni ti. A ka batuutaayaa le ke jee, aduŋ a ka a fo ko, ate mu moo baa le ti. Samariyankoolu bee kaawata a la kuwo ma le.
- 10 Moo baalu niŋ moondiŋolu bee ye i lamoyi a la le. Ì ko, “Tooña, ñiŋ kewo mu Alla la semboo le ti, ì ka meŋ kumandi Sembe Baa la.”
- 11 Ì ka i lamoyi a la ka a nooma, kaatu a ye ì jaakalindi a la batuutaayaa la le fo waati jaŋ.
- 12 Bari kabiriŋ ì laata kibaari betoo la, Filipi ka meŋ kawandi Yeesu Kiristu too la Alla la mansabaayaa la kuwo to, ñiŋ kewolu niŋ musoolu batiseeta.

- 13 Hani Simoni faño laata, aduñ a batiseeta. Bituñ a ye Filipi nooma daa-wo-daa jee. A ye taamanseeroolu niñ kaawakuu baalu je, aduñ a kaawata.
- 14 Kabiriñ kiilaalu mennu be nuñ Yerusalaamu, ye a moyi ko, Samariyankoolu sonta Alla la kumoo la le, ì ye Pita niñ Yohana kii ì kañ.
- 15 Wolu naata jee, ì duwaata Samariyankoolu ye, fo ì si Noora Kuliño soto,
- 16 kaatu a mañ jii hani kiliñ ne kañ ì kono foloo, bari ì batiseeta niñ Maarii Yeesu too doronj ne la.
- 17 Bituñ Pita niñ Yohana ye ì buloo laa ì kañ, aduñ Samariyankoolu ye Noora Kuliño soto.
- 18 Kabiriñ Simoni ye a je ko, Noora Kuliño diita ì la le waatoo meñ na, kiilaalu ye ì buloo laa ì kañ, a pareeta ka kodoo dii ì la.
- 19 A ko ì ye ko, “Ali ñiñ semboo dii m fanaa la, fo niñ ña m buloo laa moo-wo-moo kañ, wo maarii si Noora Kuliño soto.”
- 20 Bari Pita ko a ye ko, “I la kodoo niñ i faño ye kasaara, kaatu i ye a miira le ko, i si Alla la sooroo sañ noo kodoo le la.
- 21 I mañ dulaa soto ñiñ dookuwo kono, sako talaarifeñ, kaatu i sondomoo mañ tilij Alla ñaa koto.
- 22 Wo kamma la, tuubi i la ñiñ kurunyyaa la. I si duwaa ka Alla daani, fo a si yamfa i la sondome miira jawoo la.
- 23 Kaatu ña a je le ko, i be faariñ kiiliyaa jawoo le la, aduñ i sitita tilimbaliyaa jolomaa le la.”
- 24 Bituñ Simoni ye a jaabi ko, “Ali si Maariyo daani n ye, fo feñ-wo-feñ kana ke n na, ali ye meñ fo.”
- 25 Kabiriñ Pita niñ Yohana ye Maariyo la kuwo seedeyaa, aniñ ì ye a la kumoo kawandi, ì muruta Yerusalaamu. Ì la taamasiloo kañ, ì ye kibaari betoo kawandi Samariyankoolu la saatee jamaa le kono.
- 26 Maariyo la malaayikoo diyaamuta Filipi ye ko, “Wuli, i ye taa bulubaa karoo la, siloo meñ bota Yerusalaamu ka taa Kaasa.” A siloo kiideeta le, moo jamaa buka taa a la saayiñ.
- 27 Wo to le Filipi wulita ka taa. Jee niñ jee, a ye Etopiyankoo je. Wo mu kuntii baa le ti ì la musumansoo la mansakundaa kono. Ate mu seenewo le ti meñ be marariñ a la naafuloo bee ma. A naata baturoo le la Yerusalaamu,
- 28 aduñ saayiñ a murutoo be siiriñ a la sareetoo kañ. A be Annabilayi Yesaya la kitaaboo le karañ kañ.
- 29 Wo to le Nooroo ko Filipi ye ko, “Sutiyyaa ñiñ sareetoo la, i ye taama a daala.”

- 30 Bituŋ Filipi borita a daala, a ye a moyi, a be Annabilayi Yesaya la kitaaboo karaŋ kaŋ. Filipi ye a ñininkaa ko, “Fo i ye a fahaamu le, i ka meŋ karaŋ baŋ?”
- 31 A ye a jaabi ko, “Hanii, n si a fahaamu noo ñaadii le, niŋ moo maŋ a kotoo fo n ye?” Bituŋ a ye Filipi daani ka naa sii a fee a la sareetoo kaŋ.
- 32 Ñiŋ ne mu aayoolu ti, a be mennu karaŋ kaŋ: “Ì ye a kenkenj ne ko ì ka taa saajiyo meŋ kanateyi, ko saajiiriŋo ka i deyi a tii kuntulaa bulu ñaameŋ, a maŋ feŋ ne fo.
- 33 Ì ye a dooyandi, ì ye a bali a la tooña la. Jumaa le si a la jamaanoo la kuwo fo, kaatu a bondita ñiŋ duniyaa kono le.”
- 34 Bituŋ Etopiyankoo ye Filipi ñininkaa ko, “A fo n ye, annabiyomoo ka jumaa le la kuwo fo jaŋ. Fo a ka a faŋo le la kuwo fo baŋ, waraŋ fo moo koteŋ?”
- 35 Wo to le Filipi ye a dati ka diyaamu wo aayoolu la kuwolu la, aduŋ a ye Yeesu la kibaari betoo fo a ye.
- 36 Kabiriŋ ì taatoo futata dulaa to, jiyo be daameŋ, Etopiyankoo ko, “A juubee, jiyo fele jaŋ. Muŋ ne be m bali la ka batisee?”
- 37-38 Bituŋ a ye yaamaroo dii ko, a la sareetoo ye loo. A niŋ Filipi jiita, ì taata jiyo kono, Filipi ye a batisee jee.
- 39 Biriŋ ì fintita naŋ jiyo kono doronj, Maariyo la Nooroo ye Filipi samba. Etopiyankoo maŋ a je kotenke, bari a seewooriŋo tententa a la siloo la.
- 40 Filipi naata a faŋ je Asotus saatewo kono. A tambitoo ye kibaari betoo kawandi saatewolu bee kono fo a futata Sisareya.

Kiilaalu 9

- 1 Hani saayiŋ, Sawulu tententa a la saŋaroo niŋ silandiri koleŋo la ko, a be Maariyo noomalankoolu kasaara la le. A taata piriisi kuntii baa yaa,
- 2 a ye leetaroolu kaniŋ wo bulu ka taa Yahuudi diina bendulaalu to Damasiku saatewo kono, fo niŋ a ye kewolu niŋ musoolu je, mennu be Yeesu la siloo kaŋ, a si ì sitiriŋo samba naŋ Yerusalaamu.
- 3 Kabiriŋ a be taa kaŋ fo a sutiyaata Damasiku saatewo la, wo loo niŋ baroo teema maloo ŋalasita a kaŋ ka bo santo, a ye a murubeŋ.
- 4 Bituŋ a boyita bankoo to, a ye diyaamukaŋo moyi, meŋ ko a ye ko, “Sawulu, Sawulu, muŋ ne ye a tinna i ka n toorandi?”
- 5 Bituŋ Sawulu ko, “Maariyo, jumaa le mu ite ti?” Kumakaŋo ye a jaabi ko, “Nte le mu Yeesu ti, i ka meŋ toora.
- 6 Wuli saayiŋ, i ye duŋ saatewo kono. A be fo la i ye jee le, i ñanta meŋ ke la.”
- 7 Sawulu taañoolu loota, ì maŋ diyaamu noo jaakaloo kamma, kaatu ì ye diyaamukaŋo moyi, bari ì maŋ moo je.

- 8 Bituŋ Sawulu wulita bankoo to. Biriŋ a ye a ñaalu ye, a maŋ feŋ je noo. Wo to le ì ye a buloo muta ka a samba Damasiku saatewo kono.
- 9 A maŋ jeroo ke noo fo tili saba. A maŋ domoroo ke, sako a si i miŋ.
- 10 Yeesu noomalanka doo le be Damasiku saatewo kono nuŋ jee, meŋ too mu Ananias ti. Maariyo ko a ye jeroo kono ko, “Ananias!” A ye a danku ko, “M Maarii, m fele.”
- 11 Wo to le Maariyo ko a ye ko, “Wuli, i ye taa mbeedoo kaŋ, ì ka a fo daameŋ ye ko Mbeedi Tilindiŋo. I si ñininkaroo ke kewo la Yudas la buŋo kono, meŋ too mu Sawulu ti. A bota Tarisus le. A be duwaa kaŋ.
- 12 A ye kewo je jaharaŋo ñaama jeroo kono, meŋ too mu Ananias ti, a naata konoto ka a buloo laa a kaŋ, fo a si jeroo ke kotenke.”
- 13 Bari Ananias ye a jaabi ko, “M Maarii, ŋa a la kuwo moyi moo jamaa le la ko, a ye kuu jawu jamaa le ke i la moo senuŋolu la Yerusalaamu.
- 14 Aduŋ a ye kaŋo soto ka bo piriisi ñaatonkoolu bulu, fo a si moolu bee muta jaŋ, mennu ka baturoo ke i too la.”
- 15 Bari Maariyo ko Ananias ye ko, “Taa a kaŋ! Ñiŋ kewo mu n na joraŋ tombondiŋo le ti, meŋ be n too samba la moolu ye, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, mansoolu ye, aniŋ Banisirayilankoolu.
- 16 M be a yitandi la a la le, a ñanta toora la ñaameŋ n too kamma la.”
- 17 Wo to le Ananias taata. A dunta buŋo kono ka a buloo laa Sawulu kaŋ, bituŋ a ko a ye ko, “M baadiŋo Sawulu, m Maarii Yeesu meŋ fintita i kaŋ siloo kaŋ, biriŋ i ka naa jaŋ, wo le ye n kii fo i si jeroo ke kotenke, aduŋ i si faa niŋ Noora Kuliŋo la.”
- 18 Wo loo niŋ baroo teema feŋ fata muluŋo jolonta ka bo Sawulu ñaalu to, aduŋ a ye jeroo ke kotenke. Bituŋ a wulita, aduŋ a batiseeta.
- 19 Kabiriŋ a ye domoroo ke, a bambanta. A naata tara Yeesu noomalankoolu fee fo tili dantaŋ Damasiku saatewo kono jee.
- 20 Jee niŋ jee a ye kawandoo dati Yahuudi diina bendulaalu kono ko, Yeesu mu Alla Dinkewo le ti.
- 21 Moolu bee jaakalita a la kuwo la, mennu ye a moyi. Ì ko, “Fo ñiŋ kewo le buka a kata ka wo moolu la kafoo kasaara nuŋ Yerusalaamu, mennu ka baturoo ke Yeesu too la? Fo daliiloo meŋ ye a samba naŋ jaŋ, wo maŋ ke ka ì sitiriŋo samba piriisi ñaatonkoolu ye?”
- 22 Bari Sawulu la kawandoo semboo ka kafu doron. A ye Yahuudoolu jaakalindi, mennu be sabatiriŋ Damasiku saatewo kono. A ye a yitandi ì la koyirinke ko, Yeesu le mu Alimasiihu ti.
- 23 Tili jamaa koolaa, Yahuudoolu ye feeroo siti ka a faa,

- 24 bari Sawulu naata ì la feeroo loŋ. Wo luŋolu kono, Yahuudoolu ka deleŋo laa a ye saatee dundaŋ daa to le suutoo niŋ tiloo, fo ì si a faa noo.
- 25 Wo to le a kafuñoolu naata a samba suutoo ka a yooro duuma niŋ sinsiŋo la ka bo niŋ huwo la, meŋ be saatee tata sansaŋo bala.
- 26 Kabiriŋ Sawulu naata Yerusalaamu, a ye a kata ka kafu Yeesu la kafoo ma. Bari ì bee silata a la le, kaatu ì maŋ laa ko, a mu Yeesu noomalankoo le ti.
- 27 Bari Barinabas ye a taa ka a naati kiilaalu yaa. A naata a fo ì ye, Sawulu ye Maariyo je ñaameŋ siloo kaŋ, Maariyo diyaamuta a ye ñaameŋ, aniŋ a kawandita fatiyaa kono ñaameŋ Yeesu too la Damasiku saatewo kono.
- 28 Bituŋ Sawulu sabatita ì fee, a be duŋ niŋ fintoo la ì kono Yerusalaamu. A ye kawandoo ke fatiyaa kono Maariyo too la.
- 29 A diyaamuta Yahuudoolu fanaa ye, menu ka Jirisi kaŋo fo, a niŋ ì ye ñoo soosoo. Wolu ye feeroolu siti ka a faa.
- 30 Biriŋ baadiŋolu ye a kalamuta, ì ye a samba Sisareya, bituŋ ì naata a kii Tariusus saatewo to.
- 31 Wo to le Yeesu la kafoo moolu bee ye kayiroo soto Yudeya, Kalilee aniŋ Samariya tundoolu kaŋ. Ì bambanta, aduŋ ì yiriwaata Maariyo ñaasilanŋo kono ka bo niŋ Noora Kuliŋo la maakoyiroo la.
- 32 Pita taata dulaalu bee to taariŋ. A naata Alla la moo senuŋolu fanaa yaa, menu be sabatiriŋ Lida saatewo kono.
- 33 A ye kewo je meŋ mu namatoo ti, a be laariŋ a la laaraŋo kaŋ fo sanji seyi. A too mu Eneyas le ti.
- 34 Bituŋ Pita ko a ye ko, “Eneyas, Yeesu Kiristu ye ì kendeyandi le saayiŋ. Wuli, ì ye ì la laaraŋo dadaa.” Wo loo niŋ baroo teema namatoo wulita.
- 35 Moolu menu bee be sabatiriŋ Lida saatewo kono aniŋ Saroni tundoos kaŋ, biriŋ ì ye a je taamoo la, ì laata Maariyo la.
- 36 Wo waatoo la Yeesu noomalanka doo le be Yopa. A too mu Tabita le ti, bari Jirisi kaŋo to a too mu Dookas le ti. Ñiŋ musoo ka tu kebaara betoolu le ke la waati-wo-waati, aduŋ a ka fuwaaroolu fanaa maakoyi le.
- 37 Bari saayiŋ a kuuranta, a naata faa. Bituŋ ì ye a kuu, ì ye a landi buŋ santonkoo kono.
- 38 Baawo Lida maŋ jamfa Yopa la, aduŋ Yeesu noomalankoolu ye a moyi ko, Pita be jee le, ì naata kee fula kii a kaŋ. Ì ye a daani, fo a si naa katabake ì yaa.
- 39 Wo to le Pita wulita, a niŋ ì taata ñoo la Yopa. Biriŋ ì futata jee, ì ye a tambindi buŋ santonkoo kono. Furuyaamusoolu bee loota a daala, ì be kumboo kaŋ, aduŋ ì ye kotondaŋolu niŋ sitifeŋ doolu yitandi Pita la, Dookas ye menu dadaa, biriŋ a be baluuriŋ ì fee.

40 Bari Pita ye ì bee fintindi banta. Wo to le a ñoyita ka duwaa. Bituŋ a muruta furewo kaŋ, a ko, “Tabita, wuli!” Wo to le musoo ye a ñaalu yele. Biriŋ a ye Pita je, a siita.

41 Pita ye a buloo muta, a ye a wulindi. Bituŋ a ye furuyaamusoolu niŋ Alla la moo senuŋolu kumandi, a ye a baluuriŋo dii ì la.

42 Ñiŋ kuwo naata loŋ Yopa saatewo bee kono. Wo kamma la moo jamaa naata laa Maariyo la.

43 Pita tuta sabatiriŋ Yopa jee fo tili jamaa faraboo doo yaa, meŋ too mu Simoni ti.

Kiilaalu 10

1 Kewo doo le tarata Sisareya saatewo kono, meŋ too mu Kooneliyus ti. A mu Rooma kelediŋ kuntiyo le ti kelediŋ kafoo kono, ì ka meŋ kumandi Italiya kafoo la. Kelediŋ keme kiliŋ ne tarata a koto.

2 A mu moo tilindiŋo le ti, meŋ ye Alla ñaasilanŋo soto, a niŋ a la bunkononkoolu bee. A ka sadaa dii baake moolu la le, mennu be suulariŋ, aduŋ a ka tu duwaa la waati-wo-waati.

3 Tilibuloo doo le la, talaŋ saba waatoo, a ye jeroo ke Alla la malaayikoo la jaharaŋo ñaama, meŋ naata a kaŋ. A ko a ye ko, “Kooneliyus!”

4 Kooneliyus ye a ñaalu loo a kaŋ, a kijafaratoo. A ko a ye a ko, “Maariyo, muŋ ne mu?” Bituŋ malaayikoo ko a ye ko, “Alla hakiloo be i la duwaalu niŋ sadaalu kaŋ ne.

5 Saayiŋ, kewolu kii Yopa ka Simoni kumandi, ì ka meŋ kumandi fanaa Pita la.

6 A be sabatiriŋ Simoni faraboo le yaa, meŋ na buŋo be baa daala.”

7 Kabiriŋ malaayikoo meŋ be diyaamu kaŋ Kooneliyus ye taata, Kooneliyus ye a la dookuulaa fula kumandi, ì niŋ kelediŋ kiliŋ. Wo kelediŋo be kelediŋolu le kono, mennu ka tara looriŋ a la kuwo la, aduŋ Alla ñaasilannaa le mu a ti fanaa.

8 Kabiriŋ a ye kuwolu bee saata ì ye, mennu keta, a ye ì kii Yopa.

9 Wo saamoo, kabiriŋ ì be siloo kaŋ, ì sutiyaata saatewo la, Pita taata buŋo kaŋ santo daameŋ teruta, ka duwaa talaŋ taŋ niŋ fula tilibuloo.

10 Bituŋ a konkota, aduŋ a hameta domoroo la. Kabiriŋ ì be domoroo parendi kaŋ, Noora Kuliŋo ye a siirandi fo a maŋ tara a faŋ bulu.

11 A ye saŋo je yeleriŋ, feŋo jiita naŋ a kunto, meŋ mulunta ko faani baa, a tonkoŋ naanoo be mutariŋ, a jiita naŋ duniyaa kaŋ.

12 Daafey siifaa jamaa le be ñiŋ faani baa kono, siŋ naanimaa feŋolu, kuruntu feŋolu, aniŋ kunoolu.

13 Diyaamukaŋo kumata a ye ko, “Pita, wuli santo! Ì faa, i ye ì domo.”

14 Bari Pita ko, “Hanii Maariyo! N nene maŋ feŋ domo, meŋ maŋ seneyaa, aniŋ ñ na Luwaa ye meŋ haraamuyandi!”

- 15 Bituŋ diyaamukaŋo naata a kaŋ fulanjanke ko, “Alla ye meŋ seneyandi, kana a fo ko, a maŋ seneyaa.”
- 16 Ñiŋ keta le fo siiŋaa saba. Bituŋ jee niŋ jee, faani baa taata santo.
- 17 Biriŋ Pita be jaakaliriŋ ñiŋ jeroo kotoo la, a ye Kooneliyus la kiilaalu je, mennu ka Simoni la buŋo ñininkaa. Ì be looriŋ bundaa to.
- 18 Ì sarita santo ka ñininkaroo ke ko, fo Simoni be sabatiriŋ wo buŋo le kono, ì ka meŋ kumandi Pita la.
- 19 Pita tuta i miira la wo jeroo la. Bituŋ Alla la Nooroo ko a ye ko, “A fele, kee saba be i ñini kaŋ.
- 20 Wo kamma la wuli, i ye taa duuma. I niŋ ì ye taa ñoo la. Kana sika feŋ na, kaatu nte le ye ì kii.”
- 21 Bituŋ Pita jiita naŋ kewolu kaŋ duuma. A ko ì ye ko, “M fele, ali ka meŋ ñini, nte le mu. Muŋ ne mu ali la naa sababoo ti jaŋ?”
- 22 Ì ye a jaabi ko, “Kooneliyus mu Rooma kelediŋ kuntiyo le ti. Kee tilindiŋo le mu, meŋ ye Alla ñaasilanŋo soto. A ye seedeyaa betoo le soto Yahuudoolu bee kono. Malaayika senuŋo le ye a yaamari ka i kumandi, fo i si naa a la buŋo kono, a ye i lamoyi i la kumoolu la.”
- 23 Wo to le, Pita ye ì kumandi konoto ka ì jiyandi. Wo saamoo, Pita niŋ Kooneliyus la kiilaalu taata ñoo la. Aduŋ baadiŋ doolu mennu bota Yopa ye a dandaŋ.
- 24 A sinindiŋo ì futata Sisareya saatewo to. Kooneliyus tarata i yillaariŋ ì ma le. Wo kamma la a ye a baadiŋolu niŋ a teeroolu kumandi ñoo kaŋ.
- 25 Kabiriŋ Pita dunta a la koridaa kono, Kooneliyus ye a benduŋ. A sujudita Pita ye ka a batu,
- 26 bari Pita ye a wulindi santo. A ko a ye ko, “Wuli, i ye loo, nte fanaa mu hadamadiŋo doronŋ ne ti.”
- 27 Kabiriŋ a niŋ a be diyaamu kaŋ, Pita naata duŋ konoto. A ye moo jamaa tara bendiŋ ñoo kaŋ jee.
- 28 Bituŋ a ko ì ye ko, “Ali ye a loŋ ne ko, ntolu Yahuudoolu la Luwaa maŋ soŋ, ñà kafuñooyaa soto waraŋ ka sutiya a moolu la, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti. Bari Alla ye a yitandi n na le ko, m maŋ ñaŋ na a fo la ko, moo maŋ seneyaa, waraŋ a la kuwo kosota le.
- 29 Wo le ye a tinna m maŋ balaŋ ka naa, biriŋ ali ye n kumandi. N lafiita a loŋ na saayiŋ, ali ye n kumandi meŋ na.”
- 30 Bituŋ Kooneliyus ko a ye ko, “Tili saba koomanto, m be nuŋ n na buŋo kono duwaa la ñiŋ ñonŋ waatoo la, talaŋ saba tilibuloo. Bituŋ kewo loota n ñaato, a la duŋ feŋolu be malamala kaŋ.

- 31 A ko n ye ko, ‘Kooneliyus, Alla ye i la duwaalu moyi le, aduŋ a hakiloo be i la sadaalu kaŋ ne.
- 32 Wo kamma la, kiilaa kii Yopa. I ye Simoni kumandi, ì ka meŋ kumandi fanaa Pita la. A be sabatiriŋ Simoni faraboo le yaa, meŋ na buŋo be baa daala.’
- 33 Wo le ye a tinna ŋa kiilaalu kii i kaŋ wo loodulaa to, aduŋ i la naa keta kuu bete baa le ti. Saayiŋ, ntolu bee be jaŋ Alla ñaatiŋo la ka kumoolu bee moyi, Alla ye i yaamari ka menu fo.”
- 34 Bituŋ Pita ye a dati ka diyaamu ko, “Tooña, saayiŋ ŋa a loŋ ne ko, Alla buka faasaaroo ke,
- 35 bari a ka soŋ moo-wo-moo le ma nasiyoŋolu bee kono, meŋ silata a la, aniŋ meŋ ka kuu tilindiŋo ke.
- 36 Ali ye kibaari betoo loŋ ne, Alla ye meŋ kii Banisirayilankoolu ye. Wo kayira kibaaroo kawandita ka bo niŋ Yeesu Kiristu le la. Ate le mu moolu bee Maariyo ti.
- 37 Ñiŋ kibaaroo kankulaata Yudeya bee kono. A datita Kalilee le, Yaayaa la batiseeroo niŋ kawandoo koolaa.
- 38 Ali ye a loŋ ko, Yeesu meŋ bota Nasareti, Alla ye a fandi Noora Kuliŋo niŋ semboo la le. A taata daa-wo-daa, a ka kuu betoo le ke, aniŋ a ka moolu bee le kendeyandi, Ibiliisa ye menu siti, kaatu Alla be a fee le.
- 39 “Ntolu le mu seedoolu ti kuwolu bee to, a ye menu ke Yudeya tundoo kaŋ, aniŋ Yerusalem kono. Ì ye a pempeŋ yiribantambilo le kaŋ ka a faa.
- 40 Bari Alla ye a wulindi tili sabanjaŋo la, bituŋ a ye moolu jerindi a la.
- 41 A maŋ moolu bee jerindi a la, bari ntolu ye a je le, Alla ye menu tomboŋ ka ke seedoolu ti a la kuwo to. Ate niŋ ntolu ye domoroo niŋ miŋo ke ñoo kaŋ ne, kabiriŋ a wulita saayaa kono.
- 42 A ye ñ yaamari le ka moolu kawandi, aniŋ ka seedeyaa dii ko, ate le mu wo kiliŋo ti, Alla ye meŋ tomboŋ ka a ke kendoolu niŋ furewolu kiitindilaa ti.
- 43 Annabiyomoolu bee ye seedeyaa ke ate le la kuwo to ko, moo-wo-moo meŋ laata a la, a be junube yamfoo soto la le ka bo niŋ a too la.”
- 44 Janniŋ Pita be a la ñiŋ kumoolu baŋ na doron, Noora Kuliŋo jiita naŋ ì bee kaŋ, menu be a lamoyi kaŋ.
- 45 Yeesu la kafoo moolu menu niŋ Pita naata ñoo la, aduŋ ì mu Yahuudoolu le ti, ì jaakalita, kaatu Noora Kuliŋo jiita hani moolu kaŋ ne, menu maŋ ke Yahuudoolu ti.
- 46 Ì ye ì moyi diyaamu la kaŋ koteŋolu la, ì be Alla jayi kaŋ.
- 47 Wo to le Pita ko, “Ali ye a je le, ñinnu ye Noora Kuliŋo soto le ko ŋà a soto ñaameŋ. Saayiŋ, fo moo si balaŋ noo ko, ñinnu maŋ ñaŋ na batisee la niŋ jiyo la baŋ?”

48 Bituŋ a ye yaamaroo dii ko, ò si batisee niŋ Maarii Yeesu too la. Wo to le ò naata Pita daani ka sabati ò fee fo tili dantaŋ.

Kiilaalu 11

1 Kiilaalu niŋ baadiŋ doolu mennu be Yudeya, ò ye a moyi le ko, moolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, wolu fanaa sonta Alla la kumoo la le.

2 Biriŋ Pita naata Yerusalaamu, Yeesu la kafoo moolu mennu ye Yahuudoolu la sunnoo kummaayandi, ò ye Pita jalayi.

3 Ì ko a ye ko, “Muŋ ne ye a tinna i taata wo moolu yaa, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti? I niŋ sunnabaloolu ye domoroo ke ñoo kaŋ!”

4 Bituŋ Pita ye a dati ka kuwo seneyandi ò ma kendeke. A ko ò ye ko,

5 “Kabiriŋ m be duwaa la Yopa saatewo kono, Alla la Nooroo le ye n siirandi, fo m maŋ tara noo m faŋ bulu. Bituŋ n naata jeroo ke jaharaŋo ñaama feŋ na, meŋ mulunta ko faani baa. A be jii kaŋ naŋ ka bo saŋo santo. A tonkoŋ naanoo be mutariŋ. A naata, m be daameŋ to.

6 Bituŋ ŋa a juubee ka a koroosi. Da duniyaa daafeŋ siifaa jamaa le je jee, siŋ naanimaa feŋolu, wulakono daafeŋolu, kuruntu feŋolu, aniŋ kunoolu.

7 N naata diyaamukaŋo moyi, meŋ ko n ye ko, ‘Pita, wuli! A faa, i ye a domo.’

8 Bari n ko, ‘Hanii Maariyo! Feŋ nene maŋ bula nte daa kono, meŋ maŋ seneyaa, aniŋ ñ na Luwaa ye meŋ haraamuyandi!’

9 Bari diyaamukaŋo kumata ka bo saŋo santo fulanjanke ko, ‘Alla ye meŋ seneyandi, kana a fo ko, a maŋ seneyaa.’

10 Ñiŋ keta le fo siiŋaa saba. Wo koolaa a bee muruta kotenke saŋo santo.

11 “Wo waati kiliŋo le la, kee saba futata buŋo to, m be sabatiriŋ nuŋ daameŋ. Ì ye ò kii naŋ n kaŋ ne ka bo Sisareya.

12 Wo to le Alla la Nooroo ko n ye ko, n kana sika soto n niŋ ò la taa to. Bituŋ n taata, n niŋ m baadiŋ Yeesu noomalanka wooro, mennu ye n dandaŋ. Ñ dunta Kooneliyus la buŋo kono.

13 A ye a dantee ñ ye, a ye malaayikoo je looriŋ a la buŋo kono ñaameŋ. Wo ko a ye ko, ‘Kewolu kii Yopa ka Simoni kumandi, ò ka a fo meŋ ye Pita.

14 A be kumoolu fo la i ye le, mennu be ite niŋ i la bunkononkoolu bee kiisa la.’

15 “Biriŋ ŋa a dati ka diyaamu ò ye, Noora Kuliŋo jiita ò kaŋ ko a jiita m fanaa kaŋ ñaameŋ folooto.

16 Bituŋ n hakiloo bulata Maariyo la kumoo la, a ye meŋ fo ko, ‘Yaayaa ka batiseeroo ke niŋ jiyo le la, bari ali be batisee la niŋ Noora Kuliŋo le la.’

- 17 Wo to Alla ye ñiñ soorifeñ kiliño le dii ì la, a ye meñ dii ntolu la, biriñ ò laata Maarii Yeesu Kiristu la. Saayiñ, jumaa le mu nte ti, meñ si balañ noo Alla ma?”
- 18 Kabiriñ ì ye ñiñ kumoolu moyi, ì bee ye i deyi. Bituñ ì ye Alla jayi ko, “Tooña, Alla ye tuuboo niñ badaa-badaa baluwo dii moolu fanaa la le, mennu mañ ke Yahuudoolu ti.”
- 19 Wo tooro kamma la, meñ wulita Stifeni la saayaa koolaa, Yeesu la kafoo moodoolu janjanta, ì taata fo Fonisiya tundo kañ, Sipurusi jooyoo to, aniñ Antiyoki saatee baa to, bari ì mañ kumoo kawandi moo-wo-moo ye fo Yahuudoolu doron.
- 20 Bari baadiñ doolu le be jee, mennu bota Sipurusi niñ Kirene. Ì naata Antiyoki, aduñ ì ye Maarii Yeesu la kibaari betoo kawandi Jirisinkoolu fanaa ye.
- 21 Maariyo la semboo tarata ì fee le, aduñ moo jamaa naata Maariyo kañ ka laa a la.
- 22 Yeesu noomalankoolu la kafoo meñ be Yerusalaamu naata ì kibaaroo moyi. Bituñ ì ye Barinabas kii Antiyoki.
- 23 Biriñ a naata, a ye Alla la hiinoo je, a seewoota. Bituñ a ye ì bee yaamari ka tu tilindiñ Maariyo ye ì sandomoolu bee la.
- 24 Ate mu kee betoo le ti, meñ be faariñ lannoo niñ Noora Kuliño la. Aduñ moo jamaa naata laa Maariyo la jee.
- 25 Wo to le Barinabas taata Tarisus saatewo to ka Sawulu ñini.
- 26 Kabiriñ a ye a je, a ye a samba nañ Antiyoki. Bituñ ì niñ Yeesu noomalankoolu la kafoo naata tu ñoo kañ saño muumee bee la, ì ye kafu baa karandi jee. Aduñ Antiyokinkoolu le foloo ye Yeesu la kafoo moolu kumandi Kiristu noomalankoolu la.
- 27 Wo luñolu la, kiilaariyaa kumafolaalu naata Antiyoki ka bo Yerusalaamu.
- 28 Bituñ kiliñ wulita ì kono, meñ too mu Akabus ti. A loota ka ñaatokumoo fo ko, konko baa le be boyi la ñiñ duniyaa bee kono, meñ be Rooma bankoo la maraloo koto. Ñiñ konkoo keta Rooma mansa Kalawudiyus la marali waatoo le la.
- 29 Wo to le Yeesu noomalankoolu naata kameñ ñiñ na ko, itolu meñ-wo-meñ na sotoo kaañanta meñ fee, ì si wo ke deemaaroo ti baadiñolu ye, mennu be sabatiriñ Yudeya.
- 30 Aduñ ì ye a ke wo le ñaama fanaa. Ì ye ì la soorifeñolu duñ Barinabas niñ Sawulu bulu ka ì samba alifaalu yaa Yerusalaamu.

Kiilaalu 12

- 1 Wo waatoolu la, Mansa Herodi ye doolu muta, mennu be Yeesu noomalankoolu la kafoo kono, ka ì toora.
- 2 Aduñ a ye yaamaroo dii ko, ì ye Yankuba faa niñ hawusaroo la, meñ mu Yohana kotoomaa ti.

- 3 Kabiriŋ Mansa Herodi ye a je ko, ñiŋ ye Yahuudoolu kontaani le, a ye Pita fanaa muta. A keta Mbuuru Leweñintaŋ Juuraloo luŋolu le kono.
- 4 Biriŋ a ye Pita muta, a ye a dundi bunjawoo kono. A ye a duŋ kelediŋ kafu naani le bulu ka a kanta. Kafu-wo-kafu ye kelediŋ naani le soto. Herodi lafita a fintindi la moolu ye ka a kiitindi Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo koolaa.
- 5 Wo kamma la, ì ye Pita maabo bunjawoo kono, bari Yeesu la kafoo maŋ i dahaa ka Alla daani a ye ì ñaniyoo bee la.
- 6 Suutoo meŋ na, Herodi lafita a fintindi la kiitiyo to, Pita tarata siinoo la, a be sitiriŋ neejolo fula le la kelediŋ fula teema. Aduŋ kantarilaalu fanaa tarata koroosiroo la bunjawoo daa to le.
- 7 Wo loo niŋ baroo teema, Maariyo la malaayikoo loota jee, aduŋ maloo malata bunjawoo kono. A ye Pita karoo tekiteki ka a kuniŋ. Bituŋ a ko, “Wuli tariyaake!” Jee niŋ jee neejoloolu jolonta ka bo a buloolu bala.
- 8 Malaayikoo ko a ye ko, “I la teesitiraŋo siti, i la samatoolu duŋ.” Pita ye wolu ke. Bituŋ malaayikoo ko a ye ko, “I la waramboo duŋ, i ye bula n nooma!”
- 9 Pita ye malaayikoo nooma, bari a ye a miira le ko, a ye jeroo le ke jaharaŋo kono. A maŋ a loŋ ko, ñiŋ kuwolu mu tooña le ti, malaayikoo be menu la.
- 10 Kabiriŋ ì tambita kantarilaa foloo niŋ fulanjaŋo la, ì naata neebundaa to, meŋ ñaa be tilindiŋ saatowo la. Bituŋ neebundaa yeleta a faŋ ye. Ì fintita banta, ì ye siloo taa. Wo loo niŋ baroo teema, malaayikoo yeemanta a koto.
- 11 Wo to le Pita ye a kalamuta, meŋ be keriiŋ. A ko, “Tooña, saayiŋ ña a loŋ ne ko, Maariyo ye a la malaayikoo le kii naŋ ka n kanandi Herodi bulu, aniŋ kuwolu, Yahuudoolu be i yillaariŋ meŋ na.”
- 12 Kabiriŋ a ye ñiŋ kalamuta, a taata Mariyaama la buŋo to, Yohana baamaa. Ate Yohana le ka kumandi Maaka fanaa la. Moo jamaa be bendiiŋ jee ka duwaa.
- 13 Kabiriŋ Pita ye koridaa bundaa konkoŋ, dookuulaa sunkutoo le naata, meŋ too mu Roda ti, ka daa ye le a ye.
- 14 Kabiriŋ a ye Pita diyaamukaŋo suutee, a maŋ bundaa ye le, bari seewoo kamma la a borita konoto ka a saata ko, Pita le be looriŋ bundaa to.
- 15 Wo to le ì ko a ye ko, “Ite maŋ tara i faŋ bulu.” Bari a balanta ì ma kendeke ko, tooña le mu. Bituŋ ì ko, “A la malaayikoo le mu!”
- 16 Pita tententa konkondiroo la, aduŋ biriŋ ì ye bundaa ye le, ì ye a je, ì jaakalita baake.
- 17 Bituŋ Pita ye taamanseeroo ke ì ye niŋ a buloo la ko, ì ye i deyi. A naata a fo ì ye, Maariyo ye a bondi bunjawoo kono ñaameŋ. A ko ì ye ko, “Ali si a fo Yankuba niŋ baadiŋolu ye.” Wo to le a fintita, a taata dulaa doo to.
- 18 Wo saamoo jaakali baa tarata kelediŋolu kono meŋ keta Pita la.

- 19 Kabiriŋ Mansa Herodi ye Pita ñini, a maŋ a je, a ye kantarilaalu kotobo. Wo to le a ye yaamaroo dii ko, ì si wo kantarilaalu faa. Bituŋ Herodi naata bo Yudeya, a taata sabati Sisareya saatewo to.
- 20 Mansa Herodi kamfaata baake Tirenkoolu niŋ Sidoninkoolu kamma. Bituŋ wolu naata deŋ kaŋ kiliŋ na, ì naata a kaŋ. Balastus meŋ be marariŋ dookuwolu la, mansakewo la koridaa kono, ì ye wo ke ì teerima ti. Ì ye kayiroo daani, kaatu ì la domori sotoo be dendii Herodi la bankoo le la.
- 21 Luŋo doo, ì ye meŋ londi, Mansa Herodi ye a la mansawaramboo duŋ. A siita a la siiraŋo kaŋ ka diyaamu ì ye.
- 22 Bituŋ moolu sarita santo, ì ko, “Ñiŋ diyaamukaŋo mu Alla le la diyaamukaŋo ti, a maŋ ke hadamaŋo ti.”
- 23 Wo loo niŋ baroo teema Maariyo la malaayikoo ye a busa, kaatu a maŋ horomoo dii Alla la. Tumboolu naata a domo, fo a faata.
- 24 Bari Alla la kumoo yiriwaata, aduŋ a ka janjaŋ doron.
- 25 Kabiriŋ Barinabas niŋ Sawulu ye ì la dookuwo timmandi Yerusalaamu, ì muruta Antiyoki. Ì ye Yohana samba ñoo la, ì ka meŋ kumandi Maaka la fanaa.

Kiilaalu 13

- 1 Yeesu la kafoo meŋ be Antiyoki saatewo kono, kiilaariyaa kumafolaalu aniŋ karandirilaalu be ì kono le. Wolu mu Barinabas le ti aniŋ Simeyon, ì ka meŋ kumandi Fatafiŋo la, Lusiyus Kirenenkoo, Manayeni meŋ kuluuta Mansa Herodi la suwo kono, aniŋ Sawulu.
- 2 Kabiriŋ ì be Maariyo batu kaŋ, aniŋ ì be sundiŋ, Noora Kuliŋo diyaamuta ì ye ko, “Ali Barinabas niŋ Sawulu bondi n ye ñiŋ dookuwo ye, ŋa ì kumandi meŋ na.”
- 3 Ì la suŋo niŋ duwaa koolaa, ì ye ì buloo laa ì kaŋ, aduŋ ì ye ì kii.
- 4 Kabiriŋ Noora Kuliŋo ye Sawulu niŋ Barinabas kii, ì taamata fo Selusiya. Ka bo jee ì teyita niŋ kulunjo la ka taa Sipurusi jooyoo to.
- 5 Kabiriŋ ì futata Salamis saatewo to, ì ye Alla la kumoo kawandi Yahuudi diina bendulaalu kono. Yohana Maaka fanaa be ì fee le ka ì maakoyi.
- 6 Ì ye jooyoo bee taama, fo ì futata Pafos saatewo to. Ì niŋ Yahuudi batuutaatiyo doo benta jee, meŋ mu faniyaa annabiyomoo ti. A too mu Bari-Yeesu le ti.
- 7 A be jooyoo maralilaa le fee nuŋ, meŋ too mu Seekiyus Pawulu ti. Kee ñaamendiŋo le mu a ti. A ye Barinabas niŋ Sawulu kumandi a kaŋ, kaatu a hameta ka Alla la kumoo moyi.
- 8 Bari ñiŋ batuutaatiyo Elimas balanta ì la. Jirisi kaŋo to, a too si yelemandi noo batuutaatiyo fanaa la le. Aduŋ a ye a kata ka jooyoo maralilaa la lannoo murundi kooma.

- 9 Bari Sawulu, ì ka meŋ fanaa kumandi Pawulu la, a be faariŋ Noora Kuliŋo la, a ye a ñaa loo Elimas kaŋ.
- 10 Bituŋ a ko a ye ko, “Ite Ibiliisa dinkewo, ite mu kuu tilindiŋo bee jawoo le ti. I be faariŋ jamfaa niŋ kurunŋyaa le la. Fo i te i dahaa la Maariyo la sila tilindiŋolu jenkendoo la baŋ?”
- 11 Maariyo buloo laata i kaŋ ne saayiŋ. I be finki la le, i te tiloo je noo la fo waati.” Wo loo niŋ baroo teema diboo boyita a kaŋ. Bituŋ a be muruŋ-muruŋ kaŋ ka moo ñini, meŋ si a buloo muta ka a maakoyi.
- 12 Kabiriŋ jooyoo maralilaa ye a je, meŋ keta, a laata. Aduŋ a kaawata Maariyo la karandiroo la.
- 13 Bituŋ Pawulu niŋ a la kafañoolu teyita niŋ kuluŋo la ka bo Pafos saatewo to ka taa Perika, meŋ be Pamfiliya tundoo kaŋ. Wo to le Yohana Maaka ye ì bula, a muruta Yerusalemu.
- 14 Bari Pawulu niŋ Barinabas bota Perika ka naa Pisidiya Antiyoki saatewo to. Loobula Luŋo la, ì taata Yahuudi diina bendulaa to, ì siita duuma.
- 15 Musa la Luwaa niŋ annabiyomoolu la kitaaboolu karaŋo koolaa, ñiŋ diina kafoo ñaatonkoolu ye kumoo kii ì kaŋ ko, “M baadiŋolu, niŋ ali ye kumoo soto, meŋ si moolu wakiilindi, ali naa a fo!”
- 16 Wo to le Pawulu loota, a ye a buloo wulindi, bituŋ a ko: “Banisirayilankoolu aniŋ moolu bee menu ye Alla ñaasiŋo soto, ali n lamoyi.
- 17 Banisirayila la Alla le ye ì mumuñolu tomboŋ, a ye ñ na moolu yiriwandi, kabiriŋ ì be sabatiriŋ Misira bankoo kaŋ. Aduŋ Alla ye ì bondi Misira bankoo kaŋ niŋ a bulu sembemaa baa le la.
- 18 A muñata ì la daajikoo la keñewuloo kono fo sanji taŋ naani.
- 19 Kabiriŋ Alla ye sii woorowula kasaara Kanaani bankoo kaŋ, a ye ì la bankoo dii ì la keetaafeŋo ti.
- 20 Ñiŋ kuwolu bee keta sanji keme naani aniŋ taŋ luulu wucoo le kono. “Bituŋ Alla ye kiitindirilaalu dii ì la fo Annabilayi Samuweli la waatoo.
- 21 Wo koolaa le, ì ye daaniri ke mansakewo la, aduŋ Alla ye Mansa Sawulu dii ì la, Kisi dinkewo ka bo Benjamini lasiloo kono, meŋ ye ì mara fo sanji taŋ naani.
- 22 Biriŋ Alla ye Sawulu bondi, a ye Dawuda wulindi ì ye ka ke ì la mansa ti. Alla ye seedeyaa ke a la kuwo to le ko, ‘Da Dawuda je le, Yese dinkewo, n lafita meŋ daajikoo la n sandomoo bee la. Feŋ-wo-feŋ diyaata n ye, a be wo le ke la.’
- 23 “Ka bo ñiŋ bonsuŋo la Alla ye Kiisandirilaa Yeesu dii Banisirayilankoolu la, ko a ye ì laahidi nuŋ ñameŋ.
- 24 Janniŋ Yeesu be naa la, Yaayaa Batiseerilaa ye batisoo la kuwo kawandi Banisirayilankoolu bee le ye ko, ì si tuubi, ì ye ì koo dii ì la junuboolu la.

- 25 Biriŋ Yaayaa be naa a la dookuwo baŋ na, a ko, ‘Ali ye a miira, nte mu jumaa le ti? Nte maŋ ke Alimasiihu ti. Bari a be naa le saayiŋ, m maŋ jari hani ka a la samata juloolu firin.’
- 26 “M baadiŋolu, mennu bota Iburayima bala, aniŋ moo koteŋolu mennu ye Alla ñaasilanjo soto! Ñiŋ kiisoo kumoo kiita ntolu le kaŋ.
- 27 Moolu mennu be siiriŋ Yerusalaamu, i niŋ i la maralilaalu, i maŋ a suutee ko Alimasiihu le mu. I maŋ annabiyomoolu la kumoolu fahaamu, i ka tu mennu karaŋ na Loobula Luŋolu la. I ye ñiŋ kumoolu timmandi le, biriŋ i ye Yeesu kiitindi.
- 28 I maŋ a tuumi noo feŋ na, meŋ jarita saayaa la. Hani wo ñaa-wo-ñaa, i ye Payileti daani ka a faa.
- 29 Biriŋ i ye kuwolu bee timmandi, mennu safeeta a la kuwo to, i ye a jindi yiribantambiloo kaŋ, i ye a baadee kaburoo kono.
- 30 Bari Alla ye a wulindi ka bo saayaa kono,
- 31 aduŋ tili jamaa, a tarata finti la moolu kaŋ, a niŋ mennu naata ñoo la Yerusalaamu ka bo Kalilee. Saayiŋ, wolu le mu a la kuwo seedoo ti moolu ye.
- 32 “Da kibaari betoo le samba naŋ ali ye, Alla ye meŋ laahidi m mumuñolu ye.
- 33 A ye a timmandi n ye le, ntolu mennu mu i diŋolu ti, kaatu Yeesu wulindita le ka bo saayaa kono. A be safeeriŋ fanaa Jabuura hijibu fulanjaŋo kono le ko: ‘I mu n dinkewo le ti. Bii luŋo la nte faŋo keta i faamaa le ti.’
- 34 “Baawo Alla ye Yeesu wulindi saayaa kono le, a te toli la. Alla ye ñiŋ fo le ko: ‘Da meŋ laahidi Dawuda ye, m be wo neema senuŋo dii la ite le la.’
- 35 “Wo kamma la, a ko Jabuura hijibu doo fanaa kono le ko, ‘I te soŋ na, i la Moo Senuŋo ye toli.’
- 36 “Mansa Dawuda ye dookuwo ke a faŋo la jamaanoo kono le Alla la lafoo kaŋ fo a faata. Bituŋ i ye a baadee a mumuñolu la baadeekoo to, aduŋ a balajaatoo tolita le.
- 37 Bari Alla ye meŋ wulindi saayaa kono, wo maŋ toli!
- 38 “Wo kamma la, m baadiŋolu, ali ye a loŋ ne ko, junube yamfoo kawandita ali ye le ka bo niŋ Yeesu la.
- 39 Aduŋ moo-wo-moo laata ate la, a be wo firin na junuboolu bee kono le, Musa la Luwaa maŋ meŋ ke noo.
- 40 Wo to ali ali hakiloo tu fo feŋ kana ke ali la, annabiyomoolu ye meŋ fo ko:
- 41 ‘Alitolu ñaawalilaalu, ali i koroosi, ali si jaakali, ali ye kasaara! M be naa kuu ke la ali tiloo la, niŋ moo ye a fo ali ye, ali te laa la a la.’ “
- 42 Kabiriŋ moolu fintita diina bendulaa to, i ye Pawulu niŋ Barinabas daani ka naa ñiŋ kumoolu fo i ye Loobula Luŋ naalaa fanaa la.

- 43 Beño bandiŋ koolaa kafoo janjanta, bari Yahuudi jamaa, ì niŋ moolu mennu yelemata ka ke Yahuudoolu ti, aduŋ ì soobeeyaata ì la diinoo kono, ì kafuta Pawulu niŋ Barinabas ma. Bituŋ Pawulu niŋ Barinabas diyaamuta ì ye, aduŋ ì ka ì wakiilindi ka tu ì tuukuriŋ Alla la hiinoo la.
- 44 Loobula Luŋ koteŋo la, saatewo bee benta ñoo kaŋ ka Alla la kumoo moyi.
- 45 Bari kabiriŋ Yahuudoolu ye ñiŋ kafu baa je, ì faata niŋ kiiliyaa la. Wo kamma la, ì ye Pawulu la kumoolu soosoo, aduŋ ì ye a dooyaa.
- 46 Bituŋ Pawulu niŋ Barinabas ye ì jaabi fatiyaa kono ko, “Alla la kumoo ñanta fo la alitolu foloo le ye, bari ali balanta a ma le, aduŋ ali ye ali faŋolu kiitindi le ko, ali maŋ jari badaa-badaa baluwo la. Wo kamma la, a fele, m̀ be taa moolu kaŋ, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti!
- 47 Maariyo ye ñ yaamari le ko: ‘M be ì ke la bantala bankoolu fanaa ye maloo le ti, ì ye n na kiisoo samba duniyaa tonkoŋ naanoo bee to.’ “
- 48 Kabiriŋ moolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti ye ñiŋ moyi, ì seewoota, aduŋ ì ye Alla la kumoo jayi. Moo jamaa laata, mennu tombonta badaa-badaa baluwo ye.
- 49 Maariyo la kumoo naata janjaŋ bankoo bee kaŋ.
- 50 Bari Yahuudoolu ye musu buuñaariŋolu sukuuku, mennu soobeeyaata ì la diinoo kono, ì niŋ saatewo ñaatonkoolu. Ì ye toorandiroo wulindi Pawulu niŋ Barinabas kamma fo ì naata ì bayi ì la tundoo kaŋ.
- 51 Bituŋ Pawulu niŋ Barinabas fintitoo ye ì siŋolu konkoŋ ka ke taamanseeroo ti ì ye. Wo to le ì taata Ikoniyumum saatewo to.
- 52 Aduŋ Yeesu la kafoo moolu faata seewoo niŋ Noora Kuliŋo la.

Kiilaalu 14

- 1 Wo ñaa kiliŋo la Pawulu niŋ Barinabas taata ñoo la Yahuudi diina bendulaa to Ikoniyumum saatewo kono. Ì diyaamuta niŋ diyaamuñaah sahaayaariŋo le la fo Yahuudi jamaa niŋ Jirisinka jamaa laata.
- 2 Bari Yahuudoolu mennu maŋ laa, wolu ye moolu sukuuku, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti. Ì naata miira jawoolu duŋ ì sandomoolu kono Yeesu noomalankoolu la kuwo to.
- 3 Pawulu niŋ Barinabas sabaatita jee fo waati. Ì ye Maariyo la hiinoo kumoo kawandi fatiyaa kono, aduŋ Maariyo ye a seedeyaa ka bo niŋ kaawakuwolu niŋ taamanseeroolu la, mennu keta ka bo ì buloolu la.
- 4 Bari saatee moolu kaŋolu waaliita le. Doolu laata Yahuudoolu kaŋ, doolu laata Pawulu niŋ Barinabas kaŋ.
- 5 Bituŋ Yahuudoolu niŋ saatee moo doolu kambenta, ì niŋ ì la ñaatonkoolu, ka ì boyinkaŋ aniŋ ka ì buŋ beroolu la.

- 6 Birin Pawulu nin Barinabas ye wo kalamuta, i borita Likawoniya tundoo saatewolu to, Listara nin Deribe, anin i dandanna saatewolu,
- 7 adun i ye kibaari betoo kawandi jee.
- 8 Namatoo doo le ka tara siirin Listara saatewo kono. Nin kewo nene man taama, a sinolu be faarin birin a wuluu waatoo la.
- 9 A be Pawulu la diyaamoo lamoyi kan. Bitun Pawulu ye a naa loo a kan, a ye a je ko, kewo ye lannoo soto le ka kendeyaa.
- 10 Wo to le Pawulu sarita santo ko, "Wuli, i ye loo i sinolu kan!" A sawunta santo ka taama.
- 11 Kabirin kafoo ye a je, Pawulu ye men ke, i sarita santo. I ko Likawoniya kan to ko, "N na alloolu jiita n kan nan ne nin hadamadin mulun la!"
- 12 I ye Barinabas kumandi Seyus la. Pawulu men mu diyaamulaa baa ti, i ye wo kumandi Herimes la.
- 13 Seyus nin na batudulaa be saatewo banta la le. Wo to le kewo men ka nin jalambatoo naatonkayaa, a naata ninsituuraalu nin narandiri feolu naati saatewo dundan daa to, kaatu ate nin kafoo lafita sadaa bo la Kiilaa Barinabas nin Pawulu ye le.
- 14 Kabirin wolu ye nin moyi, i ye i la waramboolu fara ka i la niikuyaa yitandi. Bitun i wuuritoo borita kafu baa kono ka a fo i ye ko,
- 15 "Kewolu, mun ne ye a tinna ali be nin ke la? Ntolu mu hadamadinolu doron ne ti ko ali be naamen. M be kibaari betoo le kawandi kan ali ye fo ali si ali koo dii nin kuu kenseolu la ka son Alla baluuri ma. Ate le ye san nin bankoo daa, fankaasoo anin a konokono feolu bee.
- 16 Jamaanoolu mennu tambita, Alla ye nasiyonolu bee le bula ka taa i fansun siloolu la.
- 17 Bari hani wo, a ka yita le ko ate be kerin ne, kaatu a ka tu kuu betoolu ke la ali ye le. A ka samaajiyo dii ali la, a ka ke ali ka katiroo ke a waatoo la, a ka ali daanini, anin ka ali sondomoolu fandi nin seewoo la."
- 18 Hani kiilaalu ye nin kumoolu fo naa-wo-naa, a koleyaata i fee baake le, jannin i be moolu bali la ka sadaa nin bo i ye.
- 19 Bitun Yahuudoolu naata ka bo Pisidiya Antiyoki anin Ikoniyumu saatewolu to, adun i ye moolu sukusuku. Wo to le kafoo wulita ka Pawulu bun beroolu la. Kabirin i ye a miira ko, a faata le, i ye a kuruntu saatewo banta.
- 20 Bari birin Yeesu noomalankoolu ye a murun-murun, a wulita, a muruta saatewo kono. Wo saamoo a nin Barinabas taata Deribe saatewo to.

- 21 Kabiriŋ Pawulu niŋ Barinabas ye kibaari betoo kawandi wo saatewo kono, moo jamaa keta Yeesu noomalankoo ti. Bituŋ ì muruta Listara, Ikoniyumuni aniŋ Pisidiya Antiyoki saatewolu to.
- 22 Ì ye Yeesu noomalankoolu bambandi niŋ yaamaroo la ko, ì si tentenŋ lannoo kono. Aduŋ ì ko ì ye ko, “Ñ ñanta toora kuu jamaa le taki la ka duŋ Alla la mansabaayaa kono.”
- 23 Wo to le ì ye alifaalu tomboŋ Yeesu noomalankoolu la kafoolu ye ñiŋ saatewolu to. Duwaa niŋ suŋo kono, ì ye ì karafa Maariyo ma, ì laata meŋ na.
- 24 Kabiriŋ ì tambita Pisidiya tundo la, ì naata Pamfiliya tundo kaŋ.
- 25 Ì ye Alla la kumoo kawandi Perika saatewo kono, ì jiita Ataliya.
- 26 Bituŋ ì dunta kuluŋo la ka seyi ka bo wo saatewo to ka taa Antiyoki. Ì duwaata ì ye jee le to nuŋ ko, Alla la barakoo si tara dookuwo kaŋ, ì ye meŋ timmandi saayiŋ.
- 27 Kabiriŋ ì futata Antiyoki, ì ye Yeesu la kafoo moolu bendi dulaa kiliŋ. Ì ye kuwolu bee saata, Alla ye menu ke ka bo niŋ itolu la, aniŋ Alla ye lannoo bundaa yele moolu ye ñaameŋ, menu maŋ ke Yahuudoolu ti.
- 28 Bituŋ ì sabatita ñiŋ baadiŋ Yeesu noomalankoolu fee jee fo waati jaŋ.

Kiilaalu 15

- 1 Kewo doolu le bota Yudeya, ì naata baadiŋ Yeesu noomalankoolu kaŋ Antiyoki. Ì ka ì karandi ko, “Ali ñanta sunna la le ko Musa ye a landi ñaameŋ. Niŋ wo nte, ali te kiisa noo la.”
- 2 Pawulu niŋ Barinabas ye ì soosoo, a naata ke ñoosaba baa ti ì teema. Wo kamma la, Yeesu la kafoo ye Pawulu, Barinabas aniŋ baadiŋ doolu tomboŋ ka bo ì faŋolu kono, fo ì si taa Yerusalaamu ka kiilaalu niŋ alifaalu je ñiŋ kuwo la.
- 3 Bituŋ ì ye ì kii wo siloo la. Ì tambita niŋ Fonisiya aniŋ Samariya tundo la, aduŋ ì ye a saata baadiŋolu ye jee le to ko, moolu menu maŋ ke Yahuudoolu ti fanaa naata laa Yeesu la le. Wo ye seewoo baa le saabu baadiŋolu bee kono.
- 4 Biriŋ ì futata Yerusalaamu, Yeesu la kafoo niŋ kiilaalu aniŋ alifaalu ye ì jiyaa. Bituŋ ì ye kuwolu bee saata, Alla ye menu ke ka bo niŋ itolu la.
- 5 Bari ì doolu menu bota Farisewolu la kafoo kono, ì wulita ka diyaamu ko, “Yeesu la kafoo moolu menu maŋ ke Yahuudoolu ti, a kummaayaata le ka ì sunna, aniŋ ka ì yaamari ka Musa la Luwaa muta.”
- 6 Wo to le kiilaalu niŋ alifaalu benta dulaa kiliŋ ka ñiŋ kuwo kacia.
- 7 Ñoosaba baa koolaa, Pita wulita, a loota. A ko ì ye ko, “M baadiŋolu, ali ye a loŋ ne ko, waati doo koomanto, Alla ye tombondiroo ke ñ kono le. A ye nte le kii ka futa moolu ma, menu maŋ ke Yahuudoolu ti, fo ì si kibaari betoo la kumoo moyi, aniŋ ì si laa.

- 8 Alla meŋ ye sondomoolu loŋ, ate keta seedoo le ti ì ye, kaatu a ye Noora Kuliŋo dii ì la le ko a ye a ke ù ye ñaameŋ nuŋ.
- 9 A maŋ fataŋ-fansoo ke ntolu niŋ itolu teema, bari a ye ì sondomoolu seneyandi le ka bo niŋ lannoo la.
- 10 Saayiŋ duŋ, muŋ ne ye a tinna ali ka Alla kotobo teŋ, ka dunoo laa Yeesu noomalankoolu saŋoo kaŋ, ù mumuñolu maŋ meŋ muña noo, sako ntolu?
- 11 Bari ntolu laata le ko, ù kiisata ka bo niŋ Maarii Yeesu la hiinoo le la ko itolu be ñaameŋ.”
- 12 Wo to le kafoo muumee ye i deyi. Ì bee ye i lamoyi Barinabas niŋ Pawulu la, mennu ye a saata ì ye, Alla ye taamanseeroolu niŋ kaawakuwolu mennu ke ka bo niŋ itolu la wo moolu kono, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti.
- 13 Kabiriŋ ì pareeta diyaamoo la, Yankuba kumata ko, “M baadiŋolu, ali i lamoyi n na.
- 14 Simoni ye a saata ù ye le, Alla ye a faŋ yitandi folooke moolu la ñaameŋ, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, ka moolu bondi wolu kono a faŋo ye.
- 15 Annabiyomoolu la kumoolu be sondiŋ ñiŋ ma le, ko a be safeeriŋ ñaameŋ:
- 16 ‘Ñiŋ kuwolu koolaa, m be muru la le. M be Dawuda la sabatidulaa lookuu la meŋ boyita. Da a dulaa tiñaariŋolu lookuu, m be a dadaa la le ko a be nuŋ ñaameŋ.
- 17 M be a ke la le fo moo toomaalu si Maariyo ñini, nasiyoŋolu mennu bee kumandita n too la.
- 18 Maariyo le ye ñiŋ fo, ate meŋ ye ñiŋ kuwolu lankenemayandi kabiriŋ waati jaŋ koomanto.’
- 19 “Wo kamma la, ŋa ñiŋ ne kiitii ko, ù maŋ ñaŋ na moolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, batandi la, mennu naata Alla kaŋ.
- 20 Bari ù ñanta a safee la ì ye le ka ì kalamutandi kuwolu la, ì ñanta fata la mennu la. Wolu le mu domori feŋolu ti, mennu noota ka bo niŋ jalaŋolu la, laañooyaa tuluŋo, subu jifariŋo, aniŋ yeloo.
- 21 Biriŋ jamaani meeriŋolu la nuŋ, Musa la Luwaa la kawandilaalu be saatewolu kono le taariŋ. A la kumoolu ka karaŋ Loobula Luŋ-wo-Loobula Luŋ, Yahuudi diina bendulaalu kono.”
- 22 Bituŋ kiilaalu, alifaalu aniŋ Yeesu la kafoo bee ye a je ko, a beteyaata le ka kewolu tomboŋ ì faŋolu kono, fo ì si wolu niŋ Pawulu niŋ Barinabas kii Antiyoki. Wo kamma la, ì ye Yudas tomboŋ, ì ka meŋ kumandi Barisabas la, aniŋ Silas. Ñinnu mu ñaatonkoolu le ti baadiŋolu kono.
- 23 Ì ye ì niŋ leetaroo kii. Ñiŋ ne be safeeriŋ a kono: “Ntolu kiilaalu niŋ alifaalu, ù be baadiŋolu kontoŋ na, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, Antiyoki saatewo kono, aniŋ Siriya niŋ Silisiya tundoolu kaŋ.

- 24 Dà a moyi le ko, moo doolu bota n̄ kono le, ì ye ali batandi niŋ kumoolu la, mennu ye ali sondomoolu jakasindi. Bari ali si a loŋ ko, wolu maŋ yaamaroo soto ntolu bulu.
- 25 Wo kamma la n̄ naata a je le ko, a beteyaata le ka kewolu tomboŋ hakili kiliŋo kono ka ì kii ali kaŋ, ì niŋ n̄ kanuntewolu Barinabas niŋ Pawulu.
- 26 Ñiŋ kee fuloo mu moolu le ti, mennu ye ì niyo laa m̄ Maarii Yeesu Kiristu too kamma la.
- 27 Wo kamma la, n̄a Yudas niŋ Silas kii ka wo kuu kiliŋo fo ali ye.
- 28 A beteyaata Noora Kuliŋo niŋ ntolu fee le, n̄ kana duni doo laa ali kaŋ fo ñiŋ kuu kummaalu doron̄.
- 29 Ali ñanta fata la suboo la le, meŋ bota sadaa ti jalaŋolu ye, yeloo, subu jifariŋo, aniŋ laañooyaa tuluŋo. Niŋ ali ye ñiŋ kuwolu bula, ali be kuu betoo ke la le. Ali a baraka.”
- 30 Biriŋ ì ye ì kii, ì taata Antiyoki. Ì ye Yeesu la kafoo bendi dulaa kiliŋ to, aduŋ ì ye leetaroo dii ì la.
- 31 Kabiriŋ ì ye leetaroo karaŋ, ì seewoota ñiŋ wakiilindiroo la.
- 32 Bituŋ Yudas niŋ Silas mennu fanaa mu kiilaariyaa kumafolaalu ti, ì ye baadiŋolu wakiilindi niŋ kuma jamaa la, aduŋ ì ye ì bambandi.
- 33 Ì sabatiriŋ koolaa jee fo waatindiŋ, baadiŋolu ye ì murundi kayiroo kono wo baadiŋolu kaŋ Yerusalamu, mennu ye ì kii nuŋ.
- 34-35 Bari Pawulu niŋ Barinabas sabatita Antiyoki saatewo kono, ì niŋ moo jamaa tarata Maariyo la kumoo karandi kaŋ, aniŋ ka a kawandi.
- 36 Tili dantaŋ koolaa, Pawulu ko Barinabas ye ko, “Dà muru ka baadiŋolu kumpabo saatewolu bee kono, n̄a Maariyo la kumoo kawandi daamennu to ka a je, ì be ñaameŋ.”
- 37 Bituŋ Barinabas lafita Yohana samba la ì fee, ì ka meŋ kumandi Maaka la.
- 38 Bari Pawulu ye a miira ko, a maŋ beteyaa ka moo samba ì fee, meŋ ye ì bula Pamfiliya nuŋ, a niŋ ì maŋ taa ka dookuwo ke jee.
- 39 Wo naata ke ñoosaba baa ti ì teema. Bituŋ ì talaata. Barinabas ye Maaka samba a fee, ì dunta kuluŋo la ka taa Sipurusi jooyoo to,
- 40 bari Pawulu naata Silas tomboŋ. Baadiŋolu ye ì karafa Maariyo ma, bituŋ ì taata.
- 41 Ì tambita niŋ Siriya niŋ Silisiya tundoolu la ka Yeesu la kafoo moolu bambandi taariŋ.

Kiilaalu 16

- ¹ Pawulu naata Deribe saatewo fanaa to. Biriŋ a bota jee, a taata Listara. Yeesu noomalanka doo le tarata jee, meŋ too mu Timoti ti. Ate mu Yahuudi musoo doo le dinkewo ti, meŋ mu Yeesu noomalankoo ti, bari a faamaa mu Jirisinkoo le ti.
- ² A ye seedeyaa betoo le soto baadiŋolu kono Listara niŋ Ikoniyumu.
- ³ Pawulu lafita, Timoti niŋ a ye taa ñoo la. Wo kamma la, a ye a taa ka a sunna, kaatu Yahuudoolu mennu be sabatiriŋ wo dulaalu to, ì ye a loŋ ne ko, a faamaa mu Jirisinkoo le ti.
- ⁴ Kabiriŋ ì be ì la siloo kaŋ ka tamba niŋ saatewolu la, ì ye yaamaroolu futandi baadiŋolu ma, kiilaalu niŋ alifaalu ye mennu londi Yerusalaamu kono.
- ⁵ Wo to le Yeesu la kafoo moolu naata bambaŋ lannoo kono, aduŋ ì ka yiriwaa luŋ-wo-luŋ.
- ⁶ Ì taata Firikiya niŋ Kalatiya tundoolu la, kaatu Noora Kuliŋo ye ì bali le ka Alla la kumoo kawandi Asiya tundoo kaŋ.
- ⁷ Kabiriŋ ì naata Misiya naanewo to, ì lafita ka taa Bitiniya, bari Yeesu la Nooroo maŋ soŋ ì ma.
- ⁸ Bituŋ ì tambita niŋ Misiya la, ì taata Torowas saatewo to.
- ⁹ Pawulu naata jeroo ke jaharaŋo ñaama suutoo la jee. Makedoniyanka kewo doo be looriŋ, a ye Pawulu daani ko, “Naa Makedoniya, i ye m̄ maakoyi!”
- ¹⁰ Pawulu la jeroo koolaa doron, m̄ pareeta ka taa Makedoniya, kaatu ñ laata le ko, Maariyo le ye ñ kili ka kibaari betoo kawandi Makedoniyankoolu ye.
- ¹¹ Bituŋ ñ teyita niŋ kuluŋo la ka bo Torowas. Dà tilinjanŋo taa ka taa Samotarake jooyoo to. Wo saamoo, ñ taata Neyapolis.
- ¹² Ka bo jee, ñ taata Filipi, meŋ mu Makedoniya tundoo saatee baa ti, aniŋ kundaa baa Roomankoolu la wo maralibankoo to. Ñ sabatita ñiŋ saatewo kono fo tili dantaŋ.
- ¹³ Loobula Luŋo doo la, m̄ fintita saatewo banta la, baadaa maafano la, ña a miira, duwaa dulaa be daameŋ. Bituŋ ñ siita jee ka diyaamu musoolu ye, ña mennu tara bendiŋ jee.
- ¹⁴ Musu doo meŋ too mu Lidiya ti, a ye i lamoyi ñ na jee. A ka bayi wuluyeloo le waafi. A bota Tiyatira saatewo le to, aduŋ Alla ñaasilannaa le mu a ti. Maariyo ye a sandomoo yele ka soŋ kumoolu la, Pawulu ye mennu fo.
- ¹⁵ Kabiriŋ a niŋ a la suukononkoolu batiseeta, a ye ñ daani ko, “Niŋ ali ye ñiŋ dankeneyaa soto ko, nte laata Maariyo la le, ali naa sabati n na buŋo kono.” A ye m̄ maaneenee kendeke. Bituŋ ñ sonta a ma.
- ¹⁶ Luŋ kiliŋ, biriŋ m̄ be taa kaŋ duwaa dulaa to, ñ niŋ joŋ sunkutoo doo benta. Seetaani jawoo be a la, meŋ ka a tinna, a ka ñaato kuwolu fo. A maariyolu ka naafulu jamaa soto ka bo niŋ wo la.

- 17 A bulata ñ niŋ Pawulu nooma ka sari santo ko, “Ñiŋ kewolu mu Alla Mansa Tallaa la dookuulaalu le ti, mennu ka kiisoo siloo fo ali ye.”
- 18 A tuta ñiŋ ke la fo tili jamaa. Pawulu pasita a la kuwo la. A ye a ñaa muru a kaŋ, a ko seetaani jawoo ye ko, “Da i yaamari Yeesu Kiristu too la, finti a kono!” Wo loo niŋ baroo teema a fintita a kono.
- 19 Kabiriŋ a maariyolu ye a je ko, i be jikiriŋ naafulu sotoo la meŋ na, wo taata le, i ye Pawulu niŋ Silas muta. I ye i kuruntu marisewo kono ka i samba maralilaalu ñaatiŋo la.
- 20 Biriŋ i ye i naati kiitiikuntulaalu yaa, i ko i ye ko, “Ñiŋ kewolu mu Yahuudoolu le ti, aduŋ i be ñ na saatewo dundi kaŋ ñoo to baake le.
- 21 I ka aadoolu le karandi, ñ na luwaa maŋ soŋ mennu la, kaatu ñ mu Roomankoolu le ti.”
- 22 Wo to le kafoo wulita Pawulu niŋ Silas kamma, i ñapita i kaŋ. Bituŋ kiitiikuntulaalu ye Pawulu niŋ Silas la waramboolu fara i bala, i ye yaamaroo dii ko, i ñanta buutee la niŋ busoo le la.
- 23 Kabiriŋ i ye i buutee kendeke, i ye i fayi bunjawoo kono. I ye bunjawuto kantarilaa dandalaa ko, a ye i kanta kendeke.
- 24 Biriŋ a ye wo dandalaaroo moyi, a ye i dundi bunjawoo la dulaa tankariŋ baa kono, aduŋ a ye i siŋolu duŋ kutiŋolu daa.
- 25 Wo suutoo duutalaa la, Pawulu niŋ Silas be duwaa kaŋ, i ye jayiri suukuwolu laa Alla ye, aduŋ bunjawutonkoolu be i lamoyi kaŋ.
- 26 Wo loo niŋ baroo teema, banku jarajara baa keta fo bunjawoo la fondamaŋolu maamanta. Jee niŋ jee bundaalu bee yeleta, aduŋ i bee la neejoolu firinta i bala.
- 27 Biriŋ bunjawuto kantarilaa kuninta siinoo kono, a ye a je ko, bunjawoo daalu bee be yeleriŋ ne. Wo to le a ye a la hawusaroo saba, a pareeta ka a faŋ faa, kaatu a ye a miira le ko, bunjawutonkoolu bee le kanata.
- 28 Bari Pawulu sarita a kaŋ santo ko, “Kana i faŋ barama! M bee be jaŋ ne.”
- 29 Wo to le bunjawuto kantarilaa ye lampoo ñininkaa. A wafuta konoto. A ye a faŋo fayi Pawulu niŋ Silas ñaatiŋo la, a be jarajara kaŋ.
- 30 A ye i fintindi banta. A ko i ye ko, “Alifaalu, nte ñanta muŋ ne ke la ka kiisa?”
- 31 I ye a jaabi ko, “Laa Maarii Yeesu la, aduŋ i be kiisa la le, i niŋ i la dimbaayaa.”
- 32 Bituŋ i ye Alla la kumoo kawandi a ye, a niŋ moolu bee, mennu be a la buŋo kono.
- 33 Wo suutoo waati kiliŋo le la, a ye i taa, a ye i la baramoolu kuu. A niŋ a la dimbaayaa fanaa batiseeta.
- 34 Bituŋ a ye i samba naŋ a la buŋo kono, a ye domoroo londi i ye. A niŋ a la dimbaayaa bee seewoota, kaatu i naata laa Alla la le.

35 Biriŋ fanoo keta, kiitiikuntulaalu ye ì la dookuulaalu kii bunjawuto kantarilaa ye ko, “Ì si wo kewolu bula, ì ye taa.”

36 A ye ñiŋ kumoo futandi Pawulu ma ka a fo a ye ko, “Kiitiikuntulaalu ye ì la dookuulaalu kii naŋ ne ko, ña ali bula. Wo to, ali bo jaŋ saayiŋ, ali ye taa kayira kono.”

37 Bari Pawulu ko wo dookuulaalu ye ko, “Ì ye ì buutee kenebaa to, ì maŋ ñ kiitindi. Aduŋ ntolu mu Rooma bankudiŋolu le ti! Ì ye ì fayi bunjawoo fanaa kono. Saayiŋ ì lafiti ì bula la kulloo kono. Hani, itolu faŋolu ye naa ka ì fintindi banta.”

38 Bituŋ dookuulaalu ye ñiŋ kumoolu saata kiitiikuntulaalu ye. Kabiriŋ ì ye a moyi ko, ì mu Rooma bankudiŋolu le ti, ì silata.

39 Bituŋ ì naata ka ì bolooseyi. Ì la ì fintindi koolaa, ì ye ì daani ka bo saatewo ñiŋ kono.

40 Wo to le Pawulu niŋ Silas fintita bunjawoo kono. Ì taata Lidiya yaa, ì niŋ baadiŋolu benta jee. Kabiriŋ ì ye ì wakiilindi, ì taata.

Kiilaalu 17

1 Pawulu niŋ Silas tambita niŋ Amfipolis niŋ Apolloniya saatewolu la, ì naata Tesalonika, Yahuudi diina bendulaa be daameŋ.

2 Pawulu dunta jee to ko a dalita ka a ke ñaameŋ. A niŋ Yahuudoolu tarata kacaa la Alla la kumoo la fo lookuŋ saba.

3 A ka a koyindi ì ma ko, Alimasiihu ñanta toora la le, aniŋ ka wuli saayaa kono. A ko ì ye ko, “Ñiŋ Yeesu, n ka meŋ na kuwo kawandi ali ye, ate le mu Alimasiihu ti.”

4 Bituŋ Yahuudi doolu naata soŋ, ì kafuta Pawulu niŋ Silas ma, ì niŋ Jirisinka Alla ñaasilannaa jamaa niŋ musu ñaatonka jamaa.

5 Bari Yahuudoolu naata kiiliyaa. Ì ye moo kalantaŋolu kafu ñoo ma ka bo marisewo to, aduŋ wolu ye moolu sukuŋoku fo ì ye saatewo bee dundi ñoo to. Wo to le ì naata duŋ Yasoni la buŋo kono, fo ì si Pawulu niŋ Silas muta ka ì fintindi moolu ye banta.

6 Kabiriŋ ì maŋ ì je noo, ì ye Yasoni niŋ baadiŋ doolu kuruntu saatee maralilaalu yaa. Ì sarita santo ko, “Ñiŋ kewolu menu ye duniyaa bee dundi ñoo to, ì naata jaŋ ne fanaa.

7 Ñiŋ Yasoni le ye ì jiyaa. Ì ka luwaa le tiŋnaa, Rooma mansakewo ye meŋ londi, kaatu ì ka a fo le ko, mansa doo le be keruŋ, meŋ too mu Yeesu ti.”

8 Biriŋ saatee moolu niŋ maralilaalu ye ñiŋ moyi, ì niyolu toorata.

9 Bituŋ ì ye Yasoni niŋ moo doolu joorindi kodoo la, meŋ keta ì la saratoo ti, ì naata ì bula ka taa.

10 Wo suutoo faŋo le la, baadiŋolu ye Pawulu niŋ Silas kii Bereya saatewo to ka ì tankandi. Kabiriŋ ì futata jee, ì taata Yahuudi diina bendulaa to.

- 11 Bereya Yahuudoolu le daajikoo beteyaata Tesalonika Yahuudoolu ti, kaatu ì ye ñiŋ kumoo muta niŋ hame baa le la. Luŋ-wo-luŋ ì ka a kisikisi le, fo ñiŋ kumoo niŋ Kitaabu Senuŋolu taata ñoo la le.
- 12 Wo kamma la, Yahuudi jamaa naata laa ì kono. Jirisi musu buuñaariŋ jamaa fanaa laata, ì niŋ kewolu.
- 13 Biriŋ Yahuudoolu mennu be Tesalonika ye a kalamuta ko, Pawulu be Alla la kumoo kawandi kaŋ Bereya fanaa le, ì kono doolu taata jee. Ì ye moolu sukusuku fo wolu wulita Pawulu niŋ Silas kamma.
- 14 Waati kiliŋ baadiŋolu ye Pawulu kanandi ka taa baa daala, bari Silas niŋ Timoti tuta jee.
- 15 Baadiŋolu mennu ye Pawulu dandaŋ, ì ye a samba le fo Atene saatewo to. Bituŋ ì niŋ yaamaroo muruta ka bo Pawulu bulu ko, niŋ Silas niŋ Timoti ye siloo soto doron, ì si naa a yaa jee.
- 16 Pawulu be Silas niŋ Timoti batu kaŋ Atene waatoo meŋ na, a niyo toorata jalaŋolu la kuwo to, ì la saatewo bee be faariŋ mennu la.
- 17 Wo to le a niŋ Yahuudoolu tarata kacaa kaŋ ì la diina bendulaa to, ì niŋ Alla ñaasilannaa doolu. A ka diyaamu moolu fanaa ye le, a ka mennu tara marisewo to luŋ-wo-luŋ.
- 18 Epikureyani niŋ Stoyiki yinkarilaa doolu ye Pawulu soosoo. Doolu ko, “Fo ñiŋ moo daasiyaariŋo ye a miira le ko, a ye feŋ loŋ ne baŋ?” Doolu ko, “A mulunta kawandilaa le la, meŋ ka wandi alloolu la kuwo kawandi.” Ì ye ñiŋ fo le, kaatu Pawulu ka Yeesu la kuwo le kawandi, a niŋ a la wulindiroo saayaa kono.
- 19 Bituŋ ì ye Pawulu samba saatee alifaalu ñaatiŋo la Arewopakus Konkoo kaŋ. Ì ye a ñininkaa ko, “Ñ lafita ka a loŋ, muŋ ne mu ñiŋ karandiri kutoo ti, ì ka meŋ fo.
- 20 Dà ye kuu kuta doolu le moyi, i ye mennu samba naŋ. Ñ lafita a loŋ na le saayiŋ, ì kotoo mu mennu ti.”
- 21 Atenenkoolu niŋ tumarankewolu mennu be sabatiriŋ jee, ì bee buka feŋ-wo-feŋ ke, fo ka kuu kutoolu fo, waraŋ ka ì lamoyi.
- 22 Bituŋ Pawulu loota alifaalu niŋ kafoo ñaatiŋo la Arewopakus Konkoo kaŋ jee, a ko ì ye ko, “Atenenkoolu, ŋa a je le ko, ali soobeeyaata baake le ali la diinoo kono.
- 23 Kaatu biriŋ m be tamba kaŋ ali la saatewo kono, ŋa ali la batufeŋolu koroosi le. Da sadaabodulaa fanaa je le, meŋ ye ñiŋ kumakaŋolu soto a bala ko, ‘Alla ye, meŋ maŋ loŋ.’ Ali ka meŋ batu, hani ali maŋ a loŋ, nte be a la kuwo fo la ali ye le.
- 24 “Alla meŋ ye duniyaa daa, a niŋ feŋ-wo-feŋ meŋ be a kono, ate le mu saŋo niŋ bankoo Maariyo ti. A buka sabati buŋolu kono, mennu dadaata hadamadiŋolu buloo la,

- 25 aduŋ a buka batu niŋ hadamadiŋolu buloo la. Ali si a loŋ ko, a maŋ suula feŋ na, kaatu ate faŋo le ka baluwo, niyo, aniŋ feŋ-wo-feŋ dii moolu bee la.
- 26 Ate le ye sii-wo-sii daa ka bo niŋ kee kiliŋ na, ka sabati duniyaa bankoolu bee kaŋ. A ye waatoolu londi ì la baluwo la, a ye dulaalu tomboŋ ì ye ka sabati jee,
- 27 fo ì si Alla ñini ì la finkinteeyaa kono, tumandoo ì be futa la a ma le. Bari hani wo, ‘Alla maŋ jamfa ntolu moo-wo-moo la,
- 28 kaatu m̀ be baluuriŋ ate le kono, ñ ka taama, aduŋ ña niyo soto ka bo niŋ ate le la.’ Ali faŋolu la safeerilaa doolu ko le, ‘Ntolu mu a la dindiŋolu le ti.’
- 29 “Wo kamma la, bayiri ntolu mu Alla la dindiŋolu le ti, m̀ maŋ ñaŋ na a miira la ko, Alla niŋ feŋo ka muluŋ ne, meŋ dadaata sanoo la, kodiforoo waraŋ beroo. A maŋ ke muluŋo ti, moo ka meŋ miira, aniŋ ka a dadaa.
- 30 Tooña, Alla ye a ñaa laa moolu la ñiŋ lombaliyaa waatoo kaŋ ne, bari saayiŋ, a ye moolu bee le yaamari daa-wo-daa ka tuubi ì la junuboolu la.
- 31 Alla ye luŋo londi le, a be duniyaa moolu kiitindi la meŋ na tiliŋo kono, aduŋ a be a ke la ka bo niŋ kewo le la, a ye meŋ tomboŋ. A ye seedeyaa dii moolu bee la le a la kuwo to, ka a wulindi saayaa kono.”
- 32 Kabiriŋ ì ye saayaakoolaa wulindiroo la kuwo moyi, doolu ye a ñaawali. Bari doolu ko, “M̀ be ì lamoyi la le kotenke ñiŋ kuwo to.”
- 33 Bituŋ Pawulu taata.
- 34 Bari moo doolu kafuta a ma, aniŋ ì naata laa. Diyonisiyus meŋ mu kansulu moo ti, a be wo moolu kono le, aniŋ musoo doo meŋ too mu Damaris ti, aniŋ moo koteŋolu.

Kiilaalu 18

- 1 Wo koolaa Pawulu bota Atene, a naata Korinti saatewo to.
- 2 A ye Yahuudi doo tara jee, meŋ too mu Akila ti, a niŋ a la musoo Pirisilla. A wuluuta Pontus le, bari a maŋ mee, a niŋ a la musoo bota naŋ Italiya, kaatu Rooma bankoo la Mansa Kalawudiyus ye yaamaroo dii jee le ko, Yahuudoolu bee ye finti. Bituŋ Pawulu taata ì juubee.
- 3 A niŋ ì ye mece siifaa kiliŋ ne soto meŋ mu tiriliisi dadaa ti. Wo kamma la, a sabatita ì fee, a niŋ ì ye dookuwo ke ñoo kaŋ.
- 4 Loobula Luŋ-wo-Loobula Luŋ, Pawulu ka tara Yahuudi diina bendulaa kono le. A niŋ ì ka kacia, aduŋ a ka a kata le ka Yahuudoolu niŋ Jirisinkoolu sonde.
- 5 Kabiriŋ Silas niŋ Timoti futata jee ka bo Makedoniya, Pawulu ye kawandoo doron ne ke, a ka seedeyaa ke Yeesu la kuwo to ko, ate le mu Alimasiihu ti.
- 6 Bari Yahuudoolu ye a soosoo ka a tooñee. Wo kamma la, Pawulu ye a la waramboo firisa ka ke taamanseeroo ti ì ye. A ko ì ye ko, “Ali faŋolu yeloo si tu ali kuŋolu kaŋ!

Nte seneyaata ñiñ kuwo to le. Ka bo saayiñ na, m be taa moolu le yaa, mennu mañ ke Yahuudoolu ti.”

7 Bituñ a bota jee, a taata kee doo la buño to, meñ too mu Titiyus Yustus ti, Alla batulaa le mu. A la buño be diina bendulaa le bala.

8 Kirisipus meñ mu diina bendulaa maralilaa ti, wo laata Maariyo la le, a niñ a la suukononkoolu bee. Aduñ Korintinkoolu jamaa mennu ye Alla la kumoo moyi, ì laata le, aniñ ì batiseeta.

9 Suuto kiliñ Maariyo diyaamuta Pawulu ye jeroo kono ko, “Kana sila, diyaamu! I kana i deyi,

10 kaatu nte be i fee le. Moo te i boyinkañ noo la ka i toorandi. Da moo jamaa le soto ñiñ saatewo kono.”

11 Wo kamma la Pawulu sabatita jee fo sanji kiliñ niñ talaa ka ì karandi Alla la kumoo la.

12 Kalliyo mu Akaya maralibankoo la kumandaño ti waatoo meñ na, Yahuudoolu naata kamber, ì ye Pawulu muta, ì ye a samba kiitiidulaa to.

13 Ì ye a tumi ko, “Ñiñ kewo ka moolu karandi Alla batuñaa le la, luwaa mañ soñ meñ na.”

14 Kabiriñ Pawulu pareeta ka diyaamu doron, Kalliyo ko a tumilaalu ye ko, “Alitolu Yahuudoolu! Niñ a ye a tara luwaa tiñaa le mu, warañ kurunyyaa, a be jari la n ye le ka ali lamoyi.

15 Bari niñ ñininkaaroolu le mu, mennu be dendin kumoolu warañ toolu la, aniñ ali la luwaa, ali si wo juubee ali fañ fee. Nte te ke la wo kuu siifaalu kiitiikuntulaa ti.”

16 Bituñ a ye ì bayi ka bo kiitiidulaa to.

17 Bituñ kafoo ñapita Yahuudi diina bendulaa maralilaa Sostenes kañ wo le ñaama, ì ye a buutee kiitiidulaa ñaatiñiño la. Kalliyo ye a ñaa kaasi ì la, a mañ a muta feñ ti.

18 Wo koolaa Pawulu sabatita jee fo tili jamaa. Bituñ a sarata baadiñolu la, a teyita ka taa Siriya tundoo kañ, Pisisilla niñ Akila ye a dandañ. Janniñ ì ka taa, Pawulu ye a kuño lii Kenkereya saatewo kono ko Yahuudoolu la aadoo be ñaameñ, kaatu a ye tawoo le taa nuñ.

19 Biriñ ì naata Efesus saatewo kono, Pawulu ye Pisisilla niñ Akila bula jee. Bari ate faño dunta Yahuudi diina bendulaa kono, a niñ ì kacaata daameñ.

20 Biriñ wolu ye a daani ka sabati jee fo waati jañ, a mañ soñ,

21 bari a sarata ì la ko, “M be muru la ali kañ nañ ne kotenke, niñ Alla sonta.” Bituñ a dunta kulunjo la ka bo Efesus.

22 Kabiriñ a futata Sisareya, a taata Yerusalaamu ka Yeesu la kafoo moolu konton. Bituñ a taata Antiyoki saatewo to.

- 23 Kabiriŋ a sabatita jee fo waati, a bota jee ka taa dulaalu to taariŋ Kalatiya niŋ Firikiya tundoolu kaŋ, aduŋ a ye Yeesu la kafoo moolu bee bambandi.
- 24 Yahuudoo doo, meŋ too mu Apollos ti, naata Efesus saatewo to. A wuluuta Alesanderiya saatewo le to. Moo le mu, meŋ ye diyaamoo noo baake, aduŋ a ye Alla la kumoo loŋ baake le fanaa.
- 25 A ye Maariyo la siloo karaŋ kendeke le, aduŋ a fatiyaata Alla la Nooroo kono. A ka diyaamu Yeesu le la kuwo la, aduŋ a ka karandiroo ke kuuke le, bari a ye Yaayaa la batisoo doronj ne loŋ.
- 26 A ye a dati ka diyaamu fatiyaa kono Yahuudi diina bendulaa kono. Biriŋ Akila niŋ Pirisilla ye a moyi, ì ye a samba ì fee, ì ye Alla la siloo fataŋ-fansi a ye a ñaama.
- 27 Biriŋ Apollos lafita tamba la Akaya tundoolu kaŋ, baadiŋolu ye a wakiilindi. Ì ye leetaroo safee Yeesu la kafoo moolu ye jee ko, ì si a jiyandi. Kabiriŋ Apollos futata jee, Alla la hiinoo tarata a fee, aduŋ a ye baadiŋolu maakoyi baake le.
- 28 A niŋ sembe baa le ye Yahuudoolu soosoo kenebaa to ka a yitandi ì la, Kitaabu Senuŋolu kono ko, Yeesu le mu Alimasiihu ti.

Kiilaalu 19

- 1 Apollos be Korinti saatewo kono waatoo meŋ na, Pawulu tambita niŋ konkotundoolu la fo a futata Efesus saatewo ma. A ye baadiŋ doolu tara jee,
- 2 a ye mennu ñininkaa ko, “Fo ali ye Noora Kuliŋo soto le baŋ, biriŋ ali laata?” Ì ye a jaabi ko, “Hani! M maŋ a moyi faŋ ko, Noora Kuliŋo be sotoriŋ ne.”
- 3 Bituŋ Pawulu ko ì ye ko, “Ali batiseeta muŋ batisee siifaa le la?” Ì ko a ye ko, “Yaayaa la batiseeroo.”
- 4 Wo to le Pawulu ko ì ye ko, “Yaayaa la batiseeroo mu tuuboo batiseeroo le ti, meŋ ka a yitandi ko, i ye i koo dii i la junuboolu la le. Aduŋ a ka a fo nuŋ moolu ye le ko, ì ñanta laa la wo kiliŋo le la, meŋ be naa la ate koolaa. Wo le mu Yeesu ti.”
- 5 Kabiriŋ ì ye ñiŋ moyi, ì batiseeta niŋ Maarii Yeesu too la.
- 6 Pawulu ye a buloo laa ì kaŋ doronj, ì faata niŋ Noora Kuliŋo la. Ì diyaamuta niŋ kaŋ koteŋolu la, aniŋ ì ka kiilaariyaa kumoolu fo.
- 7 Ì mu kee taŋ niŋ fula ñonj ne ti.
- 8 Bituŋ Pawulu dunta diina bendulaa kono. A ka diyaamoo ke fatiyaa kono jee fo kari saba. A niŋ moolu ka kaciaa, a ka a kata ka ì sonde Alla la mansabaayaa la kuwo la.
- 9 Bari doolu kuŋo jaata baake le, ì maŋ soŋ ka laa. Biriŋ ì ka kuu jawoolu fo ñiŋ siloo ma kafoo ñaa la, Pawulu bota ì kono, a ye baadiŋolu samba a fee. Bituŋ a ka karandiroo ke luŋ-wo-luŋ Tirannus la karandiridulaa to.
- 10 A tententa ñiŋ na le fo sanji fula fo moolu bee mennu be sabatiriŋ Asiya, Yahuudoolu niŋ Jirisinkoolu, si Maariyo la kumoo moyi.

- 11 Alla ye kaawakuu sembemaa baalu ke ka bo niŋ Pawulu buloo la.
- 12 Hani moolu ye serebetoolu niŋ faanoolu samba, mennu ye Pawulu baloo maa, ì ye ì maa kuurantoolu la, ì la kuuraŋolu ka ì bula le, aduŋ seetaani jawoolu ka finti ì kono.
- 13 Bituŋ Yahuudi doolu naata taa dulaalu to taariŋ, ka seetaani jawoo bayi moolu bala. Ì fanaa ye Maarii Yeesu too kumandi moolu kunto, mennu ye seetaani jawoo soto. Ì ko, “Dà ali yaamari niŋ wo Yeesu too la, Pawulu ka meŋ na kuwo kawandi, ali bo ì bala!”
- 14 Piriisi ñaatonka Sekewa dinkee woorowuloo be ñiŋ moolu kono le, mennu ka ñiŋ ke.
- 15 Bari seetaani jawoo ye ì jaabi ko, “Da Yeesu loŋ ne, aduŋ ŋa Pawulu fanaa la kuwo loŋ ne, bari jumaa le mu alitolu ti?”
- 16 Bituŋ kewo meŋ ye seetaani jawoo soto, a podita ì kaŋ. A ye ì bee noo niŋ a semboo la, a ye ì barama jawuke fo ì bala kenseŋo borita ka finti buŋo kono.
- 17 Moolu bee mennu be sabatiriŋ Efesus, Yahuudoolu niŋ Jirisinkoolu, naata ñiŋ loŋ. Ì bee faata niŋ silaŋo la, aduŋ Maarii Yeesu too naata kuliyaa baake.
- 18 Moo jamaa mennu naata laa, ì ye ì la kuu jawoolu lankenema, ì ye mennu ke nuŋ.
- 19 Ì jamaa mennu be batuutaayaa la nuŋ, ì ye ì la wo kitaaboolu juruma ñoo kaŋ, ì ye ì jani kenebaa to. Wolu bee soŋo kafuriŋo ñoo ma, a si kaañaŋ kodiforo kuntu wuli taŋ luulu fee.
- 20 Ka bo niŋ ñiŋ siloolu la Maariyo la kumoo la semboo naata je, aduŋ a ka janjaŋ doron.
- 21 Ñiŋ kuwolu bee koolaa, Pawulu ye a muta Nooroo kono ka taa niŋ Makedoniya niŋ Akaya tundoolu la fo Yerusalaamu. A ko, “Niŋ m bota jee, ŋa taa Rooma fanaa.”
- 22 Bituŋ a ye a la maakoyirilaa fula kii Makedoniya, Timoti niŋ Erastus, bari a faŋo sabatita Asiya le fo waatindiŋ.
- 23 Wo waatoo kono, fitina baa wulita Maariyo la siloo kamma.
- 24 Kodiforo tunkannaa doo le tarata jee, meŋ too mu Demetiriyus ti. A ka Aritimis batubuŋo muluŋolu le dadaa niŋ kodiforoo la. Ñiŋ dookuwo ka nafaa baa le naati kodiforo tunkannaalu ye jee.
- 25 Demetiriyus ye ì bee kumandi ñoo kaŋ, a ko ì ye ko, “Kewolu, ali ye a loŋ ne ko, ñ ka naafuloo soto ñiŋ dookuwo le to.
- 26 Ali ye a je le, aduŋ ali ye a moyi le fanaa, ñiŋ Pawulu ka meŋ ke. A ka moolu son-di, aduŋ a ye ì jamaa yelemendi niŋ kumoo le la ko, ‘Alla te kerin, meŋ dadaata niŋ buloo la.’ A la ñiŋ dookuwo maŋ daŋ Efesus dammaa to, bari a ye a ke ñiŋ Asiya tundo bee le kaŋ.

- 27 A maŋ ke ko, ñ na dookuwo doronj ne be tiŋaa la, bari Aritimis batubuŋo fanaa be ke la jutunna feŋo le ti. Hani a si ke noo faŋ, ñiŋ batu musumansoo Aritimis, Asiya niŋ duniyaa bee ka meŋ batu, a be foo la a la horomoo la le.”
- 28 Kabiriŋ ì ye ñiŋ moyi, ì kamfaata baake, aduŋ ì sarita santo ko, “Efesus moolu la Aritimis warabaata le!”
- 29 Bituŋ saatewo bee jakasita. Ì bee wafuta ka taa beŋ ì la bayee to. Ì ye Kayus niŋ Aristakus muta ka ì kuruntu jee. Wolu mu Pawulu taamañoolu le ti, mennu bota Makedoniya.
- 30 Pawulu lafita taa la moolu kono, bari baadiŋolu maŋ soŋ.
- 31 Wo maralibankoo ñaatonkoo doolu mennu mu Pawulu teeroolu ti, ì ye kumoo kii a ye ka a daani ko, a kana taa bayee to.
- 32 Kafoo dunta jakasoo kono. Doolu be sari kaŋ kuu kiliŋ ne la, doolu kuu doo, aduŋ moo jamaa maŋ a loŋ, meŋ ye a tinna ì be bendiŋ ñoo kaŋ jee.
- 33 Kabiriŋ Yahuudoolu be Alesanda ñori kaŋ kafoo ñaato, moo doolu mennu be kafoo kono, ì ye a wakiilindi ka feŋ fo. Bituŋ a ye taamanseeroo ke niŋ a buloo la fo a si ì faŋolu kanandi.
- 34 Bari biriŋ ì ye a kalamuta ko, a mu Yahuudoo le ti, ì bee wuurita ñoo la fo montoroo waati fula ñoŋ na ko, “Efesusinkoolu la Aritimis warabaata le!”
- 35 Labaŋo la saatewo la safeerilaa le ye kafoo deyindi noo. A ko ì ye ko, “Efesus moolu! Moo jumaa le maŋ a loŋ ko, Efesus le mu saatewo ti, meŋ ka Aritimis sembemaa la batubuŋo kanta, a niŋ a la bere senuŋo, meŋ boyita naŋ ka bo saŋo santo?”
- 36 Baawo ñiŋ kuwolu te soosoo noo la, ali ñanta i deyi la le, ali kana kuu ke korontoo kono.
- 37 Ali ye ñiŋ kewolu samba naŋ jaŋ, mennu maŋ suuñaaari ke batubuŋo kono, aduŋ ì maŋ ñ na batumusumansoo tooñee.
- 38 Wo to, niŋ Demetiriyus niŋ kodiforo tunkannaalu mennu be a fee ye tuumiroo soto moo doo ma, kiitiidulaalu be yeleriŋ ne, aduŋ kumandaŋolu be jee le. Ì si taa luwaa siloo la.
- 39 Bari niŋ ali lafita feŋ doo le kafu la ñiŋ kuwo kaŋ, a si ke kansulu kafoo kono.
- 40 Ñiŋ kuwo meŋ be kerii bii, a maŋ koyi ntolu ye. Niŋ Roomankoolu ye ñ tuumi jerewo la, ñ te daliila soto la, ka ñ tankandi.”
- 41 Kabiriŋ a ye ñiŋ kumoolu fo a kafoo naata janjaŋ.

Kiilaalu 20

- 1 Kabiriŋ fitinoo banta, Pawulu ye baadiŋolu kili ka ì wakiilindi. Wo to le a sarata ì la, a taata Makedoniya.

- ² A la taamasiloo kaŋ a ye Yeesu la kafoo moolu kumpabo saatewolu to taariŋ ka ì wakiilindi kuma jamaa la. Bituŋ a naata Jirisi bankoo kaŋ,
- ³ a sabatita daameŋ fo kari saba. Kabiriŋ a pareeta ka teyi niŋ kuluŋo la ka taa Siriya tundoo kaŋ, a naata a kalamuta ko, Yahuudoolu ye feeroo le siti a kamma. Bituŋ a ye a la siloo faliŋ ka taa niŋ Makedoniya la.
- ⁴ Sopata Piirus dinkewo meŋ bota Bereya, ye a dandaŋ, aniŋ Aristakus niŋ Sekundus mennu bota Tesalonika, Kayus meŋ bota Deribe, Timoti, aniŋ Tikikus niŋ Torofimus, mennu fuloo bota Asiya tundoo kaŋ.
- ⁵ Niŋ kewolu le tambita ñaato, aduŋ ì ye ò batu Torowas saatewo kono.
- ⁶ Kabiriŋ Mbuuru Leweñintaŋo Juuraloo luŋolu tambita, ò teyita niŋ kuluŋo la ka bo Filipi. Tili luulu koolaa ò kafuta wo doolu ma Torowas, ò sabatita jee fo tili woorowula.
- ⁷ Sibiti luŋo wulaaroo la, Yeesu la kafoo benta ñoo kaŋ ka mbuuroo kuntu. Pawulu ye ì kawandi, kaatu a lafita taa la le wo saamoo. A tententa ka diyaamu fo duutalaa.
- ⁸ Lampu jamaa le be mala kaŋ santo buŋo kono, ò benta ñoo kaŋ daameŋ.
- ⁹ Fondinke doo meŋ too mu Yutikus ti, a be siiriŋ nuŋ palanteeroo to. Ate naata jinkoo, kaatu Pawulu meeta kawandoo la le. Kabiriŋ a be siinoo kaŋ baake wo dulaa to, a naata boyi ka bo buŋ sabanjaŋo santo. Bituŋ ì ye a faariŋo sika.
- ¹⁰ Bari Pawulu jiita duuma, a jimita a kuntu, a ye a buloolu miniŋ a la. A ko ì ye ko, “Ali kana sila, a be baluuriŋ ne.”
- ¹¹ Bituŋ Pawulu muruta santo buŋo to, a ye mbuuroo kuntu, a ye a domo. Wo koolaa a niŋ ì kacaata fo fanoo keta. Bituŋ a taata.
- ¹² Ì ye fondinkewo baluuriŋo seyindi, ì niŋ seewoo baa.
- ¹³ Bituŋ ò tententa ò na taamoo la. Ò teyita ka taa Asos saatewo to, ò be Pawulu tara la daameŋ ka taa ñoo la. A ye ñiŋ ne fo ò ye, kaatu a taata niŋ a siŋo le la jee.
- ¹⁴ Kabiriŋ a ye ò tara Asos, ñà a taa kuluŋo la, a niŋ ò teyita Mitilene saatewo to.
- ¹⁵ A saamoo ò teyita ka bo jee, ò naata futa Kiyos jooyoo maafana la. A sinindiŋo ò naata Samos jooyoo to. Ka bo jee ò teyita Miletus saatewo to a sinindinkoo.
- ¹⁶ Pawulu ye kumoo kuntu ka tamba niŋ Efesus la fo a kana mee Asiya tundoo kaŋ. A be korontoriŋ ne, kaatu a lafita le ka futa Yerusalaamu ma, janniŋ Pentekos luŋo ka sii.
- ¹⁷ Pawulu ye kumoo kii Efesus ka bo Miletus ka Yeesu la kafoo alifaalu kumandi naŋ.
- ¹⁸ Kabiriŋ ì naata a kaŋ, a ko ì ye ko, “Ali ye a loŋ ne, m be nuŋ baluuriŋ ali fee ñaameŋ biriŋ luŋ foloo meŋ na, m futata Asiya.
- ¹⁹ N ka Maariyo batu niŋ fammajii baa la, aniŋ ñaajiyo. N ka a batu bataa kuwolu le bee kono, mennu boyita n kaŋ ka bo niŋ Yahuudoolu la feeroolu la.

- 20 M mañ feñ maabo ali ma, meñ si ali nafaa. Da ali kawandi le, aduñ ña ali karandi le fanaa kenebaa to, anij ka bo buñ ka taa buñ.
- 21 Da dandalaaroo ke koyirinke Yahuudoolu niñ Jirisinkoolu la le ko, ì ye tuubi ka bula Alla nooma, anij ì ye laa ñ na Maarii Yeesu Kiristu la.
- 22 “Saayinñ a fele, Noora Kuliño ye n siti, m be taa la Yerusalaamu. M mañ a loñ, meñ be ke la n na jee,
- 23 bari Noora Kuliño ka n kalamutandi ka bo saatee ka taa saatee ko, bunjawoo niñ bataa kuwolu le be m batu kañ.
- 24 Nte la baluwo mañ jari n ye feñ na, fo n si n na dookuwo timmandi doronñ, m Maarii Yeesu ye meñ dii n na. Wo le mu ka kibaari betoo kawandi Alla la hiinoo la kuwo to.
- 25 “Aduñ saayinñ ña a loñ ne ko, ña Alla la mansabaayaa kawandi alitolu mennu ye, ali te nte je la kotenke.
- 26 Wo kamma la, m be ñinñ kumoo bambandi la ali la bii ko, moo te ali kono, meñ na kasaaroo dunoo si laa nte kañ laakira siniñ,
- 27 kaatu m mañ feñ tu kooma, bari ña Alla la lafoo bee kawandi ali ye.
- 28 “Ali ali hakiloo tu ali fañolu to, anij Yeesu la kafoo bee, Noora Kuliño ye ali ke topatoorilaalu ti mennu kono. Ali si Maariyo la koorewo kanta, Alla ye meñ sañ a faño Dinkewo yeloo la.
- 29 Da a loñ ne ko, n na taa koolaa suluu sañarariñolu be naa la ali kono le, aduñ ì te koorewo kaari la.
- 30 Moolu be wuli la hani ali fañolu la kafoo kono le. Ì be kuwolu karandi la, mennu mañ ke tooña ti, fo baadiñolu si ì nooma.
- 31 Wo kamma la, ali koroosiroo ke! Ali hakiloo si bula n na kuwo la ko, n nene mañ n dahaa ali dandalaa la, suutoo niñ tiloo, n niñ ñaajiyo, fo sanji saba.
- 32 “Aduñ saayinñ ña ali karafa Alla le ma, a niñ a la hiinoo kumoo. Wo kumoo ye semboo soto le ka ali bambandi, anij ka keetaa dii ali la wo doolu bee kono, mennu seneyandita.
- 33 N nene mañ n ñaa loo moo la kodiforoo kañ, sanoo warañ waramboo.
- 34 Ali fañolu ye a loñ ne ko, n ñinñ buloolu ye n na suuloolu topatoo le, anij hani n kafuñoolu mennu ka tara m fee.
- 35 Kuwolu bee kono, ña mennu yitandi ali la, ñ ñanta dookuwo ke la baake wo le ñaama ka moo lamfuriñolu maakoyi. Ali hakiloolu si bula m Maarii Yeesu la kumoolu la ko, ‘Ka sooroo ke, wo le neemoo warata diina ka a taa.’ “
- 36 Kabirinñ a ye ñinñ kumoolu fo, a ñoyita duuma, a niñ ì bee duwaata ñoo la.
- 37 Bituñ ì bee kumboota, ì ye ì buloolu miniñ Pawulu kaño la ka a sumbu.

38 Ì bee niyolu kuyaata, sako kumoo la, a ye meŋ fo ì ye ko, ì te a je la kotenke. Wo to le ì ye a dandaŋ kuluŋo to.

Kiilaalu 21

1 Ñ sarariŋ koolaa ì la, ñ niŋ kuluŋo tilinta ka taa Kos jooyoo to. Wo saamoo m futata Rodos jooyoo to. Ka bo jee ñ teyita Patara saatewo to.

2 Birinŋ ña kuluŋo tara jee, meŋ ka taa Fonisiya, ñ dunta a la ka teyi.

3 Kabirinŋ ña Sipurusi jooyoo hayinaŋ, ñ tambita a ye bulubaa karoo la. Ñ taata Siriya tundoŋo kaŋ, ñ naata sembe Tire saatewo to, kuluŋo la bakaasoolu jiita daameŋ.

4 Dà baadiŋolu mennu tara jee, ñ sabatita ì fee fo tili woorowula. Ì ye Pawulu dandalaa ka bo niŋ Noora Kuliŋo la ko, a kana taa Yerusalaamu.

5 Kabirinŋ ñ na waatoo banta jee, ñ tententa ñ na taamoo la. Baadiŋolu bee mennu be jee, ì la musoolu aniŋ ì diŋolu, ì niŋ ñ taata ñoo la fo baa daala saatewo banta la. M bee ñoyita jee ka duwaa. Ñ sarariŋ koolaa ñoo la,

6 ñ dunta kuluŋo la, ì muruta ì la suwolu kono.

7 Kabirinŋ m bota Tire, ñ naata futa Potolemas saatewo ma. Dà baadiŋolu kontoŋ, ñ sabatita ì fee tili kiliŋ na.

8 Wo saamoo m bota jee, ñ naata Sisareya. Ñ jiyaata kawandilaa Filipi la buŋo kono, meŋ be wo kee woorowuloo kono nuŋ. Aduŋ ñ sabatita a fee.

9 A ye dimmusu naani le soto, mennu maŋ futuu. Ì ka Alla la kiilaariyaa kumoolu le fo.

10 Kabirinŋ ña tili dantaŋ sabati ì fee, kiilaariyaa kumafolaa doo naata ka bo Yudeya, meŋ too mu Akabus ti.

11 Kabirinŋ a naata ñ kaŋ, a ye Pawulu la teesitiraŋo taa, a ye a faŋo buloolu niŋ a siŋolu siti a la. Bituŋ a ko, “Noora Kuliŋo ye ñiŋ ne fo ko, ‘Kewo meŋ taa mu ñiŋ teesitiraŋo ti, Yahuudoolu be a siti la Yerusalaamu kono teŋ ne. Aduŋ ì be a duŋ na moolu bulu le, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti.’ “

12 Kabirinŋ ña ñiŋ moyi, ñ niŋ jee moolu ye Pawulu daani ko, a kana taa Yerusalaamu.

13 Bituŋ Pawulu ye jaabiroo ke ko, “Muŋ ne ye a tinna ali ka ñiŋ ke? Ali ka kumboo ka n sandomoo sunundi baake. M maŋ paree sorondiroo dammaa la Yerusalaamu, bari m pareeta le hani ka faa m Maarii Yeesu too kamma la.”

14 Kabirinŋ m maŋ a sonde noo, ña a bula. Ñ ko, “Maariyo la lafoo si ke.”

15 Ñiŋ luŋolu koolaa, ña m paree, ñ taata Yerusalaamu.

16 Baadiŋo doolu mennu bota Sisareya, ì niŋ ñ taata ñoo la. Ì ye ñ samba Manasoni Sipurusinkoo yaa ka jiyaa jee. A fanaa be Yeesu noomalanka foloolu le kono.

17 Kabirinŋ m futata Yerusalaamu, baadiŋolu ye ñ jiyandi seewoo kono.

- 18 Wo saamoo, Pawulu niŋ ñ taata Yankuba yaa, alifaalu bee benta daameŋ.
- 19 Kontondiroo koolaa, Pawulu ye kuwolu bee saata, Alla ye mennu ke moolu ye, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, ka bo niŋ a la dookuwo la.
- 20 Kabiriŋ ì ye ñiŋ moyi, ì ye Alla jayi. Bituŋ ì ko Pawulu ye ko, “M̃ baadiŋo, i ye a je le saayiŋ, lannamoo wuliwuloolu be Yahuudoolu kono jaŋ, aduŋ ì bee be hameriŋ ne ka Luwaa muta.
- 21 Bari ì ye i la kuwo moyi le ko, i ye Yahuudoolu bee le karandi, mennu be siiriŋ moolu kono, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, ka ì koo dii Musa la Luwaa la. Ì ko, ite le ka a fo ì ye ko, ì kana ì la dindiŋolu sunna, sako ì si aadoolu muta.
- 22 “Ñ si muŋ ne ke saayiŋ? Tooña, ì be a moyi la le ko, i naata le.
- 23 Wo to, m̃ be meŋ fo la i ye, wo ke. Kee naani le be ntolu fee, mennu ye tawoo taa nuŋ.
- 24 Ñiŋ kewolu samba, i ye i faŋ seneyandi ì fee. Bituŋ i si jooroo ke ì ye, fo ì si ì kuŋolu lii noo. Wo to le moolu bee be a loŋ na ko, tooña maŋ tara wo kuwolu to, mennu fota i ma, bayiri ite faŋo be sondiŋ Luwaa ma le.
- 25 Bari moolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, ñà wolu yaamari le ka fata kuwolu la, mennu safeeta ñ na leetaroo kono. Wolu mu suboo le ti, meŋ bondita sadaa ti jalaŋolu ye, yeloo, subu jifariŋo, aniŋ laañooyaa tuluŋo.”
- 26 Wo saamoo, Pawulu ye kewolu samba, a niŋ ì ye ì faŋolu seneyandi ñoo la. Wo to le a taata Alla Batudulaa kono. A ye luŋolu kankulaa jee, ì la seneyandiroo be baŋ na mennu la, aniŋ sadaa be bo la ì kiliŋ-kiliŋ naa ye le.
- 27 Biriŋ wo tili woorowuloo be naa baŋ na, Yahuudoolu mennu bota Asiya, aniŋ mennu ye Pawulu je Alla Batudulaa kono, ì ye kafoo sukuŋu ka wuli Pawulu kamma. Ì ye a muta,
- 28 ì sarita santo ko, “Banisirayila kewolu, ali m̃ maakoyi! Ñiŋ ne mu kewo ti, meŋ ka moolu karandi daa-wo-daa ka balaŋ ntolu la moolu ma, ñ na Luwaa aniŋ ñiŋ dulaa la. A maŋ daŋ wo la, bari a ye Jirisinkoolu fanaa samba naŋ Alla Batudulaa to le, meŋ ye ñiŋ dulaa senuŋo kosondi.”
- 29 Ì ye Pawulu niŋ Torofimus je saatewo kono le nuŋ. Wo kamma la ì ye a miira le ko, Pawulu ye ñiŋ Efesusinkoo samba Alla Batudulaa kono le.
- 30 Bituŋ saatewo bee jakasita, moolu niŋ boroo naata ka bo saatewo karoo bee la. Ì ye Pawulu muta, ì ye a kuruntu Alla Batudulaa banta. Kataba kiliŋ, ì ye bundaalu bee soronŋ.
- 31 Ì be a kata kaŋ ka a faa waatoo meŋ na, kibaaroo futata Rooma kelediŋ kuntii baa ma ko, Yerusalaamu saatewo bee dunta ñoo to le.

- 32 Wo loo niŋ baroo teema, a ye a la kelediŋolu niŋ kelediŋ kuntiyolu taa, ì niŋ boroo taata moolu kaŋ. Kabiriŋ moolu ye kelediŋ kuntii baa niŋ kelediŋolu je, ì ye Pawulu buutewo bula.
- 33 Bituŋ kelediŋ kuntii baa naata Pawulu kaŋ, a ye a muta. A ye yaamaroo dii ka a siti niŋ neejolo fula la. Wo to le a ye ñininkaroo ke ko, a mu jumaa le ti, aniŋ a ye muŋ ne ke.
- 34 Bari kafoo moo doolu be wuuri kaŋ kuu kiliŋ ne la, doolu be wuuri kaŋ kuu doo la, fo kelediŋ kuntii baa maŋ tooŋaa loŋ noo wuuroo kamma la. Bituŋ a ye yaamaroo dii ko, ì si Pawulu samba kelediŋolu la koridaa to.
- 35 Biriŋ Pawulu futata selenselendaŋo ma, kelediŋolu le ye a sika santo ka a samba ka a tanka kafoo la fitinoo ma.
- 36 Kaatu kafoo ye ì nooma le ka wuuri ko, “A maŋ jari ka baluu!”
- 37 Janniŋ ì be Pawulu dundi la kelediŋolu la koridaa kono, a ko kelediŋ kuntii baa ye ko, “Fo n si feŋ fo noo i ye baŋ?” Bituŋ kelediŋ kuntii baa ko a ye ko, “I ye Jirisi kaŋo moyi le baŋ?”
- 38 Fo ite maŋ ke wo Misirankoo le ti baŋ, meŋ ye jerewo wulindi, a maŋ mee, aduŋ a ye moofaalaa wuli naani samba keñewuloo kono?”
- 39 Bituŋ Pawulu ko a ye ko, “Nte mu Yahuudoo le ti, meŋ bota Tarisus saatewo to, Silisiya tundoo kaŋ. M mu saatee kummaa le diŋo ti. Ìa i daani, n so, ŋa diyaamu moolu ye.”
- 40 Biriŋ a sonta, a ye diyaamu, Pawulu loota selenselendaŋo kaŋ. A ye a buloo maa moolu ye, fo ì si i deyi. Kabiriŋ moolu bee ye i deyi, a diyaamuta ì ye Hiburu kaŋo to.

Kiilaalu 22

- 1 Pawulu ko, “M baadiŋolu niŋ alifaalu, ali n na faŋ kanandi kumoolu moyi, n ka naa menu fo saayiŋ ali ñaa la saayiŋ n na kuwo to.”
- 2 Kabiriŋ ì ye a moyi, a diyaamuta ì ye niŋ ì la Hiburu kaŋo la, ì ye i deyi tek. Bituŋ a tententa ka a fo ko,
- 3 “Nte mu Yahuudoo le ti. N wuluuta Tarisus saatewo le to, Silisiya tundoo kaŋ, bari n kuluuta jaŋ ne. Kamaliyel le ye n karandi kendeke m̄ mumuñolu la Luwaa la, aduŋ n tarata hameriŋ baake Alla la kuwo to le ko alitolu bee be ñaameŋ bii.
- 4 N keta nuŋ ñiŋ siloo noomalankoolu jawu baa le ti. Ìa ì toorandi, kewolu niŋ musoolu, ŋa ì muta ka ì sitiriŋo dundi bunjawoo kono.
- 5 Piriisi kuntii baa niŋ kansulu alifaalu bee si n seedeyaa wo la le ko, ŋa leetaroolu soto ì bulu le nuŋ ka a samba ì baadiŋolu ye Damasiku, fo n si ñiŋ siloo noomalankoolu sitiriŋo samba naŋ Yerusalaa mu ka kuluuroo laa ì kaŋ.

- 6 “Biriñ m be taa kañ tilikuntee waatoo la, aniñ n sutiyaata Damasiku saatewo ma, wo loo niñ baroo teema maloo bota nañ santo, a ye m murubeñ.
- 7 Bituñ m boyita bankoo to, ña diyaamukaño moyi ko, ‘Sawulu, Sawulu, muñ ne ye a tinna i ka nte toorandi?’
- 8 Wo to le n ko, ‘Maariyo, jumaa le mu ite ti?’ A ye n jaabi ko, ‘Nte mu Yeesu Nasaretinkoo le ti, i ka meñ toorandi.’
- 9 Moolu mennu tarata m fee wo siloo kañ, ì ye maloo je le, bari ì mañ kumakaño moyi, meñ diyaamuta n ye.
- 10 “Bituñ n ko, ‘Maariyo, n ñanta muñ ne ke la?’ Wo to le Maariyo ko n ye ko, ‘Wuli, i ye taa Damasiku. Kuwo bee be fo la i ye jee le, i tombonta meñ kamma.’
- 11 Bari wo malamaloo kamma la, m mañ feñ je noo kotenke. Wo to le n taañoolu ye m buloo muta ka n samba Damasiku saatewo kono.
- 12 “Kewo doo le be jee nuñ, meñ too mu Ananiyas ti. A mu moo tilindiño le ti, meñ ye Musa la Luwaa muta kuu. Yahuudoolu mennu be sabatiriñ jee, ì bee ye a horoma le.
- 13 A naata n yaa, a loota n daala, a ko n ye ko, ‘M baadiñ Sawulu, jeroo ke kotenke!’ Wo waati kiliño kono le ña jeroo ke, aduñ ña a faño je.
- 14 Bituñ a ko n ye ko, ‘M mumuñolu la Alla le ye i tomboñ ka a la lafoo loñ. Ate le ye i tomboñ ka Tilindiñ Kiliño je, aniñ ka a diyaamukaño moyi.
- 15 I be ke la seedoo le ti moolu bee ye a la kuwo to, i ye meñ je, aniñ i ye meñ moyi.
- 16 Saayiñ, i ka muñ ne batu? Wuli, ì ye batisee! I la junuboolu si kuu ka bo niñ Maariyo too kumandoo la.’
- 17 “Bituñ m muruta Yerusalaamu. Kabiriñ m be duwaa la Alla Batudulaa to, m mañ naa tara noo m fañ bulu.
- 18 N naata Maariyo je, a ko n ye ko, ‘Bo Yerusalaamu katabake, kaatu ì te soñ na i la seedeyaa la n na kuwo to.’
- 19 N ko a ye ko, ‘M Maarii, itolu fañolu ye a loñ ne ko, n taata saatewolu bee to le taariñ, Yahuudoolu la diina kafoolu be daamennu to, ka moolu muta, mennu laata ite la. N ka ì buutee aniñ ka ì dundi bunjawoo to.
- 20 Aduñ kabiriñ ì be i la seedoo Stifeni faa kañ nuñ, m be looriñ jee le, aduñ ña a muta kuu betoo le ti. Ña wo moolu la waramboolu muta ì ye le, mennu ye a faa.’
- 21 Bari a ko n ye ko, ‘Taa, kaatu m be i kii la dulaa jañ ne to moolu kañ, mennu mañ ke Yahuudoolu ti.’ “
- 22 Moolu ye i lamoyi Pawulu la fo a ye ñiñ kumoolu fo. Bituñ ì sarita santo ko, “Ñiñ baadiñ siifaa ye bondi duniyaa kono. A mañ jari ka baluu!”
- 23 Biriñ moolu be wuuri kañ, ì ye ì la waramboolu fayi, ì ye kankaño wulindi foño kono.

- 24 Wo to le kelediŋ kuntii baa ye yaamaroo dii a la kelediŋolu la ko, ì ye Pawulu samba kelediŋolu la koridaa to. A ye ì yaamari ka Pawulu karawaasi, anij ka a ñininkaa, fo a si tooña loŋ, meŋ ye a tinna moolu be wuuri kaŋ teŋ.
- 25 Kabiriŋ kelediŋolu ye Pawulu landi duuma ka a siti kulujoolu la, a diyaamuta kelediŋ kuntiyo ye, meŋ be looriŋ a daala ko, “Fo luwaa sonta ñiŋ na le baŋ, ka Rooma bankudiŋo karawaasi, meŋ maŋ kiitindi?”
- 26 Biriŋ kelediŋ kuntiyo ye ñiŋ moyi, a taata kelediŋ kuntii baa yaa ka a fo a ye ko, “I be muŋ ne ke la saayiŋ? Ñiŋ kewo mu Rooma bankudiŋo le ti.”
- 27 Bituŋ kelediŋ kuntii baa naata Pawulu kaŋ, a ye a ñininkaa ko, “A fo n ye, fo ite mu Rooma bankudiŋo le ti baŋ?” Pawulu ko, “Haa, m mu wo le ti.”
- 28 Wo to le kelediŋ kuntii baa ko a ye ko, “Nte ye kodi jamaa le bondi ñiŋ bankudiŋyaa kunna.” Pawulu ko a ye ko, “Nte wuluuta ñiŋ bankudiŋyaa kono le.”
- 29 Kelediŋolu mennu pareeta ka a ñininkaa, ì bota a bala katabake. Kelediŋ kuntii baa fanaa silata, kaatu a ye a loŋ ne saayiŋ ko, a ye Pawulu meŋ siti, mu Rooma bankudiŋo le ti.
- 30 Wo saamoo kelediŋ kuntii baa ye yaamaroo dii ka Pawulu firij. A lafita ka daliiloo faŋo loŋ, meŋ ye a tinna Yahuudoolu ye Pawulu tuumi. Wo kamma la a ye yaamaroo dii ko, piriisi ñaatonkoolu niŋ kansulumoolu bee si beŋ. A ye Pawulu samba, a ye a londi ì ñaatiŋo la jee.

Kiilaalu 23

- 1 Pawulu ye a ñaa loo kansulumoolu kaŋ, a ko ì ye ko, “M baadiŋolu, sootaari te m bala, n sandomoo si n tuumi noo meŋ na. M baluuta Alla ñaa koto le tiliŋo kono fo ñiŋ luŋo la.”
- 2 Wo to le piriisi kuntii baa Ananiyas ye moolu yaamari, mennu be looriŋ Pawulu daala ko, ì ye a daa lipa.
- 3 Pawulu ko a ye ko, “Ite bumbaloo meŋ muuta niŋ lasoo la! Alla be i busa la le! Ite le siita jaŋ ka nte kiitindi Luwaa la siloo la. Wo koolaa i ye yaamaroo dii ka nte lipa, meŋ niŋ Luwaa maŋ taa ñoo la.”
- 4 Moolu mennu be looriŋ Pawulu daala, ì ko a ye ko, “Fo i haañita ñiŋ na, ka Alla la piriisi kuntii baa neŋ?”
- 5 Bituŋ Pawulu ko ì ye ko, “M baadiŋolu, m maŋ a loŋ nuŋ ko, piriisi kuntii baa le mu, kaatu a be safeeriŋ ne ko, ‘I kana kuma jawoo fo i la moolu la maralilaa ma!’ “
- 6 Kabiriŋ Pawulu ye a loŋ ko, ì kara kiliŋo mu Sadusewolu le ti, kara doo mu Farisewolu ti, a sarita kansulumoolu ñaatiŋo la ko, “M baadiŋolu, nte mu Farisewo le ti, aduŋ Farisewo le ye n wuluu. N na jikoo niŋ lannoo saayaakoolaa wulindiroo la kuwo to, wo le ye a tinna m be kotoboroo kono bii.”
- 7 Biriŋ a ye ñiŋ fo, ñoosaboo wulita Farisewolu niŋ Sadusewolu teema. Ì waaliita,

- 8 kaatu Sadusewolu ko le, saayaakoolaa wulindiroo maŋ soto, sako malaayikoolu waraŋ Nooroo, bari Farisewolu laata wolu bee la le.
- 9 Wo to le sari baa datita ì kono. Luwaa kammoo doolu menu be Farisewolu la kafoo kono, ì wulita ka a fo ko, “Ntolu maŋ sootaari je ñiŋ kewo bala. A si ke noo ko, Nooroo waraŋ malaayikoo le diyaamuta a ye.”
- 10 Bituŋ ñoosaboo naata wara baake fo kelediŋ kuntii baa silata ko, ì be Pawulu fara la ñoo teema le. Wo to le a ye kelediŋolu yaamari ka Pawulu diyaakuyaa bondi ì kono ka a samba kelediŋolu la koridaa to.
- 11 Wo suutoo la, Maariyo loota Pawulu daala, a ko a ye ko, “I jusoo bambandi! I ye seedayaa ke n na kuwo to Yerusalaamu ñaameŋ, ì ñanta a ke la wo le ñaama Rooma fanaa.”
- 12 Wo saamoo Yahuudoo doolu benta ka feeroo siti Pawulu kamma. Ì ye i kali ko, ì te domoroo niŋ miŋo ke la, fo niŋ ì ye a faa.
- 13 Kewolu menu ye ñiŋ feeroo siti, ì siyaata kee taŋ naani ti le.
- 14 Ì taata piriisi ñaatonkoolu niŋ alifaalu yaa, ì ko ì ye ko, “N̄ kalita le ko, n̄ te feŋ-wo-feŋ domo la, fo niŋ n̄a Pawulu faa foloo.
- 15 Ali niŋ kansulumoolu si a fo kelediŋ kuntii baa ye ko, a si Pawulu samba naŋ ali yaa. Ali ali faŋolu ke ko ali lafiita kisikisiroo le ke la a la kuwo to ka tooña bee loŋ. M̄ be pareeriŋ ne, m̄ be a faa la, janniŋ a be futa la jaŋ.”
- 16 Bari Pawulu baarindiŋo ye ì la feere jawoo moyi le. A taata kelediŋolu la koridaa to, a naata siloo soto ka duŋ jee. Bituŋ a ye ñiŋ kuwo fo Pawulu ye.
- 17 Wo to le Pawulu ye kelediŋ kuntiyo doo kumandi, a ko a ye ko, “Ñiŋ fondinkewo samba kelediŋ kuntii baa yaa. A ye feŋ ne soto ka a fo a ye.”
- 18 Bituŋ kelediŋ kuntiyo ye a samba kelediŋ kuntii baa yaa. A ko a ye ko, “Pawulu meŋ be mutoo kono, wo le ye n kili. A ye n daani ka ñiŋ fondinkewo samba i ye naŋ, kaatu a ye feŋ ne soto ka a fo i ye.”
- 19 Wo to le kelediŋ kuntii baa ye fondinkewo buloo muta, a ye a samba kara la. A ye a ñininkaa kulloo kono ko, “I lafiita muŋ ne fo la n ye?”
- 20 Bituŋ fondinkewo ko a ye ko, “Yahuudoolu kambenta le ka i daani fo i si Pawulu samba naŋ kansulumoolu ñaatiŋo la saama. Ì be ì faŋ ke la kisikisirilaalu le ti a la kuwo to.
- 21 Bari kana soŋ ì la kumoo la, kaatu kewolu menu siyaata kee taŋ naani ti, wolu le ye deleŋo laa a ye siloo kaŋ. Ì kalita le ko, ì te domoroo niŋ miŋo ke la, fo niŋ ì ye Pawulu faa foloo. Ì pareeta le saayiŋ, ì ka i la soŋo le batu.”
- 22 Wo to le kelediŋ kuntii baa ye fondinkewo bula ka taa, bari a ye a dandalaa ko, a kana soŋ moo-wo-moo ye a loŋ ko, a ye ñiŋ kuwolu fo a ye le.

- 23 Bituŋ kelediŋ kuntii baa ye kelediŋ kuntii fula kumandi, a ko ì ye ko, “Ali kelediŋ keme fula parendi, suuborindilaa kelediŋ taŋ woorowula, aniŋ kelediŋ keme fula, mennu ye sooroolu soto. Ali si paree ka taa Sisareya talaŋ kononto suutoo la.
- 24 Suu doolu parendi Pawulu ye. A samba kuuke Kumandaŋ Felis yaa.”
- 25 Bituŋ kelediŋ kuntii baa ye ñiŋ leetaroo safee kumandaŋ ye:
- 26 “Nte, Kalawudiyus Lisiyas be ñ na alifaa baa Kumandaŋ Felis kontoŋ na.
- 27 Yahuudoolu ye ñiŋ kewo muta le, ì pareeta ka a faa. Bituŋ n niŋ n na kelediŋolu naata ka a tankandi ì ma. N naata a kalamuta ko, Rooma bankudiŋo le mu a ti.
- 28 N lafiita daliiloo loŋ na, ì ye a tuumi meŋ na. Wo kamma la, ŋa a samba ì la kansuloo ñaatiŋo la.
- 29 Bituŋ n naata a je ko, a tuumita ñininkaroo le kamma ì la luwaa to, bari a maŋ feŋ ke, meŋ jarita saayaa la, waraŋ ka a soronŋ bunjawoo to.
- 30 Kabiriŋ ŋa ñiŋ kalamuta ko, feeroo le sitita a kamma ka a faa, n naata a kii i ye naŋ katabake. Ña a tuumilaalu fanaa yaamari le ko, ì si naa jee ka ì la tuumiroo fo i ñaatiŋo la.”
- 31 Bituŋ kelediŋolu ye Pawulu taa suutoo la ko a ye ì yaamari a la ñaameŋ. Ì ye a samba fo Antipatiris saatowo to.
- 32 Wo saamoo, kelediŋolu mennu niŋ suwoolu mu, ì tententa ka Pawulu dandaŋ. Kelediŋolu mennu taata siŋo la, wolu muruta ì la kelediŋ koridaa to.
- 33 Kabiriŋ ì futata Sisareya, ì ye leetaroo duŋ kumandaŋo bulu jee, aduŋ ì ye Pawulu fanaa dii a la.
- 34 A la leetaroo karandiŋ koolaa, a ye Pawulu ñininkaa, a bota maralibankoo meŋ to. Biriŋ a naata a loŋ ko, a bota Silisiya le,
- 35 a ko a ye ko, “M be i moyi la le, niŋ i tuumilaalu futata naŋ.” Bituŋ a ye yaamaroo dii ko, ì si Pawulu kanta koridaa baa kono, Mansa Herodi ye meŋ loo nuŋ.

Kiilaalu 24

- 1 Tili luulu koolaa, piriisi kuntii baa Ananiyas niŋ alifaa doolu naata, ì niŋ luwaa lonnaa Teritullus, meŋ be looriŋ ì ye. Tuumiroolu ì ye mennu soto Pawulu kamma, ì ye ì laa Kumandaŋ Felis koto.
- 2 Kabiriŋ ì ye Pawulu kumandi naŋ, Teritullus ye a dati ka a tuumi ko, “Ñ na alifaa baa Felis, ŋa kayira baa le soto i la maraloo kono. I loota ñiŋ bankoo la kuwo la le, aduŋ i ye yiriwaa kuu jamaa le naati jaŋ.
- 3 Wo kamma la, ñ sonta ñiŋ kuwolu la le daa-wo-daa aniŋ sila-wo-sila, ñ niŋ tenturoo!
- 4 Bari fo n kana i la waati jamaa taa, ŋa i daani i la beteyaa kaŋ, ñ lamoyi domandiŋ.

- 5 “Dà a je le ko, ñiñ kewo mu fitinamoo le ti. A ye jerewolu le wulindi Yahuudoolu kono ñiñ duniyaa bee kono. Ate le ka ñaatonkayaa ke Nasaretinkoolu la kafu jenkeriño kono.
- 6 A lafita le fañ ka Alla Batudulaa kosondi nuñ, bari ñ naata a muta.
- 7-8 Niñ i faño ye a kotobo, i be kuwolu bee loñ na a la kuwo to le, ñà a tuumi mennu la.”
- 9 Aduñ Yahuudoolu fanaa ye ñiñ tuumiroo tooñaayandi le.
- 10 Bituñ kumandaño ye taamanseeroo ke Pawulu ye ko, a si diyaamu. Pawulu ko a ye ko, “Dà a loñ ne ko, ite keta kiitiikuntulaa le ti ñiñ bankoo kañ fo sanji jamaa. Wo kamma la, n kontaanita le ka m fañ tankandi ite ñaatiñiño la.
- 11 A mañ tambi tili tañ niñ fula la, biriñ n taata Yerusalaamu baturoo la. I faño si a kuwo ñininkaa noo le.
- 12 Aduñ n tuumilaalu mañ n niñ moo je ñoosaboo la Alla Batudulaa kono, warañ ka kafoo sukuuku diina bendulaalu kono, sako saatewo kono.
- 13 Ì te ì la tuumiroo tooñaayandi noo la, i ye meñ fo i ye n na kuwo to.
- 14 Bari n sonta ko, n ka m̃ mumuñolu la Alla le batu niñ ñiñ siloo la, ì ka meñ kumandi sila jenkeriño la. N laata feñ-wo-feñ na le Musa la Luwaa kono, aniñ annabiyomu doolu ye mennu safee.
- 15 Aduñ n jikita Alla la le ko ñiñ kewolu fañolu sonta a la ñaameñ ko, saayaakoolaa wulindiroo be soto la moo tilindiñolu niñ moo tilimbaloolu bee ye le.
- 16 Wo kamma la n ka a kata baake le waati-wo-waati ka baluu tiliño kono Alla niñ moolu bee ñaa koto, fo n sondomoo kana n tuumi noo feñ na.
- 17 “Sanji jamaa koolaa, n naata Yerusalaamu le ka soorifeñolu naati n na moolu ye, aniñ ka sadaa bo.
- 18 Kabiriñ m be ñiñ ke kañ, ì ye n tara Alla Batudulaa kono, aduñ ì ye n je seneyaariñ ne ko ñ na Luwaa ye a landi ñaameñ. Kafu mañ tara m fee jee, sako jerewo.
- 19 Bari wo Yahuudi doolu ka bo Asiya, mennu ye n je jee nuñ, wolu ñanta tara la jañ ne, niñ ì ye feñ soto ka n tuumi meñ na.
- 20 Warañ moolu mennu be jañ, ì si kebaara jawoo fo, kansuloo ye meñ je n na kuwo to, biriñ n loota ì ñaatiñiño la.
- 21 Ì mañ kuu yitandi noo, fo ñiñ kuma kiliño doron, n sarita meñ na ko, ‘N laata saayaakoolaa wulindiroo le la. Wo le ye a tinna m be kotoboro kono ali ñaatiñiño la bii.’ “
- 22 Bari Felis, meñ ye kuu jamaa loñ ñiñ siloo la kuwo to, a ye kiitiyo sawundi. A ko ì ye ko, “Niñ kelediñ kuntii baa Lisiyas naata le, m be ali la kuwo kiitindi la.”

23 Bituŋ a ye kelediŋ kuntiyo yaamari ka Pawulu kanta bunjawoo kono, bari ò si kuwolu sooneeyandi a ye, aduŋ ò kana a teeroolu bali ka a la suuloolu topatoo.

24 Tili dantaŋ koolaa, Felis niŋ a la musoo Durusilla, meŋ mu Yahuudoo ti, futata jee. Bituŋ Felis ye yaamaroo dii ko, ò ye Pawulu samba naŋ fo a si diyaamu ò ye lannoo la kuwo la Kiristu Yeesu kono.

25 Bari kabiriŋ Pawulu diyaamuta tiliŋo niŋ faŋ mutoo la kuwo to, aniŋ kiitiyo meŋ be naa la, silaŋo naata duŋ Felis la, aduŋ a ye a jaabi ko, “Taa saayiŋ. Niŋ ŋa a ñaa soto, m be ò kumandi la le kotenke.”

26 Wo waatoolu kono, a jikita fanaa ko, Pawulu be a duku la kodoo la le fo a si a bula. Wo kamma la, a ka tu a kumandi la le, ò ka kaciaa.

27 Sanji fula koolaa, Poosiyus Festus ye Felis noo taa. Baawo Felis lafita Yahuudoolu le faasaa la, a ye Pawulu tu sorondiŋ bunjawoo kono.

Kiilaalu 25

1 Kabiriŋ Festus futata a la maralibankoo kaŋ, tili saba koolaa, a bota Sisareya saatowo to, a taata Yerusalaamu.

2 Piriisi ñaatonkoolu niŋ Yahuudi ñaatonkoolu ye Pawulu la kuwo fo a ye jee.

3 Ì ye a daani fo a si laa ò kaŋ ka Pawulu kii Yerusalaamu, kaatu ò ye feeroo le siti ka deleŋo laa a ye siloo kaŋ ka a faa.

4 Bari Festus ye ò jaabi ko, Pawulu be sorondiŋ Sisareya le, aduŋ a faŋo pareeta le ka taa jee, a te ke la kuu meeriŋ ti.

5 Wo to le a ko ò ye ko, “Ali la ñaatonkoolu niŋ n si taa ñoo la. Niŋ wo kewo ye kuu ke, meŋ maŋ beŋ, bituŋ ò si a tuumi.”

6 Kabiriŋ a sabatita ò fee fo tili seyi waraŋ tili taŋ na, a seyita Sisareya. Wo saamoo, a siita kiitiisiiraŋo kaŋ, a ye yaamaroo dii ko, ò ye Pawulu samba naŋ.

7 Kabiriŋ Pawulu naata, Yahuudoolu mennu bota Yerusalaamu, ò loota ka a tuumi kuu jawu jamaa la, bari ò maŋ ò la kumoolu tooñaayandi noo.

8 Bituŋ Pawulu diyaamuta ka a faŋ tankandi ko, “M maŋ feŋ ke, meŋ maŋ tiliŋ Yahuudoolu la Luwaa kono, Alla Batudulaa waraŋ Rooma bankoo la mansa.”

9 Bari Festus lafita laa la Yahuudoolu le kaŋ. Wo kamma la a ye Pawulu ñininkaa ko, “Fo ò lafita le baŋ, ñà taa ò kotobo Yerusalaamu ñiŋ kuwolu to, ò ye ò tuumi mennu la?”

10 Wo to le Pawulu ko a ye ko, “M be looriŋ Rooma mansakewo le la kiitiyo ñaatiŋo la, n ñanta kotobo la daameŋ. M maŋ kuu tilimbali ke Yahuudoolu la ko a be seneyaariŋ ali ma ñaameŋ.

11 Wo kamma la, niŋ ŋa kuu jawoo le ke, meŋ jarita saayaa la, m maŋ balaŋ ka faa. Bari niŋ ò la n tuumiroo maŋ ke tooña ti, moo te n duŋ noo la ò bulu. Wo kamma la, ŋa Rooma bankoo la mansa la n kiitindoo daani.”

- 12 Kabiriŋ Festus niŋ a la yaamarilaalu kacaata, a ye Pawulu jaabi ko, “I ye Rooma bankoo la mansa le la i kiitindoo daani. Wo kamma la, i be taa Rooma bankoo la mansa le yaa.”
- 13 Bituŋ tili dantaŋ koolaa, Mansa Akiripa niŋ Berinise futata Sisareya ka Festus kontoŋ.
- 14 Biriŋ ì sabatita jee fo tili jamaa la, Festus ye Pawulu la kuwo laa mansakewo koto. A ko a ye ko, “Felis ye kewo doo le tu bunjawoo kono jaŋ.
- 15 Kabiriŋ n taata Yerusalaamu, piriisi ñaatonkoolu niŋ Yahuudoolu la alifaalu ye a la kuwo fo n ye. Aduŋ ì ye n daani ka a kiitindi.
- 16 Bari ŋa ì jaabi ko, a maŋ ke Roomankoolu la aadoo ti ka moo-wo-moo duŋ a tuumilaalu bulu, niŋ a niŋ ì maŋ loo kiitiidulaa to ka a faŋo tankandi tuumiroolu to, ì ye mennu laa a kaŋ.
- 17 “Wo kamma la, kabiriŋ ì naata jaŋ, m maŋ kuwolu mendi. Wo saamoo faŋo le n siita kiitiisiiraŋo kaŋ, ŋa yaamaroo dii ko, ì ye kewo ñiŋ samba naŋ.
- 18 Bari kabiriŋ a tuumilaalu loota, ì maŋ a tumi kuu jawoolu la, ŋa n yillaa mennu la.
- 19 Ñininkaroolu, ì ye mennu soto, wolu be dendiŋ ì la diinoo la kuwo le la, aniŋ taalaa Yeesu, Pawulu ka meŋ na kuwo kankulaa ko, a be baluuriŋ ne.
- 20 Aduŋ m maŋ a loŋ, m be ñiŋ kuwolu kisikisi la ñaameŋ. Bituŋ ŋa a ñininkaa, fo a lafita le ka taa Yerusalaamu ka a kotobo kuwolu to, ì ye a tumi mennu la.
- 21 Bari Pawulu ye Rooma bankoo la mansa la a kiitindoo daani, aduŋ a lafita tu la mutoo kono jaŋ tankoo kamma la. Wo to le ŋa yaamaroo dii ka a kanta fo janniŋ m be a kii la ñ na mansa yaa.”
- 22 Bituŋ Akiripa ko Festus ye ko, “M faŋo be lafi la le ka ñiŋ kewo lamoyi.” Bituŋ Festus ye a jaabi ko, “Saama i be a moyi la le.”
- 23 Bituŋ wo saamoo, Mansa Akiripa niŋ Berinise niŋ kibiri baa naata bendulaa to, ì niŋ kelediŋ kuntiyolu niŋ saatewo la alifaalu. Wo to le ì ye Pawulu samba naŋ Festus la yaamaroo kaŋ.
- 24 Wo to le Festus ko, “Mansa Akiripa niŋ moolu mennu bee be ntolu fee jaŋ teŋ! Ali ye ñiŋ kewo je le, Yahuudoolu bee ye n daani meŋ na kuwo la Yerusalaamu, aniŋ jaŋ. Í sarita ko, a maŋ ñaŋ na baluu la.
- 25 Bari ŋa a je le ko, a maŋ feŋ ke, meŋ jarita saayaa la. Baawo a faŋo le ye Rooma mansakewo la a kiitindoo daani, wo to ŋa kumoo kuntu le ka a kii jee.
- 26 Bari m maŋ daliila koyoo soto a la kuwo to, m be meŋ safee la m maarii mansakewo ye. Wo kamma la, ŋa ñiŋ kewo samba naŋ ali ñaatiŋo la, sako ite, Mansa Akiripa. Fo niŋ ñ na a kotoboroo bota a la, n si naa feŋ safee noo a la kuwo to.
- 27 Kaatu nte fee, a maŋ ke sila ti ka bunjawutonkoo kii, tuumiri koyoo maŋ soto meŋ ma.”

Kiilaalu 26

- 1 Wo to le Mansa Akiripa ko Pawulu ye ko, “Saayin i ye siloo soto le ka i faŋo la kuwo fo.” Bituŋ Pawulu ye taamanseeroo ke a buloo la, a diyaamuta ka a faŋ tankandi ko,
- 2 “Mansa Akiripa, ŋa a je le ko, a keta n ye faladiyaa le ti bii, ka m faŋ tankandi i ñaatiŋo la kuwolu bee to, Yahuudoolu ye n tuumi mennu la,
- 3 kaatu ite mu londitii baa le ti Yahuudoolu la aadoolu niŋ ñoosaboolu to. Wo kamma la, ŋa i daani ka n lamoyi muño kono.
- 4 “Yahuudoolu bee ye a loŋ ne, m baluuta ñaameŋ, kabiriŋ n na dindiŋyaa waatoo la n na tundoo kaŋ, aniŋ Yerusalaamu.
- 5 Itolu faŋo si n na kuwo seedeyaa noo le, niŋ ì lafiita a ke la ko, nte be Farisewolu la kafoo le kono. Ì ye a loŋ ne ko, ŋa ñ na diinoo muta niŋ soobeeyaa le la, meŋ mu ñ na kafoo la siloo ti meŋ maŋ ñoŋo soto.
- 6 Saayin, n loota jaŋ kotoboroo la, kaatu n jikita laahidoo le la, Alla ye meŋ dii ñ mumuñolu la.
- 7 Wo mu laahidoo le ti, ñ na lasili taŋ niŋ fuloo jikita ka meŋ na timmoo je, biriŋ ì ka Alla batu soobeeyaa kono suutoo niŋ tiloo la. Mansa, ñ na ñiŋ jikoo le ye a tinna Yahuudoolu ye n tuumi.
- 8 Muŋ ne ye a tinna ali maŋ laa noo ko, Alla si furewolu wulindi noo le?
- 9 “Tooña, nte faŋo ye a miira le nuŋ ko, n ñanta kuu jamaa le ke la ka balaŋ Yeesu Nasaretinkoo too ma.
- 10 Da wo ke Yerusalaamu kono le, aduŋ ŋa kaŋo soto piriisi ñaatonkoolu bulu le ka ñiŋ moo senuŋ jamaa soroŋ bunjawoo kono. Niŋ ì la faa kuwo kacaata, n ka soŋ ì la saayaa ma le.
- 11 Jamaa-jamaa n ka toora kuwolu laa ì kaŋ ne Yahuudi diina bendulaalu to taariŋ, n ka a kata ka ì diyaakuyaa ke ka kuma jawoo fo ka balaŋ Yeesu ma. N ka tu kamfaariŋ ì kamma baake, aduŋ ŋa ì toora hani wandi saatewolu kono.
- 12 “Wo to le ŋa taamasiloo taa ka taa Damasiku saatewo to, ŋa kaŋo niŋ yaamaroo soto ka bo piriisi ñaatonkoolu bulu.
- 13 Bituŋ Mansa, tilikuntee waatoo la, m be siloo kaŋ tumoo meŋ na, ŋa maloo je ka bo saŋo santo. Wo maloo tambita tiloo faŋo la le, a be malamala kaŋ, a ye n niŋ n taañoolu murubeŋ.
- 14 M bee boyita bankoo to. Bituŋ ŋa kumakaŋo moyi, meŋ ko n ye Hiburu kaŋo to ko, ‘Sawulu, Sawulu, muŋ ne ye a tinna i ka nte toorandi? A be koleyaa la i fee le ka ŋaniŋo damfu.’
- 15 Bituŋ n ko, ‘Maariyo, jumaa le mu ite ti?’ Maariyo ye n jaabi ko, ‘Nte mu Yeesu le ti, i ka meŋ toora.

- 16 Wuli, i ye loo i siŋolu kaŋ. M fintita i kaŋ ñiŋ daliiloo le kamma, ka i tomboŋ ka i ke dookuulaa ti, aniŋ seedoo kuwolu to, i ye mennu je, aniŋ m be mennu yitandi la i la.
- 17 M be i kanandi la i la moolu bulu le, aniŋ mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, m be i kii la mennu kaŋ.
- 18 I si ì ñaalu yelendi fo ì si bo diboo kono ka naa maloo kono, ka bo Seetaanoo la maraloo kono ka naa Alla kaŋ. Wo to le ì be junube yamfoo soto la, aniŋ niyo moolu kono, mennu naata seneyaa kaatu ì laata nte la.’
- 19 “Wo kamma la, Mansa Akiripa, m maŋ balaŋ jeroo la, meŋ naata n kaŋ ka bo Arijana.
- 20 Folooto, ŋa kawandoo ke wo moolu le ye, mennu be Damasiku jee, bituŋ Yerusalemu, Yudeya, aniŋ moolu fanaa ye, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti. N ko ì ye ko, ì si ì koo dii ì la junuboolu la ka naa Alla kaŋ, aduŋ ì si ì la tuuboo yitandi ì la kebaaroolu kono.
- 21 Yahuudoolu ye m muta ñiŋ daliiloo le kamma Alla Batudulaa kono, ì ye a kata ka m faa.
- 22 Bari Alla la maakoyiroo tarata n kaŋ ne fo ñiŋ luŋo la. Wo le ye a tinna n loota jaŋ bii ka a seedeyaa moolu bee ye, biriŋ moondiŋ fo moo baa. Aduŋ m maŋ feŋ fo, fo Musa niŋ annabiyomu doolu ye meŋ fo ko, a be ke la le.
- 23 Wo le mu ñiŋ ti ko, Alimasiihu ñanta toora la le, aduŋ ate le be ke la foloo ti ka wuli saayaa kono. Wo kamma la, a be maloo la kuwo kankulaa la Yahuudoolu ye le, aniŋ moo koteŋolu.”
- 24 Kabiriŋ a be ñiŋ kumoolu fo kaŋ ka a faŋo tankandi, Festus sarita a kaŋ santo ko, “Pawulu, ite ñaamaata le. I la karaŋ baa ye i ñaamandi le.”
- 25 Bari Pawulu ko a ye ko, “Ñ na alifaa baa Festus, n ñaa maŋ maa, bari n ka tooñaan niŋ kuma koyoo le fo.
- 26 Mansakewo ye ñiŋ kuwolu loŋ ne. N si kuwolu bee fo a ye ko ì be ñaameŋ, kaatu a koyita m ma le ko, hani kiliiŋ wolu kono maŋ nukuŋ a ma. Ñiŋ kuwolu maŋ ke kulloo kono.
- 27 Ite Mansa Akiripa, fo i laata annabiyomoolu la le baŋ? Ìa a loŋ ne ko, i laata ì la le.”
- 28 Wo to le Mansa Akiripa ko Pawulu ye ko, “Fo i ye a miira le, i be nte sonde noo la tariyaake wo le ñaama ka n ke Kiristu noomalankoo ti?”
- 29 Bituŋ Pawulu ye a jaabi ko, “Fo tariyaake waraŋ meerinke baŋ, n ka Alla daani le ko, a kana ke ite dammaa ti, bari alitolu bee mennu ye m moyi bii si ke ko nte be ñaameŋ, bari a kana ke niŋ neejooloolu la.”

³⁰ Bituŋ mansakewo wulita, aniŋ kumandaŋo, Berinise niŋ doolu bee mennu be siiriŋ i fee.

³¹ Kabiriŋ i bota jee, i ko ñoo ye ko, “Ñiŋ kewo maŋ feŋ ke, meŋ jarita saayaa la, waraŋ ka a soronŋ bunjawoo to.”

³² Wo to le Akiripa ko Festus ye ko, “Ñiŋ kewo si bula noo le, niŋ a maŋ Rooma bankoo la mansa la a kiitindoo daani.”

Kiilaalu 27

¹ Kabiriŋ i ye kumoo kuntu ko, ñ ñanta teyi la ka taa Italiya bankoo kaŋ, i ye Pawulu niŋ bunjawutonka doolu duŋ Yuliyus bulu. A mu Rooma kelediŋ kuntiyo le ti kelediŋ kafoo kono, i ka meŋ kumandi Rooma mansa Okostu la kafoo la.

² Bituŋ ñ dunta kuluŋo kono, meŋ bota naŋ Adaramitiyumu saatewo to. Wo kuluŋo be taa la waafoolu le to taariŋ, mennu be baadaa borindoo la Asiya tundoo kaŋ. Aristakus Makedoniyankoo meŋ bota Tesalonika, a tarata ñ fee le.

³ Wo saamoo ñ futata Sidoni saatewo to. Yuliyus hadamayaata Pawulu fee le, a ye a bula le ka taa a teeroolu yaa, mennu ye a la suuloolu topatoo ka bo niŋ feŋ jamaa la.

⁴ Ka bo jee, ñ tententa ñ na taamoo la ka taa Sipurusi jooyoo maafano la, kaatu foño maŋ ñ diyaa.

⁵ Kabiriŋ ñ tambita Silisiya niŋ Pamfiliya tundoolu la, ñ naata futa Mira saatewo to, Lisiya tundoo kaŋ.

⁶ Jee le to kelediŋ kuntiyo ye kuluŋo soto, meŋ bota Alesanderiya ka taa Italiya. Bituŋ a ye ñ dundi a kono.

⁷ Ñ na kuluŋo be bori kaŋ domaŋ-domaŋ fo tili jamaa, kaatu foño maŋ ñ diyaa. Wo kamma la, a koleyaata ñ fee baake le ka futa Kinidus, ka bo jee ñ maŋ tenteŋ noo kotenke wo siloo la. Bituŋ ñ naata Kireti jooyoo dandaŋo taa ka tanka foño kolejo ma, ñ tambita Salimone la.

⁸ Ñ bataariŋo be taa kaŋ jooyoo dandaŋo la fo ñ futata dulaa doo to, i ka meŋ kumandi Tankandiri Tendaa la. A be Laseya saatewo le daala.

⁹ Saayiŋ waati jamaa tambita, aduŋ taamoo maŋ koyi kotenke. Taama waatoo ka naa baŋ ne, kaatu Junube Kafari Luŋo tambita le fokabaŋ. Wo kamma la, Pawulu ye i yaamari ko,

¹⁰ “Kewolu, ña a je le ko, taamoo be koleyaa la baake le. Ñ te foo la ñ na bakaasoo niŋ kuluŋo dammaa la, bari hani ñ niyolu faŋo.”

¹¹ Bari kelediŋ kuntiyo laata kuluŋ borindilaa niŋ kuluntiyo le la ka tamba Pawulu la kumoo la.

¹² Ì jamaa naata yaamaroo ke ko, i ye bo wo dulaa to, kaatu wo waafoo maŋ beteyaa ka tara jee sumayaa waatoo la. Ì tarata jikiŋ ko, a si ke ñaa-wo-ña, i be futa la Fonis

le ka sabati jee sumayaa waatoo la. Fonis mu Kireti jooyoo la waafoo le ti, meŋ be tilindiŋ bulubaa karoo niŋ maraa karoo tilijiyo la.

13 Kabiriŋ burufatoo feeta ka bo bulubaa karoo la, ì ye a miira ko, ì la feeroo benta le. Bituŋ ì ye lankaroo saba, ì taata niŋ Kireti jooyoo baa dandaŋo la, ì maŋ jamfa tintoo la.

14 Bari a maŋ mee, foño baa naata wuli, ì ka meŋ kumandi Maraa Kara Foño la. A ye ñ ñori fankaasoo maafano la.

15 Biriŋ m̄ maŋ foño soo noo a la waroo kamma la, ñà ñ dahaa ñ na katoolu la, ñ tuta foño bulu.

16 M̄ be tamba kaŋ Kawuda baajooyindiŋo la tumoo meŋ na, a koleyaata m̄ bulu baake le ka kulundiŋo mara.

17 Bituŋ ì naata a saba kuluŋ baa kaŋ. Wo to le ì ye juloolu miniŋ kuluŋ baa la ka a siti, a ye bambaŋ. Bari ì silata ko, kuluŋo be sele la paasoo kaŋ ne Libiya bankoo daala, paasoolu siyaata daameŋ. Wo kamma la, ì ye basoolu jindi, ñ tuta foño bulu.

18 Wo saamoo tili foloo la ì ye a dati ka bakaasoolu fayi baa kono fo kuluŋo si feeyaa, kaatu foño baa ka kuluŋo ñori karoo bee le la.

19 Wo saamoo tili fulanjaŋo la, ì faŋolu ye kuluŋ joraŋolu bondi ka ì fayi baa kono.

20 Kabiriŋ ì maŋ tiloo niŋ looloolu je fo tili jamaa, aduŋ foño baa be kontindiŋ ne doron, m̄ bee naata jikilateyi ko, ñ te tanka la.

21 Kabiriŋ ì maŋ domoroo ke fo tili jamaa, Pawulu loota ì teema, a ko ì ye ko, “Niŋ ali ye n na kumoolu muta nuŋ, ña meŋ fo ko, ñ kana bo Kireti, tennuŋ ñ te duŋ na ñiŋ toora baa niŋ kasaaroo kono.

22 Bari ali ali jusoo bambandi saayiŋ, kaatu moo te foo la a niyo la ali kono, kuluŋo doron ne be kasaara la.

23 Kunuŋ suutoo la, Alla la malaayikoo loota n kunto le, m mu Alla meŋ taa ti, aniŋ n ka meŋ batu.

24 A ko n ye ko, ‘Pawulu, kana sila. I ñanta loo la Rooma bankoo la mansa ñaatiŋo la le. Aduŋ i la kuwo kaŋ, Alla be i niŋ i taañoolu bee niyo tanka la le.’

25 Wo kamma la, ali jusoo taa, kaatu n dankeneyaata le ko, Alla be a ke la le ko a ye a fo n ye ñaameŋ.

26 Bari foño be m̄ futandi la jooyoo doo le to, m̄ be tanka la daameŋ.”

27 Foño baa la suuto taŋ niŋ naaninjaŋo la, a be ñ ñori kaŋ Adiriya Baa maafano la. Suutoo duutalaa la, kuluŋo sambalaalu sobita ko, kuluŋo sutiyaata tintoo la le.

28 Wo to le ì ye baa la diinoŋo sumaŋ. Ì naata a je ko, wo mu meetari taŋ naani ñon ne ti. Kabiriŋ ì taata fo ñaato domandiŋ, ì ye a sumaŋ kotenke. Saayiŋ ì ye a je ko, wo mu meetari taŋ saba ñon ne ti.

- 29 Ì silata ko, m̀ be beroolu taki la le. Wo kamma la, ì ye lankari naani joloŋ baa kono ka bo kuluŋ feñoo to. Ì ye fanoo la kewo batu, ì niŋ duwaa.
- 30 Biriŋ kuluŋo sambalaalu lafita ka kana, ì ye kulundiŋo jindi baa kono ka ì faŋ ke ko ì be lankaroolu le jindi la kuluŋo ñaato.
- 31 Bari Pawulu ko kelediŋ kuntiyo niŋ kelediŋolu ye ko, “Niŋ ñiŋ kewolu maŋ tu kuluŋo kono, ali te tanka la.”
- 32 Bituŋ kelediŋolu ye kulundiŋo juloolu kuntu, ì ye a bula ka taa.
- 33 Janniŋ fanoo be ke la, Pawulu ye ì bee wakiilindi ka domoroo ke. A ko ì ye ko, “Ñiŋ ne mu tili taŋ niŋ naaninjaŋo ti, ali be baturoo la domoribaliyaa kono. Ali maŋ hani feŋ-wo-feŋ domo.
- 34 Saayiŋ ŋa ali daani, ali domoroo ke. Wo be ali bambandi la le, aduŋ ali bee be tanka la le. Hani kuntiña kiliŋ te fili la ali kuŋo to.”
- 35 Kabiriŋ Pawulu ye ñiŋ fo, a ye mbuuroo taa, a ye Alla tentu ì bee ñaa la. A ye a kuntu, a ye a dati ka a domo.
- 36 Bituŋ ì bee jusoo naata beŋ, ì fanaa ye domoroo ke.
- 37 M̀ moo keme fula taŋ woorowula niŋ wooro le be wo kuluŋo kono.
- 38 Kabiriŋ m̀ bee konoo faata, kuluŋo sambalaalu ye duni toolu fayi baa kono ka kuluŋo feeyandi.
- 39 Kabiriŋ fanoo keta, ì ye tintoo hayinaŋ, bari ì maŋ a suutee. Ì naata boloŋo doo je, meŋ ye keñetintoo soto. Bituŋ ì ye feeroo ke ka a kata, ka kuluŋo samba wo keñetintoo to.
- 40 Wo to le ì ye lankaroolu kuntu ka ì tu baa kono. Wo waati kiliŋo le la, ì ye juloolu firin baaroolu bala. Ì ye kuluŋo la ñaatobasoo wulindi foñoŋo ye ka taa tintoo to.
- 41 Bari kuluŋo seleta paasoo kaŋ, a kuŋo tututa keñoŋo kono, a maŋ taa noo kotenke. Bituŋ baa baliŋ baalu mennu ka kuluŋo feñoŋo taki, wolu naata kuluŋo teyi.
- 42 Kelediŋolu lafita ka bunjawutonkoolu faa, fo hani kiliŋ kana newuŋ ka kana.
- 43 Bari kelediŋ kuntii baa lafita Pawulu kanandi la le, wo kamma la a maŋ soŋ ì ye wo ke. Bituŋ a ye ì yaamari ko, mennu ye newuŋo noo, wolu foloo si ì fayi baa kono ka taa tintoo to.
- 44 Wo koolaa moo toomaalu ye babaroolu niŋ kuluŋ dokoolu muta, mennu ka yanka. Bituŋ m̀ bee kanata kayiroo kono wo le ñaama ka futa tintoo to.

Kiilaalu 28

- 1 Ñ kanariŋ koolaa ñ naata a loŋ ko, ì ka wo baajooyoo kumandi Malta le la.
- 2 Jee moolu ye hadamadiŋyaa meŋ yitandi ñ na, a ñoŋo maŋ siyaa. Ì ye ñ jiyaa, ì ye dimbaa mala ñ ye, kaatu sumayaa be dundiŋ ne, aduŋ samaa datita ka naa.

- ³ Bituŋ Pawulu ye kolomoolu kafu ñoo ma. Biriŋ a ye wolu ke dimbaa kaŋ, saa naata finti ò kono kandoo kamma la. A ye Pawulu kiŋ a buloo to, a tuta a bala.
- ⁴ Kabiriŋ jee moolu ye saa je dendiŋ Pawulu buloo bala, ò ko ñoo ye ko, “Sika te jee, ñiŋ kewo mu moofaalaa le ti. Hani a kanata baa kono ñaa-wo-ñaa, batu musumansoo, tiliŋo be meŋ na kaŋo koto, wo te soŋ na a ye baluu.”
- ⁵ Bari Pawulu ye saa liisi dimbaa kono, aduŋ tana maŋ a soto.
- ⁶ Moolu be ò yillaariŋ ko, Pawulu be yiti la le, waraŋ a ye boyi tarinke ka faa. Bari kabiriŋ ò ye a juubee fo a meeta, ò ye a je ko, feŋ maŋ ke a la, ò naata ò hakiloolu faliŋ, ò ko, a mu doo le ti ò la alloolu kono.
- ⁷ Wo dulaa daala, kunku kenoolu le be jee, mennu mu baajooyoo ñaatonkoo taa ti. A too mu Puliyus le ti. A ye ò jiyandi kuu, aduŋ a ye ò buuñaa fo tili saba.
- ⁸ A faamaa saasaariŋo be laariŋ, balakandoo niŋ konokarakatoo le be a la. Bituŋ Pawulu naata a yaa, a ye a buloo laa a kaŋ, a duwaata a ye, aduŋ kewo kendeyaata.
- ⁹ Kabiriŋ ñiŋ keta, moo toomaalu mennu be baajooyoo to fanaa naata, ò ye ò la kuurantoolu samba naŋ, ò bee naata kendeyaa.
- ¹⁰ Ì ye ò buuñaa feŋ jamaa la, aduŋ biriŋ ò pareeta ka taa fanaa, ò ye ò na suulafeŋolu dii ò na le.
- ¹¹ Kari saba koolaa ò dunta kuluŋo la, meŋ bota Alesanderiya. A sembeta baajooyoo to fo wo sumayaa waatoo tambita. Kastori niŋ Pollus la jalaŋo muluŋo le be ñiŋ kuluŋo kuŋo to.
- ¹² Kabiriŋ ò futata Sirakus saatewo to, ò sabatita jee fo tili saba.
- ¹³ Bituŋ ò tententa ò na taamoo la, ò naata futa Rekiyumu saatewo to. Wo saamoo, foñoo naata wuli ka bo bulubaa karoo la, aduŋ a tili fulanjaŋo la ò futata Putewoli.
- ¹⁴ Ðà baadiŋo doolu tara jee, mennu ye ò jiyaa ka sabati ò fee fo tili woorowula. Wo koolaa le ò futata Rooma kundaa baa to.
- ¹⁵ Baadiŋolu mennu be jee, kabiriŋ ò ye ò na naa moyi, ò naata ka ò benduŋ fo Apiyus Marisewo to, aniŋ dulaa, ò ka meŋ kumandi Luntaŋ Buŋ Saboo la. Biriŋ Pawulu ye ò je, a ye Alla tentu, aduŋ a naata fatiyaa.
- ¹⁶ Kabiriŋ ò futata Rooma, ò ye Pawulu bula le ka sabati a faŋ ye, a niŋ kelediŋo meŋ ka a kanta.
- ¹⁷ Tili saba koolaa, Pawulu ye Rooma Yahuudi alifaalu kumandi ñoo kaŋ. Kabiriŋ ò benta, a ko ò ye ko, “M baadiŋolu, m maŋ feŋ ke ò na moolu la, waraŋ ò mumuñolu la aadoolu la. Hani wo, ò ye m muta Yerusalaamu ka n duŋ Roomankoolu bulu.
- ¹⁸ Biriŋ Roomankoolu ye n kotobo, ò lafita ka m bula, kaatu ò maŋ daliila je n na kuwo to, meŋ jarita saayaa la.

- 19 Yahuudoolu naata balan wo la, aduŋ wo le ye a tinna m maŋ feere doo soto, fo ka Rooma bankoo la mansa la n kiitindoo daani. Bari a maŋ ke n na lafoo ti ka m fansuŋ moolu tuumi.
- 20 Ñiŋ daliiloo le ye a tinna, ŋa ali daani ka naa fo n si diyaamu ali ye. Banisirayilankoolu la jikoo le ye a tinna, m be sitiriŋ niŋ ñiŋ neejoloo la.”
- 21 Wo to le ì ko a ye ko, “M maŋ leetari soto i la kuwo to ka bo Yudeya. Aduŋ baadiŋolu mennu ka naa jaŋ, ì maŋ kuma jawoo fo i la kuwo to.
- 22 Bari ntolu lafiita saayiŋ ka ite la kumoo le moyi ñiŋ kafu jenkeriŋo la kuwo to, kaatu ŋa a kalamuta le ko, daa-wo-daa ì ka kuma jawoo le fo ì ma.”
- 23 Kabiriŋ ì ye luŋo londi Pawulu ye, moo jamaa naata a la sabatidulaa to wo luŋo la. Bituŋ a ye seedeyaa ke ì ye Alla la mansabaayaa la kuwo to, a ye a fataŋ-fansi ì ye ka bo soomandaa la ka taa fo wulaaroo. A ye a kata ka ì sonde Yeesu la kuwo la, a ka a yitandi ì la Musa la Luwaa niŋ annabiyomu doolu la kitaaboolu kono.
- 24 Doolu laata kuwolu la, a ye mennu fo, bari doolu maŋ laa.
- 25 Ì maŋ soŋ ñoo ma, biriŋ ì be taa kaŋ, Pawulu ye ñiŋ kumoo fo ì ye ko, “Noora Kuliŋo ye tooŋaa le fo, kabiriŋ a ye ñiŋ bankee ka bo niŋ Annabilayi Yesaya la m mumuñolu ye ko:
- 26 ‘Taa ñiŋ moolu yaa, i ye a fo ì ye ko, “Ali si lamoyiroo ke, bari ali nene te fahaamuroo ke la. Ali si juubeeroo ke, bari ali nene te jeroo ke la.”
- 27 Kaatu ñiŋ moolu sandomoolu jaata le, ì tuloo kuyaata le ka moyiroo ke, aduŋ ì ye ì ñaalu biti. Niŋ wo nte, ì si jeroo ke niŋ ì ñaalu la, ì ye moyiroo ke niŋ ì tuloolu la, ì ye fahaamuroo ke niŋ ì sandomoolu la, aduŋ ì si muru n kaŋ fo ì si kendeyaa.’
- 28 “Wo kamma la, ali si a loŋ ko, Alla la ñiŋ kiisoo kibaaroo kiita moolu ye le, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, aduŋ wolu be a lamoyi la le.”
- 29-30 Pawulu sabatita buŋo kono jee, a ye meŋ luwaasi, fo sanji fula. A ka moolu bee le buuñaa, mennu naata ka a juubee.
- 31 A ka Alla la mansabaayaa la kuwo kawandi fatiyaa kono, a ka Maarii Yeesu Kiristu la kuwo karandi, aduŋ moo maŋ a bali wolu la.

Roomankoolu

Roomankoolu 1

- 1** Nte Pawulu, Kiristu Yeesu la dookuulaa, m be ali kontonj na. Alla le ye n tombonj, a ye n kumandi ka ke kiilaa ti ka a la kibaari betoo kawandi.
- 2** A ye ñinj kibaaroo laahidi nuñ Kitaabu Senuñolu kono, ka bo niñ a la annabiyomoolu la.
- 3** Ñinj kibaari betoo ye a Dinkewo le la hadamadiñyaa kuwo le yitandi ko, a wuluuta Dawuda koomalankoolu le kono.
- 4** A la saayaakoolaa wulindiroo ye a yitandi le ko, a mu Alla Dinkewo le ti ka bo niñ Alla la Nooroo la, aduñ semboo be ate le bulu. Ate le mu m̄ Maariyo ti, Yeesu Kiristu.
- 5** Ka bo niñ ate le la, Alla ye hiinoo dii ñ na, a ye ñ ke kiilaalu ti fo ñ si moolu naati ka bo nasiyoñolu bee kono ka a la yaamaroo muta lannoo kono a too kamma la.
- 6** Alitolu fanaa be ñinj moolu le kono, mennu kumandita ka ke Yeesu Kiristu taalu ti.
- 7** Da ñinj safee alitolu Alla kanuntewolu bee le ye, a ye mennu kumandi ka ke a la moo senuñolu ti Rooma saatewo kono. Hiinoo niñ kayiroo be ali fee ka bo Alla bulu, m̄ Faamaa, aniñ Maarii Yeesu Kiristu.
- 8** Foloo-foloo, ña n na Alla tentu ka bo niñ Yeesu Kiristu la ali la kuwo kamma la, kaatu ali la lannoo kibaaroo ye duniyaa bee le beñ.
- 9** N ka Alla batu n sondomoo bee la ñinj dookuwo kono, meñ mu ka a Dinkewo la kibaari betoo kawandi. Ate faño le mu nte seedoo ti ko, n hakiloo ka tu ali kañ ne doronj,
- 10** niñ m be duwaa la waati-wo-waati. N ka Alla daani le ko, niñ a keta a la lafoo ti, siloo si yele n ye saayiñ, ka naa futa ali ma.
- 11** M be hameriñ baake le ka ali je fo n niñ ali si soorifeño talaa Noora Kuliño ye meñ dii n na ka ali bambandi.
- 12** Wo le mu ñinj ti ko, n niñ ali bee si ke ñoo wakiilindirilaa ti lannoo kono.
- 13** Baadiñolu, m mañ lafi ka ñinj kuwo nukuñ ali ma, siiñaa jamaa n ka a kata le ka futa ali ma, bari m mañ siloo soto noo hani ka bii. N lafita naa la le ka dookuwo ke Maariyo ye ali kono komeñ katirilaa, ko ña a ke nasiyoñ doolu kono ñaameñ.
- 14** A mu ñantoo le ti nte kañ ka ñinj dookuwo ke Jirisinkoolu niñ bantalankoolu, karannaalu niñ karambaloolu ye.
- 15** Wo kamma la, nte be hameriñ baake le ka kibaari betoo kawandi alitolu fanaa ye, mennu be Rooma saatewo kono jee.

- 16 Nte maŋ malu kibaari betoo la kuwo la, kaatu ate le mu Alla la semboo ti ka moo-wo-moo kiisandi, meŋ ye lannoo soto: A naata Yahuudoolu foloo le ye, wo koolaa moo koteŋolu.
- 17 Ñiŋ kibaari betoo ye Alla la tiliŋo yitandi le, moolu be tiliŋ noo la ate ñaatiŋo la ñaameŋ. Wo tiliŋo ka naa ka bo niŋ lannoo le la, kabiriŋ foloodulaa to ka naa fo labandulaa to, ko a be safeeriŋ ñaameŋ: “Moo tilindiŋo be baluu la ka bo niŋ a la lannoo le la.”
- 18 Alla la kamfaa baa ka naa ka bo saŋo santo. A be boyi la hadamadiŋolu le kaŋ ne ì la allantaŋyaa niŋ tilimbaliyaa bee kamma la. Ì la jawuyaa kamma la, ì ye ì ñaa laa tooña kaŋ.
- 19 Kaatu meŋ si loŋ noo Alla la kuwo to, ì ye wo loŋ ne, baawo Alla ye a yitandi ì la le.
- 20 Alla meŋ faŋo buka je noo, a la badaa-badaa semboo niŋ a la mankutoo jeta koyirinke le ka bo daaroo waatoo la feŋolu to, a ye mennu daa. Wo to ì te kanadaa soto la,
- 21 kaatu ì ye Alla loŋ ñaa-wo-ña, ì maŋ a horoma ko Alla le mu, sako ka a tentu. Ì la miiroolu naata ke kenseŋo le ti, aduŋ ì sondome jaariŋolu naata faa niŋ diboo la.
- 22 Biriŋ itolu ko, ì ñaamenta le, ì naata ke toolewolu le ti.
- 23 Ì ye ì koo dii badaa-badaa Alla le la, semboo niŋ waroo be meŋ bulu, ka ì ñaa tiliŋ jalaŋolu la, ì ye mennu dadaa hadamadiŋ muluŋo la, mennu ka faa, kunoolu, daafeŋolu aniŋ kuruntu feŋolu.
- 24 Wo kamma la, Alla ye ì tu ì la sondome hame kuu jawoolu le nooma seneyaabaliyaa kono, ka naa horomantaŋyaa kuwolu ke ñoo baloolu la.
- 25 Ñiŋ keta le, kaatu ì ye Alla la tooña kuwo faliŋ faniyaa le la. Ì sujudita feŋolu ye, mennu daata, bari ì ye ì koo dii Daamansoo faŋo la le, jayiroo be meŋ ye fo abadaa! Amiin.
- 26 Ñiŋ daliiloo le ye a tinna, Alla ye ì tu ì la hamoolu nooma horomantaŋyaa kono. Musoolu ye futuwo laañooyaa faliŋ ne ka ñoo laañooyaa.
- 27 Wo ñaa kiliŋo la, kewolu fanaa ye musoolu laañooyaa bula, ì sandomoolu faata niŋ hamoo la ka ñoo futuu. Kewolu ye malubaliyaa kuwolu ke ì ñoŋ kewolu la, aduŋ ì la wo filoo ye yankankatoo le saabu ì ma, ì jarita meŋ na.
- 28 Baawo ì tawuta le, ì ye ì ñaa kaasi Alla la, Alla ye ì tu ì la sondome kuu nooriŋolu kono, fo ì ka kuwolu ke, ì maŋ ñaŋ na mennu ke la.
- 29 Ì be faariŋ tilimbaliyaa siifaa bee le la, konnanteeyaa, hadumoo aniŋ kuu jawoo. Ì be faariŋ niŋ haasidiyaa la, moofaa, keloo, neeneeroo aniŋ daajika jawoo. Ì mu koomakumarilaalu le ti,

³⁰ nendiyaariŋolu, Alla konnaalu, kuma jawu folaalu, faŋ wara moolu, kibirilaalu, feere jawu sitilaalu aniŋ wuluulaa soosoolaalu.

³¹ Ì maŋ hakiloo soto, ì mu fisiriwallewolu le ti, ì maŋ mooyaa sako ka balafaa soto.

³² Hani ì ye Alla la Luwaa loŋ ñaa-wo-ñaa ko, moolu mennu ka ñiŋ kuu siifaalu ke, wolu jarita le ka faa, ì maŋ tentenŋ ka ñiŋ kuwolu doronŋ ke, bari ì ka kontaani moo doolu fanaa la kuwo la le, mennu ka ñinnu ke.

Roomankoolu 2

¹ Wo kamma la, i maŋ kanadaa soto, hani ite mu muŋ moo le ti. Niŋ i ka moo doo kiitindi, i ka i faŋo le halaki, baawo i ka kiitiyo ke kuwolu mennu la, i faŋo ka wo kuu kiliŋolu le ke.

² Dà a kalamuta le ko, Alla la kiitiyo ka naa tilindinke moolu le kaŋ, mennu ka wo kuu siifaalu ke.

³ Fo i ye a miira le ko, i be kana noo la Alla la kiitiyo ma le, niŋ i ka moo doolu kiitindi kuwolu la, i faŋo ka mennu ke?

⁴ Fo i jututa Alla la beteyaa baa le la baŋ, a la sooneeyaa aniŋ a la muñoŋ? Fo i maŋ a loŋ, Alla la beteyaa ka i naati tuuboo le kaŋ?

⁵ Bari i sandomoo bambanta le, i maŋ soŋ tuuboo la. Wo le ye a tinna i be Alla la kamfaa baa kafu kaŋ ñoo ma i faŋo ye fo Alla la kamfaa baa luŋo la, a la kiitii tilindiŋo be lankenema la luŋo meŋ na.

⁶ Wo luŋo la, Alla be moo-wo-moo joo la a la kebaaroolu le la.

⁷ A be badaa-badaa baluwo dii la moolu la le, mennu ka tu kuu bete kewo la muñoŋ kono ka Alla la kallankeeyaa niŋ a la horomoo ñini, aniŋ ka badaa-badaa baluwo soto.

⁸ Bari Alla la kamfaa baa niŋ jusuboo be moolu le ye, mennu ka niidiyaa nooma, aniŋ ì balanta tooña ma ka kuu jawoolu nooma.

⁹ Toora baa niŋ niikuyaa be tara la moolu bee kaŋ ne, mennu ka kuu jawoolu ke, Yahuudoolu foloo ye, wo koolaa moo koteŋolu.

¹⁰ Bari moolu mennu ka kuu betoolu ke, kallankeeyaa, horomoo aniŋ kayiroo be tara la wolu bee ye le, Yahuudoolu foloo ye, wo koolaa moo koteŋolu,

¹¹ kaatu Alla buka moo faasaa.

¹² Mennu bee ka junuboo ke Luwaantanyaa kono, ì be kasaara la Luwaantanyaa le kono, aduŋ mennu bee ka junuboo ke Luwaa koto, Luwaa be laa la wolu kaŋ ne.

¹³ A maŋ ke ko, Luwaa moyoo le be moolu tilindi la Alla ñaatiŋo la, bari Luwaa mutalaalu le be tiliŋo soto la.

- 14 Moolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, ì maŋ Musa la Luwaa soto, bari niŋ ì ka kuwolu ke ì faŋ ye ko Luwaa ye a landi ñaameŋ, wo to ì mu luwaa le ti ì faŋolu ye, hani ì maŋ Musa la Luwaa soto ñaa-wo-ñaa.
- 15 Ì daajikoo ka a yitandi le ko, Luwaa la yaamaroolu be safeeriŋ ì sondomoo kono le, aduŋ ì sondomoo fanaa ka seedeyaa ke le. Waati doolu la, ì la miiroolu ka ì tuumi le, aduŋ waati doolu la, ì la miiroolu ka ì tankandi le.
- 16 Ñiŋ be lankenema la kiitiiluŋo le la, Alla be moolu la kulloo kuwolu kiitindi la ka bo niŋ Kiristu Yeesu la, ko kibaari betoo ye a yitandi ñaameŋ nte ka meŋ kawandi.
- 17 Bari ite la kuwo duŋ, ite meŋ ka i faŋo kumandi Yahuudoo la? I ka jiki Luwaa le la, aduŋ i ka kibiri kafuñooyaa le la, meŋ be i niŋ Alla tema.
- 18 I ye Alla la lafoo loŋ ne, aduŋ i ye kuu betoo niŋ kuu jawoo bo ñoo to le, kaatu i kuluuta Luwaa le koto.
- 19 I dankeneyaata le ko, ite le mu finkintewolu ñaa ti, aniŋ maloo, moolu ye mennu be diboo kono.
- 20 I la miiroolu to, i mu yaamarilaa le ti fahaamubaloolu ye, i mu karandirilaa ti dindiŋolu ye, kaatu londi timmariŋo niŋ tooñaa be ite bulu le, mennu be safeeriŋ Luwaa kono.
- 21 Wo to, ite meŋ ka moo kotegolu karandi, muŋ ne ye a tinna i buka i faŋo karandi? Itte meŋ ka kawandoo ke ko, moo kana suuñaroo ke, muŋ ne ye a tinna i faŋo ka suuñaroo ke?
- 22 I ko, moo kana jeenoo ke, bari muŋ ne ye a tinna i faŋo ka jeenoo ke? I ye jalaŋolu koŋ, bari fo i buka suuñaroo ke wo jalaŋ batudulaalu kono baŋ?
- 23 Itte meŋ ka kibiri Luwaa la kuwo la, fo i buka Alla horomantanyaa, kaatu i ka Luwaa tiñaa le?
- 24 Wo le ye a tinna a be safeeriŋ ko, “Alitolu la kuwo le ye a tinna Alla too keta tooñeeri kumoo ti moolu kono, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti.”
- 25 Tooñaa, niŋ i ye Musa la Luwaa muta, wo to i la sunnoo ye nafaa soto le. Bari niŋ i ka Luwaa la yaamaroolu soosoo, wo to i la sunnoo maŋ nafaa soto muumeeke.
- 26 Wo to, niŋ sunnabaloo ye Luwaa la yaamaroolu muta, fo wo maarii te ke la moo sunnariŋo ti Alla ñaatiŋo la baŋ?
- 27 Wo kamma la, moo meŋ balajaatoo maŋ sunna, bari a ye Luwaa la yaamaroolu muta, wo maarii be ite kiitindi la le, itte meŋ ye Musa la Luwaa safeeriŋo soto, aduŋ i sunnata fanaa, bari hani wo ñaa-wo-ñaa, i ye Luwaa tiñaa.
- 28 A maŋ ke ko, wo maarii mu Yahuudoo faŋo le ti, meŋ ka a faŋ yitandi ko Yahuudoo, aduŋ a balajaatoo sunnata.

29 Hanii, Yahuudi tooña mu moo le ti, meñ sandomoo tilinta Alla ñaatiŋo la. Aduñ sunna tooña mañ ke moo balajaatoo la sunnoo ti, bari sandomoo. A mañ tara looriñ Luwaa kañ, bari Alla la Nooroo. Wo maarii la jayiroo buka bo moolu bulu, bari Alla.

Roomankoolu 3

- 1 Saayiñ, Yahuudiyaa ye muñ nafaa le soto? Ì la sunnoo mu muñ nafaa le ti?
- 2 Tooña, Yahuudiyaa ye nafaa soto karoo bee le la. Foloo-foloo, Alla ye a la kumoolu karafa itolu le ma.
- 3 Saayiñ duñ, niñ doolu mañ foroyaa Alla ye, fo ì la kuwo si Alla la foroyaa tiña noo le bañ?
- 4 Hanii, wo te ke noo la muk! Ali si a loñ ko, hani moolu bee keta faniyaa folaa le ti, Alla ka tu looriñ tooña le kañ. A be safeeriñ ne ko: “Ì la kumoolu le ye i bolondi ka boloo kiitiyo ñaatiŋo la.”
- 5 Bari niñ ò na tilimbaliyaa ye Alla la tiliŋo yitandi seneyaarinke, wo to ò be muñ ne fo la? Fo ò si a fo noo niñ hadamadiñolu la diyaamuña la ko, Alla mañ tiliñ, niñ a kamfaata ò na kuwo la?
- 6 Hanii, wo te ke noo la muk! Kaatu niñ Alla mañ tiliñ, wo to a si duniyaa moolu kiitindi noo ñaadii le?
- 7 I ko, “Bari niñ n na faniyaa le ye a tinna, Alla la tooña ka siyaa laalaa ka a la jayiroo kafu, muñ ne ye a tinna hani saayiñ nte be kiitindi la ko junubelaa?”
- 8 Warañ, fo ò si a fo noo ko, “Dà kuu jawoolu ke bañ, fo kuu betoolu si siyaa nañ!” Nendirilaa doolu le ye ò tuumi ko, wo le mu ntolu la karandiroo ti, bari wolu be halaki la le ko ò ñanta halaki la ñameñ.
- 9 Wo to, fo ntolu Yahuudoolu le fisiyaata moo koteñolu ti bañ? Hanii, a mañ ke wo ti. Dà a je le fokabañ ko, Yahuudoolu niñ moo koteñolu bee mu kilij ne ti, kaatu ò bee be junuboo le semboo bulu,
- 10 ko a be safeeriñ ñameñ: “Moo te kerij, meñ tilinta, hani moo kilij.
- 11 Moo te kerij, meñ ye fahaamuroo soto, moo mañ Alla ñini.
- 12 Ì bee muritita, ò bee naata kafu ñoo ma nafantañolu ti. Kilij te jee, meñ ka kuu kendoo ke, hani kilij.”
- 13 “Ì daalu be kasariñ ne ko kaburu yeleriñ, ò ka neeneeroo ke ò neñ kolomoo le la. Ì la kumoolu be le ko biidaa kunoo,
- 14 ò daa kono ka tara faariñ dankaroo le la, aniñ kuma jawoo.”
- 15 “Ì ka tariyaa moofaa la le,
- 16 kasaaroo niñ niikuyaa le mu ò taarañ buloo ti.
- 17 Ì mañ kayira siloo loñ,

- 18 Alla ñaasilajo te ì la ferej.”
- 19 Dà a loj ne ko, Musa la Luwaa ye fej-wo-fej fo, a ye a fo moolu le ye, mennu be Luwaa koto, fo moo-wo-moo daa si muta, aduj duniyaa bee si tara Alla la kiitiyo koto.
- 20 Kaatu ka Luwaa la yaamaroolu muta, wo te moo-wo-moo tilindi noo la Alla ñaatiŋo la. Luwaa ka a yitandi le, junuboo mu mej ti.
- 21 Bari saayinj, Alla ye a la siloo yitandi le, a be moolu tilindi la a fajo ñaatiŋo la ñaamej. Ñinj tilindiroo maŋ bo niŋ Luwaa la siloo la, bari hani wo ñaa-wo-ñaa, Musa la Luwaa niŋ annabiyomoolu ye seedeyaa ke a la kuwo to le.
- 22 Alla la tilindiroo ka naa ka bo niŋ lannoo le la moolu bee ye, mennu laata Yeesu Kiristu la. Fataŋ-fansoo te jee,
- 23 kaatu moolu bee le ye junuboo ke, aduj ì bee le dasata Alla la kallaŋkeeyaa la.
- 24 Ì naata ñinj tilindiroo soto sooroo le ti ka bo niŋ a la hiinoo la. Ñinj kiisoo naata ka bo niŋ Kiristu Yeesu le la.
- 25 Alla ye ate le dii fo a yeloo si naa ke junube kafarilaŋo ti, moolu be mej soto la ka bo niŋ lannoo la. Alla ye ñinj ke le ka a la tiliŋo yitandi, kaatu a muñata le koomanto ka a ñaa laa moolu la junuboolu kaŋ.
- 26 A ye ñinj ke ka a koyindi ñinj waatoo la ko, ate fajo tilinta le, aduj a ka moo le tilindi, mej laata Yeesu la.
- 27 Wo to, fo ñ si kibiri noo fej na baŋ? Hanii, wo te ke noo la muk! Wo to, ñ naata ñinj soto ñaadii le? Fo ñà a soto baara bete kewo le la baŋ? Hanii, bari ñ na lannoo!
- 28 Kaatu ñà a je le ko, moo ka tiliŋo soto ka bo niŋ lannoo le la, a maŋ ke Luwaa mutoo ti.
- 29 Fo Alla mu Yahuudoolu doronj ne la Alla ti baŋ? Fo a maŋ ke moo koteŋolu fanaa la Alla ti baŋ? Haa, a mu moo koteŋolu fanaa la Alla le ti, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti.
- 30 Tooñaa, Alla kilinj doronj ne be kerinj. A be sunnariŋolu tilindi la ì la lannoo le kaŋ, aduj a be sunnabaloolu fanaa tilindi la ka bo niŋ ì la lannoo le la.
- 31 Wo to, fo ñ ka Luwaa ke kuu kensejo le ti baŋ ñ na lannoo kamma la? Wo te ke noo la muk! Wo noo to, ñ ka Luwaa le bambandi.

Roomankoolu 4

- 1 Wo to, ñ si muŋ ne fo ñ mu mu Iburayima la kuwo to, ntolu Yahuudoolu bota mej bala.
- 2 Niŋ Iburayima la kebaaroolu ye a tilindi nuŋ, wo to a ye fej soto le, a be kibiri la mej na, bari a te kibiri noo la Alla ñaatiŋo la.

- 3 Alla la kumoo ye muñ ne fo? A ko, “Iburayima laata Alla la le, aduñ a la wo lannoo le naata a ke moo tilindiño ti Alla ñaa koto.”
- 4 Niñ moo ye dookuwo ke, ì buka a la joo muta ko soorifeño, bari ì ka a muta le ko ì taroo.
- 5 Moo meñ mañ jiki a la kebaara betoolu la, bari a laata Alla la, meñ ka kuu kuruñ kelaa tilindi, Alla ye wo maarii la lannoo muta a ye tiliño le ti.
- 6 Hani Dawuda ye wo kuu kiliño le fo, kabiriñ a ye moo la barakoo fo, Alla ye meñ muta moo tilindiño ti, kebaara betoolu mañ kafu daameñ. A ko:
- 7 “Seewoo be moo le ye, yamfa keta meñ na junuboolu la, meñ na hakoo tuutuuta.
- 8 Seewoo be moo le ye, Maariyo mañ meñ na kuu jawoo muta a fee.”
- 9 Fo ñiñ barakoo laahidita le ko, a be sunnariñolu doron ne ye bañ, warañ fo a be sunnabaloolu fanaa ye le? Ñ tarata a fo la le ko, Iburayima la lannoo le naata a ke moo tilindiño ti Alla ñaatiñolu la.
- 10 Ñiñ keta waati jumaa le? Fo a keta Iburayima la sunnoo koolaa le ti bañ, warañ janniñ a be sunna la? A mañ ke a la sunnoo koolaa ti, bari a keta le, janniñ a be sunna la.
- 11 Iburayima naata sunnoo soto taamanseeroo niñ suuteeraño ti, meñ ye a la tiliño yitandi, a ye meñ soto ka bo niñ a la lannoo la, janniñ a be sunna la. Wo kamma la, Iburayima keta lannamoolu bee le faamaa ti, Alla ye mennu muta moo tilindiño ti, hani ì mañ sunna.
- 12 Wo ñaa kiliño la, Iburayima mu sunnariñolu fanaa le faamaa ti, mennu ye wo lannoo muta, Iburayima ye meñ muta nuñ, janniñ a be sunna la.
- 13 Laahidoo Alla ye meñ dii Iburayima niñ a koomalankoolu la nuñ ko, duniyaa bee be ke la itolu le taa ti, Alla mañ ñiñ laahidoo dii Iburayima la a la Luwaa mutoo kañ, bari a ye a dii a la lannoo le kañ.
- 14 Niñ a ye a tara, duniyaa be ke la Luwaa mutalaalu le taa ti, wo to lannoo mañ nafaa soto, aduñ Alla la laahidoo tiñaata le.
- 15 Kaatu Luwaa ka Alla la kamfaa le samba nañ, bari luwaa mañ tara daameñ, luwaa tiñaata buka tara wo to.
- 16 Ka Alla la laahidoo soto, a be dendiñ lannoo le la, fo a si tara looriñ Alla la hiinoo kañ. Ñiñ soorifeño be ke la Iburayima koomalankoolu bee le taa ti, a mañ ke moolu dammaa ti, mennu ye Luwaa soto, bari a be moolu fanaa ye le, mennu ye Iburayima la lannoo soto. Ate le mu ntolu bee faamaa ti,
- 17 ko a be safeeriñ ñaameñ ko: “Da i ke nasiyon jamaa le faamaa ti.” Ñiñ mu Alla le la kumoo ti, Iburayima laata meñ na. Ate ka baluwo dii furewolu la le, aduñ niñ a ye yaamaroo dii, feñolu mennu mañ tara kerin nuñ, ì ka ke le.

- 18 Iburayima tarata jikirinj Alla le la hani waatoo meŋ na, a ye jikilateyi kuwolu doron je. A laata ko, a be ke la nasiyon jamaa le faamaa ti ko Alla la kumoo ye a fo ñaameŋ ko, “I koomoo be siyaa la wo le ñaama.”
- 19 A maŋ jikilateyi a la lannoo kono, hani a ye a je ñaa-wo-ñaa ko, a balajaatoo korita le, tumoo meŋ na, a siyo be sanji keme ñonj. A maŋ jikilateyi, hani a ye a la musoo Saara la jiidibaliyaa niŋ keebaayaa loŋ ñaa-wo-ñaa.
- 20 A maŋ soŋ, sikoo ye duŋ a sandomoo kono Alla la laahidoo to, bari a ka tu bambandiŋ doron a la lannoo kono, niŋ a ka tenturoo niŋ jayiroo dii Alla la.
- 21 A tuta dankeneyaariŋ ne ko, Alla be a la laahidoo timmandi noo la le.
- 22 A la ñiŋ lannoo kamma la, a keta moo tilindiŋo ti Alla ñaatiŋo la.
- 23 Ñiŋ kumoo maŋ safee ate dammaa la kuwo to,
- 24 bari ntolu fanaa. Alla be ntolu fanaa ke la moo tilindiŋolu le ti, kaatu ñ laata a la le, meŋ ye ñ Maarii Yeesu wulindi ka bo saayaa kono.
- 25 A faata le fo ñ na junuboolu si yamfa, aduŋ a wulindita le ka bo saayaa kono fo ñ si tiliŋ Alla ñaatiŋo la.

Roomankoolu 5

- 1 Baawo ñ naata tiliŋ ka bo niŋ lannoo le la, kayiroo naata ñ niŋ Alla teema ka bo niŋ ñ Maarii Yeesu Kiristu le la.
- 2 Ka bo niŋ ate le la, ña siloo soto ka naa Alla la hiinoo to, ñ be meŋ kono saayiŋ. M be seewooriŋ ne, kaatu ña jikoo soto le ko, ntolu fanaa be Alla la kalkankeeyaa soto la le.
- 3 Aduŋ a maŋ ke wo doron ti, bari ñ be seewooriŋ hani ñ na tooroolu la, kaatu ña a loŋ ne ko tooro le ka wakiiloo saabu,
- 4 wakiiloo le ka daajika betoo saabu, aduŋ daajika betoo le ka jikoo saabu.
- 5 Jikoo buka bo ñ koto, kaatu Alla le ye ñ sandomoolu fandi niŋ a la kanoo la ka bo niŋ Noora Kuliŋo la, a ye meŋ dii ñ na.
- 6 Ñ tarata sembentaŋyaariŋ waatoo meŋ na, Kiristu naata faa ntolu kuu kuruŋ kelaalu ye, a waatoo la.
- 7 A maŋ ke kuu feemaa ti moo ye ka faa hani moo tilindiŋo ye. Bari tumandoo, moo doo si paree noo le ka faa moo betoo ye.
- 8 Bari Alla ye a yitandi le, a ye ñ kanu ñaameŋ: M mu junubelaalu ti tumoo meŋ na, Kiristu faata ñ ye.
- 9 Baawo ña tiliŋo soto ka bo niŋ a yeloo le la, ña a loŋ koyirinke le ko, a be ñ tanka la Alla la kamfaa ma le.

- 10 M̄ mu Alla jawoolu ti tumoo meŋ na, a Dinkewo la saayaa ye ñ niŋ a diyandi. Baawo saayiŋ, ñ niŋ a diyaata le, fo ñ te kiisa timmariŋo soto la baŋ ka bo niŋ Yeesu la baluwo la?
- 11 Aduŋ a maŋ daŋ wo doron̄ na, bari m̄ be seewooriŋ Alla la kafuñooyaa la le ka bo niŋ m̄ Maarii Yeesu Kiristu la, kaatu a ye ntolu niŋ Alla diyandi le.
- 12 Junuboo naata duniyaa kono ka bo niŋ moo kiliŋ ne la, aduŋ junuboo le ye saayaa saabu, meŋ naata hadamadiŋolu bee kaŋ, kaatu ì bee le ye junuboo ke.
- 13 Wo to, junuboo tarata duniyaa kono le, janniŋ moolu ka Luwaa soto nuŋ. Bari luwaa maŋ tara daameŋ, moo buka tuumi luwaa tiña la wo to.
- 14 Bari hani wo, saayaa le ye moolu mara ka bo Adama la waatoo la ka naa fo Musa la waatoo. Saayaa ye hani moolu le mara, mennu la junuboo maŋ ke ko Adama la junuboo. Moo doo le ñanta ka naa, Adama keta meŋ taamanseeroo ti.
- 15 Bari hadamadiŋo la junuboo niŋ Alla la sooroo, wolu te tembeŋ noo la. Tooña, moo jamaa la saayaa sunta ka bo niŋ moo kiliŋ ne la junuboo la. Wo ñaa kiliŋo la Alla hiinantewo la sooroo naata moo jamaa le ye ka bo niŋ moo kiliŋ ne la, meŋ mu Yeesu Kiristu ti.
- 16 Bari kuwolu, wo moo kiliŋo la junuboo niŋ ñiŋ soorifeŋo ye mennu saabu, wolu maŋ ke kiliŋ ti. Moo kiliŋ ne la junuboo ye halakoo naati, bari saayiŋ, junuboo la siyaa kaŋ, Alla la ñiŋ soorifeŋo ka moolu tilindi Alla ñaatiŋo la.
- 17 Moo kiliŋ ne la junuboo ye a tinna, saayaa ye moolu mara. Bari ka bo niŋ Yeesu Kiristu la meŋ na kuwo warata ka tamba wo la, wo moolu mennu ye Alla la hiina baa aniŋ tiliŋo soorifeŋo soto, be baluu la le aduŋ ì be maraloo ke la.
- 18 Moo kiliŋ ne la junuboo ye a tinna, halakoo naata moolu bee kaŋ. Wo ñaa kiliŋo la, moo kiliŋ na kebaara tilindiŋo le ye a tinna, moolu bee ye tiliŋo soto ka baluu.
- 19 Baawo moo kiliŋ ne la yaamari mutabaliyaa ye a tinna, moo jamaa keta junubelaa ti, wo ñaa kiliŋo le la moo kiliŋ doo la yaamarimutoo kaŋ, moo jamaa be tiliŋo soto la.
- 20 Luwaa naata duniyaa kono le ka junuboo la jawuyaa yitandi. Bari junuboo ka siyaa ñaameŋ, Alla la hiinoo ka kafu wo le ñaama ka tamba a la.
- 21 Ko junuboo ye maraloo ke ñaameŋ ka saayaa saabu, wo ñaa kiliŋo la hiinoo le ye maraloo ke ka badaa-badaa baluwo saabu tilindiroo kamma la, meŋ naata ka bo niŋ m̄ Maarii Yeesu Kiristu la.

Roomankoolu 6

- 1 Saayiŋ, ñ si muŋ ne fo? Fo m̄ be tenten̄ na junube kewo le la baŋ, fo hiinoo si kafu kendeke?
- 2 Hanii, wo te ke noo la muk! Ntolu mennu faata junuboo la karoo la, ñ si baluu noo a kono ñaadii le kotenke?

- 3 Fo ali maŋ a loŋ baŋ ko, ntolu mennu bee batiseeta Kiristu Yeesu kono, m̀ batiseeta a la saayaa kono le fanaa?
- 4 Wo to batisewo ye a taamanseeri le ko, n̄ niŋ Kiristu baadeeta ñoo la a la saayaa kono le. Aduŋ ko a wulindita ñaameŋ saayaa kono ka bo niŋ a Faamaa la semboo niŋ waroo la, m̀ fanaa si taama baluu kutoo kono wo ñaama.
- 5 Baawo n̄ niŋ Kiristu keta kiliŋ ne ti ñiŋ saayaa siifaa to, a koyita le ko, n̄ niŋ a be ke la kiliŋ ne ti fanaa saayaakoolaa wulindiroo to, meŋ be ko a la saayaakoolaa wulindiroo keta ñaameŋ.
- 6 Dà a loŋ ne ko, ntolu la baluuña kotoo niŋ Kiristu pempenta ñoo la yiribantambilloo bala le, fo m̀ balajaatoo niŋ a la hame kuu jawoolu bee si kasaara, aduŋ junuboo te n̄ joŋyandi la kotenke.
- 7 Kaatu moo meŋ faata, wo firinta junuboo la semboo bulu le.
- 8 Bari niŋ n̄ niŋ Kiristu faata, n̄ laata le ko, n̄ niŋ ate be baluu la ñoo la le fanaa.
- 9 Kaatu n̄ a loŋ ne ko, Kiristu meŋ wulindita saayaa kono, a te faa la kotenke, aduŋ saayaa maŋ semboo soto a kaŋ.
- 10 A faata saayaa meŋ na, a faata junuboo le kamma siiña kiliŋ. Bari baluwo, a be meŋ baluu kaŋ, a ka a baluu Alla le ye.
- 11 Wo to, alitolu fanaa ñanta ali faŋ muta la le ko, junuboo la karoo la ali faata le, aduŋ ali naata baluu Alla le ye Kiristu Yeesu kono.
- 12 Ali kana soŋ, junuboo ye ali balajaatoolu mara, mennu be faa la, i si a je ali te bula la a la hame kuu jawoolu nooma.
- 13 Ali kana ali suufoolu dii junuboo la ka ì ke kurunyyaa joraŋo ti. Bari ali si ali faŋolu dii Alla la ko moolu, a ye mennu bondi naŋ saayaa kono ka baluu. Ali ali suufoolu dii Alla la ka ì ke joraŋolu ti kuu tilindiŋ kewo to.
- 14 Junuboo maŋ ñaŋ na ali mara la, kaatu ali maŋ tara luwaa koto, bari hiinoo.
- 15 Saayiŋ duŋ? Fo n̄ si junuboo ke baŋ, kaatu m̀ maŋ tara luwaa koto, bari Alla la hiinoo koto? Hanii, wo te ke noo la muk!
- 16 Fo ali maŋ a loŋ ko, niŋ ali ye ali faŋ dii feŋ-wo-feŋ na ka a la yaamaroolu muta, ali mu wo la joŋo le ti. Ali be ke la junuboo la joŋolu le ti, meŋ ka ali kenkeŋ saayaa kaŋ, waraŋ ali ye ke yaamari mutalaalu ti, meŋ ka ali kenkeŋ tiliŋo kaŋ.
- 17 Bari tenturoo be Alla ye, kaatu alitolu mennu mu junuboo la joŋolu ti nuŋ, ali naata ñiŋ karandiroo muta ali sondomoo bee la, meŋ diita ali la.
- 18 Kabiriŋ ali firinta junuboo bulu, ali naata ke sila tilindiŋo la dookuulaalu le ti.
- 19 Da n na diyaamoo sooneeyandi ali ye le, fo ali si a fahaamu noo. Koomanto, ali ye ali suufoolu dii seneyaabaliyaa niŋ tilimbaliyaa kuwolu baaroo le la, mennu tarata

wajabi kaŋ doronj. Wo ñaa kiliŋo la saayinj, ali si ali suufoolu dii kuu tilindiŋ baaroolu la fo ali si seneyaa.

²⁰ Kabiriŋ junuboo ye ali mara nuŋ, ali maŋ tara nuŋ tiliŋo la maroo to.

²¹ Kuwolu, ali ye mennu baara wo waatoo la, aduŋ ali maluta i la saayinj, wolu ye muŋ joo le saabu ali ma? Wo kuwolu labaŋo mu saayaa le ti.

²² Baawo ali firinta junuboo bulu le, ali naata ke Alla la dookuulaalu le ti saayinj. Wo kamma la, ali la joo mu seneyaa le ti, aduŋ a labaŋo mu badaa-badaa baluwo le ti.

²³ Kaatu junuboo la joo mu saayaa le ti, bari Alla la sooroo mu badaa-badaa baluwo le ti Kiristu Yeesu kono, m̄ Maariyo.

Roomankoolu 7

¹ Baadiŋolu, n ka diyaamu alitolu ye mennu ye Luwaa loŋ. Fo ali maŋ a loŋ ko, Luwaa ye semboo soto moo kaŋ waatoo doronj ne la, a be baluuriŋ meŋ na?

² Wo ñaa kiliŋo le la, luwaa ye musu futuuriŋo muta le ko, a te a keemaa bula noo la tumoo meŋ na, a keemaa be baluuriŋ. Bari niŋ a keemaa naata faa, luwaa ye a firinj ne.

³ Wo kamma la, niŋ a naata futuu kee doo ye, a keemaa be baluuriŋ waatoo meŋ na, a be kumandi la jeenelaa le la. Bari niŋ a keemaa naata faa, luwaa ye a firinj ne, aduŋ niŋ a futuuta kee doo ye, moo te a kumandi noo la jeenelaa la.

⁴ M baadiŋolu, a be alitolu fanaa ye wo le ñaama. Kiristu la saayaa le ye a tinna, alitolu firinta Luwaa bulu. Saayinj ali mu Kiristu le taa ti, Alla ye meŋ wulindi ka bo saayaa kono, fo ñ na baluu kutoo si nafaa soto Alla ye.

⁵ Kabiriŋ m̄ be baluuriŋ ka ñ na hadamadiŋyaa hame kuwolu nooma nuŋ, Luwaa naata ñ na niidiyaa kuu jawoolu maamandi ñ kono mennu ka ñ samba saayaa kaŋ.

⁶ Bari saayinj, m̄ firinta Luwaa bulu le. Ali faata junuboo la karoo la le, meŋ ye ñ siti jawuke nuŋ. Wo le ye a tinna ña baluu kutoo soto Nooroo kono saayinj, aduŋ m̄ maŋ tara sila kotoo kaŋ kotenke meŋ mu Luwaa safeeriŋo ti.

⁷ Wo to, ñ si muŋ ne fo noo? Fo Luwaa faŋo mu junuboo le ti baŋ? Wo te ke noo la muk! Bari hani wo, niŋ Luwaa maŋ soto nuŋ, n te a loŋ na, meŋ mu junuboo ti. N te a loŋ na, meŋ mu hadumoo ti nuŋ, niŋ Luwaa maŋ a fo ko, “Kana i ñaa loo moo doo la feŋ kaŋ.”

⁸ Bari ka bo niŋ Luwaa la yaamaroo la, junuboo ye siloo soto ka hadumoo siifaa bee dundi n kono. Luwaa maŋ tara daameŋ, junuboo te baluu noo la jee.

⁹ M be baluuriŋ ne nuŋ luwaa kooma, bari kabiriŋ yaamaroo naata doronj, junuboo wulita, bituŋ m faata.

¹⁰ Wo yaamaroo faŋo meŋ ñanta baluwo dii la n na, a naata saayaa le saabu m ma.

¹¹ Kaatu junuboo meŋ ye siloo soto ka bo niŋ yaamaroo la, wo le ye m filindi, a ye m faa.

12 Wo to, Luwaa seneyaata le, aduŋ yaamaroo fanaa seneyaata le, a tilinta, aduŋ a beteyaata le.

13 Saayin, fo ñin luwaa betoo le ye saayaa saabu m ma? A te ke noo la wo ti muk! Bari junuboo le mu kuwo ti, meŋ ye saayaa saabu nte ma ka bo nin ñin luwaa betoo la. Ñin keta le fo junuboo si suutee noo, aduŋ luwaa ye a yitandi le, junuboo jawuyaabaata ñameŋ.

14 Da a loŋ ne ko, Luwaa faŋo sotota ka bo nin Alla la Nooroo le la, bari nte mu hadamadiŋo doron ne ti, meŋ waafita ka ke junuboo la joŋo ti.

15 Nte buka m fansuŋ kebaaroolu fahaamu noo. Kaatu m buka kuwolu ke, n lafita ka mennu ke, bari n ka kuwolu le ke, ŋa mennu koŋ.

16 Bari nin n ka kuwolu ke, m maŋ lafi ka mennu ke, wo to n sonta le ko, Luwaa beteyaata le.

17 Wo to, wo kuwolu kelaa maŋ ke nte faŋo ti, bari junuboo le mu, meŋ be sabatirin n kono.

18 Kaatu nte ye a loŋ ne ko, feŋ bete te n kono. Da ñin fo n na hadamadiŋyaa hame kuwolu le to, kaatu m faŋo ka lafi le ka kuu betoo ke, bari m buka a ke noo.

19 N ka lafi kuu betoo meŋ ke la, m buka wo ke, bari kuu jawoo, m buka lafi meŋ na, n ka baara wo le la.

20 Wo to saayin, nin nte ka baara kuwo la, m maŋ lafi meŋ na, wo kuwo baaralaa maŋ ke m faŋo ti kotenke, bari junuboo le mu, meŋ be sabatirin n kono.

21 Wo to ŋa a je le ko, ñin naata ke kuu le ti, meŋ ye m mara: Nin n lafita ka kuu betoo ke, a ka laban n ye kuu jawu kewo le ti.

22 N sandomoo kono, ŋa Alla la Luwaa kanu le,

23 bari ŋa kuu doo le je, meŋ ye n na baluwo mara. Wo le ka Alla la Luwaa kele, n sandomoo sonta meŋ na, aduŋ a ka n ke joŋo le ti junuboo ye, meŋ be sabatirin m balajaatoo kono.

24 Nte moo mantoorariŋo! Jumaa le be m firin na ñin balajaatoo bulu, meŋ ye saayaa saabu m ma?

25 Tenturoo be Alla ye, firin naata ka bo nin Yeesu Kiristu le la, m Maariyo! Saayin, n sandomoo kono n sonta le ko, nte mu joŋo le ti Alla la Luwaa ye, bari m balajaatoo nin a la hame kuwolu le ye a tinna, n ka luwaa doo muta, meŋ mu junuboo la maraloo ti.

Roomankoolu 8

1 Wo to saayin, halakoo te moolu ye kotenke, mennu be Kiristu Yeesu kafuñooyaa kono,

- ² kaatu Nooroo semboo, meŋ ka baluwo dii ñ na Yeesu Kiristu kono, wo le ye m̄ firin junuboo niŋ saayaa semboo bulu.
- ³ Luwaa maŋ meŋ ke noo hadamadiŋyaa la lamfoo kamma la, Alla ye wo le ke: A ye a Dinkewo kii naŋ niŋ hadamadiŋ muluŋo la, junuboo ye mennu mara, ka ke junube kafarilaŋo ti hadamadiŋolu bee ye. Wo siloo la, a ye junuboo la m̄ maroo semboo tiŋaa
- ⁴ fo Luwaa ye meŋ kaniŋ si timma ñ kono, mennu buka ñ na hadamadiŋyaa la hame kuwolu nooma, bari Alla la Nooroo.
- ⁵ Moolu mennu ka bula ì fansuŋ hame kuwolu nooma, wolu hakiloo ka tu wo hame kuwolu le kaŋ. Bari mennu ka baluu ka Alla la Nooroo nooma, wolu hakiloo ka tu Nooroo la kuwolu le kaŋ.
- ⁶ Ka i hakiloo tu i fansuŋ hame kuwolu kaŋ, wo ka saayaa le saabu, bari ka i hakiloo tu Alla la Nooroo la kuwolu kaŋ, wo ka baluwo niŋ kayiroo le saabu.
- ⁷ Kaatu moo meŋ hakiloo ka tu hadamadiŋyaa kuwolu kaŋ, a ka ke Alla jawoo le ti. A buka soŋ Alla la Luwaa ma, aduŋ a buka hani a ke noo.
- ⁸ Wo le ye a tinna moolu mennu ka ì fansuŋ hame kuwolu nooma, ì buka Alla seewondi noo.
- ⁹ Bari alitolu buka hadamadiŋyaa la hame kuwolu nooma, ali be Nooroo le kono, kaatu Alla la Nooroo be sabatiriŋ alitolu kono le. Moo-wo-moo meŋ maŋ Kiristu la Nooroo soto, wo maarii maŋ ke Kiristu taa ti.
- ¹⁰ Bari niŋ Kiristu be alitolu kono, hani ali balajaatoolu faata junuboo la kuwo kamma, ali niyolu be tara la baluuriŋ ne, kaatu ali tilinta Alla ñaatiliŋo la le.
- ¹¹ Alla meŋ ye Yeesu wulindi ka bo saayaa kono, ate le ye a la Nooroo dii ka sabati alitolu kono. Wo to ate meŋ ye Kiristu Yeesu wulindi ka bo saayaa kono, a be baluwo dii la ali balajaatoolu la le ka bo niŋ a la Nooroo la, meŋ be ali kono.
- ¹² Wo to m̄ baadiŋolu, ña ñantoolu soto le, bari a maŋ ke ñantoo ti ntolu ye ka baluu ko balajaatoo lafiita a la ñaameŋ.
- ¹³ Kaatu niŋ ali ka baluu ka wo hame kuwolu nooma, ali be faa la le, bari niŋ ali baluuta ka Alla la Nooroo nooma, Nooroo le ka balajaatoo la hame kuwolu kasaara, aduŋ ali be baluu la le.
- ¹⁴ Kaatu Alla la Nooroo ka moolu mennu bee kenkeŋ, wolu mu Alla diŋolu le ti.
- ¹⁵ Ali ye Nooroo meŋ soto, a maŋ ke joŋyaa nooroo ti ka ali tu silaŋo kono, bari wo mu diŋyaa nooroo le ti, meŋ ka a tinna ñ ka sari ko, “Abba, m Faamaa!”
- ¹⁶ Alla la Nooroo faŋo le niŋ ñ na nooroo ka seedeyaa ke ko, ntolu mu Alla diŋolu le ti.

- 17 Niŋ m̀ mu a diŋolu ti, wo to m̀ mu a keetaalaalu fanaa le ti. M̀ mu Alla keetaalaalu le ti, aniŋ Kiristu keetaañoolu: Niŋ a ye a tara, n̄ toorata a fee, m̀ be tara la a fee le fanaa kallankeeyaa kono.
- 18 Da a je le ko, m̀ be tooroolu mennu kono saayiŋ, wolu mu kuundiŋ ne ti. N̄ te wolu niŋ kallankeeyaa misaali noo la, meŋ be lankenema la, aduŋ m̀ be naa a soto la le.
- 19 Daaroo bee be hameriŋ ka wo waatoo le je, Alla diŋolu be lankenema la waatoo meŋ na,
- 20 kaatu daaroo dunta nafantaŋyaa le kono. Wo maŋ ke a faŋo la lafoo ti, bari Alla le la lafoo mu, meŋ ye a dundi jee. Bari daaroo la jikoo mu ñiŋ ne ti ko,
- 21 a be bondi la ñiŋ nafantaŋyaa kono le, aduŋ a be wo firinjo niŋ kallankeeyaa soto la le, meŋ mu Alla diŋolu fanaa taa ti.
- 22 Da a loŋ ne ko, daaroo bee be ŋuntaŋ kaŋ waatoo ñiŋ na le ko tiŋo be musoo meŋ na.
- 23 Aduŋ a maŋ ke daaroo doronj ti, bari ntolu faŋolu fanaa, mennu naata Nooroo soto Alla la soorifeŋ foloo ti, n̄ ka ŋuntaŋ n̄ sandomoo kono le, kaatu m̀ be waatoo batu kaŋ ne, ka ke Alla diŋolu ti, aniŋ ka balajaata kutoo soto.
- 24 Ñiŋ jikoo kaŋ, n̄ kiisata. Bari ka jikoo soto kuwo to, n̄a meŋ je, wo maŋ ke jikoo ti muumeeke. Jumaa le jikita kuwo la, a ye meŋ je fokabaŋ?
- 25 Bari niŋ n̄ jikita kuwo la, m̀ maŋ meŋ je foloo, n̄ ka baturoo ke muñoo kono le.
- 26 Wo ñaa kilinjo la, Nooroo ka m̀ maakoyi le n̄ na lamfoo kamma la, kaatu m̀ maŋ a loŋ, n̄ ñanta duwaa la ñaameŋ. Bari Nooroo faŋo le ka n̄ deemaa ka duwaa ke niŋ ŋuntaŋolu la, m̀ buka mennu fo noo niŋ kumoolu la.
- 27 Alla meŋ ka moolu sandomoolu kisikisi, a ka a loŋ ne, Nooroo ka meŋ yitandi, kaatu Nooroo le ka loo moo senuŋolu ye ko Alla lafita a la ñaameŋ.
- 28 Da a loŋ ne ko, Alla ka kuwolu bee beteyandi moolu le ye, mennu ye a kanu, aniŋ a ye mennu kumandi a la natoos kamma.
- 29 Kaatu a ye mennu la kuwo loŋ nuŋ, a ye wolu le tomboŋ fanaa fo i muluŋo si ke ko a Dinkewo. Wo to le a Dinkewo si naa ke dinkee foloo ti baadiŋ jamaa kono.
- 30 Aduŋ a ye mennu tomboŋ, a ye wolu le fanaa kumandi, aduŋ a ye mennu kumandi, a ye wolu le fanaa tilindi, aduŋ a ye mennu tilindi, a ye a la kallankeeyaa fanaa dii wolu le la.
- 31 Saayiŋ, n̄ si muŋ ne fo ñiŋ kuwo to? Niŋ Alla be ntolu fee, jumaa le be balaŋ noo la ntolu ma?
- 32 Alla meŋ maŋ hani a faŋo Dinkewo kaari, bari a ye a dii ntolu bee la kuwo kamma, fo a te paree la ka a niŋ feŋolu bee fanaa dii ntolu la?
- 33 Jumaa le si Alla la tomboŋ moolu tuumi noo? Alla le faŋo ka moolu tilindi.

34 Wo to jumaa le be ì halaki noo la? Kiristu Yeesu meŋ ye wo kaŋo soto, fo ate le maŋ faa ñ ye baŋ? Tooña, a faata ñ ye le, a wulindita ka bo saayaa kono, aduŋ a be Alla bulubaa karoo la le ka a daani ñ na kuwolu la.

35 Jumaa le si ì bondi noo Kiristu la kanoo kono? Fo koleyaa kuu baa le mu, waraŋ niikuyaa, fo tooroo waraŋ konkoo, fentaŋyaa, maasiiboo waraŋ hawusaroo?

36 Ñ na kuwo be le ko a be safeeriŋ ñaameŋ: “Ite la kuwo le ye a tinna ì ka tu ì faa la, ì ka ñ ke ko saajiyolu mennu ñanta kanateyi la.”

37 Bari ñiŋ kuwolu bee kono, ñ na kuwo tambita noorilaalu faŋo la le, ka bo niŋ ate la, meŋ ye ñ kanu.

38 Kaatu n dankeneyaata le ko, saayaa waraŋ baluwo te ì bondi noo la Kiristu la kanoo kono. Hani malaayikoolu waraŋ seetaani jawoolu te a ke noo la, kuwolu mennu be keriiŋ waraŋ kuwolu mennu ka naa. Sembe te keriiŋ

39 saŋ fatoolu kono santo waraŋ bankoo kaŋ duuma, waraŋ feŋ koteŋ meŋ si ì bondi noo Alla la kanoo kono, ña meŋ soto ka bo niŋ Kiristu Yeesu la, ì Maariyo.

Roomankoolu 9

1 Kiristu le mu n seedoo ti ko, m maŋ faniyaa fo, aduŋ n sondomoo faŋo ye ñiŋ seedayaa le ka bo niŋ Noora Kuliŋo la ko, m be tooña le fo kaŋ ñiŋ kuwo to:

2 Da sunu baa le soto n sondomoo kono, aniŋ niitooroo meŋ maŋ dandulaa soto,

3 m baadiŋolu la kuwo kamma la, mennu mu m fansuŋ moolu ti. Niŋ a ye a tara, niŋ dankoo laata n kaŋ wo si ì kiisa noo, m be paree la le, hani n daa ye bo Kiristu kafuñooyaa kono, itolu ye.

4 Wolu le mu Banisirayilankoolu ti, Alla ye mennu ke a diŋolu ti nuŋ. A la kalkankeeyaa keta itolu le la keetaa ti. Itolu le naata kameŋo niŋ Luwaa soto, batuña kendo aniiŋ laahidoolu.

5 Itolu le mumuñolu mu Iburayima, Isiyaaka aniŋ Yaakuba ti, aduŋ Kiristu naata wuluu itolu le la lasiloo kono ka baluu ko hadamadiŋo. Feŋolu bee be ate le koto. Tenturoo niŋ jayiroo be Alla le ye, fo abadaa. Amiin!

6 A maŋ ke ko, Alla la kumoo maŋ timma, bari ali si a je ko, moolu mennu bonsuŋo mu Isirayila ti, ì bee maŋ ke Banisirayilanka tooñaalu ti.

7 Wo ñaa kiliŋo la, mennu bota Iburayima bala, ì bee maŋ ke a diŋolu ti, kaatu Alla la kumoo be safeeriŋ ne ko: “Mennu be kumandi la i koomalankoolu la, ì be bo la Isiyaaka le bala.”

8 Wo le ye a yitandi ko, a maŋ ke wuluudiŋolu ti, mennu ka ke Alla diŋolu ti, bari Alla la laahidi diŋolu le ka ke koomalanka tooñaalu ti.

9 Kaatu Alla ye ñiŋ ne laahidi Iburayima ye nuŋ: “M be muru la i kaŋ naŋ ne jaari ñiŋ ñoŋ waatoo, aduŋ Saara be dinkewo soto la le.”

- 10 Aduŋ a maŋ ke wo dammaa ti, bari a keta Rebeka fanaa ye wo le ñaama. A diŋolu ye faa kiliŋ ne soto, meŋ mu ñ mumu Isiyaaka ti.
- 11 Janniŋ a la fulandiŋolu ka wuluu, ì maŋ kebaara betoo waraŋ baara jawoo ke foloo, Alla ye kuwolu taamandi a la daliiloo le kaŋ fo a la tombondiroo si tenten.
- 12 Ñiŋ tombondiroo maŋ tara dendin kebaaroolu la, bari Alla la kumandiroo. Wo kamma la a ko Rebeka ye ko, “Keebaamaa le be ke la dindimmaa ye dookuulaa ti.”
- 13 Wo keta le ko a be safeeriŋ ñaameŋ: “Da Yaakuba kanu le, bari Esawu, ŋa wo koŋ ne.”
- 14 Saayiŋ, ñ si muŋ ne fo? Fo Alla ka faasaaroo ke tilimbaliyaa le kaŋ baŋ? Wo te ke noo la muk!
- 15 A ye a la kuwo fo Musa ye le ko, “N ñanta hiina la menu ye, m be hiinoo dii la ì la le. N ñanta balafaa soto la menu ye, m be balafaa la ì ye le.”
- 16 Wo to, Alla la tombondiroo maŋ tara dendin moo la lafoo la, waraŋ kata kuwolu, bari Alla la hiinoo.
- 17 Alla la kumoo be safeeriŋ ne, meŋ fota Firawoona ye ko: “Ka n semboo yitandi, ŋa i mansayandi wo daliiloo le kamma, fo n na darajoo si janjaŋ noo duniyaa bee kono.”
- 18 Wo to Alla ka hiina moo le la, a lafiita ka hiina meŋ na, aduŋ a ka moo le sandomoo jandi, a lafiita meŋ sandomoo jandi la.
- 19 Doo si n ñininkaa ali kono ko, “Muŋ ne duŋ ye a tinna Alla ka moolu jalayi hani saayiŋ? Jumaa le ka balaŋ noo a la lafoo la?”
- 20 Bari ite, hadamadiŋo, jumaa le mu ite ti ka kumoo murundi Alla kaŋ? Fo meŋ daata si a fo noo a daalaa ye ko, “Muŋ ne ye a tinna i ye n daa ten?”
- 21 Fo boodaalaa maŋ siloo soto ka keraŋo daa ŋaañaaraŋo ti, a ye doo daa ñaamafayiraŋo ti, wo potoomondo kiliŋo la?
- 22 Wo ñaa kiliŋo la, Alla ye kaŋo soto moolu kaŋ ne. A lafiita a la kamfaa yitandi la fo a la semboo si loŋ, bari wo ñaa-wo-ña, a naata muña niŋ muña baa la wo moolu ye, menu ye a kamfandi. Wolu mu keraŋolu le ti a la kamfaa ye, menu ñanta kasaara la.
- 23 Ka bo niŋ a la ñiŋ muña baa la, a ye moolu kalamutandi a la kallankeeyaa la fankoo la le, a ye meŋ parendi fokabaŋ wo moolu ye, a la hiinoo be menu ye, aduŋ ì be pareeriŋ ne ka ñiŋ kallankeeyaa soto.
- 24 Ntolu fanaa mu moolu le ti, Alla ye menu kumandi ka tara wo ñaama, fo ntolu mu Yahuudoolu le ti baŋ, waraŋ moo kotenolu.
- 25 Ñiŋ ne mu kumoo ti, a ye meŋ fo wo kuwo to Annabilayi Hoseya la Kitaaboo kono ko: “Menu maŋ ke n na moolu ti nuŋ, m be wolu kumandi la ñ na moolu le la. Meŋ maŋ ke n kanuntewo ti nuŋ, m be wo kumandi la n kanuntewo le la.”

- 26 “Aduŋ wo dulaa kiliŋo to, ŋa a fo ì ye daameŋ ko, ‘Alitolu maŋ ke n na moolu ti,’ ì be kumandi la jee le to ‘Alla baluuriŋo diŋolu’.”
- 27 Annabilayi Yesaya sarita Banisirayila la kuwo to le ko: “Hani Banisirayilankoolu siyaata ñaa-wo-ñaa ko bankumunkoo, dantaŋ ne be kiisa la,
- 28 kaatu Maariyo be a la kiitiyo taamandi la duniyaa kaŋ ne, aduŋ a be naa semboo niŋ tariyaa le kono.”
- 29 A be le ko Yesaya ye kiilaariyaa kumoo fo nuŋ ñaameŋ ko: “Niŋ m̄ Maarii Alla, Alihawaa Maariyo, maŋ koomalankoolu tu ñ ye jee nuŋ ì ye baluu, m̄ be tumbuŋ na le ko Sodomu, ŋà ke ko Komora.”
- 30 Wo to saayiŋ, ñ si muŋ ne fo? Moolu menu maŋ ke Yahuudoolu ti, wolu maŋ tiliŋo ñini nuŋ, bari itolu le naata a soto, aduŋ wo tiliŋo ka naa ka bo niŋ lannoo le la.
- 31 Bari Banisirayilankoolu menu ye tiliŋo ñini ka bo niŋ Luwaa la, ì niŋ ì la kata kuwolu maŋ a la yaamaroolu timmandi noo.
- 32 Muŋ ne ye a tinna ì maŋ wo tiliŋo soto? Ì maŋ a soto noo, kaatu ì maŋ laa, bari ì ye katoolu ke le ka bo niŋ ì la kebaaroolu la. Ì takita beroo le la, meŋ keta kalewo ti
- 33 ko a be safeeriŋ ñaameŋ: “A juubee, ŋa beroo le laa Siyoni Konkoo kaŋ, moolu ka taki meŋ na, bere baa meŋ be ke la ì la boyoo sababoo ti. Bari moo meŋ laata ate la, wo te bula la malu kuwo kono.”

Roomankoolu 10

- 1 Baadiŋolu, n sandomoo be hameriŋ baake le, aduŋ n ka duwaa le fanaa fo Banisirayilankoolu si kiisa.
- 2 N ka ñiŋ seedeyaa ì la kuwo to le ko, ì mu katalaa baalu le ti Alla la kuwo to, bari ì maŋ fahaamuroo soto a la siloo to.
- 3 Ì maŋ wo tiliŋo loŋ, Alla ka meŋ dii, aduŋ ì maŋ i fammajii ka soŋ wo siloo la, bari ì ka ì fansuŋ katoole ke ka tiliŋo soto.
- 4 Kiristu le mu Luwaa kumfaaraŋo ti, fo moo-wo-moo meŋ laata a la, wo maarii si tiliŋo soto.
- 5 Tiliŋo meŋ naata ka bo niŋ Luwaa la, Musa ye wo la kuwo safee le ko, “Moo meŋ ka Luwaa la yaamaroolu muta, wo maarii be baluu la ka bo niŋ Luwaa le la.”
- 6 Bari tiliŋo meŋ naata ka bo niŋ lannoo la, wo ye ñiŋ ne fo ko, “Kana a fo ì sandomoo kono ko, ‘Jumaa le be taa la Arijana kono santo?’ ” wo le mu ka Kiristu jindi naŋ duuma
- 7 “waraŋ ‘Jumaa le be taa fureduu?’ ” wo le mu ka Yeesu fintindi naŋ ka bo furewolu kono.

- 8** Bari muɲ ne fota wo kuwo to? A fota le ko, “Kumoo be sutiyaariɲ ite la le. A be i neɲo to le, aniɲ i sandomoo to.” Wo mu kumoo le ti, lannoo kumoo, ñ ka meɲ kawandi.
- 9** Wo kamma la, niɲ ite ye a seedeyaa niɲ i neɲo la ko, “Yeesu le mu Maariyo ti,” aduɲ i laata niɲ i sandomoo bee la ko, Alla ye a wulindi le ka bo saayaa kono, i be kiisa la le.
- 10** Kaatu moo meɲ laata niɲ a sandomoo la, wo maarii be tiliɲo soto la le, aduɲ moo meɲ ye a la lannoo seedeyaa a neɲo la, wo maarii be kiisa la le.
- 11** A be safeeriɲ ñiɲ kuwo to le ko: “Moo-wo-moo meɲ laata ate la, wo te malu la muk.”
- 12** Fataɲ-fansoo te Yahuudoolu niɲ moo koteɲolu teema, kaatu Maarii kiliiɲ ne be moolu bee ye, aduɲ a ka neema moolu bee ma le, menu ka a kumandi.
- 13** Wo kamma la a be safeeriɲ ne ko, “Moo-wo-moo meɲ ka Maariyo too kumandi, wo be kiisa la le.”
- 14** Bari moolu si a kumandi noo ñaadii le, i maɲ laa meɲ na? I si laa noo a la ñaadii le, niɲ i maɲ a la kuwo kibaaroo moyi? I si a la kuwo kibaaroo moyi noo ñaadii le, niɲ i maɲ kawandilaa soto?
- 15** Aduɲ i si kawandilaa soto noo ñaadii le, niɲ moo maɲ kii i ye? A be safeeriɲ ne ko: “Ñiɲ mu seewoo kuwo le ti ka kiilaalu je, i be naa kaɲ, i niɲ kibaari betoo.”
- 16** Bari hani wo, moolu bee maɲ kibaari betoo la kumoo muta. Wo kamma la, Annabilayi Yesaya ko Alla ye ko: “Maariyo, jumaa le laata ñ na kiilaariyaa la?”
- 17** Baawo lannoo ka naa ka bo niɲ kawandoo moyoo le la, aduɲ kawandoo ka naa ka bo niɲ Kiristu la kumoolu le la.
- 18** Bari ɲa ñininkaroo ke, “Fo i maɲ kumoo moyi baɲ?” Tooña, i ye a moyi le! A be safeeriɲ kiilaalu la kuwo to ko: “I la kankulaaroo ka janjaɲ duniyaa bee le kono, aduɲ i la kumakaɲolu ka futa duniyaa daɲolu to le.”
- 19** Da ñininkaroo ke kotenke, “Fo Banisirayilankoolu maɲ Alla la kumoo fahaamu baɲ?” Musa le foloo ye jaabiroo ke, kabiriɲ a ye Alla la kumoo fo ko: “Nte be ali kiiliyandi la moolu le la, menu maɲ ke nasiyon ti. M be ali kamfandi la niɲ nasiyon ne la, meɲ maɲ fahaamuroo soto.”
- 20** Wo to le Yesaya ye Alla la ñiɲ kumoo fo fatiyaa kono ko: “Moolu le ye n je, menu buka n ñini. Da m faɲo yitandi moolu le la, menu buka n na kuu ñininkaa.”
- 21** Bari Banisirayilankoolu la kuwo to, a ko: “Tiloo muumee bee n ka m buloo tiliɲ ñiɲ moolu ye le, menu ka balaɲ m ma, i buka n na yaamaroo muta.”

Roomankoolu 11

- 1 Wo to m be ñininkaroo ke la ko, “Fo Alla ye a la moolu bula le baŋ?” Wo te ke noo la muk! Nte faŋo mu Banisirayilankoo le ti, Iburayima koomalankoo, meŋ mu Benjamini lasiloo ti.
- 2 Alla nene maŋ a la moolu bula, a ye mennu tomboŋ waati jaŋ koomanto. Fo ali maŋ a loŋ, meŋ be safeeriŋ Annabilayi Eliya la kuwo to, ko a ye Banisirayilankoolu tuumi Alla yaa ñaameŋ?
- 3 A ko, “Maariyo, ì ye ì la annabiyomoolu faa le, ì ye ì la sadaabodulaalu boyi. Nte dammaa doronj ne tuta jee, aduŋ saayiŋ ì lafita le ka nte fanaa faa.”
- 4 Bari Alla ye a jaabi muŋ ne la? A ko a ye le ko, “Da moo wuli woorowula le tu baluuriŋ, mennu maŋ sujudi Baali jalaŋo ye.”
- 5 Wo ñaa kiliŋo la, hani m be temboo meŋ to teŋ, too doo tuta jee le, Alla ye mennu tomboŋ hiinoo kamma la.
- 6 Bari niŋ a be dendin hiinoo le la, wo to a maŋ tara dendin kebaaroolu la kotenke, niŋ wo nte hiinoo te ke la noo hiinoo ti kotenke.
- 7 Wo to, Banisirayilankoolu ka meŋ ñini, ì maŋ wo je. Tomboŋ moolu mennu be ì kono, wolu doronj ne ye a je, bari doolu sondomoolu bambanta le
- 8 ko a be safeeriŋ ñaameŋ: “Alla ye yaamoo nooroo dii ì la, ñaalu mennu buka jeroo ke noo, aduŋ tuloolu mennu buka moyiroo ke, hani fo bii luŋo la.”
- 9 Aduŋ Mansa Dawuda ye ñiŋ ne fo ko: “Allamaa ì la bendulaa domori taabuloo ye kupi ì kaŋ komeŋ jaloo niŋ kutindiŋo, a ye ke ì ye kalewo niŋ yankankatoo ti.
- 10 Ì ñaalu ye dibi fo ì kana jeroo ke noo, ì ye tu jimiriŋ dunoo koto fo fawu.”
- 11 Wo to m be ñininkaroo ke la ko: Fo Banisirayilankoolu boyita le baŋ, fo ì te wuli noo la kotenke? A te ke noo la wo ñaama muk! Bari ì la boyoo kamma la, kiisoo naata nasiyoŋ doolu kaŋ fo Banisirayilankoolu si kiiliyaa.
- 12 Saayiŋ niŋ ì la jenkoo ye ñiŋ neemoo saabu duniyaa moolu ma, aniŋ ì la boyoo keta neemoo ti nasiyoŋolu ye, wo to ì la tuubi timmariŋo duŋ? A be neemoo le saabu la duniyaa ma, meŋ maŋ ñoŋo soto!
- 13 Saayiŋ, m baadiŋolu, m be diyaamu kaŋ alitolu le ye, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti. Nte mu kiilaa le ti moolu ye, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, aduŋ n ka kibiri n na ñiŋ dookuwo kono le,
- 14 fo n si m baadiŋ Yahuudoolu kiiliyandi, meŋ si a tinna ì doolu si kiisa noo.
- 15 Biriŋ Alla ye a la moolu bula fo waati, wo naata a niŋ duniyaa moolu diyandi. Wo to, niŋ a be a la moolu jiyaa la kotenke, muŋ ne be ke la? Furewolu si wulindi ka baluu!
- 16 Niŋ fariña nooniriŋ foloo seneyaata, wo to fariña mondoo muumewo bee le ka seneyaa. Aduŋ niŋ yirisuloo seneyaata, wo to a buloolu fanaa ka seneyaa le.

- 17 Bari niŋ olifu yiroo buloo doolu kuntuta, aduŋ ite meŋ keta nuŋ buloo ti wulakono yiroo bala, i naata sunkuru wolu noo to ka ñiŋ olifu yiroo nafaa soto,
- 18 kana kibiri wo la. Kana i faŋo la kuwo warandi wo yiribuloolu ti, mennu kuntuta. Bari niŋ i be kibiri la, i hakiloo si bula ko, ite maŋ yirisuloolu muta, bari yirisuloolu le ye ite muta.
- 19 Bari saayiŋ, i si a fo noo ko, “Wo yiribuloolu kuntuta le fo nte si sunkuru noo jee.”
- 20 Ñiŋ ne mu tooña ti, bari Yahuudoolu la lannabaliyaa le ye a tinna ì kuntuta, aduŋ ka bo niŋ i la lannoo doron ne la, i si tu noo i noo to. Wo kamma la, kana i faŋ wara, bari i si sila!
- 21 Kaatu niŋ Alla maŋ wo olifu yiroo buloolu kaari daameŋ, a te ite fanaa tu la jee.
- 22 Alla la beteyaa niŋ a la saŋaroo juubee. A saŋarata moolu le kamma, mennu boyita, bari a be beteyaa la ite fee le, niŋ i tententa a la beteyaa kono. Niŋ wo nte, ite fanaa be kuntu la le.
- 23 Wo ñaa kiliŋo la, hani wo doolu mennu kuntuta, ì be sunkuru la le, niŋ ì maŋ tu ì la lannabaliyaa kono, kaatu Alla ye semboo soto le ka ì sunkuru kotenke.
- 24 Baawo niŋ ite kuntuta ka bo yiroo bala, meŋ mu wulakono olifu yiroo doron ti, aduŋ i sunkuruta seneyiroo bala, wo to a maŋ ke kuu baa ti ka wo yiroo fansuŋ buloolu sunkuru a bala kotenke.
- 25 Baadiŋolu, n lafitaa ali kalamutandi la kulloo le la fo ali la londoo kana tara dendiŋ ali fansuŋ miiroolu la. Wo le mu ñiŋ ti ko, Banisirayila kara doo sondomoo be tara la bambandiŋ ne fo waatoo meŋ na, wo moolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti hapoo ye timma ka Alla la kiisoo soto.
- 26 Wo koolaa le, Banisirayilankoolu bee si naa kiisa ko a be safeeriŋ ñaameŋ: “Kiisandirilaa ka naa ka bo Siyoni, a be allantaŋyaa bayi la Yaakuba koomalankoolu kono le.”
- 27 “Wo le be ke la n na kameŋ kutoo ti n niŋ itolu teema, niŋ m be ì la junuboolu bee bondi la.”
- 28 Baawo Yahuudoolu balanta kibaari betoo la le, ì naata ke Alla jawoolu ti alitolu la kuwo kamma la. Bari baawo Alla ye itolu le tomboŋ, itolu keta Alla kanuntewolu le ti ì mumuñolu la kuwo kamma la.
- 29 Kaatu Alla buka nimisa a la tombondiroo la, sako a la soorifeŋolu.
- 30 Alitolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, maŋ Alla la yaamaroolu muta nuŋ. Bari saayiŋ, ali ye Alla la balafaa soto Yahuudoolu la yaamari mutabaliyaa kamma la.
- 31 Wo ñaa kiliŋo la, Yahuudoolu be yaamari mutabaliyaa le kono saayiŋ, fo balafaa si soto ì fanaa ye, ko alitolu ye a soto nuŋ ñaameŋ.
- 32 Kaatu Alla ye moolu bee ke yaamari mutabaliyaa le koto fo a si balafaa yitandi moolu bee la.

33 “Tooñaa, Alla la fankoo warata le, a la ñaameño niñ londoo! Moo buka a la kiitiyolu kisikisi noo, a la siloolu buka loñ noo.”

34 “Jumaa le ye Maariyo la miiroolu loñ, warañ ka ke a yaamarilaa ti?”

35 “Jumaa le nene ye feñ dii Alla la, a ñianta meñ na juloo joo la.”

36 Kaatu feñolu bee bota ate le bulu, ì bee sotota ate le la, aduñ ì bee mu ate le taa ti. Tenturoo niñ jayiroo be ate le ye fo abadaa. Amiin.

Roomankoolu 12

1 Wo to baadiñolu, Alla la balafaa kamma la, ña ali yaamari, fo ali si ali baloolu dii Alla la ko sadaa baluuriñolu, mennu seneyaata, anij mennu ka Alla seewondi. Ñiñ ne mu baturi tooñaa ti.

2 Ali kana ali fañolu tembendi ñiñ duniyaa kuwolu fee, bari ali si yelema ka bo niñ hakili kutayandiroo la. Wo to le ali be Alla la lafoo loñ na kuwolu to, mennu beteyaata, ì timmata, anij ì ka a seewondi.

3 Alla ye hiinoo meñ yita nte la, wo hiinoo le ye a tinna m be ali bee daani kañ: Ali kana ali fañolu la kuwo landatambindi, bari ali si ali fañolu kaañañ, meñ-wo-meñ ko ali la lannoo be ñaameñ, Alla ye meñ dii ali la.

4 Kaatu ntolu meñ-wo-meñ baloo ye suufu jamaa le soto, bari ì la dookuwolu mañ kiliñ.

5 Wo ñaa kiliño la, ñ siyaata le, bari ì mu balajaata kiliñ ne ti Kiristu kono, aduñ ntolu kiliñ-kiliñ naa mu suufoo le ti ñoo ye.

6 Wo kamma la soorifeñolu, ña mennu soto, ì mañ ke kiliñ ti, bari ì be dendiñ Alla la hiinoo le la. Ñ si ì dookundi a ñaama: Niñ i la soorifeño mu ka Alla la kiilaariyaa kumoo fo, a fo ko i la lannoo be ñaameñ.

7 Niñ maakoyiroo le mu, maakoyiroo ke, niñ karandiroo le mu, karandiroo ke,

8 niñ wakiilindiroo le mu, i mooñoolu wakiilindi. Meñ na soorifeño mu diiroo le ti, a si a ke a sandomoo bee la, meñ na soorifeño mu ñaatonkayaa ti, a si a ke soobeeyaa kono, meñ na soorifeño mu ka balafaa yitandi, a si a ke niñ seewoo la.

9 Ali la kanoo si ke tooñaa ti. Ali kuu jawoo koñ, ali ye kuu betoo muta kendeke.

10 Ali ñoo kanu beteke ko baadimmaalu Kiristu kono. I mooñoo horoma ka tamba a la i horomoo la.

11 Ali kana dasa ali la hame baa la, bari ali fatiyaa Nooroo kono ka Maariyo batu.

12 Ali seewoo ali la jikoo kono, ali si muña tooroo kono, aduñ ali si saayi duwaa la.

13 Ali Alla la moo senuñolu maakoyi, niñ ì be suuloo kono, aduñ ali si paree ka luntañolu jiyaa.

14 Ali neemoo duwaa moolu ye, mennu ka ali toorandi. Duwaa ì ye, bari kana ì danka.

- 15 Ali seewoo moolu fee, mennu be seewooriŋ. Ali kumboo moolu fee, mennu be kumboo kaŋ.
- 16 Ali ke ŋaniya kiliŋ ti ñoo ye. Ali kana faŋ waroo soto, bari ali niŋ moolu si kafuñooyaa mennu maŋ i faŋ siyaa moo ti. Ali kana a miira ko, alitolu le ñaamenta.
- 17 Niŋ moo ye kuu jawoo ke ali la, ali kana a joo kuu jawoo la, bari ali a kata ka kuu betoolu ke moolu bee ñaatiŋo la.
- 18 Niŋ a si ke noo ali la karoo la, ali niŋ moolu bee si tara kayiroo kono.
- 19 N kanuntewolu, ali kana i joo ali faŋ ye, bari wo noo to, ali Alla seyi jee, kaatu a be safeeriŋ ne ko: “Maariyo ko, ‘Julujoo mu nte le taa ti, m be n joo la le.’”
- 20 Ali kana wo ke, bari wo noo to: “Niŋ konkoo be i jawoo la, domoroo dii a la, niŋ mindoo ye a muta, jiyo dii a la. Niŋ i ka ñinnu ke, a be muluŋ na le ko, i ka dimbaa keñemboo le juruma a kuŋo kaŋ.”
- 21 Kana soŋ, kuu jawoo ye i noo, bari i si kuu jawoo noo kuu betoo la.

Roomankoolu 13

- 1 Moo-wo-moo si soŋ mansakundaa la maraloo la, kaatu kantiiyaa te kerinŋ, meŋ maŋ bo Alla bulu, aduŋ moolu mennu be wo loodulaa to, Alla le ye a dii i la.
- 2 Wo kamma la, moo meŋ balanta kantiyolu ma, wo maarii balanta moolu le ma, Alla ye mennu tomboŋ, aduŋ mennu ka balaŋ, wolu ka kiitiyo le laa i faŋolu kaŋ.
- 3 Maralilaalu la kuwo maŋ ke silaŋ kuwo ti moolu ye, mennu ka kuu betoo ke, bari moolu ye, mennu ka kuu jawoo ke. I maŋ lafi sila la kantiyo la baŋ? Niŋ i maŋ lafi ka sila kantiyo la, wo to kuu betoolu ke. I si a je, a ye i jayi.
- 4 Wo kantiyo mu Alla la dookuulaa le ti kuwolu to, mennu beteyaata i to. Bari niŋ i ye kuu jawoo ke, i si sila, kaatu a maŋ a la hawusaroo muta kensenke. A mu Alla la dookuulaa le ti, meŋ ka Alla la kuluuroo laa kuu jawu kelaalu kaŋ.
- 5 Wo kamma la, i ñanta tara la i la kaŋo koto le, aduŋ a maŋ ke ka i faŋo tanka Alla la kuluuroo doronŋ ma, bari fo i sandomoo kana i tuumi.
- 6 Wo daliila kiliŋo le kamma la ali ka naamoo joo, kaatu kantiyolu mu Alla la dookuulaalu le ti, aduŋ i ñanta i la dookuwo taamandi la le.
- 7 Ali jooroo ke moo-wo-moo la ko a ñanta ñaameŋ. Niŋ naamu kaninnaa le mu, a joo a yaa, niŋ duwaaño le mu, a joo. Moo buuñaa, meŋ ñanta buuñaa la, aniŋ i si moo horoma, meŋ ñanta horoma la.
- 8 Moo la julu kana tara ali la fo julu kiliŋ doronŋ, meŋ mu ñookanoo ti. Moo meŋ ye a siiño kanu, wo maarii ye Luwaa timmandi le.
- 9 Kaatu yaamaroolu ko le, “Kana jeenoo ke, kana moofaa ke, kana suuñaroo ke, aniŋ kana i ñaa loo moo doo la feŋolu kaŋ,” wolu niŋ yaamaroo doolu bee kafuriŋo be ñiŋ kuma kiliŋo le kono: “I si i siiño kanu ko i faŋo.”

10 Kanoo buka soŋ, moo ye kuu jawoo ke a siiŋoo la. Wo le ye tinna kanoo le ka Luwaa timmandi.

11 Ali ye waatoo loŋ ne fanaa, m̄ be meŋ kono. Waatoo naata le fo ali si kuniŋ ali la siinoo kono, kaatu ñ na kiisoo sutiyaata ñ na le saayiŋ ka tamba wo waatoo la, ña lannoo soto meŋ na.

12 Suukuuta, fani keta. Wo to, ali ña diboo la baara kuwolu landi jana, ña maloo la joraŋolu duŋ.

13 Ali m̄ maañaalu ye beteyaa ko mennu be maloo kono. Ali ñ kana tara baluuriŋ bidaŋo niŋ siiroo kono, laañooyaa tuluŋolu niŋ malubaliyaa, waraŋ waaliyo niŋ kiiliyaa.

14 Wo noo to ali Maarii Yeesu Kiristu duŋ ko sitifeŋo, aduŋ ali kana bula ali la hadamadiŋyaa hame kuwolu nooma ka ali faŋolu seewondi ì la.

Roomankoolu 14

1 Moo meŋ lamfuta a la lannoo kono, ali si wo fanaa jiyaa ali la kafoo kono, aduŋ ali niŋ a kana ñoo soosoo a la miira kuwolu to.

2 Moo doo laata ñiŋ na le ko, a maŋ ke kasi ti ka feŋ-wo-feŋ domo, bari doo meŋ lamfuta a la lannoo kono, wo ka senefeŋolu doron ne domo.

3 Moo meŋ ka feŋolu bee domo, a maŋ ñaŋ na jutu la moo doo la, meŋ buka feŋolu bee domo. Aduŋ wo meŋ buka feŋolu bee domo, a maŋ ñaŋ na moo kiitindi la, meŋ ka ì domo, kaatu Alla sonta a la kuwo la le.

4 Jumaa le mu ite ti ka moo doo la dookuulaa kiitindi? Fo wo dookuulaa be sila le kaŋ baŋ, waraŋ fo a boyita, a maarii le si wo fo noo. Bari a be tara la siloo kaŋ ne, kaatu Maariyo be a londi la siloo kaŋ ne.

5 Moo doo la miiraloo to, luŋolu kummaayaata ñoo ti le, bari moo doo fee, ì bee mu kiliŋ ne ti. Wo to ñiŋ kuwo to, moo-wo-moo sandomoo si dankeneyaa a la miiroolu kono.

6 Moo meŋ ye luŋo kummaayandi, wo maarii ye a kummaayandi le ka Maariyo horoma. Moo meŋ fanaa ka domori feŋolu bee domo, a ka Maariyo le horoma, kaatu a ka Alla tentu le. Wo ñaa kiliŋo la moo meŋ ka fata domori feŋ doolu la, wo ka a ke le ka Maariyo horoma, aduŋ a ka tenturoo dii Alla le la.

7 Kaatu ntolu meŋ-wo-meŋ buka baluu m̄ faŋ ye, aduŋ m̄ buka faa m̄ faŋ ye.

8 Niŋ m̄ be baluuriŋ, m̄ be baluuriŋ Maariyo le ye, aduŋ niŋ m̄ faata, m̄ faata Maariyo le ye. Wo to saayiŋ, fo m̄ be baluuriŋ ne baŋ, waraŋ fo m̄ faata le, Maariyo le taa mu ñ ti.

9 Kaatu Kiristu faata ñiŋ daliiloo le kaŋ, aduŋ a wulita ka baluu kotenke, fo a si ke kendoolu niŋ furewolu bee Maariyo ti.

- 10 Wo to, muɲ ne ye a tinna ite ka i baadiŋo kiitindi? Waraŋ ite, muɲ ne ye a tinna i ka jutu i baadiŋo la? Ntolu bee be loo la Alla la kiitiisiiraŋo ñaatiŋo la le,
- 11 kaatu a be safeeriŋ ne ko: “Maariyo kalita ñiŋ ne la ko, ‘A be koyiriŋ ñaameŋ ko nte be baluuriŋ ne, moolu bee be ñoyi la n ñaatiŋo la le, i neŋolu kiliŋ-kiliŋ naa be jayiroo dii la Alla la le.’ “
- 12 Wo to, ntolu meŋ-wo-meŋ ne be m̄ faŋolu kontibo la Alla ñaatiŋo la.
- 13 Wo to, ali ɲà fata ñoo kiitindoo la. Wo noo to, ñ si kumoo kuntu ko, ñ nene te feŋ ke la, meŋ si ke takiŋ-takiŋ beroo waraŋ kalewo ti m̄ baadiŋo ye ka a boyindi.
- 14 Nte dankeneyaata m̄ Maarii Yeesu kono le ko, feŋ te kerii meŋ maŋ seneyaa, bari a ka seneyaabaliyaa moo ye le, meŋ ye a muta seneyaabaliyaa ti.
- 15 Niŋ i baadiŋo niyo toorata domori feŋo la kuwo kamma la, i ka meŋ domo, wo to ite maŋ tara taama kaŋ kanoo kono kotenke. Kana soŋ, i ka domoroo meŋ domo, a ye i baadiŋo dundi kasaaroo kono, Kiristu faata meŋ ye.
- 16 Ali kana soŋ, kuwo meŋ beteyaata ali fee, wo ka ke kuwo ti, moolu be ali jalayi la meŋ na.
- 17 Kaatu Alla la mansabaayaa maŋ ke domoroo niŋ miŋo ti, bari tiliŋo, kayiroo aniŋ seewoo, Noora Kuliŋo kono.
- 18 Moo meŋ ka Kiristu batu niŋ ñiŋ siloo la, wo maarii la kuwo ka Alla seewondi le, aduŋ moolu ka soŋ wo maarii ma le.
- 19 Wo to, ali ɲà katoos kafu kuwolu to, mennu ka kayiroo saabu, aduŋ i ka m̄ maakoyi ka ñoo bambandi.
- 20 Ali kana Alla la dookuwo tiŋaa domori feŋolu kamma la. Domoroolu bee le seneyaata, bari a maŋ beteyaa moo ye ka feŋ-wo-feŋ domo, meŋ si a tinna, a baadiŋo ye boyi.
- 21 A beteyaata le, ite kana suboo domo, waraŋ ka doloo miŋ, waraŋ ka feŋ-wo-feŋ ke, meŋ si a tinna, i baadiŋo ye boyi.
- 22 I ye lannoo meŋ soto, a muta ko a be i niŋ Alla le teema. Barakoo be moo le ye, meŋ maŋ a faŋ tuumi kuwo la, a ye meŋ muta kuu betoo ti.
- 23 Bari moo meŋ ye hakili fula soto feŋolu la kuwo to, a ka mennu domo, wo ñaa-wo-ñaa, a ka i domo, wo maarii halakita le fokabaŋ, kaatu a la a domoo maŋ bo niŋ lannoo la. Feŋ-wo-feŋ meŋ niŋ lannoo maŋ taa, wo mu junuboo le ti.

Roomankoolu 15

- 1 Ntolu mennu bambanta ñ na lannoo kono, ñ si muñoo soto moolu ye mennu lamfuta. Ali ñ kana baluu ka m̄ faŋolu seewondi.
- 2 Ntolu meŋ-wo-meŋ si ñ siiñoo seewondi kuwolu to, mennu beteyaata a ye, aduŋ ñ si a bambandi.

- ³ Kaatu Kiristu maŋ baluu ka a faŋo seewondi, bari a be safeeriŋ ate le la kuwo to ko: “Moolu mennu ye i neŋ, ì la nendiroolu laata nte le kaŋ.”
- ⁴ Feŋ-wo-feŋ meŋ safeeta koomanto, wo safeeta le ka ke ñ ye yaamaroo ti, fo ñ si jikoo soto ka bo niŋ muñoo niŋ wakiilindiroo la, Kitaabu Senuŋolu ye mennu dii ñ na.
- ⁵ Allamaa Alla la muñoo niŋ wakiilindiroo ye tara ali bee fee ka ali maakoyi ka ŋaniya kiliŋ soto ali la baluwo kono, ko Kiristu Yeesu ye a yitandi ñaameŋ.
- ⁶ Bituŋ ali si Alla jayi, meŋ mu ì Maarii Yeesu Kiristu Faamaa ti, niŋ sondome kiliŋo la aniŋ kaŋ kiliŋ.
- ⁷ Wo kamma la, ali ñoo jiyaa ko Kiristu ye ali jiyaa ñaameŋ, fo wo si horomoo dii Alla la.
- ⁸ Da a fo ali ye ko, Kiristu naata ke Yahuudoolu la dookuulaa le ti ka a yitandi, Alla be faariŋ tooñaa la ñaameŋ, fo a si laahidoolu bambandi, Alla ye mennu dii ì mumuñolu la.
- ⁹ A naata fanaa fo wo moolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, ì si tenturoo niŋ jayiroo dii Alla la, a la balafaa kamma. A be safeeriŋ ne ko: “Wo kamma la m be i jayi la nasiyoŋolu teema, m be jayiri suukuwolu laa la niŋ i too la le.”
- ¹⁰ A be safeeriŋ ne fanaa ko: “Alitolu nasiyoŋolu bee, ali seewoo Alla la moolu fee.”
- ¹¹ Aduŋ a be safeeriŋ ne fanaa ko: “Duniyaa nasiyoŋolu bee, ali Maariyo jayi, moolu bee, ali a tentu.”
- ¹² Wo koolaa Annabilayi Yesaya naata a fo ko: “Maralilaa be bo la Yese bala ko yirisuloo, ate meŋ be loo la ka nasiyoŋolu bee mara, ì bee be ate le ke la ì la jikirajo ti.”
- ¹³ Allamaa Alla meŋ mu jikirajo ti, a si ali fandi seewoo niŋ kayiroo la, lannoo kono, fo ali la jikoo si kafu doron ka bo niŋ Noora Kuliŋo la semboo la.
- ¹⁴ M baadiŋolu, nte faŋo dankeneyaata ñiŋ na le ko, ali sandomoolu be faariŋ beteyaa niŋ londoo la le, aduŋ ali ka ñoo karandi noo le.
- ¹⁵ Hani wo ñaa-wo-ñaa, kuu doolu be ñiŋ leetaroo kono, ŋa mennu safee ali ye fatiyaa baa kono ka ali hakiloolu bulandi ì la. Da wo ke le, kaatu Alla hiinata nte ma le,
- ¹⁶ a ye n tomboŋ Kiristu Yeesu la dookuulaa le ti moolu ye, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti. N na ñiŋ piriisiyaa dookuwo mu ka Alla la kibaari betoo kawandi ì ye, ka ì naati Alla ye ko sadaa, meŋ ka a seewondi, aniŋ Noora Kuliŋo ye meŋ seneyandi.
- ¹⁷ Wo to, baawo m be sabatiriŋ Kiristu Yeesu kono le, ŋa siloo soto le ka ŋaañaa Alla la ñiŋ dookuwo to.
- ¹⁸ Nte ka haañi ka kuwo doron ne fo, Kiristu ye meŋ ke ka bo niŋ nte la, fo moolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, ì si Alla la yaamaroo muta. Wo naata ke ka bo niŋ kumoo niŋ baara kuwolu le la,

- 19 taamanseeroolu niŋ kaawakuwolu, aniŋ ka bo Alla la Nooroo semboo la. N taata ka bo Yerusalaamu saatewo to fo Illirikumu tundoo kaŋ. Da Kiristu la kibaari betoo kawandi daa-wo-daa,
- 20 bari ŋa ñiŋ ne kummaayandi, ka kawandoo ke dulaalu doronj to, mennu maŋ Kiristu loŋ foloo. Niŋ wo nte, m be ke la le ko kewo meŋ ye a la buŋo loo wandi fondamaŋo kaŋ.
- 21 A be safeeriŋ ñiŋ kuwo to le ko: “A la kuwo nene maŋ fo moolu mennu ye, ì be a je la le, mennu nene maŋ a la kibaaroo moyi, ì be a fahaamu la le.”
- 22 Ñiŋ dookuwo le ka a tinna, n na feeroolu buka beŋ noo, n ka mennu siti siiŋaa jamaa ka naa ali yaa.
- 23 Bari saayiŋ, dulaa koteŋ te nte ye jaŋ ka dookuwo ke ñiŋ tundoo kaŋ, aduŋ baawo sanji jamaa n tarata hameriŋ ka naa ali yaa jee,
- 24 n jikita ko, m be ali je la le, n tambitoo ka taa Speeni bankoo kaŋ. Niŋ n naata, n niŋ ali si waatindiŋ diimaa soto kafuñooyaa kono. Wo koolaa, ali si m maakoyi n na taamasiloo kaŋ jee.
- 25 Bari saayiŋ teŋ, m be paree kaŋ ne ka taa Yerusalaamu ka maakoyiroo samba moo senuŋolu ye jee.
- 26 Kaatu Yeesu la kafoolu mennu be Makedoniya niŋ Akaya tundoolu kaŋ, a keta wolu ye kontaani kuwo le ti, ka kodoo kafu ñoo ma ka a dii fuwaaroolu la, mennu be Yeesu la kafoo kono Yerusalaamu.
- 27 Ì faŋolu le lafiŋa ka ñiŋ maakoyiroo dii, aduŋ tooŋaa, ì ñianta a ke la le, ì be juloo le duŋ kaŋ. Kaatu niŋ moolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, naata niyo soto Alla la Nooroo barakoo to, meŋ naata ka bo niŋ Yahuudoolu la, wo to ì fanaa si Yahuudoolu niyo dii ì la, sotofeŋolu to Alla ye mennu dii ì la.
- 28 Niŋ nte ye ñiŋ dookuwo baŋ, aduŋ ŋa ñiŋ soorifeŋo futandi ì ma a ñaama, m be ali kumpabo la le n na taamasiloo kaŋ ka taa Speeni bankoo kaŋ.
- 29 Aduŋ ŋa a loŋ ne ko, niŋ n naata ali kaŋ, n niŋ Kiristu la barakoo timmariŋo le be naa la.
- 30 Baadiŋolu, m be ali daani la m Maarii Yeesu Kiristu too la, aniŋ Nooroo la kanoo la ko, ali si kafu m ma ñiŋ dookuwo kono ka Alla daani n ye.
- 31 Ali duwaa n ye, fo n si tanka lannabaloolu ma, mennu be Yudeya tundoo kaŋ, aniŋ fo Yeesu la kafoo moolu si lafi ñiŋ soorifeŋo la, m be meŋ futandi la ì ma Yerusalaamu jee.
- 32 Niŋ ñiŋ kuwo keta a ñaama, niŋ Alla sonta, n niŋ seewoo be naa la ali kaŋ ne, aduŋ ali la kafuñooyaa si m bambandi.
- 33 Alla meŋ ka kayiroo dii, a ye tara ali bee fee. Amiin.

Roomankoolu 16

- 1 Da seedeyaa betoo dii ali la ñ baarimmusu Fobe la kuwo to, meñ mu maakoyirilaa ti Yeesu la kafoo kono Kenkereya saatewo to.
- 2 Ali si a jiyandi Maariyo too la, ka a buuñaa ko moo senuñolu ñanta buuñaroo ke la ñaameñ. Ali si maakoyiroo dii a la feñ-wo-feñ to, a suulata meñ na ali bulu, kaatu ate keta maakoyirilaa le ti moo jamaa ye nuñ, nte faño be mennu kono.
- 3 Ali Pirisilla niñ Akila konton n ye. Wolu mu n dookuuñoolu le ti Kiristu Yeesu kono.
- 4 Wolu ye ì niyo laa nte ye le ka faa. Aduñ a mañ ke nte doron ti, meñ ka ì tentu, bari Yeesu la kafoolu bee mennu mañ ke Yahuudoolu ti, wolu fanaa ye ì tentu le.
- 5 Ali Yeesu la kafoo fanaa konton n ye, mennu ka beñ ì yaa. N kanuntewo Epenetus konton n ye, meñ keta moo foloo ti ka Kiristu nooma Asiya tundoo kañ.
- 6 Ali Mariyaama konton n ye, meñ ye dookuu baa ke ali kono.
- 7 Ali Andoronikus niñ Yuniya konton n ye, m baadiñ Yahuudoolu. Wolu niñ n tarata ñoo kañ ne nuñ bunjawoo kono. Itolu mu moo horomariñ baalu le ti kiilaalu kono, aduñ ì keta Yeesu noomalankoolu ti nte ñaa le.
- 8 Ali Ampuliyatus konton n ye, n kanuntewo Maariyo kono.
- 9 Ali Urubanus konton n ye, ñ na dookuuñoo Kiristu la dookuwo kono, a niñ n kanuntee Stakis.
- 10 Ali Apelles konton n ye. A foroyaata a la dookuwo kono Kiristu ye le, aduñ a la wo kuwo lonta le. Ali Aristobul la dimbaayaa moolu bee konton n ye.
- 11 Ali Herodiyoni konton n ye, m baadiñ Yahuudoo. Ali Naasisus la dimbaayaa moolu bee konton n ye, mennu mu Maariyo taa ti.
- 12 Ali Tirifena niñ Tirifosa konton n ye, musoolu mennu ka dookuwo ke baake Maariyo ye. Ali Perisis konton n ye, n kanuntewo Maariyo kono meñ fanaa ye dookuu baa ke Maariyo ye.
- 13 Ali Rufus konton n ye, meñ mu Alla la tomboñ moo ti, a niñ a baamaa meñ keta nte fanaa baamaa ti.
- 14 Ali Asinkiritus konton n ye, a niñ Felekoni, Herimes, Patarobas, Herimas, ì niñ baadiñolu mennu be ì fee.
- 15 Ali Filolokus konton n ye, a niñ Yuliya, Nereyus aniñ a baarimmusoo, Olimpasi aniñ moo senuñolu bee, mennu be ì fee jee.
- 16 Ali ñoo konton niñ sumburu senuño la. Kiristu la kafoolu bee be ali konton na.
- 17 Baadiñolu, ña ali daani, ali si ali hakiloo tu moolu la kuwo to, mennu ka talaaroo niñ bataa saabu ali la kafoo kono, kaatu ì ka balañ wo karandiroo la le, alitolu karandita meñ na. Ali jamfa ì la,

- 18 kaatu wo moo siifaalu maŋ tara dookuwo la m̄ Maarii Kiristu ye, bari ì be ì konoolu le fee. Ì ka kuma diimaalu le fo ka moolu neenee mennu la miiroo maŋ wara.
- 19 Bari alitolu la yaamarimutoo, moolu bee ye wo moyi le. Wo kamma la, nte seewoota ali la kuwo to le, aduŋ n lafiita, ali si ñaameŋo soto kuu betoo la karoo la, bari ali si ke lombaloo ti kuu jawoo la kuwo to.
- 20 Alla meŋ ka kayiroo dii, a be Seetaanoo dori la ali siŋo koto le, a te mee la faŋ. M̄ Maarii Yeesu Kiristu la hiinoo ye tara ali fee.
- 21 N dookuuño Timoti be ali kontoŋ na, a niŋ Lusiyus, Yasoni niŋ Sosipata, meŋ mu m baadiŋ Yahuudoo ti.
- 22 Nte Teritiyus meŋ ye Pawulu la ñiŋ leetaroo safee ali ye, m fanaa be ali kontoŋ na Maariyo too la.
- 23 Kayus be ali kontoŋ na. Ate le mu n jiyaatiyo ti, n niŋ Yeesu la kafoo muumewo. Erastus meŋ mu saatewo la kodimaabolaa ti, a niŋ m̄ baadiŋo Kuwaatus be ali kontoŋ na.
- 24-25 Horomoo be Alla ye, meŋ si ali bambandi noo kibaari betoo la kuwo to, nte ka meŋ kawandi. Wo le mu Yeesu Kiristu la kuwo kiilaariyaa ti ka kulloo bankee, meŋ tarata maaboriŋ jamaani jamaa koomanto.
- 26 Bari saayiŋ, badaa-badaa Alla la yaamaroo kaŋ, wo kulloo yitandita le, aduŋ a futata nasiyoŋolu bee le ma ka bo niŋ annabiyomoolu la safeeroolu la, fo ì bee si laa, aniŋ ì si a la yaamaroolu muta.
- 27 Tenturoo niŋ jayiroo be Alla ye, ñaameŋo mu meŋ doronŋ taa ti, ka bo niŋ Yeesu Kiristu la, fo abadaa. Amiin.

1 Korintinkoolu

1 Korintinkoolu 1

- 1 Nte Pawulu, meɲ kumandita ka ke Kiristu Yeesu la kiilaa ti ka bo niɲ Alla la lafoo la, nte niɲ m̄ baadiɲo Sostenes
- 2 be Alla la kafoo moolu kontoɲ na, mennu be Korinti saatewo kono. M̄ be ali kontoɲ na, Alla ye mennu seneyandi ka bo niɲ Kiristu Yeesu la, a ye ali kumandi ka ke moo senuɲolu ti fo a si ali kafu moolu ma, mennu ka m̄ Maarii Yeesu Kiristu too kumandi daa-wo-daa baturoo kono ko n̄ ka a kumandi ñaameɲ.
- 3 Hiinoo niɲ kayiroo be ali fee ka bo Alla bulu, m̄ Faamaa, aniɲ Maarii Yeesu Kiristu.
- 4 N ka Alla tentu le waati-wo-waati hiinoo kamma la, a ye meɲ dii ali la ka bo niɲ Kiristu Yeesu la.
- 5 Ali naata fanka ate kono ali la londoo niɲ diyaamuña a bee la,
- 6 biriɲ n̄ na seedayaa a la kuwo to naata loo bambandinke ali teema.
- 7 Wo kamma la, ali maɲ dasa Nooroo la soorifeɲ-wo-soorifeɲ na, ali la baturoo kono, m̄ Maarii Yeesu Kiristu be muru la naɲ meɲ na.
- 8 A be ali bambandi la le fo labandulaa to, fo ali kana sootaaroo soto m̄ Maarii Yeesu Kiristu la naa luɲo la.
- 9 Alla foroyaata le meɲ ye ali kumandi a Dinkewo kafuñooyaa kono, m̄ Maarii Yeesu Kiristu.
- 10 Baadiɲolu, ɲa ali daani m̄ Maarii Yeesu Kiristu too la ko, ali bee si ke kiliɲ ti. Kannawaaliyo kana tara ali teema, bari ali si ke hakili kiliɲ ti, aniɲ ɲaniya kiliɲ.
- 11 M baadiɲolu, Kolowe la moo doolu ye a fo n ye le ko, ali ka sonka le.
- 12 M be meɲ fo kaɲ, wo mu ñiɲ ne ti ko: Moo doo ka a fo ali kono ko, “Nte ka Pawulu le nooma,” doo ko, “Nte ka Apollos le nooma,” waraɲ “Nte ka Kefas le nooma,” waraɲ “Nte ka Kiristu le nooma.”
- 13 Fo ali ye a miira ko, Kiristu talaata fula le ti baɲ? Fo i ye Pawulu le pempeɲ ali ye yiribantambilo ko kaɲ baɲ? Waraɲ fo ali batiseeta Pawulu le too la baɲ?
- 14 N ka Alla tentu ko, nte maɲ moo batisee ali kono fo Kirisipus niɲ Kayus.
- 15 Wo to moo te a fo noo la ko, a batiseeta nte le too la.
- 16 Bari tooña a, saayiɲ n hakiloo naata bula ko, ɲa Stefanas la suukononkoolu fanaa batisee le. Wo koolaa n hakiloo maɲ bula moo koteɲ na.
- 17 Kiristu maɲ n kii ka batiseeroo ke, bari ka kibaari betoo kawandi. Aduɲ a maɲ n kii ka ñiɲ kawandoo ke diyaamuña a ñiimaa niɲ hadamadiɲolu la ñaameɲo la. Niɲ wo le mu, wo to Kiristu la yiribantambilo ko maɲ nafaa soto.

- 18 Yiribantambilo la kibaaroo mu tooleeyaa le ti moolu ye, mennu be kasaara la, bari ntolu mennu kiisata, a mu ñ ye Alla la semboo le ti.
- 19 A be safeeriñ ñiñ kuwo to le ko: “M be moo ñaamendiñolu la ñaameño tiña la le, ña moo hakilimaalu la hakilidiyaa kenseñyandi.”
- 20 Kee ñaamendiñolu lee? Luwaa kammoolu lee? Ñiñ jamaano diyaamunoolaalu lee? Fo Alla mañ ñiñ duniyaa ñaameño ke tooleeyaa le ti bañ?
- 21 Alla ye a la ñaameño yitandi le, bari duniyaa moolu mañ Alla loñ noo niñ ì la ñaameño la. Wo kamma la Alla kontaanita le ka moolu kiisa, mennu laata, ka bo niñ ntolu la tooleeyaa kawandoo la.
- 22 Yahuudoolu ka taamanseeroolu le ñini, aduñ Jirisinkoolu ka ñaameño le ñini,
- 23 bari ntolu ka Kiristu la kuwo le kawandi, ate meñ pempenta yiribantambilo bala. Yahuudoolu ka a muta kasi le ti, Jirisinkoolu ka a muta tooleeyaa ti.
- 24 Bari moolu mennu kumandita kiisoo to, wolu ye, Kiristu mu Alla la semboo le ti, aniñ Alla la ñaameño.
- 25 Kaatu Alla la ñaameño meñ keta tooleeyaa ti hadamadiñolu ye, wo le tambita hadamadiñolu la ñaameño bee la, aduñ Alla la semboo meñ keta sembentañyaa ti hadamadiñolu ye, wo le tambita hadamadiñolu la semboo bee la.
- 26 Baadiñolu, ali si ali hakiloo bulandi, ali be nuñ ñaameñ tumoo meñ na, Alla ye ali kumandi. Ali jamaa mañ ñaameño soto moolu ñaa koto. Ali jamaa mañ semboo soto, aduñ ali jamaa mañ bo moo baalu bala.
- 27 Meñ mu tooleeyaa ti duniyaa moolu ye, Alla ye wo le tomboñ ka ñaamendiñolu malundi, aduñ meñ mu sembentañyaa ti duniyaa moolu ye, Alla ye wo le tomboñ ka sembemaalu malundi.
- 28 Meñ mu feñ nafantaño ti, warañ jutunna feño, duniyaa moolu mañ meñ muta feñ ti, Alla ye wo le tomboñ, fo ì ye meñ muta feñ ti, wo si ke kenseño ti.
- 29 Wo to moo-wo-moo le te kibiri noo la a ñaatiñjo la.
- 30 Ali ye baluwo meñ soto Kiristu Yeesu kono, a bee bota Alla le bulu. Alla ye ate le dii ñ na fo a si ke ñaameño ti ñ ye, tiliño, seneyaa, aniñ kiisoo.
- 31 Wo kamma la a si ke ko a be safeeriñ ñaameñ: “Niñ meñ be kibiri la, a si kibiri Maariyo la kuwo la.”

1 Korintinkoolu 2

- 1 Baadiñolu, biriñ n naata ali yaa nuñ ka Alla la kuwo kawandi, meñ be maaboriñ ali ma nuñ, m mañ naa ka n na ñaameño yitandi kuma baalu niñ diyaamuña ñiimaa la.
- 2 Kaatu ñiñ ne be mutariñ n sandomoo kono ko, m mañ lafi ka feñ-wo-feñ loñ, m be ali fee tumoo meñ na, fo Yeesu Kiristu doron aniñ a la saayaa yiribantambilo bala.

- 3 N tarata ali fee sembentanyaa le kono, silañ baa aninj jarajaroo.
- 4 N na kumoolu aninj n na kawandoo mañ ke hadamadiño la ñaameño niñ nendiyaa kumoo ti, bari a bee ka Alla la Nooroo niñ semboo le yitandi,
- 5 fo ali la lannoo kana tara looriñ hadamadiñolu la ñaameño kañ, bari Alla la semboo.
- 6 Bari hani wo, ntolu ka diyaamu niñ ñaameño le la moolu ye, mennu menta Nooroo kono fokabañ, bari ò buka a ke niñ ñiñ duniyaa niñ a maralilaalu la ñaameño la, mennu bee ka naa bañ.
- 7 Ñaameño, ò ka meñ na kuwo fo, wo mu Alla la ñaameño le ti meñ be maaboriñ kulloo kono. A ye a londi le, janniñ ñiñ duniyaa daa waatoo be sii la, fo ò si a la kallankeeyaa soto.
- 8 Hani kiliñ ñiñ duniyaa maralilaalu kono mañ ñiñ ñaameño fahaamu, kaatu niñ ì ye a fahaamu nuñ, ì te Maariyo pempeñ na, kallankeeyaa mu meñ taa ti.
- 9 Bari ko a be safeeriñ ñaameñ: “Ñaa nene mañ meñ je, tuloo nene mañ a moyi, aduñ hadamadiñ hakiloo nene mañ a miira, Alla ye wo le parendi moolu ye, mennu ye a kanu.”
- 10 Alla ye wo kulloo le lankenemandi ntolu la ka bo niñ a la Nooroo la. Wo Nooroo le ka feñolu bee kisikisi, hani Alla la kuu dinkariñ baalu.
- 11 Fo ñiñ ne mañ ke tooña ti ko, moo-wo-moo te hadamadiño la miiroo loñ noo la, niñ a mañ ke a la nooroo ti, meñ be a kono? Wo ñaa kiliño la, moo-wo-moo te Alla la miiroo loñ noo la, fo Alla la Nooroo doron.
- 12 Saayiñ, ntolu mañ ñiñ duniyaa la nooroo soto, bari Nooroo meñ bota Alla yaa, fo ò si a fahaamu noo, Alla ye a la soorifeñolu mennu dii ò na.
- 13 Ñ ka diyaamu ñiñ kuwolu le la, bari ò buka diyaamoo ke niñ kumoolu la, hadamadiño la ñaameño ye ò karandi mennu la. Ñ ka diyaamu kumoolu le la, Nooroo ye ò karandi mennu la. Wo to ò ka Alla la Nooroo la kuwolu fatañ-fansi niñ Nooroo la siloo la.
- 14 Hadamadiño daaña te Alla la Nooroo la soorifeñolu soto noo la, kaatu wolu mu tooleeyaa le ti ate fee. A mañ ì fahaamu noo, kaatu ì ñanta kisikisi la niñ Nooroo la siloo le la.
- 15 Bari moo meñ be Nooroo la siloo kañ, wo ka kuwolu bee kisikisi noo le, bari moo doolu te wo la kuwo kisikisi noo la.
- 16 A be safeeriñ ì la kuwo to le ko: “Jumaa le ye Maariyo la miiroolu loñ, warañ ka ke a yaamarilaa ti?” Bari ò niñ Kiristu la miiraliña mu kiliñ ne ti.

1 Korintinkoolu 3

- 1 Baadijolu, m mañ diyaamu noo ali ye ko moolu mennu be Nooroo la siloo kañ, bari ko moolu mennu ka ì la hadamadijyaa hame kuwolu nooma hani saayij. Alitolu be le ko deenaanoolu Kiristu kono.
- 2 Wo kamma la ña ali daañini keekewo le la. M mañ domoroo dii ali la, meñ bambanta, kaatu ali te a domo noo la. Ali mañ a domo noo hani saayij,
- 3 kaatu hadamadijyaa la hame kuwolu le marata ali ma. Fo ali la kiiliyaa niñ ñoosaboo le mañ wo kuwo yitandi koyirinke bañ? Ali maaña be le ko ñiñ duniyaa moolu maaña be ñaameñ.
- 4 Niñ moo doo ko alitolu kono, “Nte ka Pawulu le nooma!” doo ko, “Nte ka Apollos le nooma!” wo to fo ali mañ tara maa kañ ne ko ñiñ duniyaa moolu?
- 5 Apollos mu jumaa le ti? Pawulu mu jumaa le ti? Dookuulaalu le mu ì ti, mennu ye ali naati lannoo to, aduñ ì meñ-wo-meñ ye a ke le ko, Maariyo ye a dii ì la ñaameñ.
- 6 Nte ye tuturoo le ke, Apollos ye a jiiboñ, bari Alla le ye ì falindi.
- 7 Wo kamma la, meñ ka tuturoo ke, warañ meñ ka jiibondiroo ke, wolu mañ ke feñ ti, bari Alla doron, meñ ka falindiroo ke.
- 8 Meñ ka tuturoo ke, anij meñ ka jiibondiroo ke, wolu bee mu kilij ne ti. Ì meñ-wo-meñ be ì la dookuwo joo soto la a ñaama le.
- 9 Ntolu mu Alla dookuuñoolu le ti. Alitolu mu Alla la kunkoo le ti, anij a la buño, m be meñ loo kañ.
- 10 Alla ye kiilaariyaa hiinoo dii n na ka fondamaño laa, aduñ ña a ke le ko mason kuntii ñaamendiño. Saayij moo doo le be looroo ke la ñiñ fondamaño kañ. Bari moo-wo-moo ñanta a hakiloo tu la le, a be looroo ke la a kañ ñaameñ.
- 11 Fondamaño loota le fokabañ, aduñ wo mu Yeesu Kiristu le ti. Moo-wo-moo te fondamañ koteñ loo noo la.
- 12 Saayij, niñ moo-wo-moo be looroo ke la ñiñ fondamaño kañ, fo a ka a ke niñ sanoo le la bañ, kodiforoo, luuluwolu, babaroo warañ ñantaño anij ñaama jaaroo,
- 13 labajo la a maarii la dookuwo be je la le, a mu meñ ti. Laakira looluño meñ niñ dimbaa be naa, be a lankenema la le, kaatu dimbaa le be moo-wo-moo la dookuwo kotobo la.
- 14 Niñ moo meñ na dookuwo tuta looriñ fondamaño kañ, wo maarii be joo soto la le.
- 15 Bari niñ moo meñ na dookuwo janita, wo maarii be bono la le. Bituñ a maarii faño be kiisa la le, bari a be ke la le ko moo meñ kanata dimbaa ma.
- 16 Fo ali mañ a loj ko, alitolu le mu Alla la Buño ti, aduñ Alla la Nooroo be sabatirin ali kono le?
- 17 Niñ moo-wo-moo ye Alla la Buño kasaara, Alla be wo maarii duñ na kasaaroo le kono. Alla la Buño seneyaata le, aduñ alitolu le mu wo buño ti.

- 18 Ali kana ali faɗolu neenee: Moo meɗ ñaamenta a faɗ fee ñiɗ duniyaa kono, wo maarii ñanta ke la toolewo le ti fo a si naa ke noo ñaamendiɗo ti.
- 19 Kaatu ñiɗ duniyaa la ñaameɗo mu tooleeyaa le ti Alla ñaa koto ko a be safeeriɗ ñaameɗ: “Ate le ka moo ñaamendiɗo muta i faɗolu la ñaameɗ kuwolu kono.”
- 20 Aduɗ a be safeeriɗ ne fanaa ko: “Maariyo ye hadamadiɗolu la miiroolu loɗ ne, a ye a loɗ ne ko, i la miiroolu mu kenseɗ ne ti.”
- 21 Wo to, kibiri kuu kana ke hadamadiɗolu la kuwo to kotenke, kaatu feɗolu bee mu alitolu le taa ti:
- 22 Fo Pawulu, Apollos waraɗ Kefas le mu, fo duniyaa le mu, baluwo waraɗ saayaa, ñiɗ jamaanoo waraɗ jamaani naalaa, ñinnu bee mu alitolu le taa ti.
- 23 Bari alitolu mu Kiristu le taa ti, Alla taa mu Kiristu ti.

1 Korintinkoolu 4

- 1 Wo to moolu ñanta ntolu muta la le ko Kiristu la dookuulaalu, aniɗ Alla la kulloolu karafata menu ma.
- 2 Bari niɗ feɗ karafata dookuulaa ma, a maarii ñanta foroyaa la le.
- 3 Bari niɗ alitolu waraɗ hadamadiɗ doolu ka n tuumi, wo mu kuundiɗ ne ti nte ye, baawo m buka hani m faɗo tuumi.
- 4 Nte maɗ feɗ loɗ, n sondomoo si n tuumi noo meɗ na, bari wo maɗ a yitandi ko, nte tilinta le. Maariyo le mu n kiitindirilaa ti.
- 5 Wo to, ali kana kiitiyo laa moo-wo-moo kaɗ, janniɗ waatoo be sii la. Ali Maariyo la naa batu, aduɗ a be feɗolu fintindi la maloo kono le, menu be maaboriɗ diboo kono. Ate le be miiroolu waañaari la, menu be hadamadiɗolu sondomoolu kono. Bituɗ moo-wo-moo be jayiroo soto la Alla bulu le, a ñanta meɗ soto la.
- 6 Baadiɗolu, ɗa m faɗo niɗ Apollos le ke misaaloo ti ali ye, fo wo si ali karandi ka ñiɗ kumoo fahaamu ko, “Ali kana tamba kuwo la, meɗ be safeeriɗ.” Wo to le moo te a faɗ wara la ali kono ko, ate ye moo kiliɗ ne la kuwo warandi ka tamba doo la.
- 7 Jumaa le ye ite niɗ moo koteɗolu fatandi? Ite ye muɗ ne soto, meɗ maɗ ke soorifeɗo ti? Bari niɗ soorifeɗo le mu, muɗ ne ye a tinna i ka kibiri ko niɗ a maɗ ke soorifeɗo ti?
- 8 A munta le ko, alitolu wasata le fokabaɗ! Ali fankata le, aduɗ ali keta mansoolu le ti ñ kooma! M be lafiɗ ne, ali ye maraloo ke, fo ñ niɗ ali si deɗ mansayaa la.
- 9 A munta m fee le ko, Alla ye makaamoo meɗ dii ntolu kiilaalu la, a be moolu bee ye duuma le. Ñ keta le ko moolu menu kiitindita ka faa, baawo ñ keta fele feɗo le ti duniyaa bee ye, malaayikoolu aniɗ moolu.

10 Ntolu mu toolewolu le ti Kiristu la kuwo kamma, bari alitolu mu ñaamendiŋolu le ti Kiristu kono. Ntolu lamfuta le, bari alitolu bambanta le. Ì ye ali horoma le, ì jututa ntolu la.

11 Hani ñiŋ waatoo la, m̀ be konkoriŋ ne, aduŋ m̀ be mindooriŋ ne. M̄ maŋ feetoofatoo soto. Ì ka m̀ buutee le, aduŋ m̀ maŋ taradulaa fanaa soto.

12 N̄ ka dookuu baake m̀ buloolu le la ka baluu. Niŋ ì ye n̄ neŋ, n̄ ka neemoo duwaa ì ye le. Niŋ ì ye n̄ toora, n̄ ka wakiili le.

13 Niŋ ì ye faniyaa laa n̄ kaŋ, n̄ ka itolu jaabi mooyaa le kono. N̄ keta suntukuŋo le ti duniyaa ye fo bii luŋo la, aniŋ jutunna feŋo meŋ maŋ ñoŋ soto.

14 Kumoolu m be mennu safee kaŋ ali ye, ì daliiloo maŋ ke ka ali malundi, bari n lafita le ka ali dandalaa ko n na dindiŋolu, ŋa mennu kanu.

15 Hani niŋ ali ye kuluurilaa wuliwuloolu le soto Kiristu kono, ali ye faamaa kilii doron ne soto. Nte le keta ali faamaa ti Kiristu Yeesu kono, kaatu ali ye baluu kutoo soto ka bo niŋ kibaari betoo le la, ŋa meŋ kawandi ali ye.

16 Wo kamma la, ŋa ali daani le ka n na kuwo nikiŋ.

17 N̄iŋ daliiloo le ye a tinna, ŋa Timoti kii ka naa ali yaa, meŋ mu n kanuntewo niŋ n diŋo ti, meŋ foroyaata m ma Maariyo kono. A be ali hakiloo bulandi la n na siloolu la le, n ka mennu taamandi Kiristu kono, ko n ka ì karandi Yeesu la kafoolu ye ñaameŋ daa-wo-daa.

18 Doolu be alitolu kono jee, mennu naata ì faŋ sikandi ka a miira ko, nte te naa la ali yaa.

19 Bari niŋ Alla sonta, m be naa le, a te mee la faŋ. Bituŋ m be a je la le, ñiŋ faŋ wara moolu la semboo be ñaameŋ. Ì la kumoolu maŋ ke feŋ ti nte ye,

20 kaatu Alla la mansabaayaa maŋ ke kuma kenseŋo ti, bari semboo.

21 Saayiŋ duŋ, ali lafita muŋ ne la? N niŋ busoo si naa ali kaŋ baŋ, waraŋ fo kanoo niŋ mooyaa?

1 Korintinkoolu 5

1 Da haraamu kuu kewo le moyi ali la kuwo to ko, kee doo ka a faamaa la musoo futuu le, hani jaahiloolu buka maañaa meŋ ke.

2 Aduŋ ali ka tu faŋ waroo kono! Fo ali maŋ ñaŋ na woosii la baŋ? Kewo meŋ ye ñiŋ kuwo ke, ali ñanta wo maarii bondi la ali la kafoo kono le kabiriŋ.

3 Tooñaa, hani nte faŋo maŋ tara maabeeriŋ ali kono jee, bari nooroo kono, m be ali fee jee le. Moo meŋ baarata wo kuu siifaa la, nte ye wo maarii kiitindi le fokabaŋ ko m be maabeeriŋ ali fee le:

4 Niŋ ali benta Yeesu Kiristu too la, aduŋ n nooroo niŋ m̄ Maarii Yeesu la semboo be ali fee,

- 5 ali si wo kewo dii Seetaanoo la fo a balajaatoo si kasaara, bari a la nooroo si kiisa Maarii Yeesu la luṅo la.
- 6 Ali la kibiroo maṅ beteyaa. Fo ali maṅ a loṅ ko, leweñindiṅ ne ka fariño be selendi?
- 7 Ali leweñi kotoo bondi, meṅ mu junuboo ti, fo ali si ke fariña kutoo ti, meṅ maṅ leweño soto. Tooña, ali be wo le ñaama fokabaṅ, kaatu Kiristu le mu Maariyo la Tambi Tumoo saajiiriṅo ti, meṅ keta sadaa ti ñ ye.
- 8 Wo kamma la, ali ṅà juuraloo ke, bari a kana ke niṅ leweñi kotoo la, kurunṅyaa niṅ jawuyaa leweño. Ali ṅà a juura niṅ mbuuru leweñintaṅo la, meṅ mu seneyaa niṅ tooña mbuuroo ti.
- 9 Da ñiṅ safee n na leetaroo kono ali ye le nuṅ ko, ali niṅ laañooyaa tulunnaalu kana kafuñooyaa soto.
- 10 Nte maṅ a fo ko, ali ñanta fata la ñiṅ duniyaa moolu la le, mennu mu laañooyaa tulunnaalu ti, moo hadumeriṅolu, ñapinkannaalu aniṅ jalambatulaalu. Niṅ wo le mu, ali ñanta ñiṅ duniyaa bula la le.
- 11 Da a safee ali ye le ko, ali niṅ moo-wo-moo kana kafuñooyaa soto, meṅ ka a faṅ kumandi ali baadiṅo la, bari a mu laañooyaa tulunnaa le ti, moo hadumeriṅo, jalambatulaa, nendirilaa, dolominnaa, waraṅ ñapinkanna. Ali niṅ wo moo siifaa kana hani ali buloo bula booli kiliṅ ka domoroo ke.
- 12 Nte ye muṅ haaji le soto ka bantalankoolu kiitindi? Fo ali maṅ ñaṅ na moolu le kiitindi la, mennu be Yeesu la kafoo kono?
- 13 Alla le be wo bantalankoolu kiitindi la. “Ali moo kurunṅo bondi ali kono.”

1 Korintinkoolu 6

- 1 Niṅ moo be ali la kafoo kono, meṅ niṅ a baadiṅ doo waaliita, fo wo maarii si haañi baṅ ka moo senuṅolu la ì kiitindoo tu jee, ka taa lannabaloolu la ì kiitindoo to?
- 2 Fo ali maṅ a loṅ ko, moo senuṅolu le be duniyaa kiitindi la? Baawo alitolu le be duniyaa kiitindi la, wo to fo ali te kuundiṅolu kiitindi noo la baṅ?
- 3 Fo ali maṅ a loṅ ko, ntolu le be malaayikoolu kiitindi la? Wo to, fo kuwolu mennu be dendinṅ ñiṅ baluwo la, wolu kiitindoo te sooneeyaa la ntolu fee baṅ?
- 4 Wo to niṅ ali ye ñiṅ kiitii kuwolu soto ali teema, muṅ ne ye a tinna ali ka taa kiitiyo la moolu yaa, mennu maṅ horoma soto Yeesu la kafoo kono?
- 5 Da ñiṅ fo le, fo ali si malu. Fo hani moo kiliṅ te alitolu kono, meṅ hakiloo yiriwaata ka kiitiyo kuntu baadiṅolu teema?
- 6 Bari wo noo to, baadiṅo ka a baadiṅo samba kiitiyo to, ali ka taa hani kiitiilaalu yaa, mennu maṅ ke Yeesu noomalankoolu ti!

- 7 Ka baadiño samba kiitiyo to, wo faño le mu boyoo ti ali ye. Fo a mañ fisiyaa ka i muña tilimbaliyaa la? Muñ ne ye a tinna ali te soñ na, ì ye ali nakari?
- 8 Bari saayiñ ali fañolu ka kuu tilimbaloolu ke, aduñ ali ka moolu nakari le, hani mennu mu ali baadiñolu ti.
- 9 Fo ali mañ a loñ ko, moo tilimbaloolu te Alla la mansabaayaa keetaa la? Ali ali hakiloo tu, moo kana ali neenee! Laañooyaa tulunnaalu, jalambatulaalu, jeenelaalu, luutikankewolu,
- 10 suñolu, moo hadumeriñolu, siiratoolu, nendirilaalu warañ ñapinkandirilaalu, wolu nene te Alla la mansabaayaa keetaa la.
- 11 Alitolu doolu be wo le ñaama nuñ, bari ali kuuta le ka ke moo senuñolu ti, ali tilinta ñ na Alla la Nooroo kono, Maarii Yeesu Kiristu too la.
- 12 “Da siloo soto le ka kuwolu bee ke,” bari a mañ ke ko kuwolu bee ka n nafaa le. “Da siloo soto le ka kuwolu bee ke,” bari n nene te soñ na, kuu ye nte mara.
- 13 “Domoroo be konoo le ye, aduñ konoo be domoroo le ye,” bari Alla be dañ ke la ì bee le la. Baloo mañ dadaa laañooyaa tuluño ye, bari a dadaata Maariyo le ye, aduñ Maariyo be baloo ye le.
- 14 Alla le ye Maariyo wulindi ka bo saayaa kono, aduñ a be ntolu fanaa wulindi la a semboo la le.
- 15 Fo ali mañ a loñ ko, ali balajaatoolu mu Kiristu suufoolu le ti? Saayiñ, fo nte si Kiristu suufoolu taa bañ, ña ì ke caka suufoolu ti? Wo te ke noo la muk!
- 16 Fo ali mañ a loñ ko, moo meñ niñ cakoo kafuta, wo maarii niñ a keta balajaata kilij ne ti? A be safeeriñ ne ko: “Ñiñ fuloo si naa ke balajaata kilij ti!”
- 17 Bari moo meñ kafuta Maariyo ma, wo niñ a keta noora kilij ne ti.
- 18 Wo to ali bori laañooyaa tuluño la. Moo ye junube-wo-junube ke, wo be a baloo ye banta le, bari moo meñ ye laañooyaa tuluño ke, wo maarii ye junuboo ke a faño balajaatoo le la.
- 19 Fo ali mañ a loñ ko, ali balajaatoo mu Alla la Buño le ti, aduñ Noora Kuliño la sabatidulaa le mu, ali ye meñ soto ali kono ka bo Alla bulu? Ali mañ ke ali fañolu taalu ti,
- 20 kaatu alitolu santa daa koleño le la. Wo to, ali Alla horoma niñ ali balajaatoolu la.

1 Korintinkoolu 7

- 1 Saayiñ m be feñ safee la ali ye kuwolu to le, ali ye mennu ñininkaa ali la leetaroo kono. A beteyaata kewo to le ko, a kana maa musoo la.
- 2 Wo ñaa-wo-ñaa, laañooyaa tuluño la marisa kuwolu kamma la, kee-wo-kee si a fansuñ musoo soto, a ye meñ futuu, aduñ musu-wo-musu si a fansuñ kewo soto.

- 3 Kewo ñanta a futuumusoo la futuwo ñantoolu bee timmandi la le, aduŋ musoo fanaa ñanta wo le ke la.
- 4 Musoo maŋ kaŋo soto a faŋo balajaatoo kunna, bari a keemaa le ye a soto. Wo ñaa kiliŋo la, kewo fanaa maŋ kaŋo soto a faŋo balajaatoo kunna, bari a la musoo le ye a soto.
- 5 Ali kana balaŋ ñoo ma futuwo la karoo la, fo niŋ ali kambenta ka waatoo tombonj, ali be meŋ kerekere la ka ke duwaa waatoo ti. Bari wo koolaa, ali si muru ñoo kaŋ kotenke, niŋ wo nte Seetaanoo si ali marisa noo le, kaatu ali lamfuta faŋ maroo la karoo la le.
- 6 Da ñiŋ fo yaamaroo le kamma, a maŋ ke luwaa ti.
- 7 Bari hani wo, n hameta le ko, kewolu bee ye baluu ko nte, niŋ a si ke noo. Bari moo-wo-moo ye a fansuŋ soorifeŋo le soto Alla bulu. Kiliŋ ye ñiŋ siifaa soto, doo ye siifaa doo soto.
- 8 M be a fo la futuubaloolu niŋ furuyaamusoolu ye ko, a be beteyaa la ì to le, niŋ ì maŋ futuu ko nte be ñaameŋ.
- 9 Bari niŋ wolu te ì faŋolu mara noo la, ì ñanta futuu la le, kaatu a fisiyaata le ka futuu, diina ka tu hameriŋ laañooyaa la doronj.
- 10 Yaamaroo, m be meŋ dii la futuulaalu la, a maŋ ke m fansuŋ kumoo ti, bari Maariyo la kumoo: Musoo maŋ ñaŋ na i bo la a keemaa to.
- 11 Bari niŋ a ye wo ke, a si tu wo ñaama, waraŋ a ye muru a keemaa kaŋ. Kewo fanaa maŋ ñaŋ na a la musoo bula la.
- 12 Moo koteŋolu la kuwo to, a maŋ ke Maariyo la kumoo ti, bari nte ko, niŋ lannamoo ye musoo soto, meŋ maŋ ke Yeesu noomalankoo ti, aduŋ wo musoo sonta ka tu a fee, wo to kewo maŋ ñaŋ na a bula la.
- 13 Aduŋ niŋ musoo fanaa ye kewo soto, meŋ maŋ ke Yeesu noomalankoo ti, aduŋ kewo sonta ka tu a fee, musoo maŋ ñaŋ na a bula la.
- 14 Kaatu ñiŋ kewo meŋ maŋ ke Yeesu noomalankoo ti, a seneyandita ka bo niŋ a la musoo le la, aduŋ musoo meŋ maŋ ke Yeesu noomalankoo ti, a seneyandita ka bo niŋ a keemaa le la. Niŋ wo nte, ali diŋolu te seneyaa la, bari saayiŋ, ì seneyaata le.
- 15 Bari niŋ futuuño kiliŋo meŋ maŋ ke Yeesu noomalankoo ti, a lafita ka futuwo baŋ, ali si a bula, a ye taa. Niŋ ñiŋ keta, baadinkewo waraŋ baarimmusoo maŋ tara sitiriŋ kotenke. Alla ye ali kumandi ka baluu kayiroo le kono.
- 16 Musoo, fo ite ye a loŋ ne baŋ, fo i keemaa la kiisoo be suŋ na ite le la? Kewo, fo ite ye a loŋ ne baŋ, fo i la musoo la kiisoo be suŋ na ite le la?
- 17 Moo-wo-moo si baluu loodulaa to, Maariyo ye meŋ dii a la, aniŋ a ye meŋ soto waatoo meŋ na, Alla ye a kumandi. Ñiŋ ne ka ke n na yaamaroo ti Yeesu la kafoolu bee ye.

- 18 Niŋ moo sunnariŋo naata ke Yeesu noomalankoo ti, a kana a faŋo ke sunnabaloo ti kotenke. Wo ñaa kiliŋo la, niŋ sunnabaloo keta Yeesu noomalankoo ti, a kana sunna.
- 19 Kaatu sunnoo waraŋ sunnabaliyaa maŋ ke feŋ ti, bari meŋ kummaayaata, wo le mu ka Alla la yaamaroolu muta.
- 20 Moo-wo-moo ñanta tu la loodulaa to le, a be mennu to nuŋ, janniŋ a be ke la Yeesu noomalankoo ti.
- 21 Niŋ ite mu joŋo le ti nuŋ, biriŋ Alla ye i kumandi, kana wo muta kasi ti. Bari niŋ ite si a ke noo ka i faŋ firiŋ, a ke.
- 22 Moo meŋ mu joŋo ti, biriŋ Alla ye a kumandi, wo mu Maariyo la moo foroyandiriŋo le ti. Wo ñaa kiliŋo la, meŋ mu foroo ti, biriŋ Alla ye a kumandi, wo maarii mu Kiristu la joŋo le ti.
- 23 Alitolu santa daa koleŋo le la. Wo to, ali kana ke moolu la joŋolu ti.
- 24 Wo to baadiŋolu, moo-wo-moo ñanta tu la loodulaa to le, Alla ye a kumandi meŋ to.
- 25 Futuubaloolu la kuwo to, nte maŋ yaamaroo soto Maariyo bulu, bari m be n na hakili ñiimaa yitandi la, ŋa meŋ soto ka bo niŋ Maariyo la hiinoo la, fo n na kumoolu si jari moolu ye.
- 26 Ɗa m miira saayiŋ, bataa kamma la a beteyaata moo fee le ka tara ko a be ñaameŋ.
- 27 Niŋ musoo be i bulu, kana futuubaŋo ñini. Niŋ i maŋ musoo soto, kana a ñini.
- 28 Bari niŋ i futuuta, i maŋ junube kuu ke. Aduŋ niŋ sunkutoo naata futuu, a maŋ junube kuu ke. Bari hani wo, mennu be futuu la, ì be bataa soto la ñiŋ baluwo kono le, aduŋ n lafita ali tankandi la wo la le.
- 29 Baadiŋolu, m be ñiŋ fo la ali ye ko, waatoo sutiyaata le. Wo kamma la, ka bo saayiŋ na, moolu mennu ye musoolu soto, wolu si ke ko ì maŋ ì soto.
- 30 Mennu ka woosii, wolu si ke ko mennu buka woosii, mennu ka seewoo, wolu si ke ko ì buka seewoo, mennu ka sandiroo ke, wolu si ke ko ì maŋ feŋ soto,
- 31 aniŋ mennu ka ñiŋ duniyaa feŋolu dookundi, wolu si ke ko ì buka nafaa soto ì to, kaatu ñiŋ duniyaa keñaa be tamba kaŋ ne.
- 32 N lafita le ali ye tanka bataa kuwolu ma. Kewo meŋ maŋ musoo soto, wo ka tara tuukuriŋ Maariyo la kuwolu le kaŋ, a si Maariyo kontaanindi noo ñaameŋ.
- 33 Bari musutiyo ka tara duniyaa kuwolu le to, a si a la musoo kontaanindi noo ñaameŋ,
- 34 a hakiloo ka janjaŋ ne. Musu futuubaloo waraŋ sunkutoo, wo ka tara tuukuriŋ Maariyo la kuwolu le kaŋ, a be seneyaa la balajaatoo niŋ nooroo kono ñaameŋ. Bari musu futuuriŋo, wo ka tara ñaaniriŋ duniyaa kuwolu le la, a si a keemaa kontaanindi noo ñaameŋ.

35 M mañ tara ñiñ kuwolu fo kañ ali ye ka dunoo laa ali kañ, bari n ka ì fo ali ye ali fansuñ nafaa le kañ, fo ali si kuwolu ke, mennu tilinta, aniñ ali si Maariyo batu hakili tenkuño kono.

36 A si ke noo, doo be ali kono, meñ ye a miira ko, a mañ ñañ na sunkutu mendiño futuu la, meñ be looriñ a ye. Bari niñ a hameta sunkutoo ñiñ na fo a mañ a fañ muta noo, a si a futuu. Wo mañ ke junuboo ti, ì ñanta futuu la ñoo ye le.

37 Bari moo-wo-moo meñ ye a muta bambandinke a sandomoo kono ko, a te maa la sunkutoo la, meñ be looriñ a ye, wo la hame kuwolu te semboo soto noo la a kañ, ate te meñ mara noo la, wo maarii ka kuu betoo le ke.

38 Wo to, moo meñ ye sunkutoo futuu, wo maarii ye kuu betoo le ke, bari meñ si fata noo futuwo ma, wo maarii ye kuu bete baa le ke.

39 Musoo mañ ñañ na i bo la a keemaa to, a be baluuriñ waatoo meñ na. Bari niñ wo faata, a si futuu noo kee-wo-kee ye le, a lafiita meñ na, bari wo maarii ñanta ke la Yeesu noomalankoo le ti.

40 Bari n na miiroo to, a be kontaanoo soto la baake le, niñ a mañ futuu kotenke. Ìa a miira le ko, nte fanaa ye Alla la Nooroo soto le.

1 Korintinkoolu 8

1 Saayiñ m be domoroo la kuwo fo la ali ye, meñ bota sadaa ti jalañolu ye. Ñ ka a fo le ko, “M bee ye londoo soto le.” Bari londoo ka fañ waroo le saabu, kanoo le ka moolu yiriwandi.

2 Niñ moo-wo-moo ye a miira ko, ate ye feñ loñ ne, wo maarii mañ a loñ foloo ko a ñanta a loñ na ñaameñ.

3 Bari niñ moo meñ ye Alla kanu, a ka wo maarii loñ ne.

4 Domoroo la kuwo to, meñ diita jalañolu la, ñà a loñ ne ko, jalaño mañ ke feñ ti duniyaa kono, aduñ Alla koteñ te kerin fo kilin.

5 Kara doo la, ì ka a fo le ko, alloolu be saño le santo aniñ duniyaa duuma, aduñ tooña, alloolu jamaa aniñ maralilaa jamaa be jee.

6 Wo ñaa-wo-ña, ntolu ye, Alla kilin doron ne be sotorin. Ate le mu m Faamaa ti, feño bee sotota ka bo niñ meñ na, aduñ ñ ka baluu ate le ye. Maarii kilin ne be sotorin, meñ mu Yeesu Kiristu ti. Feño bee naata ka bo niñ ate le la, aduñ ñ ka baluu ka bo niñ ate le la.

7 Bari a mañ ke ko, baadiñolu bee le ye ñiñ londoo soto. Doolu dalita jalañolu la le fo ì ye wo domoroo muta ko, a bota jalañolu le ye, aduñ wolu mañ ke kuu kenseño ti. Bituñ ì sondometantañolu ka noo, kaatu ì lamfuta ì la lannoo kono le.

8 Domoroo buka ñ sutiyaandi Alla la. M mañ jawuyaa, niñ ñ ka domoroo ke, aduñ m mañ fisiyaa, niñ m buka domoroo ke.

9 Bari ali ali hakiloo tu, mennu ka feŋolu bee domo, ali la wo kana ke marisa kuwo ti doolu ye, mennu lamfuta ò la lannoo kono.

10 Kaatu ite londitiyo, niŋ i baadiŋo ye i je domoroo la jalambuŋo kono, aduŋ ate lamfuta a la lannoo kono le, fo a te taa la domoroo domo la, meŋ bota sadaa ti jalajo ye baŋ?

11 Ka bo niŋ i la londoo la, i ye ñiŋ baadiŋ lamfuriŋo dundi kasaaroo le kono, Kiristu faata meŋ ye.

12 Niŋ ali ye junuboo ke ali baadiŋ lamfuriŋolu la ñiŋ siloo la, aniŋ ali ye ò sondometantaŋolu barama, wo to ali ye junuboo ke Kiristu le la.

13 Wo kamma la, niŋ domoroo le be a tinna la, m baadiŋo ye boyi, nte te suboo domo la muk, fo m baadiŋo la boyoo kana suŋ nte la.

1 Korintinkoolu 9

1 Fo nte maŋ firij baŋ? Fo nte maŋ ke kiilaa ti baŋ? Fo nte maŋ Yeesu je baŋ, ò Maariyo? Alitolu mennu be Maariyo kono saayiŋ, fo a maŋ bo niŋ nte le la dookuwo la?

2 Hani a ye a tara, m maŋ ke kiilaa ti doolu ye, bari m mu kiilaa ti alitolu ye le. Alitolu faŋolu le mu tampoo ti, meŋ ka seedeyaa ke n na kiilaariyaa to Maariyo kono.

3 Ñiŋ ne mu n na tankandiri kumoo ti moolu ye, mennu lafita ka n tuumi:

4 Ka ntolu daañini, fo wo maŋ ke kuwo ti, meŋ ñanta baŋ?

5 Fo a maŋ ke ñantoo le ti ntolu fanaa ye ka musoo futuu, meŋ mu Yeesu noomalankoo ti, aniŋ ka a ke ñ taaño ti, ko kiilaa doolu ka a ke ñaameŋ, Kefas aniŋ Maariyo doomaalu?

6 Fo nte niŋ Barinabas doron ne maŋ ñantoo soto ka i dahaa dookuwo la ñ na baluwo to?

7 Jumaa le be tara la kelediŋyaa dookuwo la, aduŋ a ka a faŋ joo? Jumaa le be wayini yiri kankaŋo bo la, a te a yiridiŋolu domo la? Waraŋ, jumaa le be ninsi koorewo kanta la, a te keekewo miŋ na?

8 Fo nte ye ñinnu fo hadamadiŋ kaŋo le kaŋ baŋ? Fo Musa la Luwaa fanaa maŋ wo kuu kilijolu le fo baŋ?

9 A be safeeriŋ Luwaa kono le ko, “Ali kana ninsoo daa siti, niŋ a be siimaŋ toñonkoo la.” Fo ninsoo le la kuwo ye Alla suula?

10 Fo a maŋ ñiŋ fo ntolu le la kuwo kamma? Tooña, a be safeeriŋ ntolu le la kuwo kamma ka dankeneyaa ko, senelaa si jikoo soto a la dookuwo to, aduŋ toñonkarilaa fanaa si jikoo soto a niyo to katirifeŋo to.

- 11 Dà kesoo meɲ fii alitolu kono, wo mu kuu betoolu le ti ka bo niɲ Nooroo la sooroo la. Saayiɲ duɲ, fo wo mu kuu baa le ti baɲ ka feɲ soto ali bulu, meɲ mu ñiɲ duniyaa naafuloo ti?
- 12 Niɲ doolu ye ñiɲ ñantoo soto alitolu bulu, fo ntolu maɲ ñaɲ na a soto la ka tambi wolu la? Hani wo, ntolu nene maɲ m̄ faɲ nafaa n̄ na ñiɲ ñantoo la, bari n̄ ka wakiili feɲo bee le la, fo n̄ kana kalewo ke Kiristu la kibaari betoo siloo kaɲ.
- 13 Fo ali maɲ a loɲ ko, moolu mennu ka dookuwo ke Alla Batudulaa kono, wolu ka i la domoroo soto Alla Batudulaa le to baɲ? Aduɲ moolu mennu ka dookuwo ke sadaajanidulaa to, fo wolu buka i niyo soto suboo to, meɲ bota sadaa ti jee?
- 14 Wo ñaa kiliɲo la, Maariyo ye yaamaroo dii le ko, moolu mennu ka kibaari betoo kawandi, wolu ñanta i la baluwo soto la ka bo niɲ kibaari betoo le la.
- 15 Bari nte nene maɲ m faɲ nafaa wo ñantoolu hani kiliɲ na, aduɲ m maɲ tara ñiɲ leetaroo safee kaɲ ali ye fo n si i soto. A fisiyaata m fee ka faa, diina ka feɲ ke, meɲ si n na ñiɲ kibiri kuwo taa m bulu.
- 16 Niɲ n ka kibaari betoo kawandi, wo te ke la kibiri kuwo ti n ye, kaatu a mu ñantoo le ti n kaɲ. Kooroo be n ye, niɲ m maɲ kibaari betoo kawandi!
- 17 Kaatu niɲ n ka ñiɲ ke m faɲo la lafoo le kaɲ, m be joo soto la le. Bari niɲ m buka a ke m faɲo la lafoo kaɲ, wo to wo mu dookuwo le ti, meɲ karafata m ma.
- 18 Muɲ ne duɲ mu nte la joo ti? Ñiɲ kawandoo faɲo le mu n na joo ti, feɲ buka kaniɲ meɲ kunna. Wo kamma la, n nene maɲ m faɲ nafaa ñiɲ ñantoo la, ɲa meɲ soto ka bo niɲ kibaari betoo kawandoo la.
- 19 Hani nte firinta ka bo moolu bulu ñaa-wo-ñaa, ɲa m faɲ ke moolu bee ye joɲo le ti fo n si moo jamaa naati noo Kiristu kaɲ.
- 20 Nte keta Yahuudoo le ti Yahuudoolu ye, fo n si i naati noo Kiristu kaɲ. Hani m faɲo maɲ tara Luwaa koto ñaa-wo-ñaa, bari n tarata Luwaa koto moolu ye le, mennu be Luwaa koto, fo n si i naati noo Kiristu kaɲ.
- 21 Wo ñaa kiliɲo la, nte naata ke Luwaa lombaloo le ti moolu ye, mennu maɲ Luwaa loɲ, fo n si i naati noo Kiristu kaɲ. Wo maɲ a yitandi ko, m maɲ tara luwaa koto Alla la karoo la, kaatu m be Kiristu la luwaa koto le.
- 22 N keta sembentaɲo le ti moolu ye, mennu maɲ semboo soto, fo n si i naati noo Kiristu kaɲ. N keta feɲo bee le ti moolu bee ye fo a si ke ñaa-wo-ñaa, n si doolu kiisandi noo.
- 23 Nte ka feɲo bee le ke kibaari betoo la kuwo kamma la, fo n si niyo soto a barakoo to.
- 24 Fo ali maɲ ñoodaɲ boroo la kuwo loɲ ko, borilaalu bee le ka bori, bari kiliɲ doron ne ka kañeerifeɲo soto? Wo to, ali bori fo ali si a soto!

25 Aduŋ ñoodaŋ borilaalu bee ka faŋ maroo ke fejo bee le kono. Ì ka a ke le ka kañeerinaafoo soto, meŋ ka kasaara, bari ntolu ka a ke le ka kañeerinaafoo soto, meŋ buka kasaara.

26 Wo kamma la, nte buka bori hamentanyaa kono, aduŋ m buka kurupeñe kenseŋolu fayi ko moo meŋ ka ì fayi foño kono,

27 bari ko kurupeñelaa ka a faŋo kuluu ñaameŋ, n ka m balajaatoo kuluu wo le ñaama ka a la hame kuwolu bayi. Niŋ wo nte, n na doolu kawandiriŋ koolaa, nte faŋo daa si bo kañeerifejo ñoosaboo to.

1 Korintinkoolu 10

1 Baadiŋolu, nte lafito le ali ye ñiŋ loŋ ko, m̄ mumuñolu bee tarata minaayoo koto le, aduŋ ì bee tambita baa kono le.

2 Ì bee batiseeta minaayoo koto aniŋ baajiyo kono ka Musa nooma.

3 Ì bee ye Nooroo domori kiliŋo le domo,

4 aduŋ ì bee ye Nooroo jii kiliŋo le miŋ ka bo Nooroo beroo to, meŋ tarata ì noo kaŋ. Wo beroo ñiŋ mu Kiristu le ti.

5 Bari hani wo, Alla maŋ jusulaa itolu jamaa la kuwo to. Wo le ye a tinna ì kasaarata keñewuloo kono.

6 Ñiŋ kuwolu keta ntolu ye dandalaaroo le ti, fo ñ kana hame kuu jawoo la ko itolu hameta a la ñaameŋ nuŋ.

7 Ali kana ke jalambatulaalu ti ko ì doolu be ñaameŋ nuŋ. A be safeeriŋ ì la bidaŋo la kuwo to le ko: “Moolu siita duuma le ka domoroo niŋ dolo miŋo ke, aduŋ ì wulita ka tuluŋ.”

8 M̄ maŋ ñaŋ na laañooyaa tuluŋo ke la ko itolu doolu ye a ke ñaameŋ, meŋ ye a tinna moo wuli muwaŋ niŋ saba faata ì kono luŋ kiliŋ.

9 M̄ maŋ ñaŋ na Maariyo kotobo la ko itolu doolu ye a ke ñaameŋ, meŋ ye a tinna saalu ye ì kasaara.

10 Ali ñ kana ŋunuŋunu ko ì doolu ŋunuŋunuta ñaameŋ, meŋ ye a tinna saayaa malaayikoo ye kasaaroo laa ì kaŋ.

11 Ñiŋ kuwolu keta itolu la le ka ke dandalaaroo ti, bari ì safeeta le ka ke ñ ye yaamaroo ti, duniyaa labaŋo la waatoo be looriŋ mennu kaŋ.

12 Wo kamma la, moo meŋ ye a miira ko, ate be looriŋ bambandinke le, wo maarii si a hakiloo tu, a kana boyi.

13 Alitolu maŋ marisa kuwo soto, meŋ maŋ dali ke la hadamadiŋo la. Alla tilinta le, aduŋ a te soŋ na ali ye marisa ka tamba, ali te meŋ muña noo la. Bari niŋ ali marisata, a be kana siloo dii la ali la le, fo ali si a muña noo.

- 14 Wo kamma la, n kanuntewolu, ali fata jalambatoo la!
- 15 N ka diyaamu ali ye le ko moo hakilimaalu, wo to ali si n na kumoo kiitii ali fañ fee, m be meñ fo la.
- 16 Barakoo mindaño, ñ ka Alla la barakoo daani meñ na, fo a mañ ke niyo le ti ñ ye Kiristu yeloo to? Mbuuroo, ñ ka meñ kuntu, fo a mañ ke niyo le ti ñ ye Kiristu baloo to?
- 17 Kaatu mbuuru kuñ kiliñ doronj ne be kerij. Ntolu mennu mu jamaa ti, m mu balajaata kiliñ ne ti, kaatu m bee ka wo mbuuru kuñ kiliño le talaa ñoo teema.
- 18 Ali ali hakiloolu bulandi Banisirayilankoolu la kuwo la! Fo moolu mennu ka sadaalu domo, i mañ niyo soto sadaajanidulaa to bañ?
- 19 Nte la ñiñ kumoolu ye muñ ne yitandi? Fo m be a fo kañ ne ko, domoroo meñ diita jalajo la mu feñ ne ti, warañ jalajo faño mu feñ ne ti?
- 20 Hanii, jalambatulaalu ka i la sadaalu dii seetaani jawoolu le la, a mañ ke Alla ti. M mañ lafi, ali ye ke seetaani jawoolu kafuñoolu ti.
- 21 Ali te i miñ noo la Maariyo la mindaño la, aniñ seetaani jawoolu fanaa la mindaño. Ali te domoroo ke noo la Maariyo la taabuloo to, aniñ seetaani jawoolu fanaa la taabuloo to.
- 22 Fo ñ lafita Maariyo kiiliyandi la le bañ? Fo ntolu le bambanta ate ti bañ?
- 23 A ka a fo le ko, “Da siloo soto le ka kuwolu bee ke,” bari a mañ ke ko, kuwolu bee ka nte nafaa le. “Da siloo soto le ka kuwolu bee ke,” bari kuwolu bee buka n yiriwandi.
- 24 Moo kana a fansuñ nafaa ñini, bari meñ si beteyaa a siiño fee, a si wo ñini.
- 25 Ali feñ-wo-feñ domo, meñ ka waafi subu waafidulaa to, bari ali kana ñininkaroo ke sandomoo la kuwo kamma la.
- 26 Kaatu “Bankoo mu Maariyo taa le ti, aniñ feñ-wo-feñ be a kañ.”
- 27 Niñ lannabaloo ye ali buuñaatoo kumandi domoroo la, aduñ ali lafita taa la, wo to ali si feñ-wo-feñ domo, a ye meñ parendi ali ye, ali kana ñininkaroo ke sandomoo la kuwo kamma la.
- 28 Bari niñ moo doo ko ali ye ko, “Ñiñ diita jalajo le la,” ali kana a domo wo moo la kuwo kamma la, meñ ye a fo ali ye. Ali kana a domo sandomoo la kuwo kamma la.
- 29 M mañ ñiñ fo alitolu faño sandomoo la kuwo to, bari n ko, ali kana a domo wo moo le sandomoo la kuwo kamma, meñ ye a fo ali ye. Muñ ne ye a tinna moo doolu sandomoo be n na firiño kiitindi la?
- 30 Niñ n ka tenturoo dii n na domoroo la kuwo la, wo to muñ ne ye a tinna kuu jawoolu si fo nte ma feñolu to, ña tenturoo dii mennu ye.

- 31 Wo to domoroo, miŋo waraŋ feŋ-wo-feŋ, ali ka meŋ ke, ali si ò bee ke ka horomoo dii Alla la.
- 32 Ali kana feŋ ke, doolu si meŋ muta kasi ti, fo Yahuudoolu le mu baŋ, Jirisinkoolu waraŋ Alla la kafoo.
- 33 Nte fanaa ka a kata wo le ñaama ka moolu bee kontaanindi feŋolu bee to, n ka mennu ke. M maŋ tara m fansuŋ nafaa ñini kaŋ, bari jamaa la nafaa, fo ò si kiisa.

1 Korintinkoolu 11

- 1 Ali ke n na kuwo nikinnaa ti ko nte mu Kiristu la kuwo nikinnaa ti ñaameŋ.
- 2 Baadiŋolu, n ka ali jayi le, kaatu ali hakiloo ka bula n na le feŋo bee to, aduŋ ali tarata karandiroo nooma le ko ŋa ò dii ali la ñaameŋ.
- 3 Bari n lafiita, ali ye ñiŋ fahaamu ko, kee-wo-kee la kuntiyo mu Kiristu le ti, aduŋ musu-wo-musu la kuntiyo mu a keemaa le ti, aduŋ Kiristu la kuntiyo mu Alla le ti.
- 4 Kee-wo-kee meŋ ka duwaa, waraŋ a ka Alla la kiilaariyaa kumoo fo, aduŋ a kuŋo ka tara muuriliŋ, wo maarii ka a kuŋo le horomantaŋyaa.
- 5 Bari musoolu la karoo la, musu-wo-musu meŋ ka duwaa, waraŋ a ka Alla la kiilaariyaa kumoo fo, aduŋ a kuŋo buka tara muuriliŋ, wo maarii ka a kuŋo le horomantaŋyaa. Maloo le mu a kaŋ ko meŋ ye a kuŋo nunku.
- 6 Wo to, niŋ musoo te a kuŋo muuri la, a si a nunku. Bari niŋ a be malu la kuŋ nunkoo la, wo to a ñanta a kuŋo muuri la le.
- 7 Kewo maŋ ñaŋ na a kuŋo muuri la, baawo ate daata Alla sawuroo le la aniŋ ka horomoo dii a la. Bari musoo le mu kewo la horomoo ti.
- 8 Kaatu kewo maŋ bo musoo bala, bari musoo le bota kewo bala.
- 9 Wo ñaa kiliŋo la, kewo maŋ daa musoo la kuwo kamma, bari musoo le daata kewo la kuwo kamma.
- 10 Ñiŋ daliiloo le ye a tinna, musoo ñanta a kuŋo muuri la. Malaayikoolu la kuwo kamma la, musoo ñanta taamanseeroo soto la a kuŋo to le ka a yitandi ko, a be kaŋo le koto.
- 11 Bari wo ñaa-wo-ñaa, Maariyo kono, musoo ka i tuuku kewo le la, aduŋ kewo fanaa ka i tuuku musoo le la.
- 12 Kaatu musoo bota kewo bala ñaa-wo-ñaa, bari musoo le ka kewo wuluu. Aduŋ feŋolu bee bota Alla le bulu.
- 13 Ali a kuwo kiitii ali faŋo fee: Fo a ñanta le baŋ, musoo ka duwaa ka Alla daani, niŋ a maŋ a kuŋo muuri?
- 14 Fo Alla la daaroo faŋo le maŋ alitolu karandi ko, niŋ kewo ye kuntiña jaŋo soto, wo mu horomantaŋyaa le ti ate ye?

- 15 Bari niŋ musoo ye kuntiña jaŋo soto, fo wo maŋ ke a ye ŋaañaaraŋo le ti baŋ? A kuntiñoŋo diita a la muurilaŋo le ti.
- 16 Bari niŋ moo meŋ lafita soosooroo ke la ñiŋ kuwo to, a ñanta a loŋ na le ko, ntolu maŋ aada koteŋ soto, aduŋ Alla la kafoolu fanaa maŋ a soto.
- 17 Saayiŋ m be naa yaamaroolu mennu dii la ali la, wolu be dendin kuwolu le la, m maŋ ali jayi mennu la. Kaatu niŋ alitolu benta ñoo kaŋ, a buka ke kuu bete ti ali ye, bari kuu jawoo doron.
- 18 Folooto, ŋa a moyi le ko, niŋ ali benta ñoo kaŋ, waaliyo le ka tara ali teema Yeesu la kafoo kono. Aduŋ nte laata wo kumoo doolu la le.
- 19 Tooña, waaliyo ñanta tara la alitolu teema le, fo moolu si suutee noo ali kono, mennu tilinta.
- 20 Niŋ ali benta ñoo kaŋ, ali buka Maariyo la siimaŋo domo.
- 21 Kaatu niŋ ali be domoroo la, moo-wo-moo ka a fansuŋ siimaŋo le foloo domo. Konkoo si tara kiliŋ na, doo ye tara siirariŋ.
- 22 Muŋ ne mu? Fo ali maŋ buŋolu soto, ali si domoroo niŋ miŋo ke mennu kono baŋ? Waraŋ fo ali jututa Alla la kafoo le la baŋ, aniŋ ka moolu malundi, mennu maŋ feŋ soto? Nte si muŋ ne fo ali ye? Fo n si ali jayi wo kuwo kaŋ baŋ? Nte te wo ke la muk!
- 23 Da meŋ soto Maariyo bulu, ŋa wo le bankee ali ye. Suutoo meŋ na, Maarii Yeesu be jamfaa la, a ye mbuuroo taa,
- 24 biriŋ a ye tenturoo dii Alla la, a ye a kuntu. A ko, “Ñiŋ mu m baloo le ti meŋ diita ali ye. Ali ñiŋ ke hakilibulandiraŋo ti nte la kuwo to.”
- 25 Wo ñaa kiliŋo la, biriŋ siimaŋo bota a la, a ye mindaŋo taa, a ko, “Ñiŋ mindaŋo mu kameŋ kutoo le ti n yeloo to. Niŋ ali ye ñiŋ miŋ waati-wo-waati, a si ke hakilibulandiraŋo ti nte la kuwo to.”
- 26 Wo to, niŋ ali ye ñiŋ mbuuroo domo waati-wo-waati, aniŋ ali ye i miŋ ñiŋ mindaŋo la, ali ka Maariyo la saayaa le kankulaa, fo janniŋ a be naa la.
- 27 Wo kamma la, moo-wo-moo meŋ ye ñiŋ mbuuroo domo, aniŋ a ye i miŋ Maariyo la mindaŋo la horomantaŋyaa kono, wo maarii be junuboo le ke kaŋ Maariyo baloo niŋ a yeloo la.
- 28 Bari moo si a faŋo koroosi, janniŋ a be ñiŋ mbuuroo domo la, aniŋ ka i miŋ ñiŋ mindaŋo la.
- 29 Moo-wo-moo meŋ ye domoroo niŋ miŋo ke, aduŋ a maŋ Maariyo baloo la kuwo kummaayandi, wo ka domoroo niŋ miŋo ke ka kiitiyo le laa a faŋo kaŋ.
- 30 Wo le ye a tinna moo jamaa lamfuta alitolu kono, doolu kuuranta, aduŋ saayaa ye doolu taa.
- 31 Bari niŋ ŋa m faŋolu kiitindi tooña kono, ñ te kiitindi la.

32 Bari niŋ Maariyo ye ñ kiitindi, wo mu ñ ye kuluuroo le ti, fo ñ niŋ duniyaa moolu kana halaki ñoo la.

33 M baadiŋolu, niŋ ali benta ñoo kaŋ ka domoroo ke, ali ñoo batu.

34 Niŋ konkoo be meŋ na, a si domoroo ke suwo kono janniŋ ali be beŋ na ñoo kaŋ, fo ali la beŋo kana halakoo laa ali kaŋ. Kuu doolu la karoo la, m be ali yaamari la le, niŋ n naata.

1 Korintinkoolu 12

1 Baadiŋolu, m maŋ lafi, ali ye tu lombaliyaa kono Noora Kuliŋo la soorifeŋolu la kuwo to.

2 Ali ye a loŋ ne ko, biriŋ ali mu Alla lombaloolu ti nuŋ, jalaŋ mumunewolu le ye ali filindi ko ì lafiita a la ñaameŋ.

3 Wo kamma la, nte lafiita ali ye ñiŋ fahaamu ko, moo-wo-moo meŋ ka diyaamu ka bo niŋ Alla la Nooroo la, wo te Yeesu danka la, aduŋ moo te a fo noo la ko, “Yeesu mu Maariyo le ti,” niŋ a maŋ bo niŋ Noora Kuliŋo la.

4 Saayiŋ, soorifeŋ siifaa jamaa le be keriiŋ, bari Nooroo mu kiliŋ ne ti.

5 Aduŋ dookuu siifaa jamaa le be keriiŋ, bari Maariyo mu kiliŋ ne ti.

6 Aduŋ dookuuñaa siifaa jamaa le be keriiŋ, bari ate Alla kiliŋo ka ñiŋ dookuwo taamandi moolu bee kono.

7 Moo-wo-moo ye, Alla ka a la Nooroo la semboo yitandi moolu bee le nafaa kaŋ.

8 Moo doo ye ñaameŋo kumoo le soto ka bo niŋ Nooroo la, doo ye londoo kumoo soto ka bo niŋ wo Noora kiliŋo la.

9 Moo doo ye lanna bambandiŋo soto ka bo niŋ Nooroo la, doo ye kendeyandiroo semboo soto ka bo niŋ wo Noora kiliŋo la.

10 Doo ye soorifeŋo soto ka kaawakuu sembemaalu ke, doo ye soorifeŋo le soto ka Alla la kiilaariyaa kumoolu fo, aduŋ doo la soorifeŋo mu ka nooroolu bo ñoo to. Doo ye soorifeŋo soto ka diyaamu kaŋ koteŋolu la, doo la soorifeŋo mu ka wo fasari.

11 Ñiŋ soorifeŋolu bee mu wo Noora kiliŋo la dookuwo le ti, aduŋ a lafiita a la ñaameŋ, a ka a dii moo-wo-moo la wo le ñaama.

12 Baloo mu kiliŋ ne ti, bari a ye suufu jamaa le soto. Balasuufoolu siyaata ñaa-wo-ñaa, ì mu bala kiliŋ ne ti. Kiristu fanaa be wo le ñaama.

13 Ntolu bee batiseeta niŋ Noora kiliŋo le la ka ke balajaata kiliŋ ti, fo ntolu mu Yahuudoolu le ti baŋ, waraŋ Jirisinkoolu, joŋolu waraŋ foroolu. Noora kiliŋo diita ntolu bee le la ka a miŋ.

14 Baloo maŋ ke suufu kiliŋ ti, bari a mu suufu jamaa le ti.

- 15 Niŋ siŋo ko, “Baawo nte maŋ ke buloo ti, wo to nte maŋ ke baloo taa ti,” wo te a bondi noo la baloo bala.
- 16 Aduŋ niŋ tuloo ko, “Baawo nte maŋ ke ñaa ti, wo to nte maŋ ke baloo taa ti,” wo te a bondi noo la baloo bala.
- 17 Niŋ baloo bee mu ñaa le ti, moyiroo be ke la niŋ muŋ ne la? Niŋ baloo bee mu tuloo le ti, i be feŋo seeroo taa la muŋ ne la?
- 18 Bari saayiŋ, Alla ye suufoolu meŋ-wo-meŋ ke baloo bala le ko a lafiita a la ñaameŋ.
- 19 Niŋ ì bee mu suufu kiliŋ ne ti, wo to baloo be tara la mintoo le?
- 20 Ko a be ñaameŋ, suufu jamaa le be jee, bari balajaata kiliŋ ne mu.
- 21 Ñaa te a fo noo la buloo ye ko, “Nte maŋ suula ite la!” aduŋ kuŋo te a fo noo la siŋolu ye ko, “Nte maŋ suula ali la!”
- 22 Tooñaa, wo balasuufoolu mennu maŋ bambaŋ, wolu le faŋo la kummaayaa warata baake, aduŋ ì buka jooseyi noo.
- 23 Suufoolu, m̀ buka mennu la kuwo kummaayandi, n̄ ka wolu le topatoo beteke, aduŋ suufoolu mennu jewo si ke malu kuwo ti, n̄ ka wolu le sutura kendeke.
- 24 Suufoolu mennu ñiiñaata, wolu maŋ suula wo la. Bari Alla ye baloo kafu ñoo ma teŋ ne, fo a si horoma baa dii suufoolu la, mennu mutata kummaayaabaloo ti.
- 25 A keta le, fo talaaroo kana soto baloo kono, bari suufoolu si topatoori kiliŋo soto ñoo ye.
- 26 Niŋ suufu kiliŋo toorata, suufoolu bee niŋ a ka toora ñoo la le. Niŋ suufu kiliŋ horomata, suufoolu bee niŋ a ka seewoo le.
- 27 Saayiŋ, alitolu mu Kiristu baloo le ti, aduŋ ali meŋ-wo-meŋ mu suufu kiliŋ ne ti a bala.
- 28 Alla ye kiilaalu le foloo tombon̄ Yeesu la kafoo kono, fulanjaŋo kiilaariyaa kumafolaalu, sabanjaŋo karandirilaalu, wo koolaa moolu mennu ka kaawakuwolu ke, moolu mennu ka kendeyandiroo ke, maakoyirilaalu, maralilaalu, ì niŋ mennu ka diyaamu kaŋ koteŋolu la.
- 29 Ì bee mu kiilaalu le ti baŋ? Ì bee mu kiilaariyaa kumafolaalu le ti baŋ? Ì bee mu karandirilaalu le ti baŋ? Ì bee ka kaawakuwolu le ke baŋ?
- 30 Fo ì bee ye kendeyandiroo soorifeŋo soto le baŋ? Fo ì bee ka diyaamu kaŋ koteŋolu la le baŋ? Fo ì bee ka wolu fasari le baŋ?
- 31 Ali si tara hameriŋ soorifeŋ baalu la. Saayiŋ m be sila betoo yitandi la ali la, meŋ maŋ ñon̄ soto.

1 Korintinkoolu 13

- ¹ Hani niŋ n ka duniyaa kaŋolu bee fo, aniŋ malaayikoolu la kaŋolu, bari m maŋ kanoo soto, wo to m mu jaawali palaati kenseŋo doronj ne ti, meŋ kumakaŋo warata, waraŋ kesen-kesendaŋo.
- ² Niŋ ŋa soorifeŋo soto ka Alla la kiilaariyaa kumoo fo, bari m maŋ kanoo soto, wo to m maŋ ke feŋ ti. Niŋ n ka kulloolu bee kalamuta, ŋa londoo bee soto, ŋa lannoo bee soto, meŋ ka bere konkoolu wutundi, bari m maŋ kanoo soto, wo to m maŋ ke feŋ ti.
- ³ Niŋ ŋa n na sotofeŋolu bee dii fuwaaroolu la, ŋa m baloo dii faŋ ka jani, bari m maŋ kanoo soto, wolu maŋ n nafaa feŋ na.
- ⁴ Kanoo mu muŋoo le ti, aniŋ mooyaa. Kanoo maŋ ke haasidiyaa ti, a buka kibiri, aduŋ a maŋ ke faŋ waroo ti,
- ⁵ waraŋ kuluubaliyaa. Kanoo buka a kuŋ kilij nafaa ñini, a buka tariyaa kamfaa la, a buka kuu jawoo muta a kono.
- ⁶ A buka seewoo jenkoo la, bari a ka seewoo tiliŋo le la.
- ⁷ Kanoo ka muña kuwolu bee le la, a ka laa kuwolu bee le la, a ka jiki kuwolu bee le la, a ka wakiili kuwolu bee le la.
- ⁸ Kanoo nene maŋ dandulaa soto, bari kiilaariyaa kumafoo be baŋ na le. Ka diyaamu kaŋ koteŋolu la, a be baŋ na le, aduŋ londoo fanaa be baŋ na le.
- ⁹ Kaatu ñ na londoo buka timma, aduŋ ñ na kiilaariyaa kumafoo buka timma,
- ¹⁰ wo to niŋ timmandiroo siita, timmabaloo be baŋ na le.
- ¹¹ Kabiriŋ nte mu dindiŋo ti, n ka diyaamu le ko dindiŋo, ŋa dindiŋo hakiloo le soto, aduŋ n ka m miira le ko dindiŋo. Bari biriŋ n keta keebaa ti, ŋa dindiŋyaa kuwolu landi le.
- ¹² Saayiŋ, ñ ka finifinindiŋo le je feleranjo kono, bari ñaato, m be a je la le ñaa niŋ ñaa la. Saayiŋ, n na londoo maŋ timma, bari ñaato, m be a loŋ na timmarinke le ko m faŋo lonta ñaameŋ.
- ¹³ Saayiŋ, ñiŋ feŋ saboo le tuta jee: Lannoo, jikoo aniŋ kanoo. Bari meŋ warata ñinnu bee ti, wo le mu kanoo ti.

1 Korintinkoolu 14

- ¹ Ali kanoo ke ali la natoo ti, aniŋ ali ye tara hameriŋ Noora Kuliŋo la soorifeŋolu la, sako ka Alla la kiilaariyaa kumoolu fo.
- ² Kaatu moo meŋ ka diyaamu kaŋ koteŋolu la, wo buka diyaamu moolu ye, bari Alla. Moo buka a fahaamu noo, kaatu a ka kulloolu le diyaamu Nooro kono.
- ³ Bari moo meŋ ka kiilaariyaa kumoo fo, wo ka diyaamu moolu le ye ka ì bambandi, ka ì wakiilindi, aniŋ ka ì sabarindi.

- 4 Moo meŋ ka diyaamu kaŋ koteŋolu la, wo ka a faŋo le yiriwandi, bari moo meŋ ka kiilaariyaa kumoo fo, wo ka Yeesu la kafoo le yiriwandi.
- 5 Saayiŋ, nte lafita le, alitolu bee ye diyaamu kaŋ koteŋolu la. Bari moo meŋ ka kiilaariyaa kumoo fo, wo le la soorifeŋo warata ka tambi moo la, meŋ ka diyaamu kaŋ koteŋolu la, fo niŋ moo doo tarata jee, meŋ si wo fasari ka Yeesu la kafoo yiriwandi.
- 6 Baadiŋolu, niŋ nte naata ali kaŋ, aduŋ n diyaamuta kaŋ koteŋolu la, m be alitolu nafaa la muŋ ne la? N te ali nafaa la, fo niŋ ŋa kumoolu fo, mennu lankenemata m ma, londi kumoolu, kiilaariyaa kumoo waraŋ karandiroo.
- 7 Hani feŋolu mennu maŋ niyo soto ka kumakaŋo dii le, fo footaŋo le mu baŋ waraŋ kontiŋo. Niŋ ì kumakaŋolu maŋ fata seneyaarinke, jumaa le be a loŋ na, meŋ feeta waraŋ meŋ kosita?
- 8 Niŋ kelebinoo kumakaŋo maŋ seneyaa, jumaa le be paree la ka taa keloo la?
- 9 Wo ñaa kiliŋo la, niŋ ali maŋ kuma senuŋo fo ali neŋo la, moolu be a loŋ noo la ñaadii le, ali be meŋ fo kaŋ? Ali be tara la diyaamu la foño kenseŋo le kono.
- 10 Tooña, kaŋ siifaa jamaa baa le be ñiŋ duniyaa kono, bari kiliŋ te jee, meŋ na kumoolu maŋ kotoo soto!
- 11 Bari niŋ m maŋ kumoo kotoo loŋ, m be ke la a diyaamulaa fee le ko bantalankoo, aduŋ a diyaamulaa fanaa be ke la nte fee le ko bantalankoo.
- 12 Alitolu fanaa be wo le ñaama. Baawo ali ka hame baake le ka Nooroo la soorifeŋolu soto, wo to ali a kata ka ì soto kendeke ka Yeesu la kafoo bambandi.
- 13 Wo daliiloo kamma la, moo meŋ ka diyaamu kaŋ koteŋolu la, a ñanta duwaa la le fo a si kumoolu fasari noo, a ka mennu fo.
- 14 Kaatu niŋ n duwaata kaŋ koteŋolu la, n na nooroo ka duwaa le, bari n hakiloo buka tara jee.
- 15 Wo to, n si muŋ ne ke? M be duwaa la niŋ n na nooroo le la, aniŋ m be duwaa la niŋ n hakiloo fanaa le la. M be suukuwo laa la niŋ n na nooroo le la, aniŋ n hakiloo fanaa.
- 16 Niŋ ite be Alla tentu kaŋ ka a jayi niŋ i la nooroo la, moo meŋ maŋ i fahaamu noo, wo be a fo noo la ñaadii le, “Amiin”?
- 17 Hani niŋ ite ye tenturoo dii i la duwaa kono kendeke, wo maŋ moo koteŋ yiriwandi.
- 18 Da Alla tentu ko, n ka diyaamu kaŋ koteŋolu la le ka tambi alitolu bee la.
- 19 Bari Yeesu la kafoo kono, m be lafi la le ka kuma senuŋ luulu fo niŋ n hakiloo la ka moo doolu karandi, diina ka kuma wuli taŋ fo niŋ kaŋ koteŋolu la.
- 20 Baadiŋolu, ali kana ke dindiŋolu ti ali la miiroolu to. Ali ke deenaanoolu ti kuu jawoo la kuwo to, bari ali si ke moo mendiiŋolu ti ali la miiroolu to.

- 21 Maariyo la kumoo be safeeriŋ Luwaa Kitaaboo kono le ko: “ ‘M be bantalankoolu le taa la, ŋa diyaamu ñiŋ moolu ye niŋ wandi kaŋo la, luntanŋolu neŋo, m be diyaamu la ì ye niŋ wo le la. Bari hani wo, ì te ì tuloo loo la n na kumoolu la,’ Maariyo ye ñiŋ ne fo.”
- 22 Wo kaŋ koteŋolu maŋ ke taamanseeroo ti lannamoolu ye, bari lannabaloolu. Wo ñaa kiliŋo la, Alla la kiilaariyaa kumoo foo mu taamanseeroo le ti lannamoolu ye, bari a maŋ ke taamanseeri ti lannabaloolu ye.
- 23 Wo to, niŋ ali bee kafuta ñoo kaŋ Yeesu la kafoo kono, aduŋ ali bee be diyaamu la niŋ kaŋ koteŋolu la, niŋ bantalankoolu waraŋ lannabaloolu dunta wo to, fo ì te a fo la ko, alitolu mu ñaamaatoolu le ti baŋ?
- 24 Bari niŋ ali bee be Alla la kiilaariyaa kumoo fo kaŋ, aduŋ lannabaloo waraŋ bantalankoo dunta wo to, a be kalamutandi la a la junuboolu la le, aduŋ ali la kumoolu be a la kuwo kiitindi la le.
- 25 Wo to le kuwolu mennu be maaboriŋ a sondomoo kono, ì be finti la, aduŋ a be a faŋo fayi la bankoo to le, a ye Alla batu ka a fo ko, “Tooña, Alla be ali fee le.”
- 26 Baadiŋolu, n si muŋ ne fo ñiŋ kuwo to? Niŋ ali benta ñoo kaŋ, ali meŋ-wo-meŋ ye suukuwo soto, karandiri kumoo, lankenema kumoo, kumoo kaŋ koteŋolu to, waraŋ ka ñiŋ kumoolu fasari. Ñinnu bee si ke ka ali bee yiriwandi.
- 27 Niŋ moo diyaamuta niŋ kaŋ koteŋolu la, wo to moo fula waraŋ a kana tamba saba la, ì kiliŋ-kiliŋ naa si diyaamu, doo ye ì la kumoo fasari.
- 28 Bari niŋ moo maŋ soto ka a fasari, ì si ì deyi kafoo kono. Ì ye diyaamu ì faŋolu doron ye, ì niŋ Alla.
- 29 Kiilaariyaa kumafolaa fula waraŋ saba si diyaamu, bituŋ doolu si ì la diyaamoo yinka, ì ye meŋ fo.
- 30 Aduŋ niŋ kumoo lankenemata moo doo ye, meŋ be siiriŋ jee, wo to diyaamulaa foloo ñanta ì deyi la le.
- 31 Kaatu alitolu bee kiliŋ-kiliŋ naa si kiilaariyaa kumoo fo noo le fo ali bee si karaŋ, aniŋ ali bee ye wakiilindi.
- 32 Kiilaariyaa kumafolaalu ka ì la soorifeŋo mara noo le, Nooroo ye meŋ dii ì la.
- 33 Alla maŋ ke Alla ti, meŋ ka jakasoo saabu, bari a mu kayiroo Alla le ti. Ko a be ñaameŋ Alla la moo senuŋolu bee la kafoolu kono,
- 34 musoolu ñanta ì deyi la beŋolu to le. Kaatu a maŋ ke siloo ti ì ye ka diyaamu, bari ì ñanta tara la faŋ seyoo le kono, hani Luwaa faŋo ye a fo le.
- 35 Niŋ feŋ be jee, ì lafiita meŋ loŋ na, ì si ì keemaalu ñininkaa noo suwo kono. Kaatu a mu malu kuwo le ti musoo ye, ka diyaamu ali la beŋo to.
- 36 Muŋ ne duŋ mu? Fo Alla la kumoo naata ka bo niŋ alitolu le la baŋ? Waraŋ fo a futata alitolu doron ne la baŋ?

37 Niŋ moo-wo-moo ye a miira ko, a mu kiilaariyaa kumafolaa le ti, waraŋ a be Nooroo la siloo le kaŋ, wo maarii si a loŋ ko, nte be meŋ safee kaŋ ali ye, a mu Maariyo la yaamaroo le ti.

38 Bari niŋ moo meŋ maŋ ñiŋ muta feŋ ti, Alla te wo maarii fanaa muta la feŋ ti.

39 M baadiŋolu, wo kamma la, ali tu hameriŋ baake soorifeŋo la ka kiilaariyaa kumoo fo, aduŋ ali kana moo bali ka diyaamu kaŋ koteŋolu la.

40 Bari kuwolu bee si ke a ñaama daajika betoo kono.

1 Korintinkoolu 15

1 Baadiŋolu, n lafita ali hakiloo bulandi la kibaari betoo le la, ŋa ali kawandi meŋ na, ali sonta meŋ na, aniŋ ali be looriŋ meŋ kaŋ.

2 Ali la kiisoo be jee le to, niŋ ali ye kibaari betoo muta ali bulu fuloo la, ŋa meŋ kawandi ali ye. Niŋ wo nte, ali la lannoo maŋ nafaa soto ali ye.

3 Kaatu meŋ diita n na, ŋa wo le foloo bankee ali ye, kaatu wo le kummaayaata kuwolu bee ti, wo le mu: Kiristu faata ñ na junuboolu le ye ko a be safeeriŋ ñaameŋ.

4 A baadeeta le, aduŋ a wulindita le ka bo saayaa kono tili sabanjaŋo la, ko a be safeeriŋ ñaameŋ.

5 A fintita Kefas kaŋ ne, wo koolaa, a naata finti saayibe taŋ niŋ fuloo kaŋ.

6 Bituŋ a naata finti baadiŋolu kaŋ, mennu siyaata moo keme luulu ti waati kilifo la. Wolu jamaa be baluuriŋ ne hani saayiŋ, bari saayaa ye doolu taa le.

7 A fintita Yankuba fanaa kaŋ ne, wo koolaa a fintita kiilaalu bee kaŋ.

8 Itolu bee koolaa, labaŋo la a fintita nte fanaa kaŋ ne, hani n na kuwo be ko moo meŋ maŋ wuluu a la waatoo la.

9 Baawo nte le la kuwo dooyaata kiilaalu bee ti, aduŋ m maŋ jari hani ka kumandi kiilaa la, kaatu nte ye Alla la kafoo toorandi le nuŋ.

10 Bari saayiŋ nte mu meŋ ti, m mu wo le ti ka bo niŋ Alla la hiinoo la. Aduŋ wo hiinoo maŋ ke kuu kenseŋ ti, baawo ŋa dookuwo ke baake le, ka tamba kiilaalu bee la. Bari hani wo, a maŋ ke nte faŋo ti, bari Alla la hiinoo meŋ be m fee.

11 Wo to, fo nte le mu baŋ, waraŋ itolu, ñ ka ñiŋ ne kawandi, aduŋ ali laata ñiŋ ne la.

12 Saayiŋ, niŋ kawandoo ka ke ko, Kiristu wulindita ka bo saayaa kono le, wo to alitolu doolu si a fo noo ñaadii le ko, furewolu la saayaakoolaa wulindiroo te keriiŋ?

13 Niŋ a ye a tara, furewolu la saayaakoolaa wulindiroo te keriiŋ, wo to Kiristu faŋo maŋ wulindi ka bo saayaa kono.

14 Bari niŋ a ye a tara, Kiristu maŋ wulindi ka bo saayaa kono, wo to ntolu la kawandoo mu kenseŋ ne ti, aduŋ ali la lannoo fanaa mu kenseŋ ne ti.

- 15 Aduŋ niŋ wo mu tooña le ti ko, furewolu buka wulindi ka bo saayaa kono, ñ si tuumi noo hani seedenduriyaa la Alla la kuwo to le, kaatu ña seedeyaa ke a la kuwo to le ko, a ye Yeesu wulindi le.
- 16 Niŋ furewolu buka wulindi, wo to Kiristu maŋ wulindi.
- 17 Bari niŋ Kiristu maŋ wulindi, wo to alitolu la lannoo maŋ nafaa soto, aduŋ ali be ali la junuboolu kono le hani saayiŋ.
- 18 Niŋ wo le mu, wo moolu mennu be Kiristu kono, kabiriŋ saayaa ye ì taa, wolu fanaa kasaarata le.
- 19 Niŋ ña ñ jikoo loo Kiristu kaŋ ñiŋ baluwo doronj ne kamma, wo to ntolu le la kuwo be balafaa daa to ka tamba moolu bee la.
- 20 Bari tooña, Kiristu wulindita le ka bo saayaa kono. Ate le keta foloo ti moolu kono, saayaa ye mennu muta, wo ye a yitandi le ko, wolu fanaa be wuli la saayaa kono le.
- 21 Baawo saayaa naata ka bo niŋ moo kiliŋ ne la, wo to furewolu la saayaakoolaa wulindiroo fanaa naata ka bo niŋ moo kiliŋ ne la.
- 22 Ka bo niŋ Adama le la, moolu bee ñanta faa la, wo sila kiliŋo la, ka bo niŋ Kiristu la, moolu bee be baluu la.
- 23 Bari meŋ-wo-meŋ niŋ a fansuŋ waatoo le mu. Kiristu le foloo wulindita, aduŋ niŋ a muruta naŋ, moolu mennu mu a taa ti, wolu fanaa be wulindi la le.
- 24 A be maralilaalu, kantiyolu aniŋ sembetiyolu bee kasaara la le. Wo to le duniyaa labaŋo be sii la, waatoo meŋ a be mansabaayaa dii la Alla la, m Faamaa.
- 25 Kaatu a ñanta maraloo ke la le fo a ye a jawoolu bee ke a siŋo koto.
- 26 Jawu labaŋo meŋ ñanta kasaara la, wo mu saayaa le ti.
- 27 Niŋ a be safeeriŋ ne ko, “Alla ye feŋolu bee ke a siŋo le koto,” a koyita le ko, ñiŋ kumoo maŋ Alla faŋo kafundi jee.
- 28 Aduŋ niŋ feŋo bee tarata Kiristu la maraloo le koto, wo to ate fanaa meŋ mu Dinkewo ti, a be tara la marariŋ wo le koto, meŋ ye feŋo bee ke a la maraloo koto. Wo siloo la Alla si ke moolu bee maralilaa timmariŋo ti kuwolu bee to.
- 29 Muŋ daliila le ye a tinna, moo doolu ka batisee furewolu ye, niŋ ì buka wulindi muumeeke? Muŋ ne ye a tinna wolu ka wo batisewo ke?
- 30 Muŋ ne ye a tinna ntolu ka tu ñ niyo laa la doronj?
- 31 Baadiŋolu, ña n kali alitolu la kuwo la, meŋ mu n ye kibiri kuwo ti m Maarii Kiristu Yeesu ñaatiŋo la ko, n ka saayaa je le luŋ-wo-luŋ.
- 32 Niŋ ña a juubee niŋ hadamadiŋyaa miiroo la, nte la kañewo mu muŋ ne ti, kabiriŋ n niŋ daafeŋ saŋarariŋolu keleta Efesus saatewo to? Niŋ a ye a tara, furewolu buka wulindi, wo to, “Ali ña domoroo ke, ña m miŋ, saama ñ si faa noo le.”

- 33 Ali ali hakiloo tu, moo kana ali neenee! Kafuñoo kurunjo ka daajika betoolu le tiñaa.
- 34 Ali hakilintanyaa bula, aninj ali kana junuboo ke kotenke. Alitolu doolu manj feñ loñ Alla la kuwo to. Da ñinj fo le, fo ali si malu.
- 35 Moo doo si ñinj ñininkaa ko, “Furewolu ka wulindi ñaadii le? Ì be munj balajaata siifaa le soto la?”
- 36 Ite toolewo! I ye meñ fii, fo wo ka faliñ noo le banj, niñ a manj faa foloo?
- 37 Aduñ ì ye meñ fii, a manj ke wo kesoo faño ti meñ ka faliñ. Tumandoo a mu wiiti siimanj kesoo le ti, waranj kese doo.
- 38 Alla le ka baloo dii a la ko a lafita a la ñaameñ. Kese-wo-kese niñ a fansunj mulunjo le mu, ko Alla lafita a la ñaameñ nunj.
- 39 Baloolu bee manj ke balajaata siifaa kiliñ ti. Moolu ye balajaata siifaa kiliñ ne soto, beeyanolu ye siifaa doo soto, kunoolu ye doo soto, ñewolu fanaa ye siifaa koteñ ne soto.
- 40 Feñolu be kerinj saño bala le, adunj doolu be duniyaa kono janj ne, bari ì la kalkankeeyaa niñ malañaa manj ke kiliñ ti.
- 41 Tiloo ye malañaa kiliñ ne soto, karoo ye malañaa doo soto. Looloolu fanaa ye malañaa doo le soto, adunj ì malañaaalu fatata le.
- 42 A be furewolu la saayaakoolaa wulindiroo fanaa to wo le ñaama. Baloo meñ ka baadee, wo ka toli le, bari meñ wulindita, wo buka toli noo.
- 43 A ka baadee horomantanyaa le kono, bari a ka wulindi horomoo le kono. A ka baadee sembentanyaa le kono, bari a ka wulindi semboo le kono.
- 44 Meñ ka baadee, wo bota hadamadiñyaa le kono, bari meñ ka wulindi, Nooroo le ka baluwo dii wo la. Niñ hadamadiñyaa baloo be kerinj, wo to baloo, ka bo Nooroo la fanaa be kerinj ne.
- 45 A be safeerinj wo kuwo to le ko, “Adama foloo keta niilamaa feño le ti.” Bari Adama labanjo keta Nooroo le ti, meñ ka baluwo dii.
- 46 Baloo, Nooroo ka meñ dii, wo buka foloo, bari hadamadiñyaa baloo le mu foloo ti, wo koolaa baloo, Nooroo ka meñ dii.
- 47 Moo foloo dadaata niñ bankumunkoo le la, bari ñinj moo fulanjanjo bota nanj Alla le yaa.
- 48 Moolu menu mu duniyaa moolu ti, wolu ka munta le ko moo, meñ dadaata niñ bankumunkoo la. Bari moolu menu mu Arijana moolu ti, wolu ka munta le ko moo, meñ bota nanj Alla yaa.
- 49 Baawo ñ wuluuta wo moo sawuroo le la, meñ dadaata niñ bankumunkoo la, wo to ñ be moo fanaa sawuroo soto la le, meñ bota nanj Alla yaa.

- 50 Baadiŋolu, m be a fo la ali ye ko, moo te Alla la mansabaayaa keetaa noo la hadamadinyaa kono, aduŋ feŋolu mennu ka toli, ì te tolibaloo keetaa noo la.
- 51 Ali i lamoyi, ŋa feŋ fo ali ye, meŋ be maaboriŋ kulloo kono fo saayiŋ. Ntolu bee te faa la, bari m̄ bee be yelema la le.
- 52 Niŋ footaŋ labaŋo feeta tumoo meŋ na, wo be tariyaa la le ko ñaakati niŋ ñaayele. Niŋ wo footaŋo kumata le, furewolu be wulindi la, ì tolibaloolu, aduŋ ntolu be yelema la le.
- 53 Meŋ taa mu toloo ti ñiŋ duniyaa kono jaŋ, wo ñanta tolibaliyaa le duŋ na, aduŋ meŋ taa mu saayaa ti, wo ñanta saayaabaliyaa le duŋ na.
- 54 Niŋ toliriŋo ye tolibaloo duŋ, aduŋ meŋ taa mu saayaa ti, wo ye saayaabaloo duŋ, wo to kumoo naata timma le, meŋ be safeeriŋ ko: “Saayaa muumewo bee le tiñaata, nooroo timmata le!”
- 55 “Saayaa, i la nooroo be mintoo le? Saayaa, i beño be mintoo le?”
- 56 Saayaa beño mu junuboo le ti, aduŋ Luwaa le mu junuboo semboo ti.
- 57 Bari tenturoo be Alla le ye, meŋ ye nooroo dii ñ na ka bo niŋ m̄ Maarii Yeesu Kiristu la.
- 58 M baadiŋ kanuntewolu, wo kamma la, ali loo bambandinke. Ali kana soŋ, feŋ ye ali maamandi. Ali niŋ hame baa si tu dookuwo la Maariyo ye waati-wo-waati. Ali si a loŋ ko, ali ka kattoo meŋ ke Maariyo ye, wo maŋ ke kenseŋ ti.

1 Korintinkoolu 16

- 1 Niŋ ali be ali la sadaalu bondi la ka Alla la moo senuŋolu maakoyi Yerusalaamu, ali si a ke ko, ŋa Yeesu la kafoolu yaamari a la ñaameŋ, mennu be Kalatiya tundoo kaŋ.
- 2 Alitolu meŋ-wo-meŋ ñanta kodoo landi la kara la le, lookuŋ-wo-lookuŋ tili foloo, ko ali la sotoo be ñaameŋ. Ñiŋ kodoo ñanta maabo la le, fo niŋ n naata, bulufayiñookaŋ te ke la.
- 3 Bituŋ niŋ m futata ali ma jee, ali ye moolu mennu tomboŋ, m be wolu niŋ leetaroolu kii la le ka ali la soorifeŋolu samba Yerusalaamu.
- 4 Niŋ a jarita nte fanaa la taa la, wo to n niŋ ì be taa ñoo la le.
- 5 Niŋ m be tambi la ka bo niŋ Makedoniya tundoo la, m be naa la ali kaŋ ne, baawo n na nattoo mu ka taa niŋ Makedoniya la.
- 6 A si ke noo, ŋa sabati ali fee waatindiŋ na, waraŋ ka tara ali fee sumayaa waatoo bee la, fo ali si ali bulu kafu m ma n na taamasiloo kaŋ, niŋ m be n kuŋ tiliŋ na daa-wo-daa.
- 7 Nte maŋ lafi, n tambitoo doron ye ali kumpabo, bari niŋ Maariyo sonta, n jikita ko, m be tara la ali fee le fo waatindiŋ.

- 8 Bari m be tu la Efesus le jaŋ fo Pentekos luŋo,
- 9 kaatu bundaa le yeleta n ye ka dookuwo ke, meŋ ye nafaa baa soto. Bari hani wo, jawu jamaa fanaa le be jaŋ.
- 10 Niŋ Timoti naata, ali a je ko, feŋ kana a sila, niŋ a be ali fee, kaatu a be Maariyo la dookuwo le ke kaŋ ko nte fanaa be a ke kaŋ ñameŋ.
- 11 Wo kamma la, moo kana jutu a la. Ali si a deema ka tenten a la siloo la kayira kono, fo a si futa naŋ m ma, kaatu nte niŋ baadiŋolu be n yillaariŋ a ma le.
- 12 Da m baadiŋ Apollos wakiilindi kendeke le ka kafu baadiŋ doolu ma ka naa ali kumpabo. A maŋ paree ka naa saayiŋ, bari a be naa la le ñaato, niŋ a ye siloo soto.
- 13 Ali koroosiroo ke, ali loo bambandinke ali la lannoo kono. Ali si fatiyaa, aniŋ ali ye bambaŋ!
- 14 Niŋ ali be feŋ-wo-feŋ ke la, ali si a ke kanoo kono.
- 15 Baadiŋolu, ali ye a loŋ ne ko, Stefanas la dimbaayaalu le mu moo foloolu ti Akaya tundoo kaŋ ka bula Yeesu nooma, aduŋ i ye i faŋ dii ka dookuwo ke moo senuŋolu ye.
- 16 Da ali daani ka soŋ ñiŋ moo siifaalu ma, i niŋ i dookuuñoolu bee menu ye i daa bula ñiŋ dookuwo to.
- 17 Nte seewoota Stefanas la naa la le, Fotunatus aniŋ Akayikus, kaatu itolu loota n ye ali noo to.
- 18 I keta nte ye wakiilindirilaa baa le ti, aniŋ alitolu fanaa ye. Ali ñiŋ moo siifaalu buuñaa.
- 19 Yeesu la kafoolu menu be Asiya tundoo kaŋ jaŋ, be ali konton na. Akila niŋ Piriŋilla aniŋ Yeesu la kafoo meŋ ka beŋ i yaa, i bee be ali konton na baake Maariyo too la.
- 20 Baadiŋolu bee be ali konton na. Ali ñoo konton ali la sumburu senuŋo la.
- 21 Nte, Pawulu le ye ñiŋ kontondiroo safee ali ye m faŋo buloo la.
- 22 Niŋ moo meŋ maŋ Maariyo kanu, dankoo be wo maarii ye. M Maarii, naa!
- 23 Maarii Yeesu la hiinoo ye tara ali fee.
- 24 N na kanoo ye tara ali bee fee, Kiristu Yeesu kono. Amiin.

2 Korintinkoolu

2 Korintinkoolu 1

¹ Nte Pawulu, Kiristu Yeesu la kiilaa ka bo niŋ Alla la lafoo la, n niŋ m̄ baadiŋo Timoti be Alla la kafoo kontoŋ na, meŋ be Korinti saatewo kono, aniŋ Alla la moo senuŋolu bee, mennu be Akaya tundoŋ bee kaŋ.

² Hiinoo niŋ kayiroo be ali fee ka bo Alla bulu, m̄ Faamaa, a niŋ Maarii Yeesu Kiristu.

³ Tenturoo niŋ jayiroo be Alla ye, m̄ Maarii Yeesu Kiristu Faamaa, meŋ mu Balafaa Faamaa ti, aniŋ sabarindiroo bee Alla.

⁴ Ate le ka n̄ sabarindi n̄ na toora kuwolu bee kono fo m̄ fanaa si doolu sabarindi noo, mennu be toora kuwolu kono. N̄ ka ì sabarindi niŋ sabarindiroo le la, Alla ye m̄ faŋolu sabarindi meŋ na.

⁵ Ko Kiristu la kuwo tooroolu be warariŋ n̄ kaŋ ñaameŋ, wo ñaa kiliŋo la, m̄ be sabarindi baa le soto la fanaa ka bo niŋ ate la.

⁶ Niŋ ntolu ye niitooroo soto, wo mu alitolu la sabarindiroo niŋ kiisoo le ti. Niŋ n̄ sabarindita, wo to alitolu fanaa ye sabarindiroo soto le, ka wakiili wo toora kiliŋo la muñoo kono, n̄ toorata meŋ na.

⁷ N̄ na jikoo be bambandiŋ alitolu la kuwo to le, kaatu ŋà a loŋ ne ko, ali ye n̄ na tooroolu duni ñaameŋ, ali be n̄ na sabarindiroo fanaa taa la wo le ñaama.

⁸ Baadiŋolu, m̄ maŋ lafi, ali ye tu lombaliyaa kono toora kuwolu to, ŋà mennu soto nuŋ Asiya tundoŋ kaŋ. N̄ tarata toora landatambiriŋo le kono jee, fo n̄ jikilateyita hani n̄ na baluwo faŋo la.

⁹ Tooñaa, ŋà a muta nuŋ n̄ sandomoo kono le ko, saayaa le futata m̄ ma. Bari wo keta n̄ na le, fo n̄ kana jiki m̄ faŋolu la, bari n̄ si jiki Alla la, meŋ ka furewolu wulindi.

¹⁰ Ate le ye n̄ kanandi saayaa maasiiboo ma, aduŋ a be tentenŋ na le ka n̄ kanandi. Dà n̄ jikoo bee loo ate le kaŋ, aduŋ a be ntolu tankandi la le kotenke.

¹¹ Ali la duwaalu fanaa ka m̄ maakoyi. Bituŋ moo jamaa be tenturoolu dii la Alla la hiinoo to, a ye meŋ dii n̄ na ka wo duwaalu bee jaabi.

¹² A mu n̄ ye kibiri kuwo le ti ko, ŋà m̄ faŋolu muta le daa-wo-daa, sako biriŋ m̄ be alitolu fee. M̄ baluñaa seneyaata le, aduŋ a tilinta le ko Alla lafi a la ñaameŋ. Hani n̄ sandomoolu ka ñiŋ kuwo seedeyaa. M̄ buka baluu niŋ hadamadiŋyaa ñaameŋo la, bari Alla la hiinoo.

¹³ Bayiri m̄ buka feŋ safee ali ye, ali te meŋ karaŋ noo la, waraŋ ka a fahaamu. N̄ jikita le ko, ali be ñiŋ kuwo fahaamu la timmarinke le,

¹⁴ ali ye fahaamuroo domandiŋo soto meŋ to fokabaŋ: Maarii Yeesu la naa luŋo la, ali be daliiloo soto la le ka kibiri ntolu la kuwo la, ko m̄ fanaa be a soto la ka kibiri ali la kuwo la ñaameŋ.

- 15 Kaatu nte dankeneyaata ñiñ na le, ña feeroo siti le nuñ ka alitolu foloo kumpabo fo ali si Alla la barakoo soto ko siiña fula:
- 16 N lafita le ka ali kumpabo, n taatoo Makedoniya tundoo kañ, fo m murutoo ka bo Makedoniya, ali si maakoyiroo dii n na ka taa Yudeya tundoo kañ.
- 17 Kabiriñ nte ye ñiñ feeroo siti, fo m mañ a miira le foloo bañ? Warañ fo nte be le ko moo meñ ka hadamadiñyaa siloolu nooma ka n na feeroolu faliñ ka “Haa” niñ “Hanii” fo waati kiliño la bañ?
- 18 Bari Alla meñ foroyaata, a si n seedeyaa ko, kumoo ñà meñ fo ali ye, wo mañ ke “Haa” niñ “Hanii” ti.
- 19 Baawo Alla Dinkewo, Yeesu Kiristu, nte niñ Silas niñ Timoti ye meñ na kuwo kawandi ali kono, wo mañ ke “Haa” niñ “Hanii” ti. “Haa” timmariño be ate le kono, waatoo bee la,
- 20 kaatu Alla la laahidoolu siyaata ñaa-wo-ña, ì bee timmata ka bo niñ Kiristu le la. Wo le ye a tinna ka bo niñ ate la, ñ ka “Amin” fo ka Alla horoma.
- 21 Bari Alla le ka ntolu niñ alitolu bambandi Kiristu kono. Ate le ye ntolu tombonj,
- 22 a ye a la tampoo ke m bala le, aduñ a ye a la Nooro ke ñ sondomoolu kono le ka a ke sankayaaraño ti.
- 23 Alla le mu nte seedoo ti ko, daliiloo meñ ye a tinna m mañ muru ali yaa foloo Korinti saatewo to, wo mu ka ali dahandi.
- 24 A mañ ke ko, m mu ali la lannoo maralaalu le ti, bari ntolu niñ alitolu keta dookuuñoolu le ti ali la seewoo ye, kaatu ali be looriñ bambandinke le ali la lannoo kono.

2 Korintinkoolu 2

- 1 Da ñiñ kumoo kuntu ko, n te ali kumpabo la ka ali niyo toorandi kotenke.
- 2 Niñ ña alitolu niyo toorandi, jumaa le be nte seewondi la, niñ a mañ ke alitolu ti, ña niitooro saabu menu ma?
- 3 Da leetaroo meñ safee ali ye nuñ, ña wo safee le fo niñ n naata, n te niitooro soto la moolu la kuwo to, menu ñanta n seewondi la. Bayiri n dankeneyaata ali bee la kuwo to le ko, n na seewoo mu alitolu fanaa la seewoo le ti.
- 4 Da safeeroo ke ali ye bataa baa le kono, sondome dimiño, aniñ ñaajii jamaa. M mañ a safee ka ali niyo toorandi, bari fo ali si a loñ ko, nte ye kanu baa le soto ali ye.
- 5 Niñ moo meñ keta niitooro sababoo ti, a mañ a ke nte dammaa la, bari alitolu bee ye niitooro doo soto wo kuwo to le. M be ñiñ meñ fo kañ, m mañ lafi ka a kumoo bambandi kolenke.
- 6 Alitolu jamaa be kuluroo meñ laa la wo maarii kañ, wo be kaañ na wo moo siifaalu fee le.

- 7 Saayinj ali ñanta yamfa la a ye le, ali ye a sabarindi fo niitooro duno kana a jikilateyindi.
- 8 Wo kamma la, ña ali daani ko, ali si ali la kanoo kutayandi bambandinke wo maarii kañ.
- 9 Tooña, daliila doo meñ ye a tinna, ña ali safee nuñ, wo le mu ka ali kotobo ka a loñ fo ali ye yaamaroolu bee muta le.
- 10 Saayinj, niñ ali yamfata moo-wo-moo ye, nte fanaa yamfata wo maarii ye le. Tooña, niñ n si yamfa feñ-wo-feñ na, n yamfata wo la le Kiristu ñaatiñjo la, ali la kuwo kamma la,
- 11 fo Seetaanoo kana siloo soto ka ñ mara, bayiri ñ mañ ke lombaloolu ti a la feeroolu to.
- 12 Kabirinj nte futata Torowas saatewo to ka Kiristu la kibaari betoo kawandi, Maariyo ye bundaa yele n ye le ka dookuwo ke.
- 13 Bari n niyo mañ tenkuñ noo, kaatu m mañ m baadiño Titus tara jee. Bituñ n sarata ñ la, n taata Makedoniya tundoo kañ.
- 14 Da Alla tentu, meñ ka ntolu kenken Kiristu kono waati-wo-waati ko kelejawaroo ka a la moolu kenken ñaameñ, niñ a ye nooro ke. M be le fanaa ko cuuraayi seeroo, baawo ka bo niñ ntolu la, londoo a la kuwo to ka janjan daa-wo-daa.
- 15 M be le ko Kiristu la seera diimaa Alla ye, moolu kono jañ, menu doolu be kiisoo siloo kañ, doolu be kasaaroo siloo kañ.
- 16 Wo doolu ye, ñ be le ko saayaa seeroo meñ ka ñ hakilibulandi saayaa la. Doolu ye, ñ be le ko baluwo seeroo, meñ ka ñ tilindi baluwo kañ. Bari jumaa le si ñiñ dookuu siifaa ke noo?
- 17 A keta ñaa-wo-ñaa, ntolu buka Alla la kumoo ke safaarilaño ti ko moo jamaa ka a ke ñaameñ. N ka Alla la kumoo kawandi a ñaatiñjo le la ko moo soobeeyaariño ñanta a ke la Kiristu too la ñaameñ.

2 Korintinkoolu 3

- 1 Fo ñ be a dati la kotenke le bañ, ka ñ fañolu jayi? Fo ñ suulata jayiri leetaroolu le la ali bulu bañ, warañ ka ñ dii ali la, ko moo doolu ka a ke ñaameñ?
- 2 Alitolu fañolu le mu ñ na jayiri leetaroo ti, meñ safeeta ñ sandomoolu kono fo moolu bee si a loñ, aduñ ñ si a karañ fanaa.
- 3 Ali la kuwo ye a yitandi le ko, ali keta Kiristu la leetaroo le ti, a ye meñ safewo karafa ntolu ma. A mañ safee niñ duwaa la, bari Alla baluuriño la Nooro, aduñ a mañ safee berewalaalu bala, bari hadamadiñolu sandomoolu kono.
- 4 Da ñiñ dankeneyaa siifaa le soto ka bo niñ Kiristu la, Alla ñaatiñjo la.

- 5 A mañ ke ko, m̃ fañolu si kuu-wo-kuu ke noo le, bari ña feñ-wo-feñ ke noo, a bee bota Alla le bulu.
- 6 Ate le ye a tinna, ntolu keta noo kameñ kutoo la dookuulaalu ti. Ñiñ kameño mañ bo niñ luwaa safeeriño la, bari Nooroo, kaatu luwaa ka saayaa le saabu, bari Nooroo ka baluwo le dii.
- 7 Luwaa meñ na yaamari kumoolu ñenjeta berewalaalu bala, a be yeemañ na ñaa-wo-ñaa, a niñ malamaloo le naata fo Banisirayilankoolu mañ Musa ñaadaa juubee noo a la malamaloo kamma la. Luwaa meñ ka saayaa saabu, niñ wo ye ñiñ kallankeeyaa siifaa soto,
- 8 wo to Nooroo la luwaa kallankeeyaa be tamba la wo kallankeeyaa la siiña jelu le?
- 9 Luwaa meñ ka moolu halaki, niñ wo ye kallankeeyaa soto, wo to luwaa meñ ka tiliño dii Alla ñaatiñiño la, a niñ wo la kallankeeyaa la waroo te tembe noo la.
- 10 Tooña, meñ ye kallankeeyaa soto nuñ, wo mañ a soto kotenke, kaatu ña kallankeeyaa baa meñ soto, wo ye a dubeñ ne.
- 11 Wo meñ ka tu yeemañ na, niñ wo ye kallankeeyaa soto, wo to meñ buka yeemañ, wo la kallankeeyaa ñanta wara la a ti baake le.
- 12 Wo kamma la, baawo ña ñiñ ñoñ jikoo le soto, m̃ fatiyaata baake le.
- 13 M̃ mañ ke ko Musa meñ ye muurilaño ke a ñaadaa kañ fo Banisirayilankoolu kana a ñaadaa malamalariño je, malamaloo be yeemañ kañ tumoo meñ na.
- 14 Bari ì sondomoolu jaata le, kaatu hani bii, niñ ì ye Kameñ Kotoo Kitaaboolu karañ, wo muurilañ kiliño ka tara jee le, bayiri a ka bondi noo niñ Kiristu doron ne la.
- 15 Tooña, hani ka bii, niñ Musa la Kitaaboolu karanta, wo muurilaño ka tara laariñ ì sondomoolu kañ ne.
- 16 Bari niñ moo meñ naata Maariyo kañ, muurilaño be bondi la wo kañ ne.
- 17 Maariyo mu Nooroo le ti, aduñ Maariyo la Nooroo be daameñ to, firiño le ka tara jee to.
- 18 Ntolu bee mennu ñaadaa muuribaloolu ka Maariyo la kallankeeyaa juubee, ñ ka domaño-domaño ke le ko a faño, aduñ m̃ fanaa ka ñiñ kallankeeyaa yitandi le ko famfelendaño. Ñ ka faliñ ne ka kallankeeyaa baa soto. Ñiñ ka ke le ko Maariyo ka m̃ faliñ ñaameñ, meñ mu Nooroo ti.

2 Korintinkoolu 4

- 1 Bayiri ntolu ye ñiñ dookuwo soto ka bo niñ Alla la hiinoo le la, ñ te jikilateyi la.
- 2 M̃ fatata malu kuwolu la le, mennu ka ke kulloo kono. M̃ buka neeneeroo ke, sako ñ si Alla la kumoo tooña yelemendi. Ñ ka tooña le fo koyirinke fo moo-wo-moo si a tooñaayandi noo a sondomoo kono Alla ñaatiñiño la.

- 3 Niŋ a ye a tara, kibaari betoo, m̄ be meŋ kawandi kaŋ, be muuriliŋ ne, wo to muurilaŋo be moolu le ñaadaalu kaŋ, mennu be kasaaroo siloo kaŋ.
- 4 Ñiŋ duniyaa maralilaa ye itolu lannabaloolu sondomeñaalu suki le fo ì kana maloo je noo, meŋ naata ka bo niŋ kibaari betoo la Kiristu la kallaŋkeeyaa to, ate meŋ mu Alla muluŋo ti.
- 5 Ntolu ka meŋ kawandi, wo maŋ ke m̄ faŋolu la kuwo ti, bari ñ ka Yeesu Kiristu le la kuwo kawandi ko, ate le mu Maariyo ti, ntolu mu ali la dookuulaalu le ti, a la kuwo kamma la.
- 6 Alla meŋ ko nuŋ ko, “Maloo ye mala diboo kono,” ate faŋo le ye a la maloo dii ñ sandomoo kono fo ñ si a la kallaŋkeeyaa fahaamu. Ñiŋ mu Alla la kallaŋkeeyaa le ti, meŋ ka mala Kiristu ñaadaa to.
- 7 Aduŋ ŋà ñiŋ naafuloo soto keranŋo le kono, meŋ dadaata potoo la ka a yitandi ko, ñiŋ sembe baa bota Alla faŋo le bulu, a maŋ ke ntolu ti.
- 8 Ì ye n toorandi ñaa-wo-ña, bari ì te n kasaara noo la. Ñ tarata jaakaloo kono, bari m̄ maŋ jikilateyi.
- 9 Moolu ye ñ toorandi, bari ñ tankandilaa maŋ m̄ bula. Ì ye m̄ boyindi duuma, bari m̄ maŋ kasaara.
- 10 Ñ na tooroo kono, m̄ balajaatoo ka Yeesu la saayaa le duni fo a la baluwo fanaa si je noo m̄ bala.
- 11 Ntolu la ñiŋ baluwo kono, waati-wo-waati ñ ka tara saayaa maasiiboo le kono Yeesu la kuwo kamma la, fo a la baluwo si yitandi m̄ baloolu kono, mennu mu saayaa taa ti.
- 12 Wo kamma la, saayaa le be dookuwo ke kaŋ ntolu kono, baluwo le be dookuwo ke kaŋ alitolu kono.
- 13 Ko a be safeeriŋ ñaameŋ ko: “Nte laata le, bituŋ ñ diyaamuta.” Baawo ntolu niŋ ate ye wo lannoo noora kiliŋo le soto, m̄ fanaa diyaamuta le, kaatu ñ laata le.
- 14 Aduŋ ŋà a loŋ ne ko, meŋ ye Maarii Yeesu wulindi ka bo saayaa kono, wo le be ntolu fanaa wulindi la. Bituŋ a si ñ niŋ Yeesu niŋ alitolu samba a ñaatiliŋo la.
- 15 Kaatu ñinnu bee ka ke ali la nafaa le kamma, fo Alla la hiinoo si futa moo jamaa ma, ka tenturoo lafaa, ka horomoo dii Alla la.
- 16 Wo kamma la, m̄ buka jikilateyi. M̄ balajaatoolu be baŋ kaŋ ñaa-wo-ña, bari ñ konoto daañaa ka tu kutayaa la le luŋ-wo-luŋ.
- 17 Ñiŋ toorandiŋo meŋ be ke la fo waatindiŋ, wo be m̄ parendi la le ka ñ naati badaa-badaa kallaŋkeeyaa kono, meŋ maŋ ñoŋo soto.
- 18 Kaatu m̄ buka kuwolu juubee, mennu ka je, bari mennu buka je, ñ ka wolu le juubee. Kuwolu mennu ka je, wolu be baŋ na le, bari mennu buka je, wolu le ka tu fo abadaa.

2 Korintinkoolu 5

- 1** Dà a loŋ ne ko, ñiŋ duniyaa tiriliisoo, m̀ be baluuriŋ meŋ kono teŋ saayiŋ, meŋ mu m̀ balajaatoo ti be toli la le, bari buŋo be pareeriŋ n̄ ye le Alla yaa. Wo buŋo maŋ dadaa hadamadiŋ buloo la, bari wo mu feŋ ne ti, meŋ be tu la Arijana kono fo abadaa.
- 2** Tooña, n̄ ka ŋuntaŋ jaŋ ne, aduŋ n̄ ka hame baake le ka n̄ na Arijana taradulaa duŋ,
- 3** kaatu niŋ ñà a duŋ, m̀ bala kenseŋo te loo la.
- 4** Baawo kabiriŋ m̀ be ñiŋ tiriliisoo kono, n̄ ka ŋuntaŋ n̄ na niitooroo kono le. M̄ maŋ lafi, ñà ke bala kenseŋo ti, bari n̄ lafiita ka feetoofata n̄ na Arijana taradulaa la. Bituŋ balajaatoo meŋ ka faa, baluwo si wo kunuŋ.
- 5** Alla faŋo le ye m̀ parendi ñiŋ daliiloo kamma, a ye a la Nooroo ke n̄ sondomoolu kono le ka a ke sankayaaraŋo ti.
- 6** Wo kamma la, n̄ ka tu bambandiŋ n̄ na jikoo kono le waati-wo-waati. Dà a loŋ ne ko, n̄ na ñiŋ balajaatoo mu n̄ na suwo le ti, niŋ m̀ be jamfariŋ Maariyo la,
- 7** baawo n̄ ka baluu ka bo niŋ lannoo le la, a buka bo kuwolu la, mennu ka je.
- 8** N̄ ka tu bambandiŋ n̄ na jikoo kono le, aduŋ m̀ be hameriŋ ne ka tara suwo kono Maariyo fee, diina ka tara ñiŋ baloo kono.
- 9** Wo to, a keta n̄ na natoo le ti ka Maariyo seewondi, fo m̀ be jee le baŋ, waraŋ m̀ maŋ tara jee.
- 10** Kaatu m̀ bee be loo la Kiristu la kiitiisiiraŋo ñaatiŋo la le, fo moo-wo-moo si a la joo soto a balajaatoo la baara kuwolu to, fo a betemaa, waraŋ a jawumaa.
- 11** Baawo ñà Maariyo ñaasilaŋo loŋ ne, wo le ye a tinna n̄ ka a kata ka moolu sonde ate ma. Ntolu mu mennu ti, wo koyita Alla ma le, aduŋ n̄ jikita ko, alitolu fanaa ye wo loŋ koyirinke ali sondomoolu kono le.
- 12** M̄ be meŋ fo kaŋ, a maŋ ke kibiri ti ali ye, m̀ faŋolu la kuwo la kotenke, bari m̀ be a fo kaŋ ne ka daliiloo dii ali la, fo ali si ñaaña n̄ na kuwo to, aniŋ fo ali si moolu jaabi noo, mennu ka kibiri ì faŋolu la kuwo to. Ì la ñiŋ kibiroo be dendii kuwolu le la, moolu ka meŋ je, a te dendii ŋaniyoo la.
- 13** Niŋ ntolu te m̀ faŋo bulu, wo keta Alla le ye, niŋ m̀ be m̀ faŋo bulu, wo keta alitolu le ye,
- 14** M̄ be Kiristu la kanoo la maroo le koto, baawo n̄ dankeneyaata le ko, kiliiŋ ne faata moolu bee ye, wo kamma la, moolu bee le faata.
- 15** Aduŋ a faata moolu bee le ye fo moolu mennu be baluuriŋ, wolu kana baluu ì faŋolu ye kotenke, bari ì si baluu ate ye, meŋ faata ì la kuwo kamma la, aniŋ a wulindita ka bo saayaa kono.

- 16 Wo to ka bo saayin na, m̀ buka moolu juubee ko hadamadinolu ka a ke ñaamenj. Hani wo, ñà Kiristu juubee le nuñ ko hadamadinolu ka a juubee ñaamenj, bari saayin, m̀ buka ate juubee kotenke wo ñaama.
- 17 Moo mej mu Kiristu taa ti, wo maarii keta moo kutoo le ti, kuu kotoo tambita le, kuu kutoo le naata.
- 18 Ñin kuwolu bee bota Alla le bulu, mej ye a faño nin ñ diyandi ka bo nin Kiristu la, aduj a ye dookuwo dii ntolu le la ka ñin diyandiroo la kuwo kawandi.
- 19 Wo le mu ñin ti ko, Alla ye diyandiroo naati a faño nin duniyaa moolu teema ka bo nin Kiristu le la, a mañ tara ì la junuboolu yaatee kañ. Kiilaariyaa ñin diyandiroo la kuwo to, a ye a karafa ntolu le ma.
- 20 Wo to ntolu mu Kiristu la kiilaalu le ti, aduj Alla ka a la kumandiroo ke ka bo nin ntolu le la. Ñ ka ali daani Kiristu tooyaa la ka soñ, ali nin Alla ye diyaa.
- 21 Kiristu mej nene mañ junuboo ke, Alla ye ñ na junuboo dunoo laa ate le kañ, fo ñ si Alla la tilinjo soto Kiristu kono.

2 Korintinkoolu 6

- 1 Ntolu mennu mu Alla dookuuñoolu ti, m̀ be ali daani kañ kendeke, fo ali si soñ Alla la hiinoo la. Nin wo nte, wo hiinoo be ke la ali ye kuu kenseño le ti,
- 2 kaatu Alla ye ñin ne fo ko: “Birin n na hiinoo waatoo siita, ña i danku le. Birin kiisoo luño siita, ña i maakoyi le.” Ali a juubee, saayin ne mu hiinoo waatoo ti, aduj saayin ne mu kiisoo luño ti!
- 3 Ntolu buka kuu ke, moo si mej muta kasi ti, fo ñ na dookuwo kana ke jutunna feño ti.
- 4 Bari kuwolu bee kono, ñ ka m̀ fañolu yitandi le ko Alla la dookuulaalu. Ntolu ka wakiili tooroolu kono le, bataalu, niikuyaalu nin
- 5 buuteeroolu, bunjawuto taalu, jerewolu nin dooku koleñolu, siinoobaliyaa anin konkoo.
- 6 Ñ sandomoo seneyaata, ña londoo soto, muño, mooyaa, Noora Kulinjo anin kanu tooña.
- 7 Ñ ka tooña kumoo le fo, aduj ñ na semboo bota Alla le bulu. Tiliño la kejeoorañolu le be m̀ bulu, keloo nin tankandiroo kamma la.
- 8 Moolu ka ñ horoma le, aduj ñ ka ñ horomantanyaa. Ì ka ñ koomakuma, ñ ka ñ jayi fanaa. Ì ka m̀ muta neeneerilaalu ti, bari wo ñaa-wo-ña, m̀ be loorin tooña kañ.
- 9 Ì ka m̀ muta moolu ti, mennu la kuwo mañ loñ, bari ñ darajoo janjanta, warañ ko moolu mennu sutiyaata saayaa la, bari m̀ be baluuriñ ne, warañ ko moolu, kuluuri koleño laata mennu kañ, bari m̀ mañ foo ñ niyo la.

- 10 Ì ka m̀ muta moo sunuriṅolu ti, bari ǹ na seewoo buka baṅ, waraṅ ko fuwaaroolu, bari ǹ ka moo jamaa ke fankamaa ti, waraṅ ko fentaṅolu, bari feṅolu bee mu ntolu le taa ti.
- 11 Korintinkoolu, ṅà ǹ ṅaniyoo le yele ali ye. Aduṅ ǹ sandomoolu be fanuriṅ baake
- 12 ali ye le, bari alitolu sandomoolu be deteriṅ ntolu ye le.
- 13 Nte ka ali daani le ko n diṅolu, fo ali fanaa si ali sandomoo fanundi ntolu ye.
- 14 Ali niṅ moo kana kuu kafu ñoo la, meṅ maṅ ke Yeesu noomalankoo ti. Tiliṅo ye muṅ haaji le soto tilimbaliyaa bala? Waraṅ maloo niṅ diboo, ì denta muṅ ne la?
- 15 Muṅ kafuñooyaa le be Kiristu niṅ Ibiliisa teema? Waraṅ lannamoo niṅ lannabaloo, ì ye muṅ kafuñooyaa le soto?
- 16 Fo jalaṅolu si kenoo soto Alla la Buṅo kono baṅ? Bari ntolu le mu Alla baluuriṅo la buṅo ti, ko Alla ye a fo ñaameṅ ko: “N si naa sabati ì fee, m be tara la taama la ì kono le, m be ke la ì la Alla ti, aduṅ ì be ke la n na moolu ti.”
- 17 “Wo kamma la, Maariyo ko: ‘Ali taa, ali bo ì kono, ali jamfa jee la. Feṅolu mennu maṅ janku, ali kana ì maa. Wo to le m be ali jiyaa la,
- 18 aduṅ m be ke la ali Faamaa ti, ali be ke la n dinkewolu ti, aniṅ n dimmusoolu.’ Alla Mansa Tallaa ye wo le fo.”

2 Korintinkoolu 7

- 1 N kanuntewolu, baawo ṅà ñiṅ laahidoolu soto le, wo to ǹ si m faṅolu seneyandi feṅ-wo-feṅ to, meṅ ka baloo niṅ sandomoo nondi. Ali ṅà ǹ na seneyaa timmandi Alla ñaasilajo kono.
- 2 Ali ali ṅaniyoo yele ǹ ye. M̄ maṅ kuu jawoo ke moo la, m̀ maṅ tapaleeyaa ke moo la, aduṅ m̀ maṅ moo nakari.
- 3 Nte maṅ tara ñiṅ fo kaṅ ka ali tuumi. Da a fo ali ye le fokabaṅ ko, alitolu be ǹ sandomoolu kono le, m̀ be baluu la ñoo la le, aduṅ m̀ be faa la ñoo la le.
- 4 Nte ye dankeneyaa baa le soto alitolu la kuwo to. N ka ṅaañaali la kuwo la le, aduṅ a ka n wakiilindi baake le. Ntolu la tooroolu siyaata ñaa-wo-ña, m be faariṅ seewoo baa le la.
- 5 Hani biriṅ ǹ naata Makedoniya tundoo kaṅ, m̀ maṅ dahaa soto hani domandiṅ, bari tooroo siifaa bee le laata ǹ kaṅ. Keloo be ǹ ye banta, silajo tarata ǹ sandomoo kono.
- 6 Bari Alla meṅ ka moo niitorariṅolu sabarindi, ate le ye ǹ sabarindi niṅ Titus la naa la.
- 7 A maṅ ǹ sabarindi a la naa doron na, bari sabarindiroo fanaa la, ali ye meṅ dii a la. Ali faamata nte la ñaameṅ, a ye wo fanaa fo ǹ ye le, aniṅ ali ka n kumboo ñaameṅ aniṅ ali ye hamoo meṅ soto n na kuwo to. Wo le naata n na seewoo kafu.

- 8 Hani n na wo leetari ye ali niyo kuyandi, bari m maŋ nimisa wo la. Folooto nuŋ, ñ nimisata a la le, biriŋ ŋa a je ko, a ye ali sunundi le fo waatindiŋ.
- 9 Bari saayiŋ m be faariŋ seewoo la le, meŋ sababoo maŋ ke ali la sunoo ti, bari ali la tuuboo meŋ sunta wo sunoo la. Alla sonta ali la ñiŋ sunoo la le, aduŋ ñ na ñiŋ kuwo maŋ ke bonoo ti ali ye.
- 10 Kaatu niŋ Alla ye i sunundi, wo sunoo ka tuuboo le saabu, meŋ ka moo naati kiisoo to. Wo sunoo buka nimisoo saabu. Bari sunoo duniyaa ka meŋ dii, wo ka saayaa le saabu.
- 11 Ali a juubee, Alla ye ali yelemandi ñaameŋ ka bo niŋ ñiŋ sunoo la: Ali hameta ka a yitandi ko, ali seneyaata le. Ñiŋ sunoo ye silaŋo le duŋ ali la, a ye a tinna ali kamfaata, a ye hamoo duŋ ali la ka je tiliŋo ye taama. Ali naata paree ka wo moo kuluu, meŋ ye kebaara kuruŋo ke. Ali ye ali faŋolu yitandi feŋo bee le to ko, ali maŋ sootaaroo soto ñiŋ kuwo to.
- 12 Wo to, n na ali safoo ñiŋ leetaroo la, m maŋ a ke wo kuu jawu kelaa la kuwo kamma la, waraŋ wo kuu jawoo laata moo meŋ kaŋ. Na ali safee le fo ali si a je seneyaarinke Alla ñaatiŋo la, ali ye hamoo meŋ soto ñ na kuwo to.
- 13 Wo kamma la, ali la wo kuwo ye ñ sabarindi le. M maŋ seewoo ñ na sabarindiroo dammaa kamma la, bari Titus la seewoo fanaa ye ntolu seewondi le, kaatu ŋa a je le, ali ye sondome tenkuŋo meŋ dii a la.
- 14 N kibirita ate ye feŋ-wo-feŋ na alitolu la kuwo to nuŋ, wo maŋ naa ke n ye malu kuwo ti. N ka tooŋaa doron ne fo alitolu ye, aduŋ saayiŋ, Titus naata a je le ko, ñ na kibiroo ali la kuwo to maŋ ke faniyaa ti.
- 15 A la kanoo ka tu warariŋ ali la kuwo to waati-wo-waati, niŋ a hakiloo bulata ali bee la yaamarimutoo la, aniŋ ali ye a jiyaa ñaameŋ, silaŋo niŋ jarajaroo la.
- 16 Nte seewoota le, kaatu ŋa dankeneyaa soto ali la le, kuu-wo-kuu to.

2 Korintinkoolu 8

- 1 Baadiŋolu, ñ lafiita ali ye Alla la hiinoo loŋ, meŋ diita Yeesu la kafoolu la Makedoniya tundoo kaŋ.
- 2 I ye kotoboroo soto bataa kono ñaa-wo-ñaa, i la seewoo timmariŋo ye hamoo dii i la le ka diiroo ke baake i faŋolu la lafoo kaŋ. I la fuwaareyaa la jawuyaa maŋ i bali noo wo la.
- 3 Na ñiŋ kuwo seedeyaa le ko, i ye diiroo ke le ko i si a ke noo ñaameŋ, aniŋ hani ka tamba i semboo la. I ye ñiŋ diiroo ke le ka bo niŋ i faŋolu la lafoo la,
- 4 aduŋ i ye ñ daani baake le ka i bula ka Alla la moo senuŋolu maakoyi.
- 5 Aduŋ ŋa n yillaa meŋ na, i maŋ wo doron ke, bari i ye i faŋolu le foloo dii Maariyo la, aniŋ ntolu fanaa la, ko Alla lafiita a la ñaameŋ.

- 6 Wo to le, ña Titus wakiilindi ka tenten ñin hiinoo dookuwo la alitolu fee, fo a si kuwo timmandi, a be meñ ke kañ teñ.
- 7 Alitolu yiriwaata feñolu bee le kono, mennu be ko lannoo, diyaamoo, londoo, hame betoo bee, anin ali la kanoo ñ ye. Wo to ali si a je ko, ali ye yiriwaa ñin diiroo fanaa la kuwo to, meñ mu hiina dookuwo ti.
- 8 Nte te ñin fo kañ, ka yaamaroo laa ali kañ, bari ñ ka a yitandi ali la le, baadin doolu be soobeeyarin ñaameñ, fo alitolu fanaa la kanoo si je ko, kanu tooña le mu.
- 9 Ali ye m Maarii Yeesu Kiristu la hiinoo loñ ne ko, a mu fankamaa le ti, bari hani wo, a naata ke fuwaaroo ti ali la kuwo kamma la fo ka bo nin a la fuwaareyaa la, alitolu si ke fankamaalu ti.
- 10 Ñ lafita yaamaroo le dii la ali la, meñ be ali nafaa la. Seruñ saño la, alitolu le keta foloo ti ka diiroo ke. A mañ ke diiroo dammaa ti, bari ali ye a hamoo fanaa soto le.
- 11 Saayin, ali si ali la ñin dookuwo fanaa bañ. Nin wo nte, ñin timmandiroo nin ali la hamoo, wo kuwo dati tumoo la, ñ te taa ñoo la. Ali a timmandi ko ali la sotoo be ñaameñ.
- 12 Nin hamoo be jee ka diiroo ke, wo be muta la nin tenturoo la le, a te dendin sotoo la, meñ te ali bulu.
- 13 N na nattoo mañ ke ka doolu dahandi fo wolu la dunoo si laa ali kañ, bari ka a kaañandi ali fee.
- 14 Ali la feñ jamaa be dii la ñ la suuloo ye le saayin, fo ñ la feñ jamaa si dii ali la suuloo ye waati doo, i si a je ali bee si kaañañ,
- 15 ko a be safeerin ñaameñ ko: “Mennu ye jamaa kafu ñoo ma, wolu taa mañ tamba, aduñ mennu ye domandin kafu ñoo ma, wolu fanaa taa mañ dasa.”
- 16 Tenturoo be Alla ye, meñ ye ñin hame kiliño ña meñ soto, dundi Titus sondomoo kono ka ali la kuwo topatoo.
- 17 Titus la naa ali kañ mañ ke ntolu la a daanoo dammaa ti, bari a faño be korontorin ne ka futa ali ma. A ka naa ali kañ a faño la lafoo le la,
- 18 aduñ m be ate nin baadin doo le kii la nañ, meñ darajoo janjanta Yeesu la kafoolu bee kono a la hamoo kamma la, a ye meñ soto kibaari betoo kawandoo to.
- 19 Aduñ a mañ ke wo doron ti, bari Yeesu la kafoolu le ye a tombon ka ñ dandan ñin siloo kañ, ka diiroo samba. Ñ ka dookuwo ke hiinoo la kuwo to ka Maariyo horoma, anin ka ñ na hame betoo yitandi.
- 20 Ñ na nattoo mu ñin ne ti ko, moo kana ñ jalayi ñin soorifen baa mara kuwo to, ñ ye meñ karafa ntolu ma.
- 21 Baawo ñ hameta le ka kuu betoo ke, a mañ ke Maariyo doron ñaatiñño la, bari moolu fanaa ñaatiñño la.

22 M̄ be ì niŋ m̄ baadiŋ doo le kii kaŋ naŋ, ñà meŋ kotobo siiŋaa jamaa. Aduŋ ñà a je le ko, ate ye hamoo soto kuu bete jamaa le to. Saayiŋ, a be hameriŋ ne hani ka tambi nunto la, kaatu a ye dankeneyaa baa le soto ali la kuwo to.

23 Titus la kuwo be lonɗiŋ ne ko, a mu n kafuŋoo baa le ti, aniŋ n dookuuŋoo ali ye. N̄ ñiŋ baadiŋ doolu la kuwo to, ì mu Yeesu la kafoolu la kiilaalu le ti, menuu la kuwo ka Kiristu horoma.

24 Wo kamma la, ali ali la kanoo yitandi ì la, Yeesu la kafoolu ñaatiŋo la. Ali a yitandi ì la ko, ñà meŋ kibiri alitolu la kuwo to ì ye, wo maŋ ke kenseŋ ti.

2 Korintinkoolu 9

1 A maŋ jari, ña feŋ safee ali ye maakoyiroo la kuwo to Alla la moo senuŋolu ye,

2 kaatu ña a loŋ ne, ali pareeta maakoyiroo la ñaameŋ. N ka kibiri ali la kuwo la lannamoolu ye le, menuu be Makedoniya tundoo kaŋ. N ka a fo ì ye le ko, “Akaya be diiroo parendi kaŋ ne biriŋ seruŋ.” Ali la ñiŋ hamoo ye ì jamaa maamandi ka ì daa bula ñiŋ maakoyiroo to.

3 Bari hani wo, m be ñiŋ baadiŋolu kii kaŋ ne ka dankeneyaa ko, ñ na kibiroo ali la kuwo to kana ke kenseŋ ti, bari fo ali si paree ko ña a fo ali la kuwo to ñaameŋ.

4 Niŋ Makedoniyankoo meŋ-wo-meŋ naata nte fee, aduŋ a naata a tara, alitolu maŋ paree, wo to ntolu be malu la le, baawo ñà dankeneyaa baa le soto ali la kuwo to. N te hani diyaamu noo la alitolu la malu kuwo to.

5 Wo to ña a je le ko, a kummaayaata le ka baadiŋolu daani ka naa ali yaa foloo, ka soorifeŋ neemariŋo kafu ñoo ma, ali ye meŋ laahidi nuŋ. Wo to le nte be a tara la pareeriŋ n ñaato, aduŋ a be ke la soorifeŋ barakariŋo le ti, meŋ diita ka bo niŋ ñaniyoo la. A te ke la soorifeŋ meseŋ ti, meŋ diyaakuyaa diita.

6 Ali kana ñina ko, moo meŋ ye fiiroo domandiŋ ke, wo maarii be katiroo fanaa domandiŋ ne ke la. Bari moo meŋ ye fiiroo ke kendeke, wo maarii be katiroo ke la le kendeke.

7 Wo to moo-wo-moo si diiroo ke, ko a ye a ñaniya a sandomoo kono ñaameŋ. A kana ke lafibaliyaa ti, waraŋ diyaakuyaa, kaatu meŋ ka diiroo ke niŋ seewoo la, Alla ka wo maarii kanu le.

8 Alla ye semboo soto le ka barakoo dii ali la, a siifaa-wo-siifaa meŋ siyaata, fo ali la sotoo si ali wasa waati-wo-waati ka ali la suuloolu bee topatoo, aniŋ ka jamaa soto ka dookuu betoo bee ke,

9 ko a be safeeriŋ ñaameŋ ko: “A ka soorifeŋolu janjaŋ, a ka ì dii fuwaaroolu la, a la tiliŋo ka tu le fo abadaa.”

10 Saayiŋ, Alla meŋ ka fiifeŋ kesoo dii fiirilaa la, aniŋ meŋ ka mbuuroo dii ka a domo, ate le fanaa be ali la fiifeŋ kesoo dii la ali la ka yiriwaa, aduŋ a be ali la tiliŋo yiriwandi la le ko katiri betoo.

- 11 A be ali fankandi la fejo bee kono le fo ali si diiroo jamaa ke noo, aduŋ moo jamaa le be tenturoo dii la Alla la ali la soorifeŋ baa kamma la, meŋ sunta ñ na ñiŋ dookuwo la.
- 12 Kaatu ka ñiŋ soorifeŋo samba Alla la moo senuŋolu ye, a ka ì dahandi ì la suuloolu to le, bari a maŋ ke wo doron ti, kaatu moo jamaa le be Alla tentu la a la fanaa.
- 13 Ñiŋ diiroo, alitolu be meŋ ke kaŋ, a be ke la seedoo le ti ali la lannoo la kuwo to ka a yitandi, ali ye Kiristu la kibaari betoo muta ñaameŋ. Horomoo be dii la Alla la ali ye le, niŋ wolu be Alla jayi la ali la diiroo kamma la, ali ye meŋ dii itolu niŋ moo doolu la.
- 14 Ì be ì ŋaniyoo yele la ali ye le, aduŋ ì be duwaa la ali ye ñiŋ hiina baa kamma la, Alla hiinata alitolu ye meŋ na.
- 15 Tenturoo be Alla ye a la soorifeŋo to, meŋ maŋ ñoŋo soto.

2 Korintinkoolu 10

- 1 Nte Pawulu be ali daani kaŋ ka bo niŋ Kiristu la mooyaa la, aniŋ a la tenkuŋo. Doolu ka a fo le ko, n ka jooteeyaa le, niŋ m be ali kono, bari n ka fatiyaa le, niŋ n te ali kono.
- 2 M be ali daani kaŋ, ali kana a tinna, ŋa fatiyaa niŋ n naata ali yaa, kaatu n dankeneyaata ñiŋ na le ko, nte be fatiyaa la moolu fee le, mennu ka ñ tuumi ko, ñ ka ñ na hadamadiŋyaa la hame kuwolu le nooma.
- 3 M̄ be baluuriŋ hadamadiŋyaa kono ñaa-wo-ñaa, bari m̄ buka keloo ke ko hadamadiŋolu ka a ke ñaameŋ.
- 4 Ntolu la kelejooŋolu maŋ ke ñiŋ duniyaa kelejooŋolu ti, bari ŋà Alla la sembe baa le soto ka tata bambandiŋolu kasaara. Ñ ka moolu la soosooroolu tiñaa le,
- 5 aniŋ faŋ waroo siifaa bee, mennu si ke kalewo ti moolu ye ka Alla loŋ. Ñ ka moolu la miira jawoolu bayi le fo ì si Kiristu batu.
- 6 Niŋ ali la yaamarimutoo timmata, m̄ pareeta le ka yaamari mutabaloolu bee kuluu.
- 7 Alitolu la jeroo, ali ka kuwolu kiitii wo le ñaama. Niŋ moo-wo-moo ye ñiŋ dankeneyaa soto ko, ate mu Kiristu le taa ti, wo to a si a faŋo hakiloo bulandi ko, ate mu Kiristu taa ti ñaameŋ, ntolu fanaa mu a taa ti wo le ñaama.
- 8 Maariyo ye kaŋo meŋ dii ñ na ka ali bambandi, wo maŋ ke ka ali kasaara. Hani niŋ nte kibirita landatambirinke wo kaŋo kaŋ, n na kibiroo te ke la n ye malu kuwo ti.
- 9 Ali kana a miira ko, n lafita ka ali silandi n na leetaroolu le la.
- 10 Baawo moo doolu ka ñiŋ ne fo n na kuwo to ko, “Kumoolu mennu be a la leetaroolu kono ka fatiyaa le, ì ye bambaŋ, bari niŋ a be maabeeriŋ, a balajaatoo ka lamfu le, aduŋ a la diyaamoo maŋ jari feŋ na.”

- 11 Bari wo moolu si ñiñ loŋ ko, ntolu ka kumoolu mennu safee ñ na leetaroolu kono, ñ ka wolu le ke, niñ m faŋo be maabeeriŋ.
- 12 Ntolu te haañi la ka m faŋolu niñ moo doolu tembe, mennu ka ñ faŋolu jayi. Niñ itolu ka ñ faŋolu la kuwo laa, aniñ ñ ka ñ faŋolu la kuwo tembe, wo to ñ mu fahaamubaloolu le ti.
- 13 Ntolu la kibiroo te tamba la kuwo la, Alla ye mennu karafa ntolu ma fo ñ si futa noo hani alitolu ma.
- 14 M maŋ tara m faŋolu la kuwo tambindi kaŋ, kaatu ntolu le keta foloo ti ka futa alitolu ma, n niñ Kiristu la kibaari betoo.
- 15 N na kibiroo maŋ tamba naanewo la, moo koteŋolu la dookuwo to. Bari ñ na jikoo mu ñiñ ne ti ko, niñ ali la lannoo yiriwaata, ñ na dookuwo ali kono, a kenoo fanaa si fanu.
- 16 Wo to le ñ si kibaari betoo kawandi noo bankoolu kaŋ, hani ka tamba alitolu la, fo ñ kana kibiri dookuwo la, moo koteŋolu ye meŋ ke fokabaŋ.
- 17 A si ke ko a be safeeriŋ ñaameŋ: “Niñ meŋ be kibiri la, a si kibiri Maariyo la kuwo la.”
- 18 Kaatu a maŋ ke ko, moo meŋ ka a faŋo jayi, a mu lannamoo le ti, bari Maariyo faŋo ye meŋ jayi, wo le mu lannamoo ti.

2 Korintinkoolu 11

- 1 M be ali daani kaŋ fo ali si muña domandiŋ n na tooleeyaa la. Dukaree, ali muña m fee!
- 2 M be kiiliyaariŋ ali la kuwo la le niñ kiiliyaa la, Alla ye meŋ dundi n sandomoo kono, kaatu ŋa ali laahidi kee kiliŋ ne la, meŋ mu Kiristu ti, fo n si ali naati a kaŋ ko sunkutoo meŋ maŋ kewo loŋ.
- 3 Bari saayiŋ nte be silariŋ ne ko, ali la miiroolu kana ali filindi ko saa ye Hawa neenee ñaameŋ, ka bo niñ a la feere jawoo la, meŋ si a tinna, ali ye bo ali la soobeeyaa to, aniñ ali la foroyaa Kiristu ye.
- 4 Niñ moo doo naata ka Yeesu koteŋ na kuwo kawandi ali ye, meŋ niñ ntolu ye meŋ kawandi maŋ ke kiliŋ ti, ali ka tariyaa le ka soŋ a la. Waraŋ niñ ali naata noora koteŋ soto, meŋ niñ Nooroo maŋ ke kiliŋ ti, ali ye meŋ soto nuŋ, waraŋ niñ ali ye kibaari koteŋ moyi, meŋ niñ ali sonta meŋ na maŋ ke kiliŋ ti, ali pareeriŋo le ka soŋ ñ ma.
- 5 Bari nte maŋ a miira ko, nte dooyaata wo moolu ñaatiŋo la le, ali ye mennu muta kiilaa baalu ti.
- 6 Hani niñ a ye a tara, nte maŋ diyaamoo noo, bari m maŋ ke londintaŋo ti. A keta ñaa-wo-ñaa, ña ñiñ koyindi ali ye kuwolu bee le to.

- 7 Fo ɲa junube kuwo le ke, birin ɲa m faɲ jindi, ka Alla la kibaari betoo kawandi ali ye, m maɲ feɲ kaniɲ a kunna, fo alitolu si sikandi?
- 8 Da baadiɲolu la kodoo taa i bulu Yeesu la kafu doolu kono fo n si dookuwo ke noo ali ye.
- 9 Kabirin n tarata ali fee, aduɲ m be suuloo kono, m maɲ duni laa moo-wo-moo kaɲ alitolu kono, kaatu baadiɲolu mennu ka bo naɲ Makedoniya, wolu le ka n na suuloolu topatoo. Nte ye m faɲo muta le fo n kana ke ali ye dunoo ti, aduɲ m be tenten na wo le la.
- 10 Ko Kiristu la tooɲaa be baluurin n kono ɲaameɲ, moo-wo-moo le te nte la ɲin kibiroo bondi noo la Akaya tundoo kaɲ.
- 11 Muɲ daliila le ye a tinna, ɲa ɲin fo? Fo m maɲ ali kanu baɲ? Alla ye a loɲ ne ko, ɲa ali kanu le.
- 12 Nte ka kuwolu mennu ke, m be tenten na wolu kewo la le, fo n si wo moolu la daliiloo bondi i bulu, mennu lafiita ka i faɲolu niɲ ntolu kaaɲandi baara kuwolu to, i ka kibiri mennu la.
- 13 Wo moo siifaalu mu faniyaa kiilaalu le ti, anin neeneeri dookuulaalu, i ka i faɲolu ke Kiristu la kiilaalu ti.
- 14 Wo maɲ ke teremma kuwo ti, kaatu hani Seetaanoo ka a faɲo ke le ko maloo malaayikoo.
- 15 Wo to, a maɲ ke jaakali kuwo ti, niɲ a la dookuulaalu ka i faɲolu ke tiliɲo la dookuulaalu ti. I labajo be ke la le ko i la kebaaroolu be ɲaameɲ.
- 16 M be a seyinkaɲ na kotenke, moo kana m muta tolewo ti. Bari hani niɲ ali ye m muta wo ti, dukaree, ali muɲa n na tooleeyaa la fo nte fanaa si kibiri domandinɲ.
- 17 Nte ye kaɲo soto Maariyo bulu le, bari m be meɲ fo kaɲ saayin, m maɲ tara a fo kaɲ wo kaɲo kaɲ, bari m be diyaamu kaɲ ne ko tolewo meɲ ka kibiri a la dankeneyaa kono.
- 18 Baawo moo jamaa ka kibiri niɲ hadamadiɲyaa hame kuwolu le la, i ye mennu soto, nte fanaa be kibiri la le.
- 19 Da a je le ko, ali kontaanirinɲolu ka muɲa tolewolu fee le, bayiri ali ye ali faɲolu muta moo ɲaamendiɲolu le ti.
- 20 Alitolu ka hani muɲa moo-wo-moo fee le, meɲ ka ali jonnyandi, meɲ ka ali kasaara, meɲ ka a faɲ nafaa ali la, meɲ ka a faɲ wara, waraɲ meɲ ka ali tama fadi.
- 21 A naata ke nte ye malu kuwo le ti, n ɲanta soɲ na meɲ na ko, ntolu la semboo maɲ wara ka ɲin ɲoɲ kuwolu ke. Bari niɲ moo haaɲita ka kibiri feɲ na, nte fanaa haaɲita ka kibiri wo la le. Nte be diyaamu kaɲ ne ko tolewo!

- 22 Fo itolu mu Hiburunkoolu le ti baŋ? Nte fanaa mu wo le ti. Fo itolu mu Banisirayilankoolu le ti baŋ? Nte fanaa mu wo le ti. Fo itolu mu Iburayima koomalankoolu le ti baŋ? Nte fanaa mu wo le ti.
- 23 Fo itolu mu Kiristu la dookuulaalu le ti baŋ? Nte le tambita ì la wo to. Saayiŋ nte be diyaamu kaŋ ne ko ñaamaato! Da dookuu baalu le ke ka tamba itolu la, n soronta bunjawoo kono siiŋaa jamaa ka tamba itolu la, ì ye m buutee siiŋaa jamaa le la mennu te konti noo la, aduŋ siiŋaa jamaa n ka sutiya saayaa la.
- 24 Siiŋaa luulu Yahuudoolu ye n karawaasi busa daaŋaa taŋ saba niŋ konontoo la.
- 25 Siiŋaa saba ì ye m buutee niŋ dokoo la. Ì ye m buŋ beroolu la siiŋaa kiliŋ. Kulunjo kupita m fee ko siiŋaa saba. Aduŋ suutoo sotota, aniŋ tiloo, n tarata yanka kaŋ fankaasoo kono.
- 26 N na taamasila jamaa kaŋ, n tambita niŋ baa boloŋolu maasiiboo la le, aniŋ boyinkannaalu la maasiiboo. N tambita Yahuudoolu la maasiiboo la le, aniŋ moo koteŋolu. N tarata maasiiboo le kono saatewolu kono taariŋ, wuloo kono aniŋ baa kono. N tambita moolu fanaa la maasiiboo la le, mennu ye ì faŋ ke Yeesu noomalankoolu ti.
- 27 N tarata dookuu koleŋo le la, aniŋ bataa, n ka tara n ñaa la suuto jamaa. Konkoo niŋ mindoo ka tu n na, aduŋ siiŋaa jamaa m buka domoroo soto. M be sumayaa kono, m maŋ feetoofata soto.
- 28 Aduŋ ñiŋ kuwolu bee koolaa, miira baa le ka tara nte kaŋ luŋ-wo-luŋ, meŋ mu Yeesu la kafoolu topatooroo ti taariŋ.
- 29 Niŋ baadiŋo lamfuta, nte fanaa ka lamfu le. Niŋ ì ye baadiŋ doo dundi junube kuwo to, wo ka nte faa niitoora le la.
- 30 Niŋ nte ñanta kibiri la, m be kibiri la kuwolu le la, mennu ye n na sembentaŋyaa yitandi.
- 31 Maarii Yeesu la Alla, meŋ mu a Faamaa ti, ate ye a loŋ ne ko, nte maŋ tara faniyaa fo kaŋ. Tenturoo niŋ jayiroo be ate le ye fo abadaa.
- 32 Kewo meŋ tarata maraloo la Damasiku saatewo kono Mansa Aretas la kaŋo koto, a ye Damasiku saatewo kanta le nuŋ, fo a si nte muta.
- 33 Bari ì ye n yooro niŋ sinsinjo le la ka bo niŋ huwo la, meŋ be saatee tata sansaŋo bala, aduŋ n kanata a ma wo le ñaama.

2 Korintinkoolu 12

- 1 Nte ñanta kibiri la le, hani a maŋ nafaa soto ñaa-wo-ñaa. M be diyaamu la n na jeroolu la le, aniŋ Maariyo la lankenemaroo.
- 2 Da kewo loŋ ne, meŋ mu Kiristu taa ti, aduŋ a mutata saŋ fata sabanjanjo to sanji taŋ niŋ naani koomanto. Fo a tarata baloo le kono baŋ, waraŋ baloo ye banta la, nte maŋ wo loŋ, bari Alla le ye wo loŋ.

- 3-4 Da a loŋ ne ko, wo maarii mutata le ka taa Arijana kono. Fo baloo kono le mu baŋ, waraŋ baloo ye banta la, nte maŋ wo loŋ, bari Alla le ye wo loŋ. A ye kumoolu le moyi, mennu buka saata noo, aniŋ hadamadiŋo maŋ ñaŋ na mennu fo la.
- 5 M be kibiri la ñiŋ kewo la kuwo la le, bari n te kibiri la m faŋo la, niŋ a maŋ ke n na sembentaŋyaa ti.
- 6 Hani niŋ n ka kibiri le, n te ke la toolewo ti, kaatu m be tara la tooña le fo kaŋ. Bari ŋa m faŋ bali wo kuwo kewo la le, fo moo te nte la kuwo miira la ka tamba, a ye meŋ je n kono, aniŋ a ye meŋ moyi n na,
- 7 waraŋ ka n na kuwo warandi n na ñiŋ lankenema baalu kamma la. Ka m bali faŋ waroo la, ŋaniŋo be m balajaatoo kono le, meŋ mu Seetaanoo la kiilaa ti ka nte toora.
- 8 Da Maariyo daani le fo siiña saba ka a bondi m bala,
- 9 bari a ko n ye le ko: “Nte la hiinoo kaañanta ite ye le, kaatu n na semboo ka timma sembentaŋyaa le kono.” Wo to, n kontaaniriŋo be kibiri la baake n na sembentaŋyaa la kuwo to le, fo Kiristu la semboo si tu n kaŋ.
- 10 Kiristu la kuwo kamma la, n wasata n na sembentaŋyaa kono le, nendiroolu, koleyaa kuwolu, toora kuwolu aniŋ bataa kuwolu, kaatu niŋ n sembentaŋyaata tumoo meŋ na, n ka bamban ne.
- 11 Nte naata ke toolewo le ti, bari alitolu mennu ñanta n jayi la, alitolu le ye n dundi ñiŋ tooleeyaa kono. N na kuwo si dooyaa ñaa-wo-ña, a warata wo kiilaa baalu taa ti le!
- 12 Kabiriŋ m be dookuwo la ali fee muñoo kono, taamanseeroolu naata n na kiilaariyaa tooña la kuwo seedayaa. A keta niŋ taamanseeroolu le la, kaawakuwolu aniŋ kebaara sembemaalu.
- 13 Ali ali faŋolu la kuwo niŋ Yeesu la kafu doolu la kuwo tembe baŋ! Fo ali dasata feŋ ne la, niŋ a maŋ ke dunoo ti, m maŋ meŋ laa ali kaŋ? Dukaree, ali yamfa n ye ñiŋ kuwo la!
- 14 M pareeta le saayiŋ ka naa ali yaa siiña sabanjaŋo la. Aduŋ n te ke la ali ye dunoo ti, kaatu m maŋ tara ali la sotofeŋolu ñini kaŋ, bari ali faŋolu. Baawo dindiŋolu buka maaboroo ke ì wuluulaalu ye, bari wuluulaalu le ka wo ke ì la dindiŋolu ye.
- 15 Ali la kiisoo kamma la, n seewooriŋo be feŋo bee le ke la ali ye, aduŋ n si m faŋo dii ali la. Niŋ nte ye alitolu kanu baake, fo ali be nte kanu la domandiŋ ne baŋ?
- 16 Bari moo doolu be ali kono, ì ko, hani niŋ m maŋ dunoo laa ali kaŋ, bari ŋa ali feere too nakari le.
- 17 Fo nte ye moolu mennu kii naŋ ali kaŋ, ŋa wolu kii naŋ ali kaŋ n na nafaa le kaŋ baŋ?

18 Da Titus wakiilindi ka naa ali kaŋ, aduŋ ŋa baadiŋ doo kii a fee. Fo Titus ye a fansuŋ nafaa le ñini ali bulu baŋ? Fo ntolu maŋ taama wo kuu kiliŋo le kono baŋ? Fo m maŋ wo simfaa kiliŋo le taa baŋ?

19 Fo ali ka tu i miira kaŋ ne waatoo bee la ko, ñ ka m faŋolu le la kuwolu bambandi ali ñaatiŋo la baŋ? Bari n tarata diyaamu kaŋ Alla le ñaatiŋo la ko moolu mennu mu Kiristu taa ti. N kanuntewolu, ñ ka mennu bee ke, wolu mu alitolu ye bambandiroo le ti.

20 Nte be silandiŋ ne ko tumandoo, niŋ n naata, n te ali tara la ko n lafita ali tara la ñaameŋ, aduŋ alitolu te nte tara la ko ali lafita n tara la ñaameŋ. N silata ñiŋ na le ko, m be sonkoo tara la ali kono le, kiiliyaa, kamfaa, hadumoo, ñoo tootiŋaa, koomakumaroo, faŋ waroo aniŋ jakasoo.

21 M be silandiŋ ne ko, niŋ n naata ali yaa kotenke, n na Alla be n jindi la ali ñaatiŋo la le, ŋa woosii moo jamaa la kuwo la, mennu ye junuboo ke nuŋ, kaatu i maŋ tuubi ka bo i la seneyaabaliyaa to, laañooyaa tuluŋo aniŋ malubaliyaa, i ye mennu nikiŋ.

2 Korintinkoolu 13

1 Ñiŋ ne be ke la siiŋaa sabanjaŋo ti, n ka naa ali kumpabo. A be safeeriŋ ne ko, kuu-wo-kuu ñanta loo la seede fula waraŋ seede saba la seedayaa le la.

2 N na sila fulanjaŋo ali yaa, biriŋ n tarata ali fee, ŋa wo moolu dandalaa le, mennu ye junuboo ke nuŋ, i niŋ moo doolu. Saayiŋ m maŋ tara ali fee, bari m be ñiŋ dandalaaroo seyinkaŋ na ko, n na kuluuroo te i kaari la, niŋ n naata.

3 Baawo ali lafita taamanseeroo le la ko, Kiristu le ka diyaamu ka bo niŋ nte la, ali si a loŋ ko, a buka sembentaŋyaa ali kono, bari sembetiyo le mu a ti ali kono.

4 A be pependiŋ yiribantambiloŋo kaŋ sembentaŋyaa le kono nuŋ, bari saayiŋ a be baluuriŋ ne ka bo niŋ Alla la semboo la. Ntolu mennu mu a taa ti, ñ ka sembentaŋyaa le ko ate keta nuŋ ñaameŋ, bari kara doo la, ntolu niŋ ate be baluuriŋ ne ka bo niŋ Alla la semboo la, aduŋ ali be ñiŋ semboo je la le.

5 Ali ali faŋolu koroosi, fo ali be lannoo kono le. Ali ali la kuwo kotobo! Fo ali maŋ a je ko, Yeesu Kiristu be ali kono le? Niŋ wo nte, ali be boyi la kotoboroŋo waatoo la le.

6 N jikita le ko, ali be ñiŋ fahaamu la le ko, ntolu maŋ boyi kotoboroŋo kono.

7 Ñ ka Alla daani le saayiŋ, fo ali kana kuu kuruŋ ke. A maŋ kummaayaa nte ye ko, moo doolu ñanta ka a miira le, ntolu maŋ boyi kotoboroŋo kono. Meŋ kummaayaata wo mu ñiŋ ne ti ko, alitolu si baara kuu betoo la, hani niŋ moolu be ntolu la kuwo muta la le ko, m boyita kotoboroŋo kono le.

8 Kaatu ntolu te feŋ-wo-feŋ ke noo la ka balaŋ tooŋaa ma, ñ ka feŋo bee ke tooŋaa le ye.

9 Ñ ka seewoo le, niŋ m be sembentaŋyaa kono, alitolu be bambandiŋ. Ñiŋ ne mu ñ na duwaa ti ko, alitolu la kuwo si yiriwaa.

10 Nte maŋ tara ali fee foloo, bari ŋa ñiŋ kuwolu safee ali ye saayiŋ, fo kuwolu si sooneeyaa n na naa waatoo la. M̄ maŋ lafi ñ na ñiŋ semboo yitandi la ali la niŋ koleyaa la, Alla ye meŋ dii n na ka a la moolu yiriwandi, a maŋ ke ka ì kasaara.

11 Labaŋo la, baadiŋolu, ali seewoo! Ali ali hakiloo tu, ali kuwolu murundi ì ñaama, ali n na kumoolu muta niŋ ali bulu fuloo la. Ali soŋ ñoo ma, ali ye tara ñoo kaŋ kayiroo kono. Alla meŋ ka kayiroo niŋ kanoo dii, a si tara ali fee.

12 Ali ñoo kontoŋ niŋ sumburu senuŋo la. Alla la moo senuŋolu mennu bee be m̄ fee, be ali kontoŋ na.

13 M̄ Maarii Yeesu Kiristu la hiinoo, Alla la kanoo aniŋ Noora Kuliŋo la kafuñooyaa ye tara ali bee fee.

Kalatiyankoolu

Kalatiyankoolu 1

- 1-2 Nte Kiilaa Pawulu niŋ baadiŋolu mennu bee be m fee jaŋ, m̄ be Yeesu la kafoolu kontoŋ na, mennu be Kalatiya tundoo kaŋ. Nte maŋ ñiŋ kiilaariyaa dookuwo soto ka bo niŋ hadamadiŋolu la, sako ì la yaamaroo, bari ka bo Yeesu Kiristu la, aniŋ Alla la, m̄ Faamaa, meŋ ye Kiristu wulindi ka bo saayaa kono.
- 3 Hiinoo niŋ kayiroo be ali fee ka bo Alla, m̄ Faamaa, aniŋ Maarii Yeesu Kiristu bulu,
- 4 meŋ ye a faŋo dii ñ na junuboolu kamma la, ka m̄ firinŋ ñiŋ jamaani jawoo kono ka bo niŋ Alla, m̄ Faamaa, la lafoo la.
- 5 Tenturoo niŋ jayiroo be ate le ye fo abadaa. Amiin.
- 6 A keta n ye teremma kuwo le ti ka a je ko, ali jenketa tariyaake ñaameŋ Alla la siloo la, meŋ ye ali kumandi Kiristu la hiinoo kono nuŋ. Ali bulata kibaari doo le nooma, meŋ niŋ ñiŋ maŋ ke kiliŋ ti.
- 7 Bari kibaari bete koteŋ te kerinŋ! Moo doolu le be ali kono jee, mennu ka ali sandomoolu jakasindi, aduŋ ì lafiita le ka Kiristu la kibaari betoo faliŋ.
- 8 Bari hani ntolu faŋolu waraŋ malaayikoo ka bo Arijana kono naata kibaari doo fo ali ye, meŋ niŋ kibaari betoo maŋ kiliŋ, ña meŋ kawandi ali ye nuŋ, Alla la dankoo si tara a kaŋ.
- 9 Aduŋ ko ña a fo ali ye ñaameŋ nuŋ, m be a seyinkaŋ na ali ye le kotenke: Niŋ moo-wo-moo ye kibaari doo fo ali ye, meŋ niŋ ali ye meŋ soto maŋ ke kiliŋ ti, Alla la dankoo si tara a kaŋ.
- 10 Saayiŋ, fo nte ka hadamadiŋolu la soŋo le ñini baŋ, fo Alla taa? Fo n ka kata le ka moolu seewondi baŋ? Niŋ n ka tu moolu la seewoo le ñini la, wo to n te ke noo la Kiristu la dookuulaa ti.
- 11 M baadiŋolu, n lafiita ali kalamutandi la ñiŋ na le ko, kibaari betoo n ka meŋ kawandi, a maŋ ke hadamadiŋo la kumoo ti.
- 12 M maŋ a soto hadamadiŋ bulu, aduŋ moo maŋ n karandi a la, bari Yeesu Kiristu le ye a lankenema n ye.
- 13 Ali ye a moyi le, m baluuta nuŋ Yahuudoolu la diinoo kono ñaameŋ: Da Alla la kafoo toorandi jawuke, ña katoos bee ke ka a kasaara.
- 14 Da Yahuudi diinoo loŋ ne ka tamba m fulaŋ jamaa la. Ñinnu ye n na hamoo la waroo le yitandi, ka m̄ mumuñolu la karandiroolu muta.
- 15 Bari Alla ye n tomboŋ ne, janniŋ n wuluu waatoo be sii la, aduŋ a ye n kumandi ka bo niŋ a la hiinoo la.
- 16 A seewoota le ka a Dinkewo yitandi n na fo n si a la kuwo kibaaroo kawandi moolu ye, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti. Wo to, m maŋ yaamaroo ñini hadamadiŋ bulu,

- 17 aduŋ m maŋ taa Yerusalaamu moolu yaa, mennu keta kiilaalu ti n ñaa, bari n taata Araabuduu le. Wo koolaa, m muruta Damasiku saatewo kono.
- 18 Sanji saba koolaa, n taata Yerusalaamu ka Kefas kumpabo fo n si a loŋ, aduŋ n sabatita a fee fo tili taŋ niŋ luulu.
- 19 Bari m maŋ kiilaa doo tara jee, fo Yankuba doron, meŋ mu m Maariyo dooma ti.
- 20 M be ñiŋ kumoolu mennu safee kaŋ ali ye, Alla ñaatiliŋo la, i maŋ ke faniyaa ti!
- 21 Bituŋ n naata taa Siriya niŋ Silisiya tundoolu kaŋ.
- 22 Bari wo tumoo la, Kiristu la kafoolu mennu be Yudeya tundoo kaŋ taariŋ, i maŋ nte faŋo loŋ foloo.
- 23 Ì ye kibaaroo doron ne moyi n na kuwo to ko, “Kewo meŋ ka n toorandi nuŋ, a ka wo lannoo le kawandi saayiŋ, a ye a kata nuŋ ka meŋ kasaara.”
- 24 Bituŋ i ye Alla jayi n na kuwo kamma la.

Kalatiyankoolu 2

- 1 Bituŋ sanji taŋ niŋ naani koolaa, m muruta Yerusalaamu, n niŋ Barinabas, aduŋ ña Titus fanaa samba ñoo la.
- 2 N taata jee yaamaroo le kaŋ, meŋ lankenemata n ye. Da n na dookuwo la kuwo landi Yeesu la kafoo ñaatonkoolu ye suturoo kono ka i kalamutandi, n ka Yeesu la kibaari betoo kawandi moolu ye ñaameŋ, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti. Da a saata i ye le fo a si ke ñaa-wo-ñaa, n na dookuwo kana ke kuu kenseŋo ti.
- 3 Bari hani n taaño Titus meŋ mu Jirisinkoo ti, i maŋ a diyaakuyaa ka sunna.
- 4 Ñiŋ kuwo naata wuli le, biriŋ moo doolu mennu ye i faŋolu ke baadiŋolu ti, i feere too dunta ali la kafoo kono ka n na firiŋo koroosi, ña meŋ soto Kiristu Yeesu kono, fo i si n jonjandi.
- 5 Bari ntolu maŋ soŋ i la kumoo lamoyi la hani domandiŋ fo kibaari betoo tooña si tu ali fee.
- 6 Hani ñaatonkoo doolu mennu be Yeesu la kafoo kono Yerusalaamu, moolu ka mennu muta horoma moolu ti, fo i jarita horomoo la le, waraŋ fo i maŋ jari a la, wo maŋ ke nte la haaji ti, kaatu Alla buka moo kiitindi a la maaña la meŋ ka je, wo ñaatonkoolu maŋ feŋ kafu nte ma.
- 7 Ì maŋ balaŋ n na dookuwo la, bari i ye a je le ko, Alla ye kibaari betoo karafa m ma le ka a kawandi moo koteŋolu ye, mennu maŋ sunna, ko Alla ye kibaari betoo karafa Pita ma ñaameŋ ka a kawandi Yahuudoolu ye, mennu sunnata.
- 8 Alla meŋ ye dookuwo ke ka bo niŋ Pita la, moolu kono mennu sunnata, ate le fanaa be dookuwo la ka bo niŋ nte la sunnabaloolu kono.

- 9** Biriŋ Yankuba, Kefas aniŋ Yohana mennu mu samasiŋolu ti Yeesu la kafoo kono, ye hiinoo je, Alla ye meŋ dii n na ka n ke kiilaa ti, ì naata ì buloo dii n niŋ Barinabas la. Niŋ ye ñ na kafuñooyaa le yitandi ko, ntolu si taa moolu yaa, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, itolu ye taa Yahuudoolu yaa.
- 10** Bari ì naata a fo ñ ye ko, ñ kana ñina fuwaaroolu la, mennu be ì fee. Wo mu kuwo le ti, n tarata meŋ kata kaŋ baake.
- 11** Kabiriŋ Kefas naata Antiyoki saatewo kono, ŋa a soosoo kenebaa to le, kaatu a ye kuwo le ke, meŋ maŋ tiliŋ.
- 12** Janniŋ moo doolu ka naa, mennu bota Yankuba yaa, a niŋ moolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, ì ka domoroo ke ñoo kaŋ ne, bari kabiriŋ wo kewolu futata doron, a ye a faŋ jamfandi wolu ma, kaatu a silata Yahuudoolu le la, mennu ye sunnoo kuwo kummaayandi.
- 13** A la wo le ye a tinna, Yahuudi toomaalu fanaa dunta bunaafayiyaa kono. Hani Barinabas faŋo naata bula ì nooma, feŋ te fo Kefas la maaña.
- 14** Kabiriŋ ŋa ì la wo maaña je, meŋ maŋ tara looriŋ tooña kaŋ kibaari betoo kono, n ko Kefas ye ì bee ñaa la ko, “Ite mu Yahuudoo le ti, bari hani wo, i buka maa ko Yahuudoo. Niŋ ite ka maa ko meŋ maŋ ke Yahuudoo ti, wo to, muŋ ne ye a tinna i ka moo koteŋolu diyaakuyaa mandi ko Yahuudoolu?”
- 15** Wuluwo to, ntolu mu Yahuudoolu le ti. M maŋ bo moolu kono, Yahuudoolu ka mennu kumandi jaahiloolu la.
- 16** Bari hani wo, ŋa a loŋ ne ko, ka Musa la Luwaa la yaamaroolu muta, wo te moo-wo-moo tilindi noo la Alla ñaatiŋo la, bari wo tiliŋo ka naa ka bo niŋ lannoo le la Yeesu Kiristu kono. Wo kamma la, m fanaa naata laa Kiristu Yeesu la, fo ñ si tilindi noo Alla ñaatiŋo la ka bo niŋ lannoo la Kiristu kono. N na tiliŋo maŋ bo niŋ Luwaa la yaamaroolu la, kaatu ì mutoo te hani moo kiliŋ ne tilindi noo la Alla ñaatiŋo la.
- 17** Ntolu be a kata kaŋ ne ka tilindi Alla ñaatiŋo la Kiristu kafuñooyaa kono. Bari niŋ a naata je ko, ntolu faŋolu mu junubelaalu le ti, fo wo ye a yitandi le ko, Kiristu mu dookuulaa le ti junuboo ye baŋ? Wo te ke noo la muk!
- 18** Niŋ ŋa Luwaa buruka, n naata muru ŋa a londi kotenke, wo to ŋa m faŋ yitandi le ko, m mu Luwaa tiñaalaa le ti.
- 19** M faata ka bo niŋ Luwaa la karoo la, fo n si baluu Alla ye.
- 20** Wo to n niŋ Kiristu pempenta yiribantambilo bala le. A maŋ ke ko, nte faŋo le be baluuriŋ, bari Kiristu le be baluuriŋ n kono. M be baluwo meŋ to saayiŋ, wo baluwo be looriŋ lannoo le kaŋ ŋa meŋ soto Alla Dinkewo la, meŋ ye n kanu, aniŋ a ye a niyo laa n ye.
- 21** M maŋ Alla la hiinoo muta kuu kenseŋo ti, kaatu niŋ tiliŋo Alla ñaatiŋo la si soto noo ka bo niŋ Luwaa la yaamarimutoo le la, wo to Kiristu la saayaa maŋ daliila soto.

Kalatiyankoolu 3

- 1 Alitolu Kalatiyanka toolewolu, jumaa le ye ali dookuu? Yeesu la faa yiribantambilo kaŋ, wo yitandita ali la koyike le, fo a mulunta ko, ali faŋo ñaa ye a je le.
- 2 M batu, ŋa ali ñininkaa kuu kiliŋ na: Fo ali ye Noora Kuliŋo soto niŋ Luwaa yaamarimutoo le la baŋ, waraŋ fo ali ye a soto le, kaatu ali laata kumoo le la, ali ye meŋ moyi?
- 3 Fo ali la tooleeyaa be warariŋ teŋ ne? Ali ye a dati niŋ Nooroo le la, bari saayiŋ, fo ali be a kata kaŋ ne ka a timmandi niŋ ali fansuŋ semboo la?
- 4 Ali dunta kuu jamaa meŋ bee kono fokabaŋ, fo ì bee keta kensenke le baŋ? Fo ali maŋ ì la kummaayaa fahaamu?
- 5 Fo Alla ye a la Nooroo dii ali la le baŋ, aniŋ ka kaawakuwolu ke ali kono, kaatu ali ka Luwaa yaamaroolu muta le, waraŋ fo a ka ì ke le, kaatu ali laata kumoo le la, ali ye meŋ moyi?
- 6 Fo ali hakiloo maŋ bula ko, “Iburayima laata Alla la le, aduŋ a la wo lannoo le naata a ke moo tilindiŋo ti Alla ñaa koto”?
- 7 Wo kamma la, ali si a loŋ ko, moolu mennu ye lannoo soto, wolu le mu Iburayima diŋolu ti.
- 8 A fota le nuŋ, janniŋ a be ke la, Kitaabu Senuŋo kono ko, moolu mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, Alla be ì tilindi la ka bo niŋ ì la lannoo le la. Alla ye ñiŋ kibaari betoo fo Iburayima ye le ko, “Nasiyoŋolu bee be neemoo soto la ka bo niŋ ite le la.”
- 9 Wo to moolu mennu ye lannoo soto, wolu niŋ Iburayima meŋ ye lannoo soto, ì be neemoo soto la le.
- 10 Moolu mennu bee be jikiriŋ Luwaa yaamarimutoo la, ì be dankoo le koto, kaatu a be safeeriŋ ne ko: “Dankoo be moo-wo-moo le ye, meŋ maŋ yaamaroolu bee muta, mennu be safeeriŋ Luwaa Kitaaboo kono, ka ì ke a ñaama.”
- 11 Saayiŋ a koyita le ko, Luwaa buka moo tilindi noo Alla ñaatiŋo la, kaatu “moo tilindiŋo be baluu la ka bo niŋ lannoo le la.”
- 12 Bari Luwaa maŋ tara dendiiŋ lannoo la, kaatu a fota le ko, “Moo meŋ ka Luwaa yaamaroolu bee muta, wo be baluu la a la le.”
- 13 Kiristu ye ñ kumakaa Luwaa la dankoo bulu le, baawo a faŋo ye wo dankoo taa ntolu la kuwo kamma ko a be safeeriŋ ñaameŋ ko: “Dankoo be moo-wo-moo le ye, meŋ be dendiiŋ yiroo bala.”
- 14 Ñiŋ keta le fo neemoo, Alla ye meŋ laahidi Iburayima ye, a si naa ka bo niŋ Kiristu Yeesu la, moolu ye mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, aniŋ fo ñ si Nooroo soto noo, a ye meŋ laahidi, ka bo niŋ lannoo la.

- 15 Baadiŋolu, m be ñiŋ taamanseeri la ali ye kuwo le la, meŋ ka ke luŋ-wo-luŋ: Hani hadamadiŋolu, niŋ ì ye laahidoo dii keetaa la kuwo to, aduŋ ì ye a bambandi, moo-wo-moo le te wo buruka noo la, waraŋ ka feŋ kafu noo a ma.
- 16 Kabiriŋ Alla ye laahidoolu dii Iburayima la, a ye ì dii a niŋ a koomalankoo le la. A te safeeriŋ ko, “a niŋ a koomalankoolu,” meŋ mu jamaa ti, bari a be safeeriŋ ne ko, “a koomalankoo,” aduŋ wo mu Kiristu le ti.
- 17 M be meŋ fo kaŋ, wo mu ñiŋ ne ti ko: Kambeŋo le foloota Luwaa ñaa, aduŋ Alla ye a bambandi le. Wo to, Musa la Luwaa meŋ naata sanji keme naani niŋ taŋ saba koolaa, wo te kambeŋo buruka noo la ka laahidoo tiŋaa.
- 18 Niŋ a ye a tara, keetaa sotota Luwaa le la, wo to a maŋ soto laahidoo la kotenke. Bari Alla ye keetaa dii Iburayima la ka bo niŋ laahidoo le la.
- 19 Wo to saayiŋ, muŋ ne mu Luwaa daliiloo ti? A naata kafu laahidoo ma junuboo la kuwo le kamma, fo janniŋ wo koomalankoo ka naa, laahidoo diita meŋ na. Aduŋ Luwaa dunta teemalankoo le bulu ka bo niŋ malaayikoolu la.
- 20 Saayiŋ, teemalankoo te moo kiliŋ ye, bari Alla mu kiliŋ ne ti.
- 21 Wo to, fo Luwaa niŋ Alla la laahidoolu waaliita ñoo ye le baŋ? Wo te ke noo la muk! Niŋ Luwaa diita, meŋ si baluwo dii noo, wo to tooŋaa, tiliŋo Alla ñaatiliŋo la ka naa niŋ Luwaa le la.
- 22 Bari Kitaabu Senuŋo ye ñiŋ bankee le ko, duniyaa bee be junuboo semboo le koto, fo kiisoo meŋ laahidita si naa moolu ye, mennu laata Yeesu Kiristu la.
- 23 Bari janniŋ lannoo ka naa, m be mutariŋ Luwaa le bulu nuŋ, ñ soronta fo niŋ lannoo lankenemayaata.
- 24 Ka bo ñiŋ siloo la Luwaa keta ñ ye kuluurilaa le ti fo niŋ Kiristu naata waatoo meŋ na, fo ñ si tiliŋ noo ka bo niŋ lannoo la.
- 25 Bari saayiŋ, lannoo naata le, aduŋ ñ te mutariŋ kotenke wo kuluurilaa bulu.
- 26 Kaatu alitolu bee mu Alla diŋolu le ti ka bo niŋ lannoo la Kiristu Yeesu kono.
- 27 Alitolu mennu bee batiseeta Kiristu kono, ali ye Kiristu le duŋ.
- 28 Wo to Yahuudiyaa niŋ Jirisinkayaa te jee, joŋyaa niŋ foroyaa, waraŋ kewo niŋ musoo, kaatu alitolu bee mu kiliŋ ne ti Kiristu Yeesu kono.
- 29 Aduŋ niŋ ali mu Kiristu taaluu ti, wo to ali mu Iburayima koomalankoolu niŋ a keetaalaalu le ti laahidoo kamma la.

Kalatiyankoolu 4

- 1 M be ñiŋ ne fo kaŋ ko: Keetaalaa la dindiŋyaa waatoo, fataŋ-fansoo te a niŋ joŋo teema, hani feŋolu bee mu ate le taa ti.

- 2 A be tara la jiyaatiyolu anij topatoorilaalu le koto fo nij waatoo siita, a faamaa ye meŋ londi.
- 3 Ntolu fanaa la kuwo be wo le ñaama. Kabiriŋ m̄ be dindiŋyaa to nuŋ, ñiŋ duniyaa semboolu le ye ñ joŋyandi.
- 4 Bari biriŋ waatoo timmata, Alla ye a Dinkewo kii naŋ ne. A wuluuta ka bo nij musoo le la, aduŋ a naata tara Luwaa koto,
- 5 fo a si moolu kumakaa, mennu be Luwaa la maraloo koto, ka ñ ke Alla diŋolu ti.
- 6 Baawo ali mu a diŋolu le ti, Alla ye a Dinkewo la Nooroo kii ntolu bee sondomoolu kono le. Wo Nooroo be kumandiroo kaŋ santo ko, “Abba, m Faamaa!”
- 7 I maŋ ke joŋo ti kotenke, bari i mu Alla diŋo le ti. Baawo i mu diŋo ti, wo to Alla ye i ke keetaalaa le ti fanaa.
- 8 Koomanto, biriŋ ali maŋ Alla loŋ, ali keta alloolu la joŋolu le ti, mennu maŋ ke Alla ti.
- 9 Bari saayiŋ, ali naata Alla loŋ ne, waraŋ ko a ñanta fo la ñaameŋ, Alla ye ali loŋ ne. Wo to, muŋ ne ye a tinna ali ka muru kuwolu kaŋ, mennu maŋ semboo soto, ì mu jikiraŋ nafantaŋo le ti. Fo ali lafiita ka tara ì la joŋyaa kono kotenke baŋ?
- 10 Ali ka luŋolu, karoolu, waatoolu anij saŋolu le juuroo kummaayandi!
- 11 M be dewundiŋ ali la kuwo la le, kaatu m maŋ a loŋ, fo n na dookuwo ali kono keta kenseŋo le ti.
- 12 Baadiŋolu, ŋa ali daani fo ali si ke ko nte be ñaameŋ, kaatu nte fanaa keta le ko alitolu. Ali maŋ kuu jawu ke n na.
- 13 Ali ye a loŋ ne ko, siiŋaa foloo n lamfutoo le ka kibaari betoo kawandi ali ye.
- 14 Ali la n na wo lanjuuroo jewo keta kotoboroo le ti ali ye, bari hani wo ñaa-wo-ñaa, ali maŋ jutu n na, sako ali si balaŋ m ma. Ali ye m buuŋaa le ko Alla la malaayikoo, waraŋ ko Kiristu Yeesu faŋo!
- 15 Ali la seewoo lee saayiŋ? Ìa ali la kuwo seedeyaa le ko, nij a si ke noo nuŋ, ali pareeta le hani ka ali ñaalu lokoti faŋ ka ì dii n na.
- 16 Fo n na tooŋaa ye n ke ali jawoo le ti saayiŋ?
- 17 Wo moolu ye suula baa soto ali la kuwo to le, bari ì maŋ daliila bete soto a la. Ì lafiita ali fatandi la nte le ma, fo ali si suula baa soto itolu la kuwo to.
- 18 A beteyaata le ka kattoo ke daliila betoo kaŋ waati-wo-waati. Ali kana wo ke waatoo doronŋ na, m be ali fee meŋ na.
- 19 N kanuntee dindiŋolu, dimiŋo le be n na kotenke ko tiŋo be meŋ na ali la kuwo kamma la, fo janniŋ Kiristu maaŋaa be je la ali kono.

- 20 N hameta baake ka tara ali fee saayiŋ, fo n si dahaa ñiŋ diyaamuña koleŋo la, kaatu m maŋ a loŋ m be ali la kuwo ke la ñaameŋ.
- 21 Ali a fo n ye, alitolu mennu lafita ka tara Luwaa la maraloo koto, fo ali maŋ a moyi, Luwaa ye meŋ fo baŋ?
- 22 A be safeeriŋ ne ko, Iburayima ye dinkee fula le soto. Jommusoo le ye kiliŋo wuluu, foroo ye dinkee doo wuluu.
- 23 Jommusoo dinkewo wuluuta ka bo niŋ hadamadiŋo la lafoo niŋ katoole la, bari foroo dinkewo wuluuta ka bo niŋ laahidoo le la.
- 24 Ì la kuwo ye ñiŋ ne taamanseeri: Ñiŋ musu fuloo ye kameŋ fuloo le yitandi. Kameŋ foloo meŋ mu Hajara le ti, diita Sinayi Konkoo le kaŋ ka joŋ diŋolu wuluu.
- 25 Hajara mu Sinayi Konkoo la too doo le ti, meŋ be Araabuduu. A ka Yerusalaamu le la kuwo taamanseeri ko a be ñaameŋ saayiŋ, kaatu a be joŋyaa le kono, a niŋ a diŋolu.
- 26 Bari wo Yerusalaamu meŋ be Alla yaa, wo mu foroo le ti, aduŋ ate le mu ntolu baamaa ti.
- 27 A be safeeriŋ ate le la kuwo to ko: “I si seewoo, musu jiidibaloo meŋ nene maŋ diŋo soto. Suukuulaa dati, i ye sari seewoo kamma la. Ite meŋ maŋ tiŋo la koleyaa loŋ, musu kiideeriŋo, i be diŋ jamaa soto la le, ka tambu musoo la, kewo be meŋ bulu.”
- 28 Baadiŋolu, ali mu laahidi diŋolu le ti ko Isiyaaka.
- 29 Wo waatoo la, dinkewo meŋ wuluuta ka bo niŋ hadamadiŋo la lafoo niŋ katoole la, a ye dinkewo toora le, meŋ wuluuta Nooroo la siloo la, aduŋ hani saayiŋ a be wo le ñaama.
- 30 Bari muŋ ne be safeeriŋ Kitaabu Senuŋo kono ñiŋ kuwo to? “Ñiŋ jommusoo niŋ a dinkewo bayi, kaatu jommusoo dinkewo niŋ foroo dinkewo te kewo talaa la.”
- 31 Baadiŋolu, wo to m maŋ ke jommusoo diŋolu ti, bari foroo diŋolu.

Kalatiyankoolu 5

- 1 Kiristu ye m firiŋ ne fo n si tu firiŋo kono. Wo kamma la, ali loo bambandinke, ali kana soŋ, moo ye ali siti joŋyaa yookoo koto kotenke.
- 2 Ali ali hakiloo tu, nte Pawulu be meŋ fo kaŋ ali ye: Niŋ ali sonta ka sunna, Kiristu te nafaa soto la ali ye.
- 3 Da ñiŋ bambandi ali ma kotenke ko, moo-wo-moo sonta ka sunna, wo maarii ñanta Luwaa bee muta la le.
- 4 Alitolu mennu be a kata kaŋ ka tiliŋ niŋ Luwaa la, ali niŋ Kiristu kuntuta le, ali foota hiinoo la.
- 5 Bari tiliŋo m be korontoriŋ meŋ koto, m be a batu kaŋ ne lannoo kono, ka bo niŋ Noora Kuliŋo la.

- 6 Kiristu Yeesu la karoo la fataŋ-fansi te sunnoo niŋ sunnabaliyaa teema. Meŋ kummaayaata, wo mu lannoo le ti, meŋ ka dookuwo ke ka bo niŋ kanoo la.
- 7 Ali ye a kata le nuŋ kendeke. Wo to saayiŋ, jumaa le ye ali bali ka soŋ tooŋaa la?
- 8 Ñiŋ kuu siifaa maŋ bo Alla bulu, meŋ ye ali kumandi.
- 9 Fo ali maŋ a loŋ ko, leweñindiŋ ne ka fariñoó bee selendi?
- 10 N dankeneyaata Maariyo kono le ko, ali be ñiŋ miira kiliŋo le soto la ñiŋ kuwo to. Bari moo meŋ ka ali duŋ ñoo to, a keta moo-wo-moo ti, a be a la kiitiyo soto la le.
- 11 Baadiŋolu, niŋ a ye a tara, n ka sunnoo la kuwo le kawandi hani bii, wo to muŋ ne ye a tinna moolu ka n toorandi? Tennuŋ yiribantambiloo la kuwo, n ka meŋ kawandi, a te ke la kasi ti kotenke.
- 12 Ñiŋ ne mu n na hamoo ti ko, wo moolu mennu ka ali duŋ ñoo to, ì kana daŋ ì faŋ sunnoo dammaa to, ì si tenten ì ye ì faŋ seenee!
- 13 Baadiŋolu, ali kumandita firiŋo le kamma, bari ali kana ali la ñiŋ firiŋo ke lanjuuroo ti ka bula ali la hadamadiŋyaa hame kuwolu nooma. Wo noo to ali ali faŋ ke dookuulaa ti ñoo ye ka bo niŋ kanoo la.
- 14 Kaatu Luwaa la yaamaroolu bee kafuriŋo be ñiŋ kuma kiliŋo le kono: “I si i siiñoó kanu ko i faŋo.”
- 15 Bari niŋ ali ka ñoo kiŋ ka ñoo suboo domo, ali ali hakiloo tu ali kana ñoo kasaara.
- 16 N ko, ali taama Nooroo la siloo la, ì si a je, ali kana ali la hadamadiŋyaa hame kuwolu nooma ka ali faŋolu seewondi.
- 17 Kaatu wo hame kuwolu ka Nooroo le soosoo, aduŋ Nooroo fanaa ka wo hame kuwolu soosoo le. Ñiŋ kuu fuloo ka balaŋ ñoo ma le, meŋ ka a tinna, ali buka kuwo ke noo, ali lafitaa meŋ ke la.
- 18 Bari niŋ Nooroo ka ali kenken, ali te Musa la Luwaa la semboo koto.
- 19 Hadamadiŋyaa la hame kuwolu ye meŋ dookuu, wo be kenebaa le to: Laañooyaa tuluŋo, seneyaabaliyaa, malubaliyaa,
- 20 jalambattoo, batuutaayaa, konnanteeyaa, sonkoo, kiiliyaa, kamfaa, hadumoo, talaaroo,
- 21 haasidiyaa, moofaa, siiroo, bidaŋo, ì niŋ ì ñoŋolu. M be ali dandalaa la ko, ŋa ali dandalaa nunto ñaameŋ: Moolu mennu ka ñiŋ kuu siifaalu ke, wolu nene te Alla la mansabaayaa keetaa la.
- 22 Bari Nooroo ka meŋ diŋ, wo mu kanoo le ti, seewoo, kayiroo, muñoó, mooyaa, beteyaa, foroyaa,
- 23 sooneeyaa aniŋ faŋ mutoo. Luwaa te kerin, meŋ balanta ñiŋ kuwolu la.

²⁴ Moolu mennu mu Kiristu Yeesu taalu ti, wolu ye ì balajaatoo la lafoo niŋ hame kuu jawoolu pempeŋ yiribantambiloo bala le.

²⁵ Niŋ ñ ka baluu ka bo niŋ Nooroo le la, wo to ali ñ si taama Nooroo kono fanaa.

²⁶ Ali ñà fata faŋ waroo la. Ñ kana ñoo kamfandi, sako ñ si ñoo kiiliyaa.

Kalatiyankoolu 6

¹ Baadiŋolu, niŋ moo-wo-moo jeta ali kono junube kewo la, alitolu mennu be Nooroo la siloo kaŋ, ali si a kuluu, bari ali si a ke mooyaa kono. Ali ali hakiloo tu fo ali faŋolu kana boyi marisa kuwo kono.

² Ali ñoo la dunoo taa fo ali si Kiristu la luwaa timmandi.

³ Niŋ moo ye a faŋo muta moo baa ti, a ye a tara, a maŋ ke feŋ ti, a ka a faŋo le neenee.

⁴ Wo kamma la, moo-wo-moo si a faŋo la kebaaroolu koroosi. Bituŋ a si naa kibiri a faŋo doronŋ na kuwo la, a kana a faŋo niŋ a siiŋoo la kuwo tembe,

⁵ kaatu moo-wo-moo le ñanta a faŋo la dunoo taa la.

⁶ Moo meŋ karandita Alla la kumoo la, wo maarii ñanta a kammoo buuŋaa la feŋ betoolu bee le la.

⁷ Ali ali hakiloo tu, moo kana ali filindi ka a miira ko, moo si Alla ke noo jelefeŋo ti le: Moo ye feŋ-wo-feŋ fii, a be wo le kati la.

⁸ Moolu mennu ka tara bulariŋ ì la niidiyaa kuwolu nooma, wolu ka kasaaroo le kati. Bari mennu ka tara Nooroo la siloo nooma, wolu ka badaa-badaa baluwo le kati meŋ ka soto Nooroo la.

⁹ Wo to, ali kana bataa kuu bete kewo la. Niŋ ì maŋ jikilateyi, waatoo be naa le, ì be katiroo ke la meŋ na.

¹⁰ Baawo ñà siloo soto le hani saayiŋ, ali ñà kuu betoo ke moolu bee ye, sako ì baadiŋ Yeesu noomalankoolu.

¹¹ Ali a juubee, safeeri kuloolu warata ñaameŋ, ì be mennu safee kaŋ ali ye m faŋo buloo la.

¹² Moolu mennu ka horomoo ñini moolu bulu, wolu le ka a kata ka ali diyaakuyaa duŋ sunnoo to. Ì ka ñiŋ ke daliila kiliŋ doronŋ ne kamma, ka ì faŋ tanka Kiristu la yiribantambiloo tooroo ma.

¹³ Bari hani wo moolu mennu sunnata, ì buka Luwaa muta, bari ì lafita alitolu la sunnoo la, fo ì si kibiri noo alitolu la wo kuwo la.

¹⁴ Nte nene te lafi la kibiri la feŋ na, fo ì Maarii Yeesu Kiristu la yiribantambiloo doronŋ. Ka bo niŋ wo la, nte ye, ñiŋ duniyaa faata le, aduŋ ñiŋ duniyaa ye, nte faata le.

- 15 Sunnoo waraŋ sunnabaliyaa maŋ ke feŋ ti, bari meŋ kummaayaata, wo le mu ka ke moo kutoo ti.
- 16 Hiinoo niŋ kayiroo be moo bee ye, mennu ka taama ñiŋ siloo la, aniŋ mennu bee mu Alla la Banisirayila ti.
- 17 Ka bo saayiŋ na, moo kana m batandi kotenke, kaatu ŋa Yeesu la barama noolu soto m baloo bala le.
- 18 Baadiŋolu, Maarii Yeesu Kiristu la hiinoo si tara ali la nooroo fee. Amiin.

Efesusinkoolu

Efesusinkoolu 1

- 1 Nte Pawulu, Kiristu Yeesu la kiilaa ka bo niŋ Alla la lafoo la, m be Alla la moo senuŋolu kontoŋ na, mennu be Efesus, aniŋ mennu foroyaata Kiristu Yeesu kono.
- 2 Hiinoo niŋ kayiroo be ali fee ka bo Alla bulu, m Faamaa, a niŋ Maarii Yeesu Kiristu.
- 3 Tenturoo niŋ jayiroo be Alla ye, m Maarii Yeesu Kiristu Faamaa. A neemata m ma, Nooroo la neemoolu bee le la, mennu be Arijana dinkiraalu kono, neemoolu mennu bee sotota ka bo niŋ Kiristu la.
- 4 Hani janniŋ duniyaa fondamaŋo be loo la, a ye n tomboŋ ate le kono, ka n ke moo senuŋolu ti, mennu maŋ sootaaroo soto a ñaatiliŋo la. Baawo a ye n kanu le,
- 5 a ye n tomboŋ ne biriŋ waati jaŋ ka ke a diŋolu ti ka bo niŋ Yeesu Kiristu la. A ye ñiŋ ke ka bo niŋ a faŋo la natoo le la,
- 6 fo n si a jayi a la hiinoo la meŋ kallaankeeyaata, a ye meŋ dii n na ka bo niŋ a Kanu Dinkewo la.
- 7 Ko bo niŋ Kiristu yeloo le la, n kumakaata. Dà junube kafaroo niŋ yamfoo soto, Alla la hiinoo la waroo kaŋ.
- 8 A ye hiinoo meŋ boŋ n kaŋ, a maŋ dasa. A ye n londi ñaameŋo niŋ fahaamuroo bee le la,
- 9 a ye a la lafoo lankenema n ye, meŋ be maaboriŋ kulloo kono nuŋ. Feeroo, a ye meŋ siti ka bo niŋ Kiristu la, a ye wo ke ka bo niŋ a la natoo le la,
- 10 fo a la lafoo si timma a waatoo la. Bituŋ a be feŋolu bee kafu la ñoo ma ka i ke kiliiŋ ti ate kono, fo wo feŋolu be saŋ fatoolu le kono santo, waraŋ duniyaa kono jaŋ.
- 11 Ka bo niŋ ate Kiristu le la, n naata n niyo fanaa soto keetaa to. Ñiŋ keta a faŋo la natoo le kaŋ, a ye meŋ feere biriŋ, meŋ ka kuwolu bee timmandi ko a la lafoo be ñaameŋ.
- 12 Ntolu mennu foloo ye n jikoo loo Kiristu kaŋ, si a jayi a la semboo niŋ waroo kaŋ.
- 13 Ka bo niŋ ate Kiristu le la, tampu senuŋo keta alitolu fanaa bala, kabiriŋ ali ye tooña kumoo moyi, meŋ mu kibaari betoo ti kiisoo la kuwo to, ali laata. Wo tampoo mu Noora Kuliŋo le ti, meŋ laahidita nuŋ,
- 14 wo mu sankayaaraŋo le ti fo waatoo meŋ, m be n na keetaa soto la, meŋ mu kiisoo ti Alla la moolu ye, fo a la semboo niŋ waroo si jayi.
- 15 Wo kamma la, kabiriŋ ŋa kibaaroo moyi ali ye lannoo meŋ soto Maarii Yeesu la kuwo to, aniŋ ali ye kanoo meŋ soto moo senuŋolu bee ye,
- 16 m buka n dahaa Alla tentu la ali la kuwo la. N hakiloo ka tu ali kaŋ ne n na duwaa kono.

17 N ka m̄ Maarii Yeesu Kiristu la Alla daani le, meŋ mu m̄ Faamaa Kallankewo ti, fo a si ñaameŋo nooroo dii ali la, aniŋ nooroo meŋ si Alla la kuwo lankenema ali ye, fo ali si ate loŋ.

18 Allamaa ali sondomeñaalu ye maloo soto, fo ali si jikoo loŋ, a ye ali kumandi meŋ kaŋ, aniŋ ali si a la keetaafeŋ kallankeeyaariŋo la waroo loŋ, a ye meŋ soto moo senuŋolu ye.

19 Allamaa ali ye Alla la sembe baa kataŋo fanaa loŋ, meŋ be ntolu lannamoolu ye. Alla ka dookuwo ke ñ kono a la wo sembe baa le la,

20 a ye meŋ dookundi Kiristu kono timmarinke, kabiriŋ a ye a wulindi ka bo saayaa kono, aduŋ a naata a sindi a bulubaa karoo la Arijana kono.

21 Alla le ye a la kuwo warandi maralilaalu bee ti, kantiyolu, semboolu aniŋ maraloo bee, aduŋ a too le warata toolu bee ti, mennu be ñiŋ duniyaa kono, aniŋ laakira siniŋ.

22 Alla ye feŋolu bee ke ate le siŋo koto, a ye ate le ke feŋolu bee kuntonkoo ti, a la kafoo ye.

23 Wo kafoo mu Kiristu baloo le ti, aniŋ a la timmoo, ate meŋ mu timmandiraŋo ti feŋolu bee ye.

Efesusinkoolu 2

1 Waatoo sotota le nuŋ, ali faata ka bo niŋ ali la kebaara jawoolu niŋ junuboolu la,

2 ali taamata mennu la siloo la. Wo waatoo la, ali bulata ñiŋ duniyaa kuwolu nooma, ali ye maralilaa le nooma, meŋ semboo be maraloo la foño kono. Wo mu nooroo le ti, meŋ be dookuwo la moolu kono, mennu maŋ soŋ Alla ma.

3 M̄ fanaa nene tarata wo moolu kono le nuŋ ka m̄ balajaatoolu la hame kuwolu nooma. Ñ tarata sondiŋ m̄ balajaatoolu niŋ ñ na niidiyaa kuwolu le la. Wo kamma la, ñ niŋ ñ na hadamadiŋyaa mankutoo keta kasaaroo diŋolu le ti, ko hadamadiŋ koteŋolu bee be ñaameŋ.

4 Bari Alla, meŋ balafaa warata baake, a ye ñ kanu niŋ a la kanu baa le la:

5 Hani biriŋ m̄ faata ñ na junuboolu kamma la, a naata ñ niŋ Kiristu balundi ñoo la. Ali kiisata ka bo niŋ hiinoo le la!

6 A ye ñ niŋ Yeesu wulindi ñoo la le, a ye ñ niŋ a sindi Arijana dinkiraalu to Kiristu Yeesu kafuñooyaa kono.

7 A ye ñiŋ bee ke le, fo a la hiinoo la fanka baa aniŋ beteyaa, a ye meŋ soto ñ ye Kiristu Yeesu kafuñooyaa kono, si yitandi jamaanoolu bee la, mennu be naa la.

8 Ali kiisata ka bo niŋ hiinoo le la, biriŋ ali ye lannoo soto. Ali la kata kuwolu maŋ a sii ali la, Alla la sooroo le mu.

9 Kiisoo maŋ naa ka bo niŋ ali la baara bete kewo la, fo moo kana kibiri noo.

- 10** Ntolu mu Alla la dookuwo le ti, a ye mennu daa ka bo niŋ Kiristu Yeesu la, ka baara betoolu ke, a ye mennu parendi nuŋ, fo ñ si taama ì la.
- 11** Ali hakiloo si bula ali la Alla lombaliyaa waatoo la. Ali maŋ wuluu Yahuudiyaa kono, mennu ka ali kumandi sunnabaloolu la, bari ì ka ì faŋolu kumandi sunnariŋolu la, hani wo sunnoo keta hadamadiŋ buloo doronj ne la.
- 12** Ali kana ñina ko, ali maŋ Kiristu la kafuñooyaa soto noo nuŋ, bari ali keta luntaŋolu le ti, mennu maŋ Banisirayila la bankudiŋyaa soto. Ali maŋ niyo soto kambeŋolu kono, Alla ye mennu laahidi. Ali maŋ jikoo soto ñiŋ duniyaa kono, aduŋ ali maŋ Alla loŋ.
- 13** Bari saayiŋ, ali be Kiristu Yeesu kafuñooyaa kono le: Alitolu mennu tarata jamfariŋ Alla la nuŋ, ali naata sutiya a la le ka bo niŋ Kiristu yeloo la.
- 14** Ate le mu ñ na kayiroo ti, meŋ ye ñ bee ke kiliŋ ti. A ye jawuyaa sansaŋo tiña le, meŋ be ntolu Yahuudoolu niŋ alitolu moo koteŋolu teema nuŋ. Ka bo niŋ a faŋo baloo diyo le la,
- 15** a ye Luwaa la yaamaroolu niŋ saratoolu tuutuu fo ñ kana ke moo fula ti kotenke, bari a si ntolu niŋ alitolu daa moo kuta kiliŋ ti a faŋo kono. Ka bo niŋ wo siloo le la, a ye kayiroo naati.
- 16** A ye ntolu Yahuudoolu niŋ alitolu moo koteŋolu bee niŋ Alla diyandi le ka bo niŋ balajaata kiliŋ na, meŋ faata yiribantambiloo bala, a ye jawuyaa baŋ daameŋ.
- 17** A naata le ka kayiroo kibaari ali ye, alitolu mennu be jamfariŋ nuŋ, a ye kayiroo kibaari moolu fanaa ye le, mennu be sutiyaariŋ a la.
- 18** Ka bo niŋ ate le la, ñ bee ye siloo soto ka futa Faamaa la, Noora kiliŋ kono.
- 19** Wo to, ali maŋ ke luntaŋolu niŋ tumarankewolu ti kotenke, bari ali mu bankudiŋñoolu le ti ali niŋ Alla la moo senuŋolu, aniŋ a la dimbaayaa.
- 20** A ye ali loo kiilaalu niŋ kiilaariyaa kumafolaalu le la fondamaŋo kaŋ, Kiristu Yeesu faŋo mu bere kummaa baa ti daameŋ.
- 21** Ka bo niŋ ate le la, looroo bee timmata ñoo bala, aduŋ a ka tu yiriwaa la le ka ke buŋ senuŋo ti Maariyo kono.
- 22** Ate le kono alitolu fanaa loota ñoo la ka ke buŋo ti, Alla be sabatiriŋ daameŋ ka bo niŋ a la Nooroo la.

Efesusinkoolu 3

- 1** Wo kamma la, nte Pawulu ka duwaa ali ye le. M mu bunjawutonkoo ti Kiristu Yeesu la kuwo kamma la, n ka meŋ futandi alitolu ma, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti.
- 2** N jikita ko, ali ye hiinoo moyi le, Alla ye meŋ dii n na ka n ke kiilaa ti ali ye.
- 3** Alla faŋo le ye ñiŋ kulloo lankenema n ye, ko ŋa a safee sutunke ali ye ñaameŋ.

- 4 Niŋ ali ye ñiŋ karaŋ, ali be n na londoo fahaamu noo la le, Kiristu la kuwo to, meŋ tarata maaboriŋ kullooo kono nuŋ.
- 5 Jamaanoo doolu menu tambita, wolu maŋ a loŋ koyirinke, a naata lankenema saayiŋ ñaameŋ a la kiilaa senuŋolu niŋ kiilaariyaa kumafolaalu ye, ka bo niŋ Noora Kuliŋo la.
- 6 Wo kullooo le mu ka a loŋ, moolu menu maŋ ke Yahuudoolu ti, ì niŋ Yahuudoolu keta keetaañoolu ti ñaameŋ, aniŋ suufoolu bala kiliŋo bala, aniŋ ì naata ì niyo soto ñaameŋ laahidoo to, Kiristu Yeesu kono ka bo niŋ kibaari betoo la.
- 7 N keta dookuulaa le ti ñiŋ kibaari betoo ye ka bo niŋ Alla la hiinoo sooroo la, a ye meŋ dii n na ka bo niŋ a semboo la dookuwo la.
- 8 Hani nte le la kuwo dooyaata moo senuŋolu bee ti, Alla ye ñiŋ hiinoo dii n na le ka moolu kawandi, menu maŋ ke Yahuudoolu ti, fo ì si Kiristu la fankoo loŋ, meŋ maŋ dandulaa soto.
- 9 Ka bo wo siloo la, ì moo-wo-moo si a je, wo feeroo mu meŋ ti, meŋ tarata maaboriŋ kullooo kono jamaani jaŋ na Alla fee, hani ka bo waatoo la, a ye feŋolu bee daa meŋ na.
- 10 Ka bo niŋ wo siloo la, maralilaalu niŋ sembetiyolu menu be Arijana dinkiraalu to, ì si Alla la ñaameŋo diinoŋolu loŋ ka bo niŋ Yeesu la kafoo la.
- 11 Ñiŋ keta badaa-badaa daliiloo le kaŋ, a ye meŋ timmandi ka bo niŋ m Maarii Kiristu Yeesu la.
- 12 A la kafuñooyaa kono, ñà fatiyaa niŋ dankeneyaa soto ka bo niŋ lannoo la, ka naa Alla kaŋ.
- 13 Wo to, m be ali daani la, ali kana jikilateyi n na bataa kamma la ali ye, meŋ mu ali la horomoo ti.
- 14 Ñiŋ daliiloo le kamma, n ka ñoyi n kumbaliŋolu kaŋ m Faamaa ñaatiŋo la,
- 15 ka bo niŋ meŋ na, dimbaayaalu bee tolaata, biriŋ duniyaa kono jaŋ, fo Arijana kono.
- 16 N ka a daani le, ko a la semboo niŋ waroo la fankoo be ñaameŋ, fo a si ali sandomoolu sembentuŋyaa ka bo niŋ a la Nooroo la,
- 17 aniŋ fo ali sandomoolu si ke Kiristu la sabatidulaa ti ka bo niŋ lannoo la. N ka Alla daani le, fo ali suloolu niŋ ali la fondamaŋolu si bambaŋ kanoo kono,
- 18 aduŋ ali niŋ moo senuŋ koteŋolu bee si fahaamuroo ke noo Kiristu la kanoo la, a kono la fanoo, a karoo la jamfoo, a loo la jamfoo, aniŋ a la diinoŋo.
- 19 N ka a daani le, fo ali si Kiristu la kanoo loŋ, meŋ na waroo tambita fahaamuroo bee la, ali si timma Alla la kuwo to.

20 Tenturoo niŋ jayiroo be ate le ye, meŋ ka kuwolu bee ke noo hani ka tamba, ñ ka a daani mennu la, waraŋ ñ ka mennu miira. Tenturoo be ate le ye, meŋ ka ñinnu bee ke semboo la, meŋ be dookuwo la ntolu kono.

21 Tenturoo niŋ jayiroo be ate le ye lannamoolu la kafoo kono ka bo niŋ Kiristu Yeesu la, ka bo jamaani ka taa jamaani fo abadaa. Amiin.

Efesusinkoolu 4

1 Wo kamma la, nte meŋ mu bunjawutonkoo ti Maariyo la kuwo kamma la, ŋa ali daani ka baluu niŋ baluuña la, meŋ jarita kumandiroo la, ali kumandita meŋ na.

2 Ali si baluu fammajiyo kono, mooyaa aniŋ sooneeyaa, aduŋ ali si muña ñoo ye kanoo kono.

3 Ali si katoos bee ke ka ke kiliŋ ti Nooroo kono, ali ye kayiroo ke a sitiraŋo ti.

4 Bala kiliŋ niŋ Noora kiliŋ ne be keriiŋ, ko ali kumandita jiki kiliŋo kaŋ kumandiri kiliŋo la ñaameŋ.

5 Maarii kiliŋ ne be keriiŋ, lanna kiliŋ, batisee kiliŋ,

6 aniŋ Alla kiliŋ meŋ mu ñ bee Faamaa ti. Ate le be ñ bee ye santo, a ka dookuwo ke ka bo niŋ ñ bee la, aduŋ a be ñ bee le kono.

7 Hiinoo diita ntolu bee kiliŋ-kiliŋ naa la le, ko Kiristu ye a sumaŋ ñaameŋ ka ñ so a la.

8 Wo kamma la, a fota le ko: “A taata santo le, a taatoo ye mutamoolu samba, a ye soorifeŋolu dii moolu la le.”

9 “A taata santo le,” ñiiŋ ye a yitandi koyirinke le ko, a naata jii duniyaa dulaa dinkariŋ baa fanaa to le.

10 Wo to Kiristu meŋ jiita, ate le mu wo kiliŋo ti fanaa, meŋ taata santo dulaa to, meŋ tambita saŋ fatoolu bee la, fo a si alihawaa bee fandi a la kallaŋkeeyaa la.

11 Aduŋ ñinnu le mu a la soorifeŋolu ti, a ye moo doolu ke kiilaalu ti, doolu kiilaariyaa kumafolaalu, doolu kibaari betoo kawandilaalu, doolu lannamoolu kantalaalu aniŋ doolu karandirilaalu.

12 Ka bo wo siloo la, a ye moo senuŋolu parendi dookuwo ye fo ñ si a la kafoo yiriwandi, meŋ mu Kiristu baloo ti,

13 fo ñ bee ye ke kiliŋ ti ñ na lannoo to, aniŋ Alla Dinkewo la londoo kono. Wo to le ñ bee be meŋ na ka ke moo timmariŋolu ti, ko Kiristu be timmariŋ ñaameŋ.

14 Bituŋ ñ kana ke dindiŋolu ti kotenke, ñ ka mennu ñori jaŋ waraŋ jana. Tooña, karandiri siifaa jamaa le be jaŋ, mennu naata ka bo niŋ moolu la feere jawoolu la, aniŋ ñ la feeretoo neeneeroo, bari ñ te ke la kotenke feŋ yankariŋo ti, ñiiŋ karandiroolu jiiŋoliŋolu kaŋ.

- 15 Wo noo to, m̀ be looriŋ tooñãa le kaŋ kanoo kono, m̀ be yiriwaa kaŋ kuu-wo-kuu to ka coki Kiristu bala, meŋ mu kuŋo ti baloo ye.
- 16 Ka bo niŋ ate le la, balasuufoolu bee keta ñoo bala kiliŋ ti, fasoolu niŋ cokoolu diita balasuufoolu ye le, aduŋ baloo ka meŋ ne, a ka yiriwaa kanoo kono, niŋ suufoolu bee ye ì la dookuwo taamandi a ñaama.
- 17 M be ali dandalaa la ka ñiŋ bambandi Maariyo kono ko, ali maŋ ñaŋ na baluu la kotenke ko Alla lombaloolu, mennu hakiloo ka tu kuu nafantaŋolu kaŋ.
- 18 Ì sondomeñaalu be dibiriŋ ne, ì la lombaliyaa kamma la ì fatata baluwo la Alla ye meŋ dii, kaatu ì sandomoo jaata le.
- 19 Ì naata malubaliyaa, ì bulata ì la niidiyaa kuwolu nooma. Ì ka kuu nooriŋ siifaalu bee le ke, aduŋ kuu buka ì wasa.
- 20 Wo maŋ ke siloo ti, ali ye meŋ karaŋ Kiristu la kuwo to!
- 21 Tooñãa, ali ye a la kuwo moyi le, aduŋ ì ye wo tooñãa karandi ali ye le a ñaama meŋ mu ate Yeesu ti.
- 22 Wo to, ali ali daajika kotoo wura ali bala, meŋ mu ali la baluuñãa kotoo ti. Wo baluuñãa nakarita le ka bo niŋ hame kuu jawoolu la, mennu ye ali neenee.
- 23 Ali sandomoolu niŋ ali hakiloolu si kutayandi,
- 24 ali ye daajika kutoo duŋ, meŋ daata Alla sawuroo la ka tiliŋ tooñãa niŋ seneyaa soto.
- 25 Wo kamma la, ali meŋ-wo-meŋ si fata faniyaa foo la: Moo-wo-moo si tooñãa fo a siiñõo ye, kaatu m̀ bee mu bala kiliŋ ne taa ti.
- 26 Ali la kamfaa kono, ali kana junuboo ke. Ali la kamfaa kana tara ali kono fo tiloo ye boyi.
- 27 Niŋ wo nte, ali be siloo dii la Ibiliisa la le.
- 28 Moo meŋ mu suuñaarilaa ti, a kana suuñaaroo ke kotenke. Wo noo to a si dookuwo ke a buloolu la, fo a si diiroo ke noo moolu la, mennu be suuloo kono.
- 29 Kuma jawoo kana bo ali daa kono. Wo noo to, ali la kumoolu si beteyaa ka moolu yiriwandi, ka ì maakoyi ì la suuloolu kono, aniŋ ka ì seewondi.
- 30 Ali kana Alla la Noora Kuliŋo sunundi, ali tamputa ka bo niŋ meŋ na ka a ke ali la suuteerilaŋo ti kiisoo luŋo ye.
- 31 Ali niikuyaa bee bula, kamfaa, jusuboo, kawuyeeeyaa, tooñeeri kumoolu aniŋ kurunyyaa kuwolu bee.
- 32 Bari ali ñianta mooyaa niŋ balafaa soto la ñoo ye le. Ali yamfa ñoo ye ko Alla yamfata ali ye ñaameŋ ka bo niŋ Kiristu la.

Efesusinkoolu 5

- 1 Wo kamma la, ali ke Alla nikinnaalu ti, kaatu ali mu a kanudiŋolu le ti.
- 2 Ali taama kanoo kono, ko Kiristu ye ñ kanu ñaameŋ, fo a ye a faŋo dii ñ na sadaa ti, meŋ seeroo diyaata Alla ye.
- 3 Bari ali si fata laañooyaa tuluŋo ma, seneyaabaliyaa siifaa bee aniŋ hadumoo, ñiŋ kuwolu maŋ ñaŋ na fo la ali kono faŋ, kaatu wolu maŋ ke moo senuŋolu la kuwo ti.
- 4 Kuma nooriŋo, diyaamu kalantaŋo aniŋ sanaari jawoo kana bo ali daa kono. Ñiŋ kuwolu maŋ beteyaa, bari ì noo to, ali si Alla tentu.
- 5 Ali si ñiŋ loŋ koyirinke ko, laañooyaa tulunnaa, moo seneyaabaloo waraŋ moo hadumeriŋo, wolu nene te kara soto la Kiristu niŋ Alla la mansabaayaa to. Moo meŋ hadumeta, ali si ñiŋ loŋ a la kuwo to ko, hadumoo mu jalambatoo le ti.
- 6 Ali kana soŋ, moo ye ali neenee niŋ kuma kenseŋolu la. Ñiŋ kuwolu le ye a tinna, Alla la kamfaa baa be naa la moolu kaŋ, mennu maŋ soŋ a ma.
- 7 Wo kamma la, ali niŋ wo moo siifaalu kana kafuñooyaa soto.
- 8 Ali mu diboo le ti nuŋ, bari saayiŋ ali mu maloo le ti Maariyo kono. Wo kamma la, ali baluu ko moolu mennu mu maloo taa ti.
- 9 Kaatu kuwolu, maloo ka mennu diŋ, ì ka je beteyaa, tiliŋo aniŋ tooña le kono.
- 10 Aduŋ ali si a kata ka kuwo loŋ, meŋ si Maariyo kontaanindi.
- 11 Ali kana ali daa bula diboo la baara nafantaŋolu kono, bari ali si wolu waañaari.
- 12 Ì ka mennu ke kulloo kono, hani ka wolu fo faŋ, wo mu malu kuwo le ti.
- 13 Bari feŋ-wo-feŋ maloo ye meŋ waañaari, wo ka je le, a mu meŋ ti,
- 14 aduŋ feŋ-wo-feŋ meŋ jeta maloo kono, wo fanaa keta maloo le ti. Wo kamma la, a fota le ko: “Ite siinoolaa, kuniŋ i ye wuli saayaa kono, aduŋ Kiristu be a la maloo mala la i kaŋ ne.”
- 15 Wo to, ali ali hakiloo tu ali baluuña to. Ali kana ke ñaamembaloolu ti, bari ali si ke ñaamendiŋolu ti.
- 16 Ali ali la waatoo taa kuu, kaatu ñiŋ luŋolu jawuyaata le.
- 17 Wo kamma la, ali kana tooleeyaa, bari ali si a fahaamu, meŋ mu Maariyo la lafoo ti.
- 18 Aduŋ ali kana siira doloo la, meŋ ka fankeña lombaliyaa saabu ka kuu nooriŋolu ke, bari ali si faa niŋ Noora Kuliŋo la.
- 19 Ali diyaamu ñoo ye niŋ jabuuroolu la, jayiri suukuwolu aniŋ suukuu senuŋolu. Ali Maariyo tentu ali la suukuwolu la, ali ye a jayi niŋ ali sondomoolu bee la.
- 20 Kuu-wo-kuu to, ali si tenturoo dii Alla la, m̀ Faamaa, m̀ Maarii Yeesu Kiristu too la.

- 21 Ali soŋ ñoo ma Kiristu ñaasilaŋo kamma la.
- 22 Musoolu, ali soŋ ali keemaañolu ma, ko ali ñanta soŋ na Maariyo ma ñaameŋ.
- 23 Kaatu kewo le mu kuntiyo ti a la musoo ye ko Kiristu mu kuŋo ti a baloo ye ñaameŋ, meŋ mu a la kafoo ti, a faŋo mu ñ na Kiisandirilaa le ti.
- 24 Ko Kiristu la kafoo ka soŋ a ma ñaameŋ, musoolu fanaa ñanta soŋ na ì keemaañolu ma wo le ñaama kuu-wo-kuu to.
- 25 Kewolu, ali ali la musoolu kanu ko Kiristu ye a la kafoo kanu ñaameŋ. A ye hani a faŋo dii a la le,
- 26 fo a si a seneyandi. A ye a kuu niŋ batiseeroo le la, aniŋ a la kumoo ti,
- 27 fo a si a parendi a faŋo ye kallaŋkeeyaa kono. A ye wo ke le, fo lanjuuroo, noroo waraŋ wo ñoŋ kuu siifaa doo te soto la a bala, bari a si seneyaa sootaaribaliyaa kono.
- 28 Wo ñaa kiliŋo la, kewolu ñanta ì la musoolu kanu la le ko ì ye ì faŋolu baloolu kanu ñaameŋ. Kewo meŋ ye a la musoo kanu, a ye a faŋo le kanu.
- 29 Kaatu moo nene maŋ a faŋo baloo koŋ, bari a ka a domorindi le, aduŋ a ka a topatoo le, ko Kiristu fanaa ka a la kafoo topatoo ñaameŋ,
- 30 baawo ntolu mu suufoolu le ti a baloo ye.
- 31 “Wo kamma la, kewo ka a baa niŋ a faa bula jee le, a niŋ a la musoo ye naki ñoo la, ì ye ke balajaata kiliŋ ti.”
- 32 Kulloo baa be maaboriŋ ñiŋ kumoo kono le, bari ŋa a fahaamu ko, a ka Kiristu niŋ a la kafoo la kuwo le yitandi.
- 33 Hani wo, ali meŋ-wo-meŋ ñanta ali la musoolu kanu la le ko ali ye ali faŋolu kanu ñaameŋ, aduŋ musoo ñanta a keemaa horoma la le.

Efesusinkoolu 6

- 1 Dindiŋolu, ali ali wuluulaalu la yaamaroo muta kuuke, baawo ali mu Maariyo taalu le ti, aduŋ a beteyaata wo le ñaama.
- 2 “Ali ali baamaa niŋ ali faamaa horoma.” Wo le mu yaamari foloo ti, meŋ ye laahidoo soto:
- 3 “Fo kuwolu si laakuu ali ye, aniŋ ali ye siimaayaa ñiŋ duniyaa kono.”
- 4 Faalu, ali kana ali la dindiŋolu kamfandi, bari ali ì kuluu niŋ Maariyo la kuluuroo la, aniŋ a la yaamaroolu.
- 5 Joŋolu, ali soŋ ali la duniyaa kuniyolu ma ko ali sonta Kiristu ma ñaameŋ, ŋaniya kiliŋo kono, aniŋ silaŋo niŋ jarajaroo.

- 6 Ali kana soŋ ò ma doronj niŋ ò ñaalu be ali kaŋ. Moolu mennu lafita ka hadamadiŋolu kontaanindi, wolu ka a ke wo le ñaama, bari alitolu mu Kiristu la dookuulaalu le ti, mennu ka Alla la lafoo ke niŋ ò sandomoo bee la.
- 7 Ali si ŋaniya ñiimaa soto ali la dookuwolu kono ko ali ka a ke Maariyo le ye, a maŋ ke hadamadiŋolu ti.
- 8 Ali ye a loŋ ne ko, Maariyo be moo-wo-moo joo la a la dookuu betoo le la, a ye meŋ-wo-meŋ ke, fo a maarii mu joŋo le ti baŋ, waraŋ foroo.
- 9 Kuntiyolu, ali ali la joŋolu muta wo ñaa kiliŋo ñaama, aduŋ ali kana ò silandi. Ali ye a loŋ ne ko, ò niŋ alitolu ye Maarii kiliŋ ne soto Arijana kono, aduŋ wo buka faasaaroo ke.
- 10 Labaŋo la, ali bambaŋ Maariyo kono, a la sembe baa ye ali sembentuŋyaa.
- 11 Ali kelejooŋolu bee taa, Alla ye mennu dii ali la, fo ali si balaŋ noo Ibiliisa la feere jawoolu ma.
- 12 Kaatu m̄ maŋ tara hadamadiŋolu keke kaŋ, bari kantiyolu, sembetiyolu aniŋ maralilaalu, mennu be marariŋ ñiŋ duniyaa diboo ma. N̄ jawoolu mu seetaani jawoolu le ti, mennu be dinkiraalu to saŋ fatoolu kono taariŋ.
- 13 Wo kamma la, ali kelejooŋolu bee taa, Alla ye mennu dii ali la, fo ali si loo noo bambandinke wo luŋ jawoo la, aduŋ ali be loo noo la le hani keloo bandiŋ koolaa.
- 14 Wo to, ali si ali tewo siti niŋ tooŋaa la, aduŋ ali si tiliŋo duŋ ka ke ali la sisi tankandiraŋo ti.
- 15 Ali samatoolu duŋ, wolu le mu ka tara pareeriŋ ka kayiroo la kibaari betoo janjandi.
- 16 Kuwolu bee to, ali lannoo la koteeroo taa fo ali si Seetaanoo la kalabeŋe dimbaamaalu bee faa noo.
- 17 Ali tankandirilaŋ naafoo duŋ meŋ mu kiisoo ti, aniŋ Nooroo la hawusaroo meŋ mu Alla la kumoo ti.
- 18 Ali duwaa waati-wo-waati, ali ye daaniroo ke Noora Kuliŋo kono. Wo kamma la, ali tara pareeriŋ, ali ye wakiili duwaa la moo senuŋolu bee ye.
- 19 Ali duwaa nte fanaa ye, fo Alla si a la kumoo dii n na ka a kawandi fatiyaa kono, fo moolu si kibaari betoo kulloo loŋ.
- 20 Wo kibaari betoo la kuwo kamma la le, n keta kiilaa ti, m be sitiriŋ neejoloo la. Ali duwaa fo n si a kawandi fatiyaa kono, ko n ñanta a ke la ñaameŋ.
- 21 Tikikus meŋ mu m̄ baadiŋ kanuntewo ti, aniŋ Maariyo la dookuulaa tilindiŋo, a be n na kuwolu bee saata la ali ye le, ò be laariŋ jaŋ ñaameŋ.
- 22 M be a kii kaŋ ali kaŋ ñiŋ daliiloo faŋo le kamma, fo ali si a loŋ, ntolu be ñaameŋ, aduŋ a si ali sandomoolu wakiilindi fanaa.

23 Kayiroo ye tara baadiŋolu bee fee, kanoo niŋ lannoo, ka bo m̀ Faamaa Alla bulu, aniŋ Maarii Yeesu Kiristu.

24 Hiinoo ye tara moolu bee fee, mennu ye m̀ Maarii Yeesu Kiristu kanu niŋ kanoo la, meŋ te baŋ na. Amiin.

Filipinkoolu

Filipinkoolu 1

- 1 Nte Pawulu, n niŋ Timoti, ntolu mennu mu Kiristu Yeesu la dookuulaalu ti, m̀ be a la moo senuŋolu bee kontonj na, mennu be Filipi saatewo kono, sako alitolu mennu mu alifaalu niŋ maakoyirilaalu ti.
- 2 Hiinoo niŋ kayiroo be ali fee ka bo Alla bulu, m̀ Faamaa, a niŋ Maarii Yeesu Kiristu.
- 3 N ka n na Alla tentu le waati-wo-waati, niŋ n hakiloo bulata ali la.
- 4 Waati-wo-waati, niŋ m be duwaa kaŋ ali ye, n ka a ke seewoo le kono.
- 5 N ka Alla tentu kafuñooyaa la kuwo to le, n niŋ ali ye meŋ soto ka kibaari betoo janjandi, biriŋ a luŋ foloo la ka naa fo saayiŋ.
- 6 Aduŋ nte dankeneyaata le ko, meŋ ye ñiŋ dookuu betoo dati ali kono, ate le be a timmandi la, janniŋ Yeesu Kiristu la naa luŋo be sii la.
- 7 Nte ye ali kanu n sondomoo bee le la, baawo alitolu niŋ nte bee denta kuu-wo-kuu to le, Alla ye meŋ dii n na ka bo niŋ a la hiinoo la: Fo m be bunjawoo le kono baŋ, waraŋ fo m be kibaari betoo la kuwo le tankandi kaŋ, aniŋ ka a bambandi. Wo to a beteyaata nte fee le ka m miira ali la kuwo la wo ñaama.
- 8 Alla le mu n seedoo ti ko, ali la kuwo ye m meeyaa le ka bo niŋ Kiristu Yeesu la kanoo la.
- 9 N ka duwaa ali ye le ko, ali la ñoo kanoo si tu yiriwaa la kendeke, a niŋ ali la londoo niŋ fahaamuroo,
- 10 fo ali si kuwolu loŋ, mennu beteyaata. Wo to le ali be foroyaa la, aduŋ ali te sootaaroo soto la Kiristu la naa luŋo la.
- 11 Ali si faa niŋ tiliŋo la, meŋ ka daajika betoo saabu, ka bo niŋ Yeesu Kiristu la, Alla la horomoo niŋ jayiroo ye.
- 12 Baadiŋolu, n lafita ali ye a loŋ ko, kuwo meŋ keta nte la, wo ye kibaari betoo la janjaŋo le sembentunyyaa kendeke.
- 13 Kelediŋ-wo-kelediŋ mennu be kantaroo la kumandaŋo la koridaa baa kono jaŋ, wolu niŋ moo koteŋolu bee ye a loŋ ne saayiŋ ko, nte be bunjawoo kono Kiristu la kuwo le kamma.
- 14 Aduŋ n na soronjo bunjawoo kono, wo ye baadiŋ jamaa le bambandi Maariyo kono fo ì ka Alla la kumoo fo fatiyaa niŋ silambaliyaa kono.
- 15 Tooña, moo doolu ka Kiristu la kibaari betoo kawandi, kaatu ì kiiliyaata le, aduŋ ì lafita sonkamooyaa le la, bari doolu ka a kawandi ŋaniya betoo le kaŋ.

- 16 Wolu mennu ka a kawandi ɲaniya betoo kaɲ, ì ka a kawandi ka bo niɲ kanoo le la, kaatu ì ye a loɲ ne ko, Alla le ye nte londi ñiɲ dinkiraa to ka kibaari betoo la kuwo tankandi.
- 17 Mennu ka Kiristu la kibaari betoo kawandi ì fansuɲ daliiloo kaɲ, ì maɲ soobeeyaa, ñiɲ ne be mutariɲ ì bulu ko, ì be nte la sorondiroo tooroo kafu noo la le.
- 18 Bari nte maɲ wo muta kasi ti! Meɲ kummaayaata, wo le mu ko, Kiristu la kibaari betoo ye kawandi sila-wo-sila la. N seewoota wo le la, fo wo kawandoo keta daliila betoo le kaɲ, waraɲ fo daliila jawoo. M be tu la seewooriɲ ne,
- 19 kaatu ɲa a loɲ ne ko, m be finti la le ka bo niɲ ali la duwaalu la, aniɲ maakoyiroo meɲ ka bo niɲ Yeesu Kiristu la Nooroo la.
- 20 M be n yillaariɲ baake wo la le, aduɲ n jikita le ko, ñiɲ kuwo te ke la n ye malu kuwo ti muk. Bari m be tu la fatiyaa la le, fo m baloo muumewo si horomoo dii Kiristu la waati-wo-waati, fo baluwo le mu waraɲ saayaa.
- 21 Kiristu le mu nte ye baluwo ti, wo to saayaa mu nte ye tinewo le ti.
- 22 Niɲ n tententa ka baluu ñiɲ duniyaa kono, m be tu la ñiɲ dookuwo le la, meɲ ye nafaa baa soto, bari hani wo, m maɲ a loɲ, m be meɲ tomboɲ na.
- 23 Kuu fula le be n hakiloo kono, ì ye n dewuɲ baake: Kara doo la, n hameta le ka ñiɲ duniyaa bula fo n si tara Kiristu fee, meɲ beteyaata baake nte ye.
- 24 Bari kara doo la, alitolu la kuwo kamma la, a kummaayaata le ka tu baluuriɲ duniyaa kono jaɲ.
- 25 Wo keta n ye dankeneyaa le ti, aduɲ ɲa a loɲ ne ko, m be tentenɲ na le ka tara ali bee fee, fo ali si ñaatotaa soto, aniɲ seewoo lannoo kono.
- 26 Wo to, niɲ m muruta naɲ ali kaɲ, ali si seewoo baake Kiristu Yeesu kono, kuwolu la, mennu keta nte la.
- 27 N na kuwo be labanɲ na ñaa-wo-ñaa, ali maañaa si jari Kiristu la kibaari betoo la. Wo to, fo m be naa ali je la ñaa niɲ ñaa le la baɲ, waraɲ fo m be tu la ali la kuwo le moyi la, m be a moyi la le ko, ali loota bambandinke ɲaniya kiliɲ ne la, noora kiliɲo kono, ka loo ñoo ye lannoo dookuwo kono, kibaari betoo ye.
- 28 Ali jawoolu kana ali kijoo farandi feɲ-wo-feɲ na. Wo be ke la taamanseeroo le ti ì ye ko, ì be kasaara la le, bari alitolu be kiisa la le. Ñiɲ mu Alla la keroo le ti.
- 29 Hiinoo, ali ye meɲ soto Kiristu la kuwo kamma la, a maɲ ke ka laa a la doronɲ, bari ka toora a la kuwo kamma la fanaa.
- 30 Wo to, alitolu ye wo toora kuu kiliɲo le soto, ali ye meɲ je nte la koomanto nuɲ, aduɲ saayiɲ ali be a moyi la le ko, m be wo le kono hani ka bii.

Filipinkoolu 2

- 1 Fo ali maŋ wakiilindiroo soto Kiristu kono, aniŋ sabarindiroo ka bo niŋ a la kanoo la? Fo ali maŋ kafuñooyaa soto ka bo niŋ Noora Kuliŋo la? Fo ali maŋ mooyaa niŋ balafaa soto ñoo ye?
- 2 Baawo ali ye wolu soto le, ali n na seewoo timmandi niŋ hame kiliŋo sotoo la, ali ye kanu kiliŋ ne soto. Ali soŋ ñoo ma, ali ye ke ŋaniya kiliŋ ti, aniŋ hakili kiliŋ.
- 3 Ali kana feŋ ke ali fansuŋ nafaa kamma, waraŋ ka horomoo ñini ali faŋo ye, bari ali baadiŋ Yeesu noomalankoolu muta fammajiyo niŋ horomoo kono ka tamba ali faŋolu la.
- 4 Ali meŋ-wo-meŋ kana a la kuŋ kiliŋ nafaa doron juubee, bari a si doolu fanaa taa juubee.
- 5 Ali daajikoolu ñanta ke la le ko Kiristu Yeesu daajikoo be ñaameŋ:
- 6 Ate ye Alla mankutoo soto ñaa-wo-ñaa, bari a maŋ wo muta a la ñantoo ti, ka a faŋo niŋ Alla kaañandi.
- 7 A maŋ a faŋ muta feŋ ti, a ye a fammajii ka ke joŋo ti, a naata wuluu niŋ hadamadiŋ muluŋo la. Duniyaa moolu ye a je a la hadamadiŋyaa kono le,
- 8 a ye a fammajii yaamarimutoo la ñaameŋ. A maŋ balaŋ ka faa, bari a sonta le ka hani faa yiribantambilo bala.
- 9 Wo kamma la, Alla ye ate le la kuwo warandi, ka mansasiiraŋo dii a la feŋolu bee kunto. A ye too meŋ dii ate la wo la horomoo maŋ ñoŋo soto.
- 10 Wo le ye a tinna ka bo niŋ Yeesu too la, niilamaa feŋolu bee be ñoyi la a ñaatiŋo la le, menno be Arijana kono, duniyaa kono jaŋ, waraŋ bankoo kono duuma.
- 11 Ì neŋolu kiliŋ-kiliŋ naa be a seedayaa la le ko, Yeesu Kiristu le mu Maariyo ti, ka horomoo dii Alla la, m Faamaa.
- 12 N kanuntewolu, biriŋ n tarata ali fee, ali ye n na yaamaroolu muta ali bulu fuloo le la. Saayiŋ, bayiri m be jamfariŋ ali la le, wo yaamarimutoo kummaayaata baake le. Wo to ali kato bee ke, ali niŋ silaŋo niŋ jarajaroo, fo ali si ali la kiisa timmaŋo soto.
- 13 Kaatu Alla meŋ be dookuwo la alitolu kono, ate le be ali la hamoo niŋ kebaaroolu taamandi la, fo kuwolu si ke ko a la hame betoo be ñaameŋ.
- 14 Ali kana feŋ ke ŋunuŋunoo kono, waraŋ ñoo soosoo,
- 15 bari ali si seneyaa fo moo kana ali tuumi noo feŋ na. Ali ye ke Alla la dindiŋolu ti sootaaribaliyaa kono ñiŋ jamaani jawoo niŋ jamaani jenkeriŋo kono. Ali si mala ko looloolu ñiŋ duniyaa kono,
- 16 niŋ ali ye baluwo kumoo muta. Wo to le, Kiristu la naa luŋo la, m be kibiri noo la ali la kuwo to ko, n na boroo niŋ dookuwo ali ye, wolu maŋ ke kenseŋ ti.

- 17 Ali la lannoo keta le ko jani sadaa, ña meñ dii Alla la. Hani niñ a ye a tara, nte yeloo le be boñ na wo kañ miñ feñ sadaa ti, wo be ke la nte ye jusulaa le ti, aniñ seewoo n niñ ali bee ye.
- 18 Wo ñaa kiliño la, alitolu fanaa si jusulaa, ali niñ nte bee ye seewoo.
- 19 Da ñiñ jikoo soto Maarii Yeesu kono le ko, a te mee la, m be Timoti kii la nañ ali kañ, fo niñ a muruta nañ, n si jusulaa soto ka bo niñ kibaaroolu la alitolu la kuwo to.
- 20 Nte mañ moo-wo-moo soto, meñ ye ñiñ ñoñ ñaniya kendoo soto ali la kuwo to ko ate.
- 21 Wo doolu bee ka ì fansuñ nafaa le ñini, ì buka Yeesu Kiristu la nafaa ñini.
- 22 Alitolu ye a loñ ne kendeke ko, Timoti ye a faño la kuwo yitandi le. A tarata m maakoyi kañ n na dookuwo kono kibaari betoo ye le ko dindiño ka a faamaa maakoyi ñaameñ.
- 23 Wo kamma la, n lafita le ka a kii nañ ali kañ, bari foloo-foloo, n ñanta a loñ na le, n na kuwolu be laa la ñaameñ.
- 24 Aduñ ña ñiñ dankeneyaa soto Maariyo kono le ko, a te mee la, m faño be naa la.
- 25 Bari ña a miira, a kummaayaata le ka m baadiño Epaforoditus murundi ali kañ. Ate fanaa mu n dookuño le ti, aniñ m mooño kelediño. A mu ali la kiilaa le ti fanaa, ali ye meñ kii ka n na suulakuwolu topatoo.
- 26 Ali la kuwo ye a meeyaa le waati jañ, aduñ a niyo toorata le, kaatu a naata a loñ ne ko, ali ye a la kuuraño kibaaroo moyi le.
- 27 Tooña, a kuuranta nuñ baake le, fo a be naa faa la. Bari Alla ye balafaa soto a ye le, aduñ wo mañ ke ate dammaa ye, kaatu niñ wo nte, a la kuwo be nte la sunoo kafu la le.
- 28 Wo kamma la, m be hameriñ baake le ka a murundi nañ ali kañ, fo niñ ali ye a je kotenke, ali si seewoo, aduñ n na niitooroo si talaa.
- 29 Wo to, ali si a jiyaa niñ seewoo baa la, Maariyo kono. Aduñ ali si a ñoñ moo siifaalu horoma,
- 30 kaatu domandiñ, a si faa Kiristu la dookuwo kamma la. A ye a niyo le laa fo a si wo maakoyiroo timmandi n ye, alitolu fañolu mañ meñ ke noo.

Filipinkoolu 3

- 1 M baadiñolu, labaño la, ali seewoo Maariyo kono! Nte te pasi la ka ñiñ kuwolu seyinkañ safee ali ye, aduñ wo mu alitolu ye nafaa le ti.
- 2 Ali ali hakiloo tu wo moolu to, mennu ka kuu jawoolu ke, wo wuloolu. Ali ali hakiloo tu wo moolu to, mennu ka ì baloolu nama.

- ³ Ntolu le mu moolu ti, mennu ye sunna tooñaa soto, baawo ñ ka Alla batu le ka bo niñ a la Nooroo la, aduñ ñ ka kibiri Kiristu Yeesu le la kuwo la. M̄ buka ñ jikoo loo ñ na hadamadiñyaa kuwolu kañ,
- ⁴ nte ye daliiloo soto ka n jikoo loo a kañ ñaa-wo-ñaa. Niñ moo-wo-moo ye a miira ko, ate ye daliiloo soto le ka jiki a la hadamadiñyaa kuwolu la, wo to nte le ye daliila koyoo soto jee ka tamba wo maarii la:
- ⁵ Nte sunnata tili seyinjaño le la, biriñ n wuluuta. Nte mu Banisirayilankoo le ti, ka bo Benjamini lasiloo to. Nte mu Hiburunkoo le ti, Hiburunkoo piir. Musa la Luwaa la karoo la, n keta nuñ Farisewo faño le ti.
- ⁶ Hamoo la karoo la, nte ye Yeesu la kafoo toorandi baake le. Niñ a ye a tara, Luwaa mutoo si moo tilindi noo Alla ñaatiñjo la, wo to nte mañ sootaaroo soto.
- ⁷ Bari meñ-wo-meñ mu nte la nafaa ti nunto, saayiñ ña wo muta bonoo le ti, Kiristu la kuwo kamma la.
- ⁸ Tooñaa, nte ye feño bee muta bonoo le ti, kaatu ka Kiristu Yeesu loñ, m Maariyo, wo le nafaa warata ka tamba feño bee la. Ate le la kuwo kamma la, m bonota feñolu bee la. Da wolu bee muta suntukuño le ti, fo n si Kiristu soto,
- ⁹ aniñ ka tara a fee. Wo to m mañ tiliño soto noo m faño la kattoo la meñ ka bo niñ Luwaa mutoo la, bari ña tiliño le soto, meñ ka soto niñ lannoo la Kiristu kono. Ñiñ tiliño ka bo Alla le bulu, aduñ a be dendin lannoo le la.
- ¹⁰ Nte lafita Kiristu le loñ na, aniñ a la saayaakoolaa wulindiroo semboo, aniñ ka ke karasotolaa ti a la tooroolu niñ a la saayaa to,
- ¹¹ fo a si ke ñaa-wo-ñaa, n si niyo soto saayaakoolaa wulindiroo to.
- ¹² M mañ a fo ko, nte futata wo tunkuño ma le fokabañ, bari nte ka tenten boroo la m fankadaño bee le la ka kañeerifeño soto, Kiristu Yeesu ye n kañee a faño kañ meñ ye.
- ¹³ Baadiñolu, m mañ a miira ko, ña a soto le foloo, bari kuu kiliñ, ña wo ke le, wo le mu n ñinata kuwolu bee la le, mennu be n kooma, n ka ñaaba kuwolu le kañ, mennu be n ñaato.
- ¹⁴ Nte ka ñori ñaato le ka ñaaba wo tunkuño kañ, fo n si kañeerifeño soto, meñ mu badaa-badaa baluwo ti, Alla ye n kumandi meñ to ka bo niñ Kiristu Yeesu la.
- ¹⁵ Alitolu mennu menta Nooroo kono, ali ñiñ miirali kiliño soto. Niñ a ye a tara, doolu ye miirali doo le soto ali kono, n jikita le ko, Alla be ñiñ kuwo koyindi la wolu fanaa ma le.
- ¹⁶ Ali ña tenten ñiñ sila kiliño la, m̄ be meñ kañ.
- ¹⁷ Baadiñolu, ali kafu n na kuwo nikinnaalu ma, aduñ ali si kali wo moolu koroosi, mennu be wo misaaloo nooma kañ fokabañ, ali ye meñ soto m̄ bulu.
- ¹⁸ Kaatu moo jamaa be baluuriñ, ì mu Kiristu la yiribantambiloowoolu le ti, ko ña a fo ali ye ñaameñ siiñaa jamaa koomanto, saayiñ n kumbootoo le be a fo kañ ali ye.

19 Wo moolu labajo mu kasaaroo le ti, kaatu i konobattoo le mu i la alla ti. I ka kibiri kuwolu le la, i nanta malu la mennu la. I hakiloolu ka tu nin duniyaa kuwolu doron ne kan.

20 Bari ntolu la bankudinyya be Arijana le kono, n na Kiisandirilaa be bo la nan daamen. Ate le mu Maarii Yeesu Kiristu ti, m be men batu kan ka naa.

21 M balajaata lamfuriyolu mennu nanta faa la, ate le be i ke la balajaatoolu ti, mennu be kallankeeyaa la ko a fano baloo be naamen. A be wo ke la nin semboo le la, semboo men ye a tinna, a ye alihawaa bee ke noo a la maraloo koto.

Filipinkoolu 4

1 Wo to, m baadiyolu, na mennu kanu, anin mennu la kuwo ka m meeyaa, ali loo bambandinke Maariyo kono. Alitolu mu nte la seewoo le ti, anin n na kañeerinaafoo.

2 Da Yuwodiya nin Sintike daani le ka son noo ma ko Maariyo noomalankayaa hakoo be naamen.

3 Aduñ ite Sisikos, na i daani ka nin musoolu maakoyi ko n dookuuñoo tilindiylolu. I jarita wo la le, kaatu i ye kata baa le ke n na dookuwo to kibaari betoo ye, i nin Kelementi nin n na dookuuñoo koteylolu mennu toolu be safeerin baluwo kitaaboo kono.

4 Ali kali tu seewoorin Maariyo kono! Aduñ m be a fo la kotenke, ali seewoo!

5 Ali sooneeyaa moolu bee ye kendeke, fo i bee si ali la sooneeyaa lon. Maariyo sutiyaata nan ne!

6 Ali kana ali niyo toorandi jaakaloo la, bari ali si ali la suuloolu bee fo Alla ye, duwaa nin daanaroo kono, ali nin tenturoo.

7 Wo to le Alla la kayiroo men warata ka tamba hadamadiylolu la fahaamuroo bee la, a be ali sondomoolu nin ali la miiroolu kanta la Kiristu Yeesu kono le.

8 Labajo la, baadiylolu, ali ali hakiloolu fandi nin kuu-wo-kuu la, men mu tooña ti, men mu horomoo ti, men tilinta, men seneyaata, men kanunteeyaata, men hiinanteeyaata, anin men jarita jayiroo la.

9 Ali ye kuu-wo-kuu karan waran soto m bulu, ali ye men moyi n na, waran je n na, ali bula wo nooma. Aduñ Alla men ka kayiroo dii, si tara ali fee.

10 Nte seewoota Maariyo kono baake le ko, labajo la, siloo yeleta alitolu ye le ka n na suulakuwolu topatoo, ko ali ka a ke nun naamen. A ye waati sii le, ali man siloo soto ka a ke, hani ali lafita a la.

11 N te nin fo kan ka n na suuloolu yitandi ali la, kaatu n na kuwolu be laarin naa-wo-ña, n dalita le ka wasa.

12 Da dasoo lon ne, aduñ na sotoo fanaa lon ne. Nte ye nin kulloo lon ne ka tara wasarin daa-wo-daa anin waati-wo-waati. N ka tara wasarin ne, nin n konoo be faarin,

aniñ niñ konkoo be n na. N ka tara wasariñ ne, niñ ña jamaa baa soto, aniñ niñ ña domandiñ soto.

13 N ka kuwolu bee ke noo ka bo niñ ate le la, meñ ka n sembentuñyaa.

14 Bari hani wo, alitolu ye kuu kendoo le ke ka n na bataa talaa.

15 Alitolu Filipinkoolu fañolu ye a loñ ne ko, biriñ foloodulaa to, alitolu doronj ne mu Yeesu la kafoo ti, mennu niñ nte ka deñ diiroo niñ sotoo la. Wo keta le tumoo meñ na, ña kibaari betoo kawandi alitolu fee, bituñ n naata Makedoniya tundoo bula.

16 Tooña, hani kabiriñ m be Tesalonika saatowo kono, ali ye maakoyiroo kii n kañ ne, aduñ wo mañ ke siiña kiliñ doronj ti.

17 M mañ ñiñ fo ka soorifeñolu kaniñ ali bulu, bari n lafita le ali la tinewo si lafaa-lafaa laalaa, ali la beteyaa kamma Alla la karoo la.

18 Da a seedeyaa ko, ña feño bee soto le, ña jamaa baa le soto. Ali la ñiñ soorifeñolu, Epaforoditus ye mennu samba nañ, ì tambita n na suuloolu la le, aduñ n wasata le. Ì keta ko sadaa seera feñ diimaa meñ ka Alla seewondi.

19 Aduñ n na Alla, fanka jamaa be meñ bulu, a be ali la suuloolu bee topatoo la le, ko Kiristu Yeesu la semboo niñ waroo be ñaameñ.

20 Tenturoo niñ jayiroo be n na Alla ye, m Faamaa, fo abadaa. Amiin.

21 Ali moo senuñolu bee kontonj n ye, mennu mu Kiristu Yeesu taalu ti.

22 Baadiñolu mennu bee be nte fee jañ, ì be ali kontonj na, sako mennu be dookuwo la Rooma mansakewo la koridaa to.

23 Maarii Yeesu Kiristu la hiinoo ye tara ali la nooroo fee.

Kolosankoolu

Kolosankoolu 1

- 1** Nte Pawulu, Kiristu Yeesu la kiilaa ka bo niŋ Alla la lafoo la, n niŋ m̄ baadiŋo Timoti
- 2** be ali kontoŋ na, alitolu mennu mu m̄ baadiŋolu ti, Kolosa saatewo kono jee. Alitolu mu moo senuŋolu le ti, mennu fanaa laata Kiristu la. Hiinoo niŋ kayiroo be ali fee ka bo Alla bulu, m̄ Faamaa.
- 3** Ñ ka tu Alla tentu la le, m̄ Maarii Yeesu Kiristu Faamaa, niŋ m̄ be duwaa kaŋ ali ye,
- 4** baawo ñà ali la lannoo moyi le Kiristu Yeesu kono, aniŋ ali ye kanoo meŋ soto moo senuŋolu bee ye.
- 5** Ñinnu bee be looriŋ ali la jikoo la kuwo le kaŋ, meŋ be pareeriŋ ali ye Arijana kono. Ali naata kibaaroo moyi ñiŋ jikoo le la kuwo to nuŋ, kibaaroo meŋ mu tooña kumoo ti, aniŋ kibaari betoo.
- 6** Ñiŋ kibaaroo futata ali ma le ko a futata duniyaa tonkoŋ naanoo bee to ñaameŋ, ka diŋ betoo diŋ, aniŋ ka yiriwaa. A keta wo le ñaama alitolu kono ka bo wo luŋo faŋo la, ali ye a moyi le ka a fahaamu, meŋ mu Alla la hiinoo ti tooña kono.
- 7** Ali naata ñiŋ tooña la kuwo karaŋ Epafaras le bulu, meŋ mu n̄ kanuntee dookuuño ti. Ate mu Kiristu la dookuulaa le ti ali ye, meŋ foroyaata.
- 8** Ate le ye n̄ kalamutandi ali la kanoo la, ali ye meŋ soto Noora Kuliŋo kono.
- 9** Wo kamma la, kabiriŋ luŋo meŋ na ñà ali la kuwo moyi, m̄ maŋ n dahaa duwaa la ali ye. Ñ ka tu Alla daani la le, fo ali si faa a la lafoo londoo la, aniŋ ñaameŋo niŋ fahaamuroo, a la Nooro ka mennu dii.
- 10** Wo siloo la, ali si baluuña soto, meŋ jarita Maariyo ñaatiŋo la, aniŋ meŋ be a kontaani la baake. Ali la kebaara betoolu bee si barakoo soto, aniŋ ali ye yiriwaa Alla loŋo kono.
- 11-12** Allamaa ali ye bambaŋ niŋ semboo bee la, ko a la waroo be kaawakuuyaariŋ ñaameŋ, fo ali si muño niŋ wakiiloo soto kuwolu bee kono, aduŋ ali si m̄ Faamaa tentu niŋ seewoo la. Ate le ye ali ke keetaalaa ti a la moo senuŋolu la keetaa to Arijana kono, maloo be daameŋ.
- 13** Ate le ye m̄ bondi diboo semboo bulu, a ye n̄ samba a Kanu Dinkewo la mansabaayaa to,
- 14** meŋ ye n kumakaa, a ye n̄ na junuboolu kafari.
- 15** Ate le mu Alla jebaloo sawuroo ti, ate le sotota daaroo bee ñaa.
- 16** Ka bo niŋ ate le la, feŋolu bee daata, fo ì be saŋ fatoolu le kono baŋ, waraŋ duniyaa kono, fo ì ka je le baŋ, waraŋ ì buka je, fo ì mu mansoolu le ti baŋ, sembetiyolu,

maralilaalu waraŋ kantiyolu. Feŋolu bee daata ka bo niŋ ate le la, aduŋ ì daata ate le ye.

17 Janniŋ feŋ-wo-feŋ ka daa, ate be sotoriŋ ne nuŋ fokabaŋ, aduŋ feŋolu bee be mutariŋ ñoo bala ate le kono.

18 Ate le mu kuŋo ti baloo ye, meŋ mu a la kafoo ti. Ate le mu feŋolu bee foloo ti, ate le foloo wulita ka bo saayaa kono, fo a si ke foloo ti feŋ-wo-feŋ to.

19 Alla faŋo kontaanita le ko, a la timmoo ye tara ate kono.

20 Ka bo niŋ ate le la, Alla ye a faŋo niŋ feŋolu bee diyandi, fo ì be saŋ fatoolu le kono baŋ, waraŋ duniyaa kono jaŋ. Alla ye a la kayiroo dii ka bo niŋ ate le yeloo la, meŋ bonta yiribantambilo kaŋ.

21 Ali sondomoolu jamfata Alla la le nuŋ, aduŋ ali la miiroolu ye ali ke a jawoolu le ti fo ali tuta kuu jawu baaroo la.

22 Bari saayiŋ, Alla ye a niŋ ali diyandi le ka bo niŋ Kiristu balajaatoo la, meŋ faata, fo ali si yitandi Alla ñaatiŋo la ko moo senuŋolu mennu maŋ sootaaroo soto, aduŋ ì te tuumi noo la.

23 Wo be ke la le, niŋ ali foroyaata lannoo kono, aduŋ ali ye bambaŋ wakiiloo kono fo ali kana ali la jikoo bula kibaari betoo la kuwo to, ali ye meŋ moyi nuŋ. Ñiŋ kibaari betoo kawandita duniyaa bee le ye, aduŋ nte Pawulu naata ke wo le dookuulaa ti.

24 Saayiŋ, n seewoota n na tooroolu kono le ali la kuwo kamma. Niŋ feŋ ñanta kafu la Kiristu la tooroolu to a baloo ye, m be a timmandi la m balajaatoo le kono. A baloo ñiŋ, wo mu a la kafoo le ti,

25 n keta dookuulaa ti meŋ ye. Alla faŋo le ye n londi ñiŋ dookuwo to alitolu la kuwo kamma la, fo n si ali kalamutandi a la kumoo la timmarinke.

26 Wo kumoo la kuwo tarata maaboriŋ kulloo kono jamaanoolu la waati jaŋ koomanto, bari saayiŋ a ye a lankenema a la moo senuŋolu ye le.

27 Alla ye wolu le tomboŋ fo ì si wo kulloo la kallaŋkeeyaa niŋ fankoo loŋ, aniŋ ka a futandi moolu ma, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti. Aduŋ a kulloo fele: Kiristu be baluuriŋ alitolu kono le, ate meŋ mu ñ na jikoo ti ka duŋ kallaŋkeeyaa kono.

28 Ntolu ka ate le la kuwo bankee ka moo-wo-moo dandalaa, aniŋ ka moo-wo-moo karandi ñaameŋo bee la, fo ñ si moo-wo-moo yitandi ko, ì menta Kiristu kono le.

29 Ñiŋ daliiloo le ye a tinna, n ka dookuwo ke kendeke, aduŋ n ka a kata baake niŋ sembe baa le la, a ye meŋ ke n kono ka bo niŋ a la kaawakuwo la.

Kolosankoolu 2

1 N lafiita ali ye a loŋ, n na kata kuwolu be warariŋ ali ye ñaameŋ, aniŋ mennu be Lawodiseya saatewo kono, aniŋ baadiŋ koteŋolu bee mennu nene maŋ nte je ì ñaa la.

- ² N ka ñiñ kattoo ke le fo ò niyo si laa, aniñ ò ye tara kambendiñ ka ke kiliñ ti kanoo kono, fo ò si fankoo bee soto, meñ mu fahaamuroo ti dankeneyaa kono, aniñ ò si Alla la kulloo loñ meñ mu Kiristu ti.
- ³ Ñaameño niñ londoo fankoo bee be maaboriñ ate Kiristu le kono.
- ⁴ M be ñiñ fo kañ ali ye le, fo moo-wo-moo kana ali neenee noo niñ neeneeri kumoolu la.
- ⁵ Hani nte faño mañ tara maabeeriñ ali kono ñaa-wo-ñaa, bari nooro kono, m be ali fee jee le, aduñ n seewoota ka a je ko, ali be lookuuriñ aniñ ali be bambandiñ ali la lannoo to Kiristu kono.
- ⁶ Baawo ali sonta Kiristu Yeesu ma le ka ke ali Maariyo ti, wo to ali baluu ko moolu mennu mu a taalu ti.
- ⁷ Ali suloolu duñ a kono, ali ye loo bambandinke a kono, fo ali si yiriwaa lannoo kono, ko ò ye ali karandi a la ñaameñ. Ali faa niñ tenturoo la.
- ⁸ Ali ali hakiloo tu fo moo-wo-moo kana ali jonyandi yinkaroo niñ neeneeri kuma kenseñolu la, mennu ka tara dendiñ hadamadiñolu la aada kuwolu la, aduñ ò mañ soto ka bo niñ Kiristu la, bari ñiñ duniyaa semboolu.
- ⁹ Alla mankutoo be Kiristu kono le, a timmariño, hadamadiñyaa kono,
- ¹⁰ aduñ ali naata baluu timmariño soto ate le kono. Ate le mu alihawaa maralilaalu niñ sembetiyolu bee la kuntiyo ti.
- ¹¹ Ate le kono, ali naata sunna fanaa. Wo sunnoo mañ ke hadamadiñ buloo la, bari ali sunnata Kiristu le la, kabiriñ ali ye ali la daajika kotoo wura ali bala,
- ¹² aduñ ali niñ a naata baadee ñoo la batisoo kono. Ali niñ a naata wulindi ñoo la fanaa wo batisoo kono, ka bo niñ lannoo la ali ye meñ soto Alla la semboo to, ate faño meñ ye Kiristu wulindi ka bo saayaa kono.
- ¹³ Ali faata le nuñ ali la junuboolu kamma la, aniñ ali daajika kotoo, ali ye meñ soto sunnabaliyaa kono. Bari Alla naata ali niñ Kiristu balundi le, a yamfata ñ na junuboolu bee la.
- ¹⁴ Alla ye ñ na juloo kotoolu safeeroo tuutuu le, mennu tarata ñ kañ, ò niñ luwaa meñ ye ñ tumi. A ye wo juloo kayitoo landi kara la le, a ye a pempeñ Kiristu la yiribantambilo kañ.
- ¹⁵ Ka bo niñ wo siloo la, a ye maralilaalu niñ sembetiyolu la kelejooñolu buusi ò bulu le, a ye ò bee malundi kenebaa to, kaatu a ye ò noo ka bo niñ Kiristu la yiribantambilo le la.
- ¹⁶ Wo to, ali kana soñ, moo-wo-moo ye ali tumi feñolu la, ali ka mennu domo, ali ka mennu miñ, warañ Kari Kuta Juurali luño, warañ Loobula Luño, warañ juurali luñ koteñolu.

17 Ñinnu mu niiniyo doronj ne ti kuwolu to, mennu be naa la, bari ò la kuwo tooñaa tarata Kiristu le kono.

18 Ali kana soŋ, moo-wo-moo ye ali daa bondi kañeerifejo ñoosaboo to. Wo moo siifaalu ka fantoorandoo le kummaayandi, a niŋ malaayika batoo, aduŋ ò ka kibiri ò la jeroolu la le. Ì la faŋ waroo tambita le, bari a maŋ daliila soto, kaatu a bee be dendiŋ ò la hadamadiŋyaa miiroolu le la.

19 Ì maŋ tara dendiŋ Kiristu la kotenke, meŋ mu kuŋo ti balajaatoo ye. Ate le ka balajaatoo domorindi, aduŋ a ye cokoolu niŋ fasoolu dii a la le ka a suufoolu muta ñoo bala. Ka bo wo siloo le la, balajaatoo ka meŋ, a ye yiriwaa ko Alla ye a yiriwandi ñaameŋ.

20 Baawo alitolu niŋ Kiristu faata ñoo la le fo ali niŋ ñiŋ alihawaa semboolu si kuntu, wo to, muŋ ne ye a tinna ali ka baluu hani ka bii ko moolu, mennu mu ñiŋ duniyaa taalu ti? Muŋ ne ye a tinna ali ka soŋ ñiŋ duniyaa la yaamaroolu ma, mennu be ko,

21 “Ali kana ñiŋ muta! Ali kana wo nene! Ali kana wo doo maa”?

22 Ñinnu bee mu hadamadiŋolu la yaamaroolu le ti, ka bo ò la miiroolu niŋ ò la karandiroolu la. Ì be dendiŋ suula feŋolu le la mennu ka laban tiñaa la.

23 Tooñaa, ñiŋ yaamaroolu ka munta le ko ñaameŋo, kaatu ò ka baturi koleŋo le kummaayandi, aniŋ fantoorandoo meŋ buka balajaatoo kaari, bari ò maŋ nafaa soto ka hadamadiŋyaa la hame kuwolu mara.

Kolosankoolu 3

1 Baawo ali niŋ Kiristu wulindita ñoo la le, ali ali sandomoolu loo kuwolu kaŋ, mennu be Arijana kono, Kiristu be siiriŋ daameŋ Alla bulubaa karoo la.

2 Ali ali hakiloolu loo kuwolu kaŋ, mennu be Arijana kono, bari ali kana ò loo ñiŋ duniyaa kuwolu kaŋ,

3 kaatu ali faata le, aduŋ ali la baluwo niŋ Kiristu be maaboriŋ Alla fee le.

4 Kiristu meŋ mu ñ na baluwo ti, a be finti la le ka muru naŋ, wo to le alitolu fanaa niŋ a be finti la ñoo la, kallankeeyaa kono.

5 Wo kamma la, feŋ-wo-feŋ mu ñiŋ duniyaa hame kuwo ti ali la baluwo kono, ali ò bee bula ka kasaara: Laañooyaa tuluŋo, seneyaabaliyaa, balajaatoo la hame kuu jawoo, ŋaniya jawoo aniŋ hadumoo meŋ mu jalambatoo ti.

6 Ñiŋ kuwolu le ye a tinna, Alla la kamfaa baa be naa la moolu kaŋ, mennu maŋ soŋ a ma.

7 Alitolu tarata taama kaŋ ñiŋ siloolu le la nuŋ, biriŋ ñiŋ kuwolu ye ali mara.

8 Bari saayiŋ, ali ñiŋ kuwolu bee bula, mennu be ko kamfaa, jusuboo, kurunŋyaa, aniŋ tooñeeroo. Aduŋ kuma nooriŋo kana bo ali daa kono.

- 9 Ali kana faniyaa fo ñoo ye, baawo ali ye ali daajika kotoo wura ali bala le, a niŋ a kebaaroolu.
- 10 Ali naata daajika kutoo duŋ, meŋ be tu la ali kutayandi la ali Daamansoo sawuroo la, fo ali si fahaamuroo soto Alla la kuwo to kendeke.
- 11 Ñiŋ kuwo la karoo la, fataŋ-fansoo te baadiŋolu teema, fo Yahuudoo le mu baŋ, waraŋ Jirisinkoo, sunnariŋo waraŋ sunnabaloo, fo bantalankoo le mu waraŋ wulakono moo, fo joŋo le mu waraŋ foroo, kaatu Kiristu mu feŋo bee le ti ì bee ye, aduŋ a be baluuriŋ ì bee le kono.
- 12 Wo to, alitolu mennu mu Alla la tomboŋ moo senuŋolu niŋ kanuntewolu ti, ali ali la daajika kutoo duŋ, meŋ mu balafaa ti, mooyaa, fammajiyo, sooneeyaa aniŋ muñoo.
- 13 Ali muña ñoo ye, aduŋ niŋ moo ye feŋ soto ka a baadiŋo tuumi, ì si yamfa ñoo ye. Ko Maariyo yamfata alitolu ye ñaameŋ, ali fanaa si yamfa ñoo ye wo ñaama.
- 14 Wo feŋolu bee kunto, ali kanoo duŋ, meŋ ye feŋolu bee siti ñoo bala kamben timmariŋo kono.
- 15 Aduŋ ali si Kiristu la kayiroo bula, a ye ali sondomoolu mara. Tooña, ali kumandita wo kayiroo le to ka ke balajaata kiliŋ ti. Ali tenturoo dii niŋ ali sondomoo bee la.
- 16 Ali Kiristu la kumoo bula, a ye baluu kendeke ali kono. Ali ñoo karandi, ali ye ñoo yaamari niŋ ñaameŋo bee la. Ali jabuuroolu laa, jayiri suukuwolu aniŋ suukuu senuŋolu. Ali si ì laa niŋ tenturoo la ali sondomoolu kono.
- 17 Aduŋ niŋ ali be kuu-wo-kuu ke la, fo diyaamoo kono waraŋ kebaaroo to, ali si a bee ke Maarii Yeesu too la, aduŋ ali si tenturoo dii Alla la, m Faamaa, ka bo niŋ ate la.
- 18 Musoolu, ali soŋ ali keemaañolu ma, ko a ñanta ñaameŋ Maariyo kono.
- 19 Kewolu, ali ali la musoolu kanu, aduŋ ali kana saŋara ì kaŋ.
- 20 Dindiŋolu, ali soŋ ali wuluulaalu ma kuwolu bee to, kaatu wo le ka Maariyo seewondi.
- 21 Faalu, ali kana ali la dindiŋolu kamfandi ka ì jikilateyindi.
- 22 Joŋolu, ali soŋ ali la duniyaa kuntiyolu ma kuwolu bee to. Ali kana soŋ ì ma doron niŋ ì ñaalu be ali kaŋ. Moolu mennu lafiita ka hadamadiŋolu kontaanindi, wolu ka a ke wo le ñaama, bari alitolu mu Maariyo ñaasilannaalu le ti, wo to ali soŋ ì ma niŋ ali sondomoo bee la.
- 23 Ali be dookuu-wo-dookuu ke kaŋ, ali a ke ali ŋaniyoo bee la ko ali ka a ke Maariyo le ye, a maŋ ke hadamadiŋolu ti.
- 24 Ali ye a loŋ ne ko, Maariyo be ali joo la keetaafeŋo le la, meŋ be pareeriŋ a yaa. Ali be Maarii Kiristu le batu kaŋ!

²⁵ Kuu kuruj kelaalu be joo soto la ì la kuu kurujolu to le. Alla buka moo-wo-moo faasaa.

Kolosankoolu 4

¹ Kuntiyolu, ali ali la jujolu muta tiliyo kono, ali ye ì la ñantoolu dii ì la a ñaama. Ali kana ñina ko, alitolu fanaa ye Kuntiyo soto Arijana kono le.

² Ali tu duwaa la, aduj ali si koroosiroo ke a kono, ali nij tenturoo.

³ Ali si duwaa ntolu fanaa ye, fo Alla si bundaa yele n ye ka a la kumoo kawandi, anij ka moolu kalamutandi Kiristu la kulloo la. Wo kuwo le kamma la, m be bunjawoo kono.

⁴ Ali duwaa, fo nte si kumoo kawandi seneyarinke, ko n ñanta a ke la ñamej.

⁵ Nij ali be moolu kono, mennu manj ke Yeesu noomalankoolu ti, ali si maa kuu ñamejo la. Nij siloo yeleta ali ye ka kuu betoo ke, ali si a waatoo taa kuu.

⁶ Ali la diyaamoo si tu sooneeyarij. Kuma betoolu si a diyandi ko koo ka domoroo diyandi ñamej. Aduj ali si a loj, ali ñanta moo-wo-moo jaabi la ñamej.

⁷ Tikikus be n na kuwolu bee saata la ali ye le. Ate mu ñ baadij kanuntewo le ti, dookuulaa tilindiyo, anij ñ kafuñoo maakoyirilaa Maariyo la dookuwo kono.

⁸ M be a kii kanj ali kanj ñij daliiloo fajo le kamma la fo ali si a loj, ntolu be ñamej, aduj a si ali sondomoolu wakiilindi fanaa.

⁹ M be a nij Onesimus le kii kanj nanj ali yaa, mej mu m baadij tilindiyo ti, anij m baadij kanuntewo. Ate mu ali fajolu la moo le ti. Ì be kuwolu bee fo la ali ye le, mennu keta janj.

¹⁰ M mooño bunjawutonkoo Aristakus be ali kontonj na, anij Maaka, mej mu Barinabas sanawumaa ti wuluwo to. Ali ye yaamaroolu soto Maaka la kuwo to le fokabanj. Wo kamma la, nij a naata ali kanj, ali si a jiyaa.

¹¹ Yeesu, ì ka mej kumandi Yustus la, fanaa be ali kontonj na. Ñinnu doronj ne mu Yahuudoolu ti janj, nte dookuñooolu kono Alla la mansabaayaa ye. Ì keta n ye wakiilindirilaalu le ti.

¹² Epafaras mej mu ali fajolu la moo ti, anij Kiristu Yeesu la dookuulaa, be ali kontonj na. A ka tu duwaa la ali ye le doronj a sondomoo bee la, fo ali si mej ka yiriwaa ali la lannoo kono, anij ali si dankeneyaa kendeke Alla la lafoo bee to.

¹³ Nte fajo mu seedoo le ti a la kuwo to ko, a ye dookuwo ke alitolu ye baake le, anij Yeesu la kafoolu ye, mennu be Lawodiseya anij Hiyerapolis saatewolu to.

¹⁴ Ñ kanuntee jaaralilaa Luka be ali kontonj na, anij Demas.

¹⁵ Ali baadijolu kontonj n ye, mennu be Lawodiseya. Ali Nimfa fanaa kontonj n ye, anij Yeesu la kafoo mej ka bej a yaa.

16 Niŋ ñiŋ leetaroo karanta ali ye, ali si a kata fo a si karaŋ Yeesu la kafoo fanaa ye, meŋ be Lawodiseya. Ali si Lawodiseyankoolu fanaa la leetaroo karaŋ.

17 Ali a fo Arikipus ye, nte ko, “I hakiloo tu, i ye dookuwo timmandi, Maariyo ye meŋ dii i la!”

18 Nte, Pawulu le ye ñiŋ kontondiroo safee ali ye m faŋo buloo la. Ali kana ñina ko, m be sitiriŋ neejoloo le la. Alla la hiinoo ye tara ali fee.

1 Tesalonikanko

1 Tesalonikanko 1

- 1 Nte Pawulu, Silas aniñ Timoti be Yeesu la kafoo moolu kontonj na, mennu be Tesalonika saatewo kono aniñ mennu bee mu m̃ Faamaa Alla taa ti, aniñ Maarii Yeesu Kiristu. Hiinoo niñ kayiroo be ali fee.
- 2 Ñ ka tu Alla tentu la le doronj ali bee la kuwo kamma la, niñ m̃ be duwaa la.
- 3 Ñ hakiloolu ka tu bula la ali la m̃ Faamaa Alla ñaatiliño la le. M̃ buka ñina ali la dookuwo la lannoo kono, ali la kata kuwolu kanoo kono, aniñ jiki bambandiño, ali ye meñ soto m̃ Maarii Yeesu Kiristu la kuwo to.
- 4 M̃ baadiñolu, Alla ye mennu kanu, ñà a loñ ne ko, Alla le ye ali tomboñ,
- 5 baawo kibaari betoo, ñ ka meñ kawandi, a mañ naa ali kañ kumoolu doronj na, bari semboo niñ Noora Kuliño, wolu niñ dankeneyaa timmariño. Alitolu ye a loñ ne, m̃ be baluuriñ ali kono ñaameñ ali la kuwo kamma la.
- 6 Bituñ ali naata ntolu niñ m̃ Maariyo la kuwo nikiñ. Ali be tooroo kono ñaa-wo-ñaa, ali ye kumoo muta seewoo kono, seewoo meñ naata ka bo niñ Noora Kuliño la.
- 7 Wo naata a tinna le ali keta misaaloo ti Yeesu noomalankoolu bee ye, mennu be Makedoniya aniñ Akaya tundoolu kañ.
- 8 Ka bo alitolu la Maariyo la kumoo naata futa dulaalu bee to. A mañ ke Makedoniya niñ Akaya doronj ti, bari moolu ye a loñ ne daa-wo-daa, ali ye lannoo meñ soto Alla la kuwo to. Wo to, a mañ jari ntolu ye feñ fo wo to,
- 9 kaatu ì fañolu le ye kuwolu fo, ali ye m̃ buuñaa ñaameñ biriñ ñ naata ali yaa. Ì ye a fo le, ali ye ali koo dii jalañolu la ñaameñ ka naa Alla kañ, ka a batu, meñ mu Alla baluuriño niñ Alla tooñaa ti.
- 10 Ì ye a fo le fanaa, alitolu be a Dinkewo la naa batu kañ ñaameñ ka bo saño santo. Alla ye ate le wulindi ka bo saayaa kono. Ate le mu Yeesu ti, meñ ka ñ kanandi Alla la kamfaa baa ma, meñ ka naa.

1 Tesalonikanko 2

- 1 Baadiñolu, alitolu fañolu ye a loñ ne ko, ñ na naa ali yaa, a mañ ke kenseñ ti.
- 2 Ntolu ye bataa baa le soto Filipi saatewo kono nuñ, ì ye ñ toorandi, aduñ ì ye m̃ malundi ko ali ye a loñ ñaameñ, bari wo ñaa-wo-ñaa, Alla ye m̃ fatiyandi le ka a la kibaari betoo kawandi ali ye balannaa baalu ñaa la.
- 3 Ñ na maaneeneeroo buka bo faniyaa karandiroo kono warañ seneyaabaliyaa, sako neeneeroo.
- 4 Wo noo to, ñ diyaamuñaa ka yitandi le ko, Alla ye ñ tomboñ ne ka kibaari betoo kawandi, a ye meñ karafa m̃ ma. M̃ buka diyaamu ka moolu seewondi, bari ka Alla seewondi, meñ ka ñ sandomoolu kotobo.

- 5 Ali ye a loŋ ne ko, ntolu niŋ neeneeri kumoolu nene maŋ naa ali kaŋ, sako ka m̀ faŋolu yelemadi ali ye hadumoo kamma la. Alla le mu ǹ seedoo ti.
- 6 M̀ maŋ jayiri ñini moolu bulu, aduŋ m̀ maŋ a ñini alitolu fanaa bulu waraŋ moo koteŋolu. M̀ maŋ feŋ daani ali bulu,
- 7 hani ɲà siloo soto ka a ke, kaatu m̀ mu Kiristu la kiilaalu le ti. Wo noo to ǹ tarata hadamayaariŋ ali fee le ko musu dimbaa ka a diŋolu topatoo ñaameŋ.
- 8 Ǹ na kanu baa sotoo ali ye, wo le ye a tinna m̀ maŋ paree ka Alla la kibaari betoo doronj kawandi ali ye, bari ka m̀ faŋolu fanaa dii ali la, kaatu ali naata ke ǹ ye kanuntewolu le ti.
- 9 Baadiŋolu, tooñaali ali ye ǹ na katooniŋ ǹ na bataa loŋ ne. Ǹ ka tu dookuwo la le, suutoo niŋ tiloo, fo ǹ kana moo-wo-moo batandi ali kono, ǹ na Alla la kibaari betoo kawandoo tumoo la ali ye.
- 10 Alitolu niŋ Alla le mu seedoolu ti, ǹ ka maa ñaameŋ alitolu Yeesu noomalankoolu kono, ǹ jankuta aniŋ ǹ tilinta ñaameŋ, aduŋ m̀ maŋ sootaaroo soto ali kono.
- 11 Ali ye a loŋ ne ko, ɲà ali meŋ-wo-meŋ yaamari le ko faa ka a diŋolu yaamari ñaameŋ.
- 12 Dà ali wakiilindi aniŋ ɲà ali dandalaa, fo ali si baluuñaali betoo soto Alla ñaatiŋo la, meŋ ye ali kumandi a la mansabaayaa niŋ kallaŋkeeyaa kono.
- 13 M̀ fanaa ka tu Alla tentu la le ko, biriŋ ali ye Alla la kumoo moyi ntolu la, ali maŋ a muta ko hadamadiŋ kumoo, bari ali ye a muta le ko Alla la kumoo. Tooñaali, a mu wo le ti, aduŋ a ka dookuwo fanaa ke alitolu Yeesu noomalankoolu kono le.
- 14 Wo to baadiŋolu, alitolu keta Alla la kafoo nikiŋnaalu le ti, mennu laata Kiristu Yeesu la Yudeya tundoos kaŋ. Itolu toorata Yahuudoolu bulu le ko ali fansuŋ moolu ye ali toorandi ñaameŋ.
- 15 Itolu le ye Maarii Yeesu faa, aniŋ annabiyomoolu, aduŋ i ye ntolu fanaa bayi i la saatewolu kono. I ka Alla kamfandi, aduŋ i ka balaŋ moolu bee ma.
- 16 I ye ntolu bali le ka diyaamu moolu ye, mennu maŋ ke Yahuudoolu ti, fo wolu kana kiisoo soto. I ka ñiŋ kuwolu le ke, waati-wo-waati i la junuboolu ka tu kafu la le. Bari labaŋo la, Alla la kamfaa baa naata i kaŋ ne.
- 17 Baadiŋolu, hani m̀ faamata ali je la fo waatiŋ, ǹ hakiloo be ali kaŋ ne. Ali la kuwo ye m̀ meeyaa baake le, m̀ be ñaaniriŋ ali jewo la le ñaa niŋ ñaa la.
- 18 M̀ be lafiŋ ne ka naa ali yaa. Tooñaali, nte Pawulu, m be lafiŋ ne ka naa ali yaa, ɲa feeroolu siti le siiñaali jamaa, bari Seetaanoo le ka ǹ na siloo baayi.
- 19 M̀ Maarii Yeesu naa waatoo la, muŋ ne be ke la ǹ na jikoo ti, ǹ na seewoo aniŋ ǹ na kibiroo kañeerinaafoo to, a ñaatiŋo la, niŋ a maŋ ke alitolu ti?
- 20 Alitolu le mu ǹ na horomoo niŋ seewoo ti.

1 Tesalonikanko 3

- 1** Labaño la, birinj m mañ a muña noo kotenke, n naata soñ, n dammaaluu ye tu Atene saatewo kono,
- 2** bituñ ña Timoti kii ali kañ. Ate mu m baadiño le ti, anij Alla la dookuulaa ka Kiristu la kibaari betoo janjandi. Ìa a kii ali kañ ne, fo a si ali bambandi ali la lannoo kono, anij ka ali wakiilindi
- 3** fo ali la ñinj toora kuwolu kana moo-wo-moo la lannoo lanjuuru. Alitolu fañolu ye a loñ ne ko, ñinj toora kuwolu mu n taalu le ti.
- 4** Kabirinj ntolu be ali fee nuñ, ña ñinj fo ali ye le ko, fo n si toora, aduñ saayinj a naata ke wo le ñaama, ko ali ye a je ñaameñ.
- 5** Wo daliiloo le kamma la, birinj m mañ a muña noo kotenke, ña Timoti kii ali kañ ka a loñ, ali la lannoo be ñaameñ. N tarata silandinj ne nuñ ko, marisarilaa ye ali marisa baake le, n na dookuwo keta kenseño ti.
- 6** Bari saayinj, Timoti futata ka bo nañ ali yaa, aduñ a ye kibaari kendoo le fo ntolu ye ali la lannoo niñ kanoo la kuwolu to. A ye ñinj fanaa fo le ko, ali hakiloo ka tu ntolu kañ ne, aduñ ali be hamerinj ne ka n je ko m fanaa be hamerinj ali jewo la ñaameñ.
- 7** Baadiñolu, n na ali la ñinj lannoo la kuwo moyoo, wo le ye n sabarindi n na niikuyaalu niñ n na tooroolu bee kono.
- 8** N naata dahaa n na baluwo kono le saayinj, baawo ña a moyi le ko, ali be bambandinj Maariyo la kuwo to le.
- 9** N si muñ tenturu siifaa le dii noo Alla la ali la kuwo to? N te a tentu noo la a ñaama wo seewoo to, ña meñ soto ali la kuwo to a ñaatiñjo la.
- 10** N ka duwaa baake le, suutoo niñ tiloo la, fo n si ali je noo kotenke ñaa niñ ñaa la, anij ka kuwolu timmandi, ali dasata menu la lannoo to.
- 11** Nij ne mu n na duwaa ti ko, m Faamaa Alla faño anij m Maarii Yeesu si n na siloo parendi ka naa ali yaa.
- 12** Allamaa Alla ye ali la ñoo kanoo kafu, ali ye jarabi ñoo kanoo la, anij moo koteñolu kanoo, ko ntolu ye ali kanu ñaameñ.
- 13** Ka bo niñ ñinj siloo la, Alla si ali sandomoolu bambandi fo ali kana sootaari soto, anij ali ye seneyaa m Faamaa Alla ñaatiñjo la, niñ m Maarii Yeesu naata kotenke, a niñ a la moo senuñolu bee.

1 Tesalonikanko 4

- 1** Baadiñolu, m be ali daani kañ Maarii Yeesu Kiristu too la ka baluu niñ baluuña la meñ ka Alla seewondi. Wo mu baluuña le ti, ali ye meñ karañ nuñ ntolu bulu, aduñ tooña, ali be baluuriñ wo le ñaama. Wo ñaa-wo-ña, m be ali wakiilindi la ka ali la kato kafu,

- ² kaatu ali ye yaamaroolu loŋ ne, ɲà mennu dii ali la ka bo niŋ Maarii Yeesu la.
- ³ Alla la lafoo mu ñiŋ ne ti ko, ali si ke a la moo senuŋolu ti, aduŋ ali si fata laañooyaa tuluŋo ma.
- ⁴ Alitolu meŋ-wo-meŋ ñanta a faŋo mara la le, ali si baluu seneyaa niŋ horomoo kono.
- ⁵ Ali maŋ ñaŋ na ali balajaatoo la hame kuu jawoolu nooma la ko jaahiloolu, mennu maŋ Alla loŋ.
- ⁶ Alla lafita le fanaa ko, moo-wo-moo kana landatambo ke ka a mooño nakari ñiŋ kuwo la. Maariyo be i joo la wo moo siifaalu to le wo kuwolu bee la. Ɗà ñiŋ fo ali ye le nuŋ, ka ali dandalaa kendeke.
- ⁷ Alla maŋ ntolu kumandi ka ke moo seneyaabaloolu ti, bari ka ke moo senuŋolu ti.
- ⁸ Wo kamma la, niŋ moo-wo-moo balanta ñiŋ yaamaroo ma, wo maarii maŋ balan hadamadiŋo ma, bari Alla, meŋ ye a la Noora Kuliŋo dii ali la.
- ⁹ Bari baadiŋ kanoo la kuwo to, m̄ maŋ suula ka feŋ safee ali ye wo to, baawo Alla ye alitolu faŋolu karandi le ka ñoo kanu.
- ¹⁰ Tooña le mu ko, ali ye baadiŋolu bee le kanu, mennu be Makedoniya tundoo kaŋ, bari m̄ be ali wakiilindi la ka ñoo kanu hani ka tamba nunto la.
- ¹¹ Ali si baluu tenkundiŋo soto meŋ mu ali ye horomoo ti. Ali si ali fansuŋ haajoo muta, aduŋ ali si dookuwo ke ali buloolu la ko ɲà ali yaamari nuŋ a la ñaameŋ.
- ¹² Wo to le ali be ke la horoma moolu ti hani moolu kono, mennu maŋ ke Yeesu noomalankoolu ti, aduŋ ali te tara la jikirin moo koteŋ na.
- ¹³ Baadiŋolu, m maŋ lafi ali ye tu lombaliyaa kono ñ na moolu la kuwo to, saayaa ye mennu muta, i si a je, ali te sunu la ko doolu mennu maŋ jikoo soto.
- ¹⁴ Baawo ñ laata le ko, Yeesu faata le, aduŋ a wulita le ka bo saayaa kono, wo to ñ laata ñiŋ na le fanaa ko, moolu mennu faata lannoo kono, Alla be wolu wulindi la le Yeesu la naa waatoo la fo ì si baluu ñoo la.
- ¹⁵ Kaatu ñ ka Maariyo la ñiŋ kumoo bankee ali ye le ko, ntolu mennu be baluuriŋ saayiŋ fo Maariyo la naa tumoo la, ñ te taa la moolu ñaato, mennu faata.
- ¹⁶ Niŋ Alla la kumandiroo keta, malaayika kuntiyo sarita aniŋ Alla la footaŋo kumata, wo waatoo la Maariyo faŋo le be jii la naŋ ka bo saŋo santo. Aduŋ mennu faata Kiristu noomalankayaa kono, wolu le foloo be wuli la.
- ¹⁷ Wo koolaa, ntolu mennu be baluuriŋ jaŋ, ñ niŋ ì be kafu la ñoo ma minaayoolu kono le ka Maariyo benduŋ alihawaa kono. Bituŋ ñ si tara Maariyo fee fo abadaa.
- ¹⁸ Wo to ali ñoo sabarindi niŋ ñiŋ kumoolu la.

1 Tesalonikanko 5

- ¹ Baadiŋolu, m̄ maŋ suula ka safeeroo ke waatoolu niŋ luŋolu la kuwo to,

- 2 baawo a koyita ali fañolu la le ko, Maariyo la luño be naa la le ko suño ka naa suutoo la ñaameñ.
- 3 Niñ moolu ko, “Kayiroo niñ tenkuño le be kerinñ,” bituñ waati kilinñ doronñ, kasaaroo si boyi ì kañ ko tiño ka boyi musukonomaa kañ ñaameñ, moo te kana noo la a ma.
- 4 Bari baadiñolu, alitolu mañ tara diboo kono, wo luño te ali tereñ noo la ko suño.
- 5 Alitolu bee mu maloo diñolu le ti, aninñ tiloo diñolu. M̃ mañ ke suutoo taa ti, sako diboo.
- 6 Wo to, ali ñ kana siinoo ko moo koteñolu ka a ke ñaameñ, bari ali ñà tu ñ ñaa la, ñà soobeeyaa kendeke.
- 7 Kaatu moolu mennu ka siinoo, wolu ka siinoo suutoo le la, aduñ moolu mennu ka siira, wolu ka siira suutoo le la.
- 8 Bari ntolu mennu mu tiloo taa ti, ali ñà soobeeyaa. Ali ñà lannoo niñ kanoo duñ ko sisi tankandiraño, aduñ ka jikoo soto kiisoo la kuwo to, ali ñà wo ke ñ na tankandirilañ naafoo ti.
- 9 Alla mañ ñ tomboñ fo ñ taa si ke a la kamfaa baa ti, bari a ye ñ tomboñ ne ka kiisoo soto ka bo niñ m̃ Maarii Yeesu Kiristu la.
- 10 A faata ñ ye le, fo m̃ be baluuriñ bañ, warañ m̃ faata, bari ñ niñ a si baluu noo ñoo la, niñ a muruta nañ.
- 11 Wo kamma la, ali ñoo sabarindi, ali ye ñoo bambandi, ko ali be a kañ ñaameñ.
- 12 Baadiñolu, m̃ be ali daani kañ ko, ali si moolu buuñaa, mennu be dookuwo la ali fee, aninñ mennu marata ali ma Maariyo too la, aninñ ì ka ali yaamari.
- 13 Ali horoma baa dii ì la kanoo kono, ì la dookuwo kamma la. Ali tara kayiroo kono ñoo fee.
- 14 Baadiñolu, m̃ be ali wakiilindi la, ali si moolu dandalaa, mennu mañ lafi dookuwo la. Ali jootentunñolu wakiilindi, ali ye moolu maakoyi mennu lamfuta, aduñ ali si ke muñalaa ti moolu bee ye.
- 15 Ali a je ko, moo-wo-moo kana kuu jawoo joo kuu jawoo la, bari ali si hame ka kuu betoo ke ñoo ye, aninñ moolu bee.
- 16 Ali seewoo waati-wo-waati,
- 17 ali kana i dahaa duwaa la.
- 18 Ali Alla tentu kuu-wo-kuu to, kaatu wo le mu a la lafoo ti ali ye, Kiristu Yeesu kafuñooyaa kono.
- 19 Ali kana balañ Noora Kuliño ma,
- 20 aduñ ali kana jutu kiilaariyaa kumoolu la,
- 21 bari ali kuwolu bee kisikisi. Ali si i deñ kuu betoo la.

- 22 Ali fata kuu jawoo siifaa bee ma.
- 23 Allamaa Alla faŋo meŋ ka kayiroo dii, a ye ali muumewo seneyandi. Allamaa ali la nooroolu, ali niyolu aniŋ ali balajaatoolu bee ye tanka sootaari sotoo ma, fo janniŋ Maarii Yeesu Kiristu be naa la.
- 24 Ate meŋ ka ali kumandi, a foroyaata le, aduŋ a be wo ke la le.
- 25 Baadiŋolu, ali duwaa ñ ye.
- 26 Ali baadiŋolu bee kontoŋ niŋ sumburu senuŋo la.
- 27 M be ali yaamari la kendeke Maariyo too la, ali si ñiŋ leetaroo karaŋ baadiŋolu bee ye.
- 28 M̃ Maarii Yeesu Kiristu la hiinoo ye tara ali fee.

2 Tesalonikanko

2 Tesalonikanko 1

- 1** Nte Pawulu, Silas anij Timoti be Yeesu la kafoo moolu kontonj na, mennu be Tesalonika saatewo kono anij mennu bee mu m Faamaa Alla taa ti, anij Maarii Yeesu Kiristu.
- 2** Hiinoo nij kayiroo be ali fee ka bo m Faamaa Alla bulu, anij Maarii Yeesu Kiristu.
- 3** Baadijolu, a be bej na le, a mu hani ñantoo le ti ntolu kañ, ka Alla tentu ali la kuwo to waati-wo-waati, kaatu ali la lannoo be yiriwaa kañ baake le, aduj ali kilij-kilij naa la ñoo kanoo be kafu kañ ne.
- 4** Wo kamma la, m fajolu ka kibiri ali la kuwo la le Alla la kafoolu kono, kaatu ali ye wakiiloo nij lannoo mej soto, aduj ali ka muña tooroolu nij bataa kuwolu bee kono le.
- 5** Wo le ye a yitandi koyirinke ko, Alla ka a la kiitiyo kuntu tiliño le kono fo ali si jari ka duj Alla la mansabaayaa kono, ali be toora kañ mej kamma.
- 6** Baawo a koyita le ko, Alla tilinta le, aduj moolu mennu ka ali batandi, a be wolu joo la nij bataa kuwolu le la.
- 7** Alla be dahaa dii la alitolu le la, mennu toorandita, aduj a be dahaa dii la m fanaa la le. Nij ne be ke la, nij Maarii Yeesu fintita nañ ka bo saño santo, a nij a la malaayika sembemaalu.
- 8** I be naa la dimbaa mala baa kataño kono ka moolu joo yankankatoo la, mennu manj Alla loj, anij i manj m Maarii Yeesu la kibaari betoo muta.
- 9** Kuluuroo be laa la wo moolu kañ ka bo nij badaa-badaa kasaaroo la. I te futa la Maariyo ñaatiño la, i ye jamfa a la waroo kallankeeyaa la.
- 10** Wo be ke la le luño mej na, Kiristu be naa la ka horomoo soto ka bo a la moo senujolu bulu, anij ka jayiroo soto moolu bulu, mennu laata a la. Alitolu fajolu be i kono le, kaatu ali laata n na seedeyaa la le.
- 11** Wo kamma la, ntolu te n dahaa la duwaa la ali ye. N ka n na Alla daani le fo a si ali jarindi a la kumandiroo la, aduj fo ali la hame betoolu anij dookuwo lannoo kono bee si timma ka bo nij a la semboo la.
- 12** Wo siloo la, m Maarii Yeesu too si horoma ka bo nij ali la baluwo la, anij alitolu fanaa si horoma ate kono ka bo nij n na Alla la hiinoo la, anij Maarii Yeesu Kiristu.

2 Tesalonikanko 2

- 1** Baadijolu, saayij ña kumoo soto m Maarii Yeesu Kiristu la naa kuwo to le, anij n na kafuñoomoo ka a benduj. M be ali daani la,

- ² ali kana tariyaa piwu la, waraŋ ka bara, niŋ ali ye kibaaroo moyi ko, Maariyo la luŋo siita le fokabaŋ. Ali sondomoolu kana toora, hani niŋ wo kumoo bota niŋ kiilaariyaa kumoo le la, aniŋ kuma koteŋ, waraŋ leetaroo, ì ko, meŋ bota ntolu bulu.
- ³ Ali kana soŋ, moo ye ali neenee sila-wo-sila la, kaatu wo luŋo te naa la, fo niŋ muriti baa keta foloo, aniŋ Luwaantaŋo fintita naŋ. Ate mu kasaaroo diŋo le ti,
- ⁴ meŋ ka balaŋ feŋ-wo-feŋ na, moolu ka mennu batu. A ka a faŋ sikandi le ka tambi feŋolu bee la, a be hani sii la Alla Batudulaa kono le ka a fo ko, ate le faŋo mu Alla ti.
- ⁵ Ali hakiloolu maŋ bula baŋ, ŋa ñiŋ kuwolu fo ali ye le nuŋ, biriŋ m be ali fee?
- ⁶ Aduŋ ali ye a loŋ ne, meŋ be a mutariŋ hani saayiŋ. Bari niŋ a la waatoo siita, a be finti la le.
- ⁷ Tooŋaa, luwaantaŋyaa semboo be dookuwo ke kaŋ kulloo kono le fokabaŋ, bari meŋ ye a muta kooma hani saayiŋ, wo ñanta bondi la le foloo.
- ⁸ Wo koolaa le, wo Luwaantaŋo be finti la moolu kaŋ, aduŋ m̄ Maarii Yeesu be a faa la niŋ a daa foŋoo le la, a be a kasaara la a la naa semboo niŋ waroo le la.
- ⁹ Wo Luwaantaŋo niŋ Seetaanoo la semboo bee le ka naa, wo niŋ neeneeri taamanseeroolu niŋ neeneeri kaawakuwolu.
- ¹⁰ Moolu bee mennu be kasaara la, a be ì neenee la niŋ neeneeri jawu siifaa bee le la, kaatu ì balanta le ka tooŋaa kanu, meŋ si ì kiisa.
- ¹¹ Wo kamma la, Alla ye neeneeri sembemaa baa le kii ì kaŋ, fo ì si laa faniyaa la.
- ¹² Wo to le, mennu maŋ laa tooŋaa la, bari ì ka niidiyaa soto tilimbaliyaa kono, ì bee be halaki la.
- ¹³ Bari baadiŋolu, Maariyo ye mennu kanu, a mu ñantoo le ti ntolu ye ka Alla tentu alitolu la kuwo to, kaatu a ye ali tomboŋ ne biriŋ foloodulaa to ka kiisoo soto. Ñiŋ kiisoo naata le, biriŋ Nooroo ye ali seneyandi, aniŋ ali laata tooŋaa la.
- ¹⁴ Alla ye ali kumandi ñiŋ ne to ka bo niŋ kibaari betoo la, n̄ ka meŋ kawandi, fo alitolu fanaa si m̄ Maarii Yeesu Kiristu la kallankeeyaa soto.
- ¹⁵ Wo to baadiŋolu, ali loo bambandinke, aduŋ ali si tenten ka karandiroolu muta, ŋà ali karandi mennu la, fo n̄ daakumoolu le mu baŋ, waraŋ leetaroo.
- ¹⁶ M̄ Faamaa Alla ye ntolu kanu le, aduŋ a hiinanteeyaata le ka badaa-badaa sabarindiroo niŋ jiki betoo dii n̄ na. N̄ ka ate le niŋ m̄ Maarii Yeesu Kiristu daani,
- ¹⁷ ka ali sondomoolu sabarindi, aniŋ ka ali sondomoolu bambandi, fo ali ye meŋ-wo-meŋ ke aniŋ ali ye kuma-wo-kuma fo, si barakoo soto.

2 Tesalonikanko 3

- ¹ Baadiŋolu, labaŋo la m̄ be ali daani la ka duwaa n̄ ye fo Maariyo la kumoo si janjan katabake, aniŋ ka horoma baa soto ko a keta ali kono ñaameŋ.

- 2 Ali duwaa fanaa fo ñ si tanka moo kurujolu niñ moo jawoolu ma, kaatu a mañ ke ko, moolu bee le ye lannoo soto.
- 3 Bari Maariyo foroyaata le, a be ali bambandi la le, aduñ a be ali tankandi la Seetaanoo ma le.
- 4 Dà dankeneyaa soto Maariyo kono le ali la kuwo to ko, ali be kuwolu le ke kañ, ñà ali yaamari mennu la, aniñ ali be tenten na le ka wo kuwolu ke.
- 5 Allamaa Maariyo ye ali sondomoolu tilindi Alla la kanoo kañ, aniñ ka wakiili ko Kiristu wakiilita ñaameñ.
- 6 Baadiñolu, saayiñ m̀ be ali yaamari la kendeke m̀ Maarii Yeesu Kiristu too la ko, ali jamfa baadiñ-wo-baadiñ na, meñ mañ lafi dookuwo la, aduñ a maañaa niñ karandiroo mañ taa ñoo la, ali ye meñ soto ntolu bulu.
- 7 Kaatu alitolu fañolu ye a loñ ne, ali ñanta ntolu la simfaa nooma la ñaameñ. M̀ mañ ke dookuubaloolu ti, kabiriñ m̀ be ali fee,
- 8 aduñ m̀ mañ moo-wo-moo le la domoroo domo, m̀ mañ feñ joo meñ kunna. N̄ keta katalaa baa le ti ñ na dookuwo kono suutoo niñ tiloo, fo ñ kana ke dunoo ti moo-wo-moo ye ali kono.
- 9 A mañ ke ko, m̀ mañ siloo soto ka maakoyiroo kaniñ ali bulu, bari ñà ñiñ ke le, fo ñ si misaaloo dii ali la, ali be meñ nooma la.
- 10 Hani kabiriñ m̀ be ali fee, ñà ñiñ yaamaroo dii ali la le ko: Niñ moo meñ buka dookuwo ke, wo maarii kana domoroo ke.
- 11 Dà ñiñ fo, kaatu ñà a moyi le ko, moo doolu le be alitolu kono jee, mennu mañ soñ dookuwo la. Ì bulu buka tara mutariñ feñ na, bari yaayoo doronj ka ì daa bula wandi kuwolu to.
- 12 M̀ be wo moo siifaalu dandalaa la, aniñ ka ì yaamari kendeke Maarii Yeesu Kiristu too la ka ì la dookuwo ke tenkuño kono ka feñ soto, ì be ì daañini la meñ na.
- 13 Baadiñolu, ali kana bataa kuu bete kewo la.
- 14 Niñ moo-wo-moo balanta yaamaroolu la, ñà mennu fo ñiñ leetaroo kono, ali si ali hakiloo tu wo maarii to. Ali niñ a kana kafu ka kuu ke, fo a si malu.
- 15 Hani wo, ali kana a muta ko ali jawoo, bari ali si a dandalaa ko ali baadiño.
- 16 Allamaa Kayiroo Maariyo faño ye kayiroo dii ali la waatoo bee la, aniñ kuwolu bee to. Maariyo ye tara ali bee fee.
- 17 Nte, Pawulu le ye ñiñ kontondiroo safee ali ye m faño buloo la. Ñiñ ne mu taamanseeroo ti n na leetaroolu bee kono, n ka safeeroo ke wo le ñaama.
- 18 M̀ Maarii Yeesu Kiristu la hiinoo ye tara ali bee fee.

1 Timoti

1 Timoti 1

- 1 Nte Pawulu, Kiristu Yeesu la kiilaa ka bo niŋ Alla la yaamaroo la, meŋ mu ñ na Kiisandirilaa ti, aniŋ Kiristu Yeesu, meŋ mu ñ jikoo ti,
- 2 m be ite Timoti kontoŋ na, n dinkee tooña lannoo kono. Hiinoo, balafaa aniŋ kayiroo be i fee, ka bo Alla bulu, m Faamaa, aniŋ Kiristu Yeesu, m Maariyo.
- 3 M be i daani la ko ŋa a ke nuŋ ñaameŋ, kabiriŋ m be taa kaŋ Makedoniya, i si tu Efesus saatewo kono, fo i si moo doolu dandalaa, i kana karandiri ke, meŋ niŋ karandiri tooña maŋ ke kiliŋ ti.
- 4 I si a fo i ye, i kana tara tuukuriŋ taaliŋ kenseŋolu niŋ bonsuŋ saatari bambaloo kaŋ, mennu ka ñoosaboo naati, bari i buka Alla la dookuwo yiriwandi, meŋ be dendiiŋ lannoo la.
- 5 Ñ na yaamaroo la daliiloo mu kanoo le ti, meŋ ka bo sondome senuŋo kono, sondometantaŋ betoo, aniŋ lanna tooña.
- 6 Doolu jenкета wo kuwolu la le, aduŋ i ye i ñaa tiliŋ kuma kenseŋ foo la.
- 7 I be hameriŋ ka ke Luwaa karammoolu ti, bari i ka kuwolu mennu fo, waraŋ i ka mennu bambandi, i maŋ i fahaamu hani domandiŋ.
- 8 Dà a loŋ ne ko, Luwaa beteyaata le, niŋ moo ye a taamandi a ñaama.
- 9 Dà ñiŋ fahaamu le ko, a maŋ londi moo tilindiŋolu ye, bari a londita luwaantaŋolu niŋ luwaa tiñaalaalu le ye, allantaŋolu niŋ junubelaalu, aniŋ seneyaabaloolu niŋ moo kosoriŋolu ye. A londita moolu le ye, mennu ka i wuluulaalu faa, aniŋ moofaalaalu,
- 10 laañooyaa tulunnaalu, luutikankewolu, moo suuñaalaalu, faniyaa folaalu, aniŋ moolu mennu ka i kali faniyaa kaŋ, aniŋ mennu ka kuu-wo-kuu ke, meŋ niŋ karandiri tooña maŋ taa ñoo la.
- 11 Alla meŋ jarita jayiroo bee la, a ye ñiŋ karandiri tooña karafa m ma kibaari betoo le kono, meŋ ye a la semboo niŋ waroo yitandi.
- 12 N ka Kiristu Yeesu tentu le, m Maariyo meŋ ye n sembentuŋyaa, kaatu ate ye m muta moo foroyaariŋo le ti, aduŋ a ye n tomboŋ a la dookuwo le ye.
- 13 A ye ñiŋ ke nte ye le, hani n keta tooñeeri kumafolaa ti nuŋ ñaa-wo-ña, toorandirilaa aniŋ fitinamoo. Bari balafaa diita n na le, kaatu ŋa wo ke lombaliyaa niŋ lannabaliyaa le kono.
- 14 M Maariyo la hiinoo warata nte kaŋ ne, n naata lannoo niŋ kanoo soto Kiristu Yeesu kono.
- 15 Tooña kumoo fele, meŋ jarita ka muta: Kiristu Yeesu naata duniyaa kono le ka junubelaalu kiisa, aduŋ nte le mu junubelaalu bee kuntonkoo ti.

16 Bari balafaa diita n na ñiñ daliiloo le kamma la, fo Yeesu Kiristu si a la muño bee yitandi nte kono, junubelaalu bee kuntonkoo, aduñ n na kuwo si ke misaaloo ti moolu bee ye, mennu be naa laa la ate la ka badaa-badaa baluwo soto.

17 Jayiroo be badaa-badaa Mansoo le ye, meñ buka faa, aduñ moo buka a je. Horomoo niñ jayiroo be ate Alla kiliño le ye fo abadaa. Amiin.

18 N dinkewo Timoti, ña ñiñ yaamaroo le dii i la, meñ niñ kiilaariyaa ñaatokumoolu taata ñoo la, mennu fota i kunto nuñ. Wo kumoolu nooma ka kele betoo kele,

19 i kana sondometantañ betoo niñ lannoo bula. Moo doolu ye ñinnu fayi le, wo le ye a tinna ì la lannoo kasaarata.

20 Himeneyu niñ Alesanda be wo moolu le kono, ña ì dii Seetaanoo la ka ì kuluu, fo ì kana tooñeeroo ke kotenke.

1 Timoti 2

1 Foloo-foloo, ña yaamaroo dii le ka daaniroo niñ duwaa ke, ka duwaa moolu ye, aniñ ka tenturoo ke moolu bee la kuwo to,

2 sako mansoolu niñ kantiyolu, fo ñ si baluu noo kayiroo niñ tenkuño kono, ñ niñ horomoo, Alla la siloo la.

3 Wo le beteyaata, aduñ kuu le mu, Alla ñ na Kiisandirilaa sonta meñ na,

4 ate meñ hameta, moolu bee ye kiisoo soto, aniñ ka londi koyoo soto tooña to.

5 Kaatu Alla kiliñ ne sotota, aduñ teemafolaa kiliñ ne sotota Alla niñ hadamadiñolu teema. Wo mu Kiristu Yeesu le ti, hadamadiño

6 meñ ye a faño dii kumakaaraño ti moolu bee ye. Ate mu seedoo le ti, meñ diita nuñ a waatoo faño la.

7 Wo kamma la, nte tombonta kawandilaa niñ kiilaa le ti. Da tooña le fo, m mañ faniyaa fo! Nte tombonta ka moolu mennu mañ ke Yahuudoolu ti, karandi tooña niñ lannoo la kuwo le la.

8 Wo to, niñ Kiristu la kafoo moolu benta daa-wo-daa, n lafita le, kewolu si ì bulu senuñolu wulindi santo ka duwaa, kamfaabaliyaa niñ soosooribaliyaa kono.

9 Aduñ musoolu la karoo la, n lafita le, ì kana ì paree fañ yitandoo kamma la, bari ì si ì paree horomoo kono, meñ niñ kuwolu si taa ñoo la. Ì kana ì fañolu ñarandi niñ deberi ñarandi feñolu la, warañ sanoo, pemoolu, aniñ sitifeñ daa koleñolu la.

10 Bari ì ñanta ì fañolu ñarandi la niñ kebaara betoolu le la, mennu beteyaata musoolu ye, mennu la seedeyaa ka Alla horoma.

11 Musoo si karañ deyoo niñ fammajiyo bee kono.

12 Nte mañ soñ, musoo ka karandiroo ke, warañ ka kaño soto kewo kañ. A ñanta deyoo le muta la.

13 Kaatu Adama le foloo daata nuŋ, wo koolaa Hawa.

14 Aduŋ Adama maŋ neenee nuŋ, bari musoo le neeneeta, aduŋ a naata ke luwaa tiñaalaa ti.

15 Hani wo, musoo be kiisa la le ka bo niŋ diŋ wuluwo la, niŋ a tententa lannoo kono, kanoo, seneyaa aniŋ faŋ kaañaŋo.

1 Timoti 3

1 Tooña kumoo fele: Niŋ moo-wo-moo lafita ka ke kantarilaa ti Yeesu la kafoo ye, a lafita dookuu betoo le la.

2 Kantarilaa ñanta ke la moo le ti, meŋ maŋ sootaaroo soto. A ñanta ke la kewo le ti, meŋ foroyaata a la musoo ma. A maŋ ñaŋ na ke la landatambi moo ti, a ñanta a faŋ muta la le. A ñanta ke la hakilimaa le ti, moo meŋ ka luntaŋolu jiyaa aniŋ meŋ ka karandiroo ke noo.

3 A maŋ ñaŋ na ke la dolominnaa waraŋ fitinamoo ti, bari a ñanta sooneeyaa la le. A kana ke sonkamoo ti, sako kodilandiyo.

4 A ñanta a faŋo la dimbaayaalu mara noo la le. A ñanta a diŋolu kuluu la fammajiyo niŋ buuñaaroo siloo bee le la.

5 Niŋ meŋ maŋ a faŋo la dimbaayaalu mara noo, a be Alla la kafoo topatoo noo la ñaadii le?

6 Kantarilaa maŋ ñaŋ na ke la Yeesu noomalanka kutoo ti, niŋ wo nte a si a faŋ wara noo le, a ye boyi halakoo kono ko Ibiliisa.

7 A ñanta seedayaa betoo le soto la moolu fanaa kono, mennu maŋ ke Yeesu noomalankoolu ti, fo a kana bula malu kuwo kono, aniŋ Ibiliisa la kutindiŋo.

8 Wo ñaa kiliŋo la, maakoyirilaalu ñanta soobeeyaa la le, ì maŋ ñaŋ na ke la neŋ fula tiyolu ti, dolo jamaa minnaalu, waraŋ mennu ka tinewo ñini tapaleeyaa kono.

9 Lannoo la kuwo meŋ tarata kulloo kono nuŋ, ì ñanta a muta kuu la le, fo ì sondomoo te ì tuumi noo la feŋ na.

10 Ì ñanta kotoboroo soto la le foloo. Niŋ ì ye ì faŋolu yitandi ko, ì maŋ sootaaroo soto, bituŋ ì si naa maakoyirilaa dookuwo ke.

11 Wo ñaa kiliŋo la, niŋ musoolu le mu, ì ñanta jari la buuña la le, ì maŋ ñaŋ na ke la kajafirilaalu ti, ì ñanta soobeeyaa la le, ì ye foroyaa feŋolu bee to.

12 Maakoyirilaa kewolu ñanta ke la moolu le ti, mennu foroyaata ì la musoolu ma, ì ye ì diŋolu mara kuu, aniŋ ì la dimbaayaa bee.

13 Moolu mennu ka ì la maakoyiri dookuwo ke kuu, ì be too betoo le soto la ì faŋolu ye, aduŋ ì be fatiyaa la le doronŋ ì la lannoo to Kiristu Yeesu kono.

14 N jikita le ko, a te mee la, m be naa la i kaŋ jee. Hani wo, m be ñiŋ yaamaroolu safee kaŋ i ye le,

15 fo niŋ m meeta, i si a loŋ, moolu ñanta maa la ñaameŋ Alla la dimbaayaa kono, meŋ mu Alla baluuriŋo la kafoo ti, tooña la samasiŋo, aniŋ fondamaŋo.

16 A koyita le ko, ñ na lannoo kulloo warata le: A naata hadamadiŋyaa le kono, a la tiliŋo yitandita ka bo niŋ Noora Kuliŋo le la. Malaayikoolu le ye a je, a la kuwo kawandita nasiyoŋolu kono. Lannoo keta a la kuwo to ñiŋ duniyaa kono, a wulindita ka taa santo, kallankeeyaa kono.

1 Timoti 4

1 Noora Kuliŋo ye a fo seneyaarinke le ko, luŋ labaŋolu kono, doolu be lannoo bula la le, ì ye neeneeri nooroolu nooma, aniŋ seetaani jawoolu la karandiroolu.

2 Ñiŋ kuwolu karandirilaalu mu bunaafayoolu niŋ faniyaa folaalu le ti, mennu sondometantaŋolu kasaarata ko nee kandoo ye mennu keremu.

3 Ì ye futuwo haraamuyandi le, aduŋ ì ka domori feŋ doolu kasiyandi, Alla ye mennu daa fo lannamoolu mennu ye tooña loŋ si ì domo, ì niŋ tenturoo.

4 Baawo Alla ye feŋ-wo-feŋ daa, wo beteyaata le. Wo to moo maŋ ñaŋ na balaŋ na feŋ na, bari a si a muta niŋ tenturoo la.

5 I ye a je le ko, Alla la kumoo niŋ duwaa le ye wo domori feŋo seneyandi.

6 Niŋ i ye ñiŋ yaamaroolu fo baadiŋolu ye, i be ke la Kiristu Yeesu la dookuulaa betoo le ti, meŋ ka i daaŋini niŋ lannoo kumoolu la, aniŋ karandiri betoo, i bulata meŋ nooma.

7 Fata taaliŋ fuuriŋolu ma, mennu niŋ Alla la siloo maŋ taa ñoo la, bari i faŋo kuluu ka yiriwaa Alla la siloo kaŋ.

8 Balajaata kuluuroo ye nafaa soto le domandiŋ, bari ka yiriwaa Alla la siloo kaŋ, wo ye nafaa soto kuwolu bee le to, kaatu a ye laahidoo soto, saayiŋ baluwo ye le, aniŋ baluwo ye, meŋ be naa la.

9 Wo le mu tooña kumoo ti, meŋ jarita ka muta!

10 Wo to, ntolu ka dookuwo niŋ kattoo ke baake le, kaatu ñà ñ jikoo loo Alla baluuriŋo le kaŋ, meŋ mu moolu bee la Kiisandirilaa ti, sako mennu laata a la.

11 Wolu le mu kuwolu ti, i ñanta yaamaroo dii la mennu to, aduŋ i si moolu karandi ì la.

12 Kana soŋ, moo-wo-moo ye jutu i la, i la dindiŋyaa kaŋ. Bari i si ke misaaloo ti lannamoolu ye kumoolu to, maaña, kanoo, lannoo aniŋ seneyaa.

13 Janniŋ m be naa la, i si tu tuukuriŋ Alla la kumoo karaŋo la moolu ye, kawandoo, aniŋ karandiroo.

14 Kana i ñaa kaasi Alla la soorifejo la, meñ be i kono. A diita i la le ka bo niñ kiilaariyaa ñaatokumoo la, biriñ alifaalu la kafoo ye ò buloolu laa i kañ.

15 Kana i dahaa ñiñ dookuwo la, i si tu tuukuriñ wo kañ, fo moo-wo-moo si i la yiriwaa je.

16 I faño koroosi, aniñ i la karandiroo. Ñiñ kuwolu muta bulu fula la, kaatu niñ ò ye wolu ke, i be i faño tankandi la le, aniñ moolu mennu ye i la kumoolu moyi.

1 Timoti 5

1 Kana keebaa dooyaa, bari i si a yaamari ko i faamaa. Fondinkewolu yaamari ko i baadiñolu,

2 musu keebalu ko i baamaalu, aniñ foromusoolu ko i baarimmusoolu, seneyaa bee kono.

3 Furuyaamusoolu buuñaa, mennu mañ maakoyilaa soto.

4 Niñ furuyaamusoo ye diñolu soto, warañ mamarinolu, ò ñanta meñ foloo karañ na, wo le mu ka ò faño la dimbaayaalu topatoo ko Yeesu noomalankayaa hakoo be ñaameñ. Dindiñolu ñanta ò wuluulaalu la ñiiñaa juloo joo la le, kaatu wo le beteyaata Alla ñaatiñolu la.

5 Furuyaamusu tooñaa, meñ kiliñ tuta, a ye a jikoo loo Alla kañ, aduñ a ka tu tuukuriñ duwaa niñ daaniroo la, suutoo aniñ tiloo.

6 Bari furuyaamusoo meñ be baluuriñ niidiyaa kono, wo faata le, hani a be baluuriñ ñaa-wo-ñaa.

7 Wo kuwo bambandi ò ma fo moo kana ò tuumi noo feñ na.

8 Bari niñ moo-wo-moo mañ a la moolu topatoo, sako a faño la dimbaayaa, wo maarii ye a koo dii a la lannoo la le, aduñ ate le jawuyaata ka tamba lannabaloo la.

9 Furuyaamusoolu toosafewo to, musu too kana safee jee, fo niñ a ye sanji tañ wooro soto, aniñ a foroyaata taalaa ma, a keemaa.

10 Aduñ a ñanta seedeyaa betoo fanaa soto la a kebaaroolu to le: A ye ke moo ti, meñ ye a diñolu kuluu kuu, a ye luntanolu jiyaa, a ye Alla la moo senunolu siñolu kuu, a ye moolu maakoyi, mennu be bataa kono, aduñ a ye a faño dii dookuu betoo bee la.

11 Kana furuyaamusu dindiñolu too safee, kaatu niñ ò balajaatoo la hame kuwolu naata ò kañ, ò be jamfa la Kiristu la le, aduñ ò be lafi la le ka futuu kotenke.

12 Niñ wo keta, kiitiyo laata ò kañ ne, kaatu ò ye ò la laahidi foloo bula le.

13 Aduñ fanaa, ò be dali la le ka naafa, niñ ò be yaayi la taariñ ka bo buñ ka taa buñ. A mañ ke wo dammaa ti, bari ò be ke la koomakumarilaalu ti le, aniñ moolu mennu ka ò daa bula wandi kuwolu to, ò ka kuwolu fo le, ò mañ ñañ na mennu fo la.

- 14 Wo le ye a tinna n lafita, furuyaamusu dindiŋolu ye futuu, ì si diŋolu wuluu, ì ye ì la suwo kono topatoo, ì kana siloo dii ò jawoolu la ka kuma jawoo fo ò ma.
- 15 Furuyaamusu dindiŋ doolu jenкета le fokabaŋ, ì bulata Seetaanoo nooma.
- 16 Niŋ Yeesu noomalanka musoo ye furuyaamusoolu soto a la dimbaayaalu kono, a ñanta ì maakoyi la le, fo wo dunoo kana laa Yeesu la kafoo kaŋ. I si a je, wolu si doo koteŋolu maakoyi noo, mennu maŋ maakoyilaa soto.
- 17 Alifaalu mennu ka Yeesu la kafoo ñaatonkayaa kuu, wolu jarita horomoo niŋ buuñaa la le ko siiñaa fula, sako mennu la dookuwo mu kawandoo aniŋ karandiroo ti.
- 18 Kaatu Alla la kumoo be safeeriŋ ne ko, “Ali kana ninsoo daa siti, niŋ a be siimaŋ toñonkoo la.” Aduŋ a fota le fanaa ko, “Dookuulaa jarita a la joo la le.”
- 19 Kana soŋ, kaŋo ye laa alifaa la, fo niŋ wo kuwo loota seede fula waraŋ seede saba la seedeyaa la.
- 20 Mennu maŋ junube kewo bula, ì jalayi kenebaa to baadiŋolu bee ñaatiŋo la, fo doo koteŋolu si sila wo kuu siifaalu kewo la.
- 21 M be i yaamari la kendeke Alla niŋ Kiristu Yeesu ñaatiŋo la, aniŋ malaayika tombondiŋolu, ñiŋ kuwolu ke faasaaribaliyaa kono, i kana feŋ ke kara kiliŋ na.
- 22 Kana koronto ka i buloo laa moo kaŋ ka a kerekere Alla la dookuwo ye. Kana duŋ wandi junuboolu kono, bari i si tu seneyaariŋ.
- 23 Kana jiyo doronŋ miŋ, bari i si wayinoo domandiŋ miŋ i konoo la kuwo kamma la, baawo a ka i maa le waati niŋ waati.
- 24 Moo doolu la junuboolu jeta koyirinke le, aduŋ ì be finti la kiitiyo to juuna le, bari doolu la junuboolu be finti la ñaato doronŋ ne.
- 25 Wo ñaa kiliŋo la, moo doolu la kebaara betoolu jeta koyirinke le, bari hani mennu maŋ finti foloo, wolu te tu la maaboriŋ kulloo kono.

1 Timoti 6

- 1 Baadiŋolu mennu bee be joŋyaa yookoo koto, ì ñanta ì la kuntiyolu horoma la le, ì ye ì buuñaa, fo moo-wo-moo kana jutu Alla too niŋ ò na karandiroo la.
- 2 Niŋ ì ye kuntiyolu soto, mennu fanaa mu baadiŋ Yeesu noomalankoolu ti, ì maŋ ñaŋ na wo ke la siloo ti ka jutu ì la. Wo noo to, ì si katoos kafu ì la dookuwo to ñinnu ye, mennu mu ì baadiŋ kanuntewolu ti. Ñiŋ kuwolu karandi, i ye ì bambandi kendeke.
- 3 Niŋ moo-wo-moo ye karandiri koteŋ ke, aduŋ a maŋ soŋ ò Maarii Yeesu Kiristu la kuma kendoolu la, mennu ka soto niŋ Alla la siloo la,
- 4 wo maarii mu faŋ wara moo le ti, meŋ maŋ feŋ-wo-feŋ loŋ. A ye hame jawoo le soto ka soosooroo ke, aniŋ ñoosaboo kumoolu to. Wolu le ka kiiliyaa saabu, talaaroo, tooñeeroo aniŋ sobi jawoo,

- 5 aduŋ ì ka moolu dundi ñoo la le, mennu hakiloolu nakarita, ì maŋ tara tooña kaŋ kotenke. Wo moolu ye a miira le ko, Alla la siloo mu naafulu ñiniraŋo le ti.
- 6 Tooña, Alla la siloo mu naafulu baa le ti, niŋ a niŋ wasoo ka taa ñoo la.
- 7 Ñ niŋ feŋ maŋ naa ñiŋ duniyaa kono, aduŋ ñ niŋ feŋ te taa la.
- 8 Wo to, niŋ ñà ñ na domoroo niŋ feetoofatoo soto, ali ñà wasa wolu la.
- 9 Bari moolu mennu lafita ka fanka, ì be boyi la marisa kuwo niŋ kutindiŋo kono le. Ì be bula la hame siifaa jamaa le nooma, mennu ka moolu duŋ hakilintaŋyaa niŋ mantooroo kono, aduŋ labaŋo la ì be duŋ na tiñaaroo niŋ kasaaroo le kono.
- 10 Kaatu kodilandiyaa le mu kuruŋyaa bee suloo ti. Moo doolu mennu la hame kuwo keta kodoo ti, wolu jenke ta lannoo siloo la le, aduŋ ì ye ì faŋolu dimindi jawuke niŋ niikuyaa jamaa le la.
- 11 Bari ite meŋ mu Alla la moo ti, bori ñiŋ kuwolu ma. I si hame tiliŋo la, Alla ñaasilajo, lannoo, kanoo, wakiiloo aniŋ mooyaa.
- 12 Lannoo la keke betoo keke, ì ye badaa-badaa baluwo muta ì bulu fuloo la. Wo mu baluwo le ti, i kumandita meŋ to, biriŋ i ye i faŋo dii a la, ka bo niŋ i la seedeyaa betoo la, seede jamaa ñaatiŋo la.
- 13 M be i yaamari la bambandinke Alla ñaatiŋo la, baluwo bee ka bo meŋ bulu, aniŋ Kiristu Yeesu ñaatiŋo la, meŋ ye seedeyaa betoo ke Pontiyus Payileti ñaatiŋo la,
- 14 ñiŋ yaamaroo muta sootaaribaliyaa kono fo moo kana i tuumi noo feŋ na. A muta fo m̄ Maarii Yeesu Kiristu la finti naŋ waatoo la,
- 15 Alla faŋo ye meŋ londi. Ate Alla kiliŋo le mu Sembetiyo ti, meŋ jarita jayiroo bee la, Mansoolu la Mansoo aniŋ Maariyolu Maarii.
- 16 Ate dammaa le buka faa. A be sabatiriŋ mala baa le kono, hadamadiŋo te sutiya noo la meŋ na. Moo nene maŋ a je, aduŋ moo nene te a je noo la. Horomoo niŋ semboo be ate le ye, fo abadaa. Amiin.
- 17 Moolu mennu fankata ñiŋ duniyaa kono, wolu dandalaa fo ì kana ì faŋ wara, waraŋ ka ì jikoo loo naafuloolu kaŋ, jiki te mennu la kuwo to. Wo noo to, ì si ì jikoo loo Alla kaŋ, meŋ ye ñ na suuloolu bee topatoo siyaarinke ñ na seewoo ye.
- 18 Fankamaalu wakiilindi baara bete kewo la: Ì ye diiroo ke kendeke ì fansuŋ lafoo kaŋ,
- 19 aduŋ ñaato siniŋ wo le be ke la fondamaŋ bambandiŋo ti ì ye, fo ì si baluu tooña soto noo.
- 20 Ite Timoti, kuwo meŋ karafata i ma, i si wo kanta kendeke. Fata allantaŋyaa diyaamu kenseŋo ma, aniŋ soosooroo kuwolu to, ì ka mennu kumandi londoo la, bari a maŋ ke wo ti muumeeke.

21 Baadiŋ doolu jenketa le ka a nooma, aduŋ labaŋo la, ò foota ñiŋ lannoo siloo la le.
Alla la hiinoo ye tara ali fee.

2 Timoti

2 Timoti 1

- 1 Nte Pawulu, Kiristu Yeesu la kiilaa ka bo niŋ Alla la lafoo la, baluwo laahidoo kawandilaa, meŋ sotota Kiristu Yeesu kono,
- 2 m be ite, Timoti, kontoŋ na, n kanu diŋo. Hiinoo, balafaa aniŋ kayiroo be i fee ka bo Alla, m Faamaa bulu, aniŋ Kiristu Yeesu, m Maariyo.
- 3 Niŋ m be duwaa la waati-wo-waati, n hakiloo ka tu bula la i la kuwo la le suuto tili, aduŋ n ka Alla tentu i la kuwo la le, n ka meŋ batu sondome senuŋo kono ko m mumuñolu ye a ke nuŋ ñaameŋ.
- 4 Niŋ n hakiloo bulata i ñaajiyolu la, n ka hame le ka i je, fo n si faa niŋ seewoo la.
- 5 N hakiloo bulata i la lanna soobeeyariŋo fanaa la le, lanna kiliŋo meŋ tarata nuŋ i mamamusoo Loyis aniŋ i baamaa Yunise kono. Aduŋ n dankeneyaata le ko, wo lannoo le be ite fanaa kono saayiŋ.
- 6 Wo to, ŋa i hakiloo bulandi Alla la soorifeŋo la, i ye meŋ soto, biriŋ ŋa m buloo laa i kaŋ: I si a yiriwandi ka mala ko dimbaa,
- 7 kaatu a maŋ ke jooteeyaa nooroo ti, Alla ye meŋ dii n na, bari semboo, kanoo aniŋ faŋ mutoo nooroo.
- 8 Wo to, kana malu ka seedeyaa ke m Maariyo la kuwo to, aduŋ kana malu nte la, meŋ keta bunjawutonkoo ti a la kuwo kamma la. Kafu m ma ñiŋ tooroolu kono Yeesu la kibaari betoo kamma la, Alla be i sembentuŋyaa la le.
- 9 A ye n kumandi niŋ kumandiri senuŋo le la, a ye n kiisa, aduŋ wo maŋ ke ka bo niŋ n na kebaaroolu la, bari a faŋo la daliiloo kaŋ ne mu, aniŋ a la hiinoo. A ye ñiŋ hiinoo dii n na ka bo niŋ Kiristu Yeesu le la janniŋ jamaanoolu be dati la,
- 10 bari saayiŋ wo hiinoo naata yitandi ka bo niŋ n na Kiisandirilaa Kiristu Yeesu la fintinaŋo le la. A ye saayaa semboo buruka le, a ye baluwo niŋ saayaabaliyaa naati maloo to ka bo niŋ kibaari betoo la.
- 11 Ñiŋ mu kibaari betoo le ti, Alla ye n tomboŋ ka ke meŋ kawandilaa ti, kiilaa aniŋ karandirilaa.
- 12 Wo daliiloo kamma la, n ka toora ñiŋ kuwolu la. Bari n te malu la muk, kaatu ŋa ate loŋ ne, n laata meŋ na, aduŋ n dankeneyaata le ko, a ye meŋ karafa m ma, a be a kanta la le fo a naa luŋo la.
- 13 Kuma kendoolu, i ye mennu moyi nte la, wolu ke misaaloo ti, ka baara wolu la lannoo niŋ kanoo kono, i ye meŋ soto ka bo niŋ Kiristu Yeesu la.
- 14 Kuu betoo meŋ karafata i ma, a muta ka bo niŋ Noora Kuliŋo la maakoyiroo la, meŋ be sabatiriŋ n kono.

15 I ye a kalamuta le ko, moolu mennu bee bota Asiya tundoo kaŋ, wolu ye ì koo dii n na le. Fikelus niŋ Herimokenes be wolu le kono.

16 Allamaa Maariyo ye balafaa dii Onesiforus la dimbaayaalu la, kaatu a ye n jusulandi le siiŋaa jamaa, aduŋ a maŋ malu n na kuwo la, hani m be sitiriŋ neejoloo la ñaa-wo-ñaa.

17 Biriŋ a naata Rooma, a ye n ñini le fo a ye n je.

18 Allamaa a ye balafaa soto Maariyo bulu Kiristu naa luŋo la. A koyita ite faŋo la le, a ye m maakoyi nuŋ ñaameŋ Efesus saatewo kono.

2 Timoti 2

1 Wo to ite n dinkewo, loo bambandinke hiinoo kaŋ, meŋ be Kiristu Yeesu kono.

2 I ye kuwolu mennu moyi nte la seede jamaa ñaatiŋo la, i si wolu dii moolu la mennu tilinta, aduŋ ì si moo koteŋolu karandi noo fanaa.

3 Ite fanaa si i niyo taa tooroolu kono ko Kiristu Yeesu la kelediŋ kendoo.

4 Kelediŋ-wo-kelediŋ meŋ be tara la a la dookuwo la, wo buka haaji soto, meŋ maŋ ke a la dookuwo ti, kaatu a ka tu tuukuriŋ a la kuntiyo le jusulandoo la.

5 Wo ñaa kiliŋo la, ñoodaŋ borilaa buka a la kañeerinaafoo soto, fo niŋ a ye ñoodaŋ boroo luwaalu ke a ñaama.

6 Senelaa meŋ ye dookuu baa ke, wo le ñanta katiroo la talaari foloo soto la.

7 I miira kuwolu la, ŋa meŋ fo! Maariyo le be fahaamuroo dii la i la, kuwolu bee to.

8 I hakiloo bulandi Yeesu Kiristu la, Mansa Dawuda koomalankoo, meŋ wulindita ka bo saayaa kono ko kibaari betoo, n ka meŋ kawandi, ye a la kuwo yitandi ñaameŋ.

9 Wo kibaari betoo la kuwo le ye a tinna nte be toora kaŋ. M be sitiriŋ neejoloo la ko kuu kuruŋ kelaa. Bari Alla la kumoo, wo te siti noo la!

10 Wo kamma la, n ka wakiili kuwolu bee le la moo tombondiŋolu la kuwo kamma la, fo ì fanaa si kiisoo soto Kiristu Yeesu kono, aniŋ a la badaa-badaa kallankeeyaa.

11 Tooŋaa kumoo fele: Niŋ ñ niŋ ate faata ñoo la, ñ niŋ a be baluu la ñoo la le fanaa.

12 Niŋ ñ wakiilita, ñ niŋ a be maraloo ke la ñoo la le. Niŋ ñ balanta ate ma, a fanaa be balaŋ na ñ ma le.

13 Niŋ ñ maŋ foroyaa, ate ka tu foroyaariŋ ne, kaatu a te balaŋ noo la a faŋo ma.

14 Baadiŋolu hakiloo bulandi ñiŋ kuwolu la, i ye ì dandalaa baake Maariyo ñaatiŋo la ka fata ñoosaboo la kumoolu to, meŋ buka kuu betoo saabu, bari kasaaroo doron moolu ye, mennu ka a moyi.

15 I la katoos bee ke ka ke dookuulaa ti, meŋ na foroyaa lonta Alla ñaatiŋo la, aduŋ a te malu la, bari a ka tooŋaa kumoo karandi a ñaama.

- 16 Fata diyaamu fuuriṅolu ma, mennu niṅ Alla la siloo maṅ taa ñoo la, kaatu ì ka moolu la allantaṅyaa le lafaa-lafaa laalaa,
- 17 aduṅ ì la kumoo be ke la le ko kuuraṅ jawu maaboriṅo, meṅ ka janjaṅ baloo kono. Himenyu niṅ Filetus be wo moolu le kono,
- 18 mennu jenкета tooṅaa siloo la. Ì ko, saayaakoolaa wulindiroo keta le fokabaṅ. Ì la wo karandiroo be baadiṅ doolu la lannoo kasaara kaṅ ne.
- 19 Bari Alla la fondamaṅ bambandiṅo te maamaṅ noo la, a be notoriṅ ñiṅ kumoolu le la: “Maariyo ye moolu loṅ ne, mennu mu a taa ti.” Aduṅ “moo-wo-moo meṅ ka Maariyo too kumandi, wo ñanta a koo dii la tilimbaliyaa la le.”
- 20 Keraṅolu mennu ka tara koridaa baa kono, bee buka dadaa sanoo niṅ kodiforoo doron na, bari doolu be jee mennu dadaata yiroo la aniṅ pootoo. Doolu mu buuṅaarilaṅo le ti, doolu maṅ ke buuṅaarilaṅo ti.
- 21 Niṅ moo-wo-moo ye a faṅ seneyandi feṅolu to, mennu maṅ ke buuṅaarilaṅolu ti, a maarii be ke la keraṅo le ti daliila buuṅaariṅo ye. A seneyandita le, aduṅ a ye nafaa soto koridaatiyo ye le, a parendita dookuu betoo siifaa bee ye le.
- 22 Bori fondinkeeyaa hame jawoolu ma, i ye tiliṅo ke i la natoo ti, lannoo, kanoo aniṅ kayiroo, i niṅ moolu mennu ka Maariyo kumandi sondome senuṅo kono.
- 23 Fata ñoosaba fuuriṅolu ma, mennu mu tooleeyaa ti, kaatu i ye a loṅ ne ko, wolu ka sonkoo le wuluu.
- 24 Maariyo la dookuulaa maṅ ñaṅ na ke la sonkamoo ti, bari a ñanta sooneeyaa la moolu bee le fee. A ñanta ke la moo le ti, meṅ si karandiroo ke noo, aniṅ meṅ ka muña a mooṅoo ye.
- 25 Moolu mennu balanta a ma, a ñanta ì la boyidaa yitandi la ì la mooyaa le kono. Tumandoo Alla si siloo dii wolu la le ka tuubi fo ì si naa tooṅaa loṅ,
- 26 aduṅ ì si kana noo Ibiliisa ma, meṅ ka ì tu mutoo kono a la kutindiṅo la fo ì si ate la lafoo ke.

2 Timoti 3

- 1 I si ñiṅ kalamuta ko, luṅ labaṅolu kono, waati koleṅolu be naa la le.
- 2 Moolu be ì faṅolu doron ne kanu la, ì be ke la kodilandyolu le ti, faṅ wara moolu, kibirilaalu, tooṅeeri kumafolaalu, wuluulaa soosolaalu, wasabaloolu aniṅ seneyaabaloolu.
- 3 Ì te kanoo soto la, aduṅ ì te paree la ka yamfa, bari ì be ke la kajafirilaalu le ti. Ì be ke la faṅ mutabaloolu le ti, ì be saṅara la le, aduṅ ì be kuu betoo bee koṅ na le.
- 4 Ì be ke la jamfantuṅolu niṅ hakilitubaloolu le ti, aduṅ ì be faa la niṅ faṅ waroo le la. Ì be niidiyaa le kanu la ka tamba Alla la.

- 5** Ì ka munta le ko Alla ñaasilannaalu, bari ì mañ soñ a la semboo ma. Fata wo moo siifaalu ma!
- 6** Ì doolu ka feeretoow duñ wandi buñolu kono le ka musu lamfuriñolu filindi niñ ì la kumoolu la. Wo musoolu la junuboolu dunoo be laariñ ì fañolu le kañ, ì la hame kuwo le ka ì mara.
- 7** Ì ka tu karandiri kutoo le nooma la waati-wo-waati, bari ì nene mañ naa tooña loñ noo.
- 8** Ko Yannes niñ Yamberes balanta Annabilayi Musa ma nuñ ñaameñ, ñiñ karandirilaalu fanaa ka balañ tooña ma wo le ñaama, baawo ì hakiloolu nakarita le, ì mañ lanna tooña soto.
- 9** Bari ì te jamfabaa la, kaatu ì la tooleeyaa be waañaari la moolu bee ye le, ko a keta Yannes niñ Yamberes la ñaameñ.
- 10** Saayiñ, ite meeta m fee le, i ye n na karandiroo loñ ne, m maaña to, ña natoo meñ soto n na baluwo ye, n na lannoo, n na muñoow, n na kanoo, aniñ n na wakiiloo.
- 11** I ye tooroolu niñ bataalu loñ ne, mennu keta nte la Antiyoki saatowo kono, Ikoniyumuni aniñ Listara. Moo te wo tooroolu la jawuyaa fo noo la! Bari hani wo, Maariyo ye n kanandi wo kuwolu bee kono le.
- 12** Tooña, moo-wo-moo meñ lafita ka baluu Alla la siloo la Kiristu Yeesu kono, wo maarii be toora la le.
- 13** Bari moo jawoolu niñ neeneerilaalu la kuruyaa ka tu jawuyaa la le dorow, ì ka tu doolu neenee la le, aduñ ì fañolu ka tu neeneeroo le kono.
- 14** Bari ite, Timoti, i si tu bambandiñ kuwolu kono, i ye mennu karañ nuñ, aduñ i laata ì la. Kana wo kuwolu bula, baawo i ye a loñ ne, i ye ì karañ mennu bulu.
- 15** Biriñ i la dindiñyaa waatoo la, i ye Kitaabu Senuñolu loñ ne. Wolu le ka ñaameño dii i la, ka i taamandi noo ka kiisoo soto, ka bo niñ lannoo la Kiristu Yeesu kono.
- 16** Kaatu Kitaabu Senuño bee safeeta ka bo niñ Alla la Nooroo le la, aduñ a ye nafaa soto karandiroo to le, jalayiroo, kuluuroo, aniñ nindiroo baluu tilindiño ye.
- 17** Wo siloo la, Alla la moolu bee buloo si koyi Alla la dookuwo to, ì si jorañolu soto, mennu ñanta baara betoo bee to.

2 Timoti 4

- 1** M be i yaamari la bambandinke Alla niñ Kiristu Yeesu ñaatiñiño la, meñ be kendoolu niñ furewolu kiitindi la, niñ a fintita nañ, a niñ a la mansabaayaa:
- 2** Kumoo kawandi i ye paree waatoo bee la, fo sooneeyaa tumoo le mu, warañ koleyaa. Moolu sondi kumoo la, i ye ì jalayi, aniñ i ye ì wakiilindi fanaa karandiri betoo la, i niñ muña baa.

- 3 Waatoo be naa le, moolu te karandiri tooñaa muña noo la meñ na. Wo noo to, ì be ì fansuñ karandirilaalu kafu la ì ma, mennu la karandiroo diyaata ì tuloolu ye.
- 4 Ì be ì koo dii la tooñaa kumoo moyoo la le ka bula taaliñolu nooma.
- 5 Bari ite, i si loo bambandinke, i ye wakiili bataa la. I la kibaari betoo kawandoo dookuwo ke a ñaama, i ye i la dookuwo bee timmandi.
- 6 Nte la waatoo ka naa bañ ne, n yeloo be boñ na le ko miñ feñ sadaa, ka ñiñ duniyaa bula.
- 7 Da kele betoo le kele, ña n na ñooseeyaa boroo ke le fo labandulaa to, aduñ ña n na lannoo muta kuu le.
- 8 Saayiñ, kañeerinaafoo meñ mu moo tilindiñolu taa ti, a be pareeriñ nte ye le Maariyo fee, meñ mu kiitindirilaa tilindiño ti. Wo mañ ke n dammaa ye, bari moolu bee mennu ye Kiristu la fintinaño kanu.
- 9 I la kattoo bee ke ka futa m ma tariyaake.
- 10 Demas ye nte bula le ka taa Tesalonika saatewo to, kaatu a ye ñiñ duniyaa niidiyaa kuwolu le kanu. Keresens taata Kalatiya tundoo le kañ, aduñ Titus taata Dalimatiya.
- 11 Saayiñ, Luka doronj ne be nte fee jañ. I niñ Maaka ye naa ñoo la, kaatu a la maakoyiroo ka n nafaa baake le n na dookuwo kono.
- 12 Da Tikikus kii Efesus saatewo to le.
- 13 I naatoo n na waramboo samba nañ, ña meñ karafa Karipus ma Torowas saatewo to. Kitaaboolu fanaa samba nañ, sako mennu safeeta kuloo bala.
- 14 Jaawali numoo Alesanda ye kuu jawoo baa le ke nte la. Maariyo be a joo la wo kebaaroolu la a ñaama le.
- 15 I hakiloo tu a la kuwo to, kaatu a balanta nuñ ñ na kumoolu ma jawuke le.
- 16 N na fañ tankandi foloo nuñ kiitiyo ñaatiñiño la, moo-wo-moo le mañ loo m fee. Ì bee ye m bula le. Allamaa Alla ye yamfa ì ma wo kuwo to.
- 17 Bari Maariyo le loota m fee, a ye n sembentunjandi ka a la kibaaroo kawandi timmarinke fo moolu bee si a moyi, mennu mañ ke Yahuudoolu ti. Aduñ a ye n kanandi jatoo daa ma le.
- 18 Maariyo be n kanandi la kuu jawoolu bee ma le, a be n samba la tankoo kono a la mansabaayaa to, Arijana. Tenturoo niñ jayiroo be ate le ye fo abadaa. Amiin.
- 19 Pirisilla niñ Akila kontonj n ye, aniñ Onesiforus la dimbaayaalu bee.
- 20 Erastus tuta Korinti saatewo le kono, aduñ ña Torofimus tu kuurandiñ Miletus saatewo to le.
- 21 I la kattoo bee ke ka naa, janniñ sumayaa waatoo be sii la. Yubulus be i kontonj na, aniñ Pudens, Linus, Kalawudiya, aniñ baadiñolu bee.

22 Maariyo ye tara i la nooroo fee. A la hiinoo ye tara ali fee.

Titus

Titus 1

- 1** Nte Pawulu, Alla la dookuulaa aniŋ Yeesu Kiristu la kiilaa, m be ite, Titus, konton na. N loota ka Alla la tomboŋ moolu la lannoo yiriwandi, aniŋ ka ì maakoyi ka londi koyoo soto tooŋaa to, meŋ sotota Alla la siloo kaŋ.
- 2** Wo tooŋaa le ka jikoo dii ì la badaa-badaa baluwo to. Alla meŋ buka faniyaa fo, ate le ye laahidoo dii wo kuwo to, janniŋ jamaanoolu be dati la,
- 3** aduŋ saayiŋ wo laahidoo naata yitandi a waatoo la le, a la kumoo kono. Wo kumoo kawandoo karafata nte le ma, ko Alla, ñ na Kiisandirilaa, ye a yaamari ñaameŋ.
- 4** M be ite, Titus, konton na, meŋ mu n dinkee tooŋaa ti lanna kiliŋo kono. Hiinoo niŋ kayiroo be i fee ka bo Alla bulu, m Faamaa, aniŋ Kiristu Yeesu, ñ na Kiisandirilaa.
- 5** Ñiŋ daliiloo faŋo le ye a tinna, ŋa i tu Kireti jooyoo to, fo i si kuwolu tembendi jee, mennu tuta, aniŋ ì si alifaalu londi Yeesu la kafoo ye saatewolu kono taariŋ, ko ŋa i yaamari a la ñaameŋ.
- 6** Alifaa ñanta ke la kewo le ti, meŋ maŋ sootaaroo soto, aniŋ meŋ foroyaata a la musoo ma. A diŋolu ñanta ke la lannamoolu le ti, moo te mennu tuumi noo la faŋ mutabaliyaa la, waraŋ yaamari mutabaliyaa.
- 7** Yeesu la kafoo la kantarilaa mu Alla la dookuulaa kuntiyo le ti. Wo to, a ñanta ke la moo le ti, meŋ maŋ sootaaroo soto. A maŋ ñaŋ na ke la faŋ wara moo ti, moo jusu sutuŋo, dolominnaa, waraŋ fitinamoo. A maŋ ñaŋ na tinewo ñini la tapaleeyaa kono,
- 8** bari a ñanta ke la moo le ti, meŋ ka luntaŋolu jiyaa, aniŋ meŋ ye kuu betoolu kanu. A ñanta ke la hakilimaa le ti, meŋ tilinta, a seneyaata, aniŋ a ka a faŋ muta noo.
- 9** A ñanta tooŋaa kumoo muta la niŋ a bulu fuloo le la, ko a karandita ñaameŋ. Wo to le a be doolu yaamari noo la bambandinke niŋ karandiri tooŋaa la, aduŋ a si moolu la boyidaa yitandi ì la, mennu balanta wo kumoo la.
- 10** Moo jamaa le be jee, mennu be marabaliyaa kono, ì ka doolu neenee ì la kuma fuuriŋolu la. Ñinnu siyaata le sako wo Yahuudoolu kono, mennu ye sunnoo kuwo kummaayandi.
- 11** Ì daalu ñanta soroŋ na le, kaatu ì be dimbaayaalu muumewo le la lannoo kasaara kaŋ niŋ karandiroo la, ì maŋ ñaŋ na meŋ ke la. Ì ka a ke tinewo le kamma, meŋ maŋ bo niŋ tiliŋo la.
- 12** Moo kiliŋ meŋ bota ì faŋolu kono, ì la annabiyomoo, ye ñiŋ ne fo nuŋ ko: “Kiretinkoolu ye i tuuku faniyaa foo le la, ì mu beeyaŋ jawu baalu le ti, konomoolu, ì baloo diyaata ì ye.”
- 13** Wo seedeyaa mu tooŋaa le ti ì la kuwo to! Wo kamma la, ì jalayi kendeke fo ì si muru naŋ lannoo sila kendoo kaŋ.

14 Ì kana tara tuukuriŋ kotenke Yahuudoolu la taaliŋ kenseŋolu la, aniŋ moolu la luwaalu, mennu ye ì koo dii tooña la.

15 Fejo bee seneyaata moo le ye, meŋ seneyaata, bari feŋ maŋ seneyaa moo kosoriŋolu niŋ lannabaloolu ye, kaatu ì hakiloolu niŋ ì sondomoolu bee nakarita le.

16 Ì ka a fo le ko, ì ye Alla loŋ ne, bari ì ka balaŋ a ma niŋ ì la kebaaroolu le la. Ì mu jutunnamoolu le ti, aniŋ yaamari mutabaloolu mennu nene buka kuu betoo ke noo.

Titus 2

1 Bari ite si kuwolu karandi ko karandiri kendoo ye ì landi ñaameŋ.

2 Keebaalu ñanta ke la hakilimaalu le ti, ì ye soobeeyaa, ì maŋ ñaŋ na ke la landatambi moolu ti, bari ì ñanta ì faŋ muta la lannoo la sila kendoo le kaŋ, kanoo aniŋ wakiiloo.

3 Wo ñaa kiliŋo la, musu keebaalu yaamari ka daajika betoo soto ko Alla ñaasilannaalu. Ì maŋ ñaŋ na ke la kajafirilaalu ti, waraŋ ka ke doloo la joŋolu ti, bari ì ñanta ke la kuu betoo le karandirilaa ti.

4 Ì si foromusoolu nindi ka ì keemaañolu niŋ ì diŋolu kanu,

5 ì ye ke hakilimaalu ti, mennu seneyaata, aniŋ ka ì la suwo kono topatoo kuu. Ì ñanta beteyaa la le, aniŋ ka soŋ ì keemaañolu ma. Niŋ wo keta, moo-wo-moo te kuma jawoo fo noo la Alla la kumoo ma.

6 Wo ñaa kiliŋo la, i si fondinkewolu yaamari ka ì faŋolu muta kuu.

7 I faŋ yitandi kuwolu bee kono misaaloo ti kebaara betoolu to. I si tiliŋ, aniŋ i ye soobeeyaa i la karandiroo kono.

8 Kuma kendoolu fo, mennu te muta noo la kasi ti, fo i balannaalu si malu, aduŋ ì kana kuma jawu soto, ì be meŋ fo la m̀ ma.

9 Joŋolu yaamari ka soŋ ì la kuntiyolu ma, aniŋ ka ì jusulandi feŋolu bee kono. Ì maŋ ñaŋ na ì la kuntiyolu soosoo la,

10 waraŋ ka hani ì la feŋolu suuñaa. Wo noo to, ì ñanta maaña betoo le soto la, meŋ si ì la timmoo yitandi foroyaa to. Ka bo niŋ wo siloo la, karandiroo Alla la kuwo to, meŋ mu ǹ na Kiisandirilaa ti, si moolu ñaabo.

11 Alla la hiinoo meŋ ka kiisoo dii, naata yitandi moolu bee le la.

12 Wo hiinoo le ka ǹ kuluu ka m̀ fatandi allantanyaa niŋ ñiŋ duniyaa niidiyaa kuwolu bee ma. A ka ǹ kuluu le ka baluu faŋ mutoo niŋ tiliŋo kono, Alla la siloo kaŋ ñiŋ duniyaa kono,

13 m̀ be ǹ na jikoo la timmoo batu kaŋ daameŋ. Wo jikoo la timmoo mu Yeesu Kiristu la fintinaŋo le ti, meŋ na kallankeeyaa jarita jayiroo bee la. Ate le mu ǹ na Alla ti meŋ warata, aniŋ ǹ na Kiisandirilaa,

14 meŋ ye a faŋo dii ka ñ kumakaa ka bo ñ na junuboolu bee kono, fo a si ñ seneyandi a faŋo ye ka ke moolu ti, mennu ka hame kuu bete kewo la.

15 Ñiŋ kuwolu bankee, yaamaroo aniŋ jalayiroo ke niŋ i la kantiiyaa bee la. Kana soŋ, moo-wo-moo ye jutu i la.

Titus 3

1 Baadiŋolu hakiloo bulandi ka soŋ mansakundaa maralilaalu niŋ kantiyolu ma. Ì ñanta wolu la yaamaroolu muta la le, ì ye i wura dookuu tilindiŋo bee ye.

2 Ì kana kuma jawoo fo moo-wo-moo ma, waraŋ ka sonka, bari ì si sooneeyaa, aniŋ ka hadamayaa yitandi moolu bee la.

3 Baawo ntolu faŋolu keta nuŋ toolewolu le ti, aniŋ yaamari mutabaloolu, mennu neeneeta ka sila tilindiŋo bula. Balajaatoo la hame jawoolu niŋ niidiyaa kuu siifaa jamaa le ye ñ joŋyandi, meŋ ye a tinna, ñ tarata baluuriŋ jawuyaa niŋ kiiliyaa kono. Ì ye ñ koŋ ne nuŋ, aniŋ ña ñoo koŋ.

4 Bari kabiriŋ Alla, ñ na Kiisandirilaa, la beteyaa aniŋ a la kanoo naata yitandi,

5 a ye ñ kiisa le. A maŋ a ke ñ na kebaara tilindiŋolu kamma la, bari a la balafaa. A ye ñ kuu le ka wuluu baluu kutoo kono, a ye ñ kutayandi, ka bo niŋ Noora Kuliŋo la,

6 a ye meŋ jindi ntolu kaŋ siyaarinke ka bo niŋ Yeesu Kiristu la, ñ na Kiisandirilaa.

7 A ye wo ke le, fo ñ si tiliŋo soto ka bo niŋ a la hiinoo la, aduŋ ñ si ke noo keetaalaalu ti badaa-badaa baluwo to, m be jikiriŋ meŋ na.

8 Ñinnu mu tooŋaa kumoo le ti. N lafiita le, i ye ñiŋ kuwolu bambandi moolu ma, mennu laata Alla la, fo ì si ì hakiloo tu ka baara betoolu ke. Ñiŋ kuwolu beteyaata baake le, aduŋ ì ye nafaa soto moolu bee le ye.

9 Fata ñoosaba fuuriŋolu ma, bonsuŋ saataroolu, sonkoolu aniŋ keloolu Musa la Luwaa la kuwo to, kaatu ì maŋ nafaa soto, bari ì mu kuu kenseŋolu le ti.

10 Moo meŋ ka talaaroo saabu kafoo kono, a dandalaa ko siiŋaa fula. Wo koolaa, i ye fata a ma.

11 Ite si ñiŋ kalamuta ko, wo moo siifaa hakiloo nakarita le. A mu junubekelaa le ti, aduŋ a ye a faŋ halaki le fokabaŋ.

12 M be Atemas waraŋ Tikikus kii la i kaŋ naŋ ne. Niŋ wo futata ì ma, i la katoos bee ke ka naa nte yaa tariyaake Nikopolis saatewo to, kaatu ña ñiŋ feeroo le landi ko, m be sabati la jee le to sumayaa waatoo la.

13 I la katoos bee ke ka luwaa lonnaa Senas niŋ Apollos la taamasiloo tariyandi, aduŋ i si a je ko, ì te dasa la feŋ na.

14 Ñ na moolu fanaa si karaŋ ka ì faŋolu dii baara bete kewo la, aniŋ ka maakoyiroo ke suuloo waatoolu la, ì kana tu nafantaŋyaa kono kotenke.

15 Moolu bee be i konton na, mennu be nte fee jaŋ. Moolu bee konton n ye, mennu ye ñ kanu lannoo kono. Alla la hiinoo ye tara ali bee fee.

Filemoni

Filemoni 1

- 1 Nte Pawulu meɲ keta bunjawutonkoo ti Kiristu Yeesu la kuwo kamma la, n niɲ m̄ baadiɲo Timoti be ite, n̄ dookuuñoo Filemoni kontoɲ na, meɲ mu n̄ kanuntewo ti.
- 2 M̄ be m̄ baarimmusoo Apafiya kontoɲ na, m̄ mooñoo kelediɲo Arikipus, aniɲ Yeesu la kafoo meɲ ka beɲ ite, Filemoni yaa.
- 3 Hiinoo niɲ kayiroo be ali fee ka bo Alla bulu, m̄ Faamaa, aniɲ Maarii Yeesu Kiristu.
- 4 N ka n na Alla tentu i la kuwo la le waati-wo-waati, niɲ n hakiloo bulata i la n na duwaa kono.
- 5 Da i la kanoo moyi le, i ye meɲ soto Alla la moo senuɲolu bee ye, aniɲ i la lannoo Maarii Yeesu kono.
- 6 N ka tu duwaa la le, fo n̄ na kafuñoo yaa lannoo kono si dookundi beteke, ka londoo soto feɲ betoo bee to, ɲà meɲ soto Kiristu kono.
- 7 M baadiɲo, i la kanoo keta seewoo kuu baa le ti n ye, aniɲ wakiilindiroo, kaatu i ye Alla la moo senuɲolu jusulandi le.
- 8 Wo kamma la, n si fatiyaa noo le Kiristu kono ka i yaamari kendeke ka kuwo ke, i ñanta meɲ ke la,
- 9 bari wo noo to, ɲa i daani le kanoo la kuwo kamma la. Nte Pawulu meɲ mu bunjawutonkoo ti Kiristu Yeesu la kuwo kamma la, n na keebaayaa kaɲ m be i daani la.
- 10 M be i daani kaɲ n na dindiɲo Onesimus le ye, n naata ke meɲ faamaa ti lannoo kono, n na taroo bunjawoo kono jaɲ.
- 11 Koomanto, a maɲ nafaa soto ite ye, bari saayiɲ, a ye nafaa baa le soto ite niɲ nte ye.
- 12 M be a kii kaɲ naɲ i kaɲ ne, ka muru i yaa, m be n jusukuɲo faɲo le kii kaɲ naɲ.
- 13 Ka a muta m fee jaɲ, ka loo n ye ite loodulaa to, wo be ke la n ye seewoo le ti, fo a si ke m maakoyilaa ti n na soroɲo wucoo kono kibaari betoo kamma la.
- 14 Bari m maɲ lafi ka kuu-wo-kuu ke, m maɲ i kalamutandi meɲ na, fo i la beteyaa kana ke diyaakuyaa kuwo ti i kaɲ, bari a si ke i faɲo la lafoo ti.
- 15 Tumandoo ñiɲ daliiloo le ye a tinna, a jamfata i la fo waatindiɲ, fo a si naa tara i fee fo abadaa.
- 16 A te tara la i fee kotenke ko joɲo, bari meɲ tambita wo la. A mu baadiɲ kanuntewo le ti, sako nte ye. Wo to, a be tamba la baake ite ye nte la le, kaatu i la joɲo le mu, aduɲ i baadiɲo le mu Maariyo kono.
- 17 Wo kamma la, niɲ i ye nte muta ko i kafuñoo, i si a jiyaa ko i be nte jiyaa la ñaameɲ.

- 18 Niŋ a ye kuu-wo-kuu ke i la, meŋ maŋ beteyaa, waraŋ a ye i donto feŋ-wo-feŋ na, a ke nte la kontoo to.
- 19 Nte Pawulu ye ñiŋ safee m faŋo buloo le la: M be i joo la le. M maŋ lafi ka i hakiloo bulandi ko, ite fanaa ye n donto, hani i faŋo la baluwo la le.
- 20 Tooña, m baadiŋo, n lafiita nafaa doo la i bulu le Maariyo la kuwo kamma la. Dukaree, n jusulandi Kiristu kono.
- 21 Da i safee dankeneyaa le kono ko, i be n na yaamaroo muta la le, aduŋ ŋa a loŋ ne ko, i be meŋ ke la, wo be hani tambi la le, ŋa meŋ fo i ye.
- 22 M be i daani la fanaa ka jiyaadulaa parendi n ye, kaatu n jikita le ko, ali la duwaalu kamma la, m be futa la ali ma naŋ jee le.
- 23 Epafaras meŋ mu m mooño bunjawutonkoo ti Kiristu Yeesu kono, be i kontoŋ na.
- 24 N dookuuñoolu Maaka, Aristakus, Demas aniŋ Luka fanaa be i kontoŋ na.
- 25 Maarii Yeesu Kiristu la hiinoo ye tara ali fee.

Hiburunkoolu

Hiburunkoolu 1

- 1 Jamaanoolu mennu tambita nuŋ, Alla ka diyaamu m̄ mumuñolu ye waati jamaa niŋ sila jamaa le la, ka bo niŋ annabiyomoolu la.
- 2 Bari ñiŋ luŋ labañolu kono, a naata diyaamu ntolu ye ka bo niŋ a Dinkewo le la, a ye alihawaa daa ka bo niŋ meŋ na, aduŋ a ye ate le tomboŋ ka ke feŋo bee keetaalaa ti.
- 3 Alla la kallankeeyaa ka je a Dinkewo le kono, a ye Alla mankutoo soto le, aduŋ a ka alihawaa taamandi ka bo niŋ a la kuma sembemaa le la. A la hadamadiŋolu seneyandiri koolaa ì la junuboolu to, a ye a la siidulaa taa Alla Mansa Tallaa bulubaa karoo la, Arijana kono.
- 4 A la kuwo naata wara baake ka tamba malaayikoolu la. Wo ñaa kiliŋo la, a ye too meŋ fanaa soto, wo le warata ì toolu ti.
- 5 Fo Alla nene ye a fo malaayika jumaa le ye ko: “Ite mu n Dinkewo le ti. Bii luŋo la nte faŋo keta i Faamaa le ti”? Aduŋ Alla nene maŋ a fo malaayikoo la kuwo to ko: “Nte le be ke la a Faamaa ti, aduŋ ate le be ke la n Dinkewo ti.”
- 6 Aduŋ fanaa, kabiriŋ Alla be a Dinkee foloo samba kaŋ naŋ duniyaa kono jaŋ, a ko: “Alla la malaayikoolu bee si a batu.”
- 7 Bari malaayikoolu la kuwo to, a ko le: “A ka a la malaayikoolu ke foñoo ti, a ka a la dookuulaalu ke dimbaa ti.”
- 8 Bari Dinkewo la kuwo to, a ye ñiŋ ne fo ko: “Alla, i la mansasiiraŋo be tu la le fo abadaa, i ka i la mansayaa taamandi niŋ tiliŋo le la.
- 9 I ye tiliŋo kanu le, i ye kurunŋyaa koŋ. Wo le ye a tinna i la Alla ye i toloo niŋ seewoo la ka tamba i mooñoolu la.”
- 10 Aduŋ a ko fanaa ko: “Ite Maariyo, biriŋ foloodulaa to, ite le ye bankoo fondamaŋo laa, saŋ fatoolu mu i buloo la daaroo ti.
- 11 Ì be yeemaŋ na le, bari ite be tu la keriiŋ ne. Ì bee le be kotoo la ko funtoo.
- 12 I be ì moromoro la le ko basoo, ì ye faliŋ ko duŋ feŋo. Bari ite ka tu i ñaama le doronŋ, i maŋ dandulaa soto.”
- 13 Bari malaayikoolu la karoo la, Alla nene ye a fo malaayika jumaa le ye ko: “Sii m bulubaa karoo la, fo ŋa i jawoolu ke i siŋo koto”?
- 14 Fo malaayikoolu bee maŋ ke dookuulaalu doronŋ ne ti baŋ? Ì bee mu maakoyirilaa nooroolu le ti, Alla ye mennu kii wo moolu ye, mennu be kiisoo soto la.

Hiburunkoolu 2

- 1 Wo kamma la, ñ ñanta ñ hakiloo tu la baake tooñaa kumoo to le, ña meŋ moyi, fo feŋ kana m̄ bondi a bala.

- 2 Kiilaariyaa kumoo meŋ bankeeta nuŋ ka bo niŋ malaayikoolu la, kummaayaata le, aduŋ moo-wo-moo meŋ ye wo luwaa tiŋaa waraŋ a maŋ a la yaamaroolu muta, kuluuroo be laa la wo maarii kaŋ a ñaama le.
- 3 Wo to, ntolu duŋ? Ñ si kana noo ñaadii le, niŋ ñà ñ ñaa kaasi ñiŋ ñoŋ kiisa baa la? Wo mu Maariyo faŋo le ti, meŋ ye ñiŋ kiisoo la kuwo bankee folooto, aduŋ moolu menu ye a moyi, wolu ye a futandi m̄ ma le.
- 4 Alla fanaa ye ì la kumoolu tooñaayandi le ka bo niŋ taamanseeroolu la, kaawakuwolu, aniŋ baara sembemaa jamaa, aduŋ a ye seedeyaa ke Noora Kuliŋo la soorifeŋolu fanaa la le, a ye menu dii a faŋo la lafoo kaŋ.
- 5 Ntolu ka diyaamu wo duniyaa le la kuwo to, meŋ be naa la. A maŋ ke malaayikoolu ti, Alla ye menu ke maralilaalu ti wo kunto.
- 6 Bari ñiŋ seedeyaa le be safeeriŋ Kitaabu Senuŋo dulaa doo to ko: “Muŋ ne mu moo ti, fo i hakiloo ka bula a la? Muŋ ne mu hadamadiŋo ti, fo i ka a topatoo?”
- 7 Hani wo, i ye a la fisamanteeyaa dasandi malaayikoolu la waatindiŋ doron ne la. I ye horomoo niŋ buuñaa dii a la le ka a mansayandi.
- 8 I ye a ke maralilaa le ti feŋolu bee kunna ka wolu bee ke a siŋo koto.” Ñiŋ kumoo meŋ fota ko, “a ye a ke maralilaa le ti feŋolu bee kunna,” wo ye a yitandi le ko, feŋ te kerin, meŋ maŋ tara a la maraloo koto. Bari hani wo, ko a lonta ñaameŋ, m̄ buka feŋolu bee je a la maraloo koto foloo.
- 9 Bari ñà Yeesu le je, Alla ye meŋ na fisamanteeyaa dasandi malaayikoolu la fo waatindiŋ. Aduŋ ñà a je a la horomoo niŋ buuñaa kono le, baawo Alla ye a mansayandi a la saayaa tooroo kamma la le. A keta Alla la hiinoo le ti ko, a si saayaa nene moolu bee ye.
- 10 Alla meŋ ye feŋolu bee daa, aduŋ ì daata ate le ye, a ye ñiŋ kuu betoo ke le fo a si a diŋ jamaa samba a la kallaŋkeeyaa to: A ye ì la Kiisandirilaa timmandi ka bo niŋ tooroo le la, fo wo si ke ñaatonka timmariŋo ti ì ye.
- 11 Wo siloo la, Yeesu meŋ ka seneyandiroo ke, aniŋ moolu menu seneyandita, ì bee ye Faamaa kilin ne soto. Wo kamma la, a te malu la ka ì kumandi a baadiŋolu la.
- 12 Bituŋ a ko Alla ye ko: “M be i too la waroo fo la m baadiŋolu ye le. M be i jayi la baturilaalu la beŋo to le.”
- 13 Aduŋ a ko fanaa ko: “M be n jikoo sembe la a la le.” Aduŋ fanaa a ko: “M fele, n niŋ diŋolu Alla ye menu dii n na.”
- 14 Baawo ñiŋ diŋolu ye balajaatoo niŋ yeloo soto le, Yeesu faŋo naata ke hadamadiŋo ti ko itolu. Wo keta le, fo ka bo niŋ a la saayaa la, a si Ibiliisa kasaara noo, saayaa semboo be meŋ bulu.
- 15 Ka bo wo siloo la, Yeesu ye moolu firin ne, saayaa silaŋo ye menu bee jonjandi ì la baluwo bee kono.

16 A koyita le ko, a maŋ naa ka malaayikoolu maakoyi, bari Iburayima koomalankoolu.

17 Wo kamma la, a ñanta ke la kuu-wo-kuu to le ko a baadiŋolu, fo a si ke noo piriisi kuntii baa ti ò ye, meŋ ye balafaa niŋ foroyaa soto Alla la dookuwo kono, fo a si junube kafaroo sii moolu ma.

18 Baawo toora kuwolu niŋ marisa kuwolu laata a faŋo kaŋ ne, wo to a be moolu maakoyi noo la le, mennu fanaa be marisa kuwo kono.

Hiburunkoolu 3

1 Wo to baadiŋolu, Alla ye mennu seneyandi, aniŋ ali ye ali niyo soto a la kumandiroo to: Ali ali la miiroolu deŋ Yeesu la, ñ ka seedeyaa ke meŋ na kuwo to ko, ate mu kiilaa niŋ piriisi kuntii baa le ti ñ ye.

2 A foroyaata Alla ma le, meŋ ye a tombon, ko Musa fanaa foroyaata Alla ma, Alla la dimbaayaalu kono ñaameŋ.

3 Bari hani wo, Yeesu le jarita buuñaa niŋ horomoo la ka tamba Musa la. A be le ko buŋ loolaa ye buuñaa soto ka tamba buŋo faŋo la ñaameŋ.

4 Buŋ-wo-buŋ, moo le ka a loo, bari meŋ ye feŋolu bee daa, wo mu Alla le ti.

5 Tooñaa, Musa foroyaata a la dookuwo to Alla la dimbaayaalu bee kono le, bari a keta dookuulaa doron ne ti. A la dookuwo ka seedeyaa ke kuwolu le to, Alla be mennu fo la ñaato.

6 Bari Kiristu mu Dinkewo le ti, aduŋ a foroyaata Alla ma le, meŋ ye a la dimbaayaalu bee karafa a ma. Ntolu mu a la dimbaayaalu le ti, niŋ ñ tuta bambandiŋ dankeneyaa niŋ jikoo kono, ñ ka kibiri meŋ na.

7 Wo kamma la, Noora Kuliŋo ye a fo le ko: “Bii luŋo la, niŋ ali ye a kaŋo moyi,

8 ali kana ali sondomoolu jandi komeŋ ali la alifaa foloolu mennu balanta m ma, kotoboroo waatoo la, biriŋ ò be keñewuloo kono.

9 Ali mumuñolu ye n na muñoo daŋo kotobo jee le to, hani ò ye n na baara kuu baalu je

10 fo sanji taŋ naani. Wo le ye a tinna n kamfaata ò la kuwo la, aduŋ n ko, ‘Ì ka tu fili la ò sondomoolu kono le doron, ò nene maŋ n na siloo loŋ.’

11 Bituŋ n kamfaariŋo kalita ò ye ko, ò nene te duŋ na n na dahaa kono.”

12 Baadiŋolu, ali ali hakiloo tu fo moo-wo-moo kana tara ali kono, meŋ ye jawuyaa niŋ lannabaliyaa soto a sondomoo kono, kaatu wo le ka a tinna, moo ka a koo dii Alla baluuriŋo la.

13 Wo noo to, ali si ñoo wakiilindi luŋ-wo-luŋ, fo junuboo la neeneeroo kana siloo soto ka moo-wo-moo sondomoo jandi. Ali kana i dahaa wo la bii, waraŋ siniŋ saama, baawo luŋolu bee be kumandi la bii luŋo le la.

- 14 M̄ be ke la niisotolaalu le ti Kiristu fee, niñ ñ loota bambandinke ñ na dankeneyaa kono fo labandulaa to, ko m̄ be ñaameñ birinj foloodulaa to.
- 15 Wo le ye a tinna a fota Kitaabu Senuño kono ko: “Bii luño la, niñ ali ye a kaño moyi, ali kana ali sandomoolu jandi komeñ ali la alifaa foloolu mennu balanta m ma.”
- 16 Jumaalu le mu wo moolu ti, mennu ye Alla kaño moyi, bari wo ñaa-wo-ñaa, ñ balanta a ma? Fo ñ mañ ke wo moolu le ti bañ, Musa ye mennu bondi Misira?
- 17 Aduñ Alla kamfaata jumaalu le la kuwo la fo sanji tañ naani? Fo a mañ ke wo moolu le ti bañ, mennu ye junuboo ke, aduñ ñ furewolu tuta keñewuloo kono?
- 18 Alla ye i kali jumaalu le la kuwo to ko, ñ nene te duñ na a la dahaa kono? A ye a fo wo moolu le ye, mennu mañ a la yaamaroo muta.
- 19 Wo to, ñà a je le ko, ñ la lannabaliyaa ye ñ bali le ka duñ Alla la dahaa kono.

Hiburunkoolu 4

- 1 Saayinj, Alla ye laahidoo meñ dii ko, m̄ be duñ na a la dahaa kono le, wo ka tu bambandinj ne. Wo to, ali ñà ñ hakiloo tu kendeke fo moo-wo-moo ali kono kana foo wo dahaa la.
- 2 Tooñaa, kibaari betoo kawandita ñ ye le ko a keta wo alifaalu ye ñaameñ, bari itolu ye kumoo meñ moyi, wo mañ nafaa soto ñ ye, baawo ñ mañ a muta niñ lannoo la.
- 3 Bari ntolu mennu laata, m̄ be duñ na wo dahaa kono le. Tooñaa, Alla ye ñinj fo le nuñ ko, “Bituñ n kamfaariño kalita ñ ye ko, ñ nene te duñ na n na dahaa kono.” A naata ñinj kumoo le fo, hani a la dookuwo tarata pareerinj ne birinj duniyaa daa waatoo la.
- 4 Tili woorowulanjaño la kuwo to, a be safeerinj ne ko: “Alla ye i dahaa tili woorowulanjaño la a la dookuwo bee le la.”
- 5 Bari a naata seyinkañ jañ ko: “Ñ nene te duñ na n na dahaa kono.”
- 6 Wo kamma la, a koyita le ko, moo doolu be duñ na wo dahaa kono le, bari wo moolu mennu ye kibaari betoo moyi nuñ, ñ mañ duñ noo wo dahaa kono yaamari mutabaliyaa kamma la.
- 7 Bituñ Alla ye luñ doo londi, meñ mu bii luño ti, birinj a ye ñinj kumoolu fo ka bo niñ Mansa Dawuda la, ñà kumoolu mennu fo fokabañ: “Bii luño la, niñ ali ye a kaño moyi, ali kana ali sandomoolu jandi.”
- 8 Kaatu niñ a ye a tara, Yosuwaa ye dahaa dii Banisirayilankoolu la nuñ, Alla te diyaamu la nuñ wo luñ doo la kuwo la meñ ka naa.
- 9 Wo to, hani saayinj laahidoo be Alla la moolu ye le ko, ñ be dahaa soto la le, Loobula Luño ka meñ taamanseeri.
- 10 Silañ, moo-wo-moo meñ dunta Alla la dahaa kono, wo maarii be i dahaa la a la dookuwo bee la le ko Alla ye i dahaa nuñ a la dookuwo la ñaameñ.

- 11 Wo kamma la, ali nà a kata baake ka duɗ wo dahaa kono, fo moo-wo-moo kana boyi ñiɗ ñoɗ yaamari mutabaliyaa kono ko Banisirayilankoolu boyita ñaameɗ.
- 12 Alla la kumoo be baluuriɗ ne, a nene buka lamfu. A diyaata le ka tamba hawusari daa fuloo bee la. A ka duɗ konoto le ka sandomoo niɗ nooro talaa, a ka cokoo niɗ yuwo bondi ñoo bala le, aduɗ a ka miiroolu niɗ feeroolu kiitindi le, mennu be maaboriɗ sandomoo kono.
- 13 Feɗ te kerɗ daaroo kono, meɗ si i maabo noo Alla ma. Kuwolu bee be laariɗ kenebaa le to a ñaatiɗo la, aduɗ ate le be nà na kebaaroolu kontibo la.
- 14 Saayiɗ, nà piriisi kuntii baa le soto, Yeesu Alla Dinkewo meɗ tambita saɗ fatoolu dandulaa la ka futa Alla la. Wo to, ali nà nà na lannoo ñiɗ muta kuu, nà ka meɗ na kuwo seedeyaa.
- 15 Dà piriisi kuntii baa le soto, meɗ ye balafaa soto noo nà ye nà na sembentanyaa kono, kaatu marisa kuwolu naata a faɗo kaɗ ne sila-wo-sila la ko m̀ be ñaameɗ, bari ate nene maɗ junuboo ke.
- 16 Wo to, ali nà fatiyaa ka sutiyaan Alla hiinantewo la mansasiiraɗo ma, fo nà si balafaa niɗ hiinoo soto nà na maakoyiroo to, nà suulata i la waatoo meɗ na.

Hiburunkoolu 5

- 1 Moo-wo-moo meɗ tombonta piriisi kuntii baa ti, a tombonta le ka loo moolu ye Alla ñaatiɗo la. A ka i la beeyan sadaalu niɗ sadaa koteɗolu bondi i ye junube kafarilaɗolu ti.
- 2 A si muña noo moolu ye, mennu buka kalamutaroo ke, aniɗ mennu ka fili, baawo ate fanaa be sembentanyaa kono le.
- 3 Wo le ye a tinna a ñanta beeyan sadaalu bondi la a faɗo fanaa la junuboolu ye, ko a ka a ke moolu ye ñaameɗ.
- 4 Moo buka a faɗo londi ñiɗ horoma dookuwo to, bari a ka ke ka bo niɗ Alla la kumandiroo le la, ko Haaruna la kuwo keta ñaameɗ.
- 5 Wo ñaa kiliɗo la, Kiristu maɗ buuñaa dii a faɗo la ka ke piriisi kuntii baa ti, bari Alla le ye a tomboɗ, kabiriɗ a ye ñiɗ kumoolu fo a ye nuɗ ko: “I mu n dinkewo le ti. Bii luɗo la nte faɗo keta i faamaa le ti.”
- 6 Aduɗ aaya doo fanaa to, Alla ko a ye le ko: “Ite keta piriisoo le ti fo abadaa, ko Melikisedeki la piriisiyaa be ñaameɗ.”
- 7 Biriɗ Yeesu be sabatiriɗ duniyaa kono jaɗ ko hadamadiɗo, a ye duwaalu niɗ daaniroolu ke ka bo niɗ kumboo baa niɗ ñaajiyolu la Alla ye, meɗ si a tankandi noo saayaa ma. Aduɗ Alla ye a moyi a la a ñaasilanɗo le kamma la.
- 8 Hani ate mu Alla Dinkewo ti ñaa-wo-ñaa, a ye yaamarimutoo karaɗ ne ka bo niɗ a la toora kuwolu la.

- ⁹ Ka bo wo siloo le la, a naata timma ka badaa-badaa kiisoo saabu moolu bee ye, mennu ka a la yaamaroolu muta.
- ¹⁰ Alla le ye a tomboŋ ka a ke piriisi kuntii baa ti, ko Melikisedeki la piriisiyaa be ñaameŋ.
- ¹¹ Dà kuu jamaa le soto, ñ si mennu fo ñiŋ kuwo to, bari a koleyaata le ka a bondi ñoo to ali ye, kaatu ali buka fahaamuroo ke kotenke.
- ¹² Tooñaa, m̄ be temboo meŋ to, ali ñanta ke la karandirilaalu le ti, bari wo noo to ali suulata moolu la le, mennu be ali karandi la kotenke Alla la kumoo simfaa foloolu la. Ali suulata keekewo le la, a maŋ ke domori bambandiŋo ti.
- ¹³ Moo-wo-moo meŋ na baluwo be dendiiŋ keekewo la, wo maarii mu deenaanoo le ti hani saayiŋ, aduŋ a te tiliŋo karandiroo kumoolu fahaamu noo la.
- ¹⁴ Bari domori bambandiŋo mu moo mendiiŋolu le taa ti. Ka bo niŋ nindiroo le la, wo moolu naata fahaamuroo soto ka kuu betoo niŋ kuu jawoo bo ñoo to.

Hiburunkoolu 6

- ¹ Wo to, ali ñà Kiristu la kuwo karandiroo simfaa foloolu bula ka taa ñaato ko moolu mennu menta. Ali ñ kana fondamaŋo laa kotenke ka kuwolu bambandi, ñà mennu soto fokabaŋ, kuwolu mennu be ko ka tuubi baara nafantaŋolu la, aniŋ ka laa Alla la.
- ² Aduŋ m̄ maŋ suula ka wo yaamaroolu seyinkaŋ, mennu be dendiiŋ batiseeroolu la, bulu laa baadiŋolu kaŋ duwaa kono, saayaakoolaa wulindiroo, aniŋ badaa-badaa kiitiyo la kuwo.
- ³ Niŋ Alla sonta, m̄ be a ke la le.
- ⁴ Kaatu tuubi koteŋ te moolu ye, mennu tarata Alla la maloo kono nuŋ fokabaŋ. Ì naata Arijana soorifeŋolu nene, aniŋ ì ye ì niyo soto Noora Kuliŋo to.
- ⁵ Ì ye Alla la kumoo la beteyaa nene le, aniŋ semboolu mennu be naa la laakira siniŋ.
- ⁶ Ñinnu bee koolaa, niŋ ì badalita, tuubi koteŋ te ì maakoyi noo la, baawo ì ye Alla Dinkewo pempeŋ yiribantambiloŋo kaŋ ì la wo kuwo le la kotenke, aniŋ ì ka a malundi kenebaa to.
- ⁷ Kaatu samaa ka siyaa bankoo meŋ kaŋ baake, a ka jiyo suusuu le, aniŋ a ka fiifeŋolu falindi moolu ye, a seneta mennu la kuwo kamma la, Alla ka neema wo bankoo ma le.
- ⁸ Bari bankoo meŋ ka ñaniŋolu niŋ ñaamoolu falindi, a maŋ jari feŋ na, bari a sutiyaata dankoo le la, aduŋ a labajo mu janiroo le ti.
- ⁹ Ñ kanuntewolu, hani ñ ka diyaamu teŋ, bari alitolu la karoo la, ñ dankeneyaata le ko, alitolu be kuwolu mennu soto la, wolu beteyaata ñinnu ti le, baawo ì be dendiiŋ kiisoo le la.

- 10 Kaatu Alla tilinta le, aduŋ a te ñina la ali la dookuwo la, aniŋ kanoo, ali ye meŋ yitandi a too kamma la, ka moo senuŋolu maakoyi, aduŋ ali be looriŋ wo kaŋ ne hani saayiŋ.
- 11 Ñ lafita le ko, alitolu meŋ-wo-meŋ ye wo hame baa kiliŋo yitandi fo labandulaa to, i si a je ali la jikoo si naa ke tooña ti.
- 12 M maŋ lafi alitolu ye ke moo naafariŋolu ti, bari ali si moolu nikiŋ, mennu ka tu looriŋ lannoo niŋ muño kaŋ. Wo kamma la ì ka kuwolu keetaa le, mennu laahidita ì ye.
- 13 Kabiriŋ Alla ye Iburayima laahidi, a ye i kali a faŋo le la, kaatu a maŋ kantii soto, meŋ warata ate ti, ka i kali wo maarii la.
- 14 A ko, “Tooña, m be neema la i ma neema baa le la, aduŋ m be i koomalankoolu siyandi la le.”
- 15 Baawo Iburayima ye laahidoo batu muño niŋ wakiiloo le kono, a naata a soto.
- 16 Hadamadiŋolu ka i kali feŋ ne la, meŋ na kuwo warata ka tamba ì faŋolu la, aduŋ ì la ñoosaboo bee kono, kaloo le ka ì baŋ.
- 17 Wo to, biriŋ Alla lafita ka a koyindi baake wo moolu la, mennu be a la laahidoo soto la, ko a la feeroo te faliŋ na, a ye a bambandi niŋ kaloo le la.
- 18 A ye wo ke le, fo ñ si sabarindi baa soto ka bo ñiŋ kuu fuloo la, laahidoo niŋ kaloo, mennu buka yelema. Alla la ñiŋ kumoo te ke la noo faniyaa ti. Wo kamma la ntolu mennu naata tankadulaa soto ate fee, ñ si wakiiloo soto ka wo jikoo muta m bulu fuloo la, a ye meŋ landi ñ ñaatiŋo la.
- 19 Dà ñiŋ jikoo soto bambandinke ñ niyolu ye le ko lankaroo, meŋ dunta ridoo kooma, Dulaa Senuŋ Baa to.
- 20 Wo mu dulaa le ti, Yeesu dunta daameŋ ka ke sila ñaatonkoo ti ntolu ye, baawo a naata ke badaa-badaa piriisi kuntii baa ti, ko Melikisedeki la piriisiyaa be ñaameŋ.

Hiburunkoolu 7

- 1 Ñiŋ Melikisedeki mu Salaamu saatowo mansakewo le ti nuŋ, aniŋ Alla Mansa Tallaa la piriisoo. Kabiriŋ Iburayima be muru kaŋ naŋ ka bo keloo la, a ye mansakewolu noo daameŋ, Melikisedeki niŋ a benta, aduŋ a neemata Iburayima ma le.
- 2 Iburayima fanaa ye feŋolu bee jakoo dii a la le. Melikisedeki too kotoo mu Tiliŋo Mansa le ti, aduŋ ate mu Kayiroo Mansa fanaa le ti, kaatu Salaamu kotoo mu kayiroo le ti.
- 3 Melikisedeki faamaa la kuwo maŋ yitandi, waraŋ a baamaa, sako a bonsuŋ saataroo. A la baluwo foloodulaa maŋ safee, sako a labandulaa, bari ate be le ko Alla Dinkewo. A be tu la piriisiyaa le la fo abadaa.

- 4 Ali a juubee, a la kuwo warata ñaameŋ! Hani m̄ mumu Iburayima faŋo ye jakoo dii ñiŋ Melikisedeki la le feŋolu to, a ye mennu soto keloo to.
- 5 Wo Lewi lasiloo moolu, mennu naata ke piriisoolu ti, ì ye yaamaroo soto Luwaa kono le ka jakoolu taa moolu bulu, hani wolu mu ì baadiŋolu ti, baawo ì fanaa bota Iburayima le bala.
- 6 Bari ñiŋ kewo, Melikisedeki, a maŋ bo nuŋ Lewi lasiloo kono, bari a ye jakoo soto Iburayima bulu le. Aduŋ Iburayima ye Alla la laahidoolu soto ñaa-wo-ñaa, bari Melikisedeki neemata a ma le.
- 7 Ñoosaboo te ñiŋ kuwo to ko, meŋ ka neemoo dii, wo le la kuwo warata ka tambi, a neemata meŋ ma.
- 8 Jakoolu ka dii piriisoolu le la, mennu ka faa. Bari ñiŋ kumoo fota Melikisedeki la kuwo le to, meŋ be baluuriŋ, ko a seedeyaata ñaameŋ.
- 9 Moo si hani a fo noo ko, Lewi faŋo meŋ lasiloo moolu ka jakoolu taa, wo ye jakoolu dii Melikisedeki la le ka bo niŋ Iburayima la.
- 10 Kaatu biriŋ Melikisedeki niŋ Lewi mumu Iburayima benta, wo ye a tara le, Lewi maŋ wuloo foloo, bari a be nuŋ wo lasiloo kono le.
- 11 Moolu ye Luwaa soto ka bo niŋ Lewi lasiloo la piriisiyaa le la, bari niŋ ì si timma noo ka bo wo la, muŋ ne duŋ ye a tinna, suuloo tarata piriisi doo la naa to? Muŋ ne ye a tinna ì suulata moo la, meŋ na piriisiyaa be ko Melikisedeki la piriisiyaa be ñaameŋ, a maŋ ke ko Haaruna taa?
- 12 Niŋ falindiroo keta piriisiyaa to, wo to luwaa fanaa ñanta faliŋ na le.
- 13 Kaatu ñiŋ kuwolu fota moo meŋ na kuwo to, a bota lasili doo le to, moo nene maŋ bo meŋ kono ka piriisiyaa dookuwo ke sadaajanidulaa to.
- 14 A koyita le ko, m̄ Maariyo bota Yahuuda lasiloo le kono, aduŋ Musa nene maŋ feŋ fo ñiŋ lasiloo la kuwo to, biriŋ a diyaamuta piriisiyaa la kuwo la.
- 15 Wo kuwo naata seneyaa le set, biriŋ piriisi doo naata, meŋ be ko Melikisedeki.
- 16 A maŋ naa ke piriisoo ti ka bo niŋ luwaa la yaamaroo la, meŋ ye Lewi lasiloo londi wo dookuwo to, bari a naata ke piriisoo ti ka bo niŋ badaa-badaa baluwo semboo la.
- 17 Kaatu a la kuwo seedeyaata le ko: “Ite keta piriisoo le ti fo abadaa, ko Melikisedeki la piriisiyaa be ñaameŋ.”
- 18 Wo to, yaamari kotoo ñanta landi la kara la le, kaatu a maŋ semboo waraŋ nafaa soto.
- 19 Musa la Luwaa maŋ feŋ ne timmandi, bari a ye siloo le parendi jikoo ye, meŋ si ñ sutiyandi noo Alla la.
- 20 Kabiriŋ Alla ye a laahidoo dii ñiŋ jikoo la kuwo to, a ye a bambandi niŋ kaloo le la. A nene maŋ i kali piriisi doolu kerekeroo to ì la dookuwo la,

- 21 bari kaloo keta Yeesu dammaa le la kuwo to ko: “Maariyo ye i kali le, aduŋ a te a hakiloo faliŋ na: ‘Ite keta piriisoo le ti fo abadaa.’ “
- 22 Ñiŋ kaloo ye a tinna le, Yeesu keta sankayaaraŋo ti kameŋ kutoo ye, meŋ beteyaata kameŋ kotoo ti.
- 23 Piriisi jamaa le be jee nuŋ, saayaa le ye ì la piriisiyaa dookuwo daŋ.
- 24 Bari Yeesu ye a la piriisiyaa meŋ soto, wo nene te baŋ na, kaatu a be tu la baluuriŋ ne fo abadaa.
- 25 Wo le ye a tinna a ka moolu kiisa noo, mennu ka sutiyaan Alla la ka bo niŋ ate la, baawo a be baluuriŋ ne fo abadaa ka duwaa ì ye.
- 26 Yeesu le mu wo ñoŋ piriisi kuntii baa ti, ñ suulata meŋ na. A seneyaata le, a nene maŋ junuboo ke, a maŋ sootaari soto. A landita kara la ka bo junubelaalu kono, aduŋ a wulindita horomoo kono le santo, saŋ fatoolu kunto.
- 27 A maŋ ke ko piriisi kuntii baa doolu, mennu suulata ka beeyaŋ sadaalu bondi luŋ-wo-luŋ, ì faŋolu foloo la junuboolu ye, wo koolaa moo doolu. Bari ate ye sadaa bo siiŋaa kiliŋ moolu bee ye, biriŋ a ye a faŋo dii sadaa ti.
- 28 Tooŋaa, Musa la Luwaa ye hadamadiŋolu tomboŋ ì la sembentaŋyaa kono le, ka ke piriisi kuntii baalu ti. Bari Luwaa koolaa, Alla ye a la kaloo dii ka a Dinkewo le tomboŋ ñiŋ dookuwo to, aduŋ ate timmandita le fo abadaa.

Hiburunkoolu 8

- 1 M̄ be kuu kummaa meŋ fo kaŋ, a fele: Dà piriisi kuntii baa le soto, meŋ be siiriŋ Alla Mansa Tallaa la mansasiiraŋo bulubaa karoo la Arijana kono.
- 2 A ka dookuwo ke Dulaa Senuŋ Baa le kono Alla la Tiriliisi Senuŋo to. Ñiŋ mu Tiriliisi tooŋaa le ti, hadamadiŋ maŋ meŋ londi, bari Maariyo faŋo.
- 3 Piriisi kuntii baa-wo-kuntii baa tombonta le ka beeyaŋ sadaalu niŋ sadaa koteŋolu bo. Wo kamma la, ñiŋ piriisoo fanaa ñanta feŋ soto la le, a si meŋ bondi sadaa ti.
- 4 Niŋ a ye a tara, a be duniyaa le kono, wo to a te ke noo la piriisoo ti muk, kaatu piriisoolu be duniyaa kono le fokabaŋ, mennu ka sadaalu bondi ko Musa la Luwaa ye a landi ñaameŋ.
- 5 Wo piriisoolu la dookuwo mu taamanseeroo niŋ niiniyo doron ne ti kuwolu to, mennu be Arijana kono. Wo kamma la, biriŋ Musa pareeta ka Tiriliisi Senuŋo loo, Alla ye a yaamari ko, “I si feŋolu bee ke ko, a yitandita i la ñaameŋ konkoo kaŋ.”
- 6 Bari saayiŋ, Yeesu ye piriisiyaa dookuwo meŋ soto, wo le warata ka tamba wo piriisi doolu la dookuwo la. A tambita ì la dookuwo la le ko kameŋ kutoo, Yeesu keta kanjurilaa ti kameŋo meŋ ye, wo le beteyaata ka tamba kameŋ kotoo la, kaatu a kameŋo loota laahidi betoolu le kaŋ ka tamba wo doolu la.

7 Niŋ a ye a tara, kameŋ kotoo maŋ sootaari soto, wo to suula te tara la kameŋ kutoo la naa to.

8 Bari Alla ye sootaaroo je a la moolu la kuwo to le, wo le ye a tinna a ko: “Luŋolu be naa le, m be kameŋ kutoo le siti la n niŋ Banisirayila niŋ Yahuuda teema.” Maariyo le ye a fo.

9 “A te ke la komeŋ ŋa kameŋo meŋ siti n niŋ ì mumuñolu teema, kabiriŋ ŋa ì tambindi ka ì bondi naŋ Misira bankoo kaŋ. Ì maŋ tu tilindiŋ n na kameŋo ye, wo le ye a tinna ŋa n koo dii ì la.” Maariyo le ye a fo.

10 “M be kameŋ kutoo meŋ siti la n niŋ Banisirayila teema, niŋ wo luŋolu tambita, a be ke la ñiŋ ne ti: M be n na yaamaroolu ke la ì hakiloolu kono le, ŋa ì safee ì sandomoolu bala. M be ke la ì la Alla le ti, aduŋ ì be ke la n na moolu le ti.” Maariyo le ye a fo.

11 “Moo te a ñoŋ moo doo karandi la kotenke, waraŋ ka a fo a baadiŋo ye ko, ‘Maariyo loŋ!’ kaatu ì bee le be n loŋ na, biriŋ moondiŋ, fo moo baa.

12 M be yamfa la ì la kuu kuruŋolu la le, n hakiloo te tara la ì la junuboolu kaŋ kotenke.”

13 Kabiriŋ Alla diyaamuta kameŋ kutoo la kuwo to nuŋ, a ye kameŋ foloo ke kotoomaa le ti. Aduŋ meŋ be kotoo kaŋ, aniŋ a semboo be bo kaŋ, wo be yeemaŋ kaŋ ne.

Hiburunkoolu 9

1 Hani kameŋ foloo ye yaamaroolu soto le nuŋ Alla batoo ye, aduŋ a ye batudulaa fanaa soto ñiŋ duniyaa kono le.

2 Biriŋ ñiŋ tiriliisoo loota, a talaata fannaa fula le ti. A fannaa foloo ka kumandi Dulaa Senuŋo le la. Lampu looraŋo be a kono le, aniŋ taabuloo, mbuuru senuŋo ka tara laariŋ meŋ kaŋ.

3 Fannaa fulanjaŋo konoto, meŋ be ridoo kooma, wo ka kumandi Dulaa Senuŋ Baa le la.

4 Cuuraayi siisindidulaa be jee le, meŋ dadaata niŋ sanoo la, aniŋ Kameŋ Kunewo, meŋ konoto niŋ a banta bee muurita niŋ saniforoo la. Wo Kameŋ Kunewo kono, sani dumboo be jee le, ì ye manna maabo meŋ kono, Haaruna la dokoo meŋ ye soronŋ kutoo fintindi nuŋ, aniŋ kameŋ berewalaa fuloo.

5 Kerubu malaayika fuloo meŋ ka a yitandi ko, Alla be jee le, ye ì dampaŋolu werendende kunewo bitindaŋo santo, meŋ keta junube kafaridulaa ti. Bari waatoo maŋ soto saayiŋ ka ñiŋ kuwolu kiliŋ-kiliŋ naa koyindi.

6 Kabiriŋ tiriliisoo niŋ a joraŋolu bee pareeta, piriisoolu ka tu taa la ì la dookuwo la le tiriliisoo fannaa foloo kono.

- 7 Bari wo fannaa doo to, meŋ be konoto, piriisi kuntii baa doronj ne ka taa jee, siiŋaa kilij doronj saŋo kono. Aduŋ a te duŋ na jee, niŋ a maŋ yeloo samba ñoo la, a ka meŋ bo sadaa ti a faŋo ye, aniŋ moolu la junuboolu ye, ì ye mennu ke lombaliyaa kono.
- 8 Ka bo ñiŋ taamanseeroo la, Noora Kuliŋo ka a yitandi le ko, siloo maŋ yele foloo ka duŋ Dulaa Senuŋ Baa kono, kaatu wo Tiriliisi Senuŋ foloo be looriŋ ne hani saayiŋ.
- 9 Ñiŋ ka saayiŋ jamaanoo le misaali. A ka a yitandi le ko, batulaa sandomoo te tenkundi noo la ka bo niŋ beeyaŋ sadaalu niŋ sadaa koteŋolu la.
- 10 Wo yaamaroolu be dendij hadamadiŋ baloo kuwolu doronj ne la. Ì be ko domori feŋolu niŋ miŋ feŋolu, aniŋ seneyandiri siifaa jamaa. Ñiŋ yaamaroolu ye semboo soto le fo janniŋ batuŋaa kutoo be naa la.
- 11 Kabiriŋ Kiristu naata finti ñ ye piriisi kuntii baa ti, kuu betoolu to, mennu naata ñ ye, a naata niŋ Tiriliisi Senuŋo le la, meŋ na kuwo warata ka tambi wo tiriliisi tambilaa la, aduŋ ñiŋ tiriliisoo le timmata. A maŋ dadaa niŋ hadamadiŋ buloo la, waraŋ ñiŋ duniyaa daaroo la.
- 12 Kiristu dunta Dulaa Senuŋ Baa kono siiŋaa kilij doronj ne, moolu bee ye. A niŋ baakotoŋolu yeloo niŋ ninsiriŋolu yeloo maŋ duŋ jee, bari a dunta a kono niŋ a faŋo yeloo le la, aduŋ a ye badaa-badaa kiisoo naati ñ ye.
- 13 Luwaa to nunto, ka baakotoŋolu yeloo, ninsituuraalu yeloo niŋ ninsiriŋolu seebuutoo sariŋ-sariŋ moo seneyaabaloolu kaŋ, wolu le ka moolu seneyandi ka bo ì la seneyaabaliyaa to.
- 14 Wo to, Kiristu yeloo duŋ, meŋ na kuwo warabaata beeyaŋ sadaalu yeloo ti! Ka bo niŋ badaa-badaa Nooroo la, a ye a faŋo dii sadaa ti, sootaari te meŋ na. Wo le ye a tinna a yeloo ka ñ sandomoolu seneyandi ka bo baara nafantaŋolu kono, fo ñ si Alla baluuriŋo batu noo.
- 15 Kiristu keta kambenj kutoo kanjurilaa le ti moolu ye, mennu kumandita ka badaa-badaa keetaa soto, fo ì si ñiŋ baluwo soto, meŋ laahidita nuŋ. A la saayaa keta kumakaaraŋo le ti moolu ye, mennu ye junuboo ke kambenj foloo koto.
- 16 Taalaa la sotofeŋolu talaaroo to, a faŋo ye meŋ talaañaa yaamari, wo talaaroo te ke noo la, niŋ a la saayaa kuwo maŋ koyi foloo.
- 17 Kaatu wo yaamaroo ka semboo soto waatoo doronj ne la, niŋ a maarii faata. A buka nafaa soto noo niŋ moo be baluuriŋ, meŋ ye a ke.
- 18 Wo le ye a tinna hani kambenj foloo faŋo maŋ semboo soto, niŋ yeloo te jee.
- 19 Biriŋ Musa ye Luwaa la yaamaroolu bee bankee moolu bee ye, a ye ninsiriŋolu yeloo niŋ baakotoŋolu le yeloo taa, a ye ì niŋ jiyo ñaami. Bituŋ a ye a sariŋ-sariŋ Luwaa Kitaaboo kaŋ, aniŋ moolu bee, ka bo niŋ siisiliŋñaama buloo la, boorajulu wuleŋo tarata meŋ bala.
- 20 Kabiriŋ a be a kaŋ, a ko: “Ñiŋ ne mu kambeŋo yeloo ti, Alla ye ali yaamari meŋ na.”

- 21 Wo ñaa kiliŋo la, a ye yeloo sariŋ-sariŋ Tiriliisi Senuŋo fanaa kaŋ ne, aniŋ jooranŋolu bee, ì suulata mennu la Alla batoo kono.
- 22 Tooña, moo si a fo ko, Luwaa la karoo la, feŋ-wo-feŋ ka seneyandi niŋ yeloo le la, aduŋ niŋ yeloo maŋ boŋ, junube yamfoo te soto la.
- 23 Wo to, ñiŋ feŋolu mennu mu Arijana feŋolu misaaloo ti, a kummaayaata le ka ì seneyandi niŋ sadaalu la. Bari Arijana feŋolu faŋolu suulata le ka seneyandi niŋ sadaalu la, mennu beteyaata ñinnu ti.
- 24 Kaatu Kiristu dunta Dulaa Senuŋ Baa meŋ to, wo maŋ dadaa hadamadiŋo buloo la. Wo Dulaa Senuŋ doo mu ñiŋ tooña faŋo le misaaloo ti. Kiristu taata Arijana faŋo le kono, saayiŋ a be looriŋ Alla ñaatiŋo la ntolu ye jee.
- 25 A maŋ taa Arijana kono ka a faŋo dii sadaa ti waati niŋ waati, ko piriisi kuntii baa ka duŋ Dulaa Senuŋ Baa kono ñaameŋ saŋ-wo-saŋ, a niŋ beeyaŋ yeloo, meŋ maŋ ke a faŋo taa ti.
- 26 Niŋ a keta wo ñaama, Kiristu ñanta toora la nuŋ siiña jamaa, biriŋ duniyaa foloodulaa to. Bari ko a keta ñaameŋ, a naata siiña kiliŋ doron ne ñiŋ luŋ labanŋolu kono, fo a si junuboo bondi ka bo niŋ a faŋo la saayaa la, biriŋ a ye a faŋo dii sadaa ti.
- 27 Tooña le mu, moo-wo-moo ñanta faa la siiña kiliŋ ne, wo koolaa kiitiyo si naa.
- 28 Wo ñaa kiliŋo la, Kiristu fanaa keta sadaa ti siiña kiliŋ ne, ka moo jamaa la junuboolu bondi. A be naa fulanjanke le, bari wo te ke la junuboo la kuwo ti, bari ka moolu kiisa, mennu be ì yillaariŋ baake ate ma.

Hiburunkoolu 10

- 1 Musa la Luwaa mu niiniyo doron ne ti kuu betoolu to, mennu be naa la. Wo kamma la, a te wo moolu timmandi noo la, mennu ka sutiya Alla la ka bo niŋ beeyaŋ sadaalu la, ì ka tu mennu bondi la saŋ-wo-saŋ.
- 2 Niŋ a ye a tara, wo sadaaboo si ì timmandi noo, fo ì te ñiŋ sadaaboo bula la baŋ? A koyita le ko, niŋ wo moolu seneyandita fokabaŋ, ì sondomoolu te ì tuumi noo la feŋ na kotenke.
- 3 Bari wo sadaalu mu saŋ-wo-saŋ hakili bulandiraŋo le ti junuboo la kuwo to,
- 4 kaatu ninsituuraalu yeloo niŋ baakotoŋolu yeloo te junuboolu bondi noo la.
- 5 Wo kamma la, biriŋ Kiristu naata ñiŋ duniyaa kono, a ko Alla ye ko: “Ite buka seewoo beeyaŋ sadaalu la, aniŋ siimaŋ sadaalu, bari ì ye baloo parendi n ye le.
- 6 I maŋ ñiŋ kaniŋ ka jani sadaalu bondi, waraŋ junube kafarilaŋ sadaalu.
- 7 Bituŋ n kumata ko, ‘M fele! N na Alla, n naata le ka ì la lafoo taamandi. N naata ka kuwo ke, meŋ safeeta n na kuwo to Luwaa Kitaaboo kono.’ “
- 8 Kiristu la ñiŋ kumoolu kono Alla ye, a ko folooto ko, “I maŋ ñiŋ kaniŋ, ka beeyaŋ sadaalu bondi, waraŋ siimaŋ sadaalu, jani sadaalu waraŋ junube kafarilaŋ sadaalu,

wolu buka i seewondi.” Ali ye a loŋ ne ko, ñinnu bee mu kuwolu le ti, Musa la Luwaa ye mennu londi.

⁹ Wo kumoolu koolaa, Kiristu naata ñiŋ kafu ko, “M fele, n naata le ka i la lafoo taamandi.” Wo siloo la, a ye kuwolu bondi le, mennu be dendij kameŋ kotoo la, ka ì jooseyi kameŋ kutoo la.

¹⁰ Ka bo niŋ Alla la ñiŋ lafoo le la, ntolu naata seneyaa, kaatu Yeesu Kiristu ye a baloo dii sadaa ti moolu bee ye le, siiŋaa kiliŋ.

¹¹ Piriisi-wo-piriisi ka loo a la dookuwo la le luŋ-wo-luŋ, ka tu sadaalu bondi la, mennu nene te junuboolu bondi noo la.

¹² Bari biriŋ Kiristu ye a faŋo dii junube kafarilaŋ sadaa ti, a ye a ke siiŋaa kiliŋ doron ne la. Bituŋ a siita Alla bulubaa karoo la,

¹³ a be tu la daameŋ, fo a jawoolu ye ke a siŋ looraŋo ti.

¹⁴ Ka bo niŋ wo sadaa kiliŋo le la, a ye badaa-badaa timmandiroo dii moolu la, mennu seneyandita.

¹⁵ Noora Kuliŋo fanaa ka ñiŋ kuwo seedeyaa ñ ye le, Maariyo ye meŋ fo ko:

¹⁶ “M be kameŋ kutoo meŋ siti la n niŋ ì teema, niŋ wo luŋolu tambita, a be ke la ñiŋ ne ti: M be n na yaamaroolu ke la ì hakiloolu kono le, ŋa a safee ì sandomoolu bala.”

¹⁷ Wo to le a ye ñiŋ kafu ko: “N hakiloo te tara la ì la junuboolu niŋ kuu kuruŋolu kaŋ kotenke.”

¹⁸ Saayiŋ, junube yamfoo sotota daameŋ, ka sadaa bo junube kafarilaŋo ti, wo te soto la jee kotenke.

¹⁹ Wo to baadiŋolu, ŋa dankeneyaa soto le ka duŋ Dulaa Senuŋ Baa kono ka bo niŋ Yeesu yeloo la.

²⁰ A ye sila kutoo yele ñ ye meŋ ka baluwo dii ka bo niŋ ridoo la, wo le mu a baloo ti.

²¹ Baawo ŋa ñiŋ piriisi kuntii baa le soto, meŋ ka Alla la dimbaayaalu mara,

²² wo to ali ŋa sutiyaan Alla la niŋ sondome betoo la, meŋ be faariŋ lannoo la, dankeneyaa kono. A yeloo sariŋ-sariŋo si ñ sandomoolu seneyandi fo ì kana ñ tuumi noo feŋ na, aduŋ ñ balajaatoolu si kuu niŋ jii senuŋo la.

²³ Ali ŋa mutaroo ke bambandinke jikoo la, ŋa meŋ na kuwo seedeyaa, kaatu meŋ ye laahidoo dii ñ na, wo foroyaata le.

²⁴ Aduŋ ali ŋa ñ miira, ñ si ñoo hamendi noo ñaameŋ kanoo la, aniŋ kuu bete kewo.

²⁵ Ñ kana ñ ñaa kaasi ñ na beŋo la ñoo kaŋ, ko doolu daajikoo be ñaameŋ, bari ali ŋa ñoo wakiilindi, baawo ali ye a je le, Maariyo la naa luŋo be sutiyaan kaŋ ne.

²⁶ Ñ na tooŋaa londuŋ koolaa, niŋ ñ tawuta ka junuboo ke, junube kafarilaŋ sadaa koteŋ te ñ ye jee.

- 27 Wo noo to kiitii koleŋ baa doronj ne be pareeriŋ ñ ye, aniŋ dimbaa jawu baa meŋ be balannaalu kasaara la.
- 28 Moo meŋ ye Musa la Luwaa tiŋaa, wo ñanta faa la le, niŋ wo kuwo loota seede fula waraŋ seede saba la seedeyaa la. Balafaa te soto la jee.
- 29 Wo to, wo maarii duŋ, meŋ jututa Alla Dinkewo la fo a ye a yeloo dori a siŋo koto, kameŋ kutoo yeloo meŋ ye a seneyandi? Wo maarii la kuluuroo duŋ, meŋ ye Alla la Nooroo neŋ, Nooroo meŋ ye hiinoo dii a la?
- 30 Dà ate loŋ ne, meŋ ye ñiŋ fo ko, “Julujoo mu nte le taa ti, m be a joo la le.” Aduŋ a be safeeriŋ fanaa le ko, “Maariyo be a la moolu le kiitindi la.”
- 31 Ka duŋ Alla baluuriŋo buloo kono, wo mu silaŋ kuu baa le ti.
- 32 Ali ali hakiloo bulandi wo luŋolu la, mennu tambita nuŋ, ali ye muñoo niŋ kata kuu baalu mennu ke tooroolu kono, kabiriŋ Alla la maloo naata mala ali sondomoo kono.
- 33 Waatoo doolu la, ì ka ali neŋ kenebaa to, ì ka ali toorandi. Ali doolu ka kafu moolu ma le, mennu toorandita wo ñaama.
- 34 Ali ka balafaa bunjawutonkoolu ye le, aduŋ ali seewootoo ka soŋ ali la sotofeŋolu buusoo la le, kaatu ali ye a loŋ ne ko, sotofeŋ bete baa be pareeriŋ ali ye, meŋ be tu la fo abadaa.
- 35 Wo to, ali kana ali la jiki baa fayi, meŋ ye tinee baa soto.
- 36 Ali suulata wakiiloo le la, fo ali si Alla la lafoo ke noo, aniŋ ka a la laahidoo soto,
- 37 ko a be safeeriŋ ñaameŋ: “Ñaato domandiŋ, ate meŋ be naa kaŋ, a be naa la le, a te mee la.
- 38 N na moo tilindiŋo be baluu la le, ka bo niŋ lannoo la. Bari niŋ silaŋo ye a badalindi, n niyo te seewoo la a la kuwo la.”
- 39 Bari ì maŋ ke wo moolu ti, mennu ka badali, ì ye kasaara. Wo noo to, ì mu lannamoolu le ti, mennu be tanka la ka duŋ badaa-badaa baluwo kono.

Hiburunkoolu 11

- 1 Lannoo mu muŋ ne ti? Wo mu ka laa bambandinke kuwo la, i jikita meŋ na, aniŋ ka kuwo muta tooñaa ti, i buka meŋ je.
- 2 Ka bo niŋ lannoo le la, ì mumuñolu ye seedeyaa betoo soto Alla ñaatiŋo la.
- 3 Ka bo niŋ lannoo le la, ñà fahaamuroo soto alihawaa la kuwo to ko, a daata ka bo niŋ Alla la kumoo le la, aduŋ feŋolu mennu ka je, wolu daata ka bo niŋ feŋ jebaloolu la.
- 4 Ka bo niŋ lannoo le la, Haabiila ye sadaa betoo bondi Alla ñaatiŋo la, ka tamba Kaabiila taa la. Ka bo niŋ wo la, Alla ye a muta moo tilindiŋo ti, aduŋ a ye seedeyaa

betoo ke a la kuwo to, biriŋ a sonta a la sadaa la. Haabiila faata ñaa-wo-ñaa, bari a la lannoo kamma la, a la kuwo ka tu fo la le hani saayiŋ.

⁵ Ka bo niŋ lannoo le la, Enoki bota duniyaa kono, a maŋ saayaa nene. Bari “a yeemanta, kaatu Alla le ye a samba.” Janniŋ wo be ke la, a ye seedayaa soto le ko, a ye Alla kontaanindi le.

⁶ Alla te kontaanindi noo la lannoo kooma, kaatu moo-wo-moo meŋ lafita ka sutiyaan Alla la, wo maarii ñanta laa la le ko, Alla be sotoriŋ ne, aduŋ a ka moolu joo le, mennu ka a ñini baturoo kono.

⁷ Ka bo niŋ lannoo le la, Nuha ye Alla la dandalaaroo muta kuwolu to, mennu maŋ je foloo. A ye kuluŋ baa dadaa ka a la dimbaayaa kiisandi. Ka bo niŋ a la lannoo le la, duniyaa naata halaki, aduŋ Nuha naata wo tiliiŋ soto le, meŋ ka naa ka bo niŋ lannoo la.

⁸ Ka bo niŋ lannoo le la, Iburayima ye Alla la yaamaroo muta, kabiriŋ Alla ye a kumandi ka taa bankoo to, a be meŋ soto la keetaa ti. A maŋ a taadulaa loŋ ñaa-wo-ñaa, a ye a la suwo bula.

⁹ Ka bo niŋ lannoo le la, a tarata tumarankeeyaa kono wandi bankoo kaŋ, a ye laahidoo soto meŋ to. A sabatita tiriliisoolu le koto, a niŋ Isiyaaka niŋ Yaakuba, mennu fanaa keta keetaalaalu ti wo laahidi kiliŋ to.

¹⁰ A ye ñiŋ ke le, kaatu a be i yillaariŋ saatowo le la, meŋ be looriŋ fondamaŋo kaŋ, a loolaa aniŋ a dadaalaa mu Alla le ti.

¹¹ Ka bo niŋ lannoo le la, Saara faŋo meŋ keebaayaata wuluwo ye, naata semboo soto ka diŋo wuluu, kaatu a laata le ko, Alla foroyaata le, meŋ ye laahidoo dii a la.

¹² Wo le ye a tinna kee kiliŋ meŋ baloo maŋ jamfa saayaa la, a naata ke bonsuŋo ti moolu ye, mennu siyaata ko looloolu saŋo santo. Ì be siyaariŋ ko bankumunkoo, ì buka konti noo.

¹³ Ñiŋ moolu bee faata lannoo le kono. Ì maŋ kuwolu je, mennu laahidita ì ye, bari ì ye ì hayinaŋ dulaa jaŋ ne. Ì sonta le ko, itolu keta tumarankewolu doron ne ti, mennu be manee ñiŋ duniyaa kono.

¹⁴ Wo to moolu, mennu ka ñiŋ kuu siifaalu fo, ì ka a yitandi le ko, ì be ì fansuŋ bankoo le ñini kaŋ.

¹⁵ Niŋ ì ka i miira wo bankoo le la, ì bota nuŋ daameŋ, wo to ì be seyi noo la le.

¹⁶ Bari tooñaa, ì tarata hameriŋ banku betoo doo le la, meŋ beteyaata wo doo ti, kaatu a be Arijana le kono. Wo kamma la, niŋ wo moolu ka Alla kumandi ì la Alla la, Alla maŋ wo muta malu kuwo ti, kaatu a ye saatowo le parendi ì ye.

¹⁷ Ka bo niŋ lannoo le la, Iburayima ye Isiyaaka bondi sadaa ti, kabiriŋ Alla ye a kotobo. A pareeta le ka a dinkee kiliŋo bo sadaa ti, a ye laahidoo soto meŋ na kuwo to nuŋ,

- 18 birinj Alla ko a ye ko, “I koomalankoolu be bo la Isiyaaka le bala.”
- 19 Iburayima laata le ko, Alla si furewolu wulindi noo saayaa kono le. Aduj ñ si a fo noo a la ñinj kuwo to ko, Alla ye a diño seyindi a ma le ka bo saayaa kono.
- 20 Ka bo ninj lannoo le la, Isiyaaka ye neemoo daani Yaakuba ninj Esawu ye kuwolu to, mennu be naa la sininj.
- 21 Ka bo ninj lannoo le la, Yaakuba fanaa ye Alla la neemoo daani Yusufa dinkewolu ye, kabirinj saayaa sutiyaata a la. A tintinta a la taamaranj dokoo kuño le kañ, birinj a be duwaa la ì kilinj-kilinj naa ye.
- 22 Ka bo ninj lannoo le la, Yusufa diyaamuta Banisirayilankoolu ye, janninj a be faa la. A ye kuwolu fo ì ye, mennu be ke la ì la fintoo koolaa Misira bankoo kañ, aduj a ye yaamaroolu dii a furewo la kuwo to.
- 23 Ka bo ninj lannoo le la, Musa wuluulaalu mañ sila ka balañ Misira mansakewo la yaamaroo la. Deenaanoo wuluurinj koolaa, ì ye a maabo fo kari saba, kaatu ì ye a je le ko, a mañ ke dindinj kenseñ ti.
- 24 Ka bo ninj lannoo le la, birinj Musa menta, a balanta ka kumandi Firawoona dimmusoo diño la.
- 25 A ye tombondiroo ke ka kafu Alla la moolu ma ì la tooroolu kono, diina ka baluu junuboo la niidiyaa kuwolu kono, mennu ka yeemañ.
- 26 A laata le ko, malundiroo Alimasiihu la kuwo kamma la, wo le nafaa warata ka tamba Misira bankoo la naafuloolu la, kaatu a ñaa be joo le kañ, meñ ka naa.
- 27 Ka bo ninj lannoo le la, a ye Misira bankoo bula. A mañ sila Misira mansakewo la kamfaa la, bari a tententa ninj wakiiloo le la, a ye a ñaa loo Alla jebaloo kañ ko ninj a ye a je le.
- 28 Ka bo ninj lannoo le la, a ye Maariyo Tambi Tumoo Juuraloo londi, a ye yaamaroo dii ka yeloo sariñ-sariñ fo saayaa malaayikoo kana Banisirayilankoolu la konoñaa foloolu maa.
- 29 Ka bo ninj lannoo le la, Banisirayilankoolu tambita ninj Kulunjumbe Baa la ko ninj ì be banku jaaroo le kañ. Bari birinj Misirankoolu ye ì nooma, jiyo ye ì kunuñ.
- 30 Ka bo ninj lannoo le la, Yeriko saatewo tata sansañolu boyita, kabirinj Banisirayilankoolu muruñ-murunta a la fo tili woorowula.
- 31 Ka bo ninj lannoo le la, Rahabu meñ mu cakoo ti, ye a niyo tanka, birinj a ye kullooñinilaalu jiyaa kayiroo kono. A mañ faa wo moolu kono, mennu mañ Alla la yaamaroo muta.
- 32 Nte si muñ ne fo noo kotenke? Waatoo mañ soto noo nte ye ka Kideyoni, Baraki, Samuuda, Yefuta, Dawuda, Samuweli, ì ninj annabiyomoolu la kuwo saata.
- 33 Ka bo ninj lannoo le la, ì ye mansoolu la mansayaa buruka, ì ye marali tilindiño londi, aduj ì naata kuwolu soto, mennu laahidita ì ye. Ì ye jatoolu daa muta,

34 ì ye dimbaa jawoolu faa, ì kanata hawusaroo daa ma. Ì naata sembentunyyaa ì la sembentunyyaa kono, ì keta kelejawara baalu ti, mennu jawoolu ye bori baa wutu ì ñaato.

35 Ka bo niŋ lannoo le la, musu doolu naata ì la moolu soto kotenke ka bo saayaa kono. Moo doolu toorandita le, ì maŋ kanadaa ñini, kaatu ì tarata hameriŋ ne ka saayaakoolaa wulindiri betoo soto.

36 Moo doolu be jee, ì ye wolu ñaawali le, aniŋ ì ye ì karawaasi. Ì ye hani neejoloo bula ì doolu la le, aduŋ ì ye doolu soronŋ bunjawoo kono.

37 Ì ye ì doolu kurulabuŋ, ì ye doolu fara fula ti, ì ye doolu faa niŋ hawusaroolu la. Ì doolu ka taama ka taa dulaalu to taariŋ, aduŋ ì tarata feetoofatariŋ saajiikuloolu niŋ baakuloolu doronŋ ne la, fuwaareyaa, bataa aniŋ tooroolu kono.

38 Ì mu moolu le ti, mennu la kuwo tambita ñiŋ duniyaa la. Ì ka tara yaayi la keñewuloolu le kono taariŋ, aniŋ konkoolu kaŋ. Ì ka tara sabatiriŋ berehuwolu niŋ dinkoolu le kono taariŋ.

39 Ñiŋ moolu bee ye seedeyaa betoo le soto ka bo niŋ ì la lannoo la. Bari hani wo ñaa-wo-ñaa, Alla ye laahidoo ke kuwo meŋ to, ì nene maŋ wo soto,

40 baawo Alla ye feŋ bete baa parendi ntolu le ye. Wo to, ì te timmandiroo soto noo la ñ kooma.

Hiburunkoolu 12

1 Wo to, baawo ñiŋ seedoolu siyaabaata teŋ ne, ì ye ì murubeŋ ko minaayoo, ali ñà ñ na dunoo bee landi kara la, sako junuboo meŋ ka lafi ì muta la. Ali ñà bori wakiiloo kono boroo la, meŋ be laariŋ ñ ñaato.

2 Ali ñà ñ ñaa loo Yeesu kaŋ, ñ na lannoo be looriŋ ate le kaŋ, ka bo a foloodulaa ka taa a labandulaa to. A ye yiribantambilo tooro muña le, a maŋ a la malu kuwo juubee, kaatu a ñaa be looriŋ seewoo le kaŋ, meŋ parendita a ye, aduŋ a naata sii Alla la mansasiiraŋo bulubaa karoo la.

3 Ali i miira ate la, meŋ ye wo ñonŋ kuwolu muña junubelaalu bulu, mennu ye a koŋ. Wo siloo la ali te bataa la, waraŋ ka jikilateyi.

4 Ali la balaŋo junuboo la, a keloo maŋ futa wo tunkuŋo to foloo, ali si yeloo bon daameŋ.

5 Fo ali ñinata wakiilindiri kumoolu la le baŋ, mennu kono Alla ye ali kumandi a diŋolu la? A ko: “N diŋo, kana jutu Maariyo la kuluuroo la, kana jikilateyi, niŋ a ye i jalayi.

6 Kaatu Maariyo ye meŋ kanu, a ka wo le kuluu, aduŋ moo-wo-moo, a ka meŋ muta a diŋo ti, a ka wo maarii buutee le.”

7 Kuluuroo kamma la, ali si muña ñiŋ koleyaa kuwolu la. Wolu ka a yitandi le ko, Alla ye ali muta a diŋolu le ti. Diŋ jumaa le be kerinŋ, meŋ faamaa buka a kuluu?

- 8 Niŋ ali dasata kuluuroo la, meŋ mu diŋolu bee taa ti, wo to ali maŋ ke diŋ foroolu ti, bari jankadiŋolu.
- 9 Dà faalu soto ñiŋ duniyaa kono le. Ì ka ñ kuluu, aduŋ ñ ka ì horoma le. Wo to, m̀ Faamaa la kuwo duŋ, ñà meŋ soto Arijana kono? Ka soŋ ate ma, wo le kummaayaata ka tambì ñ na duniyaa alifaalu bee la, fo ñ si baluu tooña soto noo.
- 10 Wolu ka ñ kuluu le, fo waatindiŋ, ko a beteyaata ì fee ñaameŋ. Bari Alla ka ñ kuluu m̀ faŋolu la nafaa le kamma, fo ñ si ñ niyo soto a la seneyaa kono.
- 11 Kuluuri-wo-kuluuri ka dimi le a ke tumoo la, aduŋ moo buka kontaani a la. Bari ñaato, moolu mennu kuluuta, a ka ke kayiroo niŋ tiliŋo tinewo le ti wolu ye.
- 12 Wo kamma la, ali ali bulu lamfuriŋolu bambandi, aniŋ ali kumbaliŋolu mennu maŋ semboo soto.
- 13 Ali silandiŋolu tembendi ali siŋolu ye, fo namatoo cokoolu kana bo ñoo daa, bari ì si kendeyaa.
- 14 Ali katoos ke ka kayiroo sabatindi ali niŋ moolu bee teema, aduŋ ali si seneyaa, kaatu moo meŋ maŋ seneyaa, a nene te Maariyo je la.
- 15 Ali ali hakiloo tu, fo moo kana foo Alla la hiinoo la ali kono, i si a je moo te duŋ na ali kono ko yirisulu kunaŋo meŋ si bataa baa saabu aniŋ ka jamaa nondi.
- 16 Ali ali hakiloo tu, fo moo kana ke laañooyaa tulunnaa ti ali kono, waraŋ allantaŋo ko Esawu meŋ ye a la dinkee folooyaa makaamoo waafi domori booli kiliŋ na.
- 17 Ali ye a loŋ ne ko, wo kuwo koolaa, biriŋ a hameta wo neemoo soto la, a faamaa ye a bali wo la le. A maŋ sila soto ka tuubi, hani a ye a daani niŋ ñaajiŋolu la.
- 18 Ali naata konkoo meŋ to, a maŋ ke konkoo ti, moo si meŋ maa noo. A maŋ ke ko Sinayi Konkoo, dimbaa jawoo be daameŋ nuŋ, dibi fiŋ baa, aniŋ foño baa.
- 19 Kabiriŋ Banisirayilankoolu futata wo konkoo ma, ì ye footaŋ kumakaŋo moyi, aniŋ kumoolu mennu ye ì silandi. Wo kamma la, ì ye daanaroo ke ko, ì maŋ lafi ì moyi la kotenke.
- 20 Ì maŋ yaamaroo muña noo, meŋ diita ko, “Hani beeyaŋo meŋ ye konkoo maa, a ñanta buŋ na niŋ beroolu le la ka a faa.”
- 21 Tooña, wo jewo keta silaŋ kuu baa le ti, fo Musa naata a fo a kuwo to ko, “Nte silata baake le, fo n ka jarajara.”
- 22 Bari alitolu naata Siyoni Konkoo le kaŋ, Alla baluuriŋo la saatewo to. Wo saatewo mu wo Yerusalamu le ti, meŋ be Arijana kono, malaayika kontibaloolu be bendiŋ juuraloo la daameŋ.
- 23 Ali naata moo senuŋolu la kafoo kono, mennu toolu be safeeriŋ Arijana kono ko, dinkee folooyaa neemoo mu itolu le taa ti. Ali naata Alla le kaŋ, meŋ mu moolu bee kiitindilaa ti, aniŋ moo tilindiŋolu kaŋ, mennu timmandita.

24 Ali naata Yeesu le kaŋ, meŋ mu kanjurilaa ti kameŋ kutoo ye, a niŋ a yeloo meŋ sariŋ-sarinta. Wo le ka hiinoo la kumoolu fo ka tamba Haabiila yeloo la.

25 Ali ali hakiloo tu, fo ali kana balaŋ wo maarii ma, meŋ be diyaamu kaŋ ali ye. Moolu mennu balanta Musa ma, meŋ ka ì dandalaa duniyaa kono jaŋ nuŋ, wolu maŋ kanadaa soto. Ntolu be kanadaa soto la ñaadii le, niŋ ñà ò ñaa kaasi ate la, meŋ be ò dandalaa kaŋ ka bo Arijana kono?

26 Nunto, Alla la kumakaŋo ye bankoo jiiŋandi le, bari saayiŋ, a laahidita le ko, “Siiñaa kiliŋ koteŋ be naa, n te bankoo dammaa jiiŋandi la, bari saŋ fatoolu fanaa.”

27 Saayiŋ, kumoolu mennu fota ko, “siiñaa kiliŋ koteŋ,” wolu ye a yitandi koyirinke le ko, daaroo bee meŋ jiiŋandita, a be yeemaŋ na le, fo a si jooseyi noo feŋ na, meŋ te jiiŋandi noo la, bari a be tu la le fo abadaa.

28 Wo kamma la, ali ñà tenturoo dii Alla la, kaatu ñà mansayaa le soto, meŋ te jiiŋandi noo la. Ali ñà Alla batu a ñaama, horomoo niŋ ñaasilaŋo kono,

29 kaatu ò na Alla ka muluŋ ne ko dimbaa, meŋ ka kasaaraloo ke.

Hiburunkoolu 13

1 Ali tenteŋ ka ñoo kanu, ko ali la baadiŋyaa hakoo be ñaameŋ.

2 Ali kana ñina ka luntaŋolu jiyaa. Moo doolu sotota le nuŋ, mennu ka luntaŋolu jiyaa, aduŋ ì ye malaayikoolu jiyaa wo kono le, ì maŋ bo a kalama.

3 Ali i miira moolu la, mennu be bunjawoo kono ko niŋ ali niŋ ì be ñoo kaŋ jee le. Aduŋ ali si i miira moolu la, mennu be toora kuwolu kono ko niŋ ali niŋ ì be wo toora kiliŋo le kono.

4 Futuwo si buuñaa alitolu bee kono, aduŋ futuu laaraŋo si seneyaa futuuñoomaalu teema. Alla le be laañooyaa tulunnaalu niŋ jeenelaalu kiitindi la.

5 Ali si fata kodilandiŋyaa la ali la baluwo kono, ali ye wasa feŋo to, ali ye meŋ soto. Kaatu Alla la kumoo be safeeriŋ ne ko: “N nene te bo la i koto, sako n si i bula i faŋ ye.”

6 Wo kamma la, ò si ñiŋ fo noo dankeneyaa kono le ko: “Maariyo le mu n na maakoyirilaa ti, n te sila la. Hadamadiŋolu si muŋ ne ke noo m ma?”

7 Ali hakiloo si bula ali la ñaatonkoolu la, mennu ye Alla la kumoo fo ali ye nuŋ. Ali i miira ì la baluwo la, aniŋ ì ye kuu betoolu mennu saabu. Ali ì la lannoo kuwo nikiŋ.

8 Yeesu Kiristu mu kiliŋ ne ti kunuŋ, bii, aniŋ fo abadaa.

9 Ali kana soŋ karandiri kuta siifaa bee la, kaatu ì jamaa ka ali filindi le. A beteyaata le, ò sondomoolu ye bambandi niŋ Alla la hiinoo la, a kana ke yaamaroolu ti domori kuwolu to. Wolu buka nafaa soto moolu ye, mennu ka ì nooma.

10 Dà sadaabodulaa le soto, moolu mennu ka dookuwo ke tiriliisoo kono, ì maŋ siloo soto ka domoroo ke jee.

- 11 Kaatu wo beeyanolu, piriisi kuntii baa ka mennu yeloo samba Dulaa Senuj Baa kono junube kafarilaŋo ti, ì ka wolu fintindi daakaa banta le ka ì jani jee.
- 12 Wo kamma la, Yeesu fanaa toorata saatewo banta le, ka moolu seneyandi ka bo niŋ a faŋo yeloo la.
- 13 Wo to, ali ñà taa a kaŋ daakaa banta, ñà a la malu kuwo muña.
- 14 M̄ maŋ saatewo soto jaŋ, meŋ be tu la fo abadaa, bari ñ ñaa be looriŋ saatewo le kaŋ, meŋ be naa la.
- 15 Wo to, ali ñà tu jayiroo dii la Alla la, ka bo niŋ Yeesu la. Ñiŋ jayiroo le mu ñ na sadaa ti, meŋ ka a seedeyaa ko, ate le mu Maariyo ti.
- 16 Ali kana ñina kuu bete kewo la. Ali si diiroo ke moolu la, mennu be suuloo kono, kaatu wo le mu sadaa ti, Alla seewoota meŋ na.
- 17 Ali soŋ ali la ñaatonkoolu ma, ali ye ì la yaamaroolu muta. Ì be ali niyolu le kanta kaŋ badaa-badaa baluwo ye, aduŋ ì ñanta ì faŋolu kontibo la le Alla ñaatiŋo la. Ali siloo dii ì la ka wo dookuwo ke seewoo kono, ali kana ì sunundi, kaatu wo te ali nafaa la.
- 18 Ali duwaa ntolu ye! Dà a loŋ ne ko, m̄ be hameriŋ ne ka baluu, buuñaa kono kuwolu bee to, aduŋ saayiŋ, ñ sondomoolu maŋ ñ tuumi feŋ na.
- 19 M be ali daani la kendeke le ka duwaa n ye, fo n si muru noo naŋ ali kaŋ tariyaake.
- 20 Alla meŋ ka kayiroo dii, ña a daani ali ye le. Ate le ye m̄ Maarii Yeesu wulindi ka bo saayaa kono ka baluu kotenke. Ñiŋ Yeesu naata ke Kantarilaa Baa le ti ntolu ye, a la saajiyolu, ka bo niŋ a faŋo yeloo la, meŋ mu yeloo ti a la badaa-badaa kambeŋo ye.
- 21 Allamaa Alla ye ali parendi niŋ a la soorifeŋ betoolu la, fo ali si a la lafoo ke. A ye ali ke moolu ti, mennu la kuwo si a seewondi. A si a ke ka bo niŋ Yeesu Kiristu la, tenturoo niŋ jayiroo be meŋ ye fo abadaa. Amiin.
- 22 Baadiŋolu, ña ali daani ka soŋ ñiŋ yaamaroolu la muño kono, baawo ña ñiŋ kuma dantaŋo doron ne safee ali ye.
- 23 Ali si a loŋ ko, ì ye m̄ baadiŋ Timoti fintindi bunjawoo kono le. Niŋ a futata juuna, nte niŋ ate be naa la ñoo la le, ka ali kumpabo.
- 24 Ali ali la ñaatonkoolu konton n ye, aniŋ Alla la moo senujolu bee. Baadiŋolu bee mennu bota Italiya tundoo kaŋ, ì be ali konton na.
- 25 Alla la hiinoo ye tara ali bee fee.

Yankuba

Yankuba 1

- 1 Nte Yankuba, meŋ mu Alla niŋ Maarii Yeesu Kiristu la dookuulaa ti, m be alitolu lasili taŋ niŋ fuloo kontoŋ na, alitolu mennu be janjandiŋ manee.
- 2 M baadiŋolu, niŋ bataa kuu siifaa jamaa ka laa ali kaŋ, ali si ì bee muta seewoo kuwo ti,
- 3 kaatu ali ye a loŋ ne ko, ali la lannoo kotoboroo le ka wakiiloo dii ali la.
- 4 Ali la wakiiloo si yiriwaa ka bo wo siloo la fo ali si ke moolu ti, mennu menta, aduŋ ì timmata. Wo to le ali te dasa la feŋ na.
- 5 Niŋ moo dasata ñaameŋo la ali kono, wo maarii si Alla daani, aduŋ a be ñaameŋo dii la a la le. Ate le ka diiroo ke moolu bee la a ñaama, jalayiribaliyaa kono.
- 6 Bari a ñanta daanaroo ke la lannoo le kono. A kana sika feŋ-wo-feŋ na, kaatu moo meŋ ka sika, wo maarii be le ko jiibaliŋo, foŋoo ka meŋ ñori ka a fayi jaŋ waraŋ jana.
- 7 Moo meŋ ka sika wo ñaama, a kana a miira ko, a be feŋ soto la Maariyo bulu le.
- 8 Wo maarii mu hakilifulatiyo le ti, a maŋ bambaŋ a la sila-wo-sila kaŋ.
- 9 Baadiŋ fuwaaroo meŋ na kuwo dooyaata, wo si seewoo fanka tooŋaa la, meŋ be a ye.
- 10 Baadiŋ fankamaa si seewoo, niŋ Alla ye a la makaamoo jindi, kaatu fankamaalu la kuwo be daŋ na le ko ñaama firow.
- 11 Kaatu tiloo niŋ foŋo kandoo le ka wuli, meŋ ka ñaamoo jandi, a firow ye joloŋ, a la ñiiŋaa ye yeemaŋ. Fankamaa fanaa la kuwo be wo le ñaama: A faŋo be yeemaŋ na le, aduŋ a la kuwolu bee be daŋ na jaŋ ne.
- 12 Barakoo be moo le ye, meŋ ka wakiili kotoboroo la, kaatu wo koolaa a maarii be baluwo kañeerinaafoo soto la le, Alla ye meŋ laahidi moolu ye, mennu ye a kanu.
- 13 Niŋ marisa kuwo laata moo-wo-moo kaŋ, wo maarii kana a fo ko, “Alla le ye nte marisa!” kaatu Alla buka moo-wo-moo le marisa, aduŋ a faŋo buka marisa.
- 14 Bari moo ka marisa ka bo niŋ a fansuŋ hame kuu jawoo la neeneeroo le la.
- 15 Ñiŋ hame kuu jawoo be le ko fiifeŋ kesoo, aduŋ niŋ a ye kenoo soto ka faliŋ, a ka junuboo le wuluu. Aduŋ niŋ junuboo falinta fo a menta, a ka saayaa le diŋ.
- 16 M baadiŋ kanuntewolu, ali kana soŋ, ì ye ali neenee!
- 17 Soorifeŋ-wo-soorifeŋ meŋ beteyaata aniŋ meŋ timmata, ì bota naŋ m Faamaa le yaa, meŋ ye malafeŋolu daa. A buka faliŋ, aduŋ a maloo te ke noo la niiniyo ti.
- 18 A faŋo la lafoo le kaŋ, a ye ñ wuluu ñiŋ baluu kutoo to, ka bo niŋ tooŋaa kumoo la. A ye ñ tomboŋ ka ke foloo ti a la daaroo bee kono.

- 19 M baadiŋ kanuntewolu, ali ñiŋ loŋ ko, ali moo-wo-moo ñanta tariyaa la le ka lamoyiroo ke, bari ali si naafa ka diyaamu. Ali jusoo kana sutiya,
- 20 kaatu hadamadiŋo la kamfaa buka kuu saabu, meŋ tilinta Alla ñaatiŋo la.
- 21 Wo kamma la, ali fata kuu nooriŋolu bee la, aniŋ kurunyyaa siifaa bee. Ali soŋ Alla la kumoo ma, sooneeyaa bee kono. Wo mu kumoo le ti, meŋ fiita ali sondomoolu kono, aniŋ meŋ si ali kiisandi noo.
- 22 Ali kana ke kumoo moyilaalu doron ti, meŋ mu faŋ neenewo ti, bari ali si ke a baaralaalu ti.
- 23 Kaatu niŋ moo-wo-moo ka kumoo moyi, bari a buka baara a la, a la kuwo be le ko moo, meŋ ka a ñaadaa juubee famfelendaŋo kono.
- 24 A ye a faŋo je, bari niŋ a taata, wo loo niŋ baroo teema, a ñinata a faŋo muluŋo la.
- 25 Bari a maŋ tara wo ñaama moo fee, meŋ ñaa be looriŋ luwaa timmariŋo kaŋ, baawo a ka luwaa le koroosi, meŋ ka firinjo dii, aduŋ a ka wakiili a mutoo la le. Barakoo be wo maarii le ye, a la kebaaroolu bee to, baawo a maŋ ke kumoo moyilaa doron ti, meŋ hakiloo buka tu a kaŋ, bari a mu a baaralaa le ti.
- 26 Niŋ moo-wo-moo ye a faŋo muta diina moo ti, bari a buka a neŋo mara noo, a ka a faŋo le neenee, aduŋ a la Alla batoo maŋ jari feŋ na.
- 27 Alla batu senuŋo meŋ maŋ sootaaroo soto m̃ Faamaa Alla ñaatiŋo la, wo mu ka aliyatiimoolu niŋ furuyaamusu bataariŋolu topatoo i la suuloolu kono, aniŋ ka fata ñiŋ duniyaa kosoo la.

Yankuba 2

- 1 M baadiŋolu, baawo ali laata m̃ Maarii Yeesu Kiristu la, kallaŋkeeyaa mu meŋ taa ti, wo to ali kana moo-wo-moo faasaa.
- 2 Misaali fee, moo fula naata ali la bendulaa to, kiliŋo niŋ sani konnaalu aniŋ sitifeŋ ñiimaa, bari fulanjanjo meŋ mu fuwaaroo ti, wo niŋ sitifeŋ faran-farandiŋo naata duŋ jee.
- 3 Niŋ ali naata buuñaa dii wo doo la, meŋ ye sitifeŋ ñiimaa duŋ, ka a fo a ye ko, “Naa, sii ñaato jan!” bari ali ko fuwaaroo ye ko, “Ite ye loo kooma jee, waraŋ sii teroo to, n siŋolu daala!”
- 4 wo to, fo ali maŋ fataŋ-fansoo le naati ali la kafoo kono baŋ? Ali keta kiitiikuntulaalu le ti, mennu ye kiitiyo kuntu i fansuŋ miira jawoo la.
- 5 M baadiŋ kanuntewolu, ali i lamoyi! Fo Alla le maŋ moolu tomboŋ baŋ, mennu fuwaareyaata ñiŋ duniyaa kono, fo i si fanka lannoo kono, aniŋ i ye wo mansabaayaa keetaa, a ye meŋ laahidi moolu ye, mennu ye a kanu?
- 6 Bari alitolu ye fuwaaroo malundi kenebaa to! Fo fankamaalu le buka ali toorandi baŋ, i ka ali samba kiitiyo to?

- 7 Fo itolu le buka Kiristu too horomariño tooñee bañ, meñ taa mu ali ti?
- 8 Niñ ali ka Alla la mansabaayaa luwaa muta a ñaama, ko a yaamaroo be safeeriñ ñaameñ ko, “I si i siiño kanu ko i faño,” wo to ali be kuu betoo le ke kañ.
- 9 Bari niñ ali ka moolu tambindi ñoo la, wo to alitolu ka junube kuwo le ke, aduñ Luwaa tiñaalaalu la kiitiyo be laa la ali kañ ne.
- 10 Kaatu moo-wo-moo ye Luwaa bee muta, bari a naata yaamari kiliñ tiña a kono, wo maarii ye Luwaa bee le tiña.
- 11 Kaatu Alla meñ ko, “Kana jeenoo ke!” ate le fanaa ko, “Kana moofaa ke!” Saayiñ, hani niñ ite mañ jeenoo ke, bari i ye moo faa, wo to ite keta luwaa tiñaalaa le ti.
- 12 Wo to ali diyaamu, aniñ ali ye maa ko moolu mennu be kiitindi la ka bo niñ luwaa la, meñ ka moo firij.
- 13 Kiitiyo le ka naa, meñ buka balafaa soto moo ye, meñ mañ balafaa yitandi. Bari hani wo, balafaa le ye semboo soto kiitiyo ti.
- 14 M baadiñolu, moo ye muñ nafaa le soto, niñ a ko, a ye lannoo soto le, bari a buka baara wo la? Fo a la lannoo si a kiisa noo bañ?
- 15 Niñ baadiño, musoo warañ kewo, mañ sitifeñolu soto, a dasata a la domoroo la,
- 16 doo ko a ye ali kono ko, “Taa kayira kono. Allamaa i konoo ye faa, aduñ sumayaa ye bo i la!” bari a mañ feñ dii wo maarii la suuloolu to, wo to, a ye muñ nafaa le soto wo maarii ye?
- 17 Wo ñaa kiliño la, lannoo meñ mañ kebaaroolu soto, a mañ nafaa soto, bari a faata le.
- 18 Bari saayiñ moo doo si a fo noo ko, “Ite ye lannoo le soto, nte ye kebaaroolu le soto.” M be wo maarii jaabi la le ko, “I la lannoo meñ mañ kebaaroolu soto, a yitandi n na. Wo koolaa, m fanaa be n na lannoo yitandi la i la le, ka bo niñ n na kebaaroolu la.”
- 19 I laata le ko, Alla mu kiliñ ne ti. I nimbaara! Hani seetaani jawoolu fanaa laata wo la le, aduñ ì ka sila le fo ì ka jarajara.
- 20 Ite moo kalantaño! Fo n ñanta a yitandi la i la le ko, lannoo meñ mañ kebaaroolu soto, nafaa te wo la?
- 21 Fo ì mumu Iburayima mañ tiliño soto ka bo niñ kebaaroolu le la, biriñ a ye a dinkewo Isiyaaka bo sadaa ti sadaabodulaa kañ?
- 22 Saayiñ, ali naata a je le ko, lannoo le ye ate duñ a la wo kebaaroolu to, aduñ a la lannoo timmandita ka bo niñ a la kebaaroolu le la.
- 23 Ka bo wo siloo le la, Kitaabu Senuño la kumoo timmata meñ ko, “Iburayima laata Alla la le, aduñ a la wo lannoo le naata a ke moo tilindiño ti Alla ñaa koto.” Bituñ a naata kumandi “Alla teeroo” la.

24 Wo to ali ye a je le ko, moo ka tiliŋo soto ka bo niŋ kebaaroolu le la, a maŋ ke lannoo dammaa ti.

25 Fo cakamusoo Rahabu la kuwo fanaa maŋ ke wo ñaa kiliŋo le ñaama baŋ? A ye tiliŋo soto ka bo niŋ a la kebaaroolu le la, biriŋ a ye wo kewolu jiyaa, Banisirayilankoolu ye mennu kii, a ye ì kanandi niŋ sila doo la.

26 Baloo meŋ maŋ niyo soto, wo mu furewo le ti. Wo ñaa kiliŋo la, lannoo meŋ maŋ kebaaroolu soto, wo faata le.

Yankuba 3

1 M baadiŋolu, ali moo jamaa kana ke karandirilaalu ti, baawo ali ye a loŋ ne ko, ntolu mennu ka karandiroo ke, ñ na kiitiyo le be koleyaa la ka tamba moo doolu la.

2 Ntolu bee ka boyi kuu jamaa le to. Niŋ moo-wo-moo buka boyi kumoolu kono, a ka mennu fo, wo maarii timmata le, aduŋ a si a baloo bee mara noo le.

3 Niŋ ñà karafewolu bula suwoolu daalu la, fo ì si soŋ m̄ ma, ñ ka mara ì baloo bee le la.

4 Ali kuluŋ baalu fanaa la kuwo juubee! Ì warata baake le, aduŋ foño baa ka ì borindi. Bari wo ñaa-wo-ñaa, baaroo le ka a mara, meŋ dooyaata baake, aduŋ kuluŋo ka taa, a borindilaa lafitaa a la daameŋ.

5 Neŋo la kuwo fanaa be wo le ñaama. Ate le dooyaata balasuufoolu bee ti, bari ate le ka kibiri kuu baalu la. Sutoo si wara ñaa-wo-ñaa, a janoo ka dati niŋ dimbaariŋ ne la.

6 Neŋo mu dimbaa le ti, a mu ñiŋ duniyaa tilimbaloo la joraŋo le ti m̄ balasuufoolu kono. Ate le ka baloo bee nondi, a ka dimbaa mala ka baluwo bee kasaara, aduŋ a la wo dimbaa bota Jahannaba le.

7 Daafefi siifaa-wo-siifaa, fo wulakono feŋolu le mu baŋ, kunoolu, kuruntu feŋolu waraŋ baakono feŋolu, ì bee ka malayandi noo le, aduŋ hadamadiŋolu ye ì malayandi le.

8 Bari neŋo mu feŋ ne ti, moo maŋ meŋ mara noo. A mu feŋ jawoo le ti, meŋ buka i dahaa, aduŋ a be faariŋ saayaa kunoo la le.

9 Ñ ka Maariyo m̄ Faamaa jayi niŋ neŋo le la, aduŋ moolu mennu daata Alla sawuroo la, ñ ka wolu danka niŋ ate wo neŋ kiliŋo le la.

10 Jayiroo niŋ dankaroo ka bo daa kiliŋo kono! M baadiŋolu, wo maŋ ñaŋ na ke la muumeeke.

11 Fo woyi kiliŋo ka jiiŋewo niŋ koojiyo bee bondi ñoo la le baŋ?

12 Fo sooto suŋo si olifu diŋolu diŋ noo baŋ, waraŋ fo sooto diŋolu ka kati wayini yirootu bala le? M baadiŋolu, ali ye ñiŋ loŋ ne ko, koojiyo be daameŋ, jiiŋewo te bo noo la jee to.

- 13 Jumaa le ye ñaameño niŋ fahaamuroo soto alitolu kono? A maarii si a baluuñaa betoo yitandi niŋ a la kebaaroolu la, sooneeyaa kono, meŋ ka soto niŋ ñaameño la.
- 14 Bari niŋ kiiliyaa jawoo niŋ kuŋ kiliŋ nafaa be ali sondomoo kono, wo to ali kana kibiri, kaatu wo mu tooñaa nakaroo le ti.
- 15 Wo ñaameŋ siifaa maŋ bo Alla yaa. Wo mu duniyaa kuwo le ti, balajaatoo la kuwo, aniŋ seetaani kuwo.
- 16 Kaatu kiiliyaa niŋ kuŋ kiliŋ nafaa be daameŋ, jakasoo niŋ kurunyyaa siifaa bee le ka tara jee.
- 17 Bari ñaameño meŋ bota Alla yaa, foloo-foloo a seneyaata le. Ate ñaameño mu kayiroo le ti, mooyaa aniŋ ɲaniya betoo. A be faariŋ balafaa le la, a ka kebaara betoolu diŋ, aduŋ faasaaroo niŋ bunaafaiyyaa te jee.
- 18 Kayiramoolu ye meŋ fii kayiroo kono, wo be tiliŋo diŋ na le.

Yankuba 4

- 1 Muŋ ne mu keloolu niŋ sonkoolu sababoo ti alitolu teema? Fo ali la hadamadiŋyaa hame kuwolu le maŋ tara keloo la ali balajaatoolu kono baŋ?
- 2 Ali ka hame feŋ na, ali maŋ a soto noo, bituŋ ali ka moo faa. Ali ka ali ñaa loo wandi feŋo kaŋ, ali maŋ a soto noo, bituŋ ali ka sonkoo niŋ keloo ke. Ali te a soto la, kaatu ali buka Alla daani.
- 3 Ali ka daanaroo ke, bari ali buka a soto, kaatu ali la daanaroo maŋ tiliŋ, ali ka a ke ali la niidiyaa kuwolu le kamma.
- 4 Alitolu fisiriwallewolu! Fo ali maŋ a loŋ ko, ñiŋ duniyaa teeriyaa mu Alla konnanteeyaa le ti? Wo to, moo-wo-moo ye a faŋo ke ñiŋ duniyaa teeroo ti, wo maarii ye a faŋo ke Alla konnantewo le ti.
- 5 Fo ali ye a miira, ñiŋ mu kuma kenseño le ti, meŋ be safeeriŋ Kitaabu Senuŋo kono ko, “Nooroo, Alla ye meŋ dii ka sabati ñ kono, wo la kuwo ye a faŋo meeyaa le.”
- 6 Bari Alla ye hiinoo meŋ dii, wo ka tu kafu la le doron. Wo kamma la, a be safeeriŋ ne ko: “Alla ka balaŋ faŋ wara moolu ma le, bari a ka hiina moolu la le, menu ye i fammajii.”
- 7 Wo kamma la, ali soŋ Alla ma. Ali ye balaŋ Ibiliisa ma, aduŋ a be bori la ali ma le.
- 8 Ali sutiyyaa Alla la, aduŋ a fanaa be sutiyyaa la ali la le. Alitolu junubelaalu, ali ali buloolu kuu! Hakilifulatiyolu, ali ali sondomoolu seneyandi!
- 9 Ali niyolu si toora ali la junuboolu la, ali ye woosii niŋ kumboo la. Ali la jeloo si yelema woosiyo ti, ali la seewoo ye yelema niikuyaa ti.
- 10 Ali ali fammajii Maariyo ñaatiliŋo la, aduŋ a be ali sikandi la le.

11 Baadiŋolu, ali kana kuma jawoo fo ñoo ma. Moo meŋ ka kuma jawoo fo a baadiŋo ma, waraŋ a ka a baadiŋo kiitindi, wo maarii ka kuma jawoo fo Luwaa le ma, aduŋ a ka Luwaa le kiitindi. Bari niŋ meŋ ye Luwaa kiitindi, wo maarii maŋ ke Luwaa mutalaa ti, bari a kiitindilaa.

12 Luwaa londilaa kiliŋ doronj ne be kerij, aduŋ Kiitindirilaa kiliŋ doronj ne sotota. Ate doronj ne ye kaŋo soto ka moo kiisa, waraŋ ka a kasaara. Saayiŋ, ite mu jumaa le ti ka i siiŋoo kiitindi?

13 Ali i lamoyi saayiŋ, alitolu mennu ka a fo ko, “Bii waraŋ saama, m̀ be taa saatee doo le to. M̀ be tara la jee le fo sanji kiliŋ, aduŋ m̀ be tinewo soto la le ñ na safaaroo to jee.”

14 Ali maŋ hani kuwo loŋ, meŋ be naa saama! Muŋ ne mu ali la baluwo ti? Ali mu tuutuwo doronj ne ti, meŋ ka finti waatindiŋ doronj, a ye yeemaŋ.

15 Wo noo to, ali ñanta a fo la le ko, “Niŋ Maariyo sonta, m̀ be baluu la le, aduŋ m̀ be ñiŋ waraŋ wo kuwo ke la le.”

16 Bari saayiŋ, ali ye ali la faŋ waroo ke kibiri kuwo le ti! Wo kibiri siifaa bee mu kuu jawoo le ti.

17 Moo-wo-moo ye kuu betoo loŋ, bari a maŋ baara a la, wo kuwo keta junuboo le ti a maarii ye.

Yankuba 5

1 Alitolu fankamaalu, ali i lamoyi! Ali ye woosii niŋ kumboo baa la maasiiboolu kamma la, mennu ka naa laa ali kaŋ.

2 Ali la naafuloolu tolita le, tumboo dunta ali la waramba ñiimaalu la.

3 Ali la sanoo niŋ kodiforoo komonta le, aduŋ ì la wo komonjo le be seedeyaa ke la ka ali tuumi. A be ali baloo domo la le ko dimbaa. Ali ye naafuloo le kafuŋ-kafuŋ luŋ labaŋolu ye.

4 A juubee, lebereesoolu mennu ye katiroo ke ali la kunkoolu to, ali ye ì la jooroo meŋ nakari tapaleeyaa kono, wo kumboota baake le, aduŋ lebereesoolu la kumboo kaŋolu futata Alihawaa Maariyo ma le.

5 Ali tarata ñiŋ duniyaa kono fankoo niŋ niidiyaa kono! Ali ye ali sondomoolu ke batundoo ti, bari a be pareeriŋ kanateyi luŋo le ye.

6 Ali ye moo tilindiŋo kiitindi, ali ye a faa, a maŋ balaŋ noo ali ma.

7 Wo to baadiŋolu, ali muña fo Maariyo ye naa. Ali senelaa la kuwo juubee, a ka siimaŋ kese betoolu batu muño kono le, a ye mennu fii, fo ì ye samaajii foloo niŋ labaŋo soto.

8 Ali fanaa ye i muña! Ali ali sondomoolu bambandi, kaatu Maariyo la naa sutiyaata naŋ ne.

- 9 Baadiñolu, ali kana ñoo la kuwo ɲunuɲunu, fo ali kana kiitindi. A juubee, kiitiikuntulaa be looriñ daa to le fokabañ.
- 10 Baadiñolu, ali annabiyomoolu la muñoo niñ tooroolu ke misaaloo ti, mennu diyaamuta Maariyo too la.
- 11 Moolu mennu wakiilita, ñ ka wolu le je barakariñ. Ali ye Yuuba la kuwo moyi le, a keta muñalaa ti ñaameñ. Aduñ ali ye Maariyo la balafaa niñ hiinoo je kuwolu to le, a ye mennu ke Yuuba ye labajo la.
- 12 M baadiñolu, meñ kummaayaata kuwolu bee ti, ali kana i kali muumeeke. Ali kana i kali Arijana la, duniyaa, warañ feñ-wo-feñ na. Bari ali la “Haa” si ke “Haa” ti, ali la “Hani” ye ke “Hani” ti, fo ali kana bula halakoo kono.
- 13 Niñ moo be ali kono, meñ be bataariñ, a maarii si duwaa. Niñ moo be ali kono meñ be seewooriñ, wo maarii si jayiri suukuwolu laa.
- 14 Niñ moo be ali kono meñ be saasaariñ, a maarii si Yeesu la kafoo alifaalu kumandi, wolu ye duwaa a ye, aniñ i ye tuloo maa a la Maariyo too la.
- 15 Duwaa meñ keta lannoo kono, wo ka saasaatoo kendeyandi le, aduñ Maariyo be a wulindi la le. Niñ a ye junube kuwolu ke, a be yamfa la a ye le.
- 16 Wo kamma la, ali i tuubiseyi ali la junuboolu la ñoo ye, aduñ ali si duwaa ñoo ye, fo ali si kendeyaa. Moo tilindiño la duwaa ye sembe baa le soto.
- 17 Annabilayi Eliya mu hadamadiño doron ne ti ko ntolu be ñaameñ, bari kabiriñ a duwaata kendeke ko, sanjiyo kana ke, sanjiyo mañ ke bankoo kañ fo sanji saba aniñ kari wooro.
- 18 Wo koolaa a duwaata kotenke, saño ye sanjiyo dii, aduñ bankoo ye fiifeñolu fintindi fo i si diñ.
- 19 M baadiñolu, niñ moo-wo-moo filita ali kono ka bo tooña siloo kañ, moo doo naata a murundi nañ tooña siloo kañ,
- 20 wo maarii si a loñ ko, meñ ye junubelaa bondi filoo kono, a ye a niyo tankandi badaa-badaa saayaa ma le, aduñ a be junube jamaa le kafaroo saabu la a ye.

1 Pita

1 Pita 1

- 1 Nte Pita, Yeesu Kiristu la kiilaa, m be baadiŋolu konton na, mennu bee be janjandiŋ tundoolu kaŋ taariŋ, tumarankeeyaa kono, Pontus, Kalatiya, Kapadosiya, Asiya aniŋ Bitiniya.
- 2 M Faamaa Alla ye ali tomboŋ ne, a ye ali londi ka ali ke a la moolu ti biriŋ foloodulaa to. A la Nooroo ye ali seneyandi le, fo ali si tu Yeesu Kiristu la yaamaroo mutariŋ, aniŋ a yeloo si ali jankundi. Allamaa Alla la hiinoo niŋ kayiroo ye tu yiriwaa la ali kono.
- 3 Jayiroo niŋ tenturoo be Alla ye, m Maarii Yeesu Kiristu Faamaa! A la hiina baa le ye a tinna, n wuluuta kotenke ka ke moo kutoolu ti, mennu ye jiki baluuriŋo soto, ka bo niŋ Yeesu Kiristu la saayaakoolaa wulindiroo la.
- 4 N naata keetaa fanaa soto le, meŋ te kasaara la, sako ka kosondi, waraŋ ka yeemaŋ. A be maaboriŋ alitolu le ye Arijana kono.
- 5 Ali be a soto la le, baawo Alla la semboo ka ali tankandi lannoo kono wo kiisoo le ye, meŋ be lankenema la luŋ labanŋolu kono.
- 6 Ali seewoo niŋ na, hani ali niyo toorata fo waatindiŋ, jarabi siifaa jamaa kono.
- 7 Ka bo niŋ wo kotoboroo le la, ali la lannoo la foroyaa be je la ko, a nafaa warata ka tambi sanoo la, meŋ na foroyaa fanaa ka loŋ niŋ dimbaa la. Wo to le, ali la kuwo be ke la tenturoo, jayiroo, aniŋ horomoo sababoo ti, Yeesu Kiristu be muru la naŋ waatoo meŋ na.
- 8 Ali nene maŋ a je ñaa-wo-ñaa, bari ali ye a kanu. Hani ali maŋ ate je saayiŋ, ali laata a la, aduŋ ali be faariŋ niŋ seewoo baa la, meŋ warata fo a te misaali noo la.
- 9 Aduŋ ñaato ali la lannoo ye meŋ nata, ali be wo soto la le, meŋ mu ali niyolu la kiisoo ti.
- 10 Annabiyomoolu ye wo kiisoo la kuwo kisikisi le nuŋ, i ye ñaatokumoolu fo meŋ na kuwo to ko, a be ke la alitolu le taa ti.
- 11 Kiristu la Nooroo meŋ tarata i kono nuŋ, wo ye a la tooroo le yitandi, aniŋ kalkankeeyaa meŋ be wo tooroo nooma la. I ye a kata ka a loŋ, niŋ kuwo si ke sila meŋ na, aniŋ waati meŋ na.
- 12 A naata lankenema i ye ko, i maŋ tara dookuwo la i faŋolu ye, bari alitolu. I ye ñaatokumoolu fo kuwolu to, moo doolu naata mennu kawandi ali ye, ka bo niŋ Noora Kuliŋo la, meŋ jiita i kaŋ ka bo Arijana kono. Wo mu kuwolu le ti, hani malaayikoolu faŋolu hameta mennu je la.
- 13 Wo to, ali ali hakiloo tu, ali ye ali faŋ mara, aduŋ ali si ali jikoo bee loo hiinoo kaŋ, meŋ be dii la ali la, Yeesu Kiristu be muru la naŋ waatoo meŋ na.

- 14 Alla la yaamarimuta diŋolu, ali kana soŋ niidiyaa kuwolu ye ke ali daajikoo ti, ali tarata baluuriŋ mennu kono nuŋ, lombaliyaa kono.
- 15 Wo noo to, ali si seneyaa ali maañaa bee to ko ate, meŋ ye ali kumandi, seneyaata ñaameŋ.
- 16 Baawo a be safeeriŋ ne ko: “Ali si seneyaa, kaatu nte seneyaata le.”
- 17 Ali ka ate le kumandi ali Faamaa la, meŋ ka moolu bee kiitindi ì la kebaaroolu la, faasaaroo te daameŋ. Wo to, ali baluu a ñaasilanjo kono waatoo meŋ na, ali mu tumarankewolu ti ñiŋ duniyaa kono.
- 18 Ali ye kumakaaraŋ loŋ ne, meŋ diita ka ali kiisa wo baluuñaa nafantaŋolu kono, ali ye mennu soto nuŋ ali mumuñolu bulu. Ali maŋ kumakaa feŋolu la mennu ka kasaara, komeŋ kodiforoo waraŋ sanoo.
- 19 Bari ali naata kumakaa Kiristu yele jankuriŋo le la. Ate le keta ko saajiiriŋo, meŋ maŋ sootaari soto, waraŋ lanjuuroo.
- 20 Alla ye a tomboŋ ne, janniŋ ñiŋ duniyaa fondamaŋo be laa la, bari a naata lankenema ñiŋ waati labanjo kono, alitolu la kuwo le kamma.
- 21 Ka bo niŋ ate le la, ali dankeneyaata Alla la, meŋ ye a wulindi ka bo saayaa kono, aduŋ a ye kallankeeyaa dii a la. Wo kamma la, ali la lannoo niŋ jikoo si tu Alla kaŋ.
- 22 Baawo ali ye tooñaa yaamaroo muta baadiŋ kanoo la kuwo to le, aduŋ wo ye ali sandomoolu seneyandi le, wo to ali ñoo kanu ali sandomoo bee la.
- 23 Ali naata wuluu kotenke ka baluu kutoo soto, aduŋ wo maŋ bo niŋ kesoo la, meŋ ka kasaara, bari a bota Alla la kumoo le la, meŋ be baluuriŋ, aduŋ a be tu la le fo abadaa.
- 24 Wo kamma la, a be safeeriŋ ne ko: “Hadamadiŋolu bee be le ko ñaamoo, ì la ñiiñaa be le ko wulakono firoo. Ñaamoo ka noro le, a firootu ye joloŋ,
- 25 bari Maariyo la kumoo ka tu looriŋ ne fo abadaa.” Wo kumoo le mu kibaari betoo ti, meŋ kawandita ali ye.

1 Pita 2

- 1 Wo kamma la, ali kurunyyaa bee bula, faniyaa foo, bunaafaiyyaa, haasidiyaa, aniŋ koomakumaroo.
- 2 Ali tu hameriŋ Alla la kumoo la, ko deenaani wuluu kutoolu ka hame sunju nonoo la ñaameŋ. Alla la kumoo mu ali ye keekee foroo le ti, a ka ali mendi lannoo le kono kiisoo ye.
- 3 Baawo ali ye Maariyo la beteyaa nene le fokabaŋ, ali hame a la kumoo la.
- 4 Ali naa ate kaŋ, meŋ mu bere baluuriŋo ti. Moolu jututa a la le, bari Alla ye ate le tomboŋ, aduŋ bere kummaa baa le mu a ñaatiŋo la.

- 5 Ali ali faṅolu dii ka ke bere baluuriṅolu ti, fo ali si ke buṅ looraṅolu ti Alla la buṅo ye, meṅ loota a la Nooroo la siloo la. Alitolu si ke piriisi senuṅolu ti, ali ye sadaalu bo Nooroo la siloo la, ka bo niṅ Yeesu Kiristu la, aduṅ Alla be soṅ na wo sadaalu ma le.
- 6 Kaatu a be safeeriṅ Kitaabu Senuṅo kono le ko: “A juubee, ṅa beroo le laa Siyoni Konkoo kaṅ, tonkonna bere buuṅaariṅo, ṅa meṅ tomboṅ. Moo meṅ laata ate la, wo te bula la maloo kono.”
- 7 Alitolu mennu laata, a mu ali ye bere kummaa baa le ti. Bari mennu maṅ laa, a be safeeriṅ ne ko: “Beroo meṅ buṅ loolaalu jututa a la, wo le naata ke tonkonna bere kummaa ti.”
- 8 Aduṅ: “A mu beroo le ti, moolu be taki la meṅ na, bere baa meṅ be moolu boyindi la.” Tooṅaa, ì ka boyi le, kaatu ì maṅ Alla la kumoo muta. Wo boyoo keta kuwo le ti, Alla ye meṅ londi ì ye.
- 9 Bari alitolu mu moo tombondiṅolu le ti, aniṅ Mansa la moolu, piriisiyaa be mennu bulu. Ali mu nasiyoṅ jankuriṅo le ti, Alla fansuṅ moolu. Ali mu ñinnu bee le ti, fo ali si a la kebaaroolu la waroo bankee, meṅ ye ali kumandi ka bo diboo kono, ka naa a la mala kaawakuuyaariṅo kono.
- 10 Nunto, ali maṅ ke Alla la moolu ti, bari saayiṅ, ali mu a la moolu le ti. Ali maṅ balafaa soto nuṅ Alla bulu, bari saayiṅ, ali ye a soto a bulu le.
- 11 N kanuntewolu, ṅa ali yaamari le ko moolu mennu mu luntanṅolu niṅ tumarankewolu ti ñiṅ duniyaa kono, ali fata ali balajaatoo la hame kuu jawoolu la, mennu ka ali niyolu kele.
- 12 Ali tu daajika betoo yitandi la Alla lombaloolu kono. Ì ka ali tuumi le ko, ali mu kuu kuruṅ kelaalu le ti, bari niṅ ì ye ali la kebaara betoolu je, ì fanaa si Alla jayi a la naa luṅo la.
- 13 Maariyo la kuwo kamma la, ali soṅ kantiyolu bee la, fo ñiṅ banku baa mansa le mu baṅ,
- 14 waraṅ fo a la maralilaa doo, a ye mennu kii ka kuluuroo laa kuu kuruṅ kelaalu kaṅ, aniṅ ka moolu jayi, mennu ye kuu betoo ke.
- 15 A mu Alla la lafoo le ti ko, ka bo niṅ kuu bete kewo la, ali si wo moo fuuriṅolu daa suki, mennu ka tuumiri kalantaṅolu fo ali ma.
- 16 Ali mu foroolu le ti, wo to ali si baluu ko foroolu. Wo ñaa-wo-ñaa, ali kana ali la wo firiṅo ke lanjuuroo ti ka kuu jawoo baara. Wo noo to, ali si baluu ko Alla la dookuulaalu ñanta baluu la ñaameṅ.
- 17 Ali horomoo dii moolu bee la. Ali ye ali baadiṅ Yeesu noomalankoolu kanu. Ali sila Alla la. Ali ye ñiṅ banku baa mansa horoma.
- 18 Joṅolu, ali soṅ ali la kuntiyolu ma buuṅaa bee kono. Ali kana a ke kuntiyolu doron ye, mennu hadamayaata aniṅ ì mooyaata ali fee, bari ali si soṅ kuntiyolu fanaa ma, mennu saṅarata.

- 19** Kaatu moo meŋ ka muña Alla la kuwo kamma la, niŋ ì ye a toorandi tilimbaliyaa kono, a be ke la wo maarii ye hiinoo le ti.
- 20** Niŋ ali ye i muña buuteeroo la, meŋ keta kuluuroo ti ali la kebaara jawoolu kamma la, fo wo mu kibiri kuu le ti baŋ? Bari niŋ ali ye kuu tilindiŋo ke, aduŋ ì ye ali toorandi, wo be Alla la hiinoo le saabu la ali ma.
- 21** Alla ye ali kumandi ñiŋ daliiloo le kaŋ, kaatu Kiristu fanaa toorata ali ye le. A ye misaaloo tu ali ye le, fo ali si a la simfaalu nooma.
- 22** A maŋ junuboo ke, aduŋ neeneeri kuma kenseŋo nene maŋ bo a daa kono.
- 23** Kabiriŋ ì ka a neŋ, a maŋ ì joo niŋ nendiroolu la. Biriŋ a toorata, a maŋ silandiri ke, bari a ye a la kuwo tu Alla le bulu, meŋ ka kiitiyo ke tiliŋo kono.
- 24** Kiristu faŋo le ye ñ na junuboolu dunoo taa, ka bo niŋ a baloo la, a ye ì samba yiribantambiloo kaŋ, fo ñ si faa junuboo la karoo la, aduŋ ñ si baluu tiliŋo ye. Ka bo niŋ a la baramoolu le la, ali kendeyaata.
- 25** Kaatu ali bee ye ali fansuŋ siloo taa le nuŋ ko saajii filiriŋolu, bari saayiŋ, ali muruta Kantarilaa kaŋ ne, ali niyolu tankandilaa.

1 Pita 3

- 1** Wo ñaa kiliŋo la, alitolu musoolu, ali soŋ ali keemaañolu ma. Wo to le, ì doolu mennu maŋ laa Alla la kumoo la, hani ali maŋ diyaamu ì ye, ì si naa laa, ka bo niŋ ali la daajika betoo la,
- 2** ì ye meŋ je, a be seneyaariŋ Alla ñaasilaŋo kono.
- 3** Ali la ñiiñaa maŋ ñaŋ na ke la ñiiñaa ti, meŋ ka je banta ko deberi ñarandi feŋolu, sani ñaroolu, waraŋ sitifeŋ ñiimaalu,
- 4** bari ali la ñiiñaa si bo niŋ ñarandi kuwolu la, mennu be maaboriŋ ali sondomoo kono, aduŋ ì te kasaara la. Tenkuŋo niŋ mooyaa le mu naafuloo ti, meŋ kummaayaata Alla ñaatiŋo la.
- 5** Musu senuŋolu mennu jikita Alla la, ì ka ì faŋ ñarandi nuŋ wo le ñaama, aduŋ ì ka soŋ ì keemaañolu ma le.
- 6** Saara fanaa ye wo le ke, a ye Iburayima la yaamaroolu muta, aduŋ a ka a kumandi a maarii le la. Alitolu mu Saara dimmusoolu le ti, niŋ ali tententa kuu bete kewo la, ali kana sila feŋ-wo-feŋ na.
- 7** Alitolu kewolu fanaa, ali hakilimaayaa ali la musoolu fee, baawo ì semboo niŋ ali semboo maŋ kaañañ. Ali ì buuñaa, kaatu ali niŋ ì denta badaa-badaa baluwo hiinoo la le. Ali ñiŋ ke, fo feŋ kana ali bali ali la duwaalu la.
- 8** Labaŋo la, ali bee si ke kaŋ kiliŋ ti, aniŋ ŋaniya kiliŋ. Ali baadiŋyaa kanoo soto ñoo ye, balafaa, aniŋ fammajiyo.

- 9 Ali kana kuu jawoo joo niŋ kuu jawoo la, waraŋ ka nendiroo joo nendiroo la, bari wo noo to, ali Alla daani barakoo la wo maarii ye. Wo le mu kuwo ti, Alla ye ali kumandi meŋ to, fo ali fanaa si barakoo soto.
- 10 Kaatu a be safeeriŋ ne ko: “Jumaa le ye baluwo kanu ali kono? Jumaa le ka tara ñaaniriŋ baluu diimaa la? Wo maarii si a neŋo fatandi kuma jawoo ma, a ye fata faniyaa foo ma.
- 11 A ye bo kuu jawoo to, a ye kuu kendoo baara. A ye kayiroo ñini, a ye a ke a hame kuwo ti.
- 12 Kaatu Maariyo ñaa ka tara looriŋ moo tilindiŋolu kaŋ ne, aduŋ a tuloo ka ì la duwaa moyi le, bari a ka kuu jawu kelaalu kiitindi le.”
- 13 Jumaa le si kuu jawoo ke noo alitolu la, niŋ ali be hameriŋ kuu bete kewo la?
- 14 Bari hani niŋ kuu bete kewo le ka a tinna, ali ka toora, a be ke la ali ye barakoo le ti. Ali kana sila ì la, aduŋ ali niyolu kana toora,
- 15 bari ali Kiristu horoma ali sondomoolu kono ko Maariyo. Ali si tu pareeriŋ waatiwo-waati ka jaabiroo dii moo-wo-moo la, meŋ ye ali ñininkaa jikoo la kuwo la, ali ye meŋ soto ali sondomoo kono.
- 16 Bari ali ñiŋ jaabiroo ke mooyaa niŋ Alla ñaasilaŋo la. Ali kana feŋ ke, ali sondomoo si ali tuumi noo meŋ na, fo wo moolu si malu, mennu ye faniyaa laa ali kaŋ, aniŋ mennu ye kuma jawoo fo ali ma, kaatu ali ye Yeesu noomalankoolu la daajika betoo soto le.
- 17 A beteyaata le ka toora kuu betoo ye, ka tamba kuu jawoo la, niŋ wo tooroo mu Alla la lafoo le ti.
- 18 Kaatu tooña, Kiristu faata junuboolu le ye, siiña kiliŋ moo bee ye. Moo tilindiŋo faata moo tilimbaloolu ye, fo a si ñ samba naŋ Alla yaa. Ì ye a baloo le faa, bari Alla la Nooroo ye a wulindi ka baluu.
- 19 Ka bo niŋ wo Nooroo la, a taata ka kawandoo ke dulaa to, furewolu niyolu be sitiriŋ mutoo kono daameŋ.
- 20 Wolu mu moolu le ti, mennu maŋ Alla la yaamaroo muta nuŋ, Nuha la luŋolu la. Wo waatoo la, Alla ye ì batu muño kono fo Nuha pareeta kuluŋ dadaa la. Wo kuluŋo kono, moo dantaŋ doron, mennu mu moo seyi ti, wolu le naata kiisa ka bo niŋ jiyo la.
- 21 Ñiŋ mu taamanseeroo le ti batisewo la kuwo to, meŋ ka ali kiisa saayiŋ, ka bo niŋ Yeesu Kiristu la saayaakoolaa wulindiroo la. Batisewo maŋ ke ka noo bondi baloo bala, bari ka Alla daani ka ali sondomoolu kuu, fo ali sondomoolu kana ali tuumi feŋ na.
- 22 Ate Yeesu taata Arijana kono le, aduŋ a be Alla bulubaa karoo le la. Malaayikoolu, kantiyolu niŋ sembetiyolu bee be a la maraloo le koto.

1 Pita 4

- 1 Wo kamma la, baawo Kiristu toorata a balajaatoo kono le, alitolu fanaa si i muña wolu la, kaatu moo meñ toorata a balajaatoo kono, wo maarii fatata junuboo la le.
- 2 Wo to, ka bo saayiñ na, waatoo meñ tuta ali la baluwo to duniyaa kono jañ, ali kana tu baluuriñ kotenke balajaatoo la hame kuu jawoolu la, bari ali si Alla la lafoo nooma.
- 3 Waatoo meñ tambita, wo si kaañañ alitolu fee kuwolu to, Alla lombaloolu ka baara mennu la. Wo kuwolu le mu malubaliyaa ti, hame kuu jawoolu, siiroo, bumbaayoo, bidaño, aniñ jalambatoo, meñ niñ hani luwaa faño mañ taa ñoo la.
- 4 Ì jaakalita alitolu la kuwo la le ko, saayiñ ali mañ kafu ì ma kotenke wo baluuñaawoo jawoo kono, ì be tunendiñ meñ kono. Wo le ye a tinna ì ka kuma jawoolu fo ali ma.
- 5 Bari ali kana ñina ko, labaño la ì be ì fañolu kontibo la ate le ñaatiñiño la, meñ be pareeriñ ka kendoolu niñ furewolu kiitindi.
- 6 Ñiñ daliiloo le ye a tinna, kibaari betoo kawandita hani moolu fanaa ye, mennu faata fokabañ. Ì la saayaa keta kiitiyo le ti, meñ ka ke hadamadiñolu baloo la, bari ì naata baluu nooroo kono le, ko Alla be ñaameñ.
- 7 Ñiñ duniyaa feñolu bee ka naa bañ ne. Wo kamma la, ali ali fañ muta kuu, ali ye tara ali ñaa la ka duwaa a ñaama.
- 8 Aduñ meñ kummaayaata kuwolu bee ti, ali ñoo kanu, ali ye tu looriñ wo kañ, baawo kanoo le ka a tinna, yamfoo ka ke junube jamaa la.
- 9 Ali ali ñaniyoo yele, ali ye ñoo jiyaa, aduñ ali kana a ke ñunuñunoo kono.
- 10 Alla ye soorifeño dii alitolu meñ-wo-meñ na le, ka bo a la soorifeñ jamaa kono, mennu mañ kiliñ. Ali ì dookundi ì ñaama, baawo ali mu Alla la dookuulaalu le ti, a ye a la soorifeñolu karafa mennu ma.
- 11 Moo meñ ka kawandoo ke, a si a ke ko, a ka Alla faño la kumoolu le kawandi. Meñ ka maakoyiri dookuwo ke, a si a ke niñ semboo bee la, Alla ye meñ dii a la, fo Alla si horoma kuu-wo-kuu to, ka bo niñ Yeesu Kiristu la. Semboo niñ waroo aniñ maraloo bee be ate le ye, fo abadaa. Amiin.
- 12 N kanuntewolu, ali kana jaakali toora koleño la, meñ be ali kotobo kañ ko dimbaa. A kana ke feñ ti ali fee, meñ maneeta.
- 13 Bari wo noo to, ali si seewoo, kaatu ali be ali niyo le soto kañ Kiristu la tooroo kono. Bituñ ali si i yillaa kontaanoo niñ jusulaa baa la, niñ a la kallankeeyaa lankenemata.
- 14 Niñ moolu ye ali neñ Kiristu too kamma la, ali barakata le, kaatu Alla la Nooroo be ali kañ ne, meñ kallankeeyaata.
- 15 Bari ali moo-wo-moo la tooroo sababoo kana ke moofaa ti, suuñaaroo, kuu kuruñ kewo, warañ naafikiyaa.
- 16 Hani niñ moo toorata ali kono, kaatu a mu Kiristu noomalankoo le ti, a maarii kana malu, bari a si Alla horomandi niñ wo too la.

17 Waatoo siita le ka kiitiyo dati Alla la dimbaayaalu la. Wo to, niŋ a datita ntolu la, muŋ ne be ke la wo moolu labanjo ti, mennu maŋ Alla la kibaari betoo yaamaroolu muta?

18 “Niŋ moo tilindiŋo la kiisoo maŋ ke kuu feemaa ti, wo to moo kurunjo niŋ junubekelaa taa be ke la ñaadii le?”

19 Wo to, moolu mennu ka toora Alla la lafoo kaŋ, ì si tu baara betoo kaŋ, ì ye ì niyolu karafa ì Daamansoo la, meŋ foroyaata.

1 Pita 5

1 Moolu mennu mu alifaalu ti ali kono, m be ì wakiilindi la, baawo nte fanaa mu alifaa le ti, aniŋ seedoo Kiristu la tooroolu kono. Nte fanaa mu niisotolaa le ti kallankeeyaa to, meŋ be lankenema la.

2 Ali Alla la saajii koorewo topatoo, a ye meŋ karafa ali ma. Ali kana a ke niŋ nunuŋunoo la, bari ali duña a kewo la. Ali kana a ke naafulu ñiniraŋo ti, bari ali a ke niŋ ŋaniya betoo la.

3 Ali kana ali la maramoolu mara niŋ maraliña kolejo la, bari ali faŋolu si ke misaaloo ti ñiŋ koorewo ye.

4 Aduŋ niŋ Kantarilaa Kuntii Baa fintita naŋ, ali be kañeerinaafoo le soto la soorifeŋo ti, meŋ na kallankeeyaa nene te yeemaŋ na.

5 Wo ñaa kiliŋo la, alitolu fondinkewolu, ali soŋ alifaalu ma. Ali ye i fammajii ñoo ye. Ali bee si wo fammajiyo duŋ ali la feetoofatoo ti, kaatu “Alla ka balaŋ faŋ wara moolu ma le, bari moolu mennu ye i fammajii, a ka hiina wolu ma le.”

6 Ali ali fammajii Alla sembemaa baa ye, fo a si ali sikandi a waatoo la.

7 Ali ali la bataa dunoo bee landi ate kaŋ, kaatu ate le ka tu looriŋ ali topatoo la.

8 Ali tu ali ñaa la, ali ye koroosiroo ke. Ali jawoo Ibiliisa ka tu yaayi kaŋ ne ko jata konkoriŋo ka moo ñini, a be a daa faa la meŋ na.

9 Ali balaŋ a ma! Ali loo bambandinke ali la lannoo kaŋ, kaatu ali ye a loŋ ne ko, wo toora kiliŋo le be ali baadiŋolu kaŋ, ñiŋ duniyaa bee kono.

10 Alitolu toorata le fo waatindiŋ, bari Alla be ali la kuwo seyindi la a ñaama le. Ate meŋ ka hiinoo bee dii, aduŋ a ye ali kumandi a la badaa-badaa kallankeeyaa to Kiristu kono, ate le be ali fatiyandi la, a ye ali sembentuŋyaa, aniŋ a ye ali londi fondamaŋ bambandiŋo kaŋ.

11 Semboo be ate le ye fo abadaa. Amiin.

12 Da ñiŋ leetari sutuŋo safee ali ye niŋ Silas buloo le la. Da ate je le ko, a mu baadiŋ foroo le ti. M be ali wakiilindi la, aduŋ ŋa ñiŋ seedeyaa le ko, ŋa ñiŋ meŋ safee, a mu Alla la hiina tooña le ti. Ali loo bambandinke wo hiinoo kaŋ!

13 Yeesu la kafoo meŋ be Babiloni, ì fanaa mu moo tombondiŋolu le ti ko alitolu, ì bee be ali kontonŋ na. N dinkewo Maaka fanaa be ali kontonŋ na.

14 Ali ñoo kontonŋ sumburu senuŋo la, meŋ mu baadiŋyaa kanoo taamanseeroo ti. Alla la kayiroo ye tara ali bee fee, alitolu mennu mu Kiristu taa ti.

2 Pita

2 Pita 1

- 1 Nte Simoni Pita, Yeesu Kiristu la dookuulaa niŋ a la kiilaa, m be ali kontoŋ na, alitolu mennu ye lanna kiliŋo soto Yeesu Kiristu kono ko ntolu. Ate le mu ñ na Alla ti aniŋ ñ na Kiisandirilaa. Ðà wo lannoo soto ka bo niŋ ate le la tiliŋo la.
- 2 Allamaa hiinoo niŋ kayiroo ye tu kafu la ali kaŋ, Alla loŋo kamma la, aniŋ Yeesu, ñ Maariyo.
- 3 A la sembe kaawakuuyaariŋo ka bo Alla le bulu, wo le ye feŋ-wo-feŋ dii ñ na, ñ suulata meŋ na ka baluu Alla la siloo kaŋ. Ðà wo bee soto le, kaatu ñà ate loŋ ne, meŋ ye ñ kumandi ka niyo soto a la kallankeeyaa to, a niŋ baluu senuŋo.
- 4 Ka bo wo siloo le la, a ye laahidi kummaa baalu dii ñ na, mennu maŋ ñoŋo soto. Ñiŋ laahidoolu ye a tinna le, ali ye siloo soto ka kana ñiŋ duniyaa jenkeriŋo la kuruŋyaa ma, niidiyaa kuwolu ka meŋ saabu, bituŋ ali si ke niisotolaalu ti Alla mankutoo to.
- 5 Wo to, ali katoos bee ke ka daajika betoo kafu ali la lannoo ma, ali ye londoo kafu daajika betoo ma.
- 6 Ali faŋ mutoo kafu londoo ma, ali ye wakiiloo kafu faŋ mutoo ma. Ali Alla mutoo kafu wakiiloo ma,
- 7 ali ye baadiŋyaa kanoo kafu Alla mutoo ma. Kanoo, Alla ye meŋ dii, ali a kafu baadiŋyaa kanoo ma.
- 8 Niŋ ali ye ñiŋ kuwolu soto siyaarinke, ali te ke noo la nafantaŋolu ti, waraŋ mennu la fahaamuroo maŋ yiriwaa Maarii Yeesu Kiristu loŋo to.
- 9 Bari moo meŋ dasata ñinnu la, wo maarii finkita le. A la jeroo sutiyaata, aduŋ a ñinata le ko, a seneyandita le fokabaŋ ka bo a la junuboolu kono, a ye mennu ke nuŋ.
- 10 Wo to baadiŋolu, ali hame baa soto ali la kumandiroo niŋ tombondiroo to ka wolu bambandi. Niŋ ali ye wo ke, ali nene te boyi la,
- 11 aduŋ siloo si fanu ali ye ka duŋ ñ Maariyo aniŋ ñ na Kiisandirilaa Yeesu Kiristu la badaa-badaa mansabaayaa to.
- 12 Wo le ye a tinna n lafitaa ka ali hakiloo bulandi ñiŋ kuwolu la, hani ali ye ñ loŋ ñaa-wo-ñaa, aduŋ ñ be bambandiŋ tooñaa le kaŋ, meŋ be ali bulu.
- 13 N na miiroo to, a beteyaata le ka ali hakiloo bulandi ñinnu la, baawo m be baluuriŋ ne hani ka bii.
- 14 Ða a loŋ ne ko, a te mee la, nte be ñiŋ balajaatoo bula la, ko ñ Maarii Yeesu Kiristu ye a yitandi n na ñaameŋ.
- 15 M be n na katoos bee ke la le ka a je ko, ali hakiloo si tu ñiŋ kuwolu kaŋ, hani n na saayaa koolaa.

- 16 Biriŋ m̀ be Maarii Yeesu Kiristu la murunaŋo la semboo seedeyaa la ali ye, m̀ maŋ taaliŋ kenseŋolu nooma, mennu mu hadamadiŋ feeroo niŋ ñaameŋo ti. Dà a la kallaŋkeeyaa meŋ bankee ali ye, ñà wo je m̀ fansuŋ ñaalu le la.
- 17 Wo keta le, biriŋ a ye horomoo niŋ kallaŋkeeyaa soto ka bo a Faamaa Alla bulu, biriŋ kumakaŋo bota naŋ Mansa Kallaŋkee Baa bulu ko, “Ñiŋ ne mu n Kanu Dinkewo ti, n jusoo laata meŋ na kuwo la baake.”
- 18 Ntolu faŋolu ye ñiŋ kumakaŋo moyi le ka bo naŋ saŋo santo, biriŋ ǹ niŋ a be wo konko senuŋo kaŋ.
- 19 Wo ye annabiyomoolu la kumoo le bambandi, ì ye meŋ fo a la kuwo to. Niŋ ali ye wo kumoo muta, wo mu kuu kendoo le ti ali ye. A si ke ali ye lampoo ti, meŋ si tu siloo bitaa la ali ye, diboo kono fo subaa waatoo, Subaalooloo be finti la waatoo meŋ na ka maloo dii ali sondomoo kono.
- 20 Bari ali si ñiŋ fahaamu ko, kuma-wo-kuma be Kitaabu Senuŋo kono, moo te a fasari noo la a fansuŋ miiroo la.
- 21 Kaatu hadamadiŋo ye kiilaariyaa kuma-wo-kuma fo, wo maŋ bo niŋ a faŋo la miiroo la, bari Noora Kuliŋo le ka mara a la ka Alla la kumoo fo.

2 Pita 2

- 1 Bari faniyaa annabiyomoolu naata wuli moolu kono le nuŋ, wo ñaa kiliŋo la faniyaa karandirilaalu be tara la ali fanaa kono le. Ì be faniyaa karandiroolu kullootoo naati la ali kono le, mennu ka tiñaaroo saabu. Aduŋ ì be paree la le hani ka balaŋ Kuntiyo ma, meŋ ye ì kumakaa a faŋo ye. Ka bo wo siloo la, ì ye kasaaroo le boyi ì faŋolu kaŋ.
- 2 Baadiŋ jamaa be bula la ì la malubaliyaa kuwolu nooma le. Ì la wo karandiroo be a tinna le, moo koteŋolu be kuma jawoo fo la ñiŋ tooña siloo ma.
- 3 Ì la hadumoo kamma la, ì be ali la naafuloolu buusi la ali bulu niŋ faniyaa kumoolu la. Bari ì la yankankatoo be pareeriŋ ne kabiriŋ waati jaŋ koomanto, aduŋ ì la kasaaroo be ì batu kaŋ ne.
- 4 Alla maŋ yamfa hani malaayikoolu ye daameŋ, biriŋ ì ye junuboo ke nuŋ, bari a ye ì fayi dinka dambaloo kono, ì be tu la sitiriŋ dibi baa kataŋo kono daameŋ fo kiitiiluŋo la.
- 5 Aduŋ Nuha la waatoo la, Alla ye duniyaa kiitindi nuŋ wo le ñaama. A maŋ allantaŋolu kaari, bari a ye Tuufaani Waamoo bula ì kaŋ. A ye Nuha doron ne tanka, meŋ keta sila tilindiŋo kawandilaa ti, a niŋ moo woorowula koteŋ.
- 6 A ye Sodomu niŋ Komora saatewolu fanaa halaki le ka ì kasaara, a ye ì ke seebuutoo ti. A ye wo ke taamanseeroo le ti kuwo to, meŋ be ke la allantaŋolu la.
- 7 Bari a ye Luuti kanandi, meŋ keta nuŋ moo tilindiŋo ti, aniŋ meŋ niyo toorata moolu la malubaliyaa kuwolu jewo kamma la.

- 8 Kaatu wo moo tilindiño meñ tarata moo luwaantaŋolu kono, a ka ì la kebaaroolu mennu je luŋ-wo-luŋ, aniñ a ka mennu moyi, wolu le keta toora baa ti a sondome tilindiño ye.
- 9 Wo to, a koyita le ko, Maariyo ye a loŋ ne, a ka a ñaasilannaalu kanandi marisa kuwolu kono ñaameñ, aniñ a ka tilimbaloolu tu yankankatiriñ ñaameñ fo kiitiiluño la.
- 10 Ñiñ mu yankankatoo le ti, meñ jawuyaata sako moolu ye, mennu ka ì balajaatoo la hame kuu kosoriŋolu nooma, aduñ ì ka jutu kantiyolu la. Ñiñ faniyaa karandirilaalu ka tu fatiyaariñ ì fansuñ siloolu le kañ. Ì buka sila hani ka sembetii kallankeeyaariŋolu tooñee.
- 11 Hani malaayikoolu mennu ye semboo niñ waroo soto ka tamba ì la, wolu buka ñiñ sembetiyolu tuumi niñ tooñeeri kumoolu la, Maariyo ñaatiŋiño la.
- 12 Bari ñiñ karandirilaalu ka munta le ko daafeñ hakilintaŋolu, mennu ka ì la lafinna kuwolu nooma. Wo daafeñolu wuluuta wo le ñaama, fo moolu si ì muta ka ì faa. Ñiñ faniyaa karandirilaalu ka sembetiyolu le neñ, ì mañ mennu loŋ, aduñ ì niñ wolu bee be kasaara la kasaarali kiliño le la.
- 13 Ì baarata kuu jawoo meñ na, wo ñoŋ kuu jawoo le be ke la ì la joo ti. A ka ke ì ye jusulaa le ti, ka bidañ jawoo ke hani tiloo waatoo la. Ì la kuwo mu malu kuu baa le ti aniñ dooyaa kuu baa ali la domori feetoolu to, kaatu hani jeelu to ì ka jusulaa ì la neeneeri siloolu le la.
- 14 Ì ñaalu loota musu-wo-musu kañ, ì hakiloo ka tu laañooyaa tuluño doronj ne kañ. Ì buka wasa junube kewo la. Ì ka moolu feeretoo muta le, mennu lamfuta ì la lannoo kono. Ì sandomoolu dalita hadumoo le la. Kooroo be wo dindiñ dankariŋolu ye!
- 15 Ì ye sila tilindiño bula le, ì naata fili. Ì ye Balaamu la siloo le nooma, Bewori dinkewo, meñ ye a la kuu jawoo ke tinewo kanoo kamma la.
- 16 Bari a naata jalayiroo soto ka bo a la faloo le bulu, meñ mu mumuna feño ti. Wo diyaamuta a ye niñ hadamadiñ kaño le la, a la junuboo kamma la. A ye annabiyomoo ñiñ bali kuu fuuriñ kewo la wo le ñaama.
- 17 Wo faniyaa karandirilaalu la kuwo be le ko woyoolu, mennu mañ jiyo soto, waraŋ komboo, foño ka meñ janjañ. Dibi baa kataño le be pareeriñ ì ye fokabañ.
- 18 Ì ka kuma kenseŋolu le fo niñ ì la kibiri kuma baalu la. Ì ka ñiñ moolu muta ka bo niñ balajaatoo la hame kuu jawoolu le la, mennu be kana kañ wo neeneerilaalu la sila filiriño ma saayiñ.
- 19 Ì ka wolu laahidi firiño la, bari ì fañolu mu nakaroo la joŋolu le ti. Kaatu feñ-wo-feñ ye moo mara, a maarii mu joño le ti wo ye.
- 20 Ì ye m Maarii niñ n na Kiisandirilaa Yeesu Kiristu la kuwo loŋ ne fokabañ, meñ ye a tinna ì kanata ñiñ duniyaa la kuu nooriŋolu ma. Bari niñ ì naata ì daa bula wo kuu nooriŋolu kono kotenke, fo wolu ye ì mara, wo to ì labajo le jawuyaata ì foloo ti.

21 A be fisiyaa la ì ye le, niŋ a ye a tara, ì nene maŋ ñiŋ sila tilindiŋo loŋ nuŋ muumeeke. Kaatu saayiŋ a keta le ko, ì la ñiŋ siloo lon-diŋ koolaa, ì naata ì koo dii yaamari senuŋolu la, ì ye mennu soto fokabaŋ.

22 Kuwo meŋ keta ì ye, kuma kotoomaa ye wo yitandi le ko: “Wuloo ka muru a faŋo la foonoo kaŋ ne ka a domo, aduŋ seewu kuuriŋo ka muru le ka ì birimintiŋ potoo kono.”

2 Pita 3

1 N kanuntewolu, ñiŋ mu n na leetari fulanjaŋo le ti ali ye, aduŋ ì fuloo bee daliiloo mu ka ke hakilibulandiraŋo ti. N lafita le, ì si ali sondome senuŋolu maa,

2 fo ali kana ñina ñaatokumoolu la, annabiyomu senuŋolu ye mennu fo nuŋ, aniŋ m̄ Maarii niŋ n̄ na Kiisandirilaa ye yaamaroo meŋ dii ka bo niŋ ali la kiilaalu la.

3 A kummaayaata ali ye le ka ñiŋ fahaamu ko, luŋ labaŋolu kono, ñaawalilaalu be naa la le, mennu be ñiŋ tooña siloo ke la jelefeŋo ti, aduŋ ì be ì fansuŋ hame kuu jawoolu nooma la le.

4 Ì be a fo la ko, “A la murunaŋo meŋ laahidita, a lee? Kabiriŋ m̄ mumuñolu faa tumoo la, kuwolu bee be ì ñaama le, feŋ maŋ faliŋ biriŋ daaroo foloodulaa to.”

5 Ì ye ì ñaa laa ñiŋ tooña kaŋ tawunteeyaa kono ko, jamaani jaŋ koomanto, saŋ fatoolu sotota ka bo niŋ Alla la kumoo le la, aniŋ duniyaa daata jiyo le la, bankoo bota jiyo le kono.

6 Aduŋ duniyaa meŋ sotota nuŋ, wo kasaarata le ka bo niŋ waamoo la.

7 Bari saŋ fatoolu niŋ ñiŋ duniyaa, mennu be sotoriŋ saayiŋ, ì be sotoriŋ Alla la wo yaamari kiliŋo le kaŋ, fo ì si kasaara dimbaa la. Ì be tara la kerin̄ ne fo kiitiiluŋo la, aniŋ allantaŋolu la kasaara luŋo.

8 N kanuntewolu, ali kana ali ñaa laa ñiŋ tooña kaŋ ko, Maariyo fee, tili kiliŋo be le ko sanji wuli kiliŋ, aduŋ sanji wuli kiliŋo be le ko tili kiliŋ.

9 A maŋ ke ko, Maariyo naafata a la laahidoo timmandoo la le, ko moo doolu ka a miira ñaameŋ. Wo noo to, a ka muña alitolu ye le, kaatu a maŋ lafi, moo-wo-moo le ye kasaara, bari moolu bee ye tuubi ka ì koo dii ì la junuboolu la.

10 Bari Maariyo la Luŋo be naa la le ko suŋo. Bituŋ saŋ fatoolu ye yeemaŋ, ì niŋ maakaŋ baa. Feŋolu mennu bee be alihawaa kono, ì be kasaara la niŋ dimbaa le la, aduŋ duniyaa fanaa aniŋ feŋolu bee mennu be a kono, be jani la le.

11 Baawo ñiŋ feŋolu bee be labaŋ na kasaara la teŋ ne, wo to, alitolu ñanta ke la muŋ moo siifaalu le ti? Ali ñanta baluu la seneyaa niŋ Alla ñaasilaŋo le kono,

12 alitolu mennu be Alla la luŋ baa batu kaŋ, aduŋ ali la wakiiloo le ka a tariyandi naa la. Wo luŋo le, dimbaa be saŋ fatoolu kasaara la le, a be alihawaa feŋolu yelundi la.

- 13 Bari ntolu menu ye Alla la laahidoo soto, m̀ be saŋ kutoo niŋ banku kutoo le batu kaŋ, tiliŋo be sabati la daameŋ.
- 14 Wo kamma la, n kanuntewolu, baawo ali ka wolu le batu, ali hame, a ye ali tara seneyaariŋ. Ali kana sootaari soto Alla ñaatiŋo la, bari ali niŋ a ye tara kayiroo kono.
- 15 Ali hakiloo si bula ko, m̀ Maariyo mu muñalaa le ti ñ na kiisoo ye. M̀ baadiŋ kanuntewo Pawulu fanaa ye ñiŋ kuwolu safee ali ye le ka bo niŋ ñaameŋo la, Alla ye meŋ dii a la.
- 16 A diyaamuta ñiŋ kuwolu la, a la leetaroolu bee le kono. Kuu doolu be a la wo leetaroolu kono le, menu fahaamoo maŋ sooneeyaa, aduŋ kalamutabaloolu niŋ hakilifulatiyolu ye wolu yelemandi. Wo mu kuwo le ti, ì ka meŋ ke hani Kitaabu Senuŋo dulaa doolu to, aduŋ a labaŋo be ke la ì la kasaaroo le ti.
- 17 N kanuntewolu, baawo ali ye ñiŋ kuwolu loŋ ne fokabaŋ, wo to ali si ali hakiloo tu, fo wo luwaantaŋolu la filoo kana alitolu fanaa fatandi tooñaa ma. Ali kana soŋ, ali ye foo wo dulaa bambandiŋo la, ali be looriŋ meŋ kaŋ.
- 18 Wo noo to, ali si yiriwaa m̀ Maarii niŋ ñ na Kiisandirilaa Yeesu Kiristu la hiinoo niŋ a loŋo kono. Tenturoo niŋ jayiroo be ate le ye, saayiŋ aniŋ fo abadaa. Amiin.

1 Yohana

1 Yohana 1

- 1 Ntolu ye meŋ bankee ali ye, wo mu Baluwo Kumoo le ti, meŋ be sotoriŋ kabiriŋ foloodulaa to. Dà a moyi le, ɲà a je ñ ñaalu la, ɲà a juubee, aduŋ ɲà a maa m̀ buloolu la.
- 2 Ñiŋ baluwo lankenemata ñ ye le. Dà a je le, aduŋ m̀ be a la kuwo seedeyaa kaŋ ne, aniŋ ñ ka badaa-badaa baluwo bankee ali ye le ko, ate be a Faamaa le yaa nuŋ, a naata lankenema ntolu ye.
- 3 Dà meŋ je, aniŋ ɲà a moyi, m̀ be wo le bankee kaŋ ali ye, fo ali niŋ ntolu si kafuñooyaa soto. Ntolu niŋ m̀ Faamaa ye kafuñooyaa soto le, a niŋ a Dinkewo Yeesu Kiristu.
- 4 Aduŋ ntolu be ñiŋ safee kaŋ ne fo ñ na seewoo si timma.
- 5 Ñiŋ mu kibaaroo le ti, ntolu ye meŋ soto a Dinkewo bulu, aduŋ ɲà a bankee ali ye le ko, Alla mu maloo le ti, aduŋ diboo te a kono muumeeke.
- 6 Niŋ ñ ko, ñ niŋ ate ye kafuñooyaa soto le, bari ñ ka taama diboo kono, wo to ɲà faniyaa le fo, aduŋ m̀ maŋ tara tooña a kaŋ.
- 7 Bari niŋ ñ ka taama maloo kono, ko ate be maloo kono ñaameŋ, wo to ɲà kafuñooyaa soto ñoo ye le, aduŋ a Dinkewo Yeesu yeloo ka ñ seneyandi le ka bo ñ na junuboo bee la.
- 8 Niŋ ñ ko, m̀ maŋ junuboo soto, wo to ñ ka m̀ faŋolu le neenee, aduŋ tooña a maŋ tara ñ kono.
- 9 Niŋ ñ ka tuubiseyi ñ na junuboolu la, Alla foroyaata le, aduŋ a tilinta. A be yamfa la ñ na junuboolu la le, aduŋ a be ñ seneyandi la le ka bo ñ na tilimbaliyaa bee kono.
- 10 Niŋ ñ ko, ñ nene maŋ junuboo ke, wo to ɲà Alla ke faniyaa folaa le ti, aduŋ a la kumoo maŋ tara ñ kono.

1 Yohana 2

- 1 N na dindiŋolu, m be ñiŋ safee kaŋ ali ye le, fo ali kana junuboo ke. Bari niŋ meŋ ye junuboo ke, ɲà maakoyirilaa soto m̀ Faamaa yaa le. Wo le mu Yeesu Kiristu ti, meŋ tilinta.
- 2 Ate le keta junube kafarilaŋ sadaa ti ntolu ye, aduŋ a maŋ daŋ ntolu dammaa la, bari ñ niŋ duniyaa moolu bee.
- 3 Niŋ ɲà a la yaamaroolu muta, wo to ñ dankeneyaata le ko, ɲà ate loŋ ne.
- 4 Moo meŋ ko, ate ye a loŋ ne, bari a ka a la yaamaroolu soosoo, wo mu faniyaa folaa le ti, aduŋ tooña a te a kono.

- 5** Bari moo meŋ ye a la kumoo muta, Alla la kanoo timmata tooñaake wo maarii kono le. Ka bo niŋ wo la ñ dankeneyaata le ko, ntolu niŋ Alla ye kafuñooyaa soto le.
- 6** Moo meŋ ko, a niŋ Alla ye kafuñooyaa soto le, wo maarii ñanta taama la siloo le la, Yeesu Kiristu taamata meŋ na.
- 7** N kanuntewolu, m maŋ tara yaamari kutoo safee kaŋ ali ye, bari yaamari kotoo, ali ye meŋ soto kabiriŋ foloodulaa to. Yaamari kotoo mu kumoo le ti, ali ye meŋ moyi nuŋ.
- 8** Bari kara doo la, m be yaamari kutoo le safee kaŋ ali ye, ate naata meŋ yitandi tooña ti, aduŋ a mu tooña ti alitolu fanaa fee. Diboo be bo kaŋ ne, aduŋ mala tooña be mala kaŋ ne fokabaŋ.
- 9** Moo meŋ ko, ate be maloo kono le, aduŋ a ye a baadiŋo koŋ, wo maarii be diboo le kono hani saayiŋ.
- 10** Moo meŋ ye a baadiŋo kanu, wo maarii ka tu maloo le kono, aduŋ feŋ te tara la a kono, meŋ si a boyindi noo.
- 11** Bari meŋ ye a baadiŋo koŋ, wo maarii be diboo le kono, aduŋ a ka taama diboo le kono. A maŋ a loŋ, a ka taa daameŋ, kaatu diboo ye a ñaalu finkindi le.
- 12** Dindiŋolu, m be ñiŋ safee kaŋ ali ye le, kaatu ali la junuboolu yamfata Yeesu too kamma la le.
- 13** Faalu, m be ñiŋ safee kaŋ ali ye le, kaatu ali ye ate le loŋ, meŋ be sotoriŋ kabiriŋ foloodulaa to. Fondinkewolu, m be ñiŋ safee kaŋ ali ye le, kaatu ali ye Seetaanoo noo le.
- 14** Dindiŋolu, ŋa a safee ali ye le, kaatu ali ye ñ Faamaa loŋ ne. Faalu, ŋa a safee ali ye le, kaatu ali ye ate le loŋ, meŋ sotota kabiriŋ foloodulaa to. Fondinkewolu, ŋa a safee ali ye le, kaatu alitolu bambanta le, aduŋ Alla la kumoo ka sabati ali kono le, aduŋ ali ye Seetaanoo noo le.
- 15** Ali kana duniyaa kanu, sako feŋolu menu be a kono. Niŋ moo-wo-moo ye duniyaa kanu, ñ Faamaa la kanoo te wo maarii kono.
- 16** Kaatu feŋolu bee menu be duniyaa kono, ko meŋ balajaatoo la hame kuu jawoolu, ñaa la hame kuu jawoolu, aniŋ faŋ waroo, sotoo kamma la, wolu bee bota duniyaa le kono, ñ maŋ bo ñ Faamaa yaa.
- 17** Duniyaa ka baŋ ne, a niŋ a la hame kuu jawoolu, bari moo meŋ ka Alla la lafoo ke, wo maarii be tu la baluuriŋ ne fo abadaa.
- 18** N na dindiŋolu, ñiŋ ne mu waati labaŋo ti. Ali ye a moyi le fokabaŋ ko, Kiristu Konnantewo be naa kaŋ ne. Bari hani saayiŋ, Kiristu konnantee jamaa le naata. Wo kamma la, ña a loŋ ne ko, ñiŋ ne mu waati labaŋo ti.
- 19** Ì bota ñ na kafoo le kono, bari ñ niŋ ñ maŋ ke kiliŋ ti. Kaatu niŋ ñ niŋ ñ mu kiliŋ ti, wo to ñ be tu la ñ fee le. Bari ñ bota ñ kono le fo a si koyi ko, ñ niŋ ñ maŋ ke kiliŋ ti.

- 20 Kiristu meŋ mu Senuŋ Baa ti, ye Nooroo dii ali la, wo kamma la ali bee ye tooŋaa loŋ ne.
- 21 M maŋ ñiŋ safee ali ye ko ali maŋ tooŋaa loŋ, bari ko ali ye tooŋaa loŋ ne, aduŋ ali ye a loŋ ko, faniyaa buka bo tooŋaa kono.
- 22 Jumaa le mu faniyaa folaa ti? Wo le mu moo ti, meŋ balanta ko, Yeesu le mu Alimasiihu ti. Wo mu Kiristu konnantewo le ti, meŋ balanta Faamaa niŋ a Dinkewo la kuwo la.
- 23 Moo meŋ balanta Dinkewo la kuwo la, wo maŋ a Faamaa soto. Bari moo meŋ sonta Dinkewo la kuwo la, wo maarii ye a Faamaa fanaa soto le.
- 24 Ali ye kumoo meŋ moyi kabiriŋ foloodulaa to, wo ye tu sabatiriŋ ali kono. Niŋ wo kumoo sabatita ali kono, wo to ali niŋ Dinkewo be kafuŋooyaa soto la le, a niŋ a Faamaa.
- 25 Aduŋ kuwo, a ye meŋ laahidi ñ ye, wo mu badaa-badaa baluwo le ti.
- 26 Da ñiŋ safee ali ye wo moolu le la kuwo kamma, mennu lafita ali filindi la.
- 27 Bari Nooroo, ali ye meŋ soto ka bo Alla bulu, a sabatita ali kono le. Wo kamma la, ali maŋ suula moo-wo-moo ye ali karandi, kaatu Alla la Nooroo ye ali karandi kuwolu bee le la. Ñiŋ karandiroo mu tooŋaa le ti, a maŋ ke faniyaa ti. Baawo a ye ali karandi le, wo to ali sabati Kiristu kono.
- 28 Saayiŋ, n na dindiŋolu, ali sabati Yeesu Kiristu kono. Wo to le, niŋ a muruta naŋ, ñ si dankeneyaa soto ka loo a ñaatiŋo la, aduŋ ñ te malu la.
- 29 Niŋ ali ye a loŋ ko, ate tilinta le, ali si a loŋ fanaa ko, moo-wo-moo meŋ ka kuu tilindiŋo ke, wo maarii wuluuta Alla le la.

1 Yohana 3

- 1 Ali ñiŋ kanu baa juubee, ñ Faamaa ye meŋ yitandi ñ na ko, ñ si kumandi Alla diŋolu la. Aduŋ ñ mu wolu le ti! Bari duniyaa moolu maŋ Kiristu loŋ, wo kamma la, ñ maŋ ntolu loŋ.
- 2 N kanuntewolu, saayiŋ ñ mu Alla diŋolu le ti, bari a maŋ koyi ñ ma foloo, ñ be ke la meŋ ti. Bari ña a loŋ ne ko, niŋ Kiristu lankenemata, ñ be ke la le ko ate, kaatu ñ be a je la le, a be ñaameŋ.
- 3 Aduŋ moo-wo-moo meŋ ye ñiŋ jikoo soto a kono, wo ye a faŋ seneyandi le ko ate seneyaata ñaameŋ.
- 4 Moo-wo-moo meŋ ka junuboo ke, wo maarii ye luwaa tiŋaa le, kaatu junuboo mu luwaa tiŋaa le ti.
- 5 Ali ye a loŋ ne ko, a naata le fo a si junuboolu bondi. Aduŋ ate kono, junube te jee.
- 6 Moo meŋ sabatita a la kafuŋooyaa kono, wo buka tentenŋ junube kewo la. Bari moo, meŋ ka junuboo ke, wo nene maŋ ate je, sako ka a loŋ.

- 7 N na dindiŋolu, moo-wo-moo kana ali neenee. Moo meŋ ka kuu tilindiŋo ke, wo tilinta le, ko Kiristu tilinta ñaameŋ.
- 8 Moo meŋ ka junuboo ke, wo bota Ibiliisa le bala, kaatu Ibiliisa ye junuboo ke le kabiriŋ foloodulaa to. Alla Dinkewo naata ñiŋ daliiloo le kamma, fo a si Ibiliisa la dookuwo tiña.
- 9 Moo meŋ wuluuta Alla la, wo buka tentenŋ junube kewo la, kaatu Alla mankutoo ka tu sabatiriŋ a kono le. Wo kamma la, a te tu la junube kewo la, kaatu a wuluuta Alla le la.
- 10 Ka Ibiliisa diŋolu niŋ Alla diŋolu bondi ñoo to, ŋa wo loŋ ka bo niŋ ñiŋ ne la ko, moo meŋ buka kuu tilindiŋo ke, aniŋ a maŋ a baadiŋo kanu, wo maarii maŋ ke Alla diŋo ti.
- 11 Kabiriŋ foloodulaa to ali ye kiilaariyaa kumoo moyi le ko, ñ ñanta ñoo kanu la le.
- 12 M maŋ ñaŋ na ke la ko Kaabiila meŋ bota Seetaanoo bala, a ye a doomaa faa. Aduŋ muŋ ne ye a tinna a ye a faa? Kaatu a la kebaaroolu le jawuyaata, a doomaa la kebaaroolu tilinta.
- 13 M baadiŋolu, ali kana jaakali, niŋ duniyaa moolu ye ali koŋ.
- 14 Dà a loŋ ne ko, ñ tambita saayaa la le ka taa baluwo kono, kaatu ŋà m baadiŋolu kanu le. Moo meŋ maŋ kanoo soto, wo tuta saayaa le kono.
- 15 Moo meŋ ye a baadiŋo koŋ, wo mu moofaalaa le ti. Aduŋ ali ye a loŋ ne ko, moofaalaa-wo-moofaalaa te badaa-badaa baluwo soto la a faŋo kono.
- 16 Dà kanoo loŋ ka bo ñiŋ ne la ko, Yeesu Kiristu ye a niyo le laa ntolu ye. Wo to m fanaa ñanta ñ niyo laa la m baadiŋolu ye le.
- 17 Moo meŋ ye a la suulafenŋolu soto ñiŋ duniyaa kono, aduŋ a ye a baadiŋo je suuloo kono, bari a maŋ balafaa soto a ye, Alla la kanoo be sabati la wo maarii kono ñaadii le?
- 18 N na dindiŋolu, ali ñ kana kanoo ke niŋ ñ neŋ koloma kensenŋolu la, bari ali ŋà a ke niŋ kebaaroolu la, tooña kono.
- 19 Ka bo wo la ñ si a loŋ ko, ñ tarata tooña le kono, aniŋ ñ sandomoolu be kayiroo le kono Alla ñaatiŋo la.
- 20 Wo kamma la, niŋ ñ sandomoolu ye ñ tuumi, ñ si a loŋ ko, Alla le warata ñ sandomoolu ti, aduŋ ate ye kuwolu bee le loŋ.
- 21 N kanuntewolu, niŋ ñ sandomoolu maŋ ñ tuumi, wo to ŋà dankeneyaa soto Alla ñaatiŋo la le.
- 22 Aduŋ ŋà feŋ-wo-feŋ daani a bulu, m be wo soto la le, kaatu ñ ka a la yaamaroolu muta le, aniŋ ñ ka kuwolu le ke, menu ka a seewondi.

23 Aduŋ ñiŋ ne mu a la yaamaroo ti ko, ɗà laa a Dinkewo Yeesu Kiristu too la, aniŋ ɗà ñoo kanu, ko a ye n̄ yaamari ñaameŋ.

24 Moolu mennu ka a la yaamaroolu muta, wolu sabatita a kono le, aduŋ a fanaa sabatita wolu kono le. Aduŋ ka bo a la Nooroo la, a ye meŋ dii n̄ na, ɗà a loŋ wo le la ko, Alla be n̄ kono le.

1 Yohana 4

1 N kanuntewolu, ali kana laa nooroolu bee la, bari ali si nooroolu kotobo, fo ì bota Alla le yaa, kaatu faniyaa annabiyomu jamaa le be ñiŋ duniyaa kono.

2 Ali be Alla la Nooroo suutee la ka bo niŋ ñiŋ ne la: Noora-wo-noora meŋ ye a seedeyaa ko, Yeesu Kiristu keta hadamadiŋo ti, wo nooroo bota Alla le yaa.

3 Bari noora-wo-noora meŋ maŋ soŋ Yeesu ma, wo maŋ bo Alla yaa. Wo mu Kiristu Konnantewo la nooroo le ti, ali ye meŋ moyi ko, a be naa la. Aduŋ saayiŋ, a be duniyaa kono le fokabaŋ.

4 N na dindiŋolu, alitolu mu Alla le taa ti. Wo kamma la, ali ye ì noo le, kaatu meŋ be ali kono, wo le warata ka tamba meŋ be duniyaa kono.

5 Ì mu duniyaa le taa ti. Wo kamma la, ì ka duniyaa kuwolu le fo, aduŋ duniyaa moolu le ka ì lamoyi.

6 Ntolu mu Alla le taa ti. Moo-wo-moo meŋ ye Alla loŋ, wo ka i lamoyi ntolu la le. Bari moo meŋ maŋ ke Alla taa ti, wo buka i lamoyi ntolu la. Ka bo niŋ wo la, n̄ ka tooña nooroo niŋ faniyaa nooroo bo ñoo to le.

7 N kanuntewolu, ali ɗà ñoo kanu, baawo kanoo bota Alla le yaa. Moo meŋ ye kanoo soto, wo maarii wuluuta Alla le la, aduŋ a ye Alla loŋ ne.

8 Moo meŋ maŋ kanoo soto, wo maarii maŋ Alla loŋ, baawo Alla mu kanoo le ti.

9 Alla ye a la kanoo yitandi n̄ na teŋ ne: A ye a Dinkee kiliŋo kii naŋ ñiŋ duniyaa kono, fo ntolu si baluu ka bo niŋ a la.

10 Ñiŋ ne mu kanoo ti: A maŋ ke ko, ntolu le ye Alla kanu, bari ate le ye ntolu kanu, a ye a Dinkewo kii naŋ ka ke n̄ ye junube kafarilaŋ sadaa ti.

11 N kanuntewolu, baawo Alla ye n̄ kanu teŋ ne, wo to m̄ fanaa ñanta ñoo kanu la wo le ñaama.

12 Moo nene maŋ Alla je, bari niŋ ɗà ñoo kanu, Alla ka sabati n̄ kono le, aduŋ a la kanoo ka timma n̄ kono le.

13 N̄ ka tu sabatiriŋ ate kono le, aduŋ ate fanaa ka tu sabatiriŋ ntolu kono le. Dà wo loŋ ne, kaatu a ye a faŋo la Nooroo le dii n̄ na.

14 Dà a je le, aduŋ m̄ be a seedeyaa kaŋ ko, m̄ Faamaa ye a Dinkewo kii naŋ ne ka ke duniyaa moolu la Kiisandirilaa ti.

- 15 Moo-wo-moo meŋ ka a seedeyaa ko, Yeesu mu Alla Dinkewo le ti, Alla ka sabati wo maarii kono le, aduŋ wo maarii fanaa ka sabati Alla kono le.
- 16 Wo to ɲà kanoo loŋ ne, Alla ye meŋ soto ñ ye, aduŋ ñ laata wo le la. Alla mu kanoo le ti. Moo meŋ sabatita kanoo kono, wo maarii sabatita Alla le kono, aduŋ Alla sabatita wo maarii kono le.
- 17 Kanoo timmata ñ kono wo le ñaama, fo ñ si dankeneyaa soto kiitiiluŋo la, kaatu m̀ be ñiŋ duniyaa kono le ko Kiristu.
- 18 Silaŋo maŋ tara kanoo kono, kaatu kanu timmariŋo ka silaŋo bayi le. Silaŋo niŋ kuluuroo le mu, aduŋ moo meŋ silata, wo maarii maŋ timma kanoo kono.
- 19 Ɔà kanoo soto le, kaatu ate foloo le ye ñ kanu.
- 20 Niŋ moo meŋ ko, ate ye Alla kanu le, bari a ye a baadiŋo koŋ, wo mu faniyaa folaa le ti. Kaatu moo meŋ maŋ a baadiŋo kanu, a ye meŋ je, wo maarii te Alla kanu noo la, a nene maŋ meŋ je.
- 21 Aduŋ ñiŋ mu yaamaroo le ti, ɲà meŋ soto a bulu ko, moo meŋ ye Alla kanu, wo maarii ñanta a baadiŋo fanaa kanu la le.

1 Yohana 5

- 1 Moo-wo-moo meŋ laata ko, Yeesu le mu Alimasiihu ti, wo maarii wuluuta Alla le la. Aduŋ moo-wo-moo meŋ ye wuluulaa kanu, wo maarii be diŋo kanu la le, wo ye meŋ wuluu.
- 2 Niŋ ɲà Alla kanu, aniŋ ñ ka a la yaamaroolu muta, ka bo niŋ wo siloo la m̀ be a loŋ na le ko, ɲà Alla diŋolu kanu le.
- 3 Ka Alla kanu, wo mu ka a la yaamaroolu muta, aduŋ a la yaamaroolu maŋ koleyaa.
- 4 Meŋ wuluuta Alla la, wo ka duniyaa noo le. Ñ na lannoo le mu kañeeroo ti, meŋ ye duniyaa noo.
- 5 Jumaa le mu wo moo ti, meŋ ye duniyaa noo? Wo maarii le mu moo ti, meŋ laata ko, Yeesu mu Alla Dinkewo le ti.
- 6 Yeesu Kiristu le mu wo ti, meŋ naata ka bo jiyo niŋ yeloo la. A maŋ naa jiyo doron na, bari a naata jiyo niŋ yeloo le la. Aduŋ Nooroo le ye a la kuwo seedeyaa, kaatu Nooroo mu tooña le ti.
- 7 Seede saba le be jee:
- 8 Nooroo, jiyo aniŋ yeloo, aduŋ ñiŋ seede saboo ka taa ñoo la le.
- 9 Ñ ka soŋ seedeyaa le la, meŋ ka bo moolu bulu, bari seedeyaa meŋ ka bo Alla bulu, wo le warata ka tambu moolu taa ti. Ñiŋ ne mu Alla la seedeyaa ti ko, a ye a Dinkewo la kuwo le seedeyaa.

- 10 Moo meŋ laata Alla Dinkewo la, wo maarii ye seedeyaa soto a sondomoo kono le. Bari moo meŋ maŋ laa Alla la, wo maarii ye a ke faniyaa folaa le ti, kaatu wo maarii maŋ laa Alla la seedeyaa la, a ye meŋ fo a Dinkewo la kuwo to.
- 11 Aduŋ ñiŋ ne mu seedeyaa ti ko, Alla ye badaa-badaa baluwo le dii ñ na, aduŋ ñiŋ baluwo be a Dinkewo le kono.
- 12 Wo to moo meŋ ye Dinkewo soto, wo maarii ye ñiŋ baluwo soto le. Moo meŋ maŋ Alla Dinkewo soto, wo maarii maŋ ñiŋ baluwo soto.
- 13 Da ñiŋ kuwolu safee alitolu le ye, mennu laata Alla Dinkewo too la, fo ali si a loŋ ko, ali ye badaa-badaa baluwo soto le.
- 14 Aduŋ ñà ñiŋ dankeneyaa le soto ate kono ko, niŋ ñà feŋ-wo-feŋ daani ka bo a la lafoo la, a ka m moyi le.
- 15 Aduŋ niŋ ñà a loŋ ko, a ka m moyi le, wo to ñà a loŋ ne fanaa ko, kuwolu ñ ka mennu daani, ñà wolu soto le.
- 16 Niŋ moo-wo-moo ye a baadiŋo je junuboo ke la, meŋ maŋ ke saayaa junuboo ti, a ñanta duwaa la a ye le, aduŋ Alla be baluwo dii la a la le. M be moolu le la, mennu la junuboo maŋ ke saayaa junuboo ti. Saayaa junuboo be jee le, m maŋ a fo, a ye duwaa wo la.
- 17 Baara kuu-wo-baara kuu meŋ maŋ tiliŋ, wo mu junuboo le ti. Bari junuboo doo be jee le, meŋ maŋ ke saayaa junuboo ti.
- 18 Da a loŋ ne ko, moo-wo-moo meŋ wuluuta Alla la, wo buka tenten junuboo ke la. Alla Dinkewo ka a tanka le, aduŋ Seetaanoo buka a buloo laa noo a kaŋ.
- 19 Da a loŋ ne ko, m bota Alla le yaa, aduŋ ñiŋ duniyaa be Seetaani le la maraloo koto.
- 20 Aduŋ ñà a loŋ ne fanaa ko, Alla Dinkewo naata le, a ye fahaamuroo dii ñ na fo ñ si ate loŋ, meŋ mu tooña ti. M be ate kono le, meŋ mu tooña ti, Yeesu Kiristu, Alla Dinkewo. Ate le mu Alla tooña ti, aniŋ badaa-badaa baluwo.
- 21 N na dindiŋolu, ali fata jalaŋolu la.

2 Yohana

2 Yohana 1

- 1 Nte alifaa, m be ite musu tombondiŋo konton na. Da i niŋ i la dindiŋolu kanu tooŋaa kono le, aduŋ a maŋ ke nte dammaa ti, bari moolu bee mennu ye tooŋaa loŋ.
- 2 Da i kanu tooŋaa le kamma, meŋ tarata ntolu kono, aduŋ a be tara la ntolu fee le fo abadaa.
- 3 Hiinoo, balafaa aniŋ kayiroo si tara m fee ka bo Alla yaa, m Faamaa, aniŋ Yeesu Kiristu, a Dinkewo, tooŋaa niŋ kanoo kono.
- 4 Nte seewoota baake le ka ali la dindiŋolu doolu tara taama kaŋ tooŋaa kono, ko m Faamaa ye n yaamari ñaameŋ.
- 5 Musu buuŋaariŋo, ŋa i daani saayiŋ, ali ŋa ñoo kanu. Nte maŋ yaamari kuta safee i ye, bari yaamari kiliŋo, ŋa meŋ soto kabiriŋ foloodulaa to, ŋa wo le safee i ye.
- 6 Aduŋ ñiŋ ne mu kanoo ti ko, ŋa m Faamaa la yaamaroolu muta. Yaamaroo, ali ye meŋ moyi kabiriŋ foloodulaa to, wo le mu ka taama kanoo kono.
- 7 Kaatu neeneerilaa jamaa le be duniyaa kono. Wolu le mu moolu ti, mennu maŋ soŋ ko, Yeesu Kiristu keta hadamadiŋo le ti. Ñiŋ moo siifaa le mu neeneerilaa ti, aniŋ Kiristu Konnantewo.
- 8 Ali ali faŋ koroosi, fo ali kana foo feŋolu la, ntolu ye mennu dookuu, bari fo ali si baraaji timmariŋo soto.
- 9 Moo meŋ maŋ sabati Kiristu la karandiroo kono, bari a jenketa wo la, wo maarii maŋ Alla soto. Moo meŋ tarata Kiristu la karandiroo kono, wo maarii ye Faamaa niŋ a Dinkewo bee le soto.
- 10 Niŋ moo-wo-moo naata ali yaa, a maŋ ñiŋ karandiroo naati, ali kana soŋ wo maarii ye duŋ ali la buŋolu kono, sako ali si a konton.
- 11 Kaatu moo meŋ ye wo maarii danku, a niŋ a denta a la kebaara jawoolu la le.
- 12 Da kuu jamaa le soto ka i safee ali ye, bari m maŋ lafi ka a safee duwaa la kayitoo bala. N jikita ko, m be naa la ali kumpabo la le. Wo to le n si diyaamu ñaa niŋ ñaa la fo n na seewoo si timma.
- 13 Ali baarimmusu tombondiŋo la dindiŋolu ye ali konton.

3 Yohana

3 Yohana 1

- 1 Nte alifaa, be n kanuntewo Kayus kontonj na, nj meñ kanu tooñaa kono.
- 2 N kanuntewo, n jikita ko, kuwolu bee be beteyaariñ i fee le, aduj i be kendeyaariñ ne. I niyo la kuwo to, nj a kalamuta ko, a be bambandiñ baake le.
- 3 N seewoota baake le, kabiriñ baadiñolu doolu naata, i ye i la tilinjo seedeyaa, i be taama kañ tooñaa kono ñaameñ.
- 4 Nte mañ seewoo soto, meñ warata ka tambi ñiñ na, ka a moyi ko, n na dindiñolu be taama kañ tooñaa le kono.
- 5 N kanuntewo, i tilinta dookuwo kono le, i ka meñ ke baadiñolu ye, hani niñ i mu luntanolu ti, i mañ mennu loñ.
- 6 Wolu ye ite la kanoo fo Yeesu noomalankoolu la kafoo ye le. A be beteyaa la le, niñ i ye maakoyiroo dii i la ka tenten j la taamasiloo kañ. I si a ke niñ siloo la, meñ jarita Alla ñaatiñiñ la.
- 7 Kaatu i be taamoo ke kañ Yeesu Kiristu too le kamma, aduj i buka feñ taa moolu bulu, mennu mañ ke a noomalankoolu ti.
- 8 Wo kamma la, n ñanta wo moo siifaalu maakoyi la le, fo n si naa ke i dookuuñoolu ti tooñaa kono.
- 9 Da feñ ne safee Yeesu noomalankoolu la kafoo ye, bari Diyoterefes, meñ lafita ka a faño ke ñaatonkoo ti, a balanta ntolu ma le.
- 10 Wo kamma la, niñ n naata, m be a la kuwolu fo la le, a be mennu ke kañ. A ka n koomakuma jawuke le. Aduj wo mañ a wasa, bari a ka balan ka baadiñolu jiyaa. A ka moolu fanaa bali, mennu lafita wolu jiyaa la, aduj a ka i bayi Yeesu la kafoo kono.
- 11 N kanuntewo, kana kuu jawoo nikiñ, bari kuu betoo. Moo meñ ka kuu betoo ke, wo bota Alla le yaa. Bari moo meñ ka kuu jawoo ke, wo maarii nene mañ Alla je.
- 12 Demetiriyus ye seedeyaa betoo le soto, moolu bee ka meñ fo, hani tooñaa faño sonta meñ na. Ntolu fanaa ye a la kuu betoo fo le, aduj ite ye a loñ ne ko, n na seedeyaa mu tooñaa le ti.
- 13 Da kuu jamaa le soto ka i safee ite ye, bari m mañ lafi ka a ke duwaa niñ kalaa la.
- 14 N jikita ko, a te mee la, m be i je la, wo to le n si diyaamu ñaa niñ ñaa la.
- 15 Kayiroo be i fee. I teeroolu ye i kontonj. I si n teeroolu kiliñ-kiliñ naa kontonj n ye, i toolu la.

Yuuda

Yuuda 1

- 1 Nte Yuuda, meŋ mu Yeesu Kiristu la dookuulaa ti, Yankuba dookewo, m be ali kontoŋ na, alitolu mennu bee kumandita ka sabati Alla, m̄ Faamaa la kanoo kono, meŋ ye ali kanda Yeesu Kiristu ye.
- 2 Allamaa Alla la balafaa, kayiroo aniŋ kanoo ye tu yiriwaa la ali kono.
- 3 N kanuntewolu, a keta n ye hame kuwo le ti, ka ali safee n̄ na kiisoo la kuwo to, m̄ bee denta meŋ na. Bari saayiŋ, n naata a je le ko, a kummaayaata le ka ali wakiilindi fo ali si tu looriŋ bambandinke wo lannoo kaŋ, Alla ye meŋ dii a la moo senuŋolu la, siiŋaa kiliŋ waatoolu bee ye.
- 4 Moo doolu mennu la halakoo be looriŋ biriŋ jamaani jaŋ koomanto, i feeretoo dunta ali la kafoo kono le. Ī mu allantaŋolu le ti, mennu ka Alla la hiinoo faliŋ ka a ke lanjuuroo ti malubaliyaa kuwolu kamma la. Aduŋ ī balanta Yeesu Kiristu ma, meŋ dammaa mu n̄ na Kuntiyo niŋ Maariyo ti.
- 5 Saayiŋ, n lafita le ka ali hakiloo bulandi kuwo la, ali ye meŋ loŋ fokabaŋ ko, Maariyo ye a la moolu kanandi Misira bankoo kaŋ ne nuŋ, wo koolaa a naata moolu kasaara ī kono, mennu maŋ tu foroyaariŋ a ma.
- 6 Aduŋ malaayikoolu fanaa mennu maŋ tu ī loodulaa to nuŋ, bari ī bota jee, wolu be tu la sitiriŋ badaa-badaa neejoololu le la dibi baa kataŋo kono, fo Kiitiiluŋ baa ye naa.
- 7 Sodomu niŋ Komora, ī niŋ ī dandanna saatewolu fanaa la kuwo keta nuŋ wo le ñaama. Ī la moolu tarata laañooyaa kuu jawoolu le la, ka ī daa duŋ malu kuu jawu kewo to. Ī la badaa-badaa yankankatoo dimbaa kono keta dandalaaroo le ti moolu bee ye.
- 8 Bari ñiŋ allantaŋolu buka wo dandalaaroo muta. Ī la siiboolu kono ī ka jeri kalantaŋolu le soto. Wo jeroolu kaŋ, ī ka ī faŋolu balajaatoo kosondi wo ñaa kiliŋo la. Ī ka balaŋ kantiyo ma, aduŋ ī ka sembetii kallankeeyaariŋolu tooŋee.
- 9 Hani Malaayika Kuntii Mikayeli faŋo maŋ haañi ka Ibiliisa tuumi niŋ tooŋeeri kumoolu la, biriŋ ī dunta ñoo la Annabilayi Musa furewo la kuwo la. Wo noo to, a ko a ye le ko, “Maariyo ye ī jalayi le!”
- 10 Bari ñiŋ moolu ka feŋolu le tooŋee, ī maŋ mennu loŋ. Ī naata kuwolu mennu loŋ ka bo niŋ ī la lafinna kuwolu la ko daafeŋ hakilintaŋolu, wolu le keta ī la kasaaroo sababoo ti.
- 11 Kooroo be itolu ye le, kaatu ī bulata Kaabiila la siloo le nooma. Ī ye ī faŋ dii kodilandiya la, meŋ keta Balaamu fanaa la boyoo ti nuŋ. Ī keta balannaalu ti ko Kora, aduŋ ī be kasaara la wo le ñaama.
- 12 Ī mu moo kosoriŋolu le ti ali la kafoo la domori bendoolu to. Ī ka tara ñaaniriŋ ī faŋolu doron ne la. Ī be le ko saŋ tawaloolu, foŋoo ka mennu tambindi, ī buka jii dii. Ī

be ko yiri dimbaloolu, tinee te mennu la katiri waatoo la. Ì wututa le, aduŋ ì faata ko siiŋaa fula.

13 Ì be le ko fankaasoo jiiibaliŋ saŋarariŋolu, ì ka malu kuwolu fintindi ko jiiibaliŋolu la kankaŋo ka fuusa banta ñaameŋ. Ì be le ko looloo taamalaalu, dibi baa katoŋo mu ì taa le ti fo abadaa.

14 Enoki meŋ be jamaani woorowulanjaŋo kono ka bo naŋ Adama la, wo fanaa ye Alla la kiilaariyaa kumoo fo ñiŋ moolu la kuwo to le ko, “Maariyo ka naa le, a niŋ a la malaayika senuŋ wuliwuloolu,

15 a be moolu bee kiitindi la le. A be allantaŋolu bee halaki la ì la kebaara kuruŋolu la le, ì ye mennu ke ì la allantaŋyaa kono. A be halakoo laa la ì kaŋ kuma jawoolu kamma la, itolu junubelaa allantaŋolu ye mennu fo a ma.”

16 Ñiŋ moolu mu ŋunuŋunulaalu le ti, mennu ka tu doolu tuumi la. Ì ka ì fansuŋ niidiyaa kuwolu le nooma. Ì buka i dahaa kibiroo la ì faŋolu la kuwo to, aduŋ niŋ ì ye moo doolu jayi, ì ka a ke ì faŋolu la nafaa le kamma.

17 N kanuntewolu, alitolu maŋ ñaŋ na ñina la kiilaariyaa kumoolu la, m̃ Maarii Yeesu Kiristu la kiilaalu

18 ye mennu fo ali ye ko, “Luŋ labanŋolu kono, ñaawalilaalu be naa la le, mennu be tara la ì balajaatoolu la hame kuu jawoolu nooma la, ì la allantaŋyaa kono.”

19 Ñinnu le mu moolu ti, mennu ka talaaroo saabu. Ì ka ñiŋ duniyaa siloolu le nooma, ì maŋ Alla la Nooroo soto.

20 Bari alitolu mennu mu n kanuntewolu ti, alitolu si tu yiriwaa la ali la lannoo fondamaŋ senuŋo kaŋ, ali ye tu duwaa la Noora Kuliŋo kono.

21 Ali si tu Alla la kanoo kono, baawo ali be m̃ Maarii Yeesu Kiristu la balafaa le batu kaŋ, meŋ be badaa-badaa baluwo dii la ali la.

22 Ali si balafaa soto moolu ye, mennu ye hakili fuloo soto.

23 Ali doolu kanandi, ali ì cansu naŋ ka bo dimbaa kono. Ali balafaa soto doolu ye niŋ hakilituwo la. Ali ye hani ì la sitifeŋolu koŋ, mennu be kosoriŋ niŋ junube baaroolu la.

24 Tenturoo niŋ jayiroo be ate le ye, meŋ si ali tanka noo boyoo ma, ka ali sootaaribaloolu samba a la kallankeeyaa kono, ali be seewoo soto la a ñaatiliŋo la daameŋ.

25 Jayiroo be ate le ye, meŋ dammaa mu Alla ti, aniŋ ñ na Kiisandirilaa. Jayiroo be ate le ye, ka bo niŋ Yeesu Kiristu la, m̃ Maarii. Semboo niŋ waroo, mansayaa, maraloo niŋ kantiiyaa bee be ate le ye, janniŋ duniyaa daa waatoo la, ka naa bula saayiŋ na, fo abadaa. Amiin.

Lankenemoo

Lankenemoo 1

- 1 Ñiñ ne mu Yeesu Kiristu la lankenemoo ti, Alla ye meñ dii a la ka a yitandi a la dookuulaalu la, kuwolu mennu be naa ke la, a te mee la. A ye wo yitandi ka bo niñ a la malaayikoo le la, a ye meñ kii a la dookuulaa Yohana kañ.
- 2 Ate Yohana le ye seedeyaa ke ñiñ kuwolu to, a ye mennu bee je, ka a yitandi ko, Alla la kumoo le mu, aniñ Yeesu Kiristu faño la seedeyaa.
- 3 Barakoo be moo le ye, meñ ka ñiñ kiilaariyaa kumoo karañ santo, barakoo be moolu le fanaa ye, mennu ka a moyi aduñ ì ka a muta, kaatu ñiñ kuwolu la timma waatoo mañ jamfa.
- 4 Nte Yohana be Yeesu la kafu woorowuloo konton na, mennu be Asiya tundoo kañ taariñ. Hiinoo niñ kayiroo be ali fee ka bo Alla bulu, meñ be kerin, meñ be kerin nuñ, aniñ meñ be naa la. Hiinoo niñ kayiroo be ali fee ka bo noora woorowuloo bulu, mennu be a la mansasiiraño ñaatiliño la,
- 5 aniñ Yeesu Kiristu fanaa bulu, meñ mu seede foroo ti. A foloo le wulita ka bo saayaa kono, aduñ ate le mu maralilaa ti duniyaa mansoolu bee kunto. Jayiroo be ate le ye, meñ ye ñ kanu, aduñ a ye m firiñ ñ na junuboolu kono, ka bo niñ a yeloo la.
- 6 A ye ñ ke mansariñolu le ti, a Faamaa la piriisiyaa be mennu bulu. Semboo niñ waroo aniñ maraloo bee be ate le ye, fo abadaa. Amiin.
- 7 A fele, a ka naa minaayoolu kono, aduñ ñaalu bee le be a je la, hani wo moolu mennu ye a baloo soo. Aduñ siyolu mennu bee be ñiñ duniyaa kono, ì be woosii la a la kuwo la le. Wo be ke la le! Amiin.
- 8 Maarii Alla ko, “Nte le mu Alifa niñ Omeka ti, Foloo niñ Labaño.” Maarii Alla le ye wo fo, ate meñ be kerin, meñ be kerin nuñ, aniñ meñ be naa la, ate meñ mu Mansa Tallaa ti.
- 9 Nte Yohana mu ali baadiño le ti, meñ niñ ali mu kilin ti Yeesu kono, tooroo, mansabaayaa aniñ wakiiloo muño kono. M be nuñ mutoo kono baajooyoo to le, ì ka a fo daameñ ye Patimos. Wo sunta n na Alla la kumoo kawandoo le la, aniñ Yeesu la kuwo seedeyaa.
- 10 A naata ke Maariyo la Luño le la, biriñ Alla la Nooroo ye m muta jee nuñ, ña kumakaño moyi n kooma, meñ warata ko footañ kumakaño.
- 11 A ko, “I ye meñ je, a safee kitaabu moromoriño kono, i ye a kii Yeesu la kafu woorowuloo ye, mennu be ñiñ saatewolu to: Efesus, Simirina, Perikamu, Tiyatira, Saridis, Filadelifiya, aniñ Lawodiseya.”
- 12 Bituñ ña n ñaa muru ka juubeeroo ke, meñ ka diyaamu n ye. N na wo ñaa muroo, ña sani lampu loorañ woorowula je.

- 13 N naata meŋ je wo lampu looraŋolu teema, ka munta ko hadamadiŋo. A ye waramba jaŋo duŋ, meŋ be sitiriŋ a sisoo la, wo mu sanoo le ti.
- 14 A kuntiŋoo be koyiriŋ ne ko perekaanoo, a koyita le fer. A ñaakesoolu be ko dimbaa maloo.
- 15 A siŋolu be malamala kaŋ ko jaawaloo meŋ kuloorita dimbaa la, aduŋ a kumakaŋo be le ko jiibaliŋ baalu.
- 16 A ye looloo woorowula le muta a bulubaa buloo kono. Hawusari daa fuloo fintita naŋ a daa kono, aduŋ a ñaadaa be malamala kaŋ ne ko tilikuntee baa.
- 17 Kabiriŋ ŋa a je, ŋa m faŋo fayi a siŋolu to ko furewo, bari a ye a bulubaa buloo laa n kaŋ, a ko, “Kana sila! Nte le mu Foloo niŋ Labaŋo ti,
- 18 nte meŋ be baluuriŋ. M faata le nuŋ, bari a fele, m be baluuriŋ fo abadaa. Saayaa niŋ a la maralidulaa caaboolu be nte le bulu.
- 19 Wo to, kuwolu safee i ye mennu je, mennu be keriiŋ, aniiŋ mennu be naa ke la ñinnu koolaa.
- 20 Wo looloo woorowuloo, i ye mennu je m bulubaa buloo kono, aniiŋ sani lampu looraŋ woorowuloo, wolu kotoo fele: Wo looloo woorowuloo mu nte Yeesu la kafu woorowuloo malaayikoolu le ti, aduŋ wo lampu looraŋ woorowuloo mu Yeesu la kafu woorowuloo le ti.”

Lankenemoo 2

- 1 “A safee nte Yeesu la kafoo malaayikoo ye, meŋ be Efesus saatewo kono: “Nte la kumoo fele, nte meŋ ye wo looloo woorowuloo muta m bulubaa buloo kono, ka taama wo sani lampu looraŋ woorowuloo teema:
- 2 “Da ite la kebaaroolu loŋ ne, i la dookuwo aniiŋ i la wakiiloo muŋoo kono, aniiŋ i ka balaŋ moo jawoolu la ñaameŋ. Da a loŋ ne fanaa ko, i ye moolu kotobo le, mennu ka ì faŋolu kumandi Kiristu la kiilaalu la, bari ì maŋ ke wolu ti, aduŋ i naata ì la wo faniyaa waañaari.
- 3 Da i la wakiiloo loŋ ne, aniiŋ muŋoo, i ye meŋ soto tooroo kono n too kamma la. Wolu be laariŋ i kaŋ ñaa-wo-ña, i maŋ pasi.
- 4 Bari ŋa ñiiŋ tuumiroo soto i la kuwo to le ko, i ye kanoo bula le, ì ye meŋ soto folooto nuŋ.
- 5 Wo to, i hakiloo bulandi i la boyoo la. Tuubiseyi, i ye muru wo kebaaroolu kaŋ, i ye mennu ke folooto. Niŋ wo nte, m be naa la i kaŋ ne, aduŋ m be i la lampu looraŋo bondi la a noo to le.
- 6 Bari i ye ñiiŋ kuu betoo le ke, i ye Nikola noomalankoolu la kebaaroolu koŋ ne, nte fanaa ye mennu koŋ.

- 7 “Meñ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi, Nooroo be meñ fo kañ Yeesu la kafoolu ye. Meñ keta noorilaa ti, m be siloo dii la wo la le ka domoroo ke ka bo yiroo to, meñ ka baluwo dii. Wo yiroo be Alla la naakoo le kono.
- 8 “A safee n na kafoo malaayikoo ye, meñ be Simirina saatewo kono: “Nte la kumoo fele, nte meñ mu Foloo niñ Labaño ti, nte meñ faata, n naata baluu kotenke:
- 9 “Da ite la tooroo loñ ne, anij i la fuwaareyaa, bari tooña, ite fankata le. Da nendiri kumoolu loñ ne, moo doolu ye mennu fo i ma. Wo moolu ka ì fañ kumandi Yahuudoolu le la, bari ì mañ ke wolu ti. Ì mu Seetaanoo la kafoo le ti.
- 10 Kana sila tooroo la, meñ be naa laa la i kañ. Seetaanoo be alitolu doolu fayi la bunjawoo kono le, fo ali si kotobo. Ali be toora kuwo soto la fo tili tañ. I si foroyaa, hani niñ i be saayaa je la, aduñ wo to le m be kañeerinaafoo dii la i la, meñ mu badaa-badaa baluwo ti.
- 11 “Meñ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi, Nooroo be meñ fo kañ Yeesu la kafoolu ye. Meñ keta noorilaa ti, saayaa fulanjaño te wo maa la muk!
- 12 “A safee n na kafoo malaayikoo ye, meñ be Perikamu saatewo kono: “Nte la kumoo fele, hawusari daa fula diimaa be nte meñ bulu.
- 13 “Nte ye a loñ ne, ite be sabatiriñ daameñ, Seetaanoo la mansasiiraño be jee le to. Bari wo ñaa-wo-ña, i tuta foroyaariñ m ma le. Lannoo i ye meñ soto n too la, i mañ balañ wo ma, hani Antipas faata waatoo meñ na. Ate mu n seede foroo le ti, ì ye meñ faa ali kono, Seetaanoo sabatidulaa to.
- 14 Bari nte ye kuu dantañ ne soto ka i tuumi. Moo doolu le be ali kono jee, mennu be Balaamu la karandiroo nooma kañ. Ate le ye Balaki karandi ka Banisirayilankoolu dundi marisa kuwo kono ka ì boyindi. A ye ì duñ feñolu domoo to, mennu bota jalañolu ye sadaa ti, anij ka laañooyaa tuluño ke.
- 15 Wo ñaa kiliño la, moo doolu be i fee jee le, mennu ka Nikola noomalankoolu la karandiroo nooma.
- 16 Wo kamma la, tuubi, i ye i koo dii i la junuboolu la! Niñ wo nte, a te mee la, m be naa la i kañ, ka keloo boyi wo moolu kañ niñ hawusari daa fuloo la, meñ be n daa kono.
- 17 “Meñ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi, Nooroo be meñ fo kañ Yeesu la kafoolu ye. Meñ keta noorilaa ti, m be manna maaboriño doo dii la a la le, aduñ m be bere koyoo fanaa dii la a la le. Too kutoo be tara la safeeriñ wo beroo bala le, moo-wo-moo te meñ loñ na, fo meñ ye a soto.
- 18 “A safee n na kafoo malaayikoo ye, meñ be Tiyatira saatewo kono: “Nte Alla Dinkewo la kumoo fele, nte meñ ñaakesoolu be ko dimbaa maloo, aduñ n siñolu be malamala kañ ko jaawaloo meñ kuloorita dimbaa la.
- 19 “Da ite la kebaaroolu loñ ne, i la kanoo, i la lannoo, i la dookuwo, anij i la wakiiloo. I ka baara kuwolu mennu la saayiñ, wolu le warata foloolu ti.

20 Bari wo ñaa-wo-ñaa, kuu kiliŋ, ŋa i tuumi wo la le. Ite ka wo musoo Yesebeli bula le, meŋ ka a faŋ kumandi annabiyomu musoo la, a be n na dookuulaalu filindi kaŋ ka bo niŋ a la karandiroo la. A ka wolu duŋ laañooyaa tuluŋo to, aniŋ ka feŋolu domo, mennu bota jalaŋolu ye sadaa ti.

21 Da waatoo dii a la le ka tuubi, bari a maŋ soŋ ka a la laañooyaa tuluŋolu bula.

22 A fele, m be kuuraŋo le laa la a kaŋ, a ye tu a la laaraŋo kaŋ. Aduŋ m be a mooño jeenelaalu fayi la toora baa le kono, fo niŋ ì tuubita kuu kuruŋolu la, ì niŋ ñiŋ musoo ye mennu ke.

23 M be a diŋolu faa la le. Wo to le, n na kafoolu bee be a loŋ na ko, nte le mu wo ti, meŋ ka sondomoolu niŋ hakiloolu kisikisi, aduŋ m be alitolu meŋ-wo-meŋ joo la a la kebaaroolu la le, a jarita meŋ na.

24 Bari m maŋ wo tuumiroo fo alitolu moo koteŋolu ma Tiyatira jee, alitolu mennu maŋ wo karandiroo nooma, aduŋ ali maŋ kuwolu karaŋ, ì ka mennu kumandi Seetaanoo la kulloo dinkariŋolu la. M be a fo kaŋ alitolu ye ko, nte maŋ duni koteŋ laa ali kaŋ.

25 Bari kuwolu ali ye mennu soto fokabaŋ, ali wolu muta bambandinke, fo ŋa naa.

26 Meŋ keta noorilaa ti, aduŋ a ye n na kumoo muta fo labandulaa to, m be semboo dii la wo la nasiyoŋolu kunto le.

27 A si ì mara niŋ needokoo la, a be ì teyiŋ-teyiŋ na le ko daandiŋolu. M be kaŋo dii la a la le ko m fanaa ye a soto m Faamaa bulu ñaameŋ.

28 M be Subaalooloo dii la a la le.

29 “Meŋ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi, Nooroo be meŋ fo kaŋ Yeesu la kafoolu ye.”

Lankenemoo 3

1 “A safee n na kafoo malaayikoo ye, meŋ be Saridis saatewo kono: “Nte la kumoo fele, nte meŋ ye Alla la noora woorowuloo soto, aniŋ looloo woorowuloo. “Da ite la kebaaroolu loŋ ne. Moolu ka a miira ko, i be baluuriŋ ne, bari i faata le.

2 Wuli, i ye i ñaalu yele! Feŋolu mennu tuta i bulu saayaa daa to, wolu bambandi, kaatu nte maŋ i la kebaaroolu je timmariŋ n na Alla ñaatiŋo la.

3 Wo to, i hakiloo bulandi kuwo la, i ye meŋ moyi nuŋ, aduŋ i naata a muta. Wo muta kuu, i ye tuubi ka i koo dii i la junuboolu la. Niŋ i maŋ wuli ka tu i ñaa la, m be naa la le ko suŋo, i te waatoo loŋ na, m be i ñapinkaŋ na meŋ na.

4 Wo ñaa-wo-ñaa, i ye moo dantaŋ ne soto Saridis jee, mennu maŋ ì la waramboolu kosondi. Wolu niŋ nte be taama la ñoo la waramba koyoolu kono le, kaatu ì jarita a la le.

- 5 Meñ keta noorilaa ti, wo be feetoofata la waramba koyoo le la, aduñ n te a too tuutuu la muumeeke baluwo kitaaboo kono. M be a too seedeyaa la m Faamaa ñaatiñjo la le, aniñ a la malaayikoolu ñaatiñjo la.
- 6 “Meñ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi, Nooroo be meñ fo kañ Yeesu la kafoolu ye.
- 7 “A safee n na kafoo malaayikoo ye, meñ be Filadelifiya saatewo kono: “Nte la kumoo fele, nte meñ jankuta, aduñ m mu tooña ti, Mansa Dawuda la caaboo be nte le bulu. Da meñ yele, moo-wo-moo te a soronj noo la, aduñ ña meñ soronj, moo le te wo yele noo la.
- 8 “Da i la kebaaroolu loñ ne. A fele, ña bundaa yele i ñaa to, moo te meñ soronj noo la. Da a loñ ne ko, i semboo dooyaata le, bari wo ñaa-wo-ñaa, i ye nte la kumoo muta le, aduñ i mañ balañ n too ma.
- 9 A juubee, m be kuwo meñ laa la wo moolu kañ, mennu mu Seetaanoo la kafoo ti. Ñiñ faniyaa folaalu ka i fañolu kumandi Yahuudoolu le la, bari i mañ ke wolu ti. M be a tinna le, fo wo moolu ye naa ka sujudi i siñolu to, aduñ i be a loñ na le ko, nte ye i kanu le.
- 10 Baawo i ye n na yaamaroo muta niñ wakiiloo le la muño kono, m be ite tanka la wo kotoboroo waatoo la le, meñ be naa la duniyaa bee kañ. A be naa la le ka moolu kotobo, mennu be baluuriñ ñiñ duniyaa kono.
- 11 “Nte be naa le, a te mee la. I ye meñ soto, wo muta niñ i bulu fuloo la, fo moo-wo-moo kana i la kañeerinaafoo buusi i la.
- 12 Meñ keta noorilaa ti, m be wo ke la samasiño le ti n na Alla Batudulaa Buño kono, a nene te finti la jee to. M be n na Alla too niñ n na Alla la saatewo too safee la wo bala le. Wo le mu Yerusalaamu kutoo ti, meñ be jii la nañ ka bo n na Alla yaa, Arijana kono. Aduñ m be n too kutoo fanaa safee la a maarii bala le.
- 13 “Meñ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi, Nooroo be meñ fo kañ Yeesu la kafoolu ye.
- 14 “A safee Yeesu la kafoo malaayikoo ye, meñ be Lawodiseya saatewo kono: “Nte la kumoo fele, nte meñ mu Amiin ti. Nte le mu foroo ti, aniñ seede tooña. Alla ye feñolu bee daa ka bo niñ nte le la.
- 15 “Da ite la kebaaroolu loñ ne. Ite mañ sumayaa, sako ka kandi. N na hamoo mu, i ye ke kiliñ ti ñiñ feñ fuloo kono!
- 16 Baawo ite be sumayaa niñ kandoo le teema, aduñ i mañ sumayaa warañ ka kandi, m be i tupi la banta le ka bo n daa kono.
- 17 Ite ko, i fankata le, i ye ñaatotaa soto, aduñ i mañ suula feñ na. Ite moo mantoorariño, i mañ a loñ ko, i mu balafaa moo le ti. Ite fuwaarediñ, i mu finkintewo le ti, i kenseño tuta.

18 Wo kamma la, ña i yaamari ka sanoo saŋ nte bulu, meŋ kuloorita dimbaa la, fo i si ke fankamaa ti. Waramba koyoo saŋ nte bulu ka i faŋ sutura, fo moolu kana i ñayiboo je, meŋ mu malu kuwo ti. Booroo saŋ ò ñaalu ye, i ye a moosi ò bala, fo i si jeroo ke noo.

19 Da moolu mennu kanu, n ka wolu le jalayi, aniŋ n ka ò kuluu. Wo kamma la, hame baa soto, i ye tuubi ka i koo dii i la junuboolu la.

20 “A fele, m be looriŋ bundaa to le ka a konkoŋ. Niŋ moo-wo-moo ye n kumandiri kaŋo moyi, aduŋ a ye bundaa yele n ye, m be duŋ na le. N niŋ wo maarii be domoroo ke la le, aduŋ ate niŋ nte fanaa be a ke la le.

21 Meŋ keta noorilaa ti, nte be siidulaa dii la wo le la n na mansasiiraŋo kaŋ, ko m faŋo keta noorilaa ti ñaameŋ, n niŋ m Faamaa siita a la mansasiiraŋo kaŋ.

22 “Meŋ ye tuloo soto ka moyiroo ke, a si a moyi, Nooroo be meŋ fo kaŋ Yeesu la kafoolu ye.”

Lankenemoo 4

1 Ñiŋ kuwolu koolaa ña juubeeroo ke, a fele, n naata Arijana je, a bundaa be yeleriŋ! Bituŋ ña kumakaŋ foloo meŋ moyi nuŋ diyaamu la n ye, a be ko footaŋ kumakaŋo, n naata a moyi kotenke. A ko n ye ko, “Naa santo jaŋ! M be a yitandi la i la le, meŋ be ke la ñiŋ kuwolu koolaa.”

2 Wo loo niŋ baroo teema, Nooroo ye m muta, bituŋ ña mansasiiraŋo je looriŋ Arijana kono. A maarii be siiriŋ a kaŋ.

3 Meŋ be siiriŋ mansasiiraŋo kaŋ, a la ñiiña la kallankeeyaa be le ko bere ñiimaalu, a malamaloo kulooroo be le ko jasipa beroo niŋ kaneliyani beroo. Malamaloo meŋ ye a la mansasiiraŋo murubeŋ be le ko kullimaaroo, a kulooroo be le ko emeradi beroo.

4 Mansasiiraŋ muwaŋ niŋ naani le ye ñiŋ mansasiiraŋo muruŋ-muruŋ, ò ye a bula teema, aduŋ alifaa muwaŋ niŋ naani le be siiriŋ wo mansasiiraŋolu kaŋ. Ì bee ye waramba koyoolu le duŋ, aniŋ mansanaafoolu mennu dadaata niŋ sanoo la, be ò kuŋolu to.

5 Saŋ ñalasoolu ka bo mansasiiraŋo bala, wolu niŋ saŋ feteŋolu niŋ kumakaŋ baa. Dimbaa pacama woorowula be a ñaato, mennu mu Alla la noora woorowuloo ti.

6 Mansasiiraŋo ñaatiŋo la, kenoo meŋ be jee to, wo ka munta le ko baajiyo meŋ dadaata niŋ weeri faramansiiraŋo la. Daafey baluuriŋ naani le ye mansasiiraŋo ñiŋ bula teema. A kara-wo-kara la, kiliŋ ne be jee. Ì naanoo bee baloolu be faariŋ ñaalu le la, ñaalu be ò bala ò kooma niŋ ò ñaato.

7 Daafey baluuriŋ foloo muluŋo be le ko jatoo, fulanjaŋo be ko ninsituuraa, sabanjaŋo ñaadaa be le ko hadamadiŋo ñaadaa, aduŋ daafey naaninjaŋo be le ko seeliŋo tiitoo.

8 Wo daafey baluuriŋ naanoo, ò meŋ-wo-meŋ ye dampañ wooro le soto. Wo dampañolu be faariŋ ñaalu le la, ò kara fuloo bee. Suuto tili, ò nene maŋ i dahaa ñiŋ

jayıroo la ko: “Seneyaa, seneyaa, seneyaa be Maarii Alla Tallaa le fee, ate meŋ be kerin nuŋ, meŋ be kerin, anin meŋ be naa la.”

⁹ Wo daafeŋ baluuriŋolu ka jayıroo, horomoo anin tenturoo dii ate le la, meŋ be siirin mansasiiraŋo kaŋ, aduŋ a be tu la baluuriŋ ne fo abadaa. Nin i ye wo fo waati-wo-waati,

¹⁰ wo alifaa muwaŋ nin naanoo ka sujudi ate le ñaatiŋo la, meŋ be siirin mansasiiraŋo kaŋ, ka a batu. I ka i la mansanaafoolu wura mansasiiraŋo ñaatiŋo la le, ka i landi. I ka ñin fo ko:

¹¹ “M Maarii, ite le jarita tenturoo nin jayıroo la. N na Alla, horomoo nin semboo be ite le ye. Kaatu ite le ye feŋolu bee daa, daaroo bee naata soto i la lafoo le kaŋ.”

Lankenemoo 5

¹ Bituŋ ŋa kitaabu moromororiŋo je a bulubaa buloo kono, ate meŋ be siirin mansasiiraŋo kaŋ. Safeeroolu be a kara fuloo bee la, aduŋ a be notoriŋ noto woorowula le la.

² Da malaayika sembemaa je, meŋ be kankulaaroo kaŋ nin sari baa la ko, “Jumaa le jarita ka ñin kitaabu moromororiŋo notoolu teyi, anin ka a ye?”

³ Bari hani moo kiliŋ te jee, Arijana kono waraŋ bankoo kaŋ waraŋ bankoo koto duuma, meŋ si ñin kitaabu moromororiŋo yelee noo, waraŋ ka a kono juubee.

⁴ N kumboota baake, kaatu moo maŋ soto, meŋ jarita ka wo kitaabu moromororiŋo yelee, waraŋ ka a kono juubee.

⁵ Wo to le alifaa kiliŋo ko n ye ko, “Kana kumboo! A juubee, Yahuuda lasiloo la jatoo meŋ bota Dawuda bala, a ye nooro ke le. Wo kamma la, ate le si kitaabu moromororiŋo la noto woorowuloo teyi noo ka a ye.”

⁶ Bituŋ ŋa Saajiiriŋo je looriŋ mansasiiraŋo nin wo daafeŋ baluuriŋ naanoo teema, wo alifaalu ye i muruŋ-muruŋ. Saajiiriŋo ñin be le ko meŋ kanateyita. Bina woorowula le be a la, anin ñaa woorowula. Wolu mu Alla la noora woorowuloo le ti, a ye menu kii duniyaa bee kono.

⁷ Saajiiriŋo ñin naata wo kaŋ, meŋ be siirin mansasiiraŋo kaŋ, a ye kitaabu moromororiŋo taa a bulubaa buloo kono.

⁸ Kabiriŋ Saajiiriŋo ye a taa, wo daafeŋ baluuriŋ naanoo nin wo alifaa muwaŋ nin naanoo sjudita a ñaatiŋo la, i meŋ-wo-meŋ nin kontiŋo anin sani booloolu, menu be faariŋ cuuraayoo la. Wo cuuraayoo mu Alla la moo senuŋolu la duwaa le ti.

⁹ Bituŋ i ye suukuu kutoo laa ko: “Ite le jarita ka kitaabu moromororiŋo taa, anin ka a notoolu teyi. Kaatu ite le kanateyita, i ye moolu kumakaa Alla ye. Ite le yeloo keta kumakaaraŋo ti moolu bee ye, ka bo siyolu bee kono, kaŋolu, bankoolu, anin nasiyoŋolu bee.

¹⁰ I ye wolu ke mansariṅolu le ti, piriisiyaa be mennu bulu, ka ñ na Alla batu. Ì be maraloo ke la duniyaa kono le.”

¹¹ Wo to le ṅa malaayikoolu jamaa je, ì ye mansasiiraṅo niṅ daafeṅ baluuriṅolu niṅ alifaalu murubeṅ. Ì mu malaayika wuliwuloolu le ti, aniṅ miliyoṅ-miliyoṅolu. Aduṅ ṅa ì la kumakaṅolu moyi le,

¹² ì be a fo kaṅ niṅ sari baa la ko: “Saajiiriṅo meṅ kanateyita nuṅ, ate le jarita semboo niṅ fankoo bee la, aniṅ ñaameṅo, waroo niṅ horomoo, kallankeeyaa niṅ jayiroo!”

¹³ Bituṅ n naata daafeṅolu bee moyi, mennu be Arijana kono, bankoo kaṅ, bankoo koto duuma, fankaasoo kono aniṅ dulaalu bee to. Ì kumata ka a fo ko: “Jayiroo niṅ horomoo be ate le ye, meṅ be siiriṅ mansasiiraṅo kaṅ, a niṅ Saajiiriṅo! Kallankeeyaa niṅ waroo be itolu le ye, fo abadaa!”

¹⁴ Wo daafeṅ baluuriṅ naanoo ko, “Amin!” aduṅ alifaalu sujudita, ì ye ì batu.

Lankenemoo 6

¹ Bituṅ ṅa Saajiiriṅo je, a ye noto foloo teyi wo noto woorowuloo kono. Da daafeṅ baluuriṅ kiliṅo moyi wo daafeṅ baluuriṅ naanoo kono, a kaṅo ka munta le ko saṅ kumakaṅo, a ko, “Naa!”

² Bituṅ ṅa suu koyoo je, a borindilaa ye kalabeño muta. Kañeerinaafoo diita a la le. A fintita ko noorilaa ka nooroo ke kotenke.

³ Kabiriṅ Saajiiriṅo ye noto fulanjaṅo teyi, ṅa daafeṅ baluuriṅ fulanjaṅo moyi, a ko, “Naa!”

⁴ Suu doo fanaa fintita naṅ, meṅ be wuleeriṅ. A borindilaa ye kaṅo soto le ka kayiroo bondi duniyaa kono fo moolu si ñoo faa, aduṅ hawusari baa le diita a la.

⁵ Kabiriṅ Saajiiriṅo ye noto sabanjaṅo teyi, ṅa daafeṅ baluuriṅ sabanjaṅo moyi, a ko, “Naa!” A fele, ṅa suu fiṅo je. A borindilaa ye peesarilaṅo le soto a buloo kono.

⁶ Bituṅ ṅa feṅ moyi, meṅ ka munta ko moo kumakaṅo, a bota naṅ wo daafeṅ baluuriṅ naanoo kono. A be a fo kaṅ ko, “Wiiti fariño, a pooti kiliṅ, denaari kiliṅ. Baali fariño, a pooti saba, denaari kiliṅ. Bari kana olifu yiroolu waraṅ wayini yiroolu maa.”

⁷ Kabiriṅ Saajiiriṅo ye noto naaninjaṅo teyi, ṅa daafeṅ baluuriṅ naaninjaṅo moyi, a ko, “Naa!”

⁸ Bituṅ ṅa suu mampatabaloo je. A borindilaa too mu Saayaa le ti, aduṅ Kaburoo bulata a nooma. Semboo diita itolu la le ka duniyaa talaadaa naaninjaṅo bee faa niṅ hawusaroo la, konko jawoo, alibalaa kuuraṅo, aniṅ daafeṅ saṅarariṅolu.

⁹ Kabiriṅ Saajiiriṅo ye noto luulunjaṅo teyi, ṅa niyolu le je sadaajanidulaa koto. Ì mu moolu niyolu le ti, ì ye mennu faa Alla la kumoo aniṅ ì la seedeyaa kamma la.

10 Ì sarita niŋ sari baa la ko: “M̄ Maarii Mansa Tallaa! Ite meŋ jankuta, ite meŋ mu tooŋaa ti, fo i la kiitiyo be mee la le hani saayiŋ? Waati jumaa le i be moolu joo la, mennu ye ntolu faa?”

11 Bituŋ waramba koyoo diita ì meŋ-wo-meŋ na. Ì sabarindita ko, ì ye dahaa fo waatindiŋ, fo ì dookuuñoolu niŋ ì baadiŋolu la hapoo ye timmandi, mennu fanaa ñanta faa la wo ñaa kiliŋo ñaama.

12 Da Saajiiriŋo je, a ye noto wooronjaŋo teyi. Wo keta banku jarajara baa ti. Tiloo naata fiŋ ko fintoŋo, aniŋ karoo bee naata wulee ko yeloo.

13 Saŋo looloolu boyita naŋ bankoo kaŋ ko sooto diŋ nororiŋolu, turubaadoo ka mennu joloŋ duuma, niŋ a feeta.

14 Da saŋ fatoolu je yeemaŋ na ko kayitoo, ì ye meŋ moromoro, aduŋ konkoolu niŋ baajooyoolu bee bota ì noolu to.

15 Wo to le duniyaa mansoolu, kantiyolu niŋ kelejawaroolu, fankamaalu niŋ sembetiyolu, ì bee borita ka maabo berehuwolu kono, aniŋ konko bere baalu kono taariŋ. Moolu bee borita, fo joŋolu le mu, waraŋ foroolu.

16 Ì be a fo la konkoolu niŋ bere baalu ye ko, “Ali boyi ñ kaŋ, ali ye m̄ maabo wo maarii ñaadaa ma, meŋ be siiriŋ mansasiiraŋo kaŋ, aniŋ Saajiiriŋo la kamfaa baa ma.

17 Ì la kamfaa luŋ baa naata le, jumaa le si loo noo a ñaato?”

Lankenemoo 7

1 Wo koolaa, ŋa malaayika naani je looriŋ duniyaa tonkoŋ naanoo to. Ì ye foño naanoo muta, mennu ka fee ka bo naŋ duniyaa tonkoŋ naanoo to. Ì ye wolu muta le fo foño kana fee fankaasoo, bankoo waraŋ yiri-wo-yiri kaŋ.

2 Bituŋ ŋa malaayika doo je, a ka bo naŋ santo tilibo karoo la, a niŋ Alla baluuriŋo la tampuraŋo. A sarita santo ka wo malaayika naanoo kumandi, semboo diita mennu la ka kasaaroo ke bankoo niŋ fankaasoo kono.

3 A ko ì ye ko, “Ali kana bankoo, fankaasoo waraŋ yirootu tiña, fo niŋ ŋà tampoo ke Alla la moolu foŋolu to foloo.”

4 Wo to le ŋa moolu yaatewo moyi, ì ye mennu tampu. Moo wuli keme wuli taŋ naani niŋ naani le tamputa ka bo Banisirayilankoolu bee kono. Lasili-wo-lasili niŋ moo wuli taŋ niŋ fula le tamputa:

5 Ka bo Yahuuda lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula, ka bo Rubeni lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula, ka bo Kadu lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula,

6 ka bo Aseri lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula, ka bo Nafutali lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula, ka bo Manase lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula,

7 ka bo Simeyoni lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula, ka bo Lewi lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula, ka bo Isakari lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula,

8 ka bo Sebuluni lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula, ka bo Yusufa lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula, aniŋ ka bo Benjamini lasiloo to, wuli taŋ niŋ fula.

9 Wo koolaa, ŋa juubeeroo ke, aduŋ n naata kafu baa le je, moo te meŋ yaatee noo la. Ì bota nasiyoŋolu bee le kono, siyolu bee, bankoolu bee, aniŋ kaŋolu bee. Ì be looriŋ mansasiiraŋo niŋ Saajiiriŋo ñaatiŋo la. Waramba koyoolu be ì la, aduŋ ì ye tamaree buloolu muta ì buloolu kono.

10 Ì be sari kaŋ santo ko: “Kiisoo bota naŋ ñ na Alla le bulu, meŋ be siiriŋ mansasiiraŋo kaŋ, a niŋ Saajiiriŋo bulu.”

11 Bituŋ malaayikoolu mennu bee be looriŋ jee, ì ye mansasiiraŋo murubeŋ, ì niŋ alifaalu niŋ wo daafeŋ baluuriŋ naanoo bee sujudita mansasiiraŋo ñaatiŋo la, ì ye Alla batu.

12 Ì be a fo kaŋ ko: “Amin! Jayiroo niŋ tenturoo, ñaameŋo, kallankeeyaa niŋ horomoo, semboo niŋ waroo bee be ñ na Alla le ye, fo abadaa. Amin!”

13 Wo to le, wo alifaalu kono, moo kiliŋ naata diyaamu n ye. A ye n ñininkaa ko, “Jumaa le mu wo moolu ti, waramba koyoolu be mennu la, aniŋ ì bota mintoo le?”

14 Da a jaabi ko, “Alifaa, ite le ye a loŋ.” A ko n ye ko, “Ñinnu le mu moolu ti, mennu bota naŋ toora baa kono. Ì ye ì la wamboolu kuu le, ì ye ì koyindi niŋ Saajiiriŋo yeloo la.

15 Wo le ye a tinna ì be Alla la mansasiiraŋo ñaatiŋo la. Ì ka a batu a Batudulaa Buŋo kono suuto, tili. Ate meŋ be siiriŋ mansasiiraŋo kaŋ, a be tara la ì fee le ka ì tanka.

16 Ì te konko la kotenke, sako mindoo si ì muta. Tiloo te ì jani la, sako foño kandoo,

17 kaatu Saajiiriŋo meŋ be mansasiiraŋo ñaatiŋo la, ate le be ke la ì la kantarilaa ti. A be ì kenkeŋ na jii woyoolu le to, mennu ka baluwo dii, aduŋ Alla be ñaajiyo bee fita la ì ñaalu to le.”

Lankenemoo 8

1 Kabiriŋ Saajiiriŋo ye noto woorowulanjaŋo teyi, maakaŋolu tenkunta tek Arijana kono fo montoroo waati talantee ñoŋ na.

2 N naata wo malaayika woorowuloo je, mennu ka loo Alla ñaatiŋo la, aduŋ footaŋ woorowula diita ì la.

3 Bituŋ malaayika doo naata loo sadaajanidulaa daala, sani cuuraayi siisindiraŋo be a bulu. Cuuraayi jamaa diita a la, ka a kafu Alla la moo senuŋolu bee la duwaa ma sani sadaabodulaa kaŋ, mansasiiraŋo ñaatiŋo la.

4 Wo to le, cuuraayi siisiyo niŋ Alla la moo senuŋolu la duwaa wulita santo, Alla ñaatiŋo la, ka bo malaayikoo ñiŋ bulu.

- 5 Bituŋ a naata cuuraayi siisindirango taa, a ye a fandi niŋ dimbaa la, ka bo sadaajanidulaa to, bituŋ a ye a fayi duniyaa kono. Saŋ fetenolu keta, aniŋ kumakaŋ baalu niŋ saŋ ŋalasoolu niŋ banku jarajaroo.
- 6 Wo malaayika woorowuloo menu ye footaŋ woorowuloo soto, ì pareeta ka ì fee.
- 7 Malaayika foloo ye a la footaŋo fee, bituŋ saŋ beroolu niŋ dimbaa fintita, meŋ niŋ yeloo be ñaamiriŋ. Ì boyita duniyaa kono duuma. Bituŋ bankoo la talaadaa sabanjaŋo janita, yirolu la talaadaa sabanjaŋo janita, aniŋ ñaama kitiŋolu bee.
- 8 Malaayika fulanjaŋo ye a la footaŋo fee, bituŋ feŋ fintita, meŋ ka munta ko konko baa, a be jani kaŋ niŋ dimbaa la. A fayita fankaasoo kono, aduŋ fankaasoo la talaadaa sabanjaŋo naata yelema yeloo ti.
- 9 Wo ye a tinna, daafeŋolu menu be baluuriŋ jiyo kono, wolu la talaadaa sabanjaŋo faata. Baakono kulunolu fanaa la talaadaa sabanjaŋo bee tiñaata.
- 10 Malaayika sabanjaŋo ye a la footaŋo fee, bituŋ looloo baa jolonta naŋ duuma ka bo saŋo santo. A be mala kaŋ ko pacamoo. A jolonta bolonolu la talaadaa sabanjaŋo kono, aniŋ woyoolu.
- 11 A looloo too mu Jamba Kunaŋo le ti. A ye a tinna le, jiyo la talaadaa sabanjaŋo naata yelema jii kunaŋo ti. Moo jamaa faata ka bo niŋ wo jiyo la, kaatu a kuniyaata le.
- 12 Malaayika naaninjaŋo ye a la footaŋo fee. Wo ye tiloo la talaadaa sabanjaŋo maa, a niŋ karoo niŋ looloolu fanaa la talaadaa sabanjaŋo, fo ì la maloo la talaadaa sabanjaŋo naata dibi. Wo naata a tinna, tiloo niŋ suutoo la talaadaa sabanjaŋo keta diboo ti.
- 13 Bituŋ ŋa juubeeroo ke, ŋa seeliŋo moyi kuma la niŋ kumakaŋ baa la, a be tii kaŋ n kunto santo. A ka a fo ko: “Kooroo, kooroo, kooroo be wo moolu ye, menu be sabatiriŋ duniyaa kono, kaatu malaayika saba doo pareeta le ka ì la footaŋolu fee.”

Lankenemoo 9

- 1 Bituŋ malaayika luulunjaŋo ye a la footaŋo fee. Ìa looloo je, a jolonta duniyaa kono, ka bo saŋo santo. Dinka dambaloo bundaa caaboo diita looloo ñiŋ na.
- 2 Tumoo meŋ na a ye dinka dambaloo ñiŋ bundaa yele, siisii baa bota naŋ jee ko fuuri baa ka siisiyo bo ñaameŋ. Wo siisiyo ye tiloo niŋ foñoo dibindi kut.
- 3 Bituŋ kuntiŋolu fintita naŋ wo siisiyo ñiŋ kono ka naa duniyaa kono. Semboo diita ì la, meŋ be ko duniyaa buntaloolu semboo.
- 4 Ì ye yaamaroo soto ko, ì kana ñaamoolu tiña, fiifeŋolu waraŋ yiri-wo-yiri, bari ì si wo hadamadiŋolu doron mantoora, menu maŋ Alla la tampoo soto ì foŋolu to.
- 5 Kaŋo maŋ dii ì la ka wo moolu faa, bari ka ì mantoora fo kari luulu. Ì la toorandiroo la dimiŋo be le ko buntali bundiroo.
- 6 Wo luŋolu kono, hadamadiŋolu be saayaa ñini la le, bari ì te a je la. Ì be hame la le ka faa, bari saayaa be bori la ì la le.

- 7 Wo kuntiŋolu be le ko suwoolu mennu parendita keloo ye. Feŋolu be ì kuŋolu to, mennu ka munta ko sani mansanaafoolu. Ì ñaadaalu be ko hadamadiŋ ñaadaa.
- 8 Ì kuntiñoolu be le ko musu kuntiño, aduŋ ì ñiŋolu be le ko jata ñiŋolu.
- 9 Fatoolu mennu be ì bala, wolu be le ko nee koteeroolu. Ì dampañolu la maakaŋo be le ko suu sareeti jamaa, mennu be bori kaŋ keloo kono.
- 10 Ì ye feñoolu niŋ beñoolu soto le ko buntaloolu, aduŋ ì ye semboo meŋ soto ka moolu toorandi fo kari luulu, wo be ì feño le to.
- 11 Ì ye mansoo le soto, meŋ be marariŋ ì la, aduŋ wo mu wo dinka dambaloo le malaayikoo ti. Hiburu kaŋo to, a too mu Abadoni le ti, Jirisi kaŋo to, a mu Apolliyoni le ti.
- 12 Kooroo foloo tambita, bari hani saayiŋ, kooroo fula be kooma le, mennu be naa la.
- 13 Bituŋ malaayika wooronjaŋo ye a la footaŋo fee. N naata kumakaŋo moyi, meŋ bota bina muluŋ naanoo kono, mennu be looriŋ sani sadaabodulaa tonkoŋ naanoo to, Alla ñaatiŋo la.
- 14 Wo kumakaŋo be a fo kaŋ malaayika wooronjaŋo ye, footaŋo be meŋ bulu ko, “Wo malaayika naanoo firin, mennu be sitirin Yufurati Boloŋo to.”
- 15 Bituŋ malaayika naanoo ñiŋ naata firin, mennu parendita ñiŋ waatoo faŋo kamma la, a luŋo, a karoo aniŋ a saŋo, ka hadamadiŋolu talaadaa sabanjaŋo bee faa.
- 16 Kelediŋolu mennu mu suuborindilaalu ti, wolu yaatewo mu miliyoŋ keme fula le ti. Nte ye ì yaatewo moyi le.
- 17 Aduŋ ŋa jeroo ke jaharaŋo ñaama teŋ ne: Ìa suwoolu je, ì borindilaalu ye sisi tankandiŋolu mennu duŋ, wolu be wuleeriŋ ne ko dimbaa, aduŋ ì be buluuriŋ ne ko safiiri beroo, ì be netemunkiŋ ko solifa munkoo. Ì la suwoolu kuŋolu be le ko jatakuŋolu, aduŋ dimbaa, siisiyo aniŋ solifa munkoo le ka bo ì daalu kono.
- 18 Hadamadiŋolu la talaadaa sabanjaŋo bee faata ka bo wo mantoora saboo le la, mennu mu dimbaa ti, siisiyo aniŋ solifa munkoo, mennu ka bo suwoolu daalu kono.
- 19 Ñiŋ suwoolu la semboo be ì daalu le kono, aniŋ ì feñoolu to. Ì feñoolu be le ko saalu mennu ye kuŋolu soto, aduŋ ì ka moolu barama niŋ wolu le la.
- 20 Hani ñiŋ mantooroolu koolaa, moo koteŋolu mennu tuta baluuriŋ, wolu maŋ soŋ ka batufeŋolu bula, ì ye mennu dadaa ì fansuŋ buloolu la. Ì maŋ ì foño seetaani jawoolu batoo la, aniŋ jalaŋolu, mennu dadaata sanoo niŋ kodiforoo la, jaawaloo, beroo aniŋ babaroo. Ì tuta ñiŋ feŋolu le batu kaŋ, mennu buka jeroo ke, sako moyiroo waraŋ ka taama.
- 21 Ì maŋ tuubi ì la moofaalu fanaa la, ì la batuutaayaalu, laañooyaa tuluŋolu aniŋ ì la suuñaaroolu.

Lankenemoo 10

- 1 Bituŋ ŋa malaayika sembemaa baa doo je jii kaŋ ka bo saŋo santo. Minaayoo le ye a baloo muuri, kullimaaroo be a kunto. A ñaadaa be ko tiloo, a siŋolu be ko samasiŋ dimbaamaalu.
- 2 Kitaabundiŋ moromororiŋo be yeleriŋ a buloo kono. A ye a bulubaa siŋo loo fankaasoo kono, bituŋ a ye a maraa siŋo loo tintoo kaŋ.
- 3 A sarita santo, a kumakaŋo be ko jatoo meŋ ka bumbuŋ. Kabiriŋ a ye kumandiroo ke, saŋ kumakaŋ woorowula ye a danku.
- 4 Biriŋ saŋ kumakaŋ woorowuloo kumata, m pareeta ka a safee, bari n naata kumakaŋo moyi ka bo naŋ saŋo santo. A ko n ye ko, “Kuwolu tu kulloo kono, saŋ kumakaŋ woorowuloo ye menu fo, ì kana ì safee.”
- 5 Da malaayikoo meŋ je looriŋ fankaasoo kono aniŋ tintoo kaŋ, a naata a bulubaa buloo wulindi santo.
- 6 Bituŋ a kalita niŋ wo la, meŋ be baluuriŋ fo abadaa, meŋ ye saŋo daa, aniŋ feŋolu menu be a kono, bankoo aniŋ feŋolu menu be a kono, fankaasoo aniŋ feŋolu menu be a kono. Aduŋ a ko, “Waati koteŋ te jee, ka kuwolu mendi.
- 7 Bari wo luŋolu la, malaayika woorowulanjaŋo be a la footaŋo fee la waatoo meŋ na, Alla la feeroo be timmandi la le, meŋ be kulloo kono. Wo be ke la le ko a ye a bankee a la annabiyomoolu ye ñaameŋ, menu mu a la dookuulaalu ti.
- 8 Bituŋ ŋa kumakaŋo meŋ moyi nuŋ ka bo naŋ saŋo santo, wo naata diyaamu n ye kotenke ko, “Taa, kitaabundiŋ moromororiŋo taa, meŋ be yeleriŋ wo malaayikoo buloo kono, meŋ be looriŋ fankaasoo kono aniŋ tintoo kaŋ.”
- 9 Wo to le n taata malaayikoo ñiŋ kaŋ. N ko a ye ko, “Kitaabundiŋ moromororiŋo dii n na.” Bituŋ a ko n ye ko, “A taa, i ye a domo. A be diyaa la i daa kono le ko liyo, bari niŋ a futata i konoo kono, a be kuniyaa la le.”
- 10 Da kitaabundiŋ moromororiŋo taa malaayikoo ñiŋ bulu wo le ñaama, ŋa a domo. A diyaata n daa kono le ko liyo, bari kabiriŋ ŋa a domo, n konoo kono naata kuniyaa.
- 11 Wo to le ŋa yaamaroo soto ko, n ñanta kiilaariyaa kumoo fo la le kotenke, bankoolu la kuwo to, nasiyoŋolu, kaŋolu aniŋ mansoolu.

Lankenemoo 11

- 1 Wo to le sumandirilaŋ dokoo diita n na, aduŋ ŋa yaamaroo soto ko, “Wuli, i ye taa Alla Batudulaa Buŋo niŋ sadaajanidulaa suman, i ye moolu konti, menu ka bataroo ke jee.
- 2 Bari luwo meŋ be Alla Batudulaa ñiŋ banta la, kana wo suman, kaatu a diita Alla lombaloolu le la. Ì be doriŋ-doriŋ na saatee senuŋo kaŋ ne fo kari taŋ naani niŋ fula.
- 3 Nte be semboo dii la n na seede fuloo la le ka kiilaariyaa kumoo fo, fo tili wuli kilin keme fula aniŋ taŋ wooro, booto funtoolu le be tara la dundiŋ ì la.”

- 4 Ñinnu le mu wo olifu yiri fuloo niŋ wo lampu looraŋ fuloo ti, mennu be looriŋ duniyaa la Maariyo ñaatiŋiŋ la.
- 5 Niŋ moo-wo-moo lafiita ka ì mantoora, dimbaa ka bo naŋ ì daalu kono le, ka ì jawoolu kasaara. Niŋ moo-wo-moo lafiita ka ì mantoora, a maarii ñanta faa la wo le ñaama.
- 6 Ì ye semboo soto le ka saŋo soronŋ fo sanjiyo kana ke ì la kiilaariyaa kumafoo luŋolu la. Ì ye semboo soto baajiyo kaŋ ne ka a yelemandi yeloo ti, aniŋ ka duniyaa mantoora niŋ mantoora siifaa bee la, waatoo bee la meŋ diyaata ì ye.
- 7 Niŋ ì ye ì la wo seedeyaa baŋ, daafeŋ saŋarariŋo meŋ ka sele naŋ ka bo dinka dambaloo kono, wo le be keloo boyi la ì kaŋ, aduŋ a be ì noo la, a ye ì faa.
- 8 Ì furewolu be tara la laariŋ saatee baa mbeedoolu kaŋ ne, ì ka meŋ misaali Sodomu niŋ Misira la. Wo le mu saatewo faŋo ti, ì Maariyo pempenta yiribantambilo kaŋ daameŋ.
- 9 Bituŋ moolu, ka bo bankoolu bee to, siyolu bee to, kaŋolu aniŋ nasiyoŋolu be tara la ì furewolu fele la le fo tili saba niŋ talaa, ì te soŋ na ka ì baadee.
- 10 Moolu mennu be sabatiriŋ duniyaa kono taariŋ, wolu be seewoo la ì la saayaa kamma la le, ì be feetoo ke la, aduŋ ì be soorifeŋolu dii la ñoo la. Ì be seewoo la le saayiŋ, kaatu ñiŋ annabiyomu fuloo la kuwo ye ì toorandi le nuŋ.
- 11 Bari n naata a je le ko, wo tili saba niŋ talaa koolaa, baluwo niijiyo meŋ ka bo naŋ Alla yaa, dunta ì kono, aduŋ ì loota ì siŋolu la. Silaŋ baa boyita moolu kaŋ, mennu ye wo je.
- 12 Bituŋ seede fuloo ñiŋ ye kumakaŋ baa moyi ka bo saŋo santo, meŋ ko ì ye ko, “Ali naa jaŋ!” Ì seleta santo minaayoo kono, ì jawoolu ñaa la, ka taa Arijana.
- 13 Jee niŋ jee, banku jarajara baa keta, aduŋ saatewo la talaadaa tanjaŋo bee kasaarata. Moo wuli woorowula le faata wo banku jarajaroo kono. Bituŋ moo toomaalu mennu tuta baluuriŋ, ì silata baake, aduŋ ì ye Arijana Maariyo la semboo niŋ waroo jayi.
- 14 Kooroo fulanjaŋo tambita le, bari kooroo sabanjaŋo be naa kaŋ ne.
- 15 Bituŋ malaayika woorowulanjaŋo ye a la footaŋo fee, aduŋ kumakaŋ baalu be Arijana kono, ì be a fo la ko, “Duniyaa mansayaa bee naata ke m̃ Maariyo niŋ a la Alimasiihu la mansayaa le ti, aduŋ a si maraloo ke fo abadaa!”
- 16 Bituŋ wo alifaa muwaŋ niŋ naanoo mennu be siiriŋ ì la mansasiiraŋolu kaŋ Alla ñaatiŋiŋ la, ì sujudita ka Alla batu.
- 17 Ì be a fo la ko: “M̃ Maarii Alla Mansa Tallaa, ña tenturoo dii i la, ite meŋ be kerinŋ, aniŋ ite meŋ be kerinŋ nuŋ. D̃a i tentu, kaatu i ye i la sembe baa yitandi le, i ye a dati le ka maraloo ke.
- 18 Nasiyoŋolu kamfaata le, bari ite la kamfaa baa, wo ye dandulaa ke ì la le. Waatoo siita le ka furewolu kiitindi. Waatoo siita le ka i la dookuulaalu joo, i la

annabiyomoolu aniñ i la moo senuñolu. Waatoo siita le ka moolu joo, mennu ka i too buuñaa, biriñ moondiñ fo moo baa, aniñ ka moolu kasaara mennu ye kasaaraloo ke duniyaa kono.”

19 Bituñ Alla Batudulaa Buño yeleta Arijana kono, aduñ Kamberñ Kunewo jeta, meñ be a kono. Sañ ñalasoolu, sañ feteñolu, sañ kumakañolu, aniñ banku jarajaroo keta, sañ bere baalu naata boyi duniyaa kono.

Lankenemoo 12

1 Taamanseeri kaawakuuyaariño fintita saño santo. Da musoo le je, meñ be pareeriñ niñ tiloo la, karoo be a siñolu koto, aduñ looloo tañ niñ fula be a kuño to ko mansanaafoo.

2 A mu musukonomaa le ti, bituñ a ñuntanta tiño la dimoo kamma la, kaatu a be fitiiriñ a la wuluwo la le.

3 Bituñ taamanseeri kaawakuuyaariñ doo fanaa fintita saño santo. Da ninkinanka baa le je, meñ be wuleeriñ ko dimbaa. Kuñ woorowula le be a la, aniñ bina tañ. Mansanaafa woorowula le be a kuñolu to.

4 A ye looloolu la talaadaa sabanjaño bee fita saño santo niñ a feño la, a ye ì fayi duniyaa kono. Bituñ ninkinankoo ñiñ naata loo musoo ñiñ ñaato, meñ pareeta ka wuluu, fo a si musoo diño kunuñ, niñ a wuluuta.

5 Musoo naata dinkewo le wuluu, meñ be nasiyoñolu bee mara la niñ needokoo la. Bari musoo wuluuta doron, a diño buusita a la ka taa Alla yaa, Alla la mansasiiraño to.

6 Musoo ñiñ borita ka taa keñewuloo kono, Alla ye tankandiridulaa pareendi a ye daameñ. A naata a la daañinoo soto jee fo tili wuli kilij keme fula aniñ tañ wooro.

7 Bituñ keloo wulita Arijana kono, malaayika kuntii Mikayeli niñ a la malaayikoolu be ninkinankoo kelendi kañ, aduñ ninkinankoo niñ a la malaayikoolu fanaa ye ì kele.

8 Bari Mikayeli niñ a la malaayikoolu ye ì noo le, aduñ dulaa mañ soto itolu ye kotenke Arijana kono.

9 Bituñ ninkinanka baa fayita nañ duuma. Ate le mu wo saa kotoo ti, ì ka meñ kumandi Ibiliisa niñ Seetaano la, duniyaa moolu bee neeneelaa. A fayita nañ duuma duniyaa kono, a niñ a la malaayikoolu.

10 Da kumakañ baa moyi Arijana kono, meñ ko, “N na Alla la kiisoo, a la semboo niñ mansabaayaa, aniñ a la Alimasiihu la kantiiyaa naata le, kaatu ñ baadiñolu tuumilaa fayita duuma le. Ate le be ì tuumi kañ nuñ, ñ na Alla ñaatiñolu la, suutoo niñ tiloo la.

11 Ñ baadiñolu naata a noo ka bo niñ Saajiiriño yeloo le la, aniñ ì la seedeyaa kumoo la. Ì mañ ì la baluwo kanu, bari ì pareeta le hani ka faa.

- 12 Arijana niŋ feŋolu bee menu be a kono, ali seewoo! Bari kooroo be alitolu bankoo niŋ fankaasoo ye! Ibiliisa niŋ kamfaa baa le naata ali kaŋ, kaatu a ye a loŋ ne ko, a la waatoo maŋ jamfa.”
- 13 Kabiriŋ ninkinankoo ye a kalamuta ko, a fayita duniyaa le kono, a ye a dati ka musoo ñini, meŋ ye wo dinkewo wuloo.
- 14 Bari dampaŋ fula le diita musoo ñiŋ na, menu be ko seeliŋ baa dampaŋolu, fo a sii tii noo ka bori wo saa la, ka taa keñewuloo kono. A la tankandiridulaa be jee le to, a be a la daaŋinoo soto la daameŋ fo sanji saba niŋ talaa.
- 15 Bituŋ saa ye jiyo puusa musoo nooma, ka bo a daa kono ko boloŋo, fo jiiBOROO si musoo ñiŋ kooro ñoo la.
- 16 Bari bankoo naata musoo ñiŋ deemaa. Bankoo ye a daa yele, a ye boloŋo kunuŋ, ninkinankoo ye meŋ puusa ka bo a daa kono.
- 17 Wo to le ninkinankoo kamfaata musoo ñiŋ kamma. Bituŋ a taata keloo boyi musoo koomalanka toomaalu kaŋ, menu ka Alla la yaamaroolu muta, aniŋ ì ka Yeesu Kiristu la kuwo seedeyaa.
- 18 Ninkinankoo ñiŋ taata loo baatintoo la keñoo kaŋ.

Lankenemoo 13

- 1 Bituŋ ŋa daafeŋ saŋarariŋo je finti kaŋ naŋ fankaasoo kono. A ye bina taŋ ne soto, aniŋ kuŋ woorowula. Mansanaafa taŋ ne be a kuŋolu to, aduŋ toolu be safeeriŋ a kuŋ-wo-kuŋ bala le menu mu tooñeeri kumoolu ti.
- 2 Nte ye daafeŋ saŋarariŋo meŋ je, a mulunta le ko soloo, aduŋ a siŋolu be ko wulakono daafeŋ saŋarariŋo doo. A daa be le ko jatoo daa. Wo ninkinankoo ye semboo dii ate le la, a la mansayaa, aniŋ a la kantiiyaa baa.
- 3 Ate daafeŋ saŋarariŋo kuŋ kiliŋo ka munta le ko niŋ a ye barama jaarabaloo le soto, bari wo barama jawoo naata kendeyaa le. Bituŋ duniyaa moolu bee jaakalita, ì bulata daafeŋ saŋarariŋo ñiŋ nooma.
- 4 Moolu ka ninkinankoo batu, kaatu ate le ye a la kantiiyaa dii daafeŋ saŋarariŋo la. Bituŋ ì ye daafeŋ saŋarariŋo fanaa batu ka a fo ko, “Jumaa le be ko ñiŋ daafeŋ saŋarariŋo? Jumaa le be a kelendi noo la?”
- 5 Daa diita wo daafeŋ saŋarariŋo la le ka kibiri kumoolu niŋ tooñeeri kumoolu fo, aduŋ kantiiyaa diita a la le fo kari taŋ naani niŋ fula.
- 6 A naata tooñeeri kumoo fo Alla ma. A ye Alla too niŋ a la taradulaa tooñee, biriŋ a ye feŋolu bee neŋ, menu be sabatiriŋ Arijana kono.
- 7 Siloo diita a la le ka keloo boyi Alla la moo senuŋolu kaŋ, aniŋ ka ì noo. Aduŋ kantiiyaa diita a la sii-wo-sii kaŋ ne, bankoolu, kaŋolu aniŋ nasiyoŋolu bee, ka ì mara.

8 Moolu mennu bee be baluuriŋ duniyaa kono, ì be a batu la le fo moolu doron, mennu toolu safeeta baluwo kitaaboo kono biriŋ duniyaa fondamaŋo be laa la. Wo le mu Saajiiriŋo la kitaaboo ti, meŋ kanateyita.

9 Niŋ moo meŋ ye tuloo soto, a si a moyi:

10 “Niŋ meŋ ñanta taa la mutoo kono, a be taa la mutoo kono le. Niŋ meŋ ñanta faa la niŋ hawusaroo la, a be faa la niŋ wo le la.” Wo mu wakiilindiri kumoo le ti Alla la moo senuŋolu ye, fo ì si wakiili ì la lannoo kono.

11 Bituŋ ŋa daafeŋ saŋarariŋo doo je, a bota bankoo kono. A ye bina fula le soto ko saajiiriŋo, bari a diyaamuta le ko ninkinankoo.

12 A ye maraloo ke kantiiyaa bee le la ko wo daafeŋ saŋarariŋ foloo, aduŋ a ye duniyaa moolu bee duŋ ka wo daafeŋ saŋarariŋ foloo batu, meŋ na barama jawoo naata kendeyaa.

13 Ate wo daafeŋ saŋarariŋ doo ye kaawakuu baalu le ke, hani a ka a kendi le, dimbaa ka bo naŋ saŋo santo ka jii duniyaa kono moo bee ñaa la.

14 Ka bo niŋ a la wo kuwolu la, a ye duniyaa moolu neenee fo ì ye wo daafeŋ saŋarariŋ foloo muluŋo dadaa, meŋ baramata jawuke niŋ hawusaroo la, bari hani wo, a be baluuriŋ hani bii.

15 Semboo diita a la le, ka niyo dii wo daafeŋ saŋarariŋo muluŋo la, fo wo si diyaamu noo aniŋ ka a tinna, moolu ye faa, mennu maŋ soŋ ka wo batu.

16 Aduŋ ate le fanaa ye yaamaroo dii ko, moo-wo-moo ñanta a la taamanseeroo soto la a bulubaa buloo bala le waraŋ a foŋo to, biriŋ moondiŋ fo moo baa, naafulutii waraŋ fuwaaroo le mu, joŋo waraŋ foroo.

17 Moo-wo-moo le te waafiroo waraŋ sandiroo ke noo la, niŋ a maŋ wo taamanseeroo soto a bala. Wo taamanseeroo mu daafeŋ saŋarariŋo ñiŋ too le ti, waraŋ a la niimaroo meŋ ka a too yitandi.

18 Ñiŋ ye ñaameŋo le kaniŋ, bari meŋ ye kalamutaroo soto, a si wo daafeŋ saŋarariŋo la niimaroo kotoo loŋ, baawo a mu hadamadiŋo la niimaroo le ti. Wo niimaroo mu keme wooro taŋ wooro aniŋ wooro le ti.

Lankenemoo 14

1 Bituŋ ŋa juubeeroo ke, ŋa Saajiiriŋo je looriŋ Siyoni Konkoo kaŋ, aduŋ moo wuli keme wuli taŋ naani niŋ naani be a fee. A too niŋ a Faamaa too le be safeeriŋ wolu foŋolu to.

2 Wo to le ŋa kumakaŋo moyi naŋ Arijana kono, meŋ be ko jiibaliŋ baalu aniŋ saŋ kumakaŋ baa. A be le ko, kontiŋ kosilaalu la kontiŋ kumakaŋo.

3 Da a moyi, ì ye suukuu kutoo laa mansasiiraŋo niŋ wo daafeŋ baluuriŋ naanoo ñaatiŋo la, aniŋ alifaalu. Moo-wo-moo le maŋ wo suukuwo laa noo, fo wo moo wuli keme wuli taŋ naani niŋ naanoo doron, mennu kumakaata ka bo duniyaa kono.

- ⁴ Wolu le mu moolu ti, mennu maŋ ò faŋolu kosondi niŋ musoolu la, bari ò tuta foroyaariŋ. Ì ka Saajiiriŋo nooma le, a taata daa-wo-daa. Ì kumakaata le ka bo hadamadiŋolu kono Alla niŋ Saajiiriŋo ye, ò keta ko siimaŋ kuŋ foloolu katiri waatoo la.
- ⁵ Faniyaa nene maŋ bo ò daa kono, ò maŋ sootaari soto.
- ⁶ Bituŋ ŋa malaayika doo je, a be tii kaŋ n kunto santo, a niŋ badaa-badaa kibaari betoo, a si meŋ kankulaa moolu ye, mennu be baluuriŋ duniyaa kono. A be a ke la nasiyon-wo-nasiyon ye, sii-wo-sii, kaŋ-wo-kaŋ aniŋ banku-wo-banku.
- ⁷ A sarita niŋ sari baa la ko, “Ali sila Alla la, aniŋ ali ye a horoma, a la kiitiyo waatoo siita le. Ali ate batu, meŋ ye saŋo niŋ bankoo daa, fankaasoo aniŋ woyoolu.”
- ⁸ Bituŋ malaayika fulanjaŋo ye a nooma, a be a fo kaŋ ko, “A boyita le, Babiloni saatee baa boyita! Ate le ye duniyaa nasiyonolu bee siirandi a la laañooyaa tuluŋo doloo la.”
- ⁹ Malaayika doo naata ò nooma. Ñiŋ sabanjaŋo be sari kaŋ niŋ sari baa la ko, “Niŋ moo-wo-moo ye daafeŋ saŋarariŋo niŋ a muluŋo batu, aduŋ a ye taamanseeroo soto a foŋo bala waraŋ a buloo to,
- ¹⁰ wo maarii fanaa be Alla la kamfaa baa doloo miŋ na le, meŋ niŋ semboo bee yelemata Alla la kamfaa baa mindaŋo kono. Wo maarii be toorandi la dimbaa niŋ solifa munkoo le la, malaayika senuŋolu niŋ Saajiiriŋo ñaatiŋo la.
- ¹¹ Ì be tooroo dimbaa meŋ kono, wo siisiyo ka taa santo le, fo abadaa. Moolu mennu ka ñiŋ daafeŋ saŋarariŋo muluŋo batu, aniŋ mennu ye a too taamanseeroo soto, wolu nene te dahaa soto la, suutoo la waraŋ tiloo la.”
- ¹² Wo mu wakiilindiri kumoo le ti Alla la moo senuŋolu ye, ka Alla la yaamaroolu muta, aniŋ ò la lannoo Yeesu la.
- ¹³ Bituŋ ŋa kumakaŋo moyi naŋ saŋo santo, meŋ ye n yaamari ko, “Ñiŋ safee: ‘Barakoo be moolu le ye, mennu be faa la Maariyo noomalankayaa kono ka bo saayiŋ na.’ Noora Kuliŋo ye a tooñaayandi le ko, ‘Barakoo be itolu ye le, kaatu ò be dahaa soto la ò la kata kuu koleŋolu to le, aduŋ ò la kebaaroolu be ò nooma la le.’ “
- ¹⁴ Bituŋ ŋa juubeeroo ke, ŋa minaayi koyoo je. N naata meŋ je siiriŋ wo minaayoo kaŋ, ka munta ko hadamadiŋo. Sani mansanaafoo be a kuŋo to, woroto daa diimaa be mutariŋ a buloo kono.
- ¹⁵ Malaayika doo naata finti Alla Batudulaa Buŋo kono. A sarita niŋ sari baa la ka wo kumandi, meŋ be siiriŋ minaayoo kaŋ. A ko a ye ko, “I la worotoo taa, i ye katiroo ke. Katiri waatoo siita le, kaatu duniyaa mootaa katiroo ye le.”
- ¹⁶ Bituŋ wo meŋ be siiriŋ minaayoo kaŋ, a ye a la worotoo finjaŋ duniyaa kunto, aduŋ a bee katita.
- ¹⁷ Malaayika doo fanaa naata finti Alla Batudulaa Buŋo kono, Arijana. Woroto daa diimaa be ate fanaa buloo kono.

18 Wo to le malaayika doo naata ka bo sadaajanidulaa to. Dimbaa semboo karafata wo le ma. Bituŋ a sarita niŋ sari baa la ka wo doo kumandi, meŋ ye woroto daa diimaa soto. A ko a ye ko, “I la worotoo taa, i ye duniyaa wo wayini yiridiŋ ñatoolu kafu ñoo ma, kaatu ì diŋolu moota katiroo ye le.”

19 Bituŋ malaayikoo ye a la worotoo finjaŋ duniyaa kunto. A ye wayini yiridiŋ ñatoolu kafu ñoo ma, a ye ì fayi yiridiŋjii bitidulaa kono, meŋ mu Alla la kamfaa baa ti.

20 Aduŋ ì dorita wo yiridiŋjii bitidulaa kono, saatewo banta la. Bituŋ yeloo naata woyi ka bo yiridiŋjii bitidulaa to. A jamfata santo ka futa fo suwoolu la karafewolu to, aduŋ a la karajamfoo niŋ kilomeetari keme saba si kaañaŋ.

Lankenemoo 15

1 Bituŋ ŋa taamanseeri kaawakuuyaariŋ baa doo je Arijana kono. Wo mu malaayika woorowula le ti ì niŋ mantoora woorowula, mennu mu mantoora labañolu ti, kaatu Alla la kamfaa danta itolu le la.

2 Bituŋ ŋa kenoo je, a ka munta ko baajiyo meŋ dadaata niŋ weeroo la, a niŋ dimbaa be ñaamiriŋ. N naata wo moolu je, mennu ye nooro ke daafeŋ saŋarariŋo la, a muluŋo aniŋ a too la niimaroo. Ì be looriŋ wo kenoo daala, meŋ ka munta ko baajiyo meŋ dadaata weeroo la. Kontiŋolu be ì bulu, Alla ye mennu dii ì la.

3 Ì be Annabilayi Musa la suukuwo laa kaŋ, meŋ mu Alla la dookuulaa ti, aniŋ Saajiiriŋo la suukuwo. Ì be a fo kaŋ ko: “Ite Maariyo, Alla Mansa Tallaa, i la baara kuwolu warabaata le, ì kaawakuuyaata. Ite mu Mansa le ti nasiyoŋolu bee kunto, i la siloolu mu tiliŋo niŋ tooña le ti.

4 Maariyo, jumaa le te sila la ite la, jumaa le te i too horoma la? Ite le dammaa seneyaata. Nasiyoŋolu bee be naa ite batu la le, kaatu i la baara kuu tilindiŋolu lankenemata le.”

5 Ñiŋ kuwolu koolaa, ŋa Alla Batudulaa Buŋo je yeleriŋ, meŋ mu Tiriliisi Senuŋo ti Arijana kono.

6 Bituŋ malaayika woorowula bota naŋ jee, ì niŋ mantoora woorowuloo. Ì la duŋ feŋolu mu fulaari ñiimaa le ti, meŋ be koyiriŋ ko perekaanoo, ì la sisi sitiraŋolu mu sanoo le ti.

7 Aduŋ wo daafeŋ baluuriŋ naanoo kono, kiliŋo ye sani booli woorowula le dii wo malaayika woorowuloo la, ì meŋ-wo-meŋ booli kiliŋ. Wolu be faariŋ niŋ Alla la kamfaa baa le la, ate meŋ be baluuriŋ fo abadaa.

8 Bituŋ Alla la semboo niŋ a la kallankeeyaa ye Batudulaa Buŋo ñiŋ fandi niŋ siisiyo la. Moo-wo-moo le maŋ duŋ noo jee to, fo biriŋ wo malaayika woorowuloo la mantooroolu banta.

Lankenemoo 16

- ¹ Bituŋ ɲa sari baa moyi naŋ Alla Batudulaa Buŋo kono, meŋ ko malaayika woorowuloo ye ko, “Ali taa, ali ye Alla la kamfaa baa booli woorowuloo boŋ duniyaa kaŋ.”
- ² Malaayika foloo taata, a ye a la booloo boŋ bankoo kaŋ. Bituŋ moolu menu ye wo daafeŋ saŋarariŋo la taamanseeroo soto, aniŋ ì ka a muluŋo batu, maadiŋ baalu fintita ì baloolu bala.
- ³ Malaayika fulanjaŋo ye a la booloo boŋ fankaasoo kono, wo naata ke yeloo ti ko moo furewo yeloo, aduŋ daafeŋolu bee faata, menu tarata fankaasoo kono.
- ⁴ Malaayika sabanjaŋo ye a la booloo boŋ boloŋolu niŋ woyoolu kono, aduŋ ì naata ke yeloo ti.
- ⁵ Bituŋ malaayikoo meŋ be marariŋ jiyolu la, ɲa a moyi, a ka a fo ko: “Ite Senuŋ Baa, meŋ be kerii aniŋ meŋ be kerii nuŋ, i la kiitiyolu tilinta le.
- ⁶ Moolu menu ye i la moo senuŋolu yeloo boŋ, a niŋ annabiyomoolu yeloo, ite naata ì mindi niŋ yeloo le la. Ì jarita kuluuroo meŋ na, ì naata a soto le.”
- ⁷ Bituŋ ɲa sadaajanidulaa kumakaŋo moyi ko: “Tooŋaa, ite Maariyo, Alla Mansa Taalaa, i la kiitiyolu mu tiliŋo niŋ tooŋaa le ti!”
- ⁸ Wo to le malaayika naaninjaŋo ye a la booloo boŋ tiloo kaŋ. Siloo naata dii tiloo la ka moolu buruburu niŋ dimbaa la.
- ⁹ Bituŋ moolu janita niŋ kandi baa la, bari wo ñaa-wo-ñaa, ì ye kuma jawoo fo Alla too ma, meŋ ye kaŋo soto wo mantooroolu kaŋ. Ì maŋ soŋ ka tuubi ka ì koo dii ì la junuboolu la, aniŋ ka horomoo dii Alla la.
- ¹⁰ Malaayika luulunjaŋo ye a la booloo boŋ wo daafeŋ saŋarariŋo la mansasiiraŋo kaŋ. Bituŋ feŋ-wo-feŋ meŋ be a la maraloo koto dibita, fo moolu ka ì neŋolu kiŋ dimiŋo kamma la.
- ¹¹ Ì ka kuma jawoo fo Alla ma, meŋ be Arijana kono, ì la dimoolu niŋ ì la maadiŋolu la kuwo kamma la, bari ì maŋ soŋ ka ì koo dii ì la junuboolu la.
- ¹² Malaayika wooronjaŋo ye a la booloo boŋ Yufurati Boloŋo kaŋ. Bituŋ a jiyo jaata kes, ka siloo parendi mansoolu niŋ ì la kelediŋ kafoolu ye, menu ka bo naŋ tilibo maafano la.
- ¹³ Bituŋ ɲa seetaani jawu saba je, menu mulunta ko totoolu. Ì fintita naŋ ninkinankoo daa kono, daafeŋ saŋarariŋo daa kono, aniŋ faniyaa annabiyomoo daa kono.
- ¹⁴ Ì mu noora jawoolu le ti ka bo Seetaanoo yaa, menu ka kaawakuwolu ke. Ì ka finti le ka mansoolu kafu ñoo ma ka bo duniyaa tonkoŋ naanoo bee to, ka keloo ke luŋo la, meŋ be ke la Alla Mansa Tallaa la luŋ baa ti.
- ¹⁵ Maariyo ko, “Ali koroosiroo ke, nte be naa kaŋ ne ko suŋo! Barakoo be moo le ye, meŋ be a ñaa la ka a la duŋ feŋolu muta, fo a bala kenseŋo kana tu, niŋ moolu si a maluriŋo je.”

- 16 Bituŋ ì ye mansoolu kafu ñoo ma dulaa kiliŋ to, ì ka a fo daameŋ ye Hiburu kaŋo to ko Amakidoni.
- 17 Malaayika woorowulanjaŋo naata a la booloo boŋ foño kono. Sari kaŋ baa bota naŋ mansasiiraŋo to, meŋ be Alla Batudulaa Buŋo kono. A ko, “A timmata le!”
- 18 Wo to le saŋ ŋalasoolu, saŋ kumakaŋolu niŋ saŋ feteŋolu keta, aniŋ banku jarajara baa, moo nene maŋ meŋ ñoŋo je duniyaa kono. Wo banku jarajaroo warata baake le!
- 19 Bituŋ wo saatee baa farata talaadaa saba ti, duniyaa nasiyoŋolu la saatewolu tiñaata. Ñiŋ keta le, kaatu Alla hakiloo bulata Babiloni saatee baa la le. A ye kamfaa mindaŋo dii a la le ka i miŋ, aduŋ wo be faariŋ niŋ a la kamfaa doloo le la.
- 20 Baajooyoolu bee yeemanta, aduŋ konkoolu maŋ je kotenke.
- 21 Saŋ bere baalu boyita naŋ moolu kaŋ ka bo saŋo santo, mennu la kuliyyaa tambita kilo taŋ naani la. A mantooroo la jawuyaa ye a tinna le, moolu ka kuma jawoo fo Alla ma. A kijafaroo semboo warata baake le!

Lankenemoo 17

- 1 Wo malaayika woorowuloo mennu ye booli woorowuloo soto, kiliŋ ko n ye ì kono ko, “Naa! Da cakamusu baa la kiitiyo yitandi i la, wo saatee baa, meŋ be siiriŋ baaji jamaalu daala.
- 2 Ate le niŋ duniyaa mansoolu ye laañooyaa tuluŋo ke, aduŋ mennu be sabatiriŋ duniyaa kono, naata siira niŋ a la laañooyaa tuluŋo doloo la.”
- 3 Bituŋ Alla la Nooroo ye m muta, malaayikoo ñiŋ ye n samba keñewuloo kono. Da musoo je siiriŋ daafeŋ saŋarariŋo kaŋ, meŋ be wuleeriŋ, aduŋ a baloo be faariŋ niŋ tooñeeri toolu le la. Kuŋ woorowula le be a la, aniŋ bina taŋ.
- 4 Wo musoo parendita sitifeŋ wuleŋo niŋ wuluyeloo le la. A la ñarandiri feŋolu mu sanoo le ti, bere ñiimaalu aniŋ pemoolu. Sani mindaŋo be a buloo kono, meŋ be faariŋ niŋ feŋ haraamuriŋolu la, aniŋ a la laañooyaa tuluŋ feŋ nooriŋolu.
- 5 Too be safeeriŋ a foŋo to meŋ mu kulloo ti ko, “Babiloni saatee baa, cakoolu aniŋ duniyaa haraamu kuwolu baamaa!”
- 6 Da musoo ñiŋ je siirariŋ niŋ Alla la moo senuŋolu yeloo la, aniŋ wo moolu yeloo, mennu faata Yeesu la kuwo seedeyaa kamma la. Kabiriŋ ŋa a je, n jaakalita baake le,
- 7 bari malaayikoo ko n ye ko, “I ka jaakali muŋ ne la? M be ñiŋ kulloo fo la i ye le, ñiŋ musoo la taamanseeroo mu meŋ ti, aniŋ daafeŋ saŋarariŋo meŋ ye a samba. Wo mu daafeŋ saŋarariŋo le ti, kuŋ woorowula be meŋ na, aniŋ bina taŋ.
- 8 Daafeŋ saŋarariŋo ñiŋ, i ye meŋ je, a be keriiŋ ne nuŋ, bari saayiŋ a te keriiŋ. A be naa santo le ka bo dinka dambaloo kono, a ye taa kasaaroo kono. Aduŋ duniyaa moolu mennu too maŋ safee baluwo kitaaboo kono biriŋ duniyaa foloodulaa to, wolu be jaakali la le, niŋ ì ye daafeŋ saŋarariŋo ñiŋ je, kaatu a be keriiŋ ne nuŋ, saayiŋ a te keriiŋ, bari a be naa la le.

- 9 “Ñiñ ye hakiloo niñ ñaameño le kaniñ. Wo kuñ woorowuloo mu konko woorowuloo le ti, musoo be siiriñ mennu kañ.
- 10 Ì mu mansa woorowuloo fanaa le ti. Mansa luulu le boyita, kiliño be kerin ne saayiñ, aduñ doo be naa la le. Niñ a naata, a ñanta tu la jañ waatindiñ doron ne la.
- 11 Daafey sajarariño meñ be kerin nuñ, aduñ saayiñ a te kerin, ate le mu mansa seyinjaño ti. A bota wo mansa woorowuloo le kono, aduñ a ka taa a la kasaaroo le kono.
- 12 “I ye wo bina taño mennu je, wolu mu mansa tañ ne ti, mennu mañ ì la mansayaa semboo soto foloo, bari ì niñ daafey sajarariño be kaño soto la ñoo la le ko mansoolu, fo waatindiñ.
- 13 Ñinnu ye hakili kiliñ ne soto, aduñ ì ye ì la semboo niñ ì la kaño dii daafey sajarariño la le.
- 14 Ì be keloo boyi la Saajiiriño kañ ne, bari Saajiiriño be ì noo la le, kaatu ate le mu Maariyolu Maarii ti, aniñ Mansoolu la Mansa. Aduñ moolu mennu be a fee, wolu kumandita le, ì tombonta, aduñ ì foroyaata le.”
- 15 Bituñ malaayikoo ko n ye ko, “Baajiyolu, i ye mennu je, cakamusoo be siiriñ daameñ to, wolu mu bankoolu le ti, sii jamaalu, nasiyoñolu aniñ kañolu.
- 16 Aduñ ì ye bina taño mennu je, wolu niñ daafey sajarariño be cakamusoo ñiñ koñ na le. Ì be a wurañ na le, ì ye a kenseño bula. Ì be a suboo domo la le, ì ye a kasaara niñ dimbaa la.
- 17 Alla le ye wo feeroo duñ wo mansoolu sandomoo kono, ka a ke. Ì kambenta ka ì la mansayaa dii wo daafey sajarariño la fo waatoo meñ na, Alla la kumoo be timmandi la.
- 18 I ye musoo meñ je, ate le mu saatee baa ti, meñ ye kaño soto duniyaa mansoolu bee kañ.”

Lankenemoo 18

- 1 Ñiñ kuwolu koolaa, ña malaayika doo je naa kañ ka bo saño santo. A ye sembe baa le soto, a la kallañkeeyaa maloo ye duniyaa bee fanundi.
- 2 A sarita santo niñ sari baa la ko: “A boyita le, Babiloni saatee baa boyita! A naata ke seetaani jawoolu la sabatidulaa ti, a keta daakaa le ti noora jawu siifaa bee ye. A keta kunu jankubaloolu la taradulaa le ti, aniñ kunoolu mennu konta.
- 3 Nasiyoñolu bee ye i miñ a la laañooyaa tuluño doloo la le. Duniyaa mansoolu niñ a ye laañooyaa tuluño ke le, duniyaa safaarilaalu naata ke naafulutiyolu ti, a la fankoo semboo la.”
- 4 Bituñ ña kumakañ doo moyi ka bo nañ saño santo. A ko: “N na moolu, ali finti nañ a kono, fo ali daa kana tara a la junuboolu to, aniñ ali kana ke niisotolaa ti a la mantooroolu to.

- 5 A ye junube kuwolu mennu laa ñoo kaŋ, wolu te kuŋ na saŋo niŋ bankoo teema. Alla hakiloo bulata a la kuu kurunŋolu la le.
- 6 Ali a joo ko a ye a ke ñaameŋ, jooroo dii a la siiña a fula a la kebaara jawoolu to. Ali a ñaami a ye ko siiña a fula mindaŋo kono, ali ye a naati a ye, ko a ye a ke ñaameŋ.
- 7 Ali tooroo niŋ woosiyo jamaa dii a la ko a ye horomoo niŋ niidiyaa dii a faŋo la ñaameŋ. A ka a fo a sondomoo kono ko, ‘Nte be siiriŋ ne ko mansamusoo. M maŋ ke furuyaamusoo ti, aduŋ n nene te woosii la!’
- 8 Wo kamma la, luŋ kiliŋ mantooroolu be boyi la a kaŋ ne, alibalaa kuuraŋo, woosiyo aniŋ konko jawoo. A be kasaara la niŋ dimbaa le la, kaatu sembe baa be Maarii Alla le bulu, meŋ ye a kiitindi.”
- 9 Duniyaa mansoolu mennu niŋ a ka laañooyaa niŋ a la niidiyaa kuwolu ke, wolu be kumboo la le, ì ye woosii, niŋ ì ye a la janoo siisiyo hayinaŋ.
- 10 Ì te haañi la ka sutiya a la, kaatu a la yankankatoo be ì sila la le. Ì be a fo la le ko: “Kooroo, kooroo be ite saatee baa ye, ite saatee sembema baa, Babiloni. I la kiitiyo naata ì kaŋ waati kiliŋ.”
- 11 Duniyaa safaarilaalu be kumboo niŋ woosiyo ke la a la kuwo la le, kaatu moo-wo-moo le te ì la fiirifeŋolu saŋ na kotenke.
- 12 Ì ye fiirifeŋolu mennu samba, wolu mu sanoo le ti, kodiforoo, bere ñiimaalu, pemoolu, fulaari ñiimaalu, bayi wuluyeloo, soyoolu, bayi wuleŋolu, babara seera diimaa siifaa bee, joraŋo siifaa bee mennu dadaata samañiŋo waraŋ babara daa koleŋolu la, jaawaloo, newo aniŋ bere daa jawoo.
- 13 Ì ye sinnamoni niŋ timiyandiri feŋ doolu samba, cuuraayoo, miiri munkoo, munku seeralaa doolu, wayinoo, olifu tuloo, wiiti siimaŋ kesoolu niŋ farina kendo, ninsoolu, saajiyolu, suwoolu niŋ ì la sareetoolu, aniŋ mutamoolu.
- 14 Ì be a fo kaŋ ko: “I sondomoo be hameriŋ yiridiŋolu mennu la, wolu ye ì bula le, ì taata. I la fankoo niŋ ñiña bee yeemanta i koto le, wolu te je la kotenke.”
- 15 Safaarilaalu mennu naata fanka baa soto wo feŋolu fiiroo to, ka bo niŋ ate la, wolu te haañi la ka sutiya a la, kaatu a la yankankatoo be ì sila la le. Ì kumbootoo niŋ ì woosiitoo be a fo kaŋ ko:
- 16 “Kooroo, kooroo be ite saatee baa ye, ite meŋ parendita niŋ fulaari ñiimaa la nuŋ, sitifeŋ wuleŋolu niŋ wuluyeloolu. I la ñarandiri feŋolu keta sanoo le ti, bere ñiimaalu aniŋ pemoolu,
- 17 bari waati kiliŋ doronŋ, wo fankoo bee kasaarata.” Aduŋ kuluntiyolu, kulunŋ borindilaalu, kulunkono dookuulaalu, aniŋ moolu mennu bee ka safaaroo ke fankaasoo kono taariŋ, ì te haañi la ka sutiya a la. Ì ye a hayinaŋ dulaa jaŋ,
- 18 aduŋ biriŋ ì ye a la janoo siisiyo je, ì sarita santo ko, “Fo saatee le nene sotota baŋ, meŋ be ko ñiŋ saatee baa?”

- 19** Bituŋ ì kumbootoo niŋ ì woosiitoo ka banku buutoo fayi ì kuŋolu kaŋ. Ì be woosii kaŋ santo ko: “Kooroo, kooroo be saatee baa ye! Moolu mennu bee ye kuluŋolu soto, wolu fankata ate le la, fankaasoo to. Bari waati kiliŋ doron, a bee kasaarata.”
- 20** “Ite Arijana, seewoo a la kuwo la. Moo senuŋolu, kiilaalu aniŋ annabiyomoolu, ali bee ye seewoo, kaatu meŋ ye kuu jawoo ke ali la nuŋ, Alla ye kiitiyo laa a kaŋ ne.”
- 21** Wo to le malaayika sembemaa baa ye beroo sika, meŋ warata ko tuurilaŋ bere baa. A ye a fayi fankaasoo kono. A ko: “Babiloni saatee baa si fayi duuma niŋ semboo la teŋ, a nene te soto la kotenke.
- 22** Ite Babiloni, kontiŋ kosoo te moyi la i la mbeedoolu kaŋ kotenke, jaloolu, ŋaliiti feelaalu niŋ footaŋ feelaalu te moyi la jee. Bulukalaŋ dookuulaalu te je la dookuwo la ite saatewo kono, aduŋ tuurikaŋo te moyi la kotenke.
- 23** Lampu maloo te je la i la buŋolu kono kotenke, maaño niŋ maañootiyo maakaŋo te moyi la i kono. I la safaarilaalu le keta nuŋ duniyaa moo baalu ti, i la buwaalu ye nasiyoŋolu bee neenee ì la batuutaa kuwolu la.
- 24** I buloo noota annabiyomoolu niŋ moo senuŋolu yeloo la le. Tooña, ite le buloo be wolu niŋ moo tilindiŋolu bee la saayaa koto, ì ye mennu faa duniyaa kono taariŋ.”

Lankenemoo 19

- 1** Niŋ kuwolu koolaa, ŋa maakaŋo moyi, meŋ ka munta ko kafu baa Arijana kono. Ì be sari kaŋ santo ko: “Haleluyaa! Kiisoo, kallankeeyaa aniŋ semboo, bee mu ñ na Alla le taa ti.
- 2** A la kiitiyolu mu tooña niŋ tiliŋo le ti, a ye wo cakamusu baa kiitindi le, meŋ ye duniyaa kosondi a la laañooyaa tuluŋo la. A ye Alla la dookuulaalu mennu yeloo boŋ, Alla ye wolu la juloo joo a ñaama le.”
- 3** Ì ko kotenke ko: “Haleluyaa! A be tooroo dimbaa meŋ kono, wo siisiyo ka taa santo le, fo abadaa.”
- 4** Wo to le alifaa muwaŋ niŋ naano niŋ wo daafeŋ baluuriŋ naano sujudita, ì ye Alla batu, meŋ be siiriŋ mansasiiraŋo kaŋ. Ì ko: “Amiin, Haleluyaa!”
- 5** Bituŋ kumakaŋo bota mansasiiraŋo to, meŋ ko: “Ali ŋà ñ na Alla jayi, alitolu bee mennu mu a la dookuulaalu ti, alitolu mennu ye a ñaasiilaŋo soto, biriŋ moondiŋ fo moo baa.”
- 6** N naata kumakaŋo moyi, meŋ ka munta ko kafu baa, a maakaŋo be ko jiibaliŋ baalu niŋ saŋ feteŋolu. Ì be sari kaŋ santo ko: “Haleluyaa! Maariyo be maraloo kaŋ ne, ñ na Alla Mansa Tallaa.
- 7** Ali ŋà seewoo, ŋà jusulaa, ali ŋà jayiroo niŋ tenturoo dii a la, kaatu Saajiiriŋo la maañoobitoo siita le, a la maaño ye a faŋ parendi le.
- 8** Fulaari ñiimaa diita a la ka a duŋ, meŋ be seneyaariŋ, a be koyiriŋ ko perekaanoo.” Wo fulaari ñiimaa mu moo senuŋolu la kebaara tilindiŋolu le ti.

- 9 Bituŋ malaayikoo ko n ye ko, “Ñiŋ safee: Barakoo be wo moolu le ye, mennu buuñaatoo kumandita Saajiiriŋo la maañoobiti siimaŋo to.” Aduŋ a ye ñiŋ bambandi ko, “Ñinnu mu Alla la tooña kumoolu le ti.”
- 10 Wo to le n sujudita malaayikoo siŋolu to ka a batu, bari a ko n ye ko, “Wuli, kana wo ke! Nte mu i dookuuño le ti, aniŋ i baadiŋolu dookuuño mennu ka Yeesu Kiristu la kuwo seedeyaa. Alla batu! Mennu ka Yeesu la kuwo seedeyaa, ì ka kiilaariyaa kumoo fo ka bo niŋ Alla la Nooroo le la.”
- 11 Bituŋ ŋa Arijana je yeleriŋ, suu koyoo be jee. A borindilaa meŋ be siiriŋ a kaŋ, a ka kumandi Foroo niŋ Tooña le la. A ka kiitiyo niŋ keloo ke niŋ tiliŋo le la.
- 12 A ñaakesoolu be le ko dimbaa maloo, aduŋ mansanaafandiŋ jamaa be a kuŋo to. A ye too soto, meŋ be safeeriŋ a bala, bari moo-wo-moo le maŋ wo loŋ, fo ate faŋo doron.
- 13 A ka waramboo duŋ, meŋ bulata yeloo kono, aduŋ a kumandita too meŋ na, wo mu Alla la Kumoo le ti.
- 14 Bituŋ ŋa Arijana kelediŋ kafoolu je a nooma kaŋ, ì niŋ suu koyoolu. Ì be feetoofatariŋ fulaari ñiimaa la, meŋ be seneyaariŋ, a be koyiriŋ ko perekaanoo.
- 15 Hawusari daa diimaa fintita naŋ a daa kono, a be duniyaa nasiyoŋolu sepu la meŋ na. A be ì mara la niŋ needokoo le la, aduŋ a be ì dori la wo yiridiŋ bitidulaa kono le, meŋ mu Alla Mansa Tallaa la kamfaa jawu baa ti.
- 16 A ye too soto, meŋ be safeeriŋ a la waramboo niŋ a wutoo bala ko, Mansoolu la Mansa aniŋ Maariyolu Maarii.
- 17 Bituŋ ŋa malaayikoo je looriŋ tiloo kono. A sarita santo niŋ sari baa la ka kunoolu bee kili, mennu be tii kaŋ saŋo santo. A ko, “Ali naa, ali kafu ñoo ma Alla la siimaŋ baa ye.
- 18 Ali naa ka mansoolu suboo domo, kelediŋ kuntii baalu, kelejawaroolu, suwoolu niŋ ì borindilaalu, aniŋ moolu bee suboo, joŋolu waraŋ foroolu, biriŋ moondiŋ fo moo baa.”
- 19 Bituŋ n naata wo daafeŋ saŋarariŋo je, a niŋ duniyaa mansoolu niŋ ì la kelediŋ kafoolu. Ì kafuta ñoo ma ka keloo boyi wo kaŋ, meŋ be siiriŋ suwoo kaŋ, aniŋ a la kelediŋ kafoolu.
- 20 Daafeŋ saŋarariŋo ñiŋ mutata, aniŋ faniyaa annabiyomoo meŋ ye taamanseeri kaawakuuyariŋolu ke a ñaatiŋo la nuŋ. Ka bo niŋ wo kaawakuwolu la, a ye moolu neene nuŋ, mennu ye daafeŋ saŋarariŋo la taamanseeroo soto, aniŋ ka a muluŋo batu. Itolu fuloo baluuriŋo le fayita dimbaa daloo kono, meŋ ka jani niŋ solifa munkoo la.
- 21 Toomaalu mennu tuta jee, wolu faata niŋ hawusaroo le la, meŋ fintita naŋ wo daa kono, meŋ be siiriŋ suwoo kaŋ. Aduŋ kunoolu bee ye ì konoolu fandi niŋ ì furewolu suboo la.

Lankenemoo 20

- 1 Bituŋ ɲa malaayikoo je jii kaŋ naŋ ka bo saŋo santo. Dinka dambaloo caaboo be a buloo kono, aniŋ neejolo baa.
- 2 A ye ninkinankoo muta, wo saa kotoo baa meŋ mu Seetaanoo ti, Ibiliisa. Malaayikoo ye a siti,
- 3 a ye a fayi dinka dambaloo kono, fo sanji wuli kiliŋ, a ye a bitindaŋo soron, aduŋ a ye a noto, fo a kana siloo soto ka nasiyoŋolu neenee kotenke. A te bo la jee to, fo niŋ wo sanji wuli kiliŋ tambita. Wo koolaa, a ñanta bula la le fo waatindiŋ.
- 4 Bituŋ ɲa mansasiiraŋolu je, aduŋ menu be siiriŋ ì kaŋ, kaŋo diita wolu le la ka kiitiyo ke. Da wo moolu niyolu je le, ì ye menu kuŋolu kuntu nuŋ, ì la seedeyaa kamma Yeesu la kuwo to, aniŋ ì la Alla la kumoo kawandoo. Itolu le maŋ wo daafeŋ saŋarariŋo batu, sako a muluŋo. Ì maŋ a la taamanseeroo soto ì foŋolu to, waraŋ ì buloolu bala. Ì naata baluu kotenke ka maraloo ke, ì niŋ Kiristu, fo sanji wuli kiliŋ.
- 5 Wo le mu saayaakoolaa wulindiri foloo ti. Furee toomaalu maŋ wuli saayaa to fo sanji wuli kiliŋo banta.
- 6 Barakoo be moo senuŋolu le ye, menu ye ì niyo soto ñiŋ saayaakoolaa wulindiri foloo to. Saayaa fulanjaŋo maŋ semboo soto wolu kaŋ, bari ì be ke la Alla niŋ Kiristu la piriisoolu le ti, aduŋ ì niŋ Kiristu be maraloo ke la le fo sanji wuli kiliŋ.
- 7 Niŋ sanji wuli kiliŋo banta, Seetaanoo be bula la le, ka bo a la bunjawoo kono.
- 8 Aduŋ a be taa le ka nasiyoŋolu neenee duniyaa tonkoŋ naanoo to, ka wolu kafu ñoo ma keloo ye. Ñiŋ nasiyoŋolu bee kafuriŋolu ñoo ma si kumandi noo Kooki niŋ Makooki le la. Wolu be siyaariŋ ne ko bankumunkoo.
- 9 Ì naata bo naŋ duniyaa karoo bee la, ì ye moo senuŋolu la daakaa muruŋ-muruŋ, meŋ mu kanu saatewo ti. Bari dimbaa jiita ì kaŋ duuma, ka bo Arijana kono, a ye ì kasaara.
- 10 Bituŋ Seetaanoo meŋ ye ì neenee, a naata fayi dimbaa daloo kono, meŋ ka jani niŋ solifa munkoo la, wo daafeŋ saŋarariŋo niŋ faniyaa annabiyomoo fayita nuŋ daameŋ to. Aduŋ ì be toorandi la jee le, suutoo niŋ tiloo, fo abadaa.
- 11 Bituŋ ɲa mansasiiraŋ koyiriŋ baa je, aduŋ saŋo niŋ bankoo yeemanta wo ñaa la, meŋ be siiriŋ a kaŋ. Dulaa maŋ soto ì ye kotenke.
- 12 Aduŋ ɲa furewolu je, moo baalu niŋ moondiŋolu, ì be looriŋ wo mansasiiraŋo ñaatiŋo la. Bituŋ kitaaboolu yeleta. Wolu kono, kitaabu doo tarata jee, meŋ mu baluwo kitaaboo ti. Wo to le furewolu kiitindita ì la kebaaroolu la, menu be safeeriŋ wo kitaaboolu kono.
- 13 Fankaasoo ye furewolu bondi naŋ, menu be a kono, aduŋ saayaa niŋ a taradulaa ye furewolu bondi naŋ, menu be ì kono. Bituŋ moolu bee kiitindita kuwolu la, ì ye menu baara.

14 Wo to le saayaa anij a taradulaa fayita dimbaa daloo kono. Ñij dimbaa daloo le mu saayaa fulanjaño ti.

15 Moo-wo-moo too mañ safee baluwo kitaaboo kono, wo ka fayi wo dimbaa daloo le kono.

Lankenemoo 21

1 Bituñ ña sañ kutoo niñ banku kutoo je, kaatu sañ foloo niñ banku foloo yeemanta le, aduñ fankaasi mañ tara sotoriñ.

2 Wo to le ña saatee senuño je, meñ mu Yerusalaamu kutoo ti. A be jii kañ ka bo Alla yaa, Arijana kono. A parentita ko maaño, meñ ñarandita a keemaa ye.

3 N naata kumakañ baa moyi ka bo mansasiiraño to. A ko, “A juubee, Alla la sabbatidulaa be hadamadiñolu fee le. A be tara la ì fee le, aduñ ì be ke la a la moolu le ti. Alla faño be tara la ì fee le ka ke ì la Alla ti.

4 A be ì ñaajiyolu bee fita la ì ñaalu to le. Saayaa te soto la kotenke, woosiyo, kumboo waraño dimiño te soto la jee, kaatu kuu kotoolu tambita le.

5 Aduñ ate meñ be siiriñ mansasiiraño kañ, a ko, “A fele, ña kuwolu bee kutayandi le.” Bituñ a ko n ye ko, “Ñij safee, kaatu ñij kumoolu tooñaayaata le, ì jarita le ka laa ì la.”

6 Wo koolaa a ko n ye ko, “A timmata le! Nte le mu Alifa niñ Omeka ti, Foloo niñ Labaño. Mindoo be meñ na, m be jiyoo dii la wo la le ka bo woyoo to, meñ ka baluwo dii, aduñ joori te jee.

7 Moo meñ ye nooroo ke, a be ñij kuwolu bee le soto la. Aduñ nte be ke la a la Alla le ti, ate ye ke n diño ti.

8 Bari jooteentuñolu, lannabaloolu, moo kosoriñolu, moofaalaalu, laañooyaa tulunnaalu, batuutaatiyolu, jalambatulaalu anij faniyaa folaalu, wolu bee be ì niyo soto la wo daloo kono le, meñ ka jani dimbaa niñ solifa munkoo la. Wo le mu saayaa fulanjaño ti.”

9 Bituñ malaayika kiliñ bota nañ wo malaayika woorowuloo kono, booli woorowuloo be menu bulu. Wolu le mu mantoora labaño woorowuloo ti. A ko n ye ko, “Naa! M be maaño yitandi la i la le, Saajiiriño la musoo.”

10 Alla la Nooroo ye m muta, malaayikoo ye n samba konko jañ baa santo. A ye saatee senuño yitandi n na, meñ mu Yerusalaamu ti, a be jii kañ ka bo Alla yaa, Arijana kono.

11 A ye Alla la kallaankeyyaa soto, a ka malamala ko bere ñiimaa. A kulooroo be le ko jasipa beroo, a be faramansiñ ko weeri foroo.

12 A ye tata sansañ jañ baa le soto, meñ ye dundañ daa tañ niñ fula soto, aduñ malaayika tañ niñ fula le be wo dundañ daalu to. Wo dundañ daalu bala, Banisirayila lasili tañ niñ fuloo le toolu be safeeriñ jee, dundañ daa-wo-undañ daa niñ a too le mu.

- 13 Dundaŋ daa saba le be a tilibo karoo la, saba be a maraa karoo la, saba be a bulubaa karoo la, aduŋ saba le be a tilijii karoo la.
- 14 Saatewo ñiŋ tata sansaŋo ye fondamaŋ taŋ niŋ fula le soto, aduŋ Saajiiriŋo la kiilaa taŋ niŋ fuloo le toolu be safeeriŋ wolu kaŋ, fondamaŋ-wo-fondamaŋ niŋ a too le mu.
- 15 Malaayikoo meŋ diyaamuta n ye, a ye sani sumandirilaŋ dokoo le soto ka saatewo ñiŋ sumanŋ, a niŋ a bundaalu niŋ a tata sansaŋo.
- 16 Saatewo ye tonkoŋ naani le soto, a la kara jamfoo niŋ a konoo fanoo kaañanta le. Bituŋ a ye saatewo sumanŋ niŋ a la sumandirilaŋ dokoo la, wo mu kilomeetari wuli fula niŋ keme fula ñoŋ ne ti, aduŋ a konoo fanoo niŋ a la kara jamfoo niŋ a loo la jamfoo santo bee kaañanta le.
- 17 A ye a tata sansaŋo faŋo la fanoo sumanŋ, wo kaañanta nonkonkatiña keme, taŋ naani aniŋ naani le fee. Ñiŋ nonkonkato, malaayikoo ye sumandiroo ke meŋ na, a niŋ hadamadiŋolu la nonkonkato mu kiliŋ ne ti.
- 18 Tata sansaŋo loota niŋ jasipa beroo le la, aduŋ saatewo faŋo mu saniforo le ti, a be faramansariŋ ko weeroo.
- 19 Saatewo la tata sansaŋo loota fondamaŋ taŋ niŋ fuloo mennu kaŋ, wolu ñarandita niŋ bere ñiimaa siifaa bee le la: A fondamaŋ foloo mu jasipa beroo le ti, fulanjaŋo mu safiiri beroo ti, sabanjaŋo mu akate beroo le ti, aduŋ a naaninjaŋo mu emeradi beroo le ti.
- 20 A fondamaŋ luulunjaŋo mu onisi beroo le ti, wooronjaŋo mu kaneliyani beroo le ti, woorowulanjaŋo mu kisoliti beroo le ti, aduŋ a seyinjaŋo mu berili beroo le ti. A fondamaŋ konontonjaŋo mu topasi beroo le ti, tanjaŋo mu kirisopasi beroo ti, taŋ niŋ kilinjaŋo mu jakinti beroo le ti, aduŋ a taŋ niŋ fulanjaŋo mu ametisi beroo le ti.
- 21 Saatewo dundaŋ daa taŋ niŋ fuloo dadaata pemu foro taŋ niŋ fula le la. A dundaŋ daalu meŋ-wo-meŋ dadaata niŋ pemu kiliŋ ne la, aduŋ a mbeedoolu dadaata niŋ saniforo le la, a be faramansariŋ ko weeroo.
- 22 Bari nte maŋ Alla Batudulaa Buŋo je saatewo ñiŋ kono, kaatu Maariyo Alla Mansa Tallaa niŋ Saajiiriŋo le mu a batudulaa buŋo ti.
- 23 Aduŋ saatewo ñiŋ maŋ suula tiloo waraŋ karoo la maloo la a kono, kaatu Alla la kallaŋkeeyaa le mu a la maloo ti, aduŋ a la lampoo mu Saajiiriŋo le ti.
- 24 Ka bo niŋ saatewo la maloo le la, nasiyoŋolu be taama la maloo kono, aduŋ duniyaa mansoolu be ì la fankoo niŋ ñiiña naati la a kono le.
- 25 A dundaŋ daalu nene te soroŋ na tiloo la, aduŋ suutoo te soto la jee.
- 26 Ì be nasiyoŋolu la fankoo niŋ ñiiña aniŋ ì la horomoo samba la naŋ a kono le.
- 27 Bari feŋ ne te duŋ na a kono, meŋ maŋ seneyaa, sako moo si duŋ a kono, meŋ ye kuu jawoolu ke, Alla ye mennu koŋ, waraŋ meŋ ka baara faniyaa kuwolu la. Moolu

dorog ne be duj na wo saatewo kono, mennu toolu safeeta Saajiiriŋo la baluwo kitaaboo kono.

Lankenemoo 22

¹ Bituŋ malaayikoo ye boloŋo yitandi n na, meŋ jiyo ka baluwo dii. A be faramansariŋ ne ko weeri foroo. A naata ka bo Alla niŋ Saajiiriŋo la mansasiiraŋo koto.

² A be woyi kaŋ saatewo mbeedoo teema. Yiroo be looriŋ jee, meŋ ka baluwo dii, a buloolu futata boloŋo karoo bee la. A ka diŋ siiŋaa taŋ niŋ fula saŋo kono, kari-wo-kari a ka diŋ ne, aduŋ a jamboolu be ke la kendeyandiraŋo le ti nasiyoŋolu ye.

³ Dankoo te soto la jee kotenke, bari Alla niŋ Saajiiriŋo la mansasiiraŋo le be tara la saatewo ñiŋ kono, aduŋ Alla la dookuulaalu be a batu la le.

⁴ Ì be a ñaadaa je la le, aduŋ a too be safee la ì foŋolu to.

⁵ Suutoo te soto la jee kotenke. Ì te suula la lampu maloo la, waraŋ tiloo la maloo, kaatu Maarii Alla le be ke la ì la maloo ti. Aduŋ ì be maraloo ke la le fo abadaa.

⁶ Bituŋ malaayikoo ko n ye ko, “Ñiŋ kumoolu tooñaayaata le, ì jarita le ka laa ì la. Aduŋ Maarii Alla meŋ ye a la Nooroo dii annabiyomoolu la ka kiilaariyaa kumoo fo, a ye a la malaayikoo le kii ka kuwolu yitandi a la dookuulaalu la, mennu be naa ke la, a te mee la.

⁷ Yeesu ye ñiŋ ne fo ko, ‘Sambii nte be naa la! Barakoo be moo le ye, meŋ ye ñiŋ kitaaboo la kiilaariyaa kumoo muta.’ “

⁸ Nte, Yohana le mu moo ti, meŋ ye ñiŋ kuwolu moyi, aniŋ ŋa ì je. Biriŋ ŋa ì moyi, aniŋ ŋa ì je, n sujudita malaayikoo siŋolu to ka a batu, meŋ ye ñiŋ kuwolu yitandi nte la,

⁹ bari a ko n ye le, “Kana wo ke! Nte mu i dookuuño le ti, aniŋ i baadiŋ kiilaariyaa kumafolaalu dookuuño, aniŋ moolu mennu ka ñiŋ kitaaboo la kumoolu muta. Alla batu!”

¹⁰ Aduŋ a ko n ye ko, “Kiilaariyaa kumoolu mennu be ñiŋ kitaaboo kono, kana ì tu kulloo kono, kaatu ñiŋ kuwolu la timma waatoo maŋ jamfa.

¹¹ Kuu kuruŋ kelaa bula, a ye tenten a la kuu kuruŋ kewo la. Meŋ sondomoo be nooriŋ, wo bula, a ye tu nooriŋ. Moo meŋ tilinta, a bula, a ye tenten a la kuu tilindiŋ kewo la, aniŋ meŋ seneyaata, i si wo bula, a ye tenten a la seneyaa kono.”

¹² Yeesu ko, “Sambii nte be naa la, n niŋ jooroo. M be moo-wo-moo joo la ko a la kebaaroolu be ñaameŋ.

¹³ Nte le mu Alifa niŋ Omeka ti, Foloo niŋ Labaŋo. Nte le mu foloodulaa ti, aniŋ labandulaa.”

¹⁴ Barakoo be moolu le ye, mennu ye ì la duŋ feŋolu kuu fo ì si taa noo yiroo to, meŋ ka baluwo dii, aniŋ ì si duŋ noo saatewo kono, ka bo niŋ a dundaŋ daalu la.

- 15 Bari wuloolu niŋ batuutaatiyolu le be a banta la, ì niŋ laañooyaa tulunnaalu, moofaalaalu, jalambatulaalu, aniŋ moolu mennu ye faniyaa foo kanu, aduŋ ì ka loo wo kaŋ.
- 16 “Nte Yeesu le ye n na malaayikoo kii i kaŋ, ka ñiŋ kuwolu seedeyaa n na kafoolu ye taariŋ. Nte le bota Mansa Dawuda bala, aniŋ nte le mu Dawuda koomalankoo ti. Nte le mu Subaalooloo diimaa ti.”
- 17 Noora Kuliŋo niŋ maaño ko, “Naa!” Aduŋ meŋ ye ñiŋ moyi, wo si a fo ko, “Naa!” Mindoo be meŋ na, a si naa, aduŋ moo meŋ hameta, wo si baluwo jiyo taa, joori te meŋ to.
- 18 Nte Yohana, m be moolu bee dandalaa la, mennu ye ñiŋ kitaaboo la kiilaariyaa kumoolu moyi. Niŋ moo-wo-moo ye feŋ kafu kumoolu kaŋ, mennu be a kono, Alla be wo la mantoora kuwolu kafu la le, mennu safeeta ñiŋ kitaaboo kono.
- 19 Aduŋ niŋ moo-wo-moo ye feŋ bondi ñiŋ kitaaboo la kiilaariyaa kumoolu kono, Alla be wo maarii daa bondi la wo yiroo to le, meŋ ka baluwo dii, aniŋ saatee senuŋo meŋ na kuwolu safeeta ñiŋ kitaaboo kono.
- 20 Ate meŋ ka ñiŋ kuwolu seedeyaa, a ko le, “Tooña, sambii nte be naa la!” Amiin, naa, Maarii Yeesu!
- 21 Maarii Yeesu la hiinoo ye tara moo senuŋolu bee fee. Amiin.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil